

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ

ISSN-1857-9779

БИЛТЕН
НА
УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ

Број 1334

Скопје, 15 јули 2025 година

Издание на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје
Бул. „Гоце Делчев“ бр. 9, 1000 Скопје

ПРВИОТ БРОЈ НА БИЛТЕНОТ Е ОБЈАВЕН ВО МАЈ 1957 ГОДИНА

Уредник на издавачката дејност на УКИМ:
проф. д-р Биљана Ангелова, ректор

Уредник на Билтенот:
Илија Богоевски

Лектори:
Весна Илиевска-Цветановска
Соња Попоска

Техничко уредување:
Зоран Кордоски

СОДРЖИНА НА БИЛТЕН БРОЈ 1334 ОД 15 ЈУЛИ 2025 ГОДИНА

АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски трудови (Бојан Трајковски, Костантина Ушковска, Снежана Ањовска, Бјанка Жежова, Ангелка Марковска, Марија Николовска, Дамјан Момировски, Ана Ташковска, Мартина Гугоска).....7-8

ГРАДЕЖЕН ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски трудови (Бобан Костов, Милена Карловска, Никола Кузманоски, Петар Карловски, Рамис Османоски, Росана Симоновска, Ваљдрин Ќерими, Христијан Лошкоски, Андријана Спасова).....9

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски трудови (Игор Сековски, Рената Арсова).....10

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања по предметите од наставно-научните области: физикална медицина и рехабилитација и клиничка рехабилитација, на Медицинскиот факултет во Скопје (доц. д-р Марија Гоцевска).....11-40
2. Реферат за избор на едно лице во сите научни звања по предметите од научната област дерматовенерологија, на Медицинскиот факултет во Скопје (ас. д-р Ивана Дохчева Карајованов).....41-55
3. Реферат за избор на едно лице во сите научни звања во наставно-научните области: интерна медицина, геријатрија, клиничко-болничка и општа здравствена нега и кардиологија на Медицинскиот факултет во Скопје (ас. д-р Ивица Бојовски, насл. доц. д-р Саша Каева Анастасова, насл. доц. д-р Јане Талески).....56-109
4. Реферат за избор на еден асистент по предметот Неврологија, на Медицинскиот факултет во Скопје (ас. д-р Теута Далипи).....110-113
5. Рецензија за оцена на докторската дисертација Улогата на предиктивните и дијагностичките биомаркери адипонектин, лептин, бетатропин и висфатин за дијагноза на гестациски дијабетес од ас. д-р Билјана Тодорова, пријавена на Медицинскиот факултет во Скопје.....114-123
6. Рецензија за оцена на докторската дисертација Значењето на Ц реактивниот протеин, прокалцитонинот и тумор некротизирачкиот фактор α во предикција на прееклампсијата од ас. д-р Ирена Тодоровска, пријавена на Медицинскиот факултет во Скопје.....124-131
7. Приговор од ас. д-р сци. Дејан Тодевски на Рефератот за избор на два наставника во сите наставно-научни звања во наставно-научната област интерна медицина, геријатрија, клиничко-болничка и општа здравствена нега и пулмологија со фтизиологија на Медицинскиот факултет во Скопје објавен во Билтен бр. 1333 од 01.07.2025 година.....132-133
8. Одговор од Рецензентската комисија на Приговорот од ас. д-р Дејан Тодевски, на Рефератот за избор на 2 наставника во сите наставно-научни звања по предметите од наставно-научните области: интерна медицина, геријатрија, клиничко-болничка и општа здравствена нега и пулмологија со фтизиологија, објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1333 од 1.7.2025.....134-135

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Пробивање на корпоративниот превез од Дарко Јанкуловски**, пријавена на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје.....136-147
2. Преглед на одобрени теми за изработка на докторски дисертации (м-р Ана Здравева, м-р Марија Мирческа).....148
3. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски трудови (Милена Марковиќ, Ељона Реџеџи, Кристина Миловановиќ, Сара Темелковска, Емилија Младеновска, Верица Зүзаровска, Викторија Кировска, Сашо Павлоски, Деспина Крстева, Ања Спасиќ, Умит Касүм, Ана Софеска, Ива Наскова, Слободан Иванов, Иван Ников, Мила Тодоровска, Ивона Митковска, Бојан Аврамовски, Теа Димковска).....149-153

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Развој и имплементација на статистички методи во претформулациски студии на фармацевтски дозирани форми на ибупрофен и вибрациски спектроскопски испитувања на натриумовата сол на ибупрофен дихидрат од м-р Елена Цветковска Богатиновска**, пријавена на Природно-математичкиот факултет во Скопје.....154-160
2. Преглед на одобрени теми за изработка на докторски дисертации (Благоја Трајчевски, Велибор Тасевски, Миреме Рушити, Бесарта Челику Рамадани, Арјан Ганији, Влазним Мула).....161-162
3. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски трудови (Владимир Тодоровски, Беса Луџа – Исени, Катерина Блажевска Угарковиќ, Ангела Китановска, Елена Голабоска).....163

ФАКУЛТЕТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област (дисциплина) хемија во ветеринарна медицина, на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје (доц. д-р Ристо Узүнов).....164-182
2. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Карактеризација, генетска типизација и антимикуробна отпорност на *Listeria monocytogenes* од синџирот на исхрана на Косово од Бесарт Јашари**, пријавена на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.....183-194

ФАКУЛТЕТ ЗА ДРАМСКИ УМЕТНОСТИ

1. Реферат за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања (насловно звање) од полето на уметностите, потполе драмки и аудиовизуелни уметности, од областите (дисциплини) на истражување: сценскоизвестувачки уметности-сценски говор и техники на гласот (на турски јазик), на Факултетот за драмски уметности во Скопје (м-р Хакан Даџи).....195-200
2. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Политичката пропаганда на филмовите од дигиталната ера: теориска основа и рефлексии за сценариото *Касайско оро*** од м-р Сашо Кокаланов, пријавена на Факултетот за драмски уметности во Скопје.....201-209
3. Преглед на одобрена тема за изработка на магистерски труд (Мурат Жерка).....210

ФАКУЛТЕТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ

1. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски трудови (Дурум Села, Мартин Крушаров, Светлана Стефкова, Ангел Митевски, Димитар Мицкоски, Марко Зајков, Димитар Таневски).....211-212

ФАКУЛТЕТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА

1. Преглед на одобрена тема за изработка на магистерски труд (Марија Стевановска).....213

ФАКУЛТЕТ ЗА ИНФОРМАТИЧКИ НАУКИ И КОМПЈУТЕРСКО ИНЖЕНЕРСТВО

1. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски трудови (Мартина Зарева, Александар Николовски, Атанаско Митрев, Никола Башески, Јулија Сулејман, Горица Мицева, Mahnoor Jamil, Chukvu Ikechukvu Djon, Helmi Hibatullah, Resul Bedii Gumus, Asem Mousa, Kebal Prasad Bhandari, Aldiyar Ismailov, Klesida Gjana, Ibrahim Isiaq Bolaji, Berfin Ebrar Atabey, Lydia Wanjugu Muigwa, Мартин Костадинов, Марија Мандевска, Ана Мирчевска, Сара Ѓорѓиева, Небојша Тодоровиќ, Радослав Кезуновски, Костадин Тенев, Даниел Ристовски, Славе Темков, Андреј Нанков, Филип Донев, Бојан Каркалашев).....214-215

ФАКУЛТЕТ ЗА ЛИКОВНИ УМЕТНОСТИ

1. Преглед на одобрена тема за изработка на магистерски труд (Никола Ефремов).....216

ФАРМАЦЕВТСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област (дисциплина) применета биохемија (3.05.02.14), на Фармацевтскиот факултет во Скопје (ас. д-р Кристина Шутевска).....217-230
2. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области фармацевтска хемија (3.05.02.01), фармакоинформатика (3.05.02.02) и социјална фармација (3.05.02.04), на Фармацевтскиот факултет во Скопје (ас. д-р Александар Димковски).....231-246
3. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научна област (дисциплина) применета хемија и фармацевтски анализи (3.05.02.08), на Фармацевтскиот факултет во Скопје (ас. д-р Благој Ачевски).....247-258
4. Преглед на одобрени теми за изработка на специјалистички трудови (Благица Митева, Мики Костов).....259

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Болничката енорија во Охрид: средновековна историја, култура и уметност од м-р Ивона Панџак Пинева**, пријавена на Филозофскиот факултет во Скопје.....260-270

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област (дисциплина) 6.02.01.01 – македонски јазик, на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје (д-р Борче Арсов).....271-303
2. Преглед на одобрени теми за изработка на докторски дисертации (м-р Ѓоко Здравески, м-р Фатјона Абдулахи).....304

3. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски трудови (**Ивана Цветанова, Дариа Красник**).....305

ФАКУЛТЕТ ЗА ШУМАРСКИ НАУКИ, ПЕЈЗАЖНА АРХИТЕКТУРА И ЕКОИНЖЕНЕРИНГ „ХАНС ЕМ“

1. Рецензија на учебното помагало **Шумско семенарство**, прво издание, од авторката **ас. д-р Анастасија Димитрова**, од Факултетот за шумарски науки, пејзажна архитектура и екоинженеринг „Ханс Ем“ во Скопје.....306-310

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ

1. Реферат за избор на едно лице во сите наставно-научни звања во научното подрачје општествени науки, научно поле: економија и бизнис, научна област: менаџмент и бизнис, на Економскиот институт во Скопје (**д-р Ангела Зафирова**).....311-324
2. Реферат за избор во соработничко звање – асистент во научната област менаџмент и бизнис, на Економскиот институт во Скопје (**м-р Теа Јосимовска**).....325-329
3. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски трудови (**Христина Неловска, Љубица Димитриев, Јасмина Генчева**).....330

ИНСТИТУТ ЗА ЗЕМЈОТРЕСНО ИНЖЕНЕРСТВО И ИНЖЕНЕРСКА СЕИЗМОЛОГИЈА

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања од наставно-научната област земјотресно инженерство, на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија во Скопје (**ас. д-р Елена Делова**).....331-348
2. Рецензија за оцена на докторската дисертација (на македонски и на англиски јазик) **Ефектот на интеракција тло – конструкција врз сеизмички одговор на двојни конструктивни системи** од **м-р Бесар Абдиу**, пријавена на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија во Скопје.....349-362

ЈНУ ИНСТИТУТ ЗА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК „КРСТЕ МИСИРКОВ“

1. Реферат за повторен избор за асистент истражувач од областа комуникологија, на Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје (**м-р Кристина Тодоровска**).....363-367
2. Реферат за повторен избор за асистент истражувач од областа комуникологија во ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје (**м-р Филип Белчев**).....368-371
3. Преглед на одобрена тема за изработка на магистерски труд (**Христина Андоновска**).....372

ЈНУ ИНСТИТУТ ЗА МАКЕДОНСКА ЛИТЕРАТУРА

1. Реферат за избор на истражувач во сите научни звања во Одделението за македонска литература во XIX век, при Институтот за македонска литература во Скопје (**виш науч. сор. д-р Славчо Ковилоски**).....373-394
2. Реферат за избор на истражувач во научно звање научен соработник/доцент во Одделението за теорија на литературата и компаративна книжевност, на Институтот за македонска литература во Скопје (**д-р Ема Лакинска**).....395-407

ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ ЗА изработка на магистерски трудови на
Архитектонскиот факултет во Скопје

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Бојан Трајковски	ДЕФИНИРАЊЕ НА ТЕРИТОРИЈА: ДЕФРАГМЕНТАЦИЈА ПРЕКУ ЛИНЕАРНА ПРОСТОРНА СТРУКТУРА ВО РУРАЛНА СРЕДИНА	DEFINING TERRITORY: DEFRAGMENTATION THROUGH A LINEAR SPATIAL STRUCTURE IN A RURAL LANDSCAPE	д-р Митко Хаџи-Пуља, редовен професор	08-6/102 од 19.6.2025 година
2.	Костантина Ушковска	ОЖИВУВАЊЕ НА ВНАТРЕШЕН РАБ, ДЕФИНИРАЊЕ НА СРЕДИШТЕ - КУЛТУРНО-ОБРАЗОВЕН ЦЕНТАР	REVIVING THE INNER EDGE, DEFINING THE CORE – CULTURAL AND EDUCATIONAL CENTER	д-р Митко Хаџи-Пуља, редовен професор	08-6/102 од 19.6.2025 година
3.	Снежана Ањовска	СОВРЕМЕН ИНДУСТРИСКИ КАПАЦИТЕТ – ХИБРИДИЗАЦИЈА НА ВИНАРСКА ВИЗБА И ДЕСТИЛЕРИЈА СО ДОДАТНА ПРОГРАМА НА УГОСТИТЕЛСКА И ТУРИСТИЧКА НАМЕНА ВО АКТИВНО ЛОЗАРСКО ПОДРАЧЈЕ НА ТЕРИТОРИЈАТА НА ОПШТИНА НЕГОТИНО	MODERN INDUSTRIAL CAPACITY – HYBRIDIZATION OF A WINERY AND DISTILLERY WITH AN ADDITIONAL PROGRAM OF CATERING AND TOURIST PURPOSES IN AN ACTIVE WINE - GROWING AREA ON THE TERRITORY OF THE MUNICIPALITY OF NEGOTINO	д-р Александар Радевски, редовен професор	08-6/102 од 19.6.2025 година
4.	Бјанка Жежова	КРЕАТИВЕН ИНДУСТРИСКИ	CREATIVE INDUSTRIAL	д-р Александар Радевски,	08-6/102 од

		КОМПЛЕКС: ОД ПРОИЗВОДСТВО ДО КОНЗУМАЦИЈА	COMPLEX: FROM PRODUCTION TO CONSUMPTION	редовен професор	19.6.2025 година
5.	Ангелка Марковска	ОСНОВНО УЧИЛИШТЕ НА УРБАНИОТ РАБ НА СКОПЈЕ: ПОРОЗЕН ПРОСТОРОН МОДЕЛ НА КОЕГЗИСТЕНЦИЈА МЕЃУ ЕНТЕРИЕРОТ И ЕКСТЕРИЕРОТ	PRIMARY SCHOOL ON SKOPJE`S URBAN EDGE: A POROUS SPATIAL MODEL OF INTERIOR – EXTERIOR COEXISTENCE	д-р Мери Батакоја, редовен професор	08-6/102 од 19.6.2025 година
6.	Марија Николовска	ПРИРОДАТА КАКО НЕИЗОСТАВЕН ДЕЛ ОД ХОЛИСТИЧКОТО ОБРАЗОВАНИЕ - ЕДУКАТИВЕН ЦЕНТАР ЗА НАСТАВА ВО ПРИРОДА ВО ОКОЛИНА НА СЕЛО БЕЛИЦА	NATURE AS AN INTERNAL PART OF HOLISTIC EDUCATION – EDUCATIONAL CENTAR FOR OUTDOOR LEARNING IN THE VICINITY OF VILLAGE OF BELICA	д-р Мери Батакоја, редовен професор	08-6/102 од 19.6.2025 година
7.	Дамјан Момировски	АРХИТЕКТОНСКИ ТРАНСКРИПЦИИ НА УРБАНИ НАРАТИВИ ОД ГРАДСКИ СИД	ARCHITECTURAL TRANSCRIPTIONS OF URBAN NARRATIVES FROM THE CITY WALL	д-р Благоја Бајковски, доцент	08-6/102 од 19.6.2025 година
8.	Ана Ташковска	РЕВИТАЛИЗАЦИЈА НА УНИВЕРЗАЛНАТА САЛА ВО СКОПЈЕ	REVITALIZATION OF THE UNIVERSAL HALL IN SKOPJE	д-р Ана Ивановска Дескова, редовен професор	08-6/102 од 19.6.2025 година
9.	Мартина Гугоска	АКТИВЕН ПРИСТАП КОН ГРАДИТЕЛСКОТО НАСЛЕДСТВО – ПРЕОБМИСЛУВАЊЕ НА БЛОКОТ НА ЕСКИ АМАМ ВО ОХРИД	AN ACTIVE APPROACH TO ARCHITECTURAL HERITAGE – RETHINKING THE ESKI HAMAM BLOCK IN OHRID	д-р Ана Ивановска Дескова, редовен професор	08-6/102 од 19.6.2025 година

ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ МАГИСТЕРСКИ ТЕМИ НА ГРАДЕЖЕН ФАКУЛТЕТ
Скопје, УКИМ - 554. седница на ннс од 25.6.2025г.

Р. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1	Бобан Костов, дипл. геод. инж.	<i>Ефекти од процесите за трансформација на импундарот на градежно земјиште во Република Северна Македонија</i>	<i>Effects of the processes for transformation of the property title of construction land in the Republic of North Macedonia</i>	Проф. д-р Ѓорѓи Ѓорѓиев	27.6.2025 02/109-126
2	Милена Карловска, дипл. град. инж.	<i>Избор на изведувач на градежни работи со примена на метод на аналитички хиерархиски процес</i>	<i>Selection of a construction works contractor using the analytical hierarchy process method</i>	Проф. д-р Горан Марковски	27.6.2025 02/109-123
3	Никола Кузманоски, дипл. геод. инж.	<i>Облаци од точки како основа за формирање на функционални BIM модели</i>	<i>Point cloud as a base for developing functional BIM models</i>	Проф. д-р Ѓорѓи Ѓорѓиев	27.6.2025 02/109-122
4	Петар Карловски, дипл. град. инж.	<i>Влијание на грешките во основниот проект врз проширување и рокот за изградба на објектите</i>	<i>The impact of errors in the basic project on facility construction cost and completion time</i>	Проф. д-р Дарко Наков	27.6.2025 02/109-121
5	Рамис Османоски, дипл. град. инж.	<i>Проценка на влијанието од сообраќајно оптоварување врз граничните состојби на општорни конструкции</i>	<i>Evaluation of traffic load effects on the ultimate limit states of retaining structures</i>	Проф. д-р Златко Зафировски	27.6.2025 02/109-127
6	Росана Симоновска, дипл. град. инж.	<i>Анализа на сеизмички општорна армиранобетонска конструкција за пожарна состојба</i>	<i>Analysis of seismic resistant reinforced concrete structure exposed to fire</i>	Проф. д-р Мери Цветковска	27.6.2025 02/109-120
7	Валдрин Керими, дипл. град. инж.	<i>Пожарна општорност на челична подконструкција на пожарни стови според Еврокод 3-1-2</i>	<i>Fire resistance of steel substructure of fire walls according to Eurocode 3-1-2</i>	Проф. д-р Мери Цветковска	27.6.2025 02/109-124
8	Христијан Лошкоски, дипл. град. инж.	<i>Примена на топли асфалтни мешавини на патици делници во Република С. Македонија</i>	<i>Application of warm mix asphalt mixtures on road sections in Republic of N. Macedonia</i>	Проф. д-р Горан Мијоски	27.6.2025 02/109-119
9	Андријана Спасова, дипл. град. инж.	<i>Сеизмички анализи на варијанти на безредов конструктивен систем според Еврокодот</i>	<i>Seismic analyses of variants of flat slab structural system configurations according to Eurocodes</i>	Проф. д-р Сергеј Чурилов	27.6.2025 02/109-125

ПРЕГЛЕД
на теми за изработка на магистерски труд прифатени од
Наставно-научниот совет на Машински факултет во Скопје
на седницата одржана на 26 јуни 2025 година

МАГИСТЕРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Игор Сековски	Предлог стратегија за нова законска рамка за возилата со осврт на меѓународните и европските прописи	Proposed Strategy for a New Legal Framework for Vehicles in Line with International and European Regulations	Доц. д-р Васа Јанушевска	02-962/2 26.06.2025 год.
2.	Рената Арсова	Примена на современи алатки на проектниот менаџмент во планирање, имплементација и контрола при реализација на инфраструктурни објекти во сегментот на ладењето	Application of Modern Project Management Tools in Planning, Implementation, and Control during the Construction of Infrastructure Facilities in the Cooling Segment	Проф. д-р Радмил Поленаковиќ	02-960/2 26.06.2025 год.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ЗВАЊА ПО ПРЕДМЕТИТЕ ОД НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ: ФИЗИКАЛНА МЕДИЦИНА И РЕХАБИЛИТАЦИЈА И КЛИНИЧКА РЕХАБИЛИТАЦИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на Конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Медицински факултет – Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 30.5.2025 година, за избор на 1 наставник во сите наставно-научни звања по предметите од наставно-научните области: физикална медицина и рехабилитација и клиничка рехабилитација, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-3604/11, донесена на XX редовна седница, одржана на 12.6.2025, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Ериета Николиќ Димитрова, редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Валентина Коевска, вонреден професор на Медицинскиот факултет во Скопје и д-р Билјана Митревска, вонреден професор на Медицинскиот факултет во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација, го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на 1 наставник во сите наставно-научни звања по предметите од наставно-научните области: физикална медицина и рехабилитација и клиничка рехабилитација, во предвидениот рок се пријави доц. д-р Марија Гоцевска.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката доц. д-р Марија Гоцевска е родена на 5.11.1983 г., во Куманово. Средно образование завршила во Куманово со одличен успех во учебната 2001/2002. Со високо образование се стекнала на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Се запишала во учебната 2002 година, а дипломирала на 6.10.2008 година, со просечен успех 8,50. По полагањето на стручниот испит за доктори на 29.5.2009 година, се стекнала со основна лиценца за работа.

Специјалистичкиот испит по физикална медицина и рехабилитација го положила на 5.5.2014 година на Медицинскиот факултет, при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

На докторски студии од областа клиничка медицина на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје се запишала во 2014 година, а ги завршила на 27.12.2019 година со просечен успех 9,42. Дисертацијата на тема: „Споредба на терапевските ефекти на високоинтензивниот ласер и на ултразвукот кај пациенти со хронична лумбална болка“ ја одбрала на 27.12.2019 година. Со тоа се стекнала со научен назив доктор на медицински науки – клиничка медицина од областа на физикална медицина и рехабилитација.

Во септември 2015 година од Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје беше избрана за асистент-докторанд на Катедрата за физикална медицина и рехабилитација. Активно учествува во одржување на теоретска и практична настава на студентите по општа медицина, како и на студентите на тригодишните стручни студии за дипломиран физиотерапевт, тригодишните стручни студии за дипломирана медицинска сестра и тригодишните стручни студии за дипломирана акушерка.

Рефератот за избор во звањето доцент е објавен во Билтенот на УКИМ, број 1226, од 15.11.2020 г.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Медицински факултет, кандидатката доц. д-р Марија Гоцевска изведува теоретска и практична настава на прв циклус студии на студиската програма Физикална медицина и рехабилитација за студентите по општа медицина.

На студиската програма за дипломиран физиотерапевт изведува теоретска и практична настава по предметите: Мануелна терапија, Физиотерапија во нарушување на мускулоскелетен систем, Основи на физикална терапија, Основи на кинезиологија, Клиничка кинезиологија со кинезиметрија и Основи на кинезитерапија.

На студиската програма за дипломирана медицинска сестра изведува теоретска настава по предметот Физикална медицина и рехабилитација.

На студиската програма за дипломирана акушерка изведува теоретска настава по предметот Психофизичка подготовка на родители.

Доц. д-р Марија Гоцевска учествува како ментор и едукатор на лекарите на специјализација по физикална медицина и рехабилитација, како едукатор од областа физикална медицина и рехабилитација за докторите на специјализација од сродните медицински гранки. Таа е член во комисиите за полагање специјалистички испит од областа на физикалната медицина и рехабилитација за докторите на медицина, ментор или член во комисија за оцена и одбрана на дипломска работа на физиотерапевти.

Научноистражувачка дејност

Доц. д-р Марија Гоцевска има објавено вкупно 11 научни труда од областа на медицината, објавени во научно-стручни списанија со меѓународен уредувачки одбор.

Беше учесник на научноистражувачки проект од областа физикална медицина и рехабилитација при УКИМ, Медицински факултет: „Примена на високоинтензивен ласер наспроти нискоинтензивен ласер во лекувањето на пациенти со остеоартритис на колено“, со објавен труд во списание со меѓународен уредувачки одбор.

Таа е коавтор на учебникот со наслов: „Основи на кинезиологија“, за студиската програма Дипломиран физиотерапевт. Кандидатката учествувала на бројни меѓународни и национални конференции.

Стручно-применувачка дејност и дејност од поширок интерес

Доц. д-р Марија Гоцевска активно е вклучена како специјалист по физикална медицина и рехабилитација во стручно-апликативната работа на ЈЗУ Клиника за физикална медицина и рехабилитација во Скопје, со особен интерес за рехабилитацијата на нарушувања на мускулно-скелетниот систем.

Во Клиниката за физикална медицина и рехабилитација беше назначена за раководител на амбулантско-терапевтски оддел во период од 2021 до 2024 година и координатор-раководител на Ковид-центарот формиран во ЈЗУ УК за физикална медицина и рехабилитација во 2021.

Има учествувано како гостин предавач на стручни секциски состаноци на лекарски здруженија во Македонското лекарско друштво.

Кандидатката има присуствувало на семинари, симпозиуми и работилници од областа на физикалната и рехабилитациона медицина.

Доц. д-р Марија Гоцевска е член во повеќе комисии и тела на државни и други органи и акредитиран испитувач за спроведување на стручен испит за здравствени работници со високо образование за добивање лиценца за работа.

Таа е член на стручните организации: Лекарска комора на Р Северна Македонија, Македонско лекарско друштво, Здружение на физијатри на Р Северна Македонија, Македонска асоцијација за применета денситометрија – ДЕКСА и Европско друштво пофизикална и рехабилитациона медицина (ESPRM).

Како резултат на успешната работа досега, кандидатката има добиено Благодарница за придонес и ангажираност при справување со пандемија предизвикана од коронавирус Ковид-19, 2021, Благодарница за активно учество во извршување на целите и задачите на Македонското лекарско друштво, 2021.

Секретар е на Здружението на физијатри на РС Македонија од декември 2023 година.

ОБРАЗЕЦ 1

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: *Марија Љубомир Гоцевска*

(име, татково име и презиме)

Институција: ЈЗУ Универзитетска клиника за физикална медицина и рехабилитација,

Медицински факултет, УКИМ, Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: физикална медицина и рехабилитација и клиничка рехабилитација

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР

Ред · Бр ој	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнет ост на општите услови да/не
1.	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: 8,5.	ДА
2.	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: клиничка медицина од областа на физикална медицина и рехабилитација.	ДА
3.	Објавени најмалку пет рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	ДА
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: EBSCO, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 3.1.1 1. Назив на научното списание: Archives of Public Health 2. Назив на електронската база на списанија: Bielefeld Academic Search Engine (BASE), COncnecting REpositories (CORE), Crossref, Dimensions, Directory of Open Access scholarly Resources (ROAD), Fatcat, Google Scholar, Index Copernicus International, Internet Archive, OpenAIRE Explore, OpenAlex, ResearchGate 3. Наслов на трудот: Rehabilitation treatment in patients with urinary incontinence. 4. Година на објава: 2020	ДА

Ред · Бр ој	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнет ост на општите услови да/не
	3.1.2. 1. Назив на научноџо сџисание: ArchivesofPublicHealth 2. Назив на електронската база на списанија: Bielefeld Academic Search Engine (BASE), CONnecting REpositories (CORE), Crossref, Dimensions, Directory of Open Access scholarly Resources (ROAD), Fatcat, Google Scholar, Index Copernicus International, Internet Archive, OpenAIRE Explore, OpenAlex, Research Gate 3. Наслов на трудот: Application of high-intensity laser inpain treatment of patients with knee osteoarthritis. 4. Година на објава: 2021 3.1.3 1. Назив на научноџо сџисание: Contributions, Section of medical science, Macedonian Academy of science and arts 2. Назив на електронската база на сџисанија: Pubmed, Medline, EBSCO 3. Наслов на џрудот: Management of polyneuromyopathy in a critically ill patient with a left ventricular assist device 4. Година на објава: 2022 3.1.4. 1. Назив на научноџо сџисание: Archives of Public Health 2. Назив на електронската база на сџисанија: Bielefeld Academic Search Engine (BASE), CONnecting REpositories (CORE), Crossref, Dimensions, Directory of Open Access scholarly Resources (ROAD), Fatcat, Google Scholar, Index Copernicus International, Internet Archive, OpenAIRE Explore, OpenAlex, ResearchGate 3. Наслов на џрудот: Physical treatment of posttraumatic elbow contractures in children-our experience 4. Година на објава: 2023 3.1.5. 1. Назив на научноџо сџисание: Archives of Public Health 2. Назив на електронската база на сџисанија: Bielefeld Academic Search Engine (BASE), CONnecting REpositories (CORE), Crossref, Dimensions, Directory of Open Access scholarly Resources (ROAD), Fatcat, Google Scholar, Index Copernicus International, Internet Archive,	

Ред · Бр ој	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнет ост на општите услови да/не
	OpenAIRE Explore, OpenAlex, ResearchGate 3. Наслов на илустрација: Robotic Solutions for Post-Stroke Recovery –Literature review 4. Година на објава: 2024 3.1.6. 1. Назив на научноото списание: ArchivesofPublicHealth 2. Назив на електронската база на списанија: Bielefeld Academic Search Engine (BASE), Connecting REpositories (CORE), Crossref, Dimensions, Directory of Open Access scholarly Resources (ROAD), Fatcat, Google Scholar, Index Copernicus International, Internet Archive, OpenAIRE Explore, OpenAlex, ResearchGate 3. Наслов на илустрација: Comparison of the effects of high-intensity laser with low-intensity laser in patient with knee osteoarthritis 4. Година на објава: 2025	
3.2	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови 3.2.1 1. Назив на научното списание: Македонски медицински преглед 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 24 (9 Македонија, 1 Словенија, 1 Србија, 1 Република Српска, 3 САД, 1 Германија, 1 Албанија, 1 Бугарија, 2 Велика Британија, 2 Хрватска, 1 Данска) 3. Наслов на трудот: Effectiveness of treatment with radial extracorporeal shock wave therapy in patient with knee osteoarthritis 4. Година на објава: 2021 3.2.2. 1. Назив на научното списание: Academic Medical Journal 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 38 (17 Македонија, 4 Австрија, 5 Србија, 1 САД, 3 Словенија, 1 Италија, 1 Хрватска, 1 Норвешка, 2 Германија, 1 Турција, 1 Грција, 1 Обединето Кралство)	ДА

Ред · Бр ој	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнет ост на општите услови да/не
	3. Наслов на трудот: Early results of treatment with radial extracorporeal shock wave therapy compared conventional physical therapy in patients with knee osteoarthritis 4. Година на објава: 2022 3.2.3. 1. Назив на научното списание: Journal of Morphological Sciences 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 32 (12 Македонија, 2 САД, 1 Украина, 2 Црна Гора, 8 Србија, 3 Босна, 1 Ерменија, 1 Хрватска, 1 Полска, 1 Бугарија) 3. Наслов на трудот: The Effect of Extracorporeal Shock Wave Therapy in the Treatment of Calcifying Tendinitis of the Rotator Cuff of the Shoulder 4. Година на објава: 2022 3.2.4. 1. Назив на научното списание: Academic Medical Journal 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 38 (17 Македонија, 4 Австрија, 5 Србија, 1 САД, 3 Словенија, 1 Италија, 1 Хрватска, 1 Норвешка, 2 Германија, 1 Турција, 1 Грција, 1 Обединето Кралство) 3. Наслов на трудот: Comparison of immediate effects of extracorporeal shockwave therapy and conventional physical therapy in patients with calcific tendinitis of the shoulder rotator cuff 4. Година на објава: 2023	
3.3	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 3.3.1 1. Назив на научното списание: Acta Scientific Women's Health 2. Назив на електронска база на списанија: PubMed Central, Scopus, EMBASE, Thomson Reuters' (Science	ДА

Ред · Бр ој	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнет ост на општите услови да/не
	Citation Index Expanded, Journal Citation Reports/Science Edition), Free Medical Journals, EBSCO and Copernicus 3.Наслов на трудот: Physical Therapy and Rehabilitation After Anterior Cruciate Ligament Reconstruction - Case Report 4.Година на објава: 2025	
4.	Претходен избор во наставно-научно звање: доцент, Датум и број на Билтен: Билтен број 1226 од 15.11.2020 г.	ДА
5.	Има способност за изведување на високообразовна дејност.	ДА

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Ериета Николиќ Димитрова, с.р.
Вонр. проф. д-р Валентина Коевска, с.р.
Вонр. проф. Билјана Митревска, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ****Кандидат: Марија Љубомир Гоцевска**

(име, шайрково име и презиме)

Институција: Универзитетска клиника за физикална медицина и рехабилитација, Медицински факултет, УКИМ, Скопје.

(назив на факултетот/институцијата)

Научна област: физикална медицина и рехабилитација и клиничка рехабилитација

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. Број	Назив на активност:	Број на часови	Поени од формулар	Вкупно поени
1.	Одржување настава -од прв циклус студии		0,04	
	Психофизичка подготовка на родители за редовни и вонредни дипломирани акушерки 2022/23 2023/24 2024/25	6+2 6 6	0,32 0,24 0,24	0,8
	Клиничка кинезиологија со кинезиметрија за редовни и вонредни физиотерапевти 2020/21 2021/22 2022/23 2023/24 2024/25	12+6 12+6 12+6 12+6 12+6	0,72 0,72 0,72 0,72 0,72	3,6
	Основи на физикална терапија за редовни и вонредни студенти 2020/21 2021/22 2022/23 2023/24 2024/25	8+5 9+3 9+3 9+3 6+2	0,52 0,48 0,48 0,48 0,32	2,28
	Физикална медицина и рехабилитација за редовни и вонредни медицински сестри 2020/21 2021/22 2022/23 2023/24 2024/25	2 2 2 2+1 2	0,08 0,08 0,08 0,12 0,08	0,44
	Физиотерапија во нарушувања на мускулноскелетни заболувања за редовни и вонредни студенти 2021/22 2022/23 2023/24 2024/25	 7+3 7+3 7+3 7+2	 0,4 0,4 0,4 0,36	1,56
	Мануелна терапија за редовни и вонредни студенти			

	2021/22 2022/23 2023/24 2024/25	8+3 8+3 8+3 10+4	0,44 0,44 0,44 0,56	1.88
	Вовед во физиотерапија за редовни и вонредни студенти 2021/22 2022/23 2023/24 2024/25	7+3 7+3 7+3 3+1	0,4 0,4 0,4 0,16	1.36
	Физикална медицина и рехабилитација за студентите по општа медицина 2021/22 2022/23 2023/24 2024/25	2 2 2 2	0,08 0,08 0,08 0,08	0,32
	Вкупно			12.24
2.	Одржување на вежби (лабораториски, клинички, аудиториски или изработка на семинарски труд)		0,03	
	Клиничка кинезиологија со кинезиметрија за редовни и вонредни физиотерапевти 2020/21 2021/22 2022/23 2023/24 2024/25	20+6 20+6 20+7 20+7 20+5	0,78 0,78 0,81 0,81 0,75	3.93
	Физиотерапија во нарушувања на мускулноскелетни заболувања за редовни и вонредни студенти 2021/22 2022/23 2023/24	7+1 7 8	0,24 0,21 0,24	0.69
	Физиотерапија во гинекологија и акушерство за редовни и вонредни студенти 2020/22 2021/22 2022/23 2023/24 2024/25	10 10 10+2 10 10	0,3 0,3 0,36 0,3 0,3	1.56
	Мануелна терапија за редовни и вонредни студенти 2021/22 2022/23 2023/24 2024/25	20+4 20+4 20+4 20+4	0,72 0,72 0,72 0,72	2.88
	Физиотерапија кај изгореници			

	2020/21 2021/22 2022/23 2023/24 2024/25	15+6 15+6 15+6 15+6 15	0,63 0,63 0,63 0,63 0,45	2.97
	Физиотерапија во педијатрија 2022/23	2	0,06	0,06
	Основи на кинезиологија за редовни и вонредни студенти 2021/22 2022/23 2023/24 2024/25	15+3 15+3 15+3 15+4	0,54 0,54 0,54 0,57	2.19
	Основи на кинезитерапија за редовни и вонредни студенти 2021/22 2022/23 2023/24 2024/25	15+3 15+3 15+3 15+3	0,54 0,54 0,54 0,54	2.16
	Физикална медицина и рехабилитација за студенти по општа медицина 2021/22 2022/23 2023/24 2024/25	34 35 52 48	1,02 1,05 1,56 1,44	5.07
	Вкупно			21.51
3.	Консултации со студенти во рамките на здравствена клиничка практика		0,002	
	2020/2021 $200 \times 0.002 = 0,4$ 2021/2022 $200 \times 0.002 = 0,4$ 2022/2023 $200 \times 0.002 = 0,4$ 2023/2024 $200 \times 0.002 = 0,4$ 2024/2025 $200 \times 0.002 = 0,4$	0,4x5		2
4.	Ментор на дипломска работа на студиската програма за физиотерапевти		0,2	
	Ментор на 13 дипломски работи	13		2.6
5.	Ментор на здравствена едукација		0.08	
	Д-р Ментор Бериша од 1.11.2021 до денес $186 \text{ недели} \times 4 \text{ часа} \times 0.08 = 59,52$			59,52
	Д-р Сандра Ел-Нади Коруноска од 15.5.2022 до денес $157 \times 4 \text{ часа} \times 0.08 = 50,24$			50,24
	Д-р Елмедина Сулејмани од 17.10.2022 до денес $135 \text{ недели} \times 4 \times 0.08 = 43,2$			43,2
	Вкупно			157,56
6.	Едукатор на здравствена едукација		0,08	

	Едукатор на специјализанти по физикална медицина и рехабилитација и од областа на физикалната медицина и рехабилитација на специјализантите од сродните медицински гранки 1. Ангелчо Георгиев, 1 месец (7x4x0,08=2,24) 2. Тамара Манчева, 2 месеца (7x8x0,08=4,48) 3. Жана Андонова, 3 месеци (7x12x0,08=6,72) 4. Павлина Будик, 2 месеца (7x8x0,08=4,48) 5. Мирјана Митрева Русева, 3 месеци (7x12x0,08=6,72) 6. Ментор Бериша, 3 месеци (7x12x0,08=6,72) 7. Симона Јованова, 2 месеца (7x8x0,08=4,48) 8. Жана Андонова, 3 месеци (7x12x0,08=6,72) 9. Марија Ујчик, 3 месеци (7x12x0,08=6,72) 10. Рената Божинкочева, 1 месец (7x4x0,08=2,24) 11. Марија Иванова, 1 месец (7x4x0,08=2,24) 12. Сандра Ел-нади Коруноска, 2,5 месеца (7x10x0,08=5,6) 13. Јулијана Ѓоргиева, 1 месец (7x4x0,08=2,24) 14. Мерита Селмани, 1 месец (7x4x0,08=2,24) 15. Мирајет Тела, 1 месец (7x4x0,08=2,24) 16. Митко Кртов, 1 месец (7x4x0,08=2,24) 17. Елмедина Сулејмани, 4 месеца (7x16x0,08=8,96) 18. Теодора Стевановска, 4 месеци (7x16x0,08=8,96) 19. Ангела Мартиноска 4 месеци (7x16x0,08=8,96) 20. Фаик Демири, 1 месец (7x4x0,08=2,24) 21. Ивана Јованова, 3 месеци (7x12x0,08=6,72) 22. Сабина Рустемовска, 2 месеца (7x8x0,08=4,48) 23. Катерина Ивановска, 1 месец (7x4x0,08=2,24)			145,6

	24. Нусрет Исуфи, 3 месеци $(7 \times 12 \times 0,08 = 6,72)$ 25. Дарко Домазетовски, 1 месец $(7 \times 4 \times 0,08 = 2,24)$ 26. Бети Гелејчевска Илковска, 1 месец $(7 \times 4 \times 0,08 = 2,24)$ 27. Драган Цибрев, 0,5 месец $(7 \times 2 \times 0,08 = 1,12)$ 28. Анета Шемовска Кочишки, 0,5 месец $(7 \times 2 \times 0,08 = 1,12)$ 29. Сандра Цилевска, 0,5 месец $(7 \times 2 \times 0,08 = 1,12)$ 30. Харкан Мемеди, 1 месец $(7 \times 4 \times 0,08 = 2,24)$ 31. Елена Цветановска, 3 месеци $(7 \times 12 \times 0,08 = 6,72)$ 32. Дејан Димчевски, 1 месец $(7 \times 4 \times 0,08 = 2,24)$ 33. Ванче Трајковски, 1 месец $(7 \times 4 \times 0,08 = 2,24)$ 34. Славица Вукашиновиќ Попевска, 2 месеца $(7 \times 8 \times 0,08 = 4,48)$ 35. Петар Каневче, 1 месец $(7 \times 4 \times 0,08 = 2,24)$ 36. Сања Беде Стевоска 1 месец $(7 \times 4 \times 0,08 = 2,24)$			
7.	Член на комисија на одбрана на специјалистичка работа		0,2	
	Специјалистички испит Физикална и рехабилитациона медицина за доктори на медицина	5	0,2	1
8.	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа		0,1	
	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа на 22 физиотерапевта	22		2.2
	Вкупно			340,11

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени	Вк. поени
1.	Учесник во национален научен проект	3	
	Научноистражувачкиот проект на Медицински факултет, УКИМ, 2018 – 2021 г. со наслов „Примена на високоинтензивен ласер наспроти нискоинтензивен ласер во лекување на пациенти со остеоартритис на колено“		3
	Вкупно		3
2.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една	5	

	електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, какоштосе: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank, MathSciNet (Mathematical Reviews), ZentralblattfurMathematik и Реферативныйжурнал "Математика" или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование		
2.1	Gjerakaroska-Savevska, C., Nikolij-Dimitrova, E., Koevska, V., Mitrevska, B., Gocevska, M. , Gecevska, D. Rehabilitation treatment in patients with urinary incontinence. Arch Pub Health [Internet]. 2020 Dec. 15 [cited 2024 Jun. 6];12(3):76-85. Available from: https://www.idpress.eu/aph/article/view/5609	5x0,6	3
2.2	Koevska, V., Nikolic-Dimitrova, E., Mitrevska, B., Gjerakaroska-Savevska, C., Gocevska, M. , Kalcovska, B. Application of high-intensity laser in pain treatment of patients with knee osteoarthritis. Arch Pub Health [Internet]. 2021;13(2):78-90. Available from: https://www.idpress.eu/aph/article/view/6008	5x0,6	3
2.3	Gjerakaroska Savevska, C., Gjerakaroska Radovikj, M., Gechevska, D., Koevska, V., Mitrevska, B., Gocevska, M. , Stojanoska Matjanoska, L., Kalcovska Ivanovska, B., Manoleva, M., Management of polyneuropathy in a critically ill patient with a left ventricular assist device, Contributions. Sec. of Med. Sci., XLIII 3, 2022	5x0,6	3
2.4	Gocevska, M. , Nikolij Dimitrova, E., Koevska, V., Mitrevska, B., Gjerakaroska Savevska, C., Kalchovska, B., Manoleva, M., Todorovic, L. Physical treatment of posttraumatic elbow contractures in children – our experience. Arch Pub Health [Internet]. 2022 Mar. 10 [cited 2024 Jun. 6];15(1):84-9. Available from: https://www.idpress.eu/aph/article/view/6074	5x0,6	3
2.5	Gocevska, M. , Gjerakaroska-Savevska, C., Nikolij-Dimitrova, E., Koevska, V., Mitrevska, B., Kalchovska, B., Manoleva, M., Gechevska, D., Robotic solutions for post-stroke recovery – literature review. Arch Pub Health [Internet]. 2024 Dec. 31 [cited 2025 May 17];16(2). Available from: https://journals.mk/index.php/aph/article/view/6149	5x0,6	3
2.6	Koevska, V., Erieta Nikolij-Dimitrova, Mitrevska, B., Gjerakaroska Savevska, C., Gocevska, M. , Kalchovska, B., Manoleva, M., Gecevska, D., Krsteska, A. Comparison of the effects of high-intensity laser with low-intensity laser in patients with knee osteoarthritis. Arch Pub Health [Internet]. 2025; 17(1):83-91. Available from: https://journals.mk/index.php/aph/article/view/6156/6098	5x0,6	3
	Вкупно		18
3.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание во коетрудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународенуредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, пришто бројот на членови од една земја не може да надминува две третини одвкупниот број на членови	5	
3.1.	Biljana Kalchovska, Marija Gocevska , Cvetanka Gjerakaroska Savevska, Maja Manoleva, Valentina Koevska, Biljana Mitrevska, Erieta Nikolij-Dimitrova and Aleksandar Saveski, Effectiveness of treatment with radial extracorporeal shock wave therapy in patient with knee osteoarthritis, 5Mak Med Pregled 2021; 75(1): 52-55	5x0,6	3
3.2	Manoleva, M., Koevska, V., Mitrevska, B. Gocevska, M. , Gjerakaroska Savevska, C., Kalchovska Ivanovska, B., Malinovska Nikolovska, L. The effect of extracorporeal shock wave therapy in treatment of	5x0,6	3

	calcifying tendinitis of the rotator cuff of the shoulder , Journal of Morphological Sciences, [S.I.], v. 5, n. 1, p. 163-171, May 2022.		
3.3	Kalchovska Biljana, Gocevska Marija , Manoleva Maja, Koevska Valentina, Mitrevska Biljana, Savevska Gerakaroska Cvetanka, Nikolikj Dimitrova Erieta, Saveski Aleksandar, Early results of treatment with radial extracorporeal shock wave therapy compared to conventional physical therapy in patients with knee osteoarthritis , Acad Med J 2022;2(2):85-91	5x0,6	3
3.4	Manoleva, M., Nikolic Dimitrova, Erieta, Koevska Valentina, Mitrevska Biljana, Gocevska Marija , Gjerakaroska Savevska Cvetanka, Kalchovska Ivanovska Biljana, Stojanoska Matjanoska Lidija, Gecevska Daniela, Jugova Teodora, Malinovska Nikolovska Liljana, Comparison of immediate effects of extracorporeal shockwave therapy and conventional physical therapy in patient with calcific tendinitis of the shoulder rotator cuff , Acad Med J 2023; 3(1):99-109	5x0,6	3
	Вкупно		12
	Труд со оригинални научни резултати објавен во научно списание кое има импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago, Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование	8+и.ф	
	B. Mitrevska, E. Nikolikj Dimitrova, V. Koevska, C. Gerakaroska Savevska, M. Gocevska , B. Kalcovska, D. Gechevska and M. Manoleva, Physical Therapy and Rehabilitation After Anterior Cruciate Ligament Reconstruction - Case Report , Acta Scientific Women's Health.2025;7(7):02-07. IF – 0.89	8x0.6=4.8+0.89	5.69
4.	Пленарно предавање на научен /стручен собир со меѓународно учество	3	
4.1	Улогата на кинезитерапијата во психофизичка подготовка во бременост Петти конгрес на физијатри на Република Северна Македонија со меѓународно учество, Охрид, РС Македонија, 2022		3
	Вкупно		3
5.	Секциско предавање на научен/стручен собир	1	
5.1	Вежби во бременост Стручен состанок на Македонско здружение на физијатри, Скопје, РС Македонија, 2022		1
5.2	Превентивната медикаментозна и физикална терапија во зачувувањето на здравјето на жената Македонска асоцијација на гинеколози и опстетичари-МАГО, 2022		1
5.3	Остеопороза: препознавање на ризик фактори и препораки за превенција Здружение на лекари по општа-семејна медицина ЗЛОМ СМ, Куманово, 2025		1
	Вкупно		3
6.	Учество на научни/стручни собири со меѓународно учество со реферат – усна презентација:	1	
6.1	Biljana Mitrevska, Valentina Koevska, Cvetanka Gerakaroska Savevska, Marija Gocevska , Biljana Kalcovska Ivanovska, Maja		1

	Manoleva. Physical therapy and quality of life in patients with surgically treated pertrochanteric fractures , 22nd European Congress of Physical and Rehabilitation Medicine, Belgrade, Serbia, 2020		
6.2	Gjerakaroska Savevska, C., Nikolikj Dimitrova, E., Mitrevska, B., Koevska, V., Gocevska, M. , Manoleva, M., Effects of radial extracorporeal shock wave therapy on hand spasticity after stroke , 22nd European Congress of Physical and Rehabilitation Medicine, Belgrade, Serbia, Abstract Book, 2020		1
6.3	Gjerakaroska Savevska, C., Koevska, V., Mitrevska, B., Gocevska, M. , KalcovskaIvanovska, B, Manoleva, M. Potential role of inflammation in the pathogenesos od diabetic peripheral neuropathy.VII Congress of MacedonianNeurological Society, 07-09 May, 2021		1
6.4	Koevska, V., Mitrevska, B., Gjerakaroska Savevska, C., Gocevska, M. , Kalcovska, B., Manoleva, M. The role of physical therapy and rehabilitation in Parkinson's disease , VII Congress of Macedonian Neurological Society, 07-09 May, 2021		1
6.5	Цветанка Ѓеракароска Савевска, Ериета Николиќ Димитрова, Валентина Коевска, Билјана Митревска, Марија Гоцевска , Билјана Калчовска, Маја Манолева, Даниела Гечевска, Радијална екстракорпорална терапија со ударни бранови современа можност за третман на спастична шака , Петти конгрес на физијатри на Р Северна Македонија, Охрид, 2022		1
6.6	Даниела Гечевска,Цветанка Ѓеракароска Савевска, Лидија Стојаноска Матјаноска, Маја Манолева, Марија Гоцевска , Билјана Митревска, Валентина Коевска, Ефектите на огледалната терапија кај горен екстремитет после мозочен удар , Петти конгрес на физијатри на Р Северна Македонија, Охрид, 2022		1
6.7	Билјана Калчовска, Гоцевска, М. , Манолева, М., Коевска, В., Митревска Б., Савевска-Ѓеракароска, Ц., Димитрова-Николиќ, Е., Гечевска, Д., Улогата од примената на рехабилитација кај пациенти после прележана САРС КОВ-2 инфекција , Петти конгрес на физијатри на РС Македонија, Охрид, 2022		1
6.8	Анета Бајалска, Маја Манолева, Лидија Стојаноска Матјаноска, Билјана Митревска, Валентина Коевска, Цветанка Ѓеракароска Савевска, Марија Гоцевска , Даниела Гечевска, Билјана Калчовска, Теодора Југова, Продолжено постковид-19 лекување со О2, фактори значајни за исходот , Петти конгрес на физијатри на РС Македонија, Охрид, 2022		1
6.9	Lidija Stojanoska Matjanoska, Irina Pavlovska, Daniela Gecevska, CvetankaGjerakaroskaSavevska, Maja Manoleva, Aneta Bajalska, Teodora Jugova, Biljana Mitrevska, Valentina Koevska, Marija Gocevska , Biljana Kalcovska, Occupational exposure to whole-body vibration associated to the higher degree of lumbar disc degeneration , Fifth congress of physiatrists of Republic of N Macedonia with international participation, Ohrid 2022		1
6.10	М. Гоцевска , Е. Николиќ-Димитрова, В. Коевска, Б. Митревска, Ц. Ѓеракароска-Савевска, М. Манолева, Б. Калчовска Ивановска, Д. Гечевска, Л. Стојаноска Матјаноска, Т. Југова, Исход од рехабилитацијата на посттрауматски контрактури на лакт во детска возраст , Петти конгрес на физијатри на РС Македонија, Охрид, 2022		1

6.11	Манолева, М., Калчовска, Б., Гоцевска, М. , Коевска, В., Митревска, Б., Савевска-Геракароска, Ц., Димитрова-Николиќ, Е., Гечевска, Д., Матјаноска Стојаноска Л., Бајалска, А., Југова, Т., Малиновска-Николовска, Л., Споредба на рани ефекти од примена на екстракорпорална терапија со ударни бранови и конвенционален физикален третман кај пациенти со калцифицирачки тендинитис на ротаторна манжетна на рамо , Петти конгрес на физијатри на РС Македонија, Охрид, 2022		1
6.12	Kalchovska, B., Gocevska, M. , Manoleva, M., Koevska, V., Mitrevska, B., Savevska-Gerakaroska C., Nikolik Dimitrova E., Jugova T., Comparison between application of radial extracorporeal shock wave therapy and conventional physical therapy in ptients with knee osteoarthritis , VI Kongres Udruzenja fizijatara Crne Gore, Budva, 2023		1
6.13	Koevska, V., Mitrevska, B., Manoleva, M., GerakaroskaSavevska, C., Gocevska, M. , Kalcovska, B., Physical therapy treatment in postmenopausal osteoporosis , VI Kongres Udruzenja fizijatara Crne Gore, Budva, 2023		1
6.14	Mitrevska, B., Koevska, V., Gjerakaroska Savevska, C., Gocevska, M. , Kalcovska, B., Manoleva, M., Spinal muscular atrophy-rehabilitation and functional testing , VI Kongres Udruzenja fizijatara Crne Gore, Budva, 2023		1
6.15	Mitrevska, B., Koevska, V., Gjerakaroska-Savevska, C., Gocevska, M. , Kalcovska, B., Manoleva, M., Evaluation with functional tests in SMA patients foe one year , 23 Medzunarodnikongresfizikalne I rehabilitacione medicine Srbije, Zlatibor, Srbija, 2023		1
6.16	Valentina Koevska, Biljana Mitrevska, Cvetanka Gjerakaroska Savevska, Marija Gocevska , Biljana Kalcovska, Maja Manoleva, Daniela Gecevska. Application of high-intensity laser compared to low-intensity laser in pain treatment of patients with knee osteoarthritis , 24th European Congress of Physical and Rehabilitation Medicine, Ljubljana, Slovenia, 2024		1
6.17	Biljana Kalcovska, Marija Gocevska , Biljana Mitrevska, Valentina Koevska, Maja Manoleva, Daniela Gecevska, Cvetanka Gjerakaroska Savevska, Lidija Stojanoska Matjanoska, Teodora Jugova, Erieta Nikolik Dimitrova. Results from application of radial extracorporeal shock wave therapy in patients with knee osteoarthritis , 24th European Congress of Physical and Rehabilitation Medicine, Ljubljana, Slovenia, 2024:178		1
6.18	Biljana Kalchovska, Marija Gocevska , Maja Manoleva, Valentina Koevska, Biljana Mitrevska, Cvetanka Savevska-Gerakaroska, Erieta Nikolik-Dimitrova, Teodora Jugova, Daniela Gecevska, Ana Krsteska. Evaluation of the application of radial extracorporeal shock wave therapy in patients with knee osteoarthritis . 26th world congress of the international society for medical shockwave treatment. Amsterdam. 2024		1
6. 19	Biljana Kalchovska, Gocevska, M. , Koevska, V, Mitrevska, B., Savevska-Gerakaroska, C., Gecevska, D., Krsteska, A., Nikolik-Dimitrova, E., Manoleva, M., Stojanoska Matjanoska, L., Jugova, T. Comparison of the results of the application of radial extracorporeal shock wave therapy versus conventional physical therapy in patients with knee osteoarthritis . 8 Kongres fizijatara u Bosni I Hercegovini, Banja Luka, Bosna I Hercegovina, 2024		1
6. 20	Manoleva, M., Nikolikj Dimitrova, E., Koevska, V., Mitrevska, B., Gocevska, M. , Gjerakaroska Savevska, C., Kalchovska, B., Gecevska, D., Jugova, T., Ivanovska, K., Malinovska Nikolovska, Lj. Comparison of		1

	quality of life in patients with calcifying tendinitis of the shoulder rotator cuff treated with extracorporeal shockwave therapy and conventional physical therapy. 8 Kongres fizijatara u Bosni I Hercegovini, Banja Luka, Bosna I Hercegovina, 2024		
6. 21	Marija Gocevska , Valentina Koevska, Biljana Mitrevska, C. Gjerakaroska Savevska, B. Kalchovska, M. Manoleva, D. Gechevska. Rehabilitation of posttraumatic elbow contractures in children – our clinical experience , 24 Medzunarodnikongresfizikalneirehabilitacione medicine Srbije, Nish, Srbija, 2024		1
6. 22	Marija Gocevska , Respiratory Rehabilitation in Patients with Pulmonary Diseases , 6 th Congress of the Macedonian Respiratory Society, 5 th Congress of the Association of Pneumophthisiologists of the Republic of Macedonia. Skopje, N. Macedonia, 2025		1
	ВКУПНО		22
7.	Учество на научни/стручни собири со меѓународно учество со реферат – постер-презентација:	0.5	
7.1	Koevska, V., Mitrevska, B., Cjerakaroska –Savevska, C., Gocevska, M. , Kalcovska, B., Manoleva, M., Quality of life in women with osteoporotic fracture on the spine after one year exercises , Regional Expert Meetings on the Management and Prevention of Fragility Fractures, FFN, Athens, Greece, 24-25th October, 2020		0,5
7.2	Mitrevska, B., Koevska, V., Savevska-Gerakaroska, C., Gocevska, M. , Kalcovska-Ivanovska, B., Manoleva, M. Physical therapy in surgically treated pertrochanteric fractures , Regional Expert Meetings on the Management and Prevention of Fragility Fractures, FFN, Athens, Greece, 24-25th October, 2020		0,5
7.3	Aneta Bajalska, Maja Manoleva, Lidija Stojanoska Matjanoska, Cvetanka Gjerakaroska Savevska, Marija Gocevska , Daniela Gecevska, Osteoarthritis and diabetes: the closed loop , 22nd European Congress of Physical and Rehabilitation Medicine, Belgrade, Serbia, Abstract Book, 2020		0,5
7.4	B. Mitrevska, V. Koevska, E. Nikolik Dimitrova, C. Gerakaroska Savevska, M. Gocevska , B. Kalcovska, M. Manoleva, Kinesiotherapy in surgically treated hip fractures , Virtual 9 th FFN Global Congress, 28-30 September, 2021		0,5
7.5	Biljana Kalcovska, Marija Gocevska , Maja Manoleva, Valentina Koevska, Biljana Mitrevska, Cvetanka Gerakaroska Savevska, Erieta Nikolic Dimitova, Case report-treatment of a patient with knee osteoarthritis , 23rd World Congress of the International Society for Medical Shockwave Treatment, Vienna, Austria, 4-5 November, 2021		0,5
7.6	B. Mitrevska, V. Koevska, E. Nikolik Dimitrova, C. Gerakaroska Savevska, M. Gocevska , B. Kalcovska Ivanovska, M. Manoleva, Rehabilitation of patient with paresis of facial nerve , VII Congress of Macedonian Neurological Society, Abstract Book, 07-09 May, 2021		0,5
7.7	M. Gocevska , M. Manoleva, C. Gerakaroska Savevska, V. Koevska, B. Mitrevska, B. Kalcovska Ivanovska, Effectiveness of high-intensity laser therapy in the treatment of low back pain , VII Congress of Macedonian Neurological Society, 07-09 May, Abstract Book, 2021		0,5
7.8	E. Nikolikj Dimitrova, V. Koevska, B. Mitrevska, C. Gerakaroska Savevska, M. Gocevska , M. Manoleva, B. Kalchovska Ivanovska, Long-term outcome of patient with severe factor VIII deficit after three joints replacement surgeries: a case report , Virtual		0.5

	WorldCongress on Osteoporosis, Osteoarthritis and Musculoskeletal Diseases, 2021		
7.9	B. Mitrevska, E. Nikolic Dimitrova, V. Koevska. C Gerakaroska Savevska, M. Gocevskа , B. Kalcovska Ivanovska, M. Manoleva, E. Grkova Miskovska, Hipfractures: osteoporosis and rehabilitation . Virtual World Congress on Osteoporosis, Osteoarthritis and Musculoskeletal Diseases, 2021		0.5
7.10	Biljana Kalcovska, Marija Gocevskа , Maja Manoleva, Valentina Koevska, Biljana Mitrevska, Cvetanka Geracaroska Savevska, Erieta Nikolic Dimitrova. Case report-treatment of a patient with knee osteoarthritis , 23 rd World Congress of the International Society for Medical Shockwave Treatment, Abstract Book, Vienna, Austria, November.2021:49.		0,5
7.11	M. Gocevskа , V. Koevska, B. Mitrevska, C. Gjerakaroska Savevska, B. Kalchovska Ivanovska, M. Manoleva, E. Nikolikj Dimitrova, Depression as a predictor of functional outcome in patients with lower back pain treated with physical therapy , Virtual World Congress on Osteoporosis, Osteoarthritis and Musculoskeletal Diseases, 2022		0,5
7.12	V. Koevska, E. Nikolikj Dimitrova, B. Mitrevska, C. Gjerakaroska Savevska, M. Gocevskа , B. Kalchovska, High intensity laser treatment of osteoarthritis knee , Virtual World Congress on Osteoporosis, Osteoarthritis and Musculoskeletal Diseases, 2022		0,5
7.13	B. Mitrevska, E. Nikolik-Dimitrova, V. Koevska, C. Gerakaroska-Savevska, M. Gocevskа , B. Kalcovska, M. Manoleva, E. Grkova Miskovksa, Pertrochanteric fractures: Treatment and rehabilitation in elderly patients , Virtual World Congress on Osteoporosis, Osteoarthritis and Musculoskeletal Diseases, 2022:567		0.5
7.14	Biljana Kalchovska, Marija Gocevskа , Maja Manoleva, Cvetanka Gerakaroska Savevska, Valentina Koevska, Biljana Mitrevska, Erieta Nikolik-Dimitrova, Results of early rehabilitation of patient after SARS COV-2 infection , The ISPRM/ESPRM/SPMFR 2022 Congress, Lisboa, Portugal, Vol 5:s145		0,5
7.15	Marija Gocevskа , Maja Manoleva, Biljana Kalchovska Ivanovska, Biljana Mitrevska, Valentina Koevska, Erieta Nikolikj Dimitrova, Cvetanka Gjerakaroska Savevska, Impact of body mass index on pain intensity after conservative treatment in patients with low back pain , The ISPRM/ESPRM/SPMFR 2022 Congress, Lisboa, Portugal, Vol 5:s211		0,5
7.16	Marija Gocevskа , Maja Manoleva, Cvetanka Gjerakaroska Savevska, Valentina Koevska, Biljana Mitrevska, Biljana Kalchovska Ivanovska, Erieta Nikolikj Dimitrova, The effects of high intensity laser (HILT) on pain and function of patients with low back pain , The ISPRM/ESPRM/SPMFR 2022 Congress, Lisboa, Portugal, Vol 5		0,5
7.17	Б. Митревска, В. Коевска, А. Бајалска, Ц. Ѓеракароска Савевска, М. Гоцевска , Б. Калчовска, М. Манолева, Постковид рехабилитација кај пациент со подколена ампутација како компликација на КОВИД-19-приказ на случај , Петти конгрес на физијатри на РС Македонија, Охрид, 2022		0,5
7.18	Костовска Ристовска, Д., Бубало, М., Маврушева, С., Митревска, Б., Коевска, В., Стојаноска Матјаноска, Л., Гечевска, Д., Ѓеракароска Савевска, Ц., Гоцевска, М. , Калчовска, Б., Манолева, М., Гркова Мишковска, Е., Рехабилитација и физикален третман после имплантирана ендопротеза на рамен зглоб-приказ на случај , Петти конгрес на физијатри на РС Македонија, Охрид, 2022		0,5
7.19	Рената Божинкочева, Валентина Коевска, Билјана Митревска, Цветанка Ѓеракароска Савевска, Марија Гоцевска , Билјана		0,5

	Калчовска, Маја Манолева, Даниела Гечевска, Лидија Матјаноска, Анета Бајалска, Физикална терапија кај лацероконтузна повреда на шака-приказ на случај , Петти конгрес на физијатри на РС Македонија, Охрид, 2022		
7.20	Б. Митревска, В. Коевска, Ц. Ѓеракароска Савевска, М. Гоцевска , Б.Калчовска, М. Манолева, Е. Гркова Мишковска, Л. Стојаноска Матјаноска, Д. Гечевска, Рахабилитационен третман кај пациент со СМА Тип 2-приказ на случај , Петти конгрес на физијатри на РС Македонија, Охрид, 2022		0,5
7.21	А. Донева, Ј. Петреска, С. Џамбазовска Зикова, М. Гоцевска , Мултимодална аналгезија за ефикасно лекување на долногрбна болка , Петти конгрес на физијатри на РС Македонија, Охрид, 2022		0,5
7.22	Е. Николиќ-Димитрова, Т. Манчева, М. Иванова, Т. Југова, М. Гоцевска , М. Манолева, В. Коевска, Л. Стојаноска Матјаноска, Ран исход од рехабилитацијата кај пациент со миелополирадикулоневритис како последица на Ковид-19 – приказ на случај , Петти конгрес на физијатри на РС Македонија, Охрид, 2022		0,5
7.23	М. Гоцевска , Т. Југова, М. Бериша, С. Ел-Нади Коруноска, Рехабилитација на периферна пареза на n. facialis-приказ на случај , Петти конгрес на физијатри на РС Македонија, Охрид, 2022		0,5
7.24	М. Гоцевска , Е. Николиќ-Димитрова, В. Коевска, Б. Митевска, Ц. Ѓеракароска-Савевска, М. Манолева, Б. Калчовска Ивановска, Поврзаноста помеѓу болката и степенот на депресија кај пациенти со хронична лумбална болка , Петти конгрес на физијатри на РС Македонија, Охрид, 2022		0,5
7.25	М. Gocevska , V. Koevska, B. Mitrevska, C. Gjerakaroska-Savevska, E. Nikolikj Dimitrova, M. Manoleva, B. Kalchovska Ivanovska, Rehabilitation of a patient with osteoporosis-Case report , World congress on osteoporosis, osteoarthritis and musculoskeletal diseases, Barcelona, Spain, 2023		0,5
7.26	B. Mitrevska, E. Nikolik-Dimitrova, V. Koevska, C. Gerakaroska-Savevska, М. Gocevska , M. Manoleva, B. Kalcovska, E. grkovaMiskovska, Orthopedic aids in the rehabilitation of pertrochanteric fractures as a result of osteoporosis , World congress on osteoporosis, osteoarthritis and musculoskeletal diseases, Barcelona, Spain, 2023		0,5
7.27	V. Koevska, E. Nikolic-Dimitrova, B. Mitrevska, C. Gjerakaroska-Savevska, М. Gocevska , B. Kalcovska, M. Manoleva, Our experiences in treatment on postmenopausal osteoporosis with physical therapy , World congress on osteoporosis, osteoarthritis and musculoskeletal diseases, Barcelona, Spain, 2023		0,5
7.28	M. Manoleva, E. Erieta, V. Koevska, B. Mitrevska, C. Gjerakaroska Savevska, М. Gocevska , B. Kalcovska, D. Gechevska, L. Malinovska Nikolovska. Quality of life in patients with calcifying tendinitis of the shoulder rotator cuff treated with extracorporeal shockwave therapy and conventional physical therapy . World Congress on Osteoporosis, Osteoarthritis and Musculoskeletal Diseases, 2024 London:525		0,5
7.29	М. Gocevska , C. Gjerakaroska Savevska, V. Koevska, B. Mitrevska, M. Manoleva, B. Kalchovska Ivanovska, E. Nikolikj Dimitrova, D. Gecevska. Rupture of the serratus anterior muscle: a case report . World Congress on Osteoporosis, Osteoarthritis and Musculoskeletal Diseases, 2024 London:513		0,5

7.30	M. Gocevska , C. Gjerakaroska Savevska, V. Koevska, B. Mitrevska, M. Manoleva, E. Nikolikj Dimitrova, B. Kalchovska Ivanovska, D. Gecevska, Successful treatment of gluteus medius calcific tendinopathy with radial extracorporeal shock wave therapy: a case study World Congress on Osteoporosis, Osteoarthritis and Musculoskeletal Diseases, 2024 London:513		0,5
7.31	M. Gocevska , C. Gjerakaroska Savevska, V. Koevska, B. Mitrevska, B. Kalchovska Ivanovska, M. Manoleva, E. Nikolikj Dimitrova, D. Gecevska, Treatment of secondary lymphedema following radical prostatectomy World Congress on Osteoporosis, Osteoarthritis and Musculoskeletal Diseases, 2024 London:512		0,5
7.32	Biljana Kalchovska, Marija Gocevska , Maja Manoleva, Valentina Koevska, Biljana Mitrevska, Cvetanka Savevska-Gerakaroska, Erieta Nikolik-Dimitrova, Teodora Jugova, Daniela Gecevska, Ana Krsteska. Evaluation of the application of radial extracorporeal shock wave therapy in patients with knee osteoarthritis. 26 th world congress of the international society for medical shockwave treatment. Amsterdam, 2024:32		0,5
7.33	V. Koevska, B. Mitrevska, C. Gjerakaroska Savevska, M. Gocevska , B. kalchovska, M. Manoleva, D. Gecevska, A. Krsteska, Vitamin D levels in patients with postmenopausal osteoporosis: a pilot study , World Congress on Osteoporosis, Osteoarthritis and Musculoskeletal Diseases, 2025, Rome:879		0.5
7.34	M. Gocevska , B. Mitrevska, C. Gjerakaroska Savevska, B. Kalchovska, M. Manoleva, D. Gecevska, V. Koevska, Integration of rehabilitation and therapy in patient with osteoporotic fractures: a case report , World Congress on Osteoporosis, Osteoarthritis and Musculoskeletal Diseases, 2025, Rome:612		0.5
	ВКУПНО		17
8.	Апстракт објавен во зборник на меѓународна конференција - меѓународна	1	
8.1	Koevska, V., Mitrevska, B., Cjerakaroska-Savevska, C., Gocevska, M. , Kalcovska, B., Manoleva, M. Quality of livein women with osteoporotic fracture on the spineafter one yearexercises , Regional Expert Meetings on theManagement and Prevention of Fragility Fractures, FFN, Athens, Greece, 24-25th October, 2020		1
8.2	Mitrevska, B., Koevska, V., Savevska-Gerakaroska, C., Gocevska, M. , Kalcovska-Ivanovska, B., Manoleva, M. Physical therapy in surgically treatedpertrochanteric fractures , Regional Expert Meetings onthe Management and Prevention of Fragility Fractures, FFN, Athens, Greece, 24-25th October, 2020		1
8.3	Biljana Mitrevska, Valentina Koevska, Cvetanka Gerakaroska Savevska, Marija Gocevska , Biljana Kalcovska Ivanovska, Maja Manoleva. Physical therapy and quality of life in patients with surgically treated pertrochanteric fractures , 22nd European Congress of Physical and Rehabilitation Medicine, Belgrade, Serbia, 2020		1
8.4	Gjerakaroska Savevska, C., Nikolikj Dimitrova, E., Mitrevska, B., Koevska, V., Gocevska, M. , Manoleva, M. Effects of radial extracorporeal shock wave therapy on hand spasticity after stroke , 22nd European Congress of Physical and Rehabilitation Medicine, Belgrade, Serbia, Abstract Book, 2020		1

8.5	Aneta Bajalska, Maja Manoleva, Lidija Stojanoska Matjanoska, Cvetanka Gjerakaroska Savevska, Marija Gocevska , Daniela Gecevska, Osteoarthritis and diabetes: the closed loop , 22nd European Congress of Physical and Rehabilitation Medicine, Belgrade, Serbia, Abstract Book, 2020		1
8.6	B. Mitrevska, V. Koevska, E. Nikolik Dimitrova, C. Gerakaroska Savevska, M. Gocevska , B. Kalcovska, M. Manoleva, Kinesiotherapy in surgically treated hip fractures , Virtual 9 th FFN Global Congress, 28-30 September, 2021:65		1
8.7	E. Nikolikj Dimitrova, V. Koevska, B. Mitrevska, C. Gerakaroska Savevska, M. Gocevska , M. Manoleva, B. Kalchovska Ivanovska, Long-term outcome of patient with severe factor VIII deficit after three joints replemenment surgeries: a case report , Virtual World Congress on Osteoporosis, Osteoarthritis and Musculoskeletal Diseases, Abstract book, 2021:403		1
8.8	B. Mitrevska, E. Nikolic Dimitrova, V. Koevska. C. Gerakaroska Savevska, M. Gocevska , B. Kalcovska Ivanovska, M. Manoleva, E. Grkova Miskovska, Hip fractures: osteoporosis and rehabilitation , Virtual World Congress on Osteoporosis, Osteoarthritis and Musculoskeletal Diseases, Abstract book, 2021:386		1
8.9	Biljana Kalcovska, Marija Gocevska , Maja Manoleva, Valentina Koevska, Biljana Mitrevska, Cvetanka Gerakaroska Savevska, Erieta Nikolic Dimitrova, Case report-treatment of a patient with knee osteoarthritis , 23rd World Congress of the International Society for Medical Shockwave Treatment, Vienna, Austria, 4-5 November, 2021		1
8.10	M. Gocevska , V. Koevska, B. Mitrevska, C. Gjerakaroska Savevska, B. Kalchovska Ivanovska, M. Manoleva, E. Nikolikj Dimitrova, Depression as a predictor of functional outcome in patients with lower back pain treated with physical therapy , Virtual World Congress on Osteoporosis, Osteoarthritis and Musculoskeletal Diseases, 2022:550		1
8.11	V. Koevska, E. Nikolikj Dimitrova, B. Mitrevska, C. Gjerakaroska Savevska, M. Gocevska , B. Kalchovska, High intensity laser treatment of osteoarthritis knee , Virtual World Congress on Osteoporosis, Osteoarthritis and Musculoskeletal Diseases, 2022:496		1
8.12	B. Mitrevska, E. Nikolik-Dimitrova, V. Koevska, C. Gerakaroska-Savevska, M. Gocevska , B. Kalcovska, M. Manoleva, E. Grkova Miskovksa, Pertrochanteric fractures: Treatment and rehabilitation in elderly patients , Virtual World Congress on Osteoporosis, Osteoarthritis and Musculoskeletal Diseases, 2022:567		1
8.13	Biljana Kalchovska, Marija Gocevska , Maja Manoleva, Cvetanka Gerakaroska Savevska, Valentina Koevska, Biljana Mitrevska, Erieta Nikolik-Dimitrova, Results of early rehabilitation of patient after SARS COV-2 infection , The ISPRM/ESPRM/SPMFR 2022 Congress, Lisboa, Portugal, Vol 5:s145		1
8.14	Marija Gocevska , Maja Manoleva, Biljana Kalchovska Ivanovska, Biljana Mitrevska, Valentina Koevska, Erieta Nikolikj Dimitrova, Cvetanka Gjerakaroska Savevska, Impact of body mass index on pain intensity after conservative treatment in patients with low back pain , The ISPRM/ESPRM/SPMFR 2022 Congress, Lisboa, Portugal, Vol 5:s211		1
8.15	Marija Gocevska , Maja Manoleva, Cvetanka Gjerakaroska Savevska, Valentina Koevska, Biljana Mitrevska, Biljana Kalchovska Ivanovska, Erieta Nikolikj Dimitrova, The effects of high intensity laser (HILT) on		1

	pain and function of patients with low back pain , The ISPRM/ESPRM/SPMFR 2022 Congress, Lisboa, Portugal, Vol 5		
8.16	M. Gocevska , V. Koevska, B. Mitrevska, C. Gjerakaroska-Savevska, E. Nikolikj Dimitrova, M. Manoleva, B. Kalchovska Ivanovska, Rehabilitation of a patient with osteoporosis-Case report , World congress on osteoporosis, osteoarthritis and musculoskeletal diseases, Barcelona, Spain, 2023		1
8.17	B. Mitrevska, E. Nikolik-Dimitrova, V. Koevska, C. Gerrakaroska-Savevska, M. Gocevska , M. Manoleva, B. Kalcovska, E. grkova Miskovska, Orthopedic aids in the rehabilitation of pertrochanteric fractures as a result of osteoporosis , World congress on osteoporosis, osteoarthritis and musculoskeletal diseases, Barcelona, Spain, 2023		1
8.18	V. Koevska, E. Nikolic-Dimitrova, B. Mitrevska, C. Gjerakaroska-Savevska, M. Gocevska , B. Kalcovska, M. Manoleva, Our experiences in treatment on postmenopausal osteoporosis with physical therapy , World congress on osteoporosis, osteoarthritis and musculoskeletal diseases, Barcelona, Spain, 2023		1
8.19	M. Manoleva, E. Erieta, V. Koevska, B. Mitrevska, C. Gjerakaroska Savevska, M. Gocevska , B. Kalcovska, D. Gechevska, L. MalinovskaNikolovska. Quality of life in patients with calcifying tendinitis of the shoulder rotator cuff treated with extracorporeal shockwave therapy and conventional physical therapy . World Congress on Osteoporosis, Osteoarthritis and Musculoskeletal Diseases, 2024 London:525		1
8.20	M. Gocevska , C. Gjerakaroska Savevska, V. Koevska, B. Mitrevska, M. Manoleva, B. Kalchovska Ivanovska, E. Nikolikj Dimitrova, D. Gecevska. Rupture of the serratus anterior muscle: a case report . World Congress on Osteoporosis, Osteoarthritis and Musculoskeletal Diseases, 2024 London:513		1
8.21	M. Gocevska , C. Gjerakaroska Savevska, V. Koevska, B. Mitrevska, B. Kalchovska Ivanovska, M. Manoleva, E. Nikolikj Dimitrova, D. Gecevska, Treatment of secondary lymphedema following radical prostatectomy . World Congress on Osteoporosis, Osteoarthritis and Musculoskeletal Diseases, 2024 London:512		1
8.22	M. Gocevska , C. Gjerakaroska Savevska, V. Koevska, B. Mitrevska, M. Manoleva, E. Nikolikj Dimitrova, B. Kalchovska Ivanovska, D. Gecevska, Successful treatment of gluteus medius calcific tendinopathy with radial extracorporeal shock wave therapy: a case study World Congress on Osteoporosis, Osteoarthritis and Musculoskeletal Diseases, 2024 London:513		1
8.23	Valentina Koevska, Biljana Mitrevska, Cvetanka Gjerakaroska Savevska, Marija Gocevska , Biljana Kalcovska, Maja Manoleva, Daniela Gecevska. Application of high-intensity laser compared to low-intensity laser in pain treatment of patients with knee osteoarthritis , 24th European Congress of Physical and Rehabilitation Medicine, Ljubljana, Slovenia, 2024:301		1
8.24	Biljana Kalcovska, Marija Gocevska , Biljana Mitrevska, Valentina Koevska, Maja Manoleva, Daniela Gecevska, Cvetanka Gjerakaroska Savevska, Lidija Stojanoska Matjanoska, Teodora Jugova, Erieta Nikolik Dimitrova. Results from application of radial extracorporeal shock wave therapy in patients with knee osteoarthritis , 24th European Congress of Physical and Rehabilitation Medicine, Ljubljana, Slovenia, 2024:178		1

8.25	Daniela Gecevska, Erieta Nikolikj Dimitrova, Cvetanka Gjerakaroska Savevska, Valentina Koevska, Biljana Mitrevska, Maja Manoleva, Lidija Stojanoska Matjanoska, Marija Gocevska , Biljana Kalcovska Ivanovska. Rehabilitation after surgical treatment of bilateral quadriceps tendon rupture: case report , 24th European Congress of Physical and Rehabilitation Medicine, Ljubljana, Slovenia, 2024:161		1
8.26	Biljana Kalchovska, Marija Gocevska , Maja Manoleva, Valentina Koevska, Biljana Mitrevska, Cvetanka Savevska-Gerakaroska, Erieta Nikolik-Dimitrova, Teodora Jugova, Daniela Gecevska, Ana Krsteska. Evaluation of the application of radial extracorporeal shock wave therapy in patients with knee osteoarthritis . 26 th world congress of the international society for medical shockwave treatment. Amsterdam, 2024:32		1
8.27	V. Koevska, B. Mitrevska, C. Gjerakaroska Savevska, M. Gocevska , B. kalchovska, M. Manoleva, D. Gecevska, A. Krsteska, Vitamin D levels in patients with postmenopausal osteoporosis: a pilot study , World Congress on Osteoporosis, Osteoarthritis and Musculoskeletal Diseases, 2025, Rome:879		1
8.28	M. Gocevska , B. Mitrevska, C. Gjerakaroska Savevska, B. Kalchovska, M. Manoleva, D. Gecevska, V. Koevska, Integration of rehabilitation and therapy in patient with osteoporotic fractures: a case report , World Congress on Osteoporosis, Osteoarthritis and Musculoskeletal Diseases, 2025, Rome:612		
	ВКУПНО		28
9.	Апстрактни објавени во зборник на конференција национална	0,5	
9.1	B. Mitrevska, V. Koevska, E. Nikolik Dimitrova, C. Gerakaroska Savevska, M. Gocevska , B. Kalcovska Ivanovska, M. Manoleva, Rehabilitation of patient with paresis of facial nerve , VII Congress of Macedonian Neurological Society, Abstract Book, 07-09 May, 2021		0,5
9.2	Gjerakaroska Savevska, C., Koevska, V., Mitrevska, B., Gocevska, M. , Kalcovska Ivanovska, B., Manoleva, M. Radial extracorporeal shock wave therapy reduces post stroke hand spasticity . VII Congress of Macedonian Neurological Society, 07-09 May, 2021		0,5
9.3	Koevska, V., Mitrevska, B., Gjerakaroska Savevska, C., Gocevska, M. , Kalcovska, B., Manoleva M. The role of physical therapy and rehabilitation in Parkinson's disease , VII Congress of Macedonian Neurological Society, 07-09 May, 2021		0,5
9.4	M. Gocevska , M. Manoleva, C. Gerakaroska Savevska, V. Koevska, B. Mitrevska, B. Kalcovska Ivanovska, Effectiveness of high-intensity laser therapy in the treatment of low back pain , VII Congress of Macedonian Neurological Society, 07-09 May, Abstract Book, 2021:68		0,5
9.5	Kalcovska, B., Manoleva, M., Gocevska, M. , Koevska, V., Mitrevska, B., Gjerakaroska-Savevska, C., Rehabilitation of patients with post-Covid-19 infection-our results , Balneoclimatologija, Abstract Book, Vol.45:2:279, Vrdnik, Serbia, 2021		0,5
9.6	Mitrevska, B., Koevska, V., Kalcovska, B., Manoleva, M., Gocevska, M. , Gjerakaroska-Savevska, C., Physical treatment in patients with spinal muscles atrophy , Balneoclimatologija, Abstract Book, Vol.45:2:240, Vrdnik, Serbia, 2021		0,5
9.7	V. Koevska, B. Mitrvska, C. Gjerakaroska-Savevska, M. Gocevska , B. Kalcovska, M. Manoleva, The role of physical therapy and rehabilitation in Parkinson's disease , VII-th Congress of the		0,5

	Macedonian neurology society, VII-th Symposium of neurological nurses and techicians, May 2021		
9.8	Билјана Калчовска, Гоцевска, М. , Манолева, М., Коевска, В., Митревска, Б., Савевска-Ѓеракароска, Ц., Димитрова-Николиќ, Е., Гечевска, Д. Улогата од примената на рехабилитација кај пациенти после прележана САРС КОВ-2 инфекција. Петти конгрес на физијатри на РС Македонија, Охрид, 2022		0,5
9.9	Анета Бајалска, Маја Манолева, Лидија Стојаноска Матјаноска, Билјана Митревска, Валентина Коевска, Цветанка Ѓеракароска Савевска, Марија Гоцевска , Даниела Гечевска, Билјана Калчовска, Теодора Југова, Продолжено постковид-19 лекување со О2, фактори значајни за исходот. Петти конгрес на физијатри на РС Македонија, Охрид, 2022		0,5
9.10	Б. Митревска, В. Коевска, А. Бајалска, Ц. Ѓеракароска Савевска, М. Гоцевска , Б. Калчовска, М. Манолева, Постковид рехабилитација кај пациент со подколена ампутација како компликација на Ковид-19, Приказ на случај. Петти конгрес на физијатри на РС Македонија, Охрид, 2022		0,5
9.11	Lidija Stojanoska Matjanoska, Irina Pavlovska, Daniela Gecevska, Cvetanka Gjerakaroska Savevska, Maja Manoleva, Aneta Bajalska, Teodora Jugova, Biljana Mitrevska, Valentina Koevska, Marija Gocevska , Biljana Kalcovska, Occupational exposure to whole-body vibration associated to the higher degree of lumbar disc degeneration , Fifth congress of physiatrists of Republic of N Macedonia with international participation, Ohrid, 2022		0,5
9.12	Костовска Ристовска, Д., Бубало, М., Маврушева, С., Митревска, Б., Коевска В., Стојаноска Матјаноска, Л., Гечевска, Д., Ѓеракароска Савевска, Ц., Гоцевска, М. , Калчовска Б., Манолева, М., Гркова Мишковска, Е. Рехабилитација и физикален третман после имплантирана ендопротеза на рамен зглоб. Приказ на случај, Петти конгрес на физијатри на РС Македонија, Охрид, 2022		0,5
9.13	Рената Божинкочева, Валентина Коевска, Билјана Митревска, Цветанка Ѓеракароска Савевска, Марија Гоцевска , Билјана Калчовска, Маја Манолева, Даниела Гечевска, Лидија Матјаноска, Анета Бајалска, Физикална терапија кај лацероконтузна повреда на шака. Приказ на случај, Петти конгрес на физијатри на РС Македонија, Охрид, 2022		0,5
9.14	Манолева, М., Калчовска, Б., Гоцевска, М. , Коевска, В., Митревска, Б., Савевска-Ѓеракароска, Ц., Димитрова-Николиќ, Е., Гечевска, Д., Матјаноска Стојаноска, л., Бајалска, А., Југова, Т., Малиновска-Николовска, Л., Споредба на рани ефекти од примена на екстракорпорална терапија со ударни бранови и конвенционален физикален третман кај пациенти со калцифицирачки тендинитис на ротаторна манжетна на рамо, Петти конгрес на физијатри на РС Македонија, Охрид, 2022		0,5
9.15	М. Гоцевска , Е. Николиќ-Димитрова, В. Коевска, Б. Митевска, Ц. Ѓеракароска-Савевска, М. Манолева, Б. Калчовска Ивановска, Поврзаноста помеѓу болката и степенот на депресија кај пациенти со хронична лумбална болка, Петти конгрес на физијатри на РС Македонија, Охрид, 2022		0,5
9.16	Цветанка Ѓеракароска Савевска, Ериета Николиќ Димитрова, Валентина Коевска, Билјана Митревска, Марија Гоцевска , Билјана Калчовска, Маја Манолева, даниела Гечевска, Радијална екстракорпорална терапија со ударни бранови современа		0,5

	можност за третман на спастична шака , Петти конгрес на физијатри на РС Македонија, Охрид, 2022 година		
9.17	Даниела Гечевска, Цветанка Ѓеракароска Савевска, Лидија Стојаноска Матјаноска, Маја Манолева, Марија Гоцевска , Билјана Митревска, Валентина Коевска, Ефектите на огледалната терапија кај горен екстремитет после мозочен удар , Петти конгрес на физијатри на Р Северна Македонија, Охрид, 2022		0,5
9.18	Б. Митревска, В. Коевска, Ц. Ѓеракароска Савевска, М. Гоцевска , Б. Калчовска, М. Манолева, Е. Гркова Мишковска, Л. Стојаноска Матјаноска, Д. Гечевска, Рахабилитационен третман кај пациент со СМА Тип 2 – Приказ на случај , Петти конгрес на физијатри на РС Македонија, Охрид, 2022		0,5
9.19	М. Гоцевска , Е. Николиќ-Димитрова, В. Коевска, Б. Митевска, Ц. Ѓеракароска-Савевска, М. Манолева, Б. Калчовска Ивановска, Д. Гечевска, Л. Стојаноска Матјаноска, Т. Југова, Исход од рехабилитација на посттрауматски контрактури на лакт во детска возраст , Петти конгрес на физијатри на РС Македонија, Охрид, 2022		0,5
9.20	Е. Николиќ Димитрова, Т. Манчева, М. Иванова, Т. Југова, М. Гоцевска , М. Манолева, В. Коевска, Л. Матјаноска Стојаноска, Ран исход од рехабилитацијата кај пациент со миелополирадикулоневритис како последица на Ковид-19 – приказ на случај , Петти конгрес на физијатри на РС Македонија, Охрид, 2022		0,5
9.21	М. Гоцевска , Улогата на кинезитерапијата во психофизичка подготовка во бременост, Петти конгрес на физијатри на Република Северна Македонија со меѓународно учество, Охрид, РС Македонија, 2022		0,5
9.22	М. Гоцевска , Т. Југова, М. Бериша, С. Ел нади Коруноска, Рехабилитација на периферна пареза на п. Facialis – приказ на случај, Петти конгрес на физијатри на Република Северна Македонија со меѓународно учество, Охрид, РС Македонија, 2022		0,5
9.23	А. Донева, Ј. Петреска, С. Џамбазовска Зикова, М. Гоцевска , Мултимодална аналгезија за ефикасно лекување на долногрбна болка , Петти конгрес на физијатри на РС Македонија, Охрид, 2022		0,5
9.24	Kalchovska, B., Gocevska, M. , Manoleva, M., Koevska V., Mitrevska B., Savevska-Gerakaroska, C., Nikolik Dimitrova, E., Jugova, T., Comparison between application of radial extracorporeal shock wave therapy and conventional physical therapy in ptients with knee osteoarthritis , VI Kongres Udruzenja fizijatara Crne Gore, Budva, 2023		0,5
9.25	Koevska, V., Mitrevska, B., Manoleva, M., Gerakaroska Savevska, C., Gocevska, M. , Kalcovska, B., Physical therapy treatment in postmenopausal osteoporosis , VI Kongres Udruzenja fizijatara Crne Gore, Budva, 2023		0,5
9.26	Mitrevska, B., Koevska, V., Gjerakaroska Savevska, C., Gocevska, M. , Kalcovska, B., Manoleva, M., Spinal muscular atrophy-rehabilitation and functional testing , VI Kongres Udruzenja fizijatara Crne Gore, Budva, 2023		0,5
9.27	Mitrevska, B., Koevska, V., Gjerakaroska-Savevska C., Gocevska M. , Kalcovska, B., Manoleva, M., Evaluation with functional tests in SMA patients foe one year , 23 Medzunarodni kongres fizikalne I rehabilitacione medicine Srbije, Zlatibor, Srbija, 2023		0,5

9.28	Biljana Kalchovska, Gocevska, M. , Koevska, V., Mitrevska, B., Savevska-Gerakaroska, C., Gecevska, D., Krsteska, A., Nikolik-Dimitrova, E., Manoleva, M., Stojanoska Matjanoska, L., Jugova, T. Comparison of the results of the application of radial extracorporeal shock wave therapy versus conventional physical therapy in patients with knee osteoarthritis. 8 Kongres fizijatara u Bosni I Hercegovini, Banja Luka, Bosna I Hercegovina, 2024		0,5
9.29	Manoleva, M., Nikolikj Dimitrova, E., Koevska, V., Mitrevska, B., Gocevska, M. , Gjerakaroska Savevska, C., Kalchovska, B., Gecevska, D., Jugova, T., Ivanovska, K., Malinovska Nikolovska, Lj. Comparison of quality of life in patients with calcifying tendinitis of the shoulder rotator cuff treated with extracorporelshochwave therapy and conventional physical therapy. 8 Kongres fizijatara u Bosni I Hercegovini, Banja Luka, Bosna I Hercegovina, 2024		0,5
9.30	Marija Gocevska , Valentina Koevska, Biljana Mitrevska, C. Gjerakaroska Savevska, B. Kalchovska, M. Manoleva, D. Gechevska. Rehabilitation of posttraumatic elbow contractures in children – our clinical experience , 24Medzunarodnikongresfizikalneirehabilitacione medicine Srbije, Nish, Srbija, 2024		0,5
9.31	Marija Gocevska , Respiratory Rehabilitation in Patients with Pulmonary Diseases , 6 th Congress of the Macedonian Respiratory Society, 5 th Congress of the Association odPneumophthisiologist of the Republic od Macedonia. Skopje, N. Macedonia, 2025		0,5
	ВКУПНО		15.5
	ВКУПНО		127.19

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКАДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активнoста	поен и	Вк. поени
1.	Книга од стручна област		
	коавтор	7	
	Николик Димитрова, Е., Митревска, Б., Коевска, В., Ѓеракароска Савевска, Ц., Гоцевска, М. Основи на кинезиологија, Медицински факултет, УКИМ, 2024. Учебник за студиската програма за дипломиран физиотерапевт		7
2.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, технички извештаи, вешт наод и мислење, стручно мислење, проценкана капитал, систематизација, методологија	1	
	Член на работна група за превод и стручна редактура на 809 (нови) кохранови упатства за практикување на медицина базирана на докази, 2023 г.		1
3.	Автор на брошура за пациенти (одобрена од асоцијација), во областа на медицинските науки и здравството	1	
	М. Гоцевска, Д. Србиновска, И. Левкова, Е. Георгиевска. Вежби за деформитети на рбетен столб-ЈЗУ УК за физикална медицина и рехабилитација, 2020. Прирачник наменет за поширока стручна јавност и пациенти		1
	Манолева, М., Гоцевска. Респираторна гимнастика во време на пандемија со COVID-М. Здружение на физијатри на РС Македонија, 2020 г.		1
	ВКУПНО		10

Дејности од поширок интерес

1.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	1	
	Член на научен одбор на Петти конгрес на физијатри на Република Македонија со меѓународно учество, Охрид, Република Македонија, 2022		1
3.	Член на факултетска комисија	0,5	
	Член на научен одбор		0,5
	Член на Пописна комисија на Институт и Катедра за фармакологија со токсикологија, 2023		0,5
4.	Учество во комисии и тела на државни и други органи	1	
	Член на Првостепена комисија за издавање на конзилјарно мислење со наод за остварување на правото на паричен надоместок за лице со најтешка телесна попреченост, врз основа на член 57 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10, 51/11) член 46-а став 3 од Законот за социјалната служба („Службен весник на РСМ“ бр. 104/19, 146/19, 257/19, 302/20, 311/20 и 163/21), Скопје 2023 година.		1
	Член на лекарска комисија за преглед на воени инвалиди во второтепена постапка, врз основа на член 82 став 2 од Законот за правата на воените инвалиди, на членовите на нивните семејства и на членовите на паднатите борци („Сл. весник на РМ“ бр.13/96 и 31/16), Министерство за труд и социјална политика, Скопје 2023 година		1
	Член на Комисија за стекнување на право на повластено користење на јавниот градски превоз, во својство на консултант при увид во соодветноста на медицинската документација поврзана со доделување на бесплатен автобуски билет на лицата со посебни потреби, Скопје, 2021		1
	Акредитиран испитувач за спроведување на стручен испит за здравствени работници со високо образование за добивање на лиценца за работа, Лекарска комора на Република Северна Македонија, 2022 година		1
	Член на Испитна комисија за полагање стручен испит на докторите на медицина и издавање на основна лиценца, Лекарска комора на Република Северна Македонија, декемвриска испитна сесија, 2020 година		1
	Член на Испитна комисија за полагање стручен испит на докторите на медицина и издавање на основна лиценца, Лекарска комора на Република Северна Македонија, јануарска испитна сесија, 2021 година		1
	Член на Испитна комисија за полагање стручен испит на докторите на медицина и издавање на основна лиценца, Лекарска комора на Република Северна Македонија, јануарска испитна сесија, 2023 година		1
	Член на Испитна комисија за полагање стручен испит на докторите на медицина и издавање на основна лиценца, Лекарска комора на Република Северна Македонија, февруарска испитна сесија, 2024 година		1
	Член на Испитна комисија за полагање стручен испит на докторите на медицина и издавање на основна лиценца, Лекарска комора на Република Северна Македонија, јануарска испитна сесија, 2025 година		1
5.	Член на Управен одбор на здружение поврзано со структурата	0,3	
	Благајник на Здружение на физијатри на РС Македонија 2019 – 2023		0,3
	Секретар на Здружение на физијатри на РС Македонија од 2023-		0,3
6.	Член на орган на професионална комора		
	Член на Собрание на лекарска комора на Република Северна Македонија, според член 37 од Правилникот за избор и отповикување на членови во		0,3

	Општиснки одбори, Собранието и претседател на Лекарската комора на Република Северна Македонија, Скопје, 2022		
7.	Награда за научни постигнувања од струковата организација	3	
	Благодарница за придонес и ангажираност при справување со пандемија предизвикана од коронавирус Ковид-19, 2021		3
	Благодарница за активно учество во извршување на целите и задачите на Македонското лекарско друштво, 2022		3
	Диплома за придонес и ангажирање во работата на македонското лекарско друштво		3
8.	Раководител на внатрешна организациона единица	3	
	Координатор-раководител на Ковид-центарот формиран во ЈЗУ УК за физикална медицина и рехабилитација, 2021		3
	Раководител на Амбулантно-терапевтски оддел, 2021 – 2024		3
	Вкупно		26,9

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	340,11
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	127,19
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	10
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	26,9
Вкупно	504,2

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Ериета Николиќ Димитрова, с.р.
 Вонр. проф. д-р Валентина Коевска, с.р.
 Вонр. проф. Билјана Митревска, с.р.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-применувачката дејност, како и дејноста од поширок интерес на доц. д-р Марија Гоцевска.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека доц. д-р Марија Гоцевска поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстраторина Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето вонреден професор по предметите од наставно-научните области: физикална медицина и рехабилитација и клиничка рехабилитација.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, доц. д-р Марија Гоцевска да биде избрана во звањето вонреден професор по предметите од наставно-научните области: физикална медицина и рехабилитација и клиничка рехабилитација.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Ериета Николиќ Димитрова, с.р.
Вонр. проф. д-р Валентина Коевска, с.р.
Вонр. проф. Билјана Митревска, с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ЕДНО ЛИЦЕ ВО СИТЕ НАУЧНИ ЗВАЊА ПО ПРЕДМЕТИТЕ ОД
НАУЧНАТА ОБЛАСТ ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГИЈА
НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на Конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Медицински факултет, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 14.3.2025 година, за избор на едно лице во сите научни-звања по предметите од научната област дерматовенерологија, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот, бр. 02-2181/26 од 8.4.2025 година, донесена на XVII редовна седница на Наставно-научниот совет, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Силвија Дума, доцент на Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Сузана Николовска, редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Весна Гривчева Пановска, редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Гоце Спасовски, редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје и проф. д-р Весна Велиќ Стефановска, редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација, го поднесуваме следниот

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на едно лице во сите научни-звања по предметите од научната област дерматовенерологија, во предвидениот рок се пријави ас. д-р Ивана Дохчева Карајованов.

Ас. д-р Ивана Дохчева Карајованов

1 БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката Ивана Дохчева Карајованов, д-р специјалист дерматовенеролог, е родена на 21.12.1984, во Скопје. Средно образование завршила во СУГС „Јосип Броз-Тито“ во Скопје во јуни 2003 година со одличен успех. Со високо образование се стекнала на Медицински факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Дипломирала на 15.7.2010 година, со просечен успех 8,91. Кандидатката ја започнала специјализацијата по дерматовенерологија во мај 2011 година, а ја завршила на 8.5.2015 година, во Скопје, и се стекнала со звањето специјалист дерматовенеролог.

Кандидатката активно се служи со англиски јазик.

Докторска дисертација пријавила во јануари 2024 година на Медицински факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Дисертацијата на тема: *ЕВАЛУАЦИЈА НА МУКО-КУТАНИТЕ ПРОМЕНИ И КОРЕЛАЦИЈА СО СОЦИО-ДЕМОГРАФСКИТЕ, ЛАБОРАТОРИСКИТЕ, ФАРМАКОЛОШКИТЕ И ЕТИОЛОШКИТЕ ФАКТОРИ КАЈ ПАЦИЕНТИТЕ СО ТЕРМИНАЛНА БУБРЕЖНА БОЛЕСТ НА ДИЈАЛИЗА*, ја одбрала на 14.2.2025 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Сузана Николовска (ментор), проф. д-р Весна Гривчева Пановска (претседател), проф. д-р Катерина Дамевска, проф. д-р Гоце Спасовски, проф. д-р Весна Велиќ Стефановска. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област клиничка медицина.

Во февруари 2016 година е избрана во звањето асистент-докторанд на Катедрата за дерматовенерологија на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје во областа клиничка медицина.

Во моментот е асистент. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр. 1298 од 29.12.2023 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2 НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Медицински факултет, кандидатката д-р Ивана Дохчева Карајованов изведува клиничка настава (вежби, консултации и теоретска настава) на прв циклус студии на студиските програми медицина и стоматологија. Била едукатор на специјализанти по дерматовенерологија во периодот од 2020 до 2024 година. Кандидатката одржала предавања на повеќе школи, работилници и симпозиуми на теми од областа на дерматовенерологијата, вклучувајќи активности организирани од EMSA Македонија, како и едукативни програми за студенти во рамки на проектот „Ромаверзитас“.

Научноистражувачка дејност

Кандидатката има објавено вкупно 20 научни труда од областа на клиничката медицина и дерматовенерологијата, од кои дел се објавени во научни списанија со импакт-фактор, а поголем дел се објавени во меѓународни научни списанија со рецензија и со меѓународен уредувачки одбор. Има објавено труд и во научно списание од земја членка на ЕУ/ОЕЦД, научно-популарен труд, како и едно поглавје во монографија објавена во странство. Кандидатката учествувала како истражувач во еден национален и еден меѓународен научен проект. Извршила рецензии на научни трудови во меѓународни списанија и на едно поглавје во книга. Активно учествувала со предавања и усни презентации на меѓународни стручни и научни собири и има објавено апстракти на меѓународни конференции.

Стручно-применувачка дејност и дејност од поширок интерес

Кандидатката активно е вклучена во стручно-применувачката работа како специјалист дерматовенеролог. Учествувала во работата на Комисијата за утврдување на поствакцинални компликации при Министерството за здравство, како и во Комисијата за ревизија на инвалидност при Министерството за труд и социјална политика. Активно се вклучила во кампањата на УНИЦЕФ за промоција на вакцинацијата, а исто така била учесник во националната студија за меланом. На својата матична клиника има воведено нови дијагностички и терапевтски процедури со примена на Candela CO2RE и Vbeam Perfecta PDL ласери. Во рамките на дејностите од поширок интерес, кандидатката е член на организациските одбори на повеќе конгреси од областа на дерматовенерологијата со меѓународно учество.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Ивана Сашо Дохчева Карајованов

Институција: Медицински факултет/ЈЗУ УК за дерматологија

Научна област: ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГИЈА

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАУЧНО ЗВАЊЕ – НАУЧЕН СОРАБОТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: 8,91.	да
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: клиничка медицина, поле медицински науки, подрачје дерматовенерологија.	да
3	Објавени најмалку четири научни труда** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	да
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование - Назив на научното списание: Journal of Medical Science (JMS) - Назив на електронската база на списанија: EBSCO - Наслов на трудот: Biofilm in chronic diabetic foot ulcer—case report - Година на објава: 2023	да
3.2	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови - Назив на научното списание: Прилози. Одд. за мед. науки, XLIV 3, 2023 - Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): Од вкупно 10 членови во меѓународниот уредувачки одбор, само еден е од	да

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	Македонија, останатите се од Полска, САД, Канада, Русија, Белорусија, Хрватска, Словачка, Србија и Украина. 3. Наслов на трудот Comorbid Conditions In A Cohort Of Inpatients With Sars-Cov-2 And Their Association With In-Hospital Mortality During The Early Phases Of The Pandemic 4. Година на објава: 2023	
3.3	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД 1. Назив на научното списание: Dermatologic Therapy (издадено од Wiley) 2. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД: САД (членка на ОЕЦД) 3. Наслов на трудот: Pediatric case of lichen planus pigmentosus inversus successfully treated with narrow band ultraviolet B phototherapy 4. Година на објава: 2020	да
3.4	Книга или дел од книга рецензирана и објавена во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД 1. Наслов на книгата: Clinical Cases in Pigmentary Disorders 2. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД; Швајцарија (членка на ОЕЦД) 3. Издавач, година и место на издавање/објавување: Springer Nature, 2020, Швајцарија	да
3.5	Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји 1. Назив на зборникот: VII конгрес на Дерматовенеролозите на Македонија, Охрид 2022 - Зборник на резимеа 2. Назив на меѓународниот собир: VII конгрес на Дерматовенеролозите на Македонија 3. Имиња на земјите: Македонија, Србија, Грција, Бугарија 4. Наслов на трудот: Ноктите на Lindsay и ноктите на Terry кај пациенти со хронична бубрежна болест стадиум 5 на хемодијализа – серија на случаи 5. Година на објава: 2022	да
4	Познавање на најмалку еден странски јазик, определен со општ акт на Универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа 1. Странски јазик: англиски јазик 2. Назив на документот: Уверение за познавање на англискиот јазик кое одговара на ниво Б2 според Европската јазична рамка на Советот на Европа (CEFR)	да

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	3. Издавач на документот: Филолошки факултет „Блаже Конески“ 4. Датум на издавање на документот: 21.2.2025 година	
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност.	да

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Доц. д-р Силвија Дума, с.р.
 Проф. д-р Весна Гривчева Пановска, с.р.
 Проф. д-р Сузана Николовска, с.р.
 Проф. д-р Гоце Спасовски, с.р.
 Проф. д-р Весна Велиќ Стефановска, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Ивана Сашо Дохчева Карајованов
(име, татково име и презиме)

Институција: ЈЗУ УК за дерматологија, Медицински факултет, УКИМ, Скопје
(назив на факултетот/институтот)

Научна област: дерматовенерологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Настава во школи и работилници -учесник 1. Предавање на тема „Анафилактичен шок“ во рамки на 10. Летна школа по ургентна медицина, EMSA Македонија, 10 јули, 2019, Охрид -Предавање на тема: „Acne: What your skin is telling you“, организирано од EMSA – работилница, 17.11.2019, Скопје 2. Предавање на тема: „Mucosal and Cutaneous Human Papillomavirus“, во рамки на Science Club организиран од EMSA Македонија 3. Предавање на тема: „Најчести кожни бактериски инфекции – препораки за третман“, во рамки на работилница „Рационална употреба на антибиотици низ призмата на Едно здравје: примена, предизвици и можности“, организиран од Министерството за здравство, Медицинскиот факултет, Македонското фармацевтско друштво и други стручни здруженија, 17–20 ноември 2019, Скопје 4. Предавање на тема: „КОВИД-19: Што научивме и колку сме спремни?“, Симпозиум за студенти и млади лекари, 4-5 март, 2022, Скопје 5. Предавање на тема: „КОВИД-19: „Косопад кај пациенти со прележан КОВИД-19“, Симпозиум за студенти и млади лекари, 4-5 март, 2022, Скопје	5
2.	Одржување вежби (лабораториски, клинички, аудиториски или изработка на семинарски труд) -клинички вежби по дерматовенерологија за студенти по медицина и стоматологија за период 2016/17 – 2024/25 година. (2234 часа x 0.03)	67.2
3.	Едукатор на 22 специјализанти по дерматовенерологија, во период од 2020 до 2024 година вкупно 18,5 месеци (18,5 месеци x 4 недели x 7 часа x 0,08)	41.44
4.	Консултации со студенти -150 студенти во семестар x 9 семестри x 0.002	2.7
5.	Ментор и едукатор на здравствена едукација -едукатор по предметот дерматовенерологија во рамки на проектот „Ромаверзитас – академска и друга поддршка на студенти Роми во Македонија“, во организација на Здружението на граѓани	0.96

	Ромаверзитас – Скопје, со поддршка од Ромски образовен фонд (REF). 12 часа x 0.08	
	Вкупно	117.3

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Учесник во национален научен проект	
1.1	Истражувач во научен проект: „Евалуација на третманот со 5 % топичен Имкивимод кај актинични кератози со и без детектирано присуство на ХПВ во лезијата“, проект на УКИМ	3
2.	Учесник во меѓународен научен проект	
2.1	Истражувач во меѓународен научноистражувачки проект со наслов: „Qualitative and quantitative assessment of the deposits adhering to the human skin exposed to urban air pollution: an international multicenter study“. Проект на ЕАДВ.	5
3.	Дел од монографија објавен во странство	
3.1	Katerina Damevska, Anastasija Atanasova Chokoeva, Ivana Dohcheva Karajovanov , Anita Najdova. Progressive Reticulated Pigmentation of the Folds. Chapter 10 in: T. Lotti, M. Tirant, D. Parsad (eds.) Clinical Cases in Pigmentary Disorders. Springer, 2020. https://doi.org/10.1007/978-3-030-50823-4_10 (6x0.6)	3.6
4.	Труд со оригинални научни резултати објавен во научно списание кое има импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование.	
4.1	Dimova, M., Damevska, K., Nikolovska, S., Dohcheva-Karajovanov, I. , Duma, S., Kostovski, M., Simeonovski, V. Pediatric case of lichen planus pigmentosus inversus successfully treated with narrow band ultraviolet B phototherapy. Dermatol Ther. 2020;33(6):e14073. doi:10.1111/dth.14073. (8x0.6+2.84)	7.64
5	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови	
5.1	Dohcheva Karajovanov, I. , Nikolovska, S., Damevska, K., Rambabova-Bushljetik, I., Dohchev, S.,	3

	Spasovski G. Muco-Cutaneous Changes/Symptoms in Patients with Stage 5 Chronic Kidney Disease on Haemodialysis. BANTAO Journal. 2022;20(2):49–52. (5x0.6)	
5.2	Dohcheva Karajovanov, I. , Nikolovska, S., Rambabova-Bushljetik, I., Mitrova, T., Dimova, M., Filipovich, D., Dohchev, S., Spasovski, G. Lindsay's Nails and Terry's Nails in End Stage Renal Disease – Case Series. BANTAO Journal. 2021;19(2):76–79. (5x0.6)	3
5.3	Dohcheva Karajovanov, I. , Nikolovska, S., Gocev, Gj., Dimova, M., Mitrova, T., Dohchev, S. Longstanding, Repetitively Misdiagnosed Kyrle's Disease in a Patient with End-Stage Renal Disease: A Case Report. Acad Med J. 2023;3(1):139–146. (5x0.6)	3
5.4	Duma, S., Nikolovska, S., Duma, H., Breshkovska, H., Dohcheva Karajovanov, I. , Dimova, M., Trpeska-Boshkoska, A. Drug Rash with Eosinophilia and Systemic Symptoms Syndrome: Case Report and Literature Review. SEE J Immunol. 2024;7(1):7–12. (5x0.6)	3
5.5	Breshkovska, H., Duma, S., Nikolovska, S., Dohcheva-Karajovanov, I. , Telenta-Mitrova, J., Duma, H., Peneva, M., Gjorgjeska, A., Trajkova, V. Toxic Epidermal Necrolysis: Case Report and Review. South East European Journal of Immunology. 2024;6(1):7–12. (5x0.6)	3
5.6	Mitrova Telenta, J., Panovski, N., Labacevska, Gj., Kostovski, M., Ahtarova, B., Dimova, M., Zafirova, I., Bogdanovski, N., Dohcheva Karajovanov, I. , Simeonovski, V. Chronic wounds – microbiology and biofilm formation. Acad Med J. 2024;4(2):18–31. (5x0.6)	3
5.7	Mitrova Telenta Julija, Dimova Maja, Dohcheva Karajovanov Ivana . Microbiome and Mycobioime in Chronic Wounds. Acad Med J. 2023;3(2):11–18. (5x0.8)	4
5.8	Mitrova Telenta, J., Labacevska-Gjatovska, L., Kostovski, M., Dimova, M., Dohcheva Karajovanov, I. , et al. Biofilm in Chronic Diabetic Foot Ulcer – Case Report. Journal of Morphological Sciences. 2023;6(3):246–250. (5x0.6)	3
5.9	Vukovska, R., Duma, S., Pljakovska, V., Dimitrov, G., Dohcheva Karajovanov, I. , Arsovska, EM. Epidermodysplasia Verruciformis Associated with Low-Risk HPV – Case Report. Journal of Morphological Sciences. 2023;6(1):17–23. (5x0.6)	3
5.10	Брешковска Христија, Ѓорческа Андријана, Пенева Маргарита, Цокиќ Ѓорѓе, Николовска Сузана, Дума Силвија, Дохчева Карајованов Ивана , Граматикниковски Никола, Тодоровска Лидија. Ефектот на хипербарната кислород терапија – како	3

	адвантна терапија во заздравувањето на хроничните рани. Medicus. 2019;24(3):270–275. (5x0.6)	
5.11	Dokic, D., Cibrev, D., Danilovski, D., Chamurovski, N., Dohcheva Karajovanov, I. , Karanfilovski, V., Stefanovski, G., Nikolovska, S., Arnautovska, B., Barbolov, I., Zeynel, S., Gjricheva, K., Rambabova-Bushljetik, I., Netkovski, J., Duma, H. Comorbid Conditions in a Cohort of Inpatients with SARS-CoV-2 and Their Association with In-Hospital Mortality During the Early Phases of the Pandemic. Prilozi/MANU. 2023; XLIV(3). (5x0.6)	3
5.12	Simeonovski, V., Breshkovska, H., Duma, S., Dohcheva-Karajovanov, I. , Damevska, K., Nikolovska, S. Hydroxyurea Associated Cutaneous Lesions: A Case Report. Open Access Maced J Med Sci. 2018;6(8):1458–1461. doi:10.3889/oamjms.2018.320 (5x0.6)	3
5.13	Gocev, G., Nikolovska, S., Dohcheva-Karajovanov, I. A pediatric case of disseminated lichen sclerosus – a case report. Serbian J Dermatol Venereol. 2017;9(1):9–13. doi:10.1515/sjdv-2017-0002 (5x0.6)	3
6.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД	
6.1	Damevska, K., Nikolovska, S., Dohcheva, I. , Kuzmanova A. Onychomadesis – a barely known nail’s sign. Dermatol Venerol (Sofia). 2018;LVII(2):19. (5x0.6)	3
7.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во стручно/научно популарно списание	
7.1	Najdova, A., Damevska, K., Nikolovska, S., Duma, S., Neloska, P., Dohcheva Karajovanov, I. , Poposka, N., Dimova, M., Elmazi, A., Popovski, T., Bachevski, D., Arsovska, EM. Контактен дерматит на рацете кај здравствените работници во Македонија во тек на ковид-19 пандемијата. Vox Medici. 2020 Oct;13(108):48. (2x0.6)	1.2
8.	Рецензија на научен/стручен труд –	
8.1	Рецензирани се три научни/стручни труда во часописи индексирани во Web of Science и поглавје во книга. (2x0.2 + 0.5)	0.9
9.	Секциско предавање на научен/стручен собир	
9.1	С. Николовска, К. Дамевска, А. Најдова, И. Дохчева Карајованов, М. Димова. Епидемиски дерматит и ‘кутаниот јазик’ на COVID-19. Четврти симпозиум „Новини во алергологијата и клиничката имунологија 2020 17–18 октомври, Скопје	1

10.	Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество	
10.1	Dohcheva Karajovanov, I. HPV in primary, secondary and acquired immunodeficiency – treatment challenges and what is going on in this field. Прв Конгрес на Југоисточно-европскиот форум за хуман папилома вирус, 10 - 12 ноември, 2023, Охрид, Северна Македонија	3
10.2	Dohcheva Karajovanov, I. Chronic inflammation in dialysis patients and its correlation with dermatological manifestations. Прва научна конференција на Универзитетската клиника за дерматологија во Скопје со меѓународно учество; 2025 февруари 28 – март 1; Скопје, Северна Македонија	3
11.	Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество	
11.1	Dohcheva Karajovanov I, Nikolovska, S. KRT17 gene mutation with phenotype of epidermolysis bullosa dystrophica – is it possible? In: 10th National Congress of Bulgarian Dermatovenereologists; 2023; Sofia, Bulgaria.	2
11.2	Dohcheva Karajovanov, I., Nikolovska, S., Mitrova, T., Dimova, M., Filipovich, D., Rambabova, B., Spasovski, G. Lindsay's nails and Terry's nails in patients with end-stage renal disease (ESRD) on haemodialysis – case series. VII конгрес на дерматовенеролози на Македонија со меѓународно учество, Охрид 2022	2
11.3	Nikolovska, S., Duma, S., Dohcheva Karajovanov, I., Mircheska, A., Dimova, M. Некои ретки малигнитети на кожата. VII конгрес на дерматовенеролози на Македонија со меѓународно учество, Охрид 2022	2
11.4	Najdova, A., Dohcheva Karajovanov, I., Nikolovska, S. Постковид офијаза кај дете: приказ на случај. VII конгрес на дерматовенеролози на Македонија со меѓународно учество, Охрид 2022	2
11.5	Filipovich, D., Dohcheva Karajovanov, I., Dimova, M., Mitrova, T., Sotirovski, T. Лајшманијаза во Република Северна Македонија, 1975–2020. VII конгрес на дерматовенеролози на Македонија со меѓународно учество, Охрид 2022	2
11.6	Mitrova, T., Dimova, M., Dohcheva Karajovanov, I., Nikolovska, S., Akhtarova, B., Filipovich, D., Panovski, N. Биофилм кај хронични рани – предизвик за дијагноза и третман. VII конгрес на дерматовенеролози на Македонија со меѓународно учество, Охрид 2022	2
11.7	Dimova, M., Mitrova, T., Dohcheva Karajovanov, I., Polozhani, N. Високофреквентен ултразвук – неинвазивна евалуација на немеланомските кожни карциноми. VII конгрес на дерматовенеролози на Македонија со меѓународно учество, Охрид 2022	2
11.8	Vukovska, R., Dohcheva Karajovanov, I., Duma, S., Popovski, T., Doneva, K. Флегмона – дерматолошки или хируршки проблем: приказ на случај. VII	2

	конгрес на дерматовенеролози на Македонија со меѓународно учество, Охрид 2022	
11.9	Popovski, T., Dohcheva Karajovanov, I. , Dimova, M., Doneva, K., Vukovska, R. Третман на фото-оштетена кожа со cross-link хијалуронска киселина и аминокиселински комплекс. VII Конгрес на дерматовенеролози на Македонија со меѓународно учество, Охрид 2022	2
11.10	Nikolovska, S., Breshkovska, H., Duma, S., Dohcheva Karajovanov, I. , Dimova, M., Mitrova. "Blue Skin" – Ochronosis. 23rd Belgrade Dermatology Days; 2023 Nov 22–25; Belgrade, Serbia.	2
11.11	Ivana Dohcheva Karajovanov , Hristina Breshkovska, Silvija Duma, Suzana Nikolovska. From benign lesions to invasive carcinomas, and those in between – venereal warts or not? 5th Congress of Association of Dermatovenereologists of Montenegro with international faculty, Ulcinj, Montenegro, 8–11 June 2023	2
11.12	Dohcheva Karajovanov, I. , Peshikj, N., Cifrovska, V., Duma, S., Breshkovska, H., Mirceska Arsovska, E., Vukovska, R., Nikolovska, S. Adult-onset atopic dermatitis: clinical case analysis with diagnostic and therapeutic insights. Прва научна конференција на Универзитетската клиника за дерматологија во Скопје со меѓународно учество; 2025 февруари 28 – март 1; Скопје, Северна Македонија.	2
11.13	Duma, S., Breshkovska, H., Nikolovska, S., Dohcheva Karajovanov, I. , Vukovska, R., Najdova, A., Doneva, K. Корелација помеѓу аквирираните невусни подтипови и фототипот на кожата и вкупниот број на невуси и пролонгираната сончева експозиција. Прва научна конференција на Универзитетската клиника за дерматологија во Скопје со меѓународно учество; 2025 февруари 28 – март 1; Скопје, Северна Македонија	2
11.14	Dohcheva Karajovanov, I. , Gocev, T., Nikolovska, S., Damevska, K., Duma, S. Екстрафацијална розацеа кај пациент со долгогодишна анамнеза за папуло-пустулозна розацеа во предилекционите региони. VI конгрес на дерматовенеролозите на Македонија со меѓународно учество; 2017 септември 27–30; Охрид, Македонија.	2
11.15	Karajovanov Dohcheva, I. , Simeonovski, V. What is a wart and what is not? Symposium „HPV Infection and Associated Diseases“; 2022 Nov 25–27; Struga, North Macedonia.	2
11.16	Karajovanov Dohcheva, I. A rare case with lymphoma malignum – peripheral T-cell lymphoma – high grade with possible synchronous proliferation of follicular dendritic reticulum cell sarcoma. 1st International Case Report Congress, 2023 April 7-9 April, Skopje	2

11.17	Nikolovska, S., Dohcheva-Karajovanov, I. Skin manifestations post-COVID-19 5th Congress and 25th Symposium with International Participation; 2023 May 18–21; Skopje, North Macedonia.	2
11.18	K. Damevska, S. Nikolovska, S. Duma, I. Dohcheva , N. Pollozhani. Pityriasis rosea: a pediatric case series. 24th World Congress of Dermatology, 10–15 June 2019, Milan, Italy	2
11.19	Dohcheva Karajovanov, I. , Duma, S., Breshkovska, H., Mitrova, T., Dimova, M., Nikolovska, S. Adult-onset atopic dermatitis: under-reported or under-diagnosed? Sixth Congress of the Macedonian Society of Allergy and Clinical Immunology, 26-29 September, 2024, Skopje	2
11.20	Duma, S., Breshkovska, H., Dohcheva Karajovanov, I. , Nikolovska, S., Vukovska, R., Mircheska Arsovska, E. Immunology of melanoma. Sixth Congress of the Macedonian Society of Allergy and Clinical Immunology, 26-29 September, 2024, Skopje	2
11.21	Breshkovska, H., Nikolovska, S., Duma, S., Dohcheva Karajovanov, I. , Najdova, A., Mircheska Arsovska, E., Doneva, K., Trajkova, V. Palmoplantar eczema – clinical and etiological subtypes. Sixth Congress of the Macedonian Society of Allergy and Clinical Immunology, 26-29 September, 2024, Skopje	2
12.	Секциско предавање на научен/стручен собир	
12.1	Dohcheva Karajovanov, I. , Breshkovska, H., Duma, S., Nikolovska, S. Atopic March: Skin–Gut–Lung Model; Who Started First? Шести симпозиум „Новини во алергологијата и клиничката имунологија 2023“, 21-24 септември, Струга	1
12.2	Breshkovska, H., Nikolovska, S., Duma, S., Dohcheva Karajovanov, I. , Trajkova, V., Gjorgjeska, A., Peneva, M. Stevens-Johnson Syndrome and Toxic Epidermal Necrolysis – Life-Threatening Mucocutaneous Drug Reactions. Шести симпозиум „Новини во алергологијата и клиничката имунологија 2023“, 21-24 септември, Струга	1
12.3	Duma, S., Nikolovska, S., Duma, H., Breshkovska, H., Dohcheva Karajovanov, I. DRESS Syndrome, Clinical and Therapeutic Aspects. Шести симпозиум „Новини во алергологијата и клиничката имунологија 2023“, 21-24 септември, Струга	1
13.	Апстракт објавен во зборник на конференција -меѓународна	
13.1	Hristina Breshkovska, Suzana Nikolovska, Silvija Duma, Ivana Dohcheva Karajovanov , Vesna Trajkov, Andrijana Gjorgjeska, Marga Peneva. Adjuvant hyperbaric oxygen therapy in treatment of chronic wounds and chronic inflammation. 32nd EADV Congress, 11–14 October 2023, Berlin, Germany	1
13.2	Rebeka Vukoska, Silvija Duma, Ivana Dohcheva Karajovanov , Elena Mirceska Arsovska, Viktor Simeonovski, Kamelija Doneva Simonov. Phlegmon – a dermatological or surgical problem. 32nd EADV Congress, 11–14 October 2023, Berlin, Germany,	1

13.3	Suzana Nikolovska, Maja Dimova, Ivana Dohcheva Karajovanov , Hristina Breshkovska, Silvija Duma, Anita Najdova. Leukocytoclastic vasculitis affecting the gallbladder and skin as a paraneoplastic syndrome in pancreatic carcinoma 19th EADV Symposium, 16-18 May 2024, Malta	1
13.4	Ivana Dohcheva Karajovanov , Anita Najdova, Suzana Nikolovska, Katerina Damevska, Silvija Duma. Psoriasis inversa in child – case report. 24th World Congress of Dermatology, 10–15 June 2019, Milan, Italy	1
13.5	Anita Najdova, Tiho Cvetkovik, Silvija Duma, Katerina Damevska, Ivana Dohcheva Karajovanov . Diazepam-associated Sweet's syndrome. 24th World Congress of Dermatology, 10–15 June 2019, Milan, Italy	1
13.6	M. Dzambazova, K. Damevska, I. Dohcheva Karajovanov , S. Nikolovska, S. Gugova. Low molecular weight heparin-induced skin necrosis 24th World Congress of Dermatology, 10–15 June 2019, Milan, Italy	1
	Вкупно	125.34

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, технички извештаи, вешт наод и мислење, стручно мислење, проценка на капитал, систематизација, методологија	
1.1	-член на стручен тим за утврдување на поствакцинални компликации по вакцинација против КОВИД-19, Министерство за здравство на РСМ, Решение бр. 11-1596/1 од 16.2.2022 -член на Комисија за ревизија на наод, оценка и мислење за утврдување на инвалидност / неспособност за работа, – Министерство за труд и социјална политика, Решенија бр. 09-8062/1 од 23.12.2021 и бр. 20-8061/1 од 6.1.2021 (2 x 1)	2
2	Предавање на институции од јавен интерес, културно-информативни центри	
2.1	организатор и предавач на едукативно предавање: „Вовед во сексуалното и репродуктивното здравје“ за ученици од 8. и 9. одделение во ОУ „Коле Неделковски“ – Скопје, 20.12.2024 -стручно лице во националната кампања на УНИЦЕФ „Вакцините спасуваат животи“ за едукација и промоција на вакцинација (2021). https://www.unicef.org/northmacedonia/mk/vakcinite-spasuvaat-zivoti	1
3	Клиничка или научно-апликативна студија во областа на медицинските науки и здравството - учесник	
3.1	Velić-Stefanovska, V., Zafirova-Ivanovska, B., Grivchevska-Plievska, M., Dohcheva-Karajovanov, I. Национална студија за рак на кожа – меланом, 2023. Медицински факултет – УКИМ, Скопје; 2025.	1
4	Завршена специјализација во областа на медицинските науки и здравството	

4.1	специјализација по дерматовенерологија	2
5	Клиничка практика во соодветната област (дијагностички и тераписки процедури) - првпат во институцијата воведна процедура	
5.1	Candela CO ₂ RE Laser – за третман на различни дерматолошки состојби: акни, лузни, брчки, фотостарење и хипертрофични лузни, 2021 година Vbeam Perfecta® Pulsed-dye Laser – за третман на васкуларни и пигментни лезии, 2021 година (2 x 1)	2
	Вкупно	8

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

1	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/ стручен собир	
	-член на организациски одбор на VII конгрес на дерматовенеролози со меѓународно учество (Охрид, 2022) - технички секретар во организацискиот одбор на VI конгрес на дерматовенеролозите на Македонија (Охрид, 27–30 септември 2017)	2
	Вкупно	2

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	117.3
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	125.34
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	8
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	2
Вкупно	252.64

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Доц. д-р Силвија Дума, с.р.
 Проф. д-р Весна Гривчева Пановска, с.р.
 Проф. д-р Сузана Николовска, с.р.
 Проф. д-р Гоце Спасовски, с.р.
 Проф. д-р Весна Велиќ Стефановска, с.р.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-применувачката дејност, како и дејноста од поширок интерес на ас. д-р Ивана Дохчева Карајованов.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека ас. д-р Ивана Дохчева Карајованов поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето научен соработник по предметите од научната област дерматовенерологија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, ас. д-р Ивана Дохчева Карајованов да биде избрана во звањето научен соработник по предметите од научната област дерматовенерологија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Доц. д-р Силвија Дума, с.р.

Проф. д-р Весна Гривчева Пановска, с.р.

Проф. д-р Сузана Николовска, с.р.

Проф. д-р Гоце Спасовски, с.р.

Проф. д-р Весна Велиќ Стефановска, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДНО ЛИЦЕ ВО СИТЕ НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ: ИНТЕРНА МЕДИЦИНА, ГЕРИЈАТРИЈА, КЛИНИЧКО-БОЛНИЧКА И ОПШТА ЗДРАВСТВЕНА НЕГА И КАРДИОЛОГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на Конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Медицински факултет – Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 14.3.2025 година, за избор на едно лице во сите научни звања по предметите од научните области: интерна медицина, геријатрија, клиничко-болничка и општа здравствена нега и кардиологија, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-2181/20, донесена на 8.4.2025 г., формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Емилија Антова, вонреден професор на Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Оливер Калпак, доцент на Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Борјанка Танева, научен советник на Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Магдалена Генадиева Димитрова, редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје и д-р Никола Ѓорѓиевски, научен соработник на Медицинскиот факултет во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација, го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на едно лице во сите научни звања по предметите од научните области: интерна медицина, геријатрија, клиничко-болничка и општа здравствена нега и кардиологија, во предвидениот рок се пријавија тројца кандидати: ас. д-р Ивица Бојовски, насл. доц. д-р Саша Ќаева Анастасова и насл. доц. д-р Јане Талески.

Ас. д-р Ивица Бојовски

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Д-р Ивица Бојовски е роден на 1.1.1988 г., во Тетово. Средно образование завршил во Тетово во учебната 2005/2006 г. Со високо образование се стекнал на Медицинскиот факултет во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Дипломирал на 15.5.2012 г. со просечен успех 9,35.

Докторска дисертација пријавил во 2017 година на Медицинскиот факултет во Скопје. Дисертацијата на тема: „Асоцијација на генетски мутации и полиморфизми со коронарна артериска болест и длабока венска тромбоза“ ја одбрал на 22 март 2024 година, со што се стекнал со титулата доктор на медицински науки.

Во септември 2013 година се запишал на специјализација по кардиологија, во 2019 г. го положил специјалистичкиот испит и се стекнал со звањето специјалист кардиолог.

На 2.5.2017 година е избран во звањето асистент-докторанд на Медицинскиот факултет во Скопје, по предметот Интерна медицина и клиничко испитување.

Во моментот изведува вежби како асистент на првиот циклус студии, на студиските програми Општа медицина и Стоматологија (интерна медицина, клиничко испитување, ургентна медицина). Едукатор е на специјализанти по интерна медицина и ургентна медицина.

Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр. 1319 од 1 декември 2024 година.

Д-р Ивица Бојовски се вработил на Универзитетската клиника за кардиологија во Скопје, во 2015 г.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, објавени во Билтени: бр. 1145 од 2.5.2017 год., бр. 1254 од 1.2.2022 год. и бр.1319 од 1.12.2024 год., како и вкупните остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата.

Научни, стручни, педагошки и други остварувања

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Медицински факултет Скопје, кандидатот ас. д-р Ивица Бојовски изведувал вежби по Интерна медицина (кардиологија), Клиничко испитување, Ургентна медицина на прв циклус студии, на студиските програми Медицина и Стоматологија, како и вежби за логопеди и вежби за предметот Геријатриска медицина. Едукатор е на специјализанти по интерна медицина и ургентна медицина.

Научноистражувачка дејност

Д-р Ивица Бојовски има објавено 5 научни труда од областа на клиничката кардиологија во научни списанија без импакт-фактор индексирани во најмалку една електронска база на списанија, 12 труда во научни списанија кои имаат меѓународен уредувачки одбор и 57 апстракти објавени во зборници од научни собири.

Д-р Ивица Бојовски од 2013 континуирано поседува сертификат за добра клиничка пракса и бил активен учесник, истражувач, подистражувач, оценувач во 8 меѓународни студии и регистри: Odyssey Outcomes trial; ISACS – International survey for acute coronary syndromes; SCORED trial; (SARS-CoV-2) - CT-P59 trial; (SARS-CoV-2) International study GLS27-005 trial; EORP-NSTEMI Registry for the EURObservational Research Programme; SURF CHD II и CLEAR Synergy (OASIS 9) trial.

Стручно-применувачка дејност и дејност од поширок интерес

Ас. д-р Ивица Бојовски од 2017 г. континуирано бил ангажиран како едукатор при Медицински симулациски центар за предметите: Основно одржување во живот и Напредното одржување во живот, а исто така е едукатор и на курсевите за кардиопулмонална ресусцитација и употреба на автоматски надворешен дефибрилатор, за широка популација од 2013 година.

Во 2025 г. д-р Ивица Бојовски бил ангажиран од Европското здружение по кардиологија како рецензент за пријавени апстракти поднесени за Европскиот и Светскиот конгрес по кардиологија 2025 г. кои се одржуваат во исто време.

Добитник е на награда „Проф. д-р Епса Урумова“ за научен труд од областа на медицината, објавен во 2018 г.

Членува во голем број национални и интернационални здруженија, како што се: Македонското, Српското и Европските здруженија по кардиологија, акутна кардиоваскуларна нега, срцева слабост, превенција и хипертензија. Од 2024 е назначен за млад национален претставник (амбасадор) на Европското здружение за акутна кардиоваскуларна нега за Република Македонија.

Кандидатот активно се служи со англиски и италијански јазик.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Ивица Стојко Бојовски

Институција: Медицински факултет, Скопје

Научна област: интерна медицина, геријатрија, клиничко-болничка и општа здравствена нега и кардиологија

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАУЧНО ЗВАЊЕ – НАУЧЕН СОРАБОТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех изнесува: 9,35 за интегрираните студии по медицина.	ДА
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: <u>медицина</u>, поле: <u>клиничка медицина</u>, подрачје: <u>кардиологија</u>.	ДА
3	Објавени најмалку четири научни труда** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	ДА
3.1.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование - Назив на научното списание: Прилози (Contributions) - Назив на електронската база на списанија: PUBMED - Наслов на трудот: Duration of anticoagulation therapy in patients with genetic inherited thrombophilia - Година на објава: 2022	
3.1.2	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	- Називна научното списание: Прилози (Contributions) - Назив на електронската база на списанија: PUBMED - Наслов на трудот: Cancer - associated thrombosis - a study of cases - Година на објава: 2022	
3.1.3	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование - Назив на научното списание: Прилози (Contributions) - Назив на електронската база на списанија: PUBMED - Наслов на трудот: Uncommon cases of venous thromboembolism - Година на објава: 2023	
3.2.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови - Назив на научното списание: Academic medical journal - Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 32 члена: 11 – С. Македонија, 1 – Велика Британија, 1 – Грција, 3 – Словенија, 5 – Србија, 1 – Турција, 2 – Германија, 4 – Австрија, 1 – Норвешка, 1 – САД, 1 – Италија, 1 – Хрватска - Наслов на трудот: Frequency of genetic variants associated with coronary artery disease and venous thromboembolism in young patients in Republic of N. Macedonia - Година на објава: 2022	
4	Познавање на најмалку еден странски јазик, определен со општ акт на Универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа - Странски јазик: англиски - Назив на документот: Cambridge English Level 1 Certificate in ESOL International (Preliminary) and Council of Europe level B2 - Издавач на документот: Cambridge English Language Assessment - Part of the University Cambridge - Датум на издавање на документот: 11 ноември 2016	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност.	ДА

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Емилија Антова, с.р.
Доц. д-р Оливер Калпак
Н. сов. д-р Борјанка Танева, с.р.
Проф. д-р Магдалена Геннадиева Димитрова, с.р.
Н. сор. д-р Никола Ѓорѓиевски, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Ивица Стојко Бојовски

Институција: Медицински факултет – УКИМ, Скопје

Научна област: интерна медицина, геријатрија, здравствена нега и кардиологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Одржување на вежби (лабораториски, клинички, аудиториски или изработка на семинарски труд)	
1.1	Интерна медицина – вежби Општа медицина (2017 – 2025 година) (16 семестри x 8 вежби x 4 часа x 0.03)	15.36
1.2	Клиничко испитување – вежби, Општа Медицина (2017 – 2025г.) (16 семестри x 8 вежби x 4 часа x 0.03)	15.36
1.3	Интерна медицина – вежби, Стоматолози (2017 – 2025г.) (8 семестри x 8 вежби x 4 часа x 0.03)	7.68
1.4	Интерна медицина – вежби, Логопеди (19.2.2019; 21.2.2022; 22.2.2024; 20.2.2025; 24.2.2025) (25 часа x 0.03)	0.75
1.5	Ургентна медицина – вежби (46 часа x 0.03)	1.38
1.6	Геријатриска медицина и палијативна нега- вежби (36 часа x 0.03)	1.08
2	Менторска настава за здравствена клиничка пракса	
2.1	Интерна медицина – 6та година (2017 – 2025 год.) 16 семестри x 7 дена x 7 часа x 0.06	47.04
3	Консултации со студенти	
3.1	16 семестри x 50 студенти x 0.002	1.6
4	Едукатор на здравствена едукација	
4.1	2 недели x 7 часа неделно x 0.08 x 5 доктори од ЛКМ x 5 дена=28 4 недели x 7 часа неделно x 0.08=2.24 6 недели x 7 часа неделно x 0.08=3.36	33.6
4.2	Едукатор на обуките за основно одржување во живот и за напредно одржување во живот, на повеќе од 100 специјализатни од Медицински факултет – Скопје и Штип кои се одржуваат во Медицински симулациски центар (2017 – 2025) Вкупно 82 часа x 0.08	6.56
5	Настава во школи и работилници	
5.1	Учество на постдипломски курс – Дијабетес и кардиоваскуларните болести – Европското здружение за проучување на дијабетесот - 31 мај - 2 јуни 2018 г. Белград, Р Србија	1
5.2	Учество на постдипломски курс – Клинички дијабетес и неговите компликации – Европското здружение за проучување на дијабетесот, 2 – 4 ноември 2018 г., Сараево, Р БиХ	1
5.3	Учество на постдипломски курс – Клинички дијабетес и неговите компликации – Европското здружение за проучување на дијабетесот - 29-31 март 2019 г., Тирана, Р Албанија	1
5.4	Учество на постдипломски курс – Европското здружение за проучување на дијабетесот – 10 – 12 октомври 2019, Лвив, Р Украина	1
5.5	Учество на курс за венски тромбоемболизам – дијагностички и терапевтски пристап – Македонско здружение по кардиологија, работна група за тромбоза и периферна артериска болест при	1

	Европското здружение за кардиологија и RIETE групата. – 5-6 април 2019, Скопје	
5.6	Работилница: „Предизвици во менаџментот на срцевата слабост“ – Здружение на лекари специјализанти и ЛКМ – Скопје, РС Македонија	1
5.7	Учество на работилница: Примарна и секундарна КВ превенција кај пациенти со дијабетес мелитус тип 2 – Здружение на ендокринолозите и дијабетолозите на Македонија во соработка со ЛКМ – 12-13 мај 2023, Скопје, РС Македонија	1
5.8	Учество на курс за: Дијабетес и негови хронични компликации – дијабетесна неуропатија во фокусот – MEDAPP - 12 март 2021	1
5.9	Учество на работилница: Интернистичко-невролошки предизвици во примарна и секундарна превенција на мозочен удар кај преткоморна фибрилација – Здружение на интернисти на РМ, 12.11.2018, Скопје, Р Македонија	1
5.10	Учество на работилница: Антикоагулантна вртелешка во четири училници – Здружение на интернисти на РМ, 23.3.2019, Скопје, Р Македонија	1
5.11	Учество на пролетна кардиолошка работилница од 11-14 април 2024 г, Копаник, Р Србија	1
5.12	Учество на курс за базична ехокардиографија – теоретска обука и примери од практиката, во организација на работната група за кардиоваскуларни техники на визуелизација при МЗК, 12.3.2016, Скопје, Р Македонија	1
5.13	Учество на меѓународна конференција на српската медицинска дијаспора 2022 „Медицината во светот и во Србија“, во организација на Министерство за Здравство на Србија, Фонд НКВ Принцеза Катарина, Фондација на престолонаследникот Александар 2 за образование и Медицинскиот факултет во Белград – 16-17 јуни 2022.	1
5.14	Учество на работилница – Регионален пристап во третманот на хроничната венска болест, во организација на Европскиот совет за акредитација за континуирано медицинско образование – 11.5.2021, Белград, Р Србија	1
5.15	Учество на работилница – OMI visiting professorship in cardiometabolism, во организација на The open medical institute, Медицински факултет Белград, Медицински факултет – УКИМ и МЗК – 4.6.2014, Скопје	1
5.16	Работилница: „ECG interpretation – rhythm and conduction disturbances“ – 42 nd International Medical Scientific Congress for students and young doctors, 24-27 May 2019, Ohrid, N.Macedonia	1
5.17	Активно учество на работилница: Basic CPR with the use of Automatic external defibrillator – 37 th International medical scientific congress for medical students and young doctors, Ohrid, 10-13 May 2014	1
5.18	Активно учество на работилница: Basic CPR with the use of Automatic external defibrillator – 6th Annual emergency medicine summer school organized by EMSA Macedonia, Ohrid 04-08 July 2015	1
5.19	Активно учество како предавач на 5 th annual emergency medicine summer school organized by EMSA Macedonia, Ohrid 05-09 July 2014	1
5.20	Certificate for diagnosis, treatment of varicose veins, associated chronic venous diseases and the benefits of Vena Block treatment for patients with hand-on education, 27.07.2024, AMD Medic Center, Republic of Serbia	1

5.21	Учество на обуки за Основно одржување во живот (Basic life support) и Напредно одржување во живот (Advanced life support): А- организирано од European Resuscitation Council: Refresher seminar (Advanced CPR skills workshop) и Refresher seminar (CPR&AED Refresher workshop) на 18 и 19.10.2014. (1) Б- организирано од Медицински симулациски центар: 1. Основно одржување во живот, 2. Напредно одржување во живот, 3. Одржување во живот на лице со телесни повреди во ноември 2017 (1) и Основно и Напредно одржување во живот на 6 декември 2017 (1)	3
6	Научно-популарна статија во стручно методско списание	
6.1	Балансот на „добрите“ и „лошите“ микроорганизми најважни за здравјето – http://pharmanews.mk/tag/ivica-bojovski/ 25.6.2015	1
6.2	Периферна артериска болест - https://novamakedonija.com.mk/prilozi/medicinski_soveti/periferna-arteriska-bolest/ 27.2.2025	1
6.3	Белодробна емболија – предизвикувачи, препознавање и третман - https://novamakedonija.com.mk/prilozi/medicinski_soveti/belodrobna-embolija-predizvikuvachi-prepoznavanje-i-tretman/ 26.4.2024	1
6.4	Висок притисок и на 18 години: се случува се почесто и мора да се лекува - www.novamakedonija.com.mk/tag/d-r/ivica-bojovski/ 22.7.2022	1
6.5	Извадоци од Европскиот конгрес по срцева слабост 2024 - E-journal CVM – електронско списание за кардиоваскуларна медицина 2.7.2024.	1
	Вкупно	156.41

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank, MathSciNet (Mathematical Reviews), Zentralblatt fur Mathematik и Реферативный журнал "Математика" или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование	
1.1	Bojovski, I., Stankovic, S., Petlichkovski, A., Bosevski, M. Duration of Anticoagulation Therapy in Patients with Genetic Inherited Thrombophilia. Pril (Makedon Akad Nauk Umet Odd Med Nauki). 2022 Jul 13;43(2):33-40. doi: 10.2478/prilozi-2022-0016. PMID: 35843922.	3
1.2	Vavlukis, M., Zafirovska, B., Antova, E., Pocesta, B., Shehu E, Taravari H, Kotlar, I., Kitanovski, D., Petkoska, D., Vasilev, I., Janusevski, F., Bojovski, I. , Kedev, S. The Impact of Glyco-Metabolic Status in Patients Treated for Acute Coronary Syndrome. Pril (Makedon Akad Nauk Umet Odd Med Nauki). 2018 Jul 1;39(1):37-50. doi: 10.2478/prilozi-2018-0022. PMID: 30110257.	3
1.3	Bosevski, M., Mitevska, I., Pavkovic, M., Klincheva, M., Lazarova, ET., Velkova, E., Stojanoski, Z., Kostova, N., Jordanova, SP., Petkoska, D., Mancheva, M., Gulevska, A., Baloski, M., Hadjiev, V., Krstevski, G.,	3

	Kralevska, V., Bojovski, I. , Jovanovski, M., Nedelkovska, V., Gjorgievski, A. Special Conditions in Venous Thrombembolism - Case Series. Pril (Makedon Akad Nauk Umet Odd Med Nauki). 2019 Oct 1;40(2):103-111. doi: 10.2478/prilozi-2019-0021. PMID: 31605581.	
1.4	Bosevski, M., Trajkovska, EL., Krstevski, G., Aliu, F., Salkoski, S., Matkova, D., Trajkovski, A., Bojovski, I. , Mitevska, I., Stavrik, S., Candelera, RO., Pavkovic, M. Cancer - Associated Thrombosis - A Study of Cases. Pril (Makedon Akad Nauk Umet Odd Med Nauki). 2021 Oct 26;42(2):89-97. doi: 10.2478/prilozi-2021-0025. PMID: 34699704.	3
1.5	Bosevski, M., Bojovski, I. , Vuchinikj, AG., Anguseva, T., Taleski, J., Dimitrovska, B., Sheshoska, HC., Taneska, N., Jovchevska, S., Konjanovski, T., Zhaku, V., Jovanoski, M., Ilieva, A., Tsonev, S., Petkoska, D., Jordanova, SP. Uncommon Cases of Venous Thromboembolism. Pril (Makedon Akad Nauk Umet Odd Med Nauki). 2023 Jul 15;44(2):175-183. doi: 10.2478/prilozi-2023-0038. PMID: 37453105.	3
2	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови	
2.1	Bojovski, I. , Stankovic, S., Georgiev, A., Petlichkovski, A., Boshevski, M. Frequency of genetic variants associated with coronary artery disease and venous thromboembolism in young patients in Republic of N. Macedonia. Acad Med J 2022; 2(1): 109-118 DOI:10.53582/AMJ2221109b	3
2.2	Marija Vavlukis, Bekim Pocesta, Hajber Taravari, Enes Shehu, Darko Kitanoski, Ivica Bojovski , Irina Kotlar and Sasko Kedev. Incidence of Major Gastrointestinal Bleeding in Patients with Acute Coronary Syndrome Treated with Dual Antiplatelet and Anticoagulant Therapy-Data from the Registry. ECronicon Open Access. 2017 Apr 17.	3
2.3	Lazarevska, K., Bojovski, I. , Eftimovska, O.N.; Appearance of anxiety within medical workeres in the Republic of North Macedonia in terms of a global pandemic of SARS – COV2 (COVID-19); International Dialogue: East-West, 2021, Vol 8, Issue 3, p201	4
2.4	Boshev, M., Pejkov, H., Jovanoski, M., Bojovski, I. , Andov, M., Georgiev, A. Marijuana-induced acute coronary syndrome in a young patient. Macedonian journal of anaesthesia: Journal of anesthesiology, resuscitation, analgesia and critical care: [journal of the Macedonian society of anaesthesiologists and Macedonian society of critical care medicine]. - ISSN 2545-4366 (Vol. 7, no. 2, 2023, str. 88-92)	3
2.5	Jovanoski, M., Nikolovski, R., Bojovski, I. , Petkovski, D., Boshev, M., Georgiev, A. D dimers - a powerful tool in the diagnosis of aortic dissection. Macedonian journal of anaesthesia: Journal of anesthesiology, resuscitation, analgesia and critical care: [journal of the Macedonian society of anaesthesiologists and Macedonian society of critical care medicine]. - ISSN 2545-4366 (Vol. 7, no. 2, 2023, str. 62-73)	3
2.6	Boshev, M., Stankovic, S., Pejkov, H., Bojovski, I. , Jovanoski, M., Georgiev, A. Spontaneous coronary artery dissection. Macedonian journal of anaesthesia: Journal of anesthesiology, resuscitation, analgesia and critical care: [journal of the Macedonian society of anaesthesiologists and Macedonian society of critical care medicine]. - ISSN 2545-4366 (Vol. 7, no. 1, 2023, str. 52-64)	3

2.7	Kicheec Bojovska, M., Stevkovska, M., Bojovski, I. , Georgiev, A., Sterjo, E. Pyoderma gangrenosum – a case report. International Journal of Recent Research in Arts and Sciences Vol. 19, October 2024, 41-47. ISSN: 1857-8128	3
2.8	Georgiev, A., Furnadjiski, A., Manev, N., Mitevski, G., Nikolovski, R., Trajkovska Lazarova, E., Jovanovski Srceva, M., Jovanoski, M., Bojovski, I. , Boshev, M., Kalpak, O., Pejkov, H. Hypertension in athletes. International Journal of Recent Research in Arts and Sciences Vol. 16, March 2023, 23-32, ISSN: 1857-8128	3
2.9	Kotlar Velkova, I., Jovanoski, M., Bojovski, I. , Grueva Nastevska, E., Taravari, H., Celikic, A., Boshev, M. QT prolongation and ventricular arrhythmia in methadone user presenting with severe hypokalemia. KNOWLEDGE-International Journal Vol. 55 Issue 4. 539-544. 2022 December. ISSN 2545-4439	3
2.10	Georgiev, A., Grueva, E., Petrovski, Z., Jovanovski Srceva, M., Bojovski, I. , Kitanovski, D., Jovanoski, M., Manev, N., Nikolovski, R., Lazovska M, Mitevski G, Bosev M. The impact of physical activity on cardiovascular disease. International Journal of Recent Research in Arts and Sciences Vol. 15, October 2022, 32-41, ISSN: 1857-8128	3
2.11	Boshev, M., Georgiev, A., Pejkov, H., Bojovski, I. , Jovanoski, M., Stankovic, S. Value of CT-Calcium Score in detection of coronary artery disease: case report. International Journal of Recent Research in Arts and Sciences Vol. 15, October 2022, 58-69, ISSN: 1857-8128	3
2.12	Georgiev, A., Kalpak, O., Pejkov, H., Boshev, M., Jovanoski, M., Bojovski, I. , Manev, N., Mitevski, G., Nikolovski, R., Jovanovski Srceva, M., Georgieva, D., Dzoleva Tolevska, R. Misdiagnosis of cervicobrachial syndrome with subocclusion of the left subclavian artery. Acad.Med J 2023;3(3)82-87. DOI: https://www.doi.org/10.53582/AMJ2333082g	3
3	Пленарно предавање на научен/стручен собир	
3.1	Предавање на тема: Поли васкуларна болест и дијабетес мелитус – Кардио – Дијабетес Симпозиум, 10.11.2023г. Битола, РС Македонија, во организација на Македонско здружение по кардиологија.	2
4	Секциско предавање на научен/стручен собир	
4.1	Панелист на webinar „Хипертензија и дијабетес мелитус“. Организатор: Лек Скопје – Сандоз, 19.4.2021	1
4.2	Панелист на дискусија за „Arterial hypertension and comorbidities - from diagnosis to treatment“. Организатор: Лек Скопје – Сандоз, 2.11.2023	1
4.3	Предавање на сателитски симпозиум на тема: „Cancer – associated VTE, focus on Caravaggio study“, Организатор: Царско-фарм, Vessels Seminar, 3.9.2022, Skopje, N. Macedonia	1
4.4	Предавање на сателитски симпозиум на тема: „Eliquis - maximizing therapeutic benefits in a wide range of VTE patients“, Организатор: Царско-фарм, 2 nd Vessels Seminar, 30.3.2024, Скопје	1
4.5	Предавање на стручен состанок – „Хипокалемија“. Организатор: Лек Скопје – Сандоз. Август 2018 г.	1
4.6	Предавање на стручен состанок – Местото на ДОАК во третман на карцином асоцираната тромбоза. Организатор: Баер, 26.11.2019 г.	1
4.7	Предавање на едукативен собир - Оксигенација и вентилација во COVID 19. Организатор: Алкалоид. 22.11.2021	1
4.8	Предавање на стручен состанок: ВТЕ-од клинички студии до презентација на случаи од секојдневната пракса, организатор: Царско-фарм. 10.11.2021	1

4.9	Предавање на едукативен собир: Како се третира пациент со рекурентен венски тромбоемболизам и тромбофилија. Организатор: Алкалоид, 13.1.2022	1
4.10	Предавање на стручен состанок – Резистентна хипертензија „Can be dangerous or life treating if untreated“. Организатор: Лек Скопје – Сандоз, 15.3.2022	1
4.11	Предавање на едукативен собир – Руфиксало – антикоагулант во превенција и третман на тромбоза и тромбоемболиски компликации. Организатор: Алкалоид, 7.6.2022	1
4.12	Предавач на стручен состанок – Лизиноприл во превенција на висок крвен притисок. Организатор: Белупо, 14.12.2022	1
4.13	Предавање на стручна работилница – ХТА и коронарна болест. Организатор: Алкалоид, 15.12.2022	1
4.14	Предавање на едукативен собир – Руфиксало во третман на ДВТ и ПЕ. Организатор: Алкалоид, 17.12.2022	1
4.15	Предавање на стручен состанок – Приказ на пациент со Xarelto во продолжена антикоагулација кај ВТЕ. Организатор: Баер, 16.2.2023	1
4.16	Предавач на едукативна работилница – Венски заболувања, третман на венски заболувања, компресивни производи за третман на венски заболувања, компресивни производи за третман на лимфедема. Организатор: Медикус-Хелп, 21.2.2023	1
4.17	Предавање на едукативна работилница – Руфиксало-современа антикоагулантна терапија. Организатор: Алкалоид, 16.3.2023	1
4.18	Предавање на стручен состанок – Оптимално и благовремено лекување на пациентите со HFrEF. За потребите на Берингер Ингелхеим, 21.3.2023	1
4.19	Предавање на стручен состанок - Употреба на натокиназа кај кардиоваскуларни заболувања – дијагноза и тераписки опции. Организатор: Протофарма Доо Белград, 18.4.2023	1
4.20	Предавање на стручен состанок – AF & HTA – Which comes first. Организатор: Лек Скопје- Сандоз, 30.05.2023	1
4.21	Предавање на стручен состанок – Употреба на натокиназа кај кардиоваскуларни заболувања – дијагноза и тераписки опции. Организатор: Протофарма Доо Белград, 29.08.2023	1
4.22	Предавање на стручен состанок – Улогата на антикоагулантната терапија кај пациентите со ВТЕ. Организатор: Царсо-фарм, 4.10.2023	1
4.23	Предавање на стручен состанок – Менаџмент на умерена до тешка хипертензија со комбинирана терапија кај пациенти со коморбидитети. Организатор: Зентива, 21.12.2023	1
4.24	Предавање на стручна работилница – Откривајќи ја двојната закана – хипертензија и дислипидемија. Организатор: Алкалоид, 28.2.2024	1
4.25	Предавање на стручен состанок – Современ терапевтски пристап во лекувањето на пациент со нерегулирана есенцијална хипертензија: место и улога на telmisartan, amlodipine. Организатор: Зентива, 13.3.2024	1
4.26	Предавач на стручен состанок – Превенција на ХВЛИ. Организатор: Септима, застапник на Инотех Интернационал, 25.3.2024	1
4.27	Предавање на стручен состанок – Потполно природна алтернатива за перорална антикоагулациона и антиагрегациона профилакса и терапија. Организатор: Innventa, 5.4.2024	1

4.28	Предавање на стручен состанок – Оптимално и благовремено лекување на пациентите со HFrEF. За потребите на Берингер Ингелхеим, 16.5.2024	1
4.29	Предавање на стручен состанок – Примарната здравствена заштита – стожер во успешното менаџирање на КВБ. Организатор: Лек Скопје – Сандоз, 22.5.2024	1
4.30	Предавач на стручен состанок – Липиден профил, двојна статинска терапија и кога помалку е повеќе. Организатор: Галеника. 10.10.2024	1
4.31	Предавач на стручен состанок (Катедра за интерна медицина)– Асоцијација на генетски мутации и полиморфизми со коронарна артериска болест и длабока венска тромбоза. 17.10.2024	1
4.32	Предавач – Третман со хепатопротективи кај пациенти со црнодробно оштетување предизвикано од терапија со статини. Организатор: Хелиос Медикал (застапник на Doppel Herz) 20.11.2024	1
4.33	Предавање на стручен состанок – Фабриева болест – улогата на кардиологот. Организатор: Амикус фарма. 25.11.2024	1
4.34	Предавање на стручен состанок – Ејекционата фракција е само бројка – животот е важен. За потребите на Берингер Ингелхеим. 5.12.2024	1
4.35	Предавање – Клучни предизвици и решенија: Хипертензија, хроничен коронарен синдром, АФ и останати предкоморни аритмии. Организатор: Лек Скопје- Сандоз. 12.12.2024	1
4.36	Предавање на едукативен собир – Пинетра во секојдневната пракса. Организатор: Алкалоид, 21.12.2024	1
4.37	Предавач– Антикоагулантна терапија – индикации, контраиндикации, дозирање и соодветен пристап во терапија при третман на соодветните дијагнози. Организатор: Галеника. 21.2.2025	1
4.38	Предавач– Колку и како додатоците во исхраната наоѓаат примена во медицинскиот третман кај пациенти со хиперлипидемија. Организатор: Хелиос Медикал (застапник на Doppel Herz). 21.2.2025	1
4.39	Предавач– Бета блокатори индикации, дејство, предности и недостатоци на различни генерики, со посебен фокус на Небиволол. Организатор: Галеника. 10.03.2025	1
4.40	Предавач на стручен состанок - Empagliflozin низ KPM континуум– рано делување, трајно влијание. Организатор: Boehringer Ingelheim, 9.4.2025	1
5	Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество	
5.1	Moderated case: Hypokalemia – induced malignant arrhythmia in patient mimicking Guillain-Barre syndrome; Acute Cardiovascular Care Congress 2019, Malaga – Spain, 02 March 2019	2
5.2	Предавање на тема: Duration of anticoagulation therapy in patients with genetic inheritance or thrombophilia; 6 th Macedonian Congress of Cardiology, Ohrid, N.Macedonia, 03-06 October 2019	2
5.3	Предавање на тема: How long is enough to anticoagulate in patients with VTE and inherited thrombophilia; Highlights in cardiovascular diseases, Skopje - N.Macedonia, 04-06 November 2022	2
5.4	Дали COVID-19 е одговорен за длабока венска тромбоза и белодробна емболија кај спортисти? Vessels Seminar, 02-03.09.2022	2

5.5	Предавање на тема: Deep vein thrombosis in patient with PAI 4G/5G polymorphism and polycystic ovary syndrome treated with combined oral contraceptives; 3 rd International Symposium on Thrombosis, Struga N.Macedonia 31.03-02.04.2023	2
5.6	Предавање на тема: Residual venous obstruction -Is it an indicator for recurrence?; 7 th Macedonian Congress of Cardiology, 05-08 October 2023, Ohrid N. Macedonia	2
6	Учество на научен/стручен собир со реферат. Апстракт објавен во зборник на конференција	
6.1	Bojovski, I. , Boshev, M., Jovanoski, M., Nikolovski, R., Eftimova, A., Konjanoski, T., Georgiev, A., Bosevski, M. Alzheimer disease – cause for deep vein thrombosis, Прв национален симпозиум на млади лекари 10-11 ноември 2023, Скопје, РС Македонија	1
6.2	Lazovska Nikolovska, M., Nikolovski, R., Todorovski, S., Jovanoski, M., Bojovski, I. , Vrajko, E., Manev, N., Fazliu, A., Georgiev, A. Acute myocardial infarction as a consequence of undiagnosed diabetes in young people – case report; Прв национален симпозиум на млади лекари 10-11 ноември 2023, Скопје, РС Македонија	1
6.3	Nikolovski, R., Lazovska Nikolovska, M., Dimoska, G., Jovanoski, M., Bojovski, I. , Vrajnko, E., Manev, N., Fazliu, A., Georgiev, A. Pulmonary embolism as a common complication in cancer patients”; Прв национален симпозиум на млади лекари 10-11 ноември 2023, Скопје, РС Македонија	1
6.4	Konjanovski, T., Jovanoski, M., Bojovski, I. , Srbinovska Kostovska, E. A complex case of severe aortic regurgitation in a patient with multiple cardiac comorbidities; Прв национален симпозиум на млади лекари 10-11 ноември 2023, Скопје, РС Македонија	1
6.5	Kicheec Bojovska, M., Bojovski, I. „The link between COVID-19 and deep venous thrombosis in young patients with inherited thrombophilia“; Прв национален симпозиум на млади лекари 10-11 ноември 2023, Скопје, РС Македонија	1
6.6	Boshev, M., Georgiev, A., Bojovski, I. , Jovanoski, M., Pejkov, H. Spontaneous coronary artery dissection: a case report; Прв национален симпозиум на млади лекари 10-11 ноември 2023, Скопје, РС Македонија	1
6.7	Paljoskovska, S., Kaeva, S., Petkoska, D., Shehu, E., Bojovski, I. , Pocesta, B., Bosevski, M. „Presence of heart failure in pts with coronary artery disease and artery hypertension“; Heart Failure Congress 2024, Lisbon – Portugal, 11-14 May 2024	1
6.8	S. Paljoskovska Jordanova, D. Petkoska Spirova, I. Bojovski, F. Arnaudova, Z. Zimbakov, M. Bosevski. Pulmonary embolism mimicking acute myocardial infarction: a case report; 3 rd International Symposium on Thrombosis, Struga, N. Macedonia, 31.3 – 2.4.2024	1
6.9	D. Petkoska, B. Zafirovska, S. Paljoskovska Jordanova, I. Bojovski, M. Bosevski, S. Kedev. Management of pulmonary embolism in cancer associated thrombosis – case report; 3 rd International Symposium on Thrombosis, Struga, N.Macedonia, 31.03-02.04.2024	1
6.10	M. Jovanoski, I. Bojovski, M. Boshev, D. Petkovski, R. Nikolovski, A. Georgiev. Pregnancy strategy due to incidental finding of aortic aneurysm in a patient with deep vein thrombosis”; 3 rd 1International Symposium on Thrombosis, Struga N. Macedonia 31.3 – 2.4.2023	1
6.11	Paljoskovska, S., Kaeva, S., Shehu, E., Bojovski, I. , Srbinovska-Kostovska, E., Bosevski, M. „Mortality data in coronary artery disease:	1

	importance of diabetes mellitus and heart failure“; Heart Failure Congress 2023, Prague – Czech Republic	
6.12	Petkoska, D., Zafirovska, B., Paljoskovska Jordanova, S., Kjaeva, S., Bojovski, I. , Bosevski, M., Kedev, S. Venous thromboembolism associated with cancer“; 7 th Macedonian Congress of Cardiology, Ohrid – N. Macedonia 5 – 8.10.2023	1
6.13	Jovanoski, M., Kandic, E., Bojovski, I. , Boshev, M., Georgiev, A., Bosevski, M., Mitevska, I., Grueva, E., Jovanova, S. Right heart chambers thrombi – therapeutic dilemma when considering fibrinolytic therapy; 7 th Macedonian Congress of Cardiology, Ohrid – N.Macedonia 5-8.10.2023	1
6.14	Paljoskovska Jordanova, S., Kjaeva-Anastasova, S., Petkoska Spirova, D., Shehu, E., Bojovski, I. , Bosevski, M. Doppler sonography and risk stratification of patients with carotid artery stenosis; 7 th Macedonian Congress of Cardiology, Ohrid – N. Macedonia 05-08.10.2023	1
6.15	A. Eftimova, M. Baleska, S. Jovcevska, M. Naumovska, B. Dimitrovska, I. Bojovski , F. Dezhulovikj-Arnaudov, D. Spirova Petkoska, I. Vasilev, S. Paljoskovska-Jordanova. Case report: follow-up of a patient with superficial vein thrombosis and concomitant cellulitis; 7 th Macedonian Congress of Cardiology, Ohrid – N. Macedonia 05-08.10.2023	1
6.16	T. Konjanovski, B. Murtezani, I. Bojovski , A. Chelikic, E. Srbinovska-Kostovska. Pericarditis, acute to chronic - a challenge for therapy; 7 th Macedonian Congress of Cardiology, Ohrid – N. Macedonia 05-08.10.2023	1
6.17	Boshev, M., Pejkov, H., Bojovski, I. , Jovanoski, M., Georgiev, A., Stankovic, S. Cannabis-associated acute myocardial infarction in a young patient: a case report; 7 th Macedonian Congress of Cardiology, Ohrid – N. Macedonia 05-08.10.2023	1
6.18	Bojovski, I. , Babunovska, M., Nikolovski, R., Boshev, M., Bozinovski, J., Paljoskovska Jordanova, S., Jovanoski, M., Georgiev, A., Petrovska Cvetkovska, D., Bosevski, M. Lower DOAC dose – Higher risk for stroke; 3 rd symposium of the Macedonian Neurological Society „News in Neurology 2023“, Struga – N. Macedonia, 08-11.06.2023	1
6.19	Nikolovski, R., Bojovski, I. , Jovanoski, M., Manev, N., Taravari, H., Georgiev, A. Atrial fibrillation vs independent discontinuation of anticoagulant therapy and increased risk for stroke; 3 rd symposium of the Macedonian Neurological Society „News in Neurology 2023“, Struga – N. Macedonia, 08-11.06.2023	1
6.20	Nikolovski, R., Jovanoski, M., Bojovski, I. , Manev, N., Taravari, H., Georgiev, A. Patent foramen ovale as a cause of stroke in young adults; 3 rd symposium of the Macedonian Neurological Society „News in Neurology 2023“, Struga – N. Macedonia, 08-11.06.2023	1
6.21	Babunovska, M., Boskovski, B., Bojovski, I. , Isjanovski, I., Kuzmanovski, I., Aliji, V., Noveski, P., Cvetkovska, E., Plashevskara Karanfiliska, D. Patient with isolated photosensitive myoclonic epilepsy and positive genetic testing for MERRF, initially clinically assessed as JME; 3 rd symposium of the Macedonian Neurological Society „News in Neurology 2023“, Struga – N. Macedonia, 08-11.06.2023	1
6.22	Boshev, M., Bojovski, I. , Jovanoski, M., Pejkov, H., Georgiev, A. Spontaneous coronary artery dissection as a rare cause of an acute myocardial infarction; 1st International Case Report Congress – Skopje, 7-9 April 2023	1
6.23	Bojovski, I. , Jovanoski, M., Boshev, M., Nikolovski, R., Georgiev, A., Bosevski, M. Deep vein thrombosis in young patients with COVID 19 and	1

	inherited thrombophilia; 6th Macedonian Congress of infectious diseases with international participation, Struga – N. Macedonia, 11-13 November 2022	
6.24	Mitevski, G., Nikolovski, R., Bojovski, I. , Petrovski, Z., Jovanoski, M., Manev, N., Boshev, M., Grueva, E., Georgiev, A. Atrial fibrillation caused by COVID 19 infection and associated complication; 6th Macedonian Congress of infectious diseases with international participation, Struga – N. Macedonia, 11-13 November 2022	1
6.25	Skrcheska, N., Andova, V., Bede, I., Bojovski, I. , Dimitrovska, B. Papillary muscle rupture associated with myocardial infarction; Highlights in cardiovascular diseases, 04-06 November 2022, Skopje	1
6.26	Bojovski, I. , Petkoska, D., Boshev, M., Jovanoski, M., Taravari, H., Georgiev, A. Case report of a patient with an intracardiac masses; Highlights in cardiovascular diseases, 04-06 November 2022, Skopje	1
6.27	Jovanoski, M., Vavlukis, M., Boshev, M., Bojovski, I. , Siljanovska, M., Georgiev, A. Diagnosis and treatment of two cardiovascular diagnosis in one hospitalization; Highlights in cardiovascular diseases, 04-06 November 2022, Skopje	1
6.28	Bojovski, I. , Poposka, B., Karkinski, D., Dokic, D. Is it only COVID 19 responsible for deep venous thrombosis in young individuals?; 5 th Congress of the Macedonian society of allergy and clinical immunology, 23-25 September 2022, Struga, N. Macedonia	1
6.29	Georgiev, A., Boshev, M., Celikic, A., Manev, N., Nikolovski, R., Lazovska, M., Jovanovski Srceva, M., Janusevski, F., Bojovski, I. , Kalpak, O., Poposka, L., Pejkov, H. Relationship between pulmonary artery diameter and mortality in COVID -19 patients – 5 th Congress of phisiatrists of Republic of N.Macedonia with international participation, 25-27.09.2022, Ohrid	1
6.30	Bojovski, I. , Poposka, L., Krstevski, G., Bosevski, M. Duration of anticoagulation therapy in patients with genetic inheritance or thrombophilia; XXIX World congress of the international union of angiology 2020	1
6.31	Костојчиноска, В., Бојовски, И. Срцебиење – прв неспецифичен сигнал за постоење на не-Хоџкин лимфом – 2 nd Case reports conference, 14-15 Deceber 2019, Skopje	1
6.32	Pejkov, H., Kalpak, O., Zimbakov, Z., Spiroski, I., Busletic, O., Boshev, M., Kostov, J., Kitanoski, D., Bojovski, I. , Busheva, M., Vasilev, I. Transradial approach in treatment of multivessel coronary artery disease in young patient; 6 th Congress of the Macedonian society of cardiology with international participation, 03-06 October 2019, Ohrid, N. Macedonia	1
6.33	M. Vavlukis, G. Kamceva, LjG. Ismail, D. Kitanovski, I. Kotlar, I. Bojovski , E. Shehu, H. Taravari, B. Pocesta. Association of biomarkers of oxidative stress, stress glycaemia and glycated hemoglobin with acute coronary syndrome; 6 th Congress of the Macedonian society of cardiology with international participation, 03-06 October 2019, Ohrid, N. Macedonia	1
6.34	Bojovski, I. , Paljoskovska Jordanova, S., Jovanoski, M., Petkoska, D., Bosevski, M. When do we stop anticoagulation therapy for VTE?; Symposium Venous thromboembolism – Diagnostic and therapeutic approach; Skopje – Macedonia, 05-06.04.2019	1
6.35	Petkoska, D., Taleski, J., Mancheva, M., Bojovski, I. , Bosevski, M. Mayor surgery and sub-therapeutic anticoagulant double the risk for PE	1

	onset; Symposium Venous thromboembolism – Diagnostic and therapeutic approach; Skopje – Macedonia, 05-06.2019	
6.36	Jovanoski, M., Bojovski, I. , Breskovska, G., Bosevski, M. Sports trauma as a cause for PE; Symposium Venous thromboembolism – Diagnostic and therapeutic approach; Skopje – Macedonia, 05-06.2019	1
6.37	Paljoskovska Jordanova, S., Lazarova, E., Mancheva, M., Jovanoski, M., Bojovski, I. , Bosevski, M. Differential diagnostic approach between pulmonary embolism and ACS; Symposium Venous thromboembolism – Diagnostic and therapeutic approach; Skopje – Macedonia, 05-06.2019	1
6.38	Bojovski, I. , Vavlukis, M., Misailovski, M., Shehu, E., Paljoskovska-Jordanova, S., Boshev, M., Kjaeva, S., Jovanoski, M., Kotlar, I., Kedev, S. Gender phenotype differences in patients with acute coronary syndrome; Acute Cardiovascular Care Congress 2019, Malaga – Spain, 04 March 2019	1
6.39	Paljoskovska Jordanova, S., Kaeva, S., Shehu, E., Bojovski, I. Hidden trigger leading to multivessel CAD and generalized ischemic disease – Takayasu arteritis – case report; Highlights in Acute coronary syndrome, 04-05.09.2018, Skopje, Macedonia	1
6.40	Kotlar, I., Vavlukis, M., Pocesta, B., Taravari, H., Bojovski, I. , Shehu E., Kitanoski, D. QT prolongation, QT dispersion and ventricular arrhythmias in patients with acute coronary syndrome treated with percutaneous coronary intervention; Acute Cardiovascular Care 2018, Milan – Italy, 03 March 2018	1
6.41	Vavlukis, M., Pocesta, B., Shehu, E., Taravari, H., Bojovski, I. , Kotlar, I., Janusevski, F., Kitanoski, D., Kedev, S. Prognostic implications of stress glycaemia, glycosylated haemoglobin and glycoregulation in patients with acute coronary syndrome; Acute Cardiovascular Care 2018, Milan – Italy, 03 March 2018	1
6.42	Bojovski, I. , Vavlukis, M., Paljoskovska-Jordanova, S., Misailovski, M., Pocesta, B., Shehu, E., Kotlar, I., Taravari, H., Kedev, S. Can we still identify new predictors of in-hospital mortality in patients treated for acute coronary syndrome? - Acute Cardiovascular Care 2018, Milan – Italy, 03 March 2018	1
6.43	Vavlukis, M., Pocesta, B., Taravari, H., Shehu, E., Kitanoski, D., Bojovski, I. , Kotlar, I., Kedev, S. The role of sodium level and in-hospital mortality in patients with acute, or acute worsening chronic heart failure – Heart Failure Congress 2017, Paris – France, 29.04-02.05.2017	1
6.44	Kotlar, I., Vavlukis, M., Pocesta, B., Krstevski, G., Taravari, H., Shehu, E., Kitanoski, D., Bojovski, I. , Taneski, F., Kedev, S. Prognosticators of heart failure in patients after treatment because of ACS – Heart Failure Congress 2016, 21-24 May 2016, Florence, Italy	1
6.45	Vavlukis, M., Bojovski, I. , Taneski, F., Paljoskovska, S., Kotlar, I., Taravari, H., Shehu, E., Kitanoski, D., F, Kedev S. Hemoglobin – a simple biochemical variable in prediction of in-hospital mortality in heart failure patients - Heart Failure Congress 2016, 21-24 May 2016, Florence, Italy	1
6.46	Kotlar, I., Vavlukis, M., Pocesta, B., Taravari, H., Shehu, E., Krstevski, G., Kitanoski, D., Taneski, F., Bojovski, I. , Kedev, S. Mid-term clinical outcome of patients treated for acute coronary syndrome-data from the registry’ – Acute Cardiovascular Congress 2016, Lisbon -Portugal, 15-17 October 2016	1

6.47	Vavlukis, M., Kamceva, G., Kitanoski, D., Pocesta, B., Chaparovska, E., Taravari, H., Shehu, E., Bojovski, I. , Janusevski, F., Taneski, F., Kotlar, I., Kedev, S. Diabetes in acute coronary syndrome patients: do we see only the tip of the iceberg? - Acute Cardiovascular Congress 2015, Vienna – Austria, 17-19 October 2015	1
6.48	Bojovski, I. , Andova, V. Early diagnosis of ruptured mitral chordae tendineae is life-saving - Acute Cardiovascular Congress 2015, Vienna – Austria, 17-19 October 2015	1
6.49	Vavlukis, M., Chaparovska, E., Pocesta, B., Kotlar, I., Kitanoski, D., Shehu, E., Taravari, H., Bojovski, I. , Risteski, D., Kedev, S. Predictors of in-hospital mortality in patients with acute or acute worsening chronic heart failure - Acute Cardiovascular Congress 2015, Vienna – Austria, 17-19 October 2015	1
6.50	Bojovski, I. , Vavlukis, M., Caparovska, E., Pocesta, B., Shehu, E., Taravari, H., Kitanoski, D., Kotlar, I., Taneski, F., Kedev, S. Anemia, renal impairment and in-hospital mortality, in acute worsening chronic heart failure - Acute Cardiovascular Congress 2014, Geneva - Switzerland	1
6.51	Kotlar, I., Vavlukis, M., Chaparovska, E., Pocesta, B., Shehu, E., Taravari, H., Kitanoski, D., Bojovski, I. , Taneski, F., Kedev, S. Predictors of early rehospitalization in patients with acute coronary syndrome - Acute Cardiovascular Congress 2014, Geneva - Switzerland	1
6.52	Kitanoski, D., Vavlukis, M., Caparovska, E., Pocesta, B., Shehu, E., Taravari, H., Bojovski, I. , Kotlar, I., Jovanovska, I., Kedev, S. Glucoregulation in diabetic and non-diabetic patients and the impact on early clinical outcome, in patients with acute coronary syndrome - Acute Cardiovascular Congress 2014, Geneva - Switzerland	1
6.53	Vavlukis, M., Chaparovska, E., Pocesta, B., Shehu, E., Taravari, H., Kotlar, I., Bojovski, I. , Kitanoski, D., Janusevski, F., Kedev, S. Predictors of IHM in pts with HF and testing of GWTG-HF risk score in our own cohort of patients – Heart Failure Congress 2014, Athens – Greece, 17-20 May 2014	1
6.54	Taneski, F., Cipusheva, K., Janusevski, F., Bojovski, I. , Kotlar, I., Kitanoski, D., Manev, B. The automatic implantable cardioverter-defibrillator in drug-refractory ventricular tachyarrhythmia – 5 th Macedonian congress of cardiology, Skopje, 04-07.2014	1
6.55	Kotlar, I., Vavlukis, M., Caparovska, E., Pocesta, B., Shehu, E., Taravari, H., Kitanoski, D., Bojovski, I. , Taneski, F., Janusevski, F., Jovanovska, I., Kedev, S. Early rehospitalization in patients treated for acute coronary syndrome – can we identify predictors - 5 th Macedonian congress of cardiology, Skopje, 04-07.2014	1
6.56	E. Shehu, M. Vavlukis, V B. Pocesta, E. Caparovska, H. Taravari, D. Kitanoski, I. Bojovski , I. Kotlar, I. Jovanovska, S. Kedev. Rhythm disturbances in patients in cardiac intensive care unit - 5 th Macedonian congress of cardiology, Skopje, 04-07.2014	1
6.57	Chaparovska-Velichkovska, E., Vavlukis, M., Pocesta, B., Taravari, H., Shehu, E., Andova, V., Kotlar, I., Jovanovska, I., Bojovski, I. , Kitanoski, D., Janusevski, F. Arterial thrombosis of a patient with stomach cancer - 5 th Macedonian congress of cardiology, Skopje, 04-07.2014	1
7	Учесник во меѓународен научен проект	
7.1	Подиспитувач/студиски координатор во клиничко испитување: Рандомизирана, двојно-слепа, плацебо-контролирана студија со паралелни групи за оценување на ефектот на алирокумаб врз	5

	настанувањето на кардиоваскуларни појави кај пациенти кои неодамна претрпеле акутен коронарен синдром – ODYSSEY Outcomes (EFC11570), фаза IIIb, 2014-2018 г.	
7.2	Учество во International survey of acute coronary syndromes in transitional countries registry (ISACS – TC), University of Bologna – 5.12.2021	5
7.3	Подиспитувач/студиски координатор во клиничко испитување: Рандомизирана, двојно-слепа, плацебо-контролирана со паралелни групи, мултицентрична студија за покажување на ефектите на сотаглифлозин на кардиоваскуларните и реналните настани кај пациенти со дијабетес мелитус тип 2, кардиоваскуларни ризик-фактори и умерено нарушена ренална функција – SCORED (EFC14875), фаза 3, 2018-2020 г.	5
7.4	Подиспитувач во клиничко испитување: Фаза 2/3, рандомизирана, паралелна група, плацебо контролирана, двојно слепа студија за оценување на ефикасноста и безбедноста на CT-P59 во комбинација со стандардот за неа кај амбулантски пациенти со тежок акутен респираторен синдром со инфекција од корона вирус (SARS-CoV-2) – CT-P59 3.2, во 19 ноември 2021 г.	5
7.5	Подиспитувач во клиничко испитување: International study GLS27-005 – Безбедност, толерабилност, ефикасност и одговор на доза од GLS1027 во превенција од тежок пневмонитис предизвикан од SARS-CoV-2 инфекција во ноември 2021 г.	5
7.6	Учество во: Acute coronary syndrome registry (NSTEMI), EURObservational Research Programme - European Society of Cardiology, во 18 ноември 2021 г.	5
7.7	Истражувач во студија: Survey of risk factors in coronary heart disease (SURF-CHD) from North Macedonia, endorsed by European society of cardiology and the European association of preventive cardiology- 15 јуни 2022 г.	5
7.8	Член на комисијата за оценување – adjudicator во клиничка студија: CLEAR SYNERGY (OASIS 9) A 2x2 factorial randomized controlled trial of colchicine and spironolactone in patients with myocardial infarction/SYNERGY stent registry, 18 ноември 2021 – 2024	5
	Вкупно	203

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Завршена специјализација во областа на медицинските науки и здравството – кардиологија	
1.1	Завршена специјализација по кардиологија 25.12.2019	2
2	Експертска активност – евалуација, стручна ревизија	
2.1	Рецензент на апстракти за ESC Congress 2025 with World Congress of Cardiology, (the deadline for submitting electronic grades is Monday 17 march 2025).	1
2.2	Medidata Rave Certified Principal Investigator, 16 септември 2014	1
2.3	Едукација за добра клиничка пракса – Essential Good Clinical Practice (GCP) for Investigators, Training Certificate	1
2.4	Уверение за успешно завршена обука од областа на безбедност и здравје при работа, 4.10.2017	1
2.5	ERC Qualification: Basic Life Support (BLS) Provider. European Resuscitation Council и Медицински симулациски центар. 04.06.2024.	1

3	Клиничка или научно-апликативна студија во областа на медицинските науки и здравството – учесник	
3.1	Jolly SS, d'Entremont MA, Pitt B, Lee SF, Mian R, Tyrwhitt J, Kedev S, Montalescot G, Cornel JH, Stanković G, Moreno R, Storey RF, Henry TD, Mehta SR, Bossard M, Kala P, Bhindi R, Zafirovska B, Devereaux PJ, Eikelboom J, Cairns JA, Natarajan MK, Schwalm JD, Sharma SK, Tarhuni W, Conen D, Tawadros S, Lavi S, Asani V, Topic D, Cantor WJ, Bertrand OF, Pourdjabbar A, Yusuf S; CLEAR investigators ; CLEAR Investigators. Routine Spironolactone in Acute Myocardial Infarction. N Engl J Med. 2025 Feb 13;392(7):643-652. doi: 10.1056/NEJMoa2405923. Epub 2024 Nov 17. PMID: 39555814.	1
3.2	Jolly SS, d'Entremont MA, Lee SF, Mian R, Tyrwhitt J, Kedev S, Montalescot G, Cornel JH, Stanković G, Moreno R, Storey RF, Henry TD, Mehta SR, Bossard M, Kala P, Layland J, Zafirovska B, Devereaux PJ, Eikelboom J, Cairns JA, Shah B, Sheth T, Sharma SK, Tarhuni W, Conen D, Tawadros S, Lavi S, Yusuf S; CLEAR Investigators . Colchicine in Acute Myocardial Infarction. N Engl J Med. 2025 Feb 13;392(7):633-642. doi: 10.1056/NEJMoa2405922. Epub 2024 Nov 17. PMID: 39555823.	1
3.3	Nadarajah, R., Ludman, P., Laroche, C., Appelman, Y., Brugaletta, S., Budaj, A., Bueno, H., Huber, K., Kunadian, V., Leonardi, S., Lettino, M., Milasinovic, D., Gale, CP; NSTEMI investigator group . Presentation, care, and outcomes of patients with NSTEMI according to World Bank country income classification: the ACVC-EAPCI EORP NSTEMI Registry of the European Society of Cardiology. Eur Heart J Qual Care Clin Outcomes. 2023 Sep 12;9(6):552-563. doi: 10.1093/ehjqcco/qcadoo8. PMID: 36737420; PMCID: PMC10495699.	1
3.4	Nadarajah, R., Ludman, P., Appelman, Y., Brugaletta, S., Budaj, A., Bueno, H., Huber, K., Kunadian, V., Leonardi, S., Lettino, M., Milasinovic, D., Gale CP; NSTEMI Investigators . Cohort profile: the ESC EURObservational Research Programme Non-ST-segment elevation myocardial infarction (NSTEMI) Registry. Eur Heart J Qual Care Clin Outcomes. 2022 Dec 13;9(1):8-15. doi: 10.1093/ehjqcco/qcac067. PMID: 36259751.	1
	Вкупно	11

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/ стручен собир	
1.1	Член на организационен одбор на 3 rd International Symposium on Thrombosis, 31.03-02.04.2023, Struga, North Macedonia	1
2	Награда од струкова организација	
2.1	Награда од струкова организација. Благодарница за ангажман при справување со пандемијата COVID-19, од Лекарска комора на Македонија, 5.6.2021	3
3	Награда/ благодарница за научни постигнувања од струкова организација – учесник во тим	
3.1	Награда „Проф.д-р Епса Урумова“ за научен труд од областа на медицината објавен во 2018г. за статијата Vavlukis, M., Zafirovska, B., Antova, E., Pocesta, B., Shehu, E., Taravari, H., Kotlar, I., Kitanovski, D., Petkoska, D., Vasilev, I., Janusevski, F., Bojovski, I. , Kedev, S. The	1

	Impact of Glyco-Metabolic Status in Patients Treated for Acute Coronary Syndrome. Pril (Makedon Akad Nauk Umet Odd Med Nauki). 2018 July	
3.2	Благодарници доделени од Медицински Симулациски Центар заради спроведување на обуки за стекнување на практични вештини, декември 2019 и декември 2024 (2x1)	2
3.3	Благодарница од Здружение на студенти по медицина , Медицински факултет Скопје и ЕМСА Македонија за поддршка во реализација на „Летна школа на студенти по медицина“ 16-18 јули 2021	1
3.4	Благодарница од Здружение на студенти по медицина , за реализација на „Курс за интерпретација на ЕКГ“, мај 2023	1
4	Национален координатор за одредена стручна област	
4.1	Young national representative in the field of Acute CardioVascular Care representing North Macedonia (2024-2026)	3
5	Член на орган на професионална комора	
5.1	Member of the Heart Failure Association of the ESC (HFA)	0.3
5.2	Member of the Association for Acute Cardiovascular Care (ACVC)	0.3
5.3	Member of the European Society of Cardiology (ESC)	0.3
5.4	Member of the European Association of Percutaneous Cardiovascular Interventions (EAPCI)	0.3
5.5	Member of the ESC Council on Hypertension	0.3
5.6	Member of the ESC Council on stroke	0.3
5.7	Member of the National Society of Cardiology of North Macedonia	0.3
5.8	Member of the European Association of Cardiovascular Imaging (EACVI)	0.3
5.9	Member of the European Association of Preventive Cardiology (EAPC)	0.3
	Вкупно	14.7

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	156,41
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	203
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	11
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	14,7
Вкупно	385,11

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Емилија Антова, с.р.
Доц. д-р Оливер Калпак
Н. сов. д-р Борјанка Танева, с.р.
Проф. д-р Магдалена Геннадиева Димитрова, с.р.
Н. сор. д-р Никола Ѓорѓиевски, с.р.

Насл. доц. д-р Саша Каева-Анастасова

1. Биографски податоци и образование:

Д-р Саша Каева Анастасова е родена 25.4.1981 год. во Скопје. Средно образование завршила во 1994/1995 год. Со високо образование се стекнала на Медицински факултет при Универзитетот „Свети Кирил и Методиј“ во Скопје. Дипломирала на 6.7.2005 година со просечен успех 9,78.

Специјалистичкиот испит по предметот Интерна медицина го положила во мај 2010. Супспецијализација по кардиологија завршила март 2015 год., по што се здобила со звањето супспецијалист кардиолог.

Во учебната 2016/2017 г. запишала трет циклус студии – докторски студии на Медицински факултет во Скопје, а докторската дисертација со наслов: „Корелација помеѓу степенот на ХОББ и кардиоваскуларната ф-ја“ ја одбрала на 19.4.2022 год.

За помлад асистент по предметот Интерна медицина при Медицински факултет во Скопје е избрана на 25.3.2010. На 17.2.2021, е избрана за асистент по предметот Интерна медицина, со реизбор за асистент на 26.12.2023 год. На 25.1.2024 д-р Саша Каева-Анастасова била избрана во насловен доцент при Медицински факултет во Скопје.

2. Научни, стручни, педагошки и други остварувања

Наставно-образовна дејност:

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, д-р С. Каева-Анастасова, изведува настава во форма на вежби по интерна медицина (кардиологија), клиничко испитување, ургентна медицина на прв и втор циклус студии на студиските програми по медицина, стоматологија.

Едукатор е на специјализанти по кардиологија и интерна медицина. Д-р Саша Каева-Анастасова се вработила на Универзитетската клиника за кардиологија во Скопје на 12.6.2008 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор во наставно-научно звање, објавени во Билтенот бр. 1298 од 29.12.2023 година, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

Научно-истражувачка дејност:

Д-р Саша Каева-Анастасова има објавено вкупно 2 научни труда во научно списание кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, 11 научни труда објавени во научни списанија кои имаат меѓународен уредувачки одбор, како и 19 апстракти објавени во зборник на конференции.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес:

Д-р Саша Каева-Анастасова е активно вклучена во стручно-апликативната работа на ЈЗУ Универзитетска клиника за кардиологија – Скопје. Врши и здравствена дејност од областа на кардиологијата и интерната медицина. Работи на Одделот ургентна медицина и дневна болница на Клиниката за кардиологија. Активно е вклучена во работата на тимот за изведување на неинвазивна дијагностика како коронарен стрес-тест и ехокардиографија при Универзитетската клиника за кардиологија. Активно била вклучена во работниот процес во областа на интервентната кардиологија од 2007 до 2013 година.

Стручно усовршување реализирала во странство преку активно учество на повеќе европски, интернационални и светски конференции, конгреси, работилници. Во 2004 година има остварено едномесечен престој во болницата АКН (Виена, Австрија), на одделот за хематологија и онкологија. Во 2009 година го посетува семинарот за „Cardiac imaging“ во Салзбург во организација на Американско-австриската фондација. Нејзината континуирана едукација продолжува и во 2010 и 2011 година на два модула

за Executive fellowship program (Crossroads, Abbott vascular) за интервентна кардиологија. Активно учество на повеќе работилници меѓу кои: Good Clinical practice and Clinical Research Development, MALMED, „Ethical and regulatory aspects of Good Clinical practice“, Course in Tobacco Training for Macedonian Health Providers, напредна школа за ехокардиографија во Жан Митрев Клиника.

Има добиено диплома за придонес и ангажирање во работата на Македонското лекарско друштво и благодарница за особен придонес и ангажираност при справување со пандемијата предизвикана од корона вирусот COVID-19.

Д-р Саша Каева-Анастасова се усовршувала на национални и меѓународни курсеви и школи, учествувала како предавач и едукатор на повеќе конгреси, симпозиуми и стручни панели.

Активно учествувала во организација на национални симпозиуми и конгреси. Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес. Активен член е на: Македонско кардиолошко здружение, Македонското лекарско друштво, Македонската лекарска комора, член на Европското кардиолошко здружение (ESC) и Европското друштво за акутна кардиоваскуларна грижа.

Кандидатката активно се служи со англиски и германски јазик.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Саша Митко Каева-Анастасова

(име, татково име и презиме)

Институција: Универзитетска клиника за кардиологија, Медицински факултет – Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: ИНТЕРНА МЕДИЦИНА, ГЕРИЈАТРИЈА, КЛИНИЧКО-БОЛНИЧКА И ОПШТА ЗДРАВСТВЕНА НЕГА И КАРДИОЛОГИЈА

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАУЧНО ЗВАЊЕ – НАУЧЕН СОРАБОТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: 9,78.	ДА
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: <u>медицина</u> , поле: <u>клиничка медицина</u> , подрачје: <u>кардиологија</u> .	ДА
3	Објавени најмалку четири научни труда** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	ДА
3.1	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови 1.Назив на научното списание: Makedonski Medicinski pregled, 2020;74(3) 2.Назив на електронската база на списанија 3. Наслов на трудот: The Role of Nt-proBNP as a diagnostic marker in patients with COPD 4.Година на објава: 2020	
3.2	5. Назив на научното списание: Македонски Медицински преглед 6. Назив на електронската база на списанија: 7. Наслов на трудот: Resistant hypertension with coronary artery disease (case report) 8. Година на објава: 3/2022	
3.3		

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	- Назив на научното списание Makedonski Medicinski pregled, 2/21 - Назив на електронската база на списанија: - Наслов на трудот: Correlation between detected respiratory pathogens and lung function in patients with acute exacerbation of Chronic Opstructive Pulmonary disease - Година на објава: 2021	
3.4	- Назив на научното списание, ActaMorphologica Vol 17(2), 2020, ISSN 1409-9837 - Назив на електронската база на списанија: - Наслов на трудот: Correlation between echocardiographic parameters and the severity of stage in patients with COPD - Година на објава: 2020	
4	Познавање на најмалку еден странски јазик, определен со општ акт на Универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа - Странски јазик: англиски јазик - Назив на документот: Уверение: ниво Б2 според Европската јазична рамка на Советот на Европа (CEFR) - Издавач на документот: Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје - Датум на издавање на документот: 28.2.2025 г.	ДА
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност.	ДА

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Емилија Антова, с.р.
Доц. д-р Оливер Калпак
Н. сов. д-р Борјанка Танева, с.р.
Проф. д-р Магдалена Генaдиeвa Димитрoвa, с.р.
Н. сор. д-р Никола Ѓорѓиeвски, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ****Кандидат:** Саша Митко Каева-Анастасова

(име, татково име и презиме)

Институција: ЈЗУ Универзитетска клиника за кардиологија

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: интерна медицина, геријатрија, клиничко-болничка и општа здравствена нега, кардиологија**НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ**

Ред. бр	Назив на активност:	Поени
1	Одржување на вежби 15 год.= 30 семестри	
	Интерна медицина – вежби Општа медицина 8 вежби x 4 часа x 0.03 x 30 семестри = 28.8 Клиничко испитување – вежби, Општа медицина 8 вежби x 4 часа x 0.03 x 30 семестри = 28.8 Интерна медицина – вежби, Стоматолози 8 вежби во 1 семестар/ годишно 8 вежби x 4 часа x 0.03 x 15 години x 1 семестар = 14.4 Ургентна медицина – општа медицина – вежби 2012-2024 год= 12 год (во еден семестар/годишно) 12 години x 1 семестар x 15 часа x 0.03 = 5.4 Геријатриска медицина и палијативна нега- вежби 2019-2020- 1 год. x 5 часа x 0.03 = 0.15 2020-2023 -4 години x 10 часа x 0.03 =1.2 Одржување вежби за здравствена клиничка пракса VI година– Менторство 7 дена x 7 часа x 30 семестри x 0.06=88.2	166.95
2	Консултации со студенти (50 студентих 0,002 x 30 семестри)	3
3	Едукатор на здравствена едукација	
	33 специјализанти (2017-2024), број на месеци 58.5 58.5 месеци x 4 недели x 7 часа неделно x 0.08= 131.04	131.04
4	Настава во школи и работилници	
4.1	Работилница на тема; Примарна и секундарна КБ превенција кај пациенти со дијабетес мелитус тип 2, 12-13 мај, 2023	1
5	Научно-популарна статија во стручно методско списание	
5.1	Ревиијален приказ за 4. број на е-journal за кардиоваскуларна медицина, на Македонското кардиолошко здружение, на тема World Heart congress (13-15 october 2022) Rio de Janeiro.	1
	Вкупно	302,99

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активноста:	Поеени
1	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank, MathSciNet (mathematical Reviews), Zentralblatt fur Mathematik	
1.1	The prevalence of Diabetes Mellitus in COPD Patients with severe and Very Severe Stage of the Disease. Stojkovikj, J., Zafirova-Ivanovska, B., Kaeva, B., Anastasova, S. , Angelovska, I., Jovanovski, S., Stojkovikj, D. Open AccessMaced J Med Sci, 2016 Jun, 15;4(2), Epub 2016 May	3
1.2	The Level of Cholesterol in COPD Patients with Severe and Very Severe Stage of the Disease. Zafirova-Ivanovska, B., Stojkovikj, J., Dokikj, D., Anastasova, S. , Debresliovska, A., Zejnel, S., Stojkovikj, D. Open Access Maced J Med Sci. 2016 Jun 15;4, Epub 2016 May 24	3
2	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја неможе да надминува две третини од вкупниот број на членови	
2.1	Kaev, I., Jovanova, S., Nivichka Kjaeva, J., Karadjova, D., Aleksioska I, Kjaeva, S. , Spasova, R., Kocoski, G. Појавана срцево оштетување кај трудници со прееклампија: приказ на случај, Heart damage in pregnancies complicated with preeclampsia: case report, Мак медицински преглед, 2016;70(1): 39-42, ISSN 0025-1097	3
2.2	Kjaev, I., Kjaeva Nivicka, J., Kjaeva, S. , Karadgjova, D., Aleksioska, I., Daneva, A., Dimitrov, G., Bilateral serous retinal detachment in preclampsia (CASE REPORT), Мак медицински преглед, 2017, 71(2): 143-145, ISSN 0025-1097	3
2.3	Kjaeva-Anastasova, S. , Srbinovska-Kostovska, E., Dokic, D., Angelovska, I., Debreshlioska, A., Kjaev, I., Nivicka-Kjaeva, J., The role of NT-proBNP as a diagnostic marker in patients with COPD, Мак медицински преглед, 2020;74(3)	3
2.4	Kjaeva-Anastasova, S. , Srbinovska-Kostovska Elizabeta, Dejan D, Kjaev „Correlation between echocardiographic parameters and the severity of stage in patients with COPD“, Acta Morphologica, Vol 17(2), 2020, ISSN 1409-9837	3
2.5	Angelovska, I., Stojkovska, S., Arlovski, Z., Pejkovska, S., Karkinski, D., Debreshlioska, A., Miletic, M., Grueva-Karanfilova, A., Ismaili, I., Kjaeva Anastasova, S. ,	3

	Bojadzieva Stojanovska, B., Dokic, D., Correlation between detected respiratory pathogens and lung infection in patients with acute exacerbation of chronic obstructive pulmonary disease, Мак. медицински преглед, 2021; 75(1): 70-76	
2.6	Ivo Kjaev, D. Veljanovski, Jana Nivichka, Slagjana Simeonova, Dafina Karadjova, Irena Aleksioska, Anastasova S, Katerina Nikoloska, Rosa Naumoska, University Clinic for Obstetrics and Gynecology, Faculty of Medicine, Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, Republic of North Macedonia, A Neglected case of Anencephaly (case report), Македонски медицински преглед, 3/2022	3
2.7	Elizabeta Srbinovska Kostovska, Lazarova, E., Kostovski, L., Bosevski, M., Kjaeva-Anastasova, S. , Pejkov, H. Chronic Tromboembolic Pulmonary Hypertension presented as acute heart failure, a case report. EC Clinical and Medical Case reports 6.5(2023); 37-42	3
2.8	Kjaeva-Anastasova, S. , Kostovski, L., Kjaev, I., Angelovska, I., Nivichka, J., Srbinovska-Kostovska, E. Nt-proBNP as a prognostic marker in different Gold Classes in Patients with Chronic Opstrucitve Pulmonary disease (COPD). International Journal of Medical Scienese and Health Research, doi:10.51505/ijmshr.2023.7101, Vol 7, No 01, 2023, ISSN 2581-3366	3
2.9	S. Kjaeva-Anastasova , R. Nikolovski, L. Kostovski, H. Pejkov, E. Srbinovska-Kostovska. Prognostic significance od echocardiographic parameters for right heart assessment and risk of developing advanced gold classes in patients with chronic obstructive pulmonary disease. International Journal od medical science and healt research, Vol 7, No 4:2023, ISSN 2581-3366	3
2.10	S. Kjaeva-Anastasova , L. Kostovski, E. Srbinovska-Kostovska, J. Nivichka, I. Kjaev. Left ventricular function in patients with advanced stages of chronic obstructive pulmonary disease in correlation with GOLD classification system. International Journal of Medical Scienese and health research, Vol 8, No 2, 2024, ISSN 2581-3366	3
2.11	Ivo Kjaev, Emine Jashari, Dafina Karadjova, Sasha Anastasova , Irena Aleksioska, Simeonova, Daniel Milkovski, Jana Nivichka, Elena Nikolovska, ArtaBina and MajaKoteva. Heart tuberous sclerosis in pregnancy: a case report. Македонски медицински преглед, 2024, 78(1)	3
3	Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество	
3.1	Предавање, Симпозиум со меѓународно учество „Новини во кардиологијата“, 01-03.10.2021, online, Risk factor and clinical conditions, 2021, ESC Guidelines on cardiovascular disease, prevention, clinical practice, Kjaeva-Anastasova, S.	2
3.2	Предавање. Highlights in cardiovascular disease, 04-06 November 2022, Skopje, North Macedonia, Sensitivity with special ephasys to right heart chamber structures in patients with chronic opstructive pulmonary disease (COPD) S. Kjaeva-Anastasova , H. Pejkov, E. Srbinovska -Kostovska	2

3.3	Предавање: Pulmonary embolism-a case report, S. Kaeva , E.Srbinska-Kostovska, Sixth Congress of the Macedonian Society of Cardiology, 3-6 October, 2019, Ohrid, North Macedonia	2
3.4	Предавање: Ендокардит на митрална валвула комплициран со септичен шок, С. Каева , Сесија на Млади кардиолози и ХИТ-амбасадори, 7-Macedonian Congress of Cardiology, 05-08 October, 2023, Ohrid	2
4	Секциско предавање на научен/стручен собир	
4.1	Предавање за Лек Сандоз ДООЕЛ, активен предавач на панелистичка – пленарна сесија на тема „Hypertension and Diabetes“, 19.4.2021	1
4.2	Предавање за Лек Сандоз ДООЕЛ, предавач на настанот „Urgent conditions in Cardiology“, со предавање „Aortic dissection“, одржан преку платформата Microsoft teams, 26.11.2021	1
4.3	Предавање за Лек Сандоз ДООЕЛ, предавач на настанот, Resistant HTA-can be dangerous of life treating if untreated со тема: „Резистентна хипертензија со коронарна артериска болест“, Скопје 31.3.2022	1
4.4	Предавање за Лек Сандоз ДООЕЛ, како предавач на настанот, The role of Rivaroxaban in prevention and treatment of blood clots(venous thromboembolism) со предавање на тема: „The role of Rivaroxaban in NVAf with MI“, Скопје, 15.11.2022	1
4.5	Стручно предавање на утрински состанок на Катедра за интерна медицина 15.12.2022	1
4.6	Предавање на стручен состанок за кардиолози: BAYER CV HUB-time for new goals, „Харелтово третманот на пациенти со атријална фибрилација и коронарна артериска болест“, 2.2.2023, организатор: Bayer	1
4.7	Предавање за Zentiva, предавач на тема: Менаџмент на умерена до тешка хипертензија со комбинирана терапија“, 15.3.2023	1
4.8	Предавање за Лек Скопје, ДООЕЛ, учество како панелист на панел-дискусија за хиперлипидемии, што се одржа на ден 10.5.2023	1
4.9	Предавање за Лек, Скопје, ДООЕЛ, изработка на стручен труд, едукативен текст на тема: „Use heart, know heart is open-end“ 2023	1
4.10	Предавање за Zentiva, како предавач на работилница организирана од Зентива фарма, на тема: „Третман на умерена до тешка хипертензија“, 25.10.2023	1
4.11	Предавање за Лек Скопје, ДООЕЛ, учество на стручен состанок на тема” Primary care as driver for successful management of CVD”, кој се одржа на 20.12.2023	1
4.12	Предавање за Zentiva, како предавач на темата „Менаџмент на умерена до тешка хипертензија со комбинирана терапија кај пациенти со коморбидитети“, на округла маса организирана од Зентива Фарма, Македонија, 21.12.2023	1
4.13	Предавање за Лек, Скопје, ДООЕЛ, учество на стручен состанок на тема: „Do your part, protect the heart“, кој се	1

	одржа преки online платформата Microsoft Teams, 16.05.2024	
4.14	Предавање за Лек Скопје, ДООЕЛ, учество на стручен состанок на тема: „USE HEART FOR ACTION“, кој се одржа на ден 29.9.2024	1
4.15	Предавање за Лек ДООЕЛ, за учество на стручен состанок на тема: „Што е ново во третманот на ХТА-UPDARE 2024“, 25.11.2024	1
5.	Учество на научен/стручен собир со реферат. Апстракт објавен во зборник на конференција	
5.1	Lazarov, L., Kotevski, V., Georgievski, A., Lazarova, E., Projevska, D., Pejkov, H., Tosev, S., Boshev, M., Vejanovska, A., Kaeva, S. , Ventricular fibrillation and tachycardia during acute myocardial infarction: incidence, predictors, mortality and treatment, Institut for heart disease, Skopje, Macedonia. European Heart Journal Supplement , Volume 28, August 2007, ISSN 0195-668. ESC Congres Vienna. Apstrakt: P417	1
5.2	Kalpak, O., Kaeva, S. , Kedev, S., Antov, S., Spiroski, I. Is there a role for Transradial Carotid Artery stenting as a primary Approach? The American Journal of Cardiology, Vol. 104, Issue 6, Supplement , 211D, September 21, 2009. Apstrakt: TCT-569	1
5.3	Kaeva, C. , Златанович Н, 27. Интернационален медицински студентски научен конгрес, 20-23 Мај, 2004 година, Охрид, Македонија, апстракт објавен во зборник	1
5.4	Kaeva, S. , Kaev, I., Micevski, G., Dysplasia of the larynx, clinical and pathohistological aspects, Macedonia, 28 th International Medical Student Scietific Congress, 19-22 nd May 2005, Ohrid, Macedonia, Апстракт објавен во зборник	1
5.5	Kaev, I., Kaeva, S., Pejkov, H., Does Abciximab have influence in reducing instent restenosis? Macedonia, 28th International Medical Student Scietific Congress, 19-22nd May 2005, Ohrid, Macedonia, апстракт објавен во зборник	1
5.6	Paljoskovska-Jordanova, S., Kaeva, S. , Shehu, E., Bojovski, I., Hidden trigger leading to multivessel coronary artery disease and generalized ishemic disease-Takayasu arteritis (Case report), Highlights in Acute Coronary Syndrome, 4-5.09. 2018, Skopje, Macedonia	1
5.7	Bojovski, I., Valvukis, M., Shehu, E., Pajloskovska-Jordanova, S., Boshev, M., Kjaeva, S. , Jovanovski, M., Kotlar, I., Kedev, S., Gender phenotype differences in patients with acute coronary syndrome, Topic: 13.2 Acute coronary syndrome-epidemiology, prognosis, outcome, Acute Cardiovascular care 2019, 2-4 March, Malaga, Spain, постер-презентација	1
5.8	Kikerkovska, E., Spasevski, Gj., Kjaeva, S. , Parisko E., Poposka, L., Comparasion of different types of AF-Macedonia general European experience Sixth Congress of the Macedonian Society of Cardiology, 3-6 October, 2019, Ohrid, North Macedonia, апстракт објавен во зборник	1
5.9	Ангеловска, И., Докиќ, Д., Арсовски, З., Пејковска, С., Каркински, А., Дебрешлиовска, А., Јанева, Е., Милетиќ,	1

	М., Груева, А., Поповска, Б., Крстиќ-Наковска, О., С. Каева , Поповски, А. Идентификација на егзацербација на ХОББ во пандемија на Ковид-19. 4. Симпозиум по клиничка имунологија, 2020, посветен на Ковид-19, Е-постер-сесија, ПП10.	
5.10	Здравковски, И., Јашари, Е., Кандиќ, Е., Бушлетиќ, О., Челикиќ, А., Шеху, Е., Каева, С. , Врањко, Е., Петковска, Д., Манев, Н., Петровски, Ж., Симпозиум со меѓународно учество, „Новини во кардиологијата“, 1-3.10.2021, online постер-презентација	1
5.11	Kjaeva Anastasova S , Srbinovska-Kostovska E, Pajkovskovska-Jordanova S, Shehu E, Risteski D, Debreshioska A, Angelovska I. Nivicka-Kjaeva J, Kjaev I, The role of Nt-proBNP and echocardiographic parameters in patients with acute exacerbation of COPD World Congress of Cardiology, Rio De Janeiro-Brazil, October 13-15, 2022	1
5.12	Kjaeva Anastasova S , ElizabetaSrbinovska-Kostovska, Grueva-NastevskaE, Paljovskovska-Jordanova S, RisteskiD Petkoska-SpirovaD, ShehuE, AngelovskaI, Debreshliovska A, The Role of NT-PROBNP in patients with acute exacerbation of COPD, World Congress of Cardiology, Rio De Janeiro-Brazil, October 13-15, 2022, Постер презентација	1
5.13	Kjaeva Anastasova S , Srbinovska-Kostovska E, Grueva-Nastevska E, Pajkovskovska-JordanovaS,Risteski D, Petkovska-Spirova D, Shehu E, AngelovskaI,Debreshioska A, Evaluation of echocardiographic parameters for right heart function and pulmonary hypertension in the progression of chronic obstructive pulmonary disease World Congress of Cardiology, Rio De Janeiro-Brazil, October 13-15, 2022 , постер-презентација	1
5.14	PajloskovskaJordanova S, PetkovskaSpirova D, Kjaeva-Anastasova S , Risteski D, Lazarova-Trajkovska E, Shehu E, Eftimova , Bosevski M, Correlation between carotid artery disease (CAD) and peripheral artery disease(PAD), World Congress of Cardiology, Rio De Janeiro-Brazil, October 13-15, 2022, постер-презентација	1
5.15	Paljoskovska-Jordanova S, Kaeva S , Shehu E, Bojovski I, Srbinovska-Kostovska E, Bosevski M, Heart Failure 2023, 20-23 may Prague, e-poster-презентација	1
5.16	S.Paljoskovska Jordanova, S.Kjaeva-Anastasova , D.Petkoska Spirova, E Shehu, I Bojovski, M Bosevski, Doppler Sonography and risk stratification od patients with carotid artery stenosis, 7 Macedonian Congress of Cardiology, 05-08 October, 2023, Ohrid, North Macedonia	1
5.17	E.Kandic, J.Taleski, S.Kjaeva , A Chelikic, E Srbinovska-Kostovska, Dual and persistent vena cava superior after repaired tetralogy of fallot a challenge for device implantation, 7 Macedonian Congress of Cardiology, 05-08 October, 2023, Ohrid, North Macedonia, постер-презентација	1
5.18	E Jashari, A.Chelikic, S.Kjaeva , I Mitevска, O.Kalpак, Pulmonary Thromboembolism in a postpartum young woman: a complex clinical case presentation,7 Macedonian	1

	Congress of Cardiology, 05-08 October, 2023, Ohrid, North Macedonia, постер-презентација	
5.19	D.Petkoska, B.Zafirovska, S.PaljoskovskaJordanova, S Kjaeva , I Bojovski, M. Bosevski, S.Kedev, Venous thromboembolism associated with cancer, 7 Macedonian Congress of Cardiology, 05-08 October, 2023, Ohrid, North Macedonia	1
	Вкупно	81

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Завршена специјализација во областа на медицинските науки и здравството – интерна медицина	2
2	Завршена субспецијализација во областа на медицинските науки и здравството – кардиологија	1
	Вкупно	3

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Дејности од поширок интерес	
Вкупно	

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	302,99
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	81
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	3
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	
Вкупно	386,99

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Емилија Антова, с.р.
 Доц. д-р Оливер Калпак
 Н. сов. д-р Борјанка Танева, с.р.
 Проф. д-р Магдалена Геннадиева Димитрова, с.р.
 Н. сор. д-р Никола Ѓорѓиевски, с.р.

Насл. доц. д-р Јане Талески

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Д-р Јане Талески е роден на 22 март 1981 г. во Прилеп. Средно образование завршил во Битола. Со високо образование се стекнал на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Дипломирал во 2007 година, со просечен успех 8,64.

На Универзитетската клиника за кардиологија се вработил во декември 2012 година, на одделот за електростимулација и електрофизиологија.

На Медицинскиот факултет при универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје ја завршува специјализацијата по интерна медицина во март 2014 г. и од март 2016 г. е избран за асистент-докторанд по предметот Интерна медицина и интерна пропедевтика. Во октомври 2017 г. го започнува III циклус докторски студии од областа кардиологија, а во мај 2019 г. завршува супспецијализација по кардиологија, по што се здобил со звањето супспецијалист кардиолог.

Во 2019 година го положил испитот за Електростимулација и електрофизиологија на Европското здружение за срце и ритам, и е единствен кардиолог во државата кој се има стекнато со Европски сертификат за изведување на инвазивни електрофизиолошки процедури на срце.

Докторската дисертација на тема: „Влијанието на срцевата ресинхронизациона терапија (CRT) врз преткоморните и коморните аритмии кај пациенти со срцева слабост“ ја одбрал на 7.3.2022 година, со што се здобил со титулата доктор на медицински науки.

Избран е за насловен доцент од областите интерна медицина и кардиологија, Билтен бр. 1298, објавен 29.12.2023.

Како резултат на неговите достигнувања во полето на електрофизиологијата, го доби признанието од Европското кардиолошко здружение за Fellow of the ESC во 2025 година.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, д-р Јане Талески изведува настава во форма на вежби по Интерна медицина и кардиологија, Клиничко испитување, Ургентна медицина на прв и втор циклус студии, на студиските програми по медицина, стоматологија, фармакологија, здравствена нега во радиологија, медицински сестри. Едукатор е на специјализанти по интерна медицина и кардиологија, анестезиологија, нефрологија, ендокринологија и пулмологија. Д-р Талески е вклучен и во наставата на прв циклус студии на студиската програма по медицина како специјалист од областа на електрофизиологијата и срцевите аритмии. Д-р Јане Талески е член на комисија за полагање на супспецијалистички испит по супспецијалноста кардиологија.

Учествувал како предавач и модератор на повеќе конгреси – национални и интернационални, на темите од областа од неговиот потесен стручен и научен интерес. Едни од најважните се предавањата одржани на Европскиот кардиолошки конгрес 2023 и 2024 година. Поддржан од Европското здружение за срцев ритам во 2 наврата е поканет за предавач на заедничката сесија со Македонското здружение по кардиологија, последното е во мај 2025 година. Учествува како предавач на различни состаноци, симпозиуми и работилници во земјава и во странство, во организација на Европското здружение за срцев ритам, Европското кардиолошко здружение, ЛКМ, Здружението на кардиолози на РМ и Медицински факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Научноистражувачка дејност

Д-р Јане Талески има објавено вкупно 13 научни трудови од областа на клиничката кардиологија, од кои 4 научни труда во научни списанија со фактор на влијание, 4 научни труда во научни списанија индексирани во најмалку една електронска база на списанија достапна на интернет, 2 научни труда во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД9, 2 научни труда објавени во научни списанија со меѓународен уредувачки одбор, 1 научен труд објавен во научно-стручно списание и 25 апстракти во зборници од научни собири.

Д-р Јане Талески учествувал со повеќе пленарни и секциски предавања на научни/стручни собири со меѓународно учество, а учествувал и во 8 меѓународни и национални научни проекти и студии, како ко-истражувач. Од позначајните интернационални научни проекти се EORP-регистарот, од Европското здружение по кардиологија, од каде што произлегоа голем број на објавени студии во списанија со импакт фактор, ESC EHRA атласот 2024 за нарушувања на срцев ритам, како и ABILITY студијата, рандомизирана интернационална студија за пациенти со дијабетес мелитус и имплантирани ендоваскуларни протези со обложени со лек -Аблуминус.

Д-р Јане Талески врши експертски активности како рецензент на трудови во списанието JACC: Clinical Electrophysiology, како и други списанија со меѓународен уредувачки одбор. Тој во 2024 година е избран како ревизор на препораките за третман на атријална фибрилација од 2024 година на Европското здружение по кардиологија.

Како резултат на неговите достигнувања во струката во полето на електрофизиологијата, го доби признанието од Европското кардиолошко здружение за Fellow of the ESC во 2025 година.

Стручно-применувачка дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Јане Талески активно е вклучен во стручно-апликативната работа на ЈЗУ Универзитетска клиника за кардиологија – Скопје. Врши и здравствена дејност од областа на кардиологијата и интерната медицина. Д-р Јане Талески, како дел од Одделението за аритмии, активно е вклучен во процесот на електрофизиолошки испитувања и имплантација на електростимулатори и/или кардиовертери.

Д-р Јане Талески е клучен дел од тимот кој во тек на 2021 г. започна за прв пат во нашата држава со радиофреквентна аблација на преткоморна фибрилација, како и воведување на повеќе останати комплексни електрофизиолошки процедури во нашата држава.

Во 2013 година поминал едномесечна едукација за срцева електрофизиологија и електростимулација во UCLA – универзитетски клинички центар, Лос Анџелес, САД. Под менторство на проф. д-р Ноел Боел, со чија поддршка во 2014 година го објавил својот прв труд под наслов „Arrhythmias in the heart transplant patient“ во списанието „Arrhythmia and Electrophysiology Review“. Во 2018 год. во соработка со проф. д-р Ноел Боел, во списанието „Innovations in Cardiac Rhythm Management“ го објавил трудот „Scoring system assessment of cephalic vein access for device implantation“, за употреба на нов скор систем со употреба на пред-процедурална венографија при имплантација на срцеви имплантабилни уреди, кој бил за прв пат објавен во светската литература. Во 2016 год. бил на 2-неделна едукација во Универзитетскиот клинички центар – „АКН“, во Виена, каде што активно учествувал во работниот процес при одделот за срцева електрофизиологија. Во тек на истата година поминал 10-дневна едукација од типот на „Hands-on training“, на Клиниката за кардиологија при Универзитетскиот клинички центар во Братислава, каде што активно ги запознал техниките за имплантација на срцевата ресинхронизациона терапија. Во 2017 год. бил на 6-месечна едукација за срцева електрофизиологија и електростимулација со акцент на усовршувањето на техниките за инвазивен третман на комплексните срцеви аритмии во Клиничко-болничкиот центар „Сестре Милосрднице“ во Загреб, под менторство на проф. д-р Шиме Манола и д-р Никола Павловиќ. Во тек на последниот месец од едукацијата, го

положил испитот на Европското здружение за срце и ритам, со што се стекнал со Европски сертификат за инвазивна електрофизиологија на срце.

Во јануари 2021 година во списанието „Cureus“, објавил труд под наслов „Strategies to promote long-term cardiac implant site health“, за кој ја добил меѓународната награда од областа на кардиологијата за најдобар труд од областа на имплантацијата на срцеви уреди.

Кандидатот учествувал и во повеќе проекти и на Министерството за здравство и македонското здружение за кардиологија за преводи на европските препораки за третман на пациенти од областа на кардиологијата.

Членува во поголем број професионални/стручни национални интернационални асоцијации. Како активен член на Европското здружение за срцеви аритмии, во тек на 2020 – 2022 г. е избран како млад амбасадор во нашата држава. Д-р Јане Талески во 2024 година е избран за претседател на работната група за аритмии при Македонското здружение по кардиологија и во мај 2025 го организира првиот симпозиум за аритмии и електрофизиологија Rhythm МК 2025 во Скопје, со поддршка од Македонското здружение по кардиологија и Европската асоцијација за срцев ритам.

Активно ги владее англискиот и хрватскиот јазик.

ОБРАЗЕЦ 1

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: *Јане Добре Талески*

(име, татково име и презиме)

Институција: *Медицински факултет – Скопје, Универзитетска клиника за кардиологија.*

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: интерна медицина, геријатрија, клиничко-болничка и општа здравствена нега, кардиологија

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАУЧНО ЗВАЊЕ – НАУЧЕН СОРАБОТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: 8,64.	ДА
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: клиничка медицина, поле: кардиологија, подрачје: електрофизиологија	ДА
3	Објавени најмалку четири научни труда** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	ДА
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. Назив на научното списание: <i>International Journal of Arrhythmia</i> 2. Назив на електронската база на списанија: Index Medicus&Medline, PubMed 3. Наслов на трудот: Sex related differences regarding cephalic vein access for CIEDs implantation 4. Година на објава: 2021	
3.2	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. Назив на научното списание: Cureus 2. Назив на електронската база на списанија: Index Medicus&Medline, PubMed	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	3. Наслов на трудот: Strategies to Promote Long-Term Cardiac Implant Site Health. 4. Година на објава: 2021	
3.3	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. Назив на научното списание: Prilozi (MANU) 2. Назив на електронската база на списанија: Index Medicus&Medline, PubMed 3. Наслов на трудот: Uncommon Cases of Venous Thromboembolism. 4. Година на објава: 2023	
3.4	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови 1. Назив на научното списание: Journal of Morphological Sciences 2. Назив на електронската база на списанија: Google scholar, Sci index 3. Меѓународен уредувачки одбор: Македонија, Србија, Босна и Херцеговина, САД, Црна гора, Хрватска. 4. Наслов на трудот: Subclavian crush syndrome and inappropriate shocks in patient with implantable cardioverter defibrillator 5. Година на објава: 2022	
3.5	Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји 3.5.1 1. Назив на зборникот: <u>Europace 25 (Supplement_1)</u> 2. Назив на меѓународниот собир: EHRA congress 2023 3. Имиња на земјите: Германија, Италија, Франција, САД 4. Наслов на трудот: Effects of antiarrhythmics on atrial high rate episodes and progression to clinical atrial fibrillation (ANTI-AHRE) 5. Година на објава: 2023 3.5.2 1. Назив на зборникот: <u>Europace 25 (Supplement_1)</u> 2. Назив на меѓународниот собир: EHRA congress 2023 3. Имиња на земјите: Германија, Италија, Франција, САД 4. Наслов на трудот: <u>Effects of CRT on atrial and ventricular arrhythmias in patients with HF</u>	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	5. Година на објава: 2023 3.5.3 1. Називна зборникот: 7th Macedonian Congress of Cardiology 2023 with international participation 2. Назив на меѓународниот собир: 7th Macedonian Congress of Cardiology 2023 with international participation 3. Имиња на земјите: Македонија, Србија, Хрватска, Англија, САД 4. Наслов на трудот: Early rhythm control for all AF patients, can we upgrade the current recommendations? 5. Година на објава: 2023 3.5.4 1. Назив на зборникот: 7th Macedonian Congress of Cardiology 2023 with international participation 2. Назив на меѓународниот собир: 7th Macedonian Congress of Cardiology 2023 with international participation 3. Имиња на земјите: Македонија, Србија, Хрватска, Англија, САД 4. Наслов на трудот: Latest updates from 2022 ESC guidelines for the treatment of VA. 5. Година на објава: 2023	
4	Познавање на најмалку еден странски јазик, определен со општ акт на Универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа 1. Странски јазик: англиски јазик 2. Назив на документот: Cambridge English level 1 Certificate ESOL International, Preliminary English test-pass Level 1/ниво Б2 според Европска јазична рамка на Советот на Европа 3. Издавач на документот: Универзитетот на Кембриџ 4. Датум на издавање на документот: 30.6.2015 г.	ДА
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност.	ДА

Членови на Рецензентска комисија:

Проф. д-р Емилија Антова, с.р.

Доц. д-р Оливер Калпак

Н. сов. д-р Борјанка Танева, с.р.

Проф. д-р Магдалена Геннадиева Димитрова, с.р.

Н. сор. д-р Никола Ѓорѓиевски, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Јане Талески

Институција: Катедра за интерна медицина, Медицински факултет, УКИМ, Скопје

Научна област: интерна медицина – кардиологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. Број	Назив на активност:	Поени
1	Одржување настава – предавања – прв циклус студии	
1.1	Општа медицина, Интерна медицина – Кардиологија, аритмии 2022 – 2023 2 предавања по 3 часа 6 x 0.04	0,24
2	Одржување настава-вежби (2016 – 2024)	
1.1	Интерна медицина – вежби, Општа медицина 19 x 8 x 4 x 0.03 = 18.24 Клиничко испитување – вежби, Општа Медицина 19 x 8 x 4 x 0.03 = 18.24 Интерна медицина – вежби, Стоматолози 10 x 8 x 4 x 0.03 = 9.6 Интерна медицина – вежби, Фармација 1 x 8 год. x 3 часа/неделно x 6 недели x 0.03=4.32 Ургентна медицина – вежби (1 семестар/годишно) 9 год. x 1 сем. x 15 часа x 0.03 = 4.05 Здравствена нега во радиологија 2021/22 7 часа x 0.03 = 0,21 Геријатриска медицина и палијативна нега – вежби 2019 – 2020 1 год. x 5 часа x 0.03 = 0.15 2020 – 2023 4 год. x 10 часа x 0.03 = 1.2 Одржување на вежби за здравствена клиничка пракса VI семестар– Менторство 7дена x 7часа x 19 семестри x 0.06= 55.86	111.87
1.2	Консултации со студенти (50 студенти X 0,002 X 19 семестри)	1.9
	Одржани предавања на специјализанти по кардиологија 2024 V година 1.5 часа x 0.05 IV година 1.5 часа x 0.05 III година 1.5 часа x 0.05	0,22
2	Едукатор на здравствена едукација Едукатор на специјализанти по кардиологија и интерна медицина <i>специјализанти (вкупно 30 месеци) (2019-2025)</i> <i>(30 месеци x 4 недели x 7 часа неделно x 0.08)</i>	67,2

3	Ментор и едукатор во здравствена едукација за базична електрокардиографија на матични лекари, Проект на МЗ во траење од 3 години еднодневни работилници, најмалку 5 работилници (по 4 часа) по 15-20 лекари од ПЗЗ, x 0.08 (одржани на лекари од ПЗЗ) = 15 x 4 x 0,08	4,8
4	Позитивно рецензирана збирка задачи или практикум. Практикум-коавтор. Доц. д-р Лидија Попоска, ас. д-р Јане Талески. Нарушувања во срцевиот ритам и спроведување, (прирачник за специјалисти по интерна медицина, 08.2020 г.)	3
5	Настава во школи и работилници	
5/1	<u>Едукација</u> со активно учество, во полето на техниките за имплантација на срцева ресинхронизациона терапија, составена од два дела, и тоа: „CRT virtual lab – Bucharest, Romania“ од 16-18.5.2016 г.	1,0
5/2	„CRT hands on training – NUSCH Bratislava hospital, Slovakia“ од 23-27.05.2016 г. под менторство на Dr. Peter Margitfalvi.	1,0
5/3	<u>Работилница</u> со активно учество на тема „Како да им пристапеме на комплексните аритмии“, предводена од „Hein J.J Wellens“ (Берлин, Р Германија, 1-5.6.2015 г.)	1,0
5/4	<u>Работилница</u> со активно учество на тема, базична инвазивна електрофизиологија на срце, организиран од Европското здружение за срце и ритам – (Европски центар за срце- Sophia Antipolis, Р Франција 27-29.10.2011 г.).	1,0
5/5	<u>Работилница</u> со активно учество на тема, напредна инвазивна електрофизиологија на срце, организиран од Европското здружение за срце и ритам – (Европски центар за срце- Sophia Antipolis, Р Франција 12-14.2.2015 г.)	1,0
5/6	<u>Работилница</u> со активно учество на тема „Клинички принципи на пејсмејкер“, организирана од Медтроник, од 15-16 мај 2012 г. во Tolochenaz – Лозана, Швајцарија.	1,0
5/7	<u>Работилница</u> со активно учество на тема „Надминување на предизвиците поврзани со пејсмејкерот во секојдневната пракса“, организирана од Медтроник, од 11-12 октомври 2012 г. во Tolochenaz – Лозана, Швајцарија	1,0
5/8	<u>Работилница</u> со активно учество на тема „Имплантација на срцева ресинхронизациона терапија: Како да го подобриме нашиот резултат“, организирана од Медтроник од 29-30.1.2016 г.	1,0
5/9	Работилница на тема „Практични совети за стимулација од Hiss“, организирано од Медтроник, од 1-2.4.2019 г., во Цирих, Швајцарија.	1,0
5/10	Работилница на тема. Expert meeting in Berlin 2014 7-8 Feb.2014. Берлин, Германија.	1,0
5/11	Работилница на тема. ICD principles in Clinical Practice. 28-29 Nov.2013. Белград, Србија	1,0
5/12	Работилница. 22 nd Prague Workshop on Catheter Ablation. Април 2019, Прага, Чешка Република.	1,0
5/13	Работилница. ESC KME How to diagnose and treat syncope in 2019. 06.03.2019	1,0

5/14	Работилница. ESC The 2019 Guidelines of supraventricular tachycardia. КМЕ 17.3.2020	1,0
5/15	Работилница. EHRA Advanced EP with focus on AF ablation course. 20-22.10.2022	1,0
5/16	Работилница. EHRA conduction system patient summit 15.04.2023.	1,0
5/17	Работилница ABBOTT IEPC-AF35- Сесија 3-International workflows in AF. 23-24.1.2025	1,0
5/18	Работилница ABBOTT IEPC-AF35- Сесија 2-How to approach AF ablation. 25/26.11.2024	1,0
5/19	Работилница. EHRA PFA summit 2024.	1,0
5/20	Работилница. Complex Arrhythmia course. 10-11.12.2024	1,0
6	Научно-популарна статија во стручно методско списание	
6/1	Како порано да ја препознаеме и да ја детектираме преткоморната фибрилација. Alkaloid.com.mk	1,0
6/2	Нови техники на аблација на атријална фибрилација. E-journal CVM. Електронско списание за кардиоваскуларна медицина. 06/23	1,0
	НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	вкупно
		211,23

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. Број	Назив на активноста:	Поени
Објавени оригинални научни трудови		
1.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое има импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование.	
1/1	Taleski, J., Manola, Š., Radeljić, V., Bulj, N., Delić Brkljačić, D., Pavlović, N. Left ventricular lead placement for pacing and sensing in a patient with arrhythmogenic right ventricular cardiomyopathy undergoing icd implantation. Acta clin croat. 2019;58(2):391-393(60 % од 8 поени+IF)=4,8+0.578	5,38
1/2	Taleski, J., Zafirovska, B. Strategies to Promote Long-Term Cardiac Implant Site Health. Cureus. 2021 Jan 3;13(1): e12457. (90 % од 8 поени+IF= 7.2+1,15)	8,35
1/3	Jane Taleski, Svetlana Stankovik, Dejan Risteski, Filip Janusevski, Bekim Pocesta, Zan Zimbakov& Lidiya Poposka. Sex related differences regarding cephalic vein access for CIEDs implantation. Int J Arrhythm 22, 19 (2021). (60 % од 8 поени+IF= 4.8+1,11)	5,91
1/4	Taleski, J., Poposka, L., Janusevski, F., Pocesta, B., Boskov, V., Boyle, NG. Scoring system assessment of cephalic vein access for device implantation. J innov card rhythm manag. 2018;9(8):3284-3290. (60% од8поени+IF=4.8+1.394=)	6,194
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен	

2.	трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank, MathSciNet (mathematical Reviews), Zentralblatt fur Mathematik	
2/1	Hamon, D., Taleski, J. , Vaseghi, M., Shivkumar, K., Boyle, NG. Arrhythmias in the heart transplant patient. Arrhythm electrophysiol rev. 2014;3(3):149-155. (60% од 5 поени)	3,0
2/2	Poposka, L., Boskov, V., Risteski, D., Taleski, J., Georgievska-Ismail, L. Anticoagulation management in patients with pacemaker-detected atrial fibrillation. Open access Maced J med sci. 2016;4(2):243-247(60 % од 5 поени)	3,0
2/3	Poposka, L., Boskov, V., Risteski, D., Taleski, J. , et al. Electrocardiographic parameters as predictors of response to cardiac resynchronization therapy. Open accessMaced J med sci. 2018;6(2):297-302	3,0
2/4	Bosevski, M., Bojovski, I., Vuchinikj, AG., Anguseva, T., Taleski, J. , Dimitrovska, B., Sheshoska, HC., Taneska, N., Jovchevska, S., Konjanovski, T., Zhaku, V., Jovanoski, M., Ilieva, A., Tsonev, S., Petkoska, D., Jordanova, SP. Uncommon Cases of Venous Thromboembolism. Pril (MakedonAkadNaukUmet OddMed Nauki). 2023 Jul 15;44(2):175-183. (60 % од 5 поени)	3,0
3.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови	
3/1	Poposka, L., Lazarova, E., Pocesta, B., Taleski, J. , Zlatanovic, N., Fortomarovska, B., Hadjiev, V., Georgievska-Ismail, Lj. Macedonian national registry of atrial fibrillation, basic characteristics of the patients. Physioacta, vol 8-no.2, 2014g. UDK:616.125-008.313(497.7) (60 % од 5 поени)	3,0
3/2	Misic, I., Janusevski, F., Taleski, J. , Risteski, D., Poposka, L. Subclavian crush syndrome and inappropriate shocks in patient with implantable cardioverter defibrillator. Journal of Morphological Sciences, [S.l.], v. 5, n. 3, p. 25-29, dec. 2022. ISSN 2545-4706. (60 % од 5 поени)	3,0
4.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД9	
4/1	BZ Taleska, J. Taleski - Value of routine urine examinations including microalbuminuria in „newly detected“ hypertensive patients. E-journal of Cardiology Practice . Vol. 17, N° 19 - 21 Aug 2019. (90 % од 5 поени)	4,5
4/2	J Taleski , BZ Taleska - Different treatment options and prevention of SCD in athletes with frequent ventricular extrasystoles. E-journal of Cardiology Practice . Vol. 17, N° 13 - 26 Jun 2019 (90 % од 5 бода)	4,5
5.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание	

4/1	Д-р Јане Талески. Електрофизиологија на срце и Електрофизиолошки процедури –Vox Medici 09.2015.	3
5. Пленарно и секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество		
5/1	Предавање. Rate and incidence of pacemaker dependency after implantation in the Macedonian population (Pacing Roma 29.11-2.12.2016y.)	2
5/2	Предавање. Macedonian International Congress of Cardiology Ohrid 2019. Typical atrial flutter, not always a piece of cake (3-6.10.2019г.)	2
5/3	Панелистна сесија. Македонски кардиолошки конгрес 2019. 2 сесии	4
5/4	Предавање. What is new in the field of atrial fibrillation. Session Arrhythmias. Highlights in Cardiovascular Diseases symposium-online-10.2021.	2
5/5	Модератор на сесија. Arrhythmias. Highlights in Cardiovascular Diseases symposium-online-10.2021.	2
5/6	Предавање и модератор. Daily highlights session. ESC Congress Barcelona 27.08.2022. Global community stage. 2022 Guidelines for management of Atrial fibrillation	4
5/7	Предавање. EHRA joint session. Personal struggle! Road to complex EP procedures. Highlights in Cardiovascular Diseases symposium 2022	2
5/8	Модератор. EHRA joint session. AF ablation procedure: PVI-How to start a new ablation center. Highlights in Cardiovascular Diseases symposium 2022	2
5/9	Пленарно покането предавање. Rana kontrolaritma za sve AF pacijente. Mozemo li nadogradit ismjernice? International Vitalis Congress in Electrophysiology. 10.2023	3
5/10	Модератор. Panel: Elektrofiziolozi od govaraju. International Vitalis Congress in Electrophysiology. 10.2023	2
5/11	Пленарно покането предавање - Трет меѓународен симпозиум на Македонско невролошко здружение и Прв конгрес на невролошката секција. Приказна без крај – атријална фибрилација и мозочен удар. 9.6.2023	3
5/12	Пленарно покането предавање - Меѓународен втор симпозиум на невролози – „Update on primary and secondary stroke prevention in patients with AF“ со предавањето European recommendations for screenings and prevention of AF. 6-8.05.2022	3
5/13	Трет меѓународен симпозиум по тромбоза. Acute pulmonary embolism in COVID-19 patient-a case report of massive PE successfully treated with NOAC. 31.3-2.4.2023	2
5/14	Македонски Интернационален Кардиолошки конгрес 2023 – Охрид. Рана ритам контрола кај пациенти со атријална фибрилација. Дали можеме да ги надградиме актуелните препораки. Сесија 8.	2
5/15	Македонски Интернационален Кардиолошки конгрес 2023 – Охрид. Сесија 15. Новини од 2022 ЕСЦ препораки за третман на коморни аритмии.	2
5/16	Пленарно покането предавање. Македонски интернационален кардиолошки конгрес 2023 – Охрид. Преткоморна фибрилација – многу повеќе од заштита од мозочен удар. Предавач и модератор	4

5/17	Европски кардиолошки конгрес 2024 Лондон. Daily Highlights session.	2
5/18	Македонски интернационален кардиолошки конгрес 2023 – Охрид. Модератор Сесија 17. Атријална фибрилација – скрининг, терапија и прогноза.	2
5/19	11. Кардиолошки конгрес во Ниш 23-26.5.2024. Из угла електричног импулса срца.	2
5/20	Пленарно покането предавање. Antiarrhythmic drugs Class III - clinical evidence and place in recent guidelines. EP Serbia. Интернационален аритмолошки симпозиум. Сесија 3. 7.6.2024	3
5/21	EP failures. Perfect procedure, weak finish. 07.09.2024. Vodice, Hrvatska.	2
5/22	Aritmoloski simpozium BLIKAR Banja Luka Nove Tehnologije. 2.11.2024	2
5/23	Aritmoloski simpozium BLIKAR Banja Luka. Jos malo o AF 2.11.2024	2
6. Секциско предавање на научен/стручен собир		
6/1	Предавање на стручен состанок за интернисти. Нарушувања во срцев ритам и третман низ практични примери-вебинар 14.12.2021	1
6/2	Предавање на стручен состанок – Препораки и водичи за медикаментозен третман на преткоморната фибрилација (место на IC класа на антиаритмици во третман на преткоморни и коморни аритмии, on-line-webex, едукативно предавање, 9.2020 г.)	1
6/3	Предавање на стручен состанок – Менаџмент на пациенти со АФ при превенција на мозочен удар. Дали треба да се грижиме и за бубрезите? (едукативно предавање во организација на здружението на невролози на Македонија, Скопје 11.2019 г.)	1
6/4	Предавање на стручен состанок - Третман на покачен крвен притисок – (едукативно предавање за матични лекари и интернисти, Прилеп, Р Македонија, 4.2019 г.)	1
6/5	Предавање на стручен состанок – Предизвици во дијагнозата и третманот на преткоморната фибрилација (едукативно предавање, хотел „Александар Палас“, Скопје, Македонија, 09.2018 г.)	1
6/6	Предавање на стручен состанок – Sandoz Cardio Academy-Ventricular Tachyarrhythmia (едукативно предавање, кардиоденови, Охрид, Македонија 11.2018 г.)	1
6/7	Предавање на стручен состанок – Ургентни состојби во Кардиологијата – Третман на коморна тахикардија. 11.6.2018 г., Скопје.	1
6/8	Стручно предавање на утрински состанок на Катедра за интерна медицина. Изолација на пулмонални вени како третман на преткоморна фибрилација 2.12.2021.	1
6/9	Стручно предавање на утрински состанок на Катедра за интерна медицина, 12.11.2015	1
6/10	Предавање на стручен состанок – Употреба на НОАК кај постари пациенти со преткоморна фибрилација. 25.10.2021	1
6/11	Предавање на стручен состанок – Оптимален менаџмент на пациенти со не-валвуларна АФ, со посебен фокус на пациенти со АФ и АКС – 25.11.2020	1

6/12	Предавање на едукативна работилница – Руфиксало-современа антикоагулантна терапија. 16.3.2023	1
6/13	Предавање на стручен состанок – Значење на навремена проверка, контрола и превенција на пациентите кои страдаат од хипертензија и ХЛП, според најновите водичи на ЕСЦ 2021. 15.3.2023	1
6/14	Предавање на стручен состанок – Емпаглифозин – повеќе од гликемиска контрола – 28.2.2023	1
6/15	Предавањенаструченсостанок-„BAYER CV HUB – TIME FOR NEW GOALS“– Приказ на пациент со АФ и ХББ. 2.2.2023	1
6/16	Предавање на стручен состанок – Кардиометаболни предизвици кај пациенти со дијабетес мелитус тип 2. Тема-Хипертензија и дислипидемија како ризик-фактори кај пациенти со дијабетес мелитус тип 2. 14.12.2022	1
6/17	Предавање на стручен состанок – Заштитени од непредвидливото. 10.11.2022	1
6/18	Предавање на стручен состанок – Преткоморна фибрилација – новодијагностицирани пациенти и избор на антикоагулантна терапија. 30.5.2022	1
6/19	Предавање на стручен состанок – Рамиприл/амлодипин- нова фиксно-дозна комбинација во третман на хипертензија. 16.5.2022	1
6/20	Модератор на стручно предавање. The role of rivaroxaban in prevention and treatment of blood clots – venous thromboembolism. 20.10.2022	1
6/21	Предавање на стручен состанок – Ventricular tachycardias latest recommendations, 5.6.2023	1
6/22	ЕКГ работилница за студенти по медицина. „Курс за интерпретацијана ЕКГ“. 05.2023	1
6/23	Стручно предавање на утрински состанок на Катедра за интерна медицина, 16.3.2023. Ефекти на срцева ресинхронизациона терапија	1
6/24	Supraventricular and ventricular tachycardias 14.12.2021. on-line webinar. Heart rhythm disorders and treatment-what ECG can show us.	1
6/25	Кардијални аритмии. Учиме преку примери. Прв конгрес на специјализанти и млади лекари. Скопје, 11.11.2023	1
6/26	Атријална фибрилација и мозочен удар – влијанието на степенот на ризик и коморбидитетите на клиничкиот исход. 15.11.2023. Тетово	1
6/27	Атријална фибрилација и мозочен удар, 27.2.2024	1
6/28	Оптимално и благовремено лекување на пациенти со срцева слабост, 9.5.2024. онлине предавање	1
6/29	ЕКГ едукација за специјализанти – Аритмии преку примери. Избор на медикаментозен третман кај пациенти со АФ. 30.5.2024	1
6/30	Срцеви аритмии – како најлесно до правата дијагноза и третман. 21.10.2024, Битола	1
6/31	HFpEF не е илузија, постои решение. 28.10.2024	1
6/32	Срцеви аритмии – како најлесно до правата дијагноза и третман. 7.11.2024, Скопје	1
6/33	Фелкарид и Руфуксало – да зборуваме за ритмот. Инвазивен третман на атријална фибрилација – 20.11.2024 Скопје	1

6/34	Рамиприл/Амлопин нова фиксна комбинација во третман на хипертензија, 19.11.2024	1
6/35	Тахикардии со широк QRS комплекс – дијагноза и третман. Скопје. 11.2.2025	1
6/36	Како сознанијата за KPM континуум го менуваат мојот клинички пристап, 2.11.2023	1
6/37	Предавање на катедра за Анестезиологија и реанимација – Спора срцева работа- брадикардии 27.10.2022	1
6/38	Тахи и брадиаритмии – дијагноза и ургентно лекување. 7.3.2024, Деканат – Амфитеатар	
6/39	Дилеми во третман на атријална фибрилација, 15.3.2023, Скопје	1
7. Учество на меѓународен научен/стручен собир со реферат и апстракт објавен во зборник на конференција		
7/1	Апстракт објавен во зборник – Rate and incidence of pacemaker dependentsy after implantation in the Macedonian population (PACING Roma 29.11-2.12.2016y.)	1
7/2	Постер презентација – Improving the safety and efficiency of CIED Implantation procedures with pre-procedural contrast-enhanced venography (EHRA, Europace , Lisbon March 2019, abstract:p518)	1
7/3	Постер-презентација – Rate and incidence of pacemaker dependent patients after pacemaker implantation – на 5тиот Македонски кардиолошки конгрес (Скопје 4 – 7.6.2014 г.).	1
7/4	Постер-презентација – Implantation of a single lead VDD pacing system through a persistent left superior vena cava – на 5тиот Македонски кардиолошки конгрес (Скопје, 4 – 7.6.2014 г.).	1
7/5	Постер-презентација – Radiofrequency catheter ablation as treatment for atrial flutter at patient with dilatated cardiomyopathy (на 5. Македонски кардиолошки конгрес, Скопје 4-7.6.2014 г.).	1
7/6	Постер-презентација – Pre-procedural contrast enhanced Venography, increases succesful and safety rate of pacemaker implantation procedures – на 6тиот Македонски кардиолошки конгрес - (Охрид 3-6.10.2019 г. / abstract book p82)	1
7/7	Постер-презентација – Brugada syndrome unmasked with high temperature (case report) на 8. Конгрес на Хрватското кардиолошко здружение, со меѓународно учество - October 21-24, 2010, Opatija, Croatia. <i>lijecvjesn.</i> 2010;132 suppl 4:3-176	1
7/8	Постер-презентација – Anticoagulation in patients with atrial fibrillation and it's correlation to current guidelines – (2nd cardiology highlights – 29.9.11-02.10.11 г. Дубровник, Хрватска).	1
7/9	J. Taleski ; B. Zafirovska; L. Poposka; E. Srbinovska. Importance of additional echocardiographic parameters in selecting a CRT responder patient. European Journal of Heart Failure Supplements (2013) 12, S326–S345. Постер-презентација	1
7/10	Andova, V., Zafirovska, B., Jovkovski, A., Taleski, J. Comparison of treatment in Pulmonary embolism (International cardiology Congress in Ohrid 2010 Abstract book). poster presentation.	1
7/11	Постер-презентација – Cardiac implantable electronic device implant procedures. Abstract book. Macedonian congress of cardiology 2019 Ohrid. P73	1

7/12	Постер-презентација. Lidija Poposka, Elizabeta Srbinovska, Dejan Risteski, Jane Taleski, Sasko Kedev. First Macedonian Registry on Atrial Fibrillation. Cardiol Croat. 2013;8(9):298.	1
7/13	Постер-презентација. ECG parameters as predictors of response to cardiac resynchronization therapy. Poposka, L., E. Srbinovska, J. Taleski, V. Boskov, D. Risteski, F. Janushevski. EHRA EUROPACE Cardiotim 2017.	1
7/14	Постер-презентација. Left bundle branch block morphology differences as predictor of response to cardiac resynchronization therapy. L. Poposka, J. Taleski, D. Risteski, B. Pocesta. March 2019. EHRA Europace.	1
7/15	Постер-презентација. Effects of CRT on atrial and ventricular arrhythmias in patients with HF. Taleski J, Pocesta, B., Risteski, D., Poposka, L. EHRA Europace, Barcelona 2023	1
7/16	Постер-презентација. Effects of antiarrhythmics on atrial high rate episodes and progression to clinical atrial fibrillation (ANTI-AHRE). Simovic, S.; Taleski, J.; Todorovic Z; Kircanski B. EHRA Europace, Barcelona 2023	1
7/17	Книга на апстракти. Taleski, J. et al. Трет меѓународен симпозиум по тромбоза. Acute pulmonary embolism in COVID-19 patient-a case report of massive PE successfully treated with NOAC. 04.2023	1
7/18	J. Taleski. Personal struggle! Road to complex EP procedures. Highlights in Cardiovascular Diseases symposium 2022	1
7/19	A.Georgieva, I. Misic, I. Kuzmanovski, V. Andova, L. Poposka, J. Taleski. Книга на апстракти. PVCs as the first manifestation of underlying structural heart disease in young adults. Highlights in Cardiovascular Diseases symposium 2022	1
7/20	Книга на апстракти. I. Misic, F. Janushevski, J. Taleski, D. Risteski, L. Poposka. Twiddler syndrome. Highlights in Cardiovascular Diseases symposium 2022	1
7/21	J. Taleski. Early rhythm control for all AF patients, can we upgrade the current recommendations? 7 Macedonian Congress of Cardiology 2023.	1
7/22	J. Taleski. Latest updates from 2022 ESC guidelines for the treatment of VA. 7 Macedonian Congress of Cardiology 2023.	1
7/23	B. Dimitrovska, S. Jovchevska, M. Naumovska, A. Eftimova, M. Baleska, J. Taleski, I. Mitevska. The hint of INOCA: Acute Myocarditis in young male patient presented as lateral STEMI. 7 Macedonian Congress of Cardiology 2023	1
7/24	E. Kandic, J. Taleski, S. Kjaeva, A. Celikic, E. Srbinovska Kostovska. Dual and persistent vena cava superior after repaired tetralogy of fallot as a challenge for device implantation. 7 Macedonian Congress of Cardiology 2023.	1
7/25	J. Taleski. Perfect procedure, weak finish. Abstract book. EP failures. 07.09.2024. Vodice, Hrvatska.	1
8. Учество во научни проекти и студии		

8/1	Учесник и коистражувач во Ability Diabetes Global trial- меѓународна клиничка студија од февруари 2022 година	5
8/2	Учесник и коистражувач во EURObservational Research Programme (EORP) Atrial fibrillation international Registry	5
8/3	Учесник и коистражувач ESC EHRA atlas in heart rhythm disorders. Организирано од Европското здружение за срцев ритам.	5
8/4	Учесник и коистражувач во DYSCOVERY- меѓународен научен проект EpiS Discovery студија од 2021 година	5
8/5	Учесник и коистражувач во национален проект – Континуирано амбулантско ЕКГ-мониторирање со апарат-едноканален систем, временски неограничено, во споредба со конвенционална екг холтер метода-2018-2021	3
8/6	Учесник и коистражувач во СТЕП – проспективна, мултицентрична, неинтервенциска епидемиолошка студија за артериска хипертензија со цел да се оценете фикасноста и придржувањето на пациентот кон терапијата за артериска хипертензија и кардиоваскуларните ризици – БРОЈ НА СТУДИЈА: КЕПСУ 06/2020 – СТЕП/МК (KEPSU 06/2020–STEP/МК)	3
8/7	Научноистражувачки проект од катедрата за Интерна медицина, финансиран од Медицински факултет, УКИМ, Скопје во период од 2022 до 2025. Главен истражувач проф. д-р Е. Србиновска-Костовска.	3
8/8	Учесник и коистражувач во прв Македонски регистар за атријална фибрилација.	3
	НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ вкупно	207,834

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. Број	Назив на активност:	Поени
1	Завршена специјализација во областа на медицинските науки и здравството - интерна медицина 2 Завршена субспецијализација во областа на медицинските науки и здравството – кардиологија 1	3
3	Член на Работна група за спроведување на едукации за базична електрокардиографија за матични и семејни лекари во Р Македонија, проект на Министерство за здравство -2016 година (Решение бр. 10-4871/2 од 26.5.2016 год.)	0,4
4	Воведување нова лабораториска/клиничка метода во областа на медицинските науки и здравството 1. Првпат во државата воведена процедура-Аблација на преткоморна фибрилација со мапинг систем 2. Првпат во државата воведена процедура-трансептална пункција 3. Првпат во државата воведена процедура-аблација на коморни екстрасистоли 4. Првпат во државата воведена процедура - аблација на коморна тахикардија	4 4 4 4 4

	5. Првпат во државата воведена процедура - аблација на атријална тахикардија 6. Екстракција на електроди на веќе поставен систем за пејсинг-член на тим 7. Криоаблација на атријална фибрилација 8. Аблација на атипичен преткоморен флатер 9. Физиолошки срцев пејсинг преку спроводен систем-член на тим Прв пат воведена оригинална метода: Скоринг систем според пред-процедурална венографија за имплантација на кардиолошки имплантабилни уреди, труд објавен 2020.	4 4 4 4 8
5	Експертска активност-евалуација, стручна ревизија	
1	Ревизија на Препораки за третман на Атријална Фибрилација 2024 од Европско здружение на кардиологија	1
2	Рецензент JACC: Clinical Electrophysiology. March 2022– JEP031022-0265	1
3	Едукација за добра клиничка пракса. Добитник на Good Clinical Practice (GCP) Training Certificate, 7.2.2022 година	1
6	Превод	
1	Превод - Џебни препораки на Европското кардиолошко здружение за Срцев пејсинг и ЦРТ од 2021-организирано од Македонското кардиолошко здружение	3
2	Превод - Џебни препораки на Европското кардиолошко здружение за третман на пациенти со Атријална фибрилација 2023-организирано од Македонското кардиолошко здружение	3
7	Клиничка или научно-апликативна студија во областа на медицинските науки и здравството – учесник (collaborator)	
7/1	Учесник во меѓународен научен проект „Impact of clinical phenotypes on management and outcomes in European atrial fibrillation patients: a report from the ESC-EHRA EURObservational Research Programme in AF (EORP-AF) General Long-Term Registry“ BMC Med. 2021 Oct 20;19(1):256.	1
7/2	Учесник во меѓународен научен проект „ESC-EHRA EORP-AF Long-Term General Registry Investigators. Impact of renal impairment on atrial fibrillation: ESC-EHRA EORP-AF Long-Term General Registry“ .Eur J Clin Invest. 2022 Jan 9:e13745.	1
7/3	Учесник во меѓународен научен проект „EORP-AF Long-Term General Registry Investigators. Association between antithrombotic treatment and outcomes at 1-year follow-up in patients with atrial fibrillation: the EORP-AF General Long-Term Registry“. Europace. 2019 Jul 1;21(7):1013-1022.	1
7/4	Учесник во меѓународен научен проект „EORP-AF Long-Term General Registry Investigators; Steering Committee (National Coordinators). Contemporary stroke prevention strategies in 11 096 European patients with atrial fibrillation: a report from the EURObservational Research Programme on Atrial Fibrillation (EORP-AF) Long-Term General Registry“. Europace. 2018 May 1;20(5):747-757.	1

7/5	Учесник во меѓународен научен проект „ESC-EHRA EORP-AF Long-Term General Registry Investigators. Impact of malignancy on outcomes in European patients with atrial fibrillation: A report from the ESC-EHRA EURObservational research programme in atrial fibrillation general long-term registry“. Eur J Clin Invest. 2022 Mar 19:e13773.	1
7/6	Proietti, M., Romiti, GF., Vitolo, M., Harrison, SL., Lane, DA, Fauchier, L., Marin, F., Näbauer, M., Potpara, TS, Dan GA, Maggioni AP, Cesari M, Boriani G, Lip GYH; ESC-EHRA EORP-AF General Long-Term Registry Investigators. Epidemiology and impact of frailty in patients with atrial fibrillation in Europe. Age Ageing. 2022 Aug 2;51(8):afac192.	1
7/7	Ding WY, Potpara TS, Blomström-Lundqvist C, Boriani G, Marin F, Fauchier L, Lip GYH; ESC-EHRA EORP-AF Long-Term General Registry Investigators. Impact of renal impairment on atrial fibrillation: ESC-EHRA EORP-AF Long-Term General Registry. Eur J Clin Invest. 2022 Jun;52(6):e13745.	1
7/8	Romiti, GF., Proietti, M., Vitolo, M., Bonini, N., Fawzy, AM., Ding, WY., Fauchier, L., Marin, F., Nabauer, M., Dan, GA., Potpara, TS, Boriani, G., Lip GYH; ESC-EHRA EORP-AF General Long-Term Registry Investigators. Clinical complexity and impact of the ABC (Atrial fibrillation Better Care) pathway in patients with atrial fibrillation: a report from the ESC-EHRA EURObservational Research Programme in AF General Long-Term Registry. BMC Med. 2022 Sep 2;20(1):326.	1
7/9	Boriani, G., Vitolo, M., Malavasi, VL., Proietti, M., Fantecchi, E., Diemberger, I., Fauchier, L., Marin, F., Nabauer, M., Potpara, TS., Dan, GA, Kalarus, Z., Tavazzi, L., Maggioni, AP., Lane, DA, Lip GYH; ESC-EHRA EORP-AF Long-Term General Registry Investigators. Impact of anthropometric factors on outcomes in atrial fibrillation patients: analysis on 10 220 patients from the European Society of Cardiology (ESC)-European Heart Rhythm Association (EHRA) EurObservational Research Programme on Atrial Fibrillation (EORP-AF) general long-term registry. Eur J Prev Cardiol. 2022 Nov 8;29(15):1967-1981.	1
7/10	Ding WY, Proietti, M., Boriani, G., Fauchier, L., Blomström-Lundqvist, C., Marin, F., Potpara, TS., Lip GYH; ESC-EHRA EORP-AF Long-Term General Registry Investigators. Clinical utility and prognostic implications of the novel 4S-AF scheme to characterize and evaluate patients with atrial fibrillation: a report from ESC-EHRA EORP-AF Long-Term General Registry. Europace. 2022 May 3;24(5):721-728.	1
7/11	Ding WY, Boriani G, Marin F, Blomström-Lundqvist C, Potpara TS, Fauchier L, Lip GYH; ESC-EHRA EORP AF Long-Term General Registry Investigators. Outcomes of digoxin vs. beta blocker in atrial fibrillation: report from ESC-EHRA EORP AF Long-Term General Registry. Eur	1

	Heart J Cardiovasc Pharmacother. 2022 Jun 8;8(4):372-382. doi: 10.1093/ehjcvp/pvabo76. PMID: 34665249.	
7/12	Ding WY, Blomström-Lundqvist, C., Fauchier, L., Marin, F., Potpara, TS., Boriani, G., Lip GYH. Contemporary management of atrial fibrillation and the predicted vs. absolute risk of ischaemic stroke despite treatment: a report from ESC-EHRA EORP-AF Long-Term General Registry. Europace. 2023 Feb 16;25(2):277-282.	1
7/13	Ding WY, Kotalczyk, A., Boriani, G., Marin, F., Blomström-Lundqvist, C., Potpara, TS., Fauchier, L., Lip GYH; ESC-EHRA EORP-AF Long-Term General Registry Investigators. Impact of diabetes on the management and outcomes in atrial fibrillation: an analysis from the ESC-EHRA EORP-AF Long-Term General Registry. Eur J Intern Med. 2022 Sep;103:41-49. doi: 10.1016/j.ejim.2022.04.026. Epub 2022 May 6. PMID: 35527179.	1
7/14	Vitolo, M., Malavasi, VL., Proietti, M., Diemberger, I., Fauchier, L., Marin, F., Nabauer, M., Potpara, TS., Dan GA, Kalarus Z, Tavazzi L, Maggioni AP, Lane DA, Lip GYH, Boriani G; ESC-EHRA EORP-AF Long-Term General Registry Investigators. Cardiac troponins and adverse outcomes in European patients with atrial fibrillation: A report from the ESC-EHRA EORP atrial fibrillation general long-term registry. Eur J Intern Med. 2022 May;99:45-56. doi: 10.1016/j.ejim.2022.01.025. Epub 2022 Feb 15. PMID: 35177307.	1
7/15	Proietti, M., Lip GYH, Laroche, C., Fauchier, L., Marin, F., Nabauer, M., Potpara, T., Dan, GA, Kalarus, Z., Tavazzi, L., Maggioni, AP., Boriani, G.; ESC-EORP Atrial Fibrillation General Long-Term Registry Investigators Group. Relation of outcomes to ABC (Atrial Fibrillation Better Care) pathway adherent care in European patients with atrial fibrillation: an analysis from the ESC-EHRA EORP Atrial Fibrillation General Long-Term (AFGen LT) Registry. Europace. 2021 Feb 5;23(2):174-183. doi: 10.1093/europace/euaa274. PMID: 33006613.	1
7/16	Proietti, M., Romiti, GF, Vitolo, M., Potpara, TS., Boriani, G., Lip GYH. Comparison of HAS-BLED and ORBIT bleeding risk scores in atrial fibrillation patients treated with non-vitamin K antagonist oral anticoagulants: a report from the ESC-EHRA EORP-AF General Long-Term Registry. Eur Heart J Qual Care Clin Outcomes. 2022 Oct 26;8(7):778-786. doi: 10.1093/ehjqcco/qcabo69. Erratum in: Eur Heart J Qual Care Clin Outcomes. 2023 Jun 21;9(4):437. doi: 10.1093/ehjqcco/qcado22. PMID: 34555148.	1
7/17	Proietti, M., Vitolo, M., Harrison, SL., Lane, DA., Fauchier, L., Marin, F., Nabauer, M., Potpara TS, Dan GA, Boriani, G., Lip GYH; ESC-EHRA EORP-AF Long-Term General Registry Investigators. Real-world applicability and impact of early rhythm control for European patients with atrial fibrillation: a report from the ESC-EHRA EORP-AF Long-Term General Registry. Clin Res Cardiol. 2022 Jan;111(1):70-84. doi: 10.1007/s00392-021-01914-y.	1

	Epub 2021 Aug 27. PMID: 34448931; PMCID: PMC8766399.	
7/18	Isabelle C Van Gelder, Michiel Rienstra, ESC scientific document group, Taleski, J. et al.2024 ESC Guidelines for the management of atrial fibrillation developed in collaboration with the European Association for Cardio-Thoracic Surgery (EACTS). Eur Heart J. 2024 Sep 29;45(36):3314-3414. (60% од 8 поени+IF=4.8+38.1)	1
	СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ вкупно	74,4

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. Број	Назив на активност:	Поени
8/1	Студиски престој во период од >6 m Zagreb	2
8/2	Студиски престој во период од 1 недела во Австрија	0,5
8/3	Студиски престој во период од 1 месец во UCLA-Ronald Regan Medical center, LA, USA	0.5
8/4	Студиски престој во Братислава 1 недела-имплантација на срцеви имплантабилни уреди	0.5
8/5	Награда од струкова организација. Благодарница за ангажман за Covid-19 од Лекарска комора на Македонија	3
8/6	Меѓународна награда од струкова организација за положен испит на Европското здружение за срцеви аритмии-сертифициран електрофизиолог	7
8/7	Меѓународна награда за научни постигнувања. First place award for best paper in the publishing competition on Strategies to Promote Long-Term Cardiac Implant Site Health: Taleski, J., Zafirovska, B. Strategies to Promote Long-Term Cardiac Implant Site Health. Cureus. 2021 Jan 3;13(1): e12457. doi: 10.7759/cureus.12457. PMID: 33552775	7
8/8	Меѓународна награда за научни постигнувања. Признание за Fellow на Европско кардиолошко здружение.	7
8/9	Член на организационен одбор на меѓународен собир – годишниот конгрес на 6 Македонското здружение на кардиолози, 2014 и 2019 година (2x1)	2
8/10	Член на организационен одбор на Симпозиум за „Highlights in cardiovascular diseases“ на Македонското здружение на кардиолози со меѓународно учество, октомври 2021 година	1
8/11	Член на организационен одбор на Симпозиум за „Highlights in acute coronary syndrome“ на Македонското здружение на кардиолози со меѓународно учество, 4-5.9.2018 година	1
8/12	Член на научен одбор CARDIONAISSUS 2024	1
8/13	Член на научен одбор BLIKAR 2024	1
9.1	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект – соработник. Континуирано амбулантско ЕКГ-мониторирање, 2018-2021	0,5
9.2	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект-соработник. Предиктори за морбидитет и морталитет и ризик стратификација на пациенти со срцева слабост со редуцирана ејекциона фракција и напредната СС. Научноистражувачки проект од катедрата за Интерна медицина, финансиран од МЕдицински факултет, УКИМ,	0,5

	Скопје во период од 2022 до 2025. Главен истражувач проф. д-р Е.Србиновска-Костовска.	
10	Член на Европското кардиолошко здружение	0,3
11	Член на Европската асоцијација за срцев ритам	0,3
12	Национален координатор за одредена стручна област. Амбасадор за интервентна кардиологија во Р Македонија од помладите лекари во Европската асоцијација за срцев ритам - EHRA YIA 2020 – 2022	3
13	Национален координатор за одредена стручна област. Претседател на работна група за аритмии и електростимулација на срце при Македонско кардиолошко здружение.	3
14	Член на Работната група за срцева клеточна електрофизиологија при Европско кардиолошко здружение	0,3
15	Член на Работната група за Acute Cardiac Care association во Европското кардиолошко здружение	0,3
16	Член на Работната група за Council of Stroke во Европското кардиолошко здружение	0,3
17	Член на работната група за Council for Cardiology Practice во Европското кардиолошко здружение	0,3
	Дејности од поширок интерес	вкупно
		42.3

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	211,23
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	207.83
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	74.4
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	42.3
Вкупно	535.76

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Емилија Антова, с.р.
 Доц. д-р Оливер Калпак
 Н. сов. д-р Борјанка Танева, с.р.
 Проф. д-р Магдалена Геннадиева Димитрова, с.р.
 Н. сор. д-р Никола Ѓорѓиевски, с.р.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатите, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-применувачката дејност, како и дејноста од поширок интерес на пријавените кандидати: ас. д-р Ивица Бојовски и насл. доц. д-р Јане Талески. Насл. доц. д-р Саша Каева Анастасова не ги исполнува условите на конкурсот за научен соработник, односно не исполнува посебен услов утврден во член 13 од Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, односно нема минимум 5 поени од стручно-применувачка дејност.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатите, Комисијата заклучи дека ас. д-р Ивица Бојовски и насл. доц. д-р Јане Талески поседуваат научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнуваат сите услови да бидат избрани во научно звање по предметите од научните области: интерна медицина, геријатрија, клиничко-болничка и општа здравствена нега и кардиологија.

Според гореизнесеното, Комисијата, има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, насл. доц. д-р Јане Талески да биде избран во звањето научен соработник по предметите од научните области: интерна медицина, геријатрија, клиничко-болничка и општа здравствена нега и кардиологија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Емилија Антова, с.р.

Доц. д-р Оливер Калпак

Н. сов. д-р Борјанка Танева, с.р.

Проф. д-р Магдалена Геннадиева Димитрова, с.р.

Н. сор. д-р Никола Ѓорѓиевски, с.р.

ИЗДВОЕНО МИСЛЕЊЕ
НА РЕФЕРАТОТ ЗА ИЗБОР НА ЕДНО ЛИЦЕ ВО СИТЕ НАУЧНИ ЗВАЊА ВО
НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ: ИНТЕРНА МЕДИЦИНА, ГЕРИЈАТРИЈА,
КЛИНИЧКО-БОЛНИЧКА И ОПШТА ЗДРАВСТВЕНА НЕГА И КАРДИОЛОГИЈА НА
МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

ОД ДОЦЕНТ Д-Р ОЛИВЕР КАЛПАК

Врз основа на Конкурсот на Медицинскиот факултет во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 14.3.2025 година, за избор на едно лице во сите научни звања по предметите од научните области: интерна медицина, геријатрија, клиничко-болничка и општа здравствена нега и кардиологија, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-2181/20, донесена на 8.4.2025 г., формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Емилија Антова, вонреден професор на Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Оливер Калпак, доцент на Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Борјанка Танева, научен советник на Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Магдалена Генадиева Димитрова, редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје и д-р Никола Ѓорѓиевски, научен соработник на Медицинскиот факултет во Скопје.

Како член на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација, го поднесувам следново

ИЗДВОЕНО МИСЛЕЊЕ

Во врска до Образецот 2 на пријавените кандидати на Конкурсот: ас. д-р Ивица Бојовски, насл. доц. д-р Саша Каева Анастасова и насл. доц. д-р Јане Талески, кои се составен дел на рефератот за избор на едно лице во сите научни звања по предметите од научните области: интерна медицина, геријатрија, клиничко-болничка и општа здравствена нега и кардиологија, како член на Рецензентската комисија, ги имам следните забелешки:

- не сум согласен со бодувањето на кандидатите во делот на научноистражувачките проекти и стручно-применувачката дејност.

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатите, позитивно ја вреднувам и ја оценувам наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-применувачката дејност, како и дејноста од поширок интерес на ас. д-р Ивица Бојовски, насл. доц. д-р Саша Каева Анастасова и насл. доц. д-р Јане Талески..

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатите од последниот избор до денес, сметам дека ас. д-р Ивица Бојовски, насл. доц. д-р Саша Каева Анастасова и насл. доц. д-р Јане Талески ги исполнуваат зададените неопходни бодови за вреднување на нивните научни и стручни квалитети според Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнуваат сите услови да бидат избрани во научно звање по предметите од научните области: интерна медицина, геријатрија, клиничко-болничка и општа здравствена нега и кардиологија.

Според гореизнесеното, како член на Рецензентската комисија, имам чест и задоволство да му предложам на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, насл. доц. д-р Саша Каева Анастасова да биде избрана во звањето научен соработник по предметите од научните области: интерна медицина, геријатрија, клиничко-болничка и општа здравствена нега и кардиологија.

Член на Рецензентската комисија,
доц. д-р Оливер Калпак, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН АСИСТЕНТ ПО ПРЕДМЕТОТ НЕВРОЛОГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на Конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Медицински факултет во Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 17.3.2025 година, за избор на еден асистент по предметот Неврологија, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-2181/40, донесена на 8.4.2025 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Гордана Китева Тренчевска, редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Наталија Долненец-Банева, редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје и д-р Драгана Петровска Цветковска, редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација, го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на еден асистент по предметот Неврологија, во предвидениот рок се пријави ас. д-р Теута Далипи.

АС. Д-Р ТЕУТА ДАЛИПИ

1 БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката д-р Теута Далипи е родена на 15.8.1981 г., во Скопје. Средно образование завршила во Кичево на 20.5.2000 г. Со високо образование се стекнала на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, како доктор по општа медицина. Дипломирала на 14.2.2007 година, со просечен успех 8,48.

По завршување на образованието, во периодот од 15.2.2007 до 16.8.2007, го обавува лекарскиот стаж при Лекарската комора на Македонија и се стекнува со лиценца за лекар по општа медицина, во 28.9.2007. Од 1.9.2011 од 31.8.2015 година била на специјализација на ЈЗУ УК за неврологија, каде што на ден 22.10.2015 година положила специјалистички испит и се стекнала со звање специјалист по неврологија. Од 17.12.2020 година е вработена во истата институција.

До сега, објавени научни трудови, по првиот избор за асистент, се:

- Cases of Guillain-Barré Syndrome Associated With COVID-19
Teuta Dalipi¹, Ivan Barbov¹, Frosina Stojkovska¹, Jasmina Mitrevska Velkov¹, Marija Babunovska¹
¹University Clinic of Neurology - Skopje.
- Intraspinal hemophilia bleeding with successful treatment with factor IX concentrate.
A case report
Teuta Dalipi¹, Rezeart Dalipi², Danica Popovska³
¹University Clinic of Neurology - Skopje.
²Universty Clinic for Traumatology, Orthopaedic diseases, Anaesthesia, Reanimation, Intensive care and Emergency centre – Skopje
- Clinical features and treatment modalities of Guillain-Barré Syndrome: A case repor.
Teuta Dalipi¹, Haris Sulejmani², Ivana Zafirova³, Nenad Bogdanovski³
¹ Clinic for Neurology, Faculty of Medicine, St. Cyril and Methodius University in Skopje, North Macedonia, ²Student in Faculty of Medicine, St. Cyril and Methodius University in Skopje, North Macedonia, ³Medical Doctor, North Macedonia
- Wernicke's Encephalopathy from Hyperemesis Gravidarum. A Case Report
Teuta Dalipi¹, Suzana Klenkoski², Gazmend Mehmeti², Rezeart Dalipi³

- ¹University Clinic of Neurology - Skopje
- ²University Clinic of Eye Diseases - Skopje
- ³University Clinic of Orthopaedic Diseases – Skopje.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, објавени во списанијата Medicus 2022, Vol. 27 (1): 139-142 , Medicus 2023, Vol. 28 (1): 153-155 , JMS 2024; Vol 7 (1):193-197 UDC:616.833097:[616.98:578.834 <https://doi.org/10.55302/JMS2471193d>, Albanian Journal of Trauma and Emergency Surgery (2024) 8/2: 1555-1559 DOI: 10.32391/ajtes.v8i2.408, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Медицински факултет, кандидатката д-р Теута Далипи изведува вежби на прв циклус студии на студиската програма за медицинари, трета година студии за логопеди и за стоматолози.

Научноистражувачка дејност

Д-р Теута Далипи има објавено научни трудови од медицинската област:

1. Cases of Guillain-Barré Syndrome Associated With COVID-19
Medicus 2022, Vol. 27 (1): 139-142
2. Intraspinal hemophilia bleeding with successful treatment with factor IX concentrate. A case report Medicus 2023, Vol. 28 (1): 153-155
3. Clinical features and treatment modalities of Guillain-Barré Syndrome: A case report JMS 2024; Vol 7 (1):193-197 UDC:616.833097:[616.98:578.834 <https://doi.org/10.55302/JMS2471193d>
4. Wernicke's Encephalopathy from Hyperemesis Gravidarum. A Case Report Albanian Journal of Trauma and Emergency Surgery (2024) 8/2: 1555-1559 DOI: 10.32391/ajtes.v8i2.408

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Теута Раим Далипи

Институција: ЈЗУ Универзитетска клиника за неврологија

Научна област: неврологија

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ – АСИСТЕНТ
За факултети кои имаат студиски програми на интегрирани прв и втор циклус студии

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Има завршено додипломски и постдипломски студии по студиските програми пред воведувањето на европскиот кредит-трансфер систем и има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на додипломските и постдипломските академски студии одделно Просечниот успех на додипломски студии изнесува: 8,48.	ДА
2	Има познавање на најмалку еден странски јазик 1. Странски јазик: англиски 2. Назив на документот: Уверение, ниво Б2 3. Издавач на документот: Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје 4. Датум на издавање на документот: 18.3.2025 год.	ДА

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Гордана Китева Тренчевска, с.р.

Проф. д-р Наталија Долненец-Банева, с.р.

Проф. д-р Драгана Петровска Цветковска, с.р.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-применувачката дејност, како и дејноста од поширок интерес на ас. д-р Теута Далипи.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека ас. д-р Теута Далипи поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето асистент по предметот Неврологија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет, ас. д-р Теута Далипи повторно да биде избрана во звањето асистент по предметот Неврологија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Гордана Китева Тренчевска, с.р.

Проф. д-р Наталија Долненец-Банева, с.р.

Проф. д-р Драгана Петровска Цветковска, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА **ЗА ОЦЕНА НА ПРИЈАВЕНА** **ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА СО НАСЛОВ**

„Улогата на предиктивните и дијагностичките биомаркери адипонектин, лептин, бетатропин и висфатин за дијагноза на гестациски дијабетес“ од д-р Билјана Тодорова, пријавена на Медицинскиот факултет во Скопје

Научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, на XX седница одржана на 12.6.2025 година, со Одлука, формираше Комисија за оцена на докторска дисертација на кандидатот ас. д-р Билјана Тодорова со наслов: **„Улогата на предиктивните и дијагностичките биомаркери адипонектин, лептин, бетатропин и висфатин за дијагноза на гестациски дијабетес“**, во состав:

проф. д-р Снежана Марковиќ Темелкова (претседател);
проф. д-р Татјана Миленковиќ (ментор);
проф. д-р Искра Битоска Милева (член);
проф. д-р Саша Јовановска Мишевска (член), и
проф. д-р Катерина Тошеска Трајковска (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание го прегледа и го оцени поднесокот за докторска дисертација, и на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет му го поднесува следниот

ИЗВЕШТАЈ

Пријавата на ас. д-р Билјана Тодорова за изработка на докторска дисертација е составена според упатствата кои се применуваат во Третиот циклус на докторски студии на Медицинскиот факултет во Скопје. Содржи 135 страници на компјутерски обработен текст и 175 библиографски единици сочинети од научни трудови, книги, национални прописи, статии, меѓународни акти и интернет-ресурси.

Анализа на студијата

Студијата е структурирана во **9 поглавја**, и воедно ги содржи сите делови на еден научноистражувачки проект вклучувајќи вовед, цели на истражувањето, хипотеза, материјал и методи за работа со статистичка обработка, резултати, дискусија, по што следи заклучокот и листата на библиографски податоци. Начинот на изложување е јасен и концизен, лесно се следи и воедно побудува интерес за одбраната тема на истражување. Поголавјата се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се овозможува систематизирано и прегледно следење на обработената материја. Студијата обработува актуелна научна и клиничка проблематика, вредна и оправдана за истражување, како од научен, така и од клинички аспект.

Докторската дисертација започнува со **вовед** кој понатаму е поделен и организиран во повеќе тематски целини.

Целината од **воведниот дел** се однесува на дефинирањето на гестацискиот дијабетес (за каква состојба се работи), патофизиолошките механизми кои доведуваат до негова појава, епидемиологија и основните ризик-фактори, како и последиците по мајката и новороденото.

Објаснето е дека гестацискиот дијабетес мелитус е сериозна компликација на бременоста, во која жените без претходно дијагностициран дијабетес развиваат хипергликемија за време на бременоста. Најчест механизам за настанување на гестациски дијабетес е нарушена глукозна толеранција како резултат на панкреатична бета-клеточна дисфункција и хронична инсулинска резистенција. Во текот на здравата бременост во телото на мајката се случуваат низа на физиолошки промени за да го поддржат развојот на фетусот. Се случуваат адаптации на системи во организмот, и тоа ренални, хематолошки, кардиоваскуларни, респираторни и метаболни промени. Најважна метаболна адаптација е инсулинската сензитивност. Во текот на бременоста инсулинската сензитивност се менува во зависност од потребите на бременоста. Во текот на раната бременост инсулинската сензитивност се зголемува, промовирајќи го преземањето на глукозата и создавање масни резерви во подготовка на енергија која ќе биде потребна во доцната бременост. Како бременоста расте под влијание на локални и плацентарни хормони, вклучувајќи естроген, прогестерон, лептин, кортизол, плацентарен лактоген, заедно промовираат инсулинска резистенција. Како резултат на тоа, нивото на гликемијата во крвта лесно се покачува и оваа глукоза е подготвена за транспорт преку плацентата, сè со цел да обезбеди храна за фетусот. Во патогенезата на гестацискиот дијабетес мелитус од особено значење е и хроничната инфламација од низок степен при што во плацентата на мајки со гестациски дијабетес мелитус се секретираат проинфламаторни цитокини – IL-1B, TNF-L и M1P1B. Оксидативниот стрес исто така е опишан механизам на гестацискиот дијабетес, кој се опишува како инбаланс помеѓу прооксидантите и антиоксидантите во клетката. Сето тоа води до клеточно оштетување со интерферирање на протеини, липиди и ДНА и сето тоа може да биде патогенетски механизам на многу болести вклучително и на гестацискиот дијабетес.

Во однос на епидемиологијата, според Интернационалната федерација за дијабетес – International Diabetes Federation (IDF) 14 % од бременостите ширум светот се со дијагностициран гестациски дијабетес, односно тоа се околу 18 милиони раѓања годишно. Постои зголемување на инциденцата на гестацискиот дијабетес ширум светот како последица на зголемување на инциденцата на дијабетес мелитус тип 2 и обезноста кај мајката. Може да афектира една од пет бремености и да води до перинатален морбидитет и несакан исход на плодот, како и до висок ризик од појава на хронични метаболни и кардиоваскуларни последици и за мајката и за плодот.

Како најчести ризик-фактори за настанување на гестациски дијабетес се споменати зголемена телесна тежина/обезност на мајката, ексцесивно добивање телесна тежина во текот на бременоста, нездрава исхрана во текот на бременоста, физичка неактивност во текот на бременоста, напредната возраст на мајката, фамилијарна или лична историја за гестациски дијабетес мелитус, етникум, вклучувајќи Азијати, генетски полиморфизам, интраутерина средина (мала или голема родилна тежина на плодот), други болести поврзани со инсулинска резистенција – полицистичен оваријален синдром кај мајката, инсулинска резистенција, дијагностициран гестациски дијабетес во претходната бременост и раѓање макросомен плод во претходната бременост, постоење есенцијална хипертензија или со бременоста поврзана хипертензија, историја на спонтани абортуси или необјаснето раѓање на мртов плод во претходните бремености, пушење во текот на бременоста, мултипарност и постоечка гликозурија.

На крајот, истакнати се последиците од гестацискиот дијабетес за мајката и новороденото. Како најчести краткорочни последици кај мајката се: депресија, предвремено породување, хипертензивни пореметувања во текот на бременоста и развој на преекламсија или породување со царски рез, но и фетален морталитет. Како долгорочните последици се појава на малигни болести, офталмолошки, ренални

компликации. Кај новороденото од краткорочните компликации може да се јави макросомија на плодот. Токму оваа зголемена фетална инсулинска продукција може да предизвика стрес во развојот на панкреатичната бета-клетка, да влијае на функцијата на бета-клетката и да доведе до бета-клеточна дисфункција и инсулинска резистенција дури и пренатално. Макросомијата е сериозен ризик-фактор за настанување на рамена дистозија кај новороденото при породување. Токму поради тоа овие бебиња почесто се породуваат со царски рез за да се избегне рамената дистозија како сериозна акушерска компликација. Постои поголем ризик од хипогликемија на новороденото и почеста појава на мртвородени или деца со конгенитални аномалии. Долгорочни компликации се зголемен ризик од обезност, дијабетес мелитус тип 2, кардиоваскуларни заболувања и асоцирани метаболни заболувања во подоцнежниот живот.

Понатаму во воведот се објаснети адипокините кои се лачат во масното ткиво и имаат важна улога во регулирањето на метаболизмот, инфламацијата, апетитот, имунитетот, инсулинската сензитивност, учествуваат во кардиоваскуларната функција, во регулацијата на телесната тежина, во настанокот на канцерот и други физиолошки процеси. Адипокините поседуваат про и антиинфламаторна улога и имаат круцијална улога во интегрираниот системски метаболизам со имуна функција. Објаснета е физиолошката улога на адипонектин, лептин, бетатропин и висфатин и нивното влијание во развојот на многу состојби во организмот, особено на гестацискиот дијабетес. Сите овие биомаркери се асоцирано со инсулинска резистенција и тип 2 дијабетес.

Второто поглавје е претставено со мотивот на истражувањето. Мотивот е сè поголемиот број пациентки со гестациски дијабетес што претставува проблем за самите пациентки и нивните новородени поради многубројните краткорочни и долгорочни компликации кои ја следат оваа состојба. Бројот на пациентки кои се дијагностицираат сè повеќе расте, како во РС Македонија, така и низ светот, а се очекува овој тренд да продолжи уште повеќе во иднина. Можноста со биомаркерите – адипонектин, лептин, бетатропин и висфатин (кои во нашата држава не се користат како рутински тестови) да се постави навремена дијагноза на гестациски дијабетес беше мотивот да се започне токму ова истражување. Со навременото дијагностицирање на гестацискиот дијабетес ќе се почне навреме со интервенција – промени во начинот на живот – диета, зголемена физичка активност или фармаколошка интервенција доколку е потребно.

Третото поглавје од дисертацијата ги содржи целите. Тие се јасно дефинирани како примарна цел: да се процени сензитивноста, специфичноста и предикативниот потенцијал на адипонектинот, лептинот, бетатрофинот и висфатинот како биомаркери за гестациски дијабетес мелитус. Како секундарни цели: да се испита дали постои корелација помеѓу биомаркерите – адипонектин, лептин, бетатропин и висфатин со индексот на телесната маса – БМИ (кг/м²) кај пациентките со нормална телесна тежина, со прекумерна телесна тежина и кај обезните пациентки со и без гестациски дијабетес.

Четвртото поглавје ги содржи материјалот и методите на истражувањето. Типот на студијата е проспективна, неинтервенциска, контролирана студија, во која пациентките се поделени во две групи. Во студијата беа вклучени вкупно 100 gravidни пациентки, на возраст од 18 до 46 години, спонтано забременети и со ин витро фертилизација. Пациентките беа следени 2 години. При истражувањето се запазени критериумите за добра клиничка пракса, Законот за здравствена заштита на Република С Македонија и Законот за правата на пациентите на Република С Македонија. Селекцијата на

пациентите се вршеше врз основа на потпишана информирана согласност, како и примената на критериуми за вклучување и исклучување од студијата.

Првиот поднаслов на поглавјето се однесува на популацијата која е вклучена во студијата: 100 пациентки, на возраст од 18 до 46 години. Од нив 19 пациентки беа дијагностицирани со гестациски дијабетес и ја сочинуваа испитуваната група. 59 пациентки имаа уреден орален глукоза толеранс тест и ја сочинуваа контролната група. 10 пациентки во текот на првиот триместар имаа спонтан абортус. 6 пациентки имаа предвремено породување во текот на третиот триместар и кај нив не беше завршена третата визита и практично не беше завршено испитувањето. 6 пациентки не се јавија на редовните закажани прегледи после првата визита и не влегоа во понатамошните испитувања.

Вториот поднаслов ги содржи вклучувачки и исклучувачки критериуми за учество во студијата. Наведени се вклучувачките критериуми, гравидни пациентки на возраст од 18 до 46 години, спонтано забременети и со ин витро фертилизација. Како исклучувачки критериуми се возраст помалку од 18 години и повеќе од 46 години, претходно постоечки дијабетес мелитус тип 1, дијабетес мелитус тип 2 или преддијабетес, историја за прееклампсија, постоечка ретинопатија, нефропатија, неконтролирана артериска хипертензија, анамнеза за активна малигна болест последните 5 години, акутна или хронична инфективна патологија, ако пациентката сака да се откаже од студијата, системски болести и третман со кортикостероиди во последните 6 месеци.

Во **третиот поднаслов** се опишани општите процедури и постапки кои се планирани да се спроведат кај пациентките од двете групи и опишани се методите со кои ќе се одредуваат маркерите адипонектин, лептин, бетатропин и висфатин за предикција и дијагноза на гестацискиот дијабетес.

Кај сите пациентки беше земена венска крв и урина која опфати проверка на стандардните анализи – триглицериди, холестерол, ХДЛ, ЛДЛ, инсулин, гликемија на гладно, ХБА1ц, витамин Д. Исто така, беше земена венска крв за проверка на биомаркерите-адипонектин, лептин, бетатропин и висфатин. ОГТТ со 75 грама глукоза беше направен од 24 до 28 ГН (во вториот триместар на бременоста и втората визита). Кај сите испитанички беше земена венска крв за испитување на инсулин, гликемија на гладно, ХБА1ц, витамин Д, триглицериди, холестерол, ХДЛ, ЛДЛ. Оние кои беа со позитивен ОГТТ беа вклучени во испитуваната група. Останатите кои беа со уреден ОГТТ ја сочинуваа контролната група. Во третиот триместар повторно беше земена венска крв за испитување на дијагностичките биомаркери – adiponectin, leptin, betatrophin, visfatin. Беа земена венска крв за испитување на инсулин, гликемија на гладно, ХБА1ц, витамин Д, триглицериди, холестерол, ХДЛ, ЛДЛ.

Петтото поглавје се однесува на методологијата на статистичката обработка на податоците. Статистичката обработка на податоците добиени во текот на истражувањето беше реализирано со изготвување на база во статистичкиот програм SPSS for Windows 17.0. За тестирање на дистрибуцијата на податоците се користел Shapiro-Wilk's W тестот, како и мерките на skewness и kurtosis. Атрибутивните (квалитативни) податоци се прикажани со дистрибуции на фреквенции, а нумеричките (квантитативни) податоци се прикажани, во зависност од нивната дистрибуција со $\text{mean} \pm \text{SD}$, или со median (IQR). Споредувањето на анализираните групи се врши со непараметарски и параметарски тестови за две и повеќе независни групи (Chi square test, Fischer exact test, Student t-test for independent samples, Mann-Whitney Z test, Analysis of

Variance – post hoc Bonferroni, Kruskal-Wallis ANOVA test). За споредување на базалните вредности на анализираните параметри со вредностите по следење од 9 месеци, во двете групи, се користат непараметарски и параметарски тестови за зависни примероци (Wilcoxon-Matched pairs test, Student t-test for dependent samples. Логистичка регресиона анализа се користи за детерминирање на независните сигнификантни предиктори за гестациски дијабетес, со пресметување на Однос на превага (Odd ratio), и 95 % CI. Асоцијацијата меѓу два параметра во секоја група се анализира со Pearson's correlation coefficient Coefficient или со Spearman Rang Correlation, додека мултипла и регресија се користи за утврдување на одредување и квантифицирање на независните сигнификантни параметри за гестациски дијабетес. За утврдување на статистичка значајност е користено ниво на сигнификантност од $p < 0.05$.

Во шестото поглавје се прикажани резултатите од истражувањето.

Добиените резултати се прикажани во 62 табели, и 47 слики, поделени во повеќе поднаслови.

На почетокот се прикажани демографските податоци од сериите. Во студијата беа вклучени 100 испитанички, гравидни пациентки од Универзитетска клиника за ендокринологија, спонтано забременети и со ин витро фертилизација.

Кај 19 пациентки (24,68 %) во текот на вториот триместар (24 – 28 гестациска недела) беше дијагностициран гестациски дијабетес и овие пациентки ја претставуваа испитуваната група (ИГ). Останатите 58 пациентки (75.32 %) се без гестациски дијабетес и ја сочинуваа контролната група (КГ). Пациентките од испитуваната и контролна група беа хомогени во однос на возраста. Просечната возраст на пациентките со гестациски дијабетес беше 31.7 ± 3.9 година, 30.5 ± 4.4 години беше просечната возраст на пациентките без гестациски дијабетес, разликата не беше статистички сигнификантна ($p=0.13$). Бремените жени од испитуваната група имаа сигнификантно поголема телесна тежина ($p=0.0029$); 83.42 ± 13.9 и 71.64 ± 14.6 кг имаа просечна телесна тежина, соодветно пациентките со/без гестациски дијабетес. Индексот на телесна маса во првиот триместар имаше просечна вредност од 31.53 ± 4.7 kg/m² во ИГ, 26.43 ± 5.3 kg/m² во КГ, разликата од просечни 5.1 kg/m² беше статистички сигнификантна, за $p=0.00045$. Пациентките со гестациски дијабетес имаа значајно поголем Индекс на телесна маса во првиот триместар. Статистичка сигнификантна разлика се потврди меѓу двете групи и во однос на споредбата на одделните категории BMI во првиот триместар ($p=0.00016$).

Бремените жени со гестациски дијабетес имаа сигнификантно поретко BMI од 18 до 24.9 kg/m² (5.56 % vs 50 %, $p=0.0006$), слична беше застапеноста на бремените жени со/без гестациски дијабетес со BMI од 25 до 24.9 kg/m² (27.78 % vs 29.31 %, $p=0.9$), бремените жени со гестациски дијабетес имаа сигнификантно почесто BMI од 30 kg/m² и повисоко (66.67 % vs 20.69 %, $p=0.0002$).

Во третиот триместар во ИГ просечниот BMI изнесуваше 34.14 ± 4.1 kg/m², во КГ 29.57 ± 5.3 kg/m², разликата од просечни 4.57 kg/m² беше статистички сигнификантна ($p=0.00113$). И во третиот триместар пациентките со гестациски дијабетес имаа значајно поголем Индекс на телесна маса од пациентките без гестациски дијабетес. Разликата во дистрибуцијата на одделните категории BMI во третиот триместар меѓу двете групи беше статистички сигнификантна и во третиот триместар ($p=0.00037$).

Бремените жени со гестациски дијабетес немаа BMI од 18 до 24.9 kg/m² наспроти 19.64 % без гестациски дијабетес ($p=0.0365$), сигнификантно поретко имаа BMI од 18 до 24.9 kg/m² (10.53 % vs 42.86 %, $p=0.01$), бремените жени со гестациски дијабетес имаа сигнификантно почесто BMI од 30 kg/m² и повисоко (89.47 % vs 37.5 %, $p=0.0001$).

Гравидните пациентки од испитуваната и контролна група имаа слични вредности на инсулин во првиот триместар и третиот триместар ($p=0.21$ и $p=0.76$, соодветно). Во третиот триместар просечната инсулинемија изнесуваше $13.09 \pm 6.2 \mu\text{IU/ml}$ во групата со гестациски дијабетес, $13.58 \pm 9.2 \mu\text{IU/ml}$ во групата без гестациски дијабетес; медијаната на вредноста на инсулин беше $11.8 \mu\text{IU/ml}$ во групата со гестациски дијабетес, $11.57 \mu\text{IU/ml}$ во групата без гестациски дијабетес. Двете групи пациентки имаа слични вредности на глукоза во серум во првиот триместар: $4.87 \pm 0.5 \text{ mmol/L}$ беше просечната гликемија во ИГ, $4.69 \pm 0.4 \text{ mmol/L}$ беше просечната гликемија во КГ, и без статистичка сигнификантна разлика ($p=0.124$). Статистички несигнификантна беше разликата во вредноста на НОМА IR меѓу гравидните пациентки со/без гестациски дијабетес во првиот и третиот триместар ($p=0.11$ и $p=0.39$, соодветно). Пациентките од испитуваната и контролна група не се разликуваа сигнификантно во однос на гликолизираниот хемоглобин во првиот и третиот триместар од бременоста ($p=0.53$ и $p=0.354$, соодветно). Гравидните пациентки со гестациски дијабетес имаа сигнификантно повисоки триглицериди од оние без гестациски дијабетес и во првиот триместар од бременоста ($p=0.00365$) и во третиот триместар од бременоста ($p=0.00185$). Почетните вредности на биомаркерот адипонектин, земени во прв триместар изнесуваа просечно $7.32 \pm 1.4 \mu\text{g ml}^{-1}$ во ИГ, $8.39 \pm 2.7 \mu\text{g ml}^{-1}$ во КГ, разликата меѓу двете групи не беше статистички сигнификантна ($p=0.1$). Во третиот триместар просечните вредности на адипонектин изнесуваа 7.53 ± 3.8 и $11.61 \pm 6.2 \mu\text{g ml}^{-1}$, соодветно во испитуваната и контролна група; медијаната на вредноста на адипонектин беше 7.2 и $9.4 \mu\text{g ml}^{-1}$, соодветно во испитуваната и контролна група, без статистичка сигнификантна разлика меѓу двете групи ($p=0.42$). Гравидните трудници со гестациски дијабетес имаа несигнификантно понизок адипонектин од оние без гестациски дијабетес во третиот триместар. Во првиот триместар лептинот имаше просечни вредности од $7.88 \pm 3.0 \text{ ng/mL}$ во ИГ, $7.28 \pm 2.5 \text{ ng/mL}$ во КГ; медијаната на вредноста на лептинот изнесуваше 7.3 ng/mL во ИГ, 6.665 ng/mL во КГ, разликата меѓу групите со/без гестациски дијабетес не беше статистички сигнификантна ($p=0.47$). Пациентките со гестациски дијабетес во третиот триместар имаа сигнификантно повисок лептин од пациентките без гестациски дијабетес ($p=0.0007$). Во ИГ просечните вредности изнесуваа $20.67 \pm 9.9 \text{ ng/mL}$, медијалните 18.6 ng/mL ; во КГ просечните вредности изнесуваа $16.29 \pm 9.9 \text{ ng/mL}$, медијалните 13.35 ng/mL . Почетните вредности на биомаркерот бетатропин, земени во прв триместар изнесуваа просечно $1575.54 \pm 2491.3 \text{ ng/mL}$ во ИГ, $834.17 \pm 1518.9 \text{ ng/mL}$ во КГ; медијаната изнесуваше 764.9 ng/mL во ИГ, 315.21 ng/mL во КГ, разликата меѓу двете групи беше статистички сигнификантна ($p=0.028$). Гравидните пациентки со гестациски дијабетес во првиот триместар имаа сигнифиактно повисоки вредности на бетатропин. Во третиот триместар просечните вредности на бетатропин изнесуваа 2366.18 ± 3740.4 и $985.61 \pm 1147.8 \text{ ng/mL}$, соодветно во испитуваната и контролна група; медијаната на вредноста на бетатропинот беше 958.26 и 485.5 ng/mL , соодветно во испитуваната и контролна група. И оваа разлика меѓу двете групи беше статистичка сигнификантна ($p=0.0136$). Гравидните трудници со гестациски дијабетес имаа сигнификантно повисок бетатропин од оние без гестациски дијабетес и во третиот триместар. Во првиот триместар висфатинот имаше просечна вредност од $2.12 \pm 0.9 \text{ ng/mL}$ во ИГ, $1.57 \pm 0.7 \text{ ng/mL}$ во КГ, разликата од просечни 0.55 ng/mL беше статистички сигнификантна, за $p=0.0339$. Во третиот триместар висфатинот имаше просечна вредност од $4.27 \pm 0.8 \text{ ng/mL}$ во ИГ, $2.67 \pm 1.2 \text{ ng/mL}$ во КГ, разликата од просечни 1.6 ng/mL беше статистички сигнификантна, за $p=0.000012$. Гравидните пациентки со гестациски дијабетес имаа сигнификантно повисоки вредности на висфатин во првиот и третиот триместар на бременоста од гравидните пациентки без гестациски дијабетес.

Кај обезните пациентки почетните вредности на биомаркерот адипонектин, земени во прв триместар изнесуваа просечно $9.14 \pm 2.9 \mu\text{g ml}^{-1}$ во групата пациентки со нормална телесна тежина, во ИГ, $7.82 \pm 2.5 \mu\text{g ml}^{-1}$ во групата пациентки со прекумерна телесна тежина, $7.13 \pm 1.2 \mu\text{g ml}^{-1}$ во групата обезни пациентки ($p=0.01$). Разликата меѓу трите групи во однос на вредностите на адипонектин беше статистички значајна, со вкупна статистичка сигнификантност за $p=0.01$. Post-hoc анализата за меѓугрупни компарации покажа дека оваа вкупна сигнификантност се должи на сигнификантно повисоки просечни вредности на адипонектин во првиот триместар во групата пациентки со BMI 18 – 24.9 kg/m^2 во однос на просечните вредности на адипонектин во групата пациентки со BMI $30 > \text{kg/m}^2$ ($p=0.0088$).

Во истражувањето беше користена ROC-анализа за да се одреди дискриминаторската способност на дијагностичките биомаркери во разграничување на гравидни пациентки со/без гестациски дијабетес. Плоштината под ROC-кривата AUC (Area Under the Curve) за адипонектин и лептин укажува дека овие биомаркери немаат дискриминаторска способност во разграничување на гравидни пациентки со и без гестациски дијабетес, односно нема дијагностичка корисност за ова заболување. Плоштината под ROC-кривата AUC (Area Under the Curve) за бетатропин укажува дека овој биомаркер има добра дискриминаторска способност во разграничување на гравидни пациентки со и без гестациски дијабетес, односно има добра дијагностичка корисност за ова заболување. Во оваа кохорта на гравидни пациентки cut off, односно граничната вредност на бетатропин од која почнува детекцијата на позитивните случаи, односно случаите со гестациски дијабетес изнесува 457.81 pg/mL , со сензитивност од 63.2 % и специфичност од 65.2 %. Плоштината под ROC кривата AUC (Area Under the Curve) за висфатин укажува дека овој биомаркер има доволна дискриминаторска способност во разграничување на гравидни пациентки со и без гестациски дијабетес, односно има доволна дијагностичка корисност за ова заболување. Во оваа кохорта на гравидни пациентки cut off, односно граничната вредност на висфатин од која почнува детекцијата на позитивните случаи, односно случаите со гестациски дијабетес изнесува 1.85 ng/mL , со сензитивност од 63.2 % и специфичност од 65.2 %. Плоштината под ROC-кривата AUC (Area Under the Curve) за комбинација на двата биомаркера бетатропин и висфатин има вредност од 0.725 ($\text{AUC}=0.725$, CI 95% 0.569-0.882), што укажува дека користењето на двата биомаркера ја зголемува дијагностичката корисност за гестациски дијабетес, со сензитивност од 68.4 % и специфичност од 69.6 %

Седмото поглавје од дисертацијата ја содржи дискусијата. Во неа детално се толкувани анализираните резултати од студијата и се компарирани со релевантни современи публикации. Особено е истакнато дека гестацискиот дијабетес мелитус афектира огромна бројка на гравидни пациентки со гестациски дијабетес. Значењето на адипокините во патогенезата на гестацискиот дијабетес мелитус не е целосно разјаснето и речиси ниеден од адипокините не е конфирмиран како ран биомаркер за скрининг на гестацискиот дијабетес. Идентификацијата на пациентките кои се во ризик да добијат гестациски дијабетес уште во првиот триместар од бременоста ќе отвори можност да се минимизираат морбидитетот и морталитетот и кај мајката и кај плодот. Резултатите од оваа студија укажуваат дека пореметувањето на продукцијата на адипонектинот, лептинот, бетатропинот и висфатинот може да бидат дел од механизмот инволвиран во патогенезата на гестацискиот дијабетес. Со помош на логистичката регресиона анализа беше утврдено дека висфатинот може да се земе како независен дијагностички предиктор, така што со зголемување на висфатинот за 1 ng/ml шансата за појава на гестациски дијабетес се зголемува за 19.3 %. Направената ROC анализа помогна да се одреди дискриминаторската способност на дијагностичките биомаркери во

разграничување на гравидни пациентки со/без гестациски дијабетес. Комбинација на обата биомаркери бетатропин и висфатин ја зголемува дијагностичката корисност за гестациски дијабетес, со сензитивност од 68.4 % и специфичност од 69.6 %. Споредбата на резултатите од оваа студија со цитираните студии покажува согласност на резултатите во својот најголем дел со што авторот го оправдува изведувањето на ова истражување и воедно го прави актуелно.

Осмото поглавје ги содржи формулираните заклучоци на докторската дисертација изведени врз основа на адекватната анализа на податоците. Во потточки се наведени резултатите од истражувањето во однос на половата застапеност, просечната возраст на испитаниците, вредностите на сите анализирани лабораториски податоци и биомаркери на почеток на истражувањето, во вториот и третиот триместар на бременоста, како и нивната статистичка сигнификантност.

Авторката ја потврдила примарната цел на истражувањето и направила проценка на сензитивноста, специфичноста и предикативниот потенцијал на адипонектинот, лептинот, бетатрофинот и висфатинот како биомаркери за гестациски дијабетес мелитус.

Авторката на крај назначила дека резултатите од студијата останува дополнително да се потврдат со понатамошни проспективни долгорочни студии, кои ќе ја испитуваат улогата на адипокините во патогенезата и раната предикција на гестацискиот дијабетес.

Деветтото поглавје содржи 175 референци од анализираната литература за истражувањето. Публикациите се современи, во тесна релација со темата на дисертацијата и се цитирани според прифатените стандарди.

Оцена на трудот

Докторската дисертација на кандидатот ас. д-р Билјана Тодорова со наслов „**Улогата на предиктивните и дијагностичките биомаркери адипонектин, лептин, бетатропин и висфатин за дијагноза на гестациски дијабетес**“, претставува актуелно истражување во клиничката медицина од областа на ендокринологијата (дијабетологијата) кое е применливо и може да се изведува повторно. Докторската дисертација е изработена по сите принципи на едно научно истражување. Во согласност со мотивот на студијата, дефинирани се и целите на истражувањето. Научниот пристап е оригинален и внимателно избран, а методологијата на испитување е современа. Поставените цели се во целост реализирани, а добиените резултати се адекватно обработени, интерпретирани и дискутирани во согласност со нивната научна и клиничко-применлива вредност. Од добиените резултати се изведени соодветни заклучоци кои недвосмислено, јасно и прецизно ја презентираат вистинската вредност на биомаркери адипонектин, лептин, бетатропин и висфатин во дијагнозата на гестацискиот дијабетес.

Докторската дисертација на кандидатот ас. д-р Билјана Тодорова со наслов „**Улогата на предиктивните и дијагностичките биомаркери адипонектин, лептин, бетатропин и висфатин за дијагноза на гестациски дијабетес**“, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатката, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавила (како прв автор во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт-фактор) следниве рецензирани научноистражувачки трудови:

1. **Todorova, B.**, Toshevska-Trajkovska, K., Bitoska, I., Milenkovik, T. Association between vitamin D deficiency and insulin resistance in early pregnancy: A cross-sectional study. MJA; Vol. 9 No 2, 14-22, May 2025

2. **Todorova, B.**, Toshevska-Trajkovska, K., Bitoska, I., Ahmeti, I., Milenkovik, T. Correlation of glucose and lipid status in patients with gestational diabetes mellitus. MJA; Vol. 9 No 2, 42-50, May 2025

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Главен научен придонес на докторската дисертација е можноста биомаркерите адипонектин, лептин, бетатропин и висфатин да се користат за дијагноза на гестациски дијабетес. Со тоа ќе се постигне навремено откривање и терапија на оваа состојба која води до краткорочни и долгорочни компликации кај мајките и нивните новородени. Истовремено навремената дијагноза на гестацискиот дијабетес ќе го намали ризикот на овие пациенти од предвремени породувања и зголемен морбидитет и морталитет на мајките и новородените.

Подрачја на примена и ограничувања: методата е применлива во ендокринолошки и општоинтернистички установи во државата кои се опремени со соодветна лабораториска опрема. За очекување е трендот на употреба на новите биомаркери за дијагноза на гестациски дијабетес континуирано да расте. Потребно е воведување на нивно одредување рутински во државата, што треба да оди паралелно со набавување на китови за користење во лабораториите.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатот ас. д-р Билјана Тодорова со наслов: „Улогата на предиктивните и дијагностичките биомаркери адипонектин, лептин, бетатропин и висфатин за дијагноза на гестациски дијабетес“.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Снежана Марковиќ Темелкова, претседател, с.р.

Проф. д-р Татјана Миленковиќ, ментор, с.р.

Проф. д-р Искра Битоска Милева, член, с.р

Проф. д-р Саша Јовановска Мишевска, член, с.р.

Проф. д-р Катерина Тошеска Трајковска, член, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ЗНАЧЕЊЕТО НА Ц РЕАКТИВНИОТ ПРОТЕИН, ПРОКАЛЦИТОНИНОТ И ТУМОР НЕКРОТИЗИРАЧКИОТ ФАКТОР α ВО ПРЕДИКЦИЈА НА ПРЕЕКЛАМПСИЈАТА“, ОД АС. Д-Р ИРЕНА ТОДОРОВСКА, ПРИЈАВЕНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Меицидинскиот факултет во Скопје, на XX седница одржана на 12.6.2025 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација со наслов: **ЗНАЧЕЊЕТО НА Ц РЕАКТИВНИОТ ПРОТЕИН, ПРОКАЛЦИТОНИНОТ И ТУМОР НЕКРОТИЗИРАЧКИОТ ФАКТОР α ВО ПРЕДИКЦИЈА НА ПРЕЕКЛАМПСИЈАТА**, од кандидатката ас. д-р Ирена Тодоровска, во состав:

- проф. д-р Јадранка Георгиевска (претседател),
- проф. д-р Ирена Кондова Топузовска (ментор),
- проф. д-р Игор Самарциски (член),
- проф. д-р Драге Дабески (член), и
- проф. д-р Бети Зафирова Ивановска (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Медицински факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката ас. д-р Ирена Тодоровска, со наслов: **ЗНАЧЕЊЕТО НА Ц РЕАКТИВНИОТ ПРОТЕИН, ПРОКАЛЦИТОНИНОТ И ТУМОР НЕКРОТИЗИРАЧКИОТ ФАКТОР α ВО ПРЕДИКЦИЈА НА ПРЕЕКЛАМПСИЈАТА**, содржи 188 страници компјутерски обработен текст во фонт Times New Roman, со 1,5 проред и големина на букви 12, со 187 фусноти, 53 табели, 54 слики, 92 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги, национални прописи, меѓународни акти и интернет-ресурси. Користената литература е од понов датум, актуелна и релевантна за темата на докторската дисертација.

Трудот ги содржи сите неопходни структурни елементи на докторска дисертација: апстракт на македонски и на англиски јазик, вовед, мотив, цели, материјал и методи, резултати, дискусија, заклучок, литература и прилог. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Сите содржински сегменти на дисертацијата се соодветно систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што е обезбедено лесно и јасно следење на материјата која е предмет на истражувањето.

Во **апстрактот** на дисертацијата изложени се теоретската рамка, предметот, целите, применетите методи и добиените резултати од истражувањето. Кандидатката го потенцира значењето на инфламаторните биомеркери ЦРП, ПЦТ и ТНФа во предикцијата и дијагнозата на прееклампсијата. Инфламаторниот одговор е зголемен кај прееклампсијата, и затоа ги употребуваме овие биомаркери, како дел од палетата маркери, во одредувањето точна дијагноза за појава на прееклампсија. Оттука произлегува значењето на примената на инфламаторните биомаркери, како лесно достапни, евтини и прецизни тестови во дијагнозата на прееклампсијата и во помалку развиени региони.

Во **воведниот дел** се изнесени најзначајните светски и локални епидемиолошки податоци и нивното значење и влијание. Кандидатката укажува на дефиницијата на прееклампсија и нејзината епидемиологија. Реалните очекувања за зголемена инциденца се должат на зголемена преваленца на дебелина, дијабетес, примигравиди, автоимуни заболувања, хронични бубрежни заболувања. И кај мајката и кај плодот постои зголемен ризик за долгорочни здравствени компликации кои треба адекватно да се менаџираат.

Кандидатката укажува на причините и факторите кои може да се предиктори на прееклампсијата. Точната причина со сигурност не е утврдена. Се смета дека активацијата на

инфламаторниот одговор придонесува во патогенезата на прееклампсијата. Кај прееклампсијата, системскиот мајчин имун одговор е зголемен и се карактеризира со генерализирана интраваскуларна инфламаторна реакција која го вклучува и системот на коагулација.

Повеќе фактори ја подржуваат идејата дека лошата плацентација доведува до ослободување солубилни токсични фактори во мајчината циркулација која резултира со инфламација, ендотелијална дисфункција и мајчина системска болест.

Детално е опишана класификацијата на хипертензијата, патогенезата и досегашните мерки за превенција на прееклампсијата. Поединечно се опишани карактеристиките на инфламаторните биомаркери ЦРП, ПЦТ и ТНФа.

Скринингот со биомаркерите се ефтини и сигурни методи кои можат да ни укажат на можност за развој животозаканувачки состојби дури и во делови со ограничени ресурси. Некои студии покажуваат зголемено ниво на инфламаторни цитокини кај прееклампсијата, во споредба со нормалните бремености. Затоа, треба да се утврдат параметри кои брзо, лесно и точно ќе предвидат појава на прееклампсија и со нивно следење ќе се овозможи навремено терминирање на бременоста и избегнување на потешките компликации на прееклампсијата.

Во следниот дел, кандидатката го изнесува мотивот за реализација на истражувањето во дисертацијата. Во неа е анализиран мотивот на истражувањето. Мотивот за докторскиот труд е раната предикција на прееклампсијата. На нашето поднебје постојат недоволен број научни студии за оваа проблематика, а прееклампсијата е заболување со инциденца 4 – 5 % од гравидната популација. Со евалуација и следење на овие инфламаторни параметри се надополнува палетата на полесно изводливи анализи за предикција на прееклампсијата и исходот на мајката и новороденото. Раната предикција на компликациите во бременоста овозможуваат таргетирана превенција.

Кандидатката јасно и концизно ги дефинира **целите** на научноистражувачката работа кои се јасни, дефинирани во 6 точки и кореспондираат со резултатите.

Примарната цел е:

- Да се одреди предиктивната вредност на Ц реактивниот протеин, прокалцитонинот и тумор некротизирачкиот фактор α за појава на средно тешка и тешка форма на прееклампсија кај бремени жени во втор и трет триместар.

Секундарни цели се:

- Да се одредат вредностите на Ц-реактивниот протеин кај пациентки со средно тешка и тешка форма на прееклампсија.
- Да се одредат вредностите на прокалцитонинот кај пациентки со средно тешка и тешка форма на прееклампсија.
- Да се одредат вредностите на тумор некротизирачкиот фактор α кај пациентки со средно тешка и тешка форма на прееклампсија.
- Да се утврди корелацијата на вредностите на Ц-реактивниот протеин, прокалцитонинот и тумор некротизирачкиот фактор α со тежината на клиничката слика на прееклампсијата.
- Да се воведат Ц-реактивниот протеин, прокалцитонинот и тумор некротизирачкиот фактор α како лесно достапни инфламаторни параметри за појава на прееклампсијата.

Даден е детален опис на **материјалот и методите** кои се користени во истражувањето. Опишан е дизајнот на студијата. Прецизирано е местото и времето на изведување на студијата, како и која е испитуваната популација. Кандидатката ги дефинира инклузионите и ексклузионите критериуми. Се работи за проспективна студија која се одвиваше на Универзитетската клиника за гинекологија и акушерство, на Одделот за прееклампсија, интраутерин застој во растот на плодот и предвремено породување во период од 18 месеци, од 1.10.2022 до 1.4.2024 година.

Испитувана група е од 100 пациентки со прееклампсија хоспитализирани на Одделот.

I Тест група – 100 пациентки со прееклампсија

- Ia – пациентки со средно тешка форма на прееклампсија
- Ib - пациентки со тешка форма на прееклампсија

II Контролна група – 100 пациентки со нормална бременост во вториот и третиот триместар од бременоста

- II а 50 здрави пациентки во втор и трет триместар на бременоста
- II б 50 здрави пациентки со ризик да развијат прееклампија (здрава бремена жена со анамнеза за хипертензија и фамилијарна анамнеза за хипертензија).

Сите пациентки кои ги исполнуваат условите за вклучување во студијата, потпишале информативна писмена согласност за учеството во студијата. Инклузиони критериуми се: пациентки со средно тешка и тешка форма на прееклампија според критериумите на АКОГ, возраст на мајката од 18 до 45 години, единечен плод, достапност на пациентките за следење, гестациска старост потврдена со ултразвук. Ексклузиони критериуми се: бремени пациентки со знаци за предвремено породување, предвремено прскање на плодовите обвивки, уринарна инфекција, хронично ренално или хепатално нарушување, дијабетес мелитус, автоимунно заболување, заболување на сврзно ткиво, тромбоза, мултипли бремености, бремености со фетални аномалии. Ризик-фактори се: хипертензија пред бременост, бубрежни заболувања, малолетни бремени жени, прееклампија во претходна бременост, хепатални нарушувања, дијабетес мелитус, интраутерин застој во растот на плодот, бременост над 40 години и др. Извршен е акушерски преглед (вагинален наод и ултразвучен преглед на Voluson E10), утврдена е корелацијата на тежината на клиничката слика со нарушувањата во фетоплацентарната единица, количеството на околуплодовата вода и кардиотографскиот запис. Одредени се лабораториските анализи за прееклампија, особено инфламаторните параметри Ц-реактивен протеин, прокалцитотин и тумор некротизирачки фактор α . Одредена е корелацијата на тежината на клиничката слика со неонаталниот морбидитет. Кандидатката детално ги опишува лабораториските мерења. Заведени се возраста, етничката припадност, акушерското минато на пациентката и социјалниот статус. Лабораториски мерења – се колекционира 7 ml венска крв од кубитална вена поделена во три епрувети, која се центрифугира на +4 °C за време од 10 минути. Одредување на концентрацијата на ЦРП е со имунотурбидиметриска метода на 522nm, на биохемиски анализатор Cobas Integra 400 plus, Roshe Diagnostic, Germany. Одредување на концентрацијата на прокалцитонин – имуноанализата за ин витро квантитативно определување на ПЦТ во човечкиот серум и плазмата се изведува со Elecsys BRAHMS PCT и истото може да се користи за да помогне во раното откривање на клинички релевантни бактериски инфекции. Концентрацијата на ТНФа се анализираше со комерцијален кит на Lumipex платформа.

Резултатите потврдуваат дека нивоата на испитуваните инфламаторните параметри се зголемени кај пациентките со прееклампија и корелираат со тежината на клиничката слика. Најголемиот број пациентки имаат средно образование, но нема сигнификантно значителна разлика меѓу степенот на образование. Породувањето кај пациентките со прееклампија најчесто е завршено со царски рез во однос на здравите групи пациентки не е статистички сигнификантно. Индексот на телесна маса има највисока вредност кај пациентките со средно тешка форма на прееклампија, следено со групата на тешка прееклампија. Гестациската недела меѓу групите е сигнификантно различна ($p=0.00014$). Пациентките со тешка форма на прееклампија, со средно тешка форма на прееклампија и со ризик да развијат прееклампија имаа сигнификантно помала гестациска недела од здравите пациентки од контролната група. Дистрибуцијата на пациентки со прва бременост и пациентки со претходни бремености меѓу групите тешка прееклампија, средно тешка прееклампија, контролна група со ризик за развој на прееклампија и контролна група не е статистички сигнификантна ($p=0.143$). Пациентките со тешка форма на прееклампија имаат сигнификантно повисок просечен систолен притисок од пациентките со средно тешка форма на прееклампија. Дијастолниот притисок има највисоки просечни вредности кај пациентките со тешка форма на прееклампија (104.60 ± 11.9 mmHg), следено со пациентките со средно тешка форма на прееклампија, здравите пациентки и здравите пациентки со ризик да развијат прееклампија. Помеѓу двете групи со прееклампија потврдена е статистичка сигнификантна разлика во вредноста на ангиогените фактори ($p<0.0001$), која се должи на значително повисоки вредности во групата со тешка форма на прееклампија.

Протеинурија повисока од 0,2 g имаат сите пациентки со тешка форма на прееклампија и 96.77 % пациентки со средно тешка форма на прееклампија. Пациентките со тешка форма на прееклампија имаат сигнификантно повисоки вредности на урична киселина од пациентките со средно тешка форма на прееклампија. АЛТ, АСТ и ЛДХ имаат сигнификантно повисоки вредности во групата тешка прееклампија, наспроти групата средно тешка прееклампија. Леукоцитите имаат највисока вредност кај пациентките со тешка форма на прееклампија, но нема статистички сигнификантна разлика меѓу групите. Статистички сигнификантно се повисоки вредностите на хемоглобинот кај пациентките со тешка форма на прееклампија во споредба со другите групи. Во групата со тешка форма на прееклампија тромбоцитите просечно се најниски ($205.96 \pm 75.110^9/L$), следено со групата со средно тешка форма на прееклампија. Значително пониска просечна телесна тежина имаа новороденчињата од групата мајки со тешка прееклампија, од новороденчињата од групите мајки со средно тешка прееклампија. Новороденчињата од мајки со тешка форма на прееклампија имаат значително помала родилна должина од новороденчињата од мајките од останатите групи. Значително понизок скор имаат новороденчињата од групата мајки со тешка прееклампија наспроти останатите групи: тешка прееклампија vs средно тешка прееклампија ($p=0.000001$). Статистички сигнификантна е разликата во апгар скорот меѓу новороденчињата од 4-те групи ($p<0.0001$), која се должи на значително понизок апгар во групата тешка прееклампија наспроти останатите групи. Терапија за фетално зреење им била ординирана на 60 % пациентки со тешка форма на прееклампија, 46 % пациентки со средно тешка форма на прееклампија, 56 % здрави пациентки со ризик да развијат прееклампија и 38 % здрави пациентки, без статистичка сигнификантна разлика меѓу групите. Патолошки доплер на умбиликалната артерија е детектиран кај 8 % пациентки со тешка форма на прееклампија и 6 % пациентки со ризик да развијат прееклампија. Патолошки доплер на *arteria cerebri media* е забележан кај 10 % пациентки со тешка форма на прееклампија и 6 % пациентки со ризик да развијат прееклампија. Патолошки доплер на *ductus venosus* беше регистриран кај 10 % пациентки со тешка форма на прееклампија и 6 % пациентки со ризик да развијат прееклампија. Уреден ацидобазен статус имаат сите новоорденчиња од групите здрави пациентки и здрави пациентки со ризик да развијат прееклампија, 52 % новороденчиња од групата мајки со СТП и 28 % новороденчиња од групата мајки со тешка прееклампија. Интраутерин застој во растот кај новороденчињата имаше само во групите со прееклампија, 8 % во групата мајки со средно тешка и и 34 % во групата мајки со тешка форма на прееклампија. Добиените cut off вредности на анализираните дијагностички маркери за средно тешка форма на прееклампија изнесуваат: 5.95 за ЦРП, 0.035 за ПЦТ и 1.0726 за ТНФ α . Добиените cut off вредности на анализираните дијагностички маркери за тешка форма на прееклампија изнесуваат: 7.65 за ЦРП, 0.065 за ПЦТ и 1.049 за ТНФ α .

Во **петтата** глава се опишува статистичката обработка на податоците добиени во текот на истражувањето. Таа е направена во статистичкиот програм SPSS for Windows 17.0. За тестирање на дистрибуцијата на податоците користени се Kolmogorov-Smirnov и Shapiro-Wilk's W тестот. За споредувањето на анализираните групи во однос на квалитативните податоци користени се непараметарски тестови (Chi square test, Fischer exact test), споредбата во однос на квантитативните податоци направена е со непараметарски тестови за два и повеќе независни примероци (Mann-Whitney Z test, Analysis of Variance, Kruskal-Wallis ANOVA test).

ROC анализа со конструирање на ROC-крива, одредување на плоштината под ROC-кривата (AUC) користена е за да се одреди дискриминаторската способност на инфламаторните маркери ЦРП, ПЦТ и ТНФ α во разграничување на гравидни пациентки со/без средно тешка форма на прееклампија и гравидни пациентки со/без тешка форма на прееклампија. За секој од овие параметри пресметана е сензитивност и специфичност.

За утврдување на статистичка значајност користено е ниво на сигнификантност од $p<0.05$.

Во **шестата** глава детално се дискутира за добиените резултати. Дискусијата опфаќа опсежна и критичка споредба на добиените резултати и сознанија со тие од досега објавените слични студии во достапната библиографија, како и толкувањата на можните причини за сличностите и разликите во резултатите. Се дава детален осврт на акушерската анамнеза, клиничката проценка за прееклампијата, значењето на инфламаторните параметри во одредувањето на тежината на клиничката слика за прееклампијата. Резултатите колерираат со

тежината на клиничката слика на прееклампијата. Добиените резултати одговараат и на резултатите презентирани во научните трудови објавени во интернационални списанија, а цитирани во докторската дисертација.

Седмата глава се однесува на ограничувањата на студијата и перспективите за понатамошни испитувања.

Осмата глава ги опишува заклучоците на докторската дисертација. Од докторската дисертација произлегле повеќе значајни заклучоци, меѓу кои:

- за првпат се воведуваат инфламаторните биомаркери ЦРП, ПЦТ и ТНФ α во дијагнозата и третманот на прееклампијата.
- Квантитавното одредување на серумската концентрација на ЦРП, ПЦТ и ТНФ α е брзо, доверливо, применливо во амбулантски и болнички услови.
- Вредностите на инфламаторните биомаркери беа пониски кај средно тешката форма на прееклампија, во споредба со тешката форма, што го потврдува интензитетот на инфламаторниот одговор кај прееклампијата.
- Бремените пациентки со тешка форма прееклампија имаа повисоки вредности на ЦРП и ПЦТ и ТНФ α од пациентките од контролната група и пациентките со средно тешка форма на прееклампија.
- Зголемените вредности на ЦРП, ПЦТ и ТНФ α кај пациентките со прееклампија се во сигнификантна корелација со стандардниот протокол за дијагноза на прееклампија.

Предмет на истражување

Предмет на истражување е прееклампијата како уникатна хипертензивна состојба која се јавува само во бременоста и која се манифестира и кај мајката и кај фетусот и го афектира скоро секој орган од мајчиното тело.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Точната причина за појавата на прееклампија сè уште не е со сигурност утврдена. Постојат повеќе докази дека активацијата на инфламаторниот одговор значително придонесува во патогенезата на прееклампијата. Кај прееклампијата, системскиот мајчин имун одговор е зголемен, и се карактеризира со генерализирана интраваскуларна инфламаторна реакција. Повеќе фактори ја поддржуваат идејата дека лошата плацентација доведува до ослободување на солубили токсични фактори во мајчината циркулација која резултира со инфламација, ендотелијална дисфункција и мајчина системска болест.

Краток опис на применетите методи

Одредени се лабораториските анализи за прееклампија, особено инфламаторните параметри Ц-реактивен протеин, прокалцитотнин и тумор некротизирачки фактор α . Одредување на концентрацијата на ЦРП е со имунотурбидиметриска метода на 522nm, на биохемиски анализатор Cobas Integra 400 plus, Roshe Diagnostic, Germany. Концентрацијата на прокалцитонин – имуноанализата за ин витро квантитативно определување на ПЦТ во човечкиот серум и плазмата се изведува со Elecsys BRAHMS PCT. Концентрацијата на ТНФ α се анализираше со комерцијален кит на Lumipex платформа. Одредена е корелацијата на тежината на клиничката слика со неонаталниот морбидитет. Кандидатката детално ги опишува лабораториските мерења.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Потврдено е дека нивоата на испитуваните инфламаторните параметри се зголемени кај пациентките со прееклампија и корелираат со тежината на клиничката слика. Добиените cut off вредности на анализираните дијагностички маркери за средно тешка форма на прееклампија изнесуваа: 5.95 за ЦРП, 0.035 за ПЦТ и 1.0726 за ТНФ α . Добиените cut off вредности на анализираните дијагностички маркери за тешка форма на прееклампија изнесуваа: 7.65 за ЦРП, 0.065 за ПЦТ и 1.049 за ТНФ α .

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Комисијата оценува дека докторската дисертација со наслов: **ЗНАЧЕЊЕТО НА Ц РЕАКТИВНИОТ ПРОТЕИН, ПРОКАЛЦИТОНИНОТ И ТУМОР НЕКРОТИЗИРАЧКИОТ ФАКТОР α ВО ПРЕДИКЦИЈА НА ПРЕЕКЛАМПСИЈАТА**, од кандидатката ас. д-р Ирена Тодоровска, произлегува од самостојна научна работа.

Се работи за исклучително значајна и актуелна тема од областа на гинекологијата и акушерството, прва од ваков вид во РС Македонија. Изработката на темата на оваа докторска дисертација има за цел да одреди предиктивната вредност на Ц-реактивниот протеин, прокалцитонинот и тумор некротизирачкиот фактор α за појава на средно тешка и тешка форма на прееклампсија кај бремени жени во втор и трет триместар. Со евалуација и следење на овие инфламаторни биомаркери би се надополнила палетата анализи за предикција на појавата на прееклампсија и исходот на мајката и новороденото. Добиените резултати ќе имаат сигнификантна импликација за унапредување на предикцијата на прееклампсијата, а со тоа и подобрување на исходот и намалување на морталитетот и морбидитетот од оваа болест, што е и основната придобивка на оваа дисертација.

Трудот ги содржи сите елементи на научен труд со јасно дефинирани цели во согласност со мотивот на студијата, кои се во целост реализирани, прецизно се изложени материјалот и методите, како и детално се прикажани статистички обработените резултати. Дискусијата и заклучоците се објективни и реални и даваат прецизни одговори на поставените цели. Сумирајќи ги концизно резултатите од оваа студија и заклучоците кои произлегуваат од нив, кандидатката дава значаен придонес во унапредување и оптимизирање на третманот на пациентките со прееклампсија. Се очекува имплементирање на наодите и препораките од дисертацијата во секојдневната клиничка работа и практика.

Докторатот е изработен во согласност со стандардите на научноистражувачката работа. Комисијата смета дека докторската дисертација ќе даде особен клинички и научен придонес во областа на гинекологијата и акушерството.

Докторската дисертација со наслов: **ЗНАЧЕЊЕТО НА Ц РЕАКТИВНИОТ ПРОТЕИН, ПРОКАЛЦИТОНИНОТ И ТУМОР НЕКРОТИЗИРАЧКИОТ ФАКТОР α ВО ПРЕДИКЦИЈА НА ПРЕЕКЛАМПСИЈАТА**, од кандидатката ас. д-р Тодоровска Ирена, според мислењето на Комисијата за оценка, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатката, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавила следниве рецензирани научноистражувачки трудови:

- [1]. Todorovska, I., Jovanovska, V., Dabeski, D., Tanturovski, M., Kondova Topuzovska, I. Macedonian Journal of Anesthesia Vol 8 No2, May 2024; 51-55
- [2]. Todorovska, I., Dabeski, D., Simeonova Krstevska, S., Tanturovski, M., Jovanovska, V., Kondova Topuzovska, I.: Academic Medical Journal, Vol4 No3 november 2024;52-56.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Д-р Тодоровска Ирена, со своето искуство во научноистражувачката работа, како и со спроведувањето на оваа студија, со објавените научни трудови и научни поглавја ќе даде голем научен придонес во научноистражувачката работа. Преку понатамошен стручен, научен и академски ангажман на кандидатката, наодите и знаењата од дисертацијата можат да бидат пренесени и до колегите кои се заинтересирани за проблематиката што е предмет на докторската дисертација.

Резултатите од оваа докторска дисертација ќе најдат примена во секојдневната клиничка работа и ќе имаат особен импакт во предвидување на текот на прееклампијата, а со тоа и спроведување на соодветен третман на пациентите со прееклампија, намалување на морбидитетот и морталитетот, како и подобрување на квалитетот на живот на овие пациенти, кој претставува растечки здравствен проблем. Добиените резултати од студијата која кандидатката ја спровела на Одделот за прееклампија, интраутерин застој во растот и предвремени породувања при Универзитетската клиника за гинекологија и акушерство во Скопје ги оправдуваат претпоставените цели на дисертацијата и ја потврдуваат потребата од понатамошни истражувања во оваа област, со цел предвидување на исходот и унапредување на третманот на пациентите со прееклампија.

Врз основа на анализата, Рецензентската комисија оценува дека докторската дисертација од кандидатката д-р Ирена Тодоровска, со наслов: **ЗНАЧЕЊЕТО НА Ц РЕАКТИВНИОТ ПРОТЕИН, ПРОКАЛЦИТОНИНОТ И ТУМОР НЕКРОТИЗИРАЧКИОТ ФАКТОР α ВО ПРЕДИКЦИЈА НА ПРЕЕКЛАМПСИЈАТА** ги исполнува бараните критериуми и претставува придонес во научноистражувачката и клиничко-медицинската дејност во РС Македонија. Трудот ги содржи сите елементи на научен труд со јасно дефинирани цели, материјал и методи, детално прикажани и статистички обработени резултати, дискусија и заклучоци кои даваат прецизни одговори на поставените цели.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација со наслов: **ЗНАЧЕЊЕТО НА Ц РЕАКТИВНИОТ ПРОТЕИН, ПРОКАЛЦИТОНИНОТ И ТУМОР НЕКРОТИЗИРАЧКИОТ ФАКТОР α ВО ПРЕДИКЦИЈА НА ПРЕЕКЛАМПСИЈАТА** од кандидатката **ас. д-р Тодоровска Ирена** и му предлага на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје да ја усвои рецензијата и да ѝ овозможи на кандидатката јавна одбрана на трудот.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Јадранка Георгиевска, претседател, с.р.
Проф. д-р Ирена Кондова Топузовска, ментор, с.р.
Проф. д-р Игор Самарџиски, член, с.р.
Проф. д-р Драге Дабески, член, с.р.
Проф. д-р Бети Зафирова Ивановска, член, с.р.

Издвоени мислења (доколку има):

До:
- Рецензентска комисија
- Декан
- Продекани
- Наставно научен совет на
Медицинскиот факултет во

Скопје

П Р И Г О В О Р

на Рефератот за избор на два наставника во сите наставно-научни звања во наставно-научната област интерна медицина, геријатрија, клиничко-болничка и општа здравствена нега и пулмологија со фтизиологија на Медицинскиот факултет во Скопје објавен во Билтен бр. 1333 од 01.07.2025 година

Од асс. д-р сци. Дејан Тодевски, вработен во ЈЗУУ Клиника за пулмологија и алергологија-Скопје.

Предмет на Приговорот: Реферат објавен во Билтен бр. 1333 од 01.07.2025 година на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ за избор на два наставника во сите звања по предметот Интерна медицина, геријатрија, клиничко-болничка и општа здравствена нега и пулмологија со фтизиологија на Медицинскиот факултет во Скопје, во согласност со конкурсот објавен во весниците “Нова Македонија” и “Коха” од 14.03.2025 година.

Во објавениот Реферат се дадени обрасци: (Анекс 2) со остварени поени за секој кандидат поодделно, Образец 1 со општи услови за избор во наставно-научно звање и заклучок со предложени кандидати за избор, направен по извршената евалуација и бодување на приложената документација согласно со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“.

Рецензентската комисија ги бодирала сите 3 пријавени кандидати:

- н. сор. д-р сци Ирфан Исмаили, вкупно 308.835 поени
- асс. д-р сци Дејан Тодевски, вкупно 637.47 поени
- н. сор. д-р сци Елена Јовановска Јанева, вкупно 548.46 поени

1. Од погоре кажаното, јасно се гледа дека јас имам евидентно најголем број поени, но Рецензентската комисија му предлага на ННС, д-р Ирфан Исмаили и д-р Елена Јовановска Јанева да бидат избрани во наставно звање доцент. Нема никакво образложение зошто не е предложен за избор кандидатот со најголем број на поени. Предложени за избор се последниот и предпоследниот кандидат според ранг листата со остварени поени.

Согласно ЗВО, Рецензентската комисија му предлага на ННС некој од кандидатите кои ги исполнуваат условите, но за да се елиминира кандидат кој има дури два пати повеќе поени од предложените кандидати, би требало да има некакво образложение.

2. Рецензентската комисија му предлага на ННС, избор на кандидат кој не ги исполнува условите. Имено:

2.1 Рецензентската комисија предлага за избор кандидат кој физички не е присутен во државава повеќе од 2 години. Предложената, д-р Елена Јовановска Јанева е на неплатено отсуство, а согласно ЗВО и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, сите нејзини работни активности на Клиниката и Медицински факултет се ставени во мирување. Оттука, постапката за нејзино унапредување, не е во согласност со ЗВО.

2.2 Сертификатот за познавање англиски јазик на д-р Елена Јовановска Јанева не ги исполнува критериумите согласно ЗВО. Сертификатот е добиен од линкот: www.efset.org/sert/hAS3k3 кој е за лична употреба.

Оттука произлегува дека кандидатката д-р Елена Јовановска Јанева (предложена за избор), во време на објавување на конкурсот, не ги исполнувала законските критериуми за да конкурира и да биде предложена за избор во наставно звање.

Видно од погоре кажаното Рецензентската комисија предлага кандидат кој не ги исполнува условите за избор, а со тоа го прекршува Законот за Високо Образование.

Согласно одредбата од чл. 173 ст.1 , 8 и 10 од Законот за Високо образование, Изборот на кандидатите во наставно-научни, наставно-стручни, наставни, научни и соработнички звања го врши наставно-научниот совет на факултетот, односно наставничкиот совет на високата стручна школа, врз основа на оценката во рефератот на рецензиона комисија.

“Рецензионата комисија во рефератот ги вреднува вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатите од почетокот на кариерата до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот”.

Покрај вака јасните законски одредби Рецензионата комисија предлага за избор кандидат кој не ги исполнува законските услови за избор во звање.

Законот за Високо образование јасно ги определува критериумите за избор, Рецензионата комисија ги вреднувала вкупните научни, стручни педагошки и други остварувања на кандидатите, меѓутоа предложила избор на кандидати од кои еден не ги исполнува условите и еден кандидат кој што е последно рангиран по бодови од вреднувањето на комисијата.

Се надевам дека Комисијата ќе ги земе предвид горенаведените укажувања и дека ќе се произнесе позитивно по овој приговор.

Однапред Ви благодарам.

Скопје, 04.07.2025 год.

**Подносител на Приговорот
Асс. д-р сци. Дејан Тодевски**

До Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје

ПРЕДМЕТ: Одговор на Приговор

Одговор на Приговорот поднесен од ас. д-р Дејан Тодевски, заведен под број 02-4131/2 од 4.7.2025, во врска со Рефератот за избор на 2 наставника во сите наставно-научни звања по предметите од наставно-научните области: интерна медицина, геријатрија, клиничко-болничка и општа здравствена нега и пулмологија со фтизиологија, објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1333 од 1.7.2025.

Рецензентската комисија во состав: проф. д-р Дејан Докиќ, проф. д-р Јагода Стојковиќ, доц. д-р Димитар Каркински, проф. д-р Калина Гривчева Старделова и проф. д-р Дејан Спасовски, го поднесува следниов

О Д Г О В О Р

Рецензентската комисија, по разгледувањето на Приговорот, го уважи Приговорот и констатира дека доставениот сертификат за познавање на англискиот јазик од страна на н. сор. д-р Елена Јовановска Јанева не е во согласност со член 24 од Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и, согласно со тоа, таа не ги исполнува условите за избор во звањето доцент.

Рецензентската комисија едногласно донесе одлука да го промени заклучокот даден во Рефератот за избор на 2 наставника во сите наставно-научни звања по предметите од наставно-научните области: интерна медицина, геријатрија, клиничко-болничка и општа здравствена нега и пулмологија со фтизиологија, објавен во Билтенот бр. 1333 од 1.7.2025 година и променетиот заклучок гласи:

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатите, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-применувачката дејност, како и дејноста од поширок интерес на н. сор. д-р Ирфан Исмаили и ас. д-р Дејан Тодевски.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатите од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека н. сор. д-р Ирфан Исмаили и ас. д-р Дејан Тодевски поседуваат научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнуваат сите услови да бидат избрани во звањето доцент во наставно-научните области: интерна медицина, геријатрија, клиничко-болничка и општа здравствена нега и пулмологија со фтизиологија. Кандидатката н. сор. д-р Елена Јовановска Јанева не ги исполнува условите за избор.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, н. сор. д-р Ирфан Исмаили и ас. д-р Дејан Тодевски да бидат избрани во звањето доцент по предметите од наставно-научните области: интерна медицина, геријатрија, клиничко-болничка и општа здравствена нега и пулмологија со фтизиологија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Дејан Докиќ, с.р.

Проф. д-р Јагода Стојковиќ, с.р.

Доц. д-р Димитар Каркински, с.р.

Проф. д-р Калина Гривчева Старделова, с.р.

Проф. д-р Дејан Спасовски, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА
„ПРОБИВАЊЕ НА КОРПОРАТИВНИОТ ПРЕВЕЗ“ ОД
М-Р ДАРКО ЈАНКУЛОВСКИ, ПРИЈАВЕНА НА ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ
„ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на седницата одржана на 2.7.2025 година, по предлог на Советот на докторски студии по деловно право, формира Комисија за оцена и одбрана на докторскиот труд на кандидатот **Дарко Јанкуловски**, со наслов: „Пробивање на корпоративниот превез“, во состав: проф. д-р Димитар Гелев, проф. д-р Александар Климовски, проф. д-р Лазар Јовевски (ментор), проф. д-р Дарко Спасевски и проф. д-р Биљана Петревска.

Комисијата во наведениот состав, го прегледа и го оцени подготвениот докторски труд и на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје му го поднесува следниов:

ИЗВЕШТАЈ

1. Приказ на докторскиот труд

Докторскиот труд на кандидатот **Дарко Јанкуловски** со наслов: „Пробивање на корпоративниот превез“, содржи вкупно 287 страници, компјутерски изработен текст во фонт Times New Roman со 1,5 проред и големина на букви 12, со 176 фусноти со вкупно 55 библиографски единици, и тоа: Закони и подзаконски акти – пред сè, Законот за трговските друштва, Законот за стечај, Законот за облигационите односи, Законот за даночната постапка, Законот за работните односи, Законот за финансиска дисциплина, Кривичниот законик, дваесетина Пресуди на Основните судови, Апелационите судови и на Врховниот суд на Република Северна Македонија во врска со пробивање на корпоративниот превез во смисла на посебна одговорност на содружниците, акционерите и членовите на органите на управување на трговските друштва за обврските на друштвото, Директива на Европската Унија за спречување на перење пари и финансирање на тероризам (врз основа на која кај нас беше донесен и соодветен закон, а воедно беше отворен и Регистарот на вистински сопственици), останати меѓународни акти, позитивна легислатива од други држави во однос на пробивање на корпоративниот превез како прилог кон компаративната анализа, книги, публикации, статии, студии, прилози и интернет-извори кои опфаќаат официјална статистика, официјални соопштенија и релевантни податоци. Трудот е структуриран од шест дела. Деловите се систематизирани во точки и потточки со цел да се обезбеди соодветно следење и подобро разбирање на материјата која е обработена во ова истражување.

Во поглед на содржината, докторската дисертација е структурирана во вовед, четири делови и заклучок, или поконкретно:

- Вовед
- Дел 1 - Дефинирање на правниот институт „Пробивање на корпоративниот превез“;
- Дел 2 – Пробивање на корпоративниот превез во Република Северна Македонија – Правна рамка за утврдување на посебна одговорност на содружниците, акционерите и членовите на органите на управување за обврските на трговското друштво,
- Дел 3 - Компаративна анализа на „Пробивање на корпоративниот превез“ во различни правни системи,

- Дел 4 - Можности за подобрување на легислативата во врска со „Пробивањето на корпоративниот превез“ во Република Северна Македонија и насоки за хармонизација со некои поефикасни решенија,
- Заклучок.

Во **воведот** се даваат воведни сознанија за Пробивањето на корпоративниот превез, како еден од најдискутираните феномени во деловното право, но и во правото воопшто, пред сè, од причина што овој правен институт е поставен спротивно на принципите на посебен правен персоналитет на трговските друштва и ограничена одговорност, кои се фундаментални принципи на компаниското право, понатаму спротивно на начелото на одвоеност на имотот на друштвото од имотите на неговите членови и управители, а со тоа всушност и спротивно на идејата за Правото на друштва како посебна гранка на правото и целиот правен систем перцепиран низ призмата на овие сознанија и достигнувања. Токму во наведените контрадикторности лежи и инспирацијата на авторот за истражување во оваа област.

Во **првиот дел** насловен како „Дефинирање на правниот институт – Пробивање на корпоративниот превез“ најнапред се зборува Општо за правилата за одговорноста кај трговските друштва и причините за исклучоци од овие правила. Овде се даваат воведни сознанија за Системот на трговски друштва од аспект на одговорноста на членовите и управата за обврските на друштвото – како една рамка на императивни норми, во кои може да се движи слободата на договарање на претприемачите уште при самото основање на трговското друштво, односно накратко се објаснува правната природа на различните видови трговски друштва како можности за инвестирање во еден легален деловен потфат. Понатаму, преку осврт кон Класификациите на трговските друштва значајни од аспект на одговорноста на членовите и управата за обврските на друштвото, дадени се појаснувања во врска со основните карактеристики на капиталските друштва како друштва со ограничена одговорност, на кои особено и се однесува институтот „Пробивање на корпоративниот превез“, имајќи предвид дека кај персоналните друштва ваквата одговорност произлегува и од самата форма на друштвото. Излагањето продолжува со законските основи за Кривична одговорност за злоупотребите на трговските друштва (во РСМ), која иако не е услов за поведување на постапката за граѓанско-правна одговорност на членовите и управата за обврските на друштвото, истата е поврзана со истите правни основи кои се релевантни за поведување и на овие постапки. Се даваат согледувања и за причините за „пробивање на корпоративниот превез“, како и за неговата „економска оправданост“.

Понатаму, излагањето продолжува со теоретско-правните претпоставки за „Пробивање на корпоративниот превез“, а тоа се всушност хипотезите на ова истражување: Правен субјективитет, Ограничена одговорност и Начелото на автономија (одвоеност) на имотот на друштвото од имотот на неговите членови и управители. Понатаму, се дефинира и поимот на „Пробивање на корпоративниот превез“ и неговите видови, односно случаите во кои се аплицираат овие постапки, а тоа се: Идентификација, Законско, односно статутарно пробивање кое може да биде Директно или Индиректно, Пробивање во стечајната постапка, Обратно пробивање и Доброволно (односно договорно) пробивање. Наведените видови понатаму поконкретно се анализираат во различните правни системи – предмет на оваа опсервација.

Во **вториот дел** насловен како Пробивање на корпоративниот превез во Република Северна Македонија – Правна рамка за утврдување на посебна одговорност на содружниците, акционерите и членовите на органите на управување за обврските на трговското друштво, се дава анализа од аспект на сите негови видови, односно даден е осврт кон легислативата и праксата на овие постапки во Република Северна Македонија, како земја на авторот, од чија судска пракса всушност потекнува и инспирацијата за ова

истражување. Овде е направена опсервација на законските прописи каде што се сретнуваат одредби поврзани со пробивањето на корпоративниот превез, а тоа се пред сè: Законот за трговските друштва, Законот за стечај, Законот за облигационите односи, Законот за даночната постапка, Законот за работните односи, Законот за финансиска дисциплина и Регистарот на вистински сопственици. Понатаму е даден осврт кон Доброволното пробивање на корпоративниот превез, Обратното пробивање, како и Судското пробивање низ субјективитетот на трговското друштво, со анализа на некои случаи од судската пракса во Република Северна Македонија, односно околу дваесетина пресуди на Основните судови, Апелационите судови, Врховниот суд на РСМ, Управниот суд и Уставниот суд на РСМ, поврзани со пробивањето низ правниот субјективитет на трговското друштво.

Во третиот дел – Компаративна анализа на „Пробивање на корпоративниот превез“ во различните правни системи, се дава осврт кон правните и законските основи, како и праксата по овие постапки во Велика Британија (замјата каде што се случила првата ваква парница - „Саломон против Саломон и друштвото“ од 1897 година, која се смета за прв случај на пробивање на корпоративниот превез), САД (која важи за систем со најразвиена пракса по ова прашање), Германија (чие право има најсилно влијание воопшто врз легислативата на европските држави), Франција, Холандија, Белгија, Австрија, Србија, Хрватска и Словенија (кои и регионално и историски, како и според нивните правни традиции се најблиски до Република Северна Македонија).

Во четвртиот дел – Можности за подобрување на легислативата во врска со „Пробивањето на корпоративниот превез“ во Република Северна Македонија и насоки за хармонизација со некои поефикасни решенија, дадени се согледувања за можностите за интегрирање на некои корисни аспекти во нашата легислатива и пракса, за кои, ако се имаат предвид состојбите на непознавањата во однос на овој правен институт, тие би можело да бидат корисни и за земјите од нашето опкружување, како и за повеќето постсоцијалистички земји. На крајот се дава и согледување и предлог за измена и дополнување на членот 28 од македонскиот Закон за трговски друштва, која одредба, кај нас е клучна во однос на пробивањето на корпоративниот превез.

Во заклучокот се даваат заклучни согледувања во кои се сумирани резултатите од докторското истражување, а кои се образложени подолу во оваа рецензија.

На крајот од докторската дисертација се наоѓа преглед на користената библиографија при изработката на трудот и прилозите кои се нејзин составен дел.

2. Предмет на истражувањето

Предмет на овој докторски труд се постапките за барање на лична, неограничена и солидарна одговорност на членовите и управата за обврските на трговските друштва, во правната теорија познати како институтот „Пробивање на корпоративниот превез“, кој е опсервиран и анализиран од аспект на сите негови видови, односно случаи. Овој правен институт се карактеризира со тешки парници и докажувања, од причина што тој е поставен како исклучок од правилата за одговорноста кај трговските друштва, како и на самата идеја за Правото на друштва како посебна гранка на правото, што уште повеќе укажува на потребата од подлабоки истражувања во оваа област. Идејата е да се разбере (глобално) кои правни основи се релевантни за поведување на овие постапки, дали и колку тие се присутни и во нашето право, а со цел да се објасни какви модификации може или треба да се направат во нашето право, за подобрување на легислативата и праксата по однос на оваа проблематика (кај нас, но можеби и пошироко – и во други постсоцијалистички замји), а заради подобрување на ефикасноста во наплатата на побарувањата од трговските друштва – должници, а со тоа и подобрување на ликвидноста на целото стопанство.

Кандидатот, како една од поставените цели при изработката на докторската дисертација, ја има поставено целта да продуцира научно истражување кое ќе даде оригинален придонес во науката, имајќи ја предвид неистражената област, како и актуелноста на прашањето кое го обработува овој труд. Во овој труд детално се анализирани најнапред законските прописи кои ја уредуваат оваа материја во Република Северна Македонија, понатаму даден е осврт кон законските регулативи и праксата на Велика Британија, САД, Германија, Франција, Белгија, Холандија, Австрија, Србија, Хрватска и Словенија, за на крајот да се дадат насоки за хармонизација и предлог за измена и дополнување на членот 28 од македонскиот, Закон за трговските друштва, како клучна одредба во нашето право која се однесува на институтот Пробивање на корпоративниот превез.

Оригиналноста на овој докторски труд се согледува во тоа што кандидатот не само што прави една длабока теоретска анализа на прашањето на пробивање на корпоративниот превез, од аспект на сите негови видови и форми, туку прави и компаративна анализа на законската регулатива и праксата во Република Северна Македонија со другите држави од регионот и пошироко, од каде што ги согледува и можностите за подобрување на легислативата преку предлагање на едно прецизирано, појасно и посеопфатно законско решение.

Овој докторат претставува придонес и за идни академски истражувања на слична тематика, пред сè поради значајните прашања обработени во овој труд. Значајно прашање е обработено во оваа докторска дисертација, тесно поврзано со зголемувањето на ефикасноста на наплатата на побарувањата од трговските друштва должници, а со тоа и зголемувањето на ликвидноста на стопанството, што е од значење за целокупниот развој и прогрес на државата.

Научната анализа на кандидатот придонесува кон зголемување на теоретските и практични познавања од областа.

Целта на овој труд е, пред сè, да даде одговор на прашањето дали постојат можности за подобрување на легислативата и праксата за пробивање на корпоративниот превез во Република Северна Македонија, а пред сè преку давање на продуктивни и корисни теоретски сознанија за институтот „Пробивање на корпоративниот превез“, со кои се дава придонес како кон правната теорија, така и кон практичната работа на адвокатите и судиите, односно пред целата правничка фела, како можност (алтернатива) односно инструмент за справување со несовесните должници. Понатаму се продлабочуваат знаењата за „Пробивање на корпоративниот превез“ преку компаративна анализа на легислативата и праксата на нашиот правен систем и правните системи на западните капиталистички земји, односно развиените пазарни економии со подолга традиција на примена на овој институт, но и на некои постсоцијалистички држави вклучувајќи ги и земјите од нашето опкружување. Крајната цел на истражувањето е подобрување на ефикасноста на наплатата на побарувањата од трговските друштва-должници – која е од есенцијална важност за функционирањето на целото стопанство, кај нас, но и пошироко. Оваа дисертација има за цел да укаже и на евентуалните слабости во правното нормирање, односно потребата од дерегулација на правните прописи, која цел ќе се оствари пред сè со компаративна анализа на регулативите на повеќе земји од Балканот.

3. Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена докторската дисертација

На научно ниво во Република Северна Македонија темата за пробивање на корпоративниот превез не е доволно обработувана, а притоа достапната литература на македонски јазик е многу мала и тоа воглавно во поглед на законодавството на

Република Северна Македонија и пред сè единствено од аспект на Законот за трговските друштва, додека, пак, другите аспекти се помалку анализирани. Кандидатот наведува дека за него претставувало голем предизвик подготовката на оваа докторска дисертација имајќи предвид дека било потребно да употреби странска стручна и научна литература, правејќи правна анализа на повеќе законски прописи од различни држави и правни системи, како и теоретски излагања поврзани со нив. Воедно, направен е напор во домашното македонско законодавство да се согледаат сите аспекти на институтот пробивање на корпоративен превез и да се откријат сите слабости на правниот систем, а со цел да се даде придонес кон развојот на правната регулатива во врска со ова прашање. Она што е оригинално во овој докторски труд е тоа што овде, не само што се прави една длабока правна анализа, туку се прави и анализа на сите индикатори поврзани со посебната одговорност на содружниците, акционерите и членовите на органите на управување за обврските на трговските друштва, со посебен акцент на легислативата и праксата во Република Северна Македонија.

4. Краток опис на применетите методи

Во изработката на овој труд користени се повеќе методи на истражување, односно општи и посебни методи, а особено: опсервација, анализа, синтеза, индукција, дедукција, генерализација, конкретизација и специфицирање, статистика и компарација.

Истражувањето има теоретско-емпириски карактер. Теоретскиот дел содржи синтетизирани сознанија стекнати со теоретско проучување на предметот на тезата, односно консултирање стручна литература, странски и домашни монографии и стручни трудови.

Истражувањето најпрво е засновано на *емпириски метод* во воведниот дел, имајќи предвид дека инспирацијата за ова истражување авторот на трудот ја црпи од парниците за пробивање на корпоративниот превез во кои самиот тој како адвокат вел активно учество. Воедно значаен е и *историскиот метод* и тоа најнапред во поглед на појавата на хипотезите, односно претпоставките за ова истражување, а тоа се: правниот персоналитет и ограничената одговорност како правни категории, кои се темелни принципи на Правото на друштва, но и претпоставки за пробивање на корпоративниот превез, но и во поглед на пробивањето на корпоративниот превез како значаен правен институт за посебна одговорност на членовите и управата за обврските на трговското друштво, со кој се пробиваат овие принципи. Понатаму, *методот на анализа* е еден од најзначајните методи кои ќе се применат во текот на истражувањето. Преку *методот на анализа*, најнапред анализирано е позитивното законодавство на Република Северна Македонија во врска со законските прописи во кои се среќава пробивањето на корпоративниот превез како правна категорија, а понатаму и правната рамка за пробивање на корпоративниот превез во Велика Британија, САД, Германија, Франција, Белгија, Холандија, Австрија, Србија, Хрватска и Словенија. Трудот продолжува со *компаративна анализа* на наведените правни системи во делот на пробивањето на корпоративниот превез, врз основа на која се донесуваат заклучоци во врска со ефикасните решенија по однос на ова прашање.

Со *доиматскиот метод* дефиниран е поимот на пробивање на корпоративниот превез како посебна (лична, неограничена и солидарна) одговорност на членовите и управителите за обврските на трговското друштво за обврските на друштвото, доколку тие го злоупотребиле правниот персоналитет и ограничената одговорност во друштвото, а на штета на доверителите на друштвото. Исто така, во ова излагање дефинирани се и сите видови, односно случаи на пробивање на корпоративниот превез, а тоа се: идентификација, законско, односно статутарно пробивање кое може да биде директно и индиректно, пробивање во стечајната постапка, обратно пробивање и доброволно

пробивање. Воедно, даден е и преглед на теориите кои ја објаснуваат правната природа на овој правен институт, а тоа се: теоријата на агенција, теоријата на економско единство (која се нарекува уште и теорија на „*alter ego*“ – „*opuio jas*“, теорија на стопанскиот идентитет или теорија на мешање на имотот), понатаму теоријата на криењето (која се нарекува уште и теорија на превезот, маската, фасадата, теорија на скриениот претприемач, теорија на привидот на правната личност), теоријата на инструменталноста и теоријата на фикција на компанијата, како и теоријата на (субјетивната и објективна) злоупотреба односно незаконитост, теоријата на примена на правото, теоријата на раздвоеност и теоријата на неединственост. Анализирана е и стручната и законска терминологија која се користи за институтот пробивање на корпоративниот превез, односно пробивање низ (правниот субјективитет на) трговското друштво. Анализирана е и екстензивноста на одредбите од Законот за трговските друштва, Законот за стечај, Законот за облигационите односи, Законот за даночната постапка, Законот за работните односи, Законот за финансиска дисциплина, како и подзаконските акти поврзани со овие закони и правилата на функционирање на Регистарот на вистински сопственици. Преку *методот на анализа* утврден е и начинот на кој беа поведувани парници за пробивање на корпоративниот превез во Република Северна Македонија, а тоа е преку докажување дека одговорните лица во трговското друштво – должник (најчесто менаџерите, но и содружниците и акционерите), заради неплаќањето на некоја доспеана фактура од страна на друштвото-должник, му нанеле ненадоместлива штета на доверителот, според општите одредби за штета од член 141 ст.1 од ЗОО а во корелација со член 362 од ЗТД, бидејќи не постапувале со внимание на уреден и совесен трговец во смисла на член 241 став 2 од Законот за трговските друштва, но особено бидејќи не поднеле предлог за стечај по истекот на 21 ден од денот кога сметката на друштвото-должник била блокирана повеќе од 45 дена во смисла на член 5 и член 51 став 4, 8 и 9 од ЗС, па заради сето ова истите се одговорни пред доверителите на друштвото-должник и треба да одговараат лично, солидарно и неограничено со сиот свој имот, за долгот на конкретното трговско друштво, во смисла на член 28 од ЗТД, насловен како „Посебната одговорност на содружниците односно акционерите“, а кој, кај нас, е клучната одредба за пробивање на корпоративниот превез. Во излагањето се анализирани и правно-релевантните приговори, односно основи со кои би можело да се приговара во одговор на една ваква тужба, а воедно дадено е и согледување на авторот за тоа како, според важечките законски прописи во РСМ, едно вакво тужбено барање би требало да биде поставено.

Во истражувањето значаен е и *статистичкиот метод* со особен акцент на анализата на правните основи по кои биле уважувани тужбените барања по основ на пробивање на корпоративниот превез во различните правни системи (особено за САД постојат мошне прецизни статистички податоци), како и квалитативниот и квантитативниот метод. Со *методот на специјализација и конкретизација* утврдени се специфичните правни основи од различни закони односно правни области во кои се сретнува институтот пробивање на корпоративниот превез. На крајот од овој труд користен и *компаративниот метод* во поглед на споредба на клучната одредба од законите за трговските друштва особено помеѓу Република Северна Македонија, Србија, Хрватска и Словенија. Се дава согледување на предностите и слабостите на различните законски решенија, како и предлог за алтернативно законско решение во врска со членот 28 од Македонскиот Закон за трговските друштва, кое, според авторот, би можело да претставува јасна солучија и законска формулација на оваа одредба во Република Северна Македонија.

Имено во овој труд се применети голем број на методи, како потврда за поставените хипотези кои произлегуваат од предметот на истражувањето, а кои го

потврдуваат кредибилитетот на истражувањето и овозможуваат изведување на заклучоци и препораки.

5. Краток опис на резултатите од истражувањето

Во поглед на квалитативното методолошко истражување, кандидатот го објаснува процесот на сумирање на резултатите од анализата на правните норми како и анализата на теоретските сознанија по однос на предметот на ова истражување, а тоа е правниот институт Пробивање на корпоративниот превез од аспект на сите негови видови, законските акти во кои се пропишани одредбите во врска со овој институт, како и анализата на правната рамка за пробивање на корпоративниот превез во различни правни системи, со насоките за хармонизација и подобрување на нашата легислатива во однос на ова прашање.

Имено, предметот на трудот – правниот институт „Пробивање на корпоративниот превез“, е детално разработен од сите негови аспекти. Истиот се користи како фигуративен израз за постапките за докажување на посебна (лична, неограничена и солидарна) одговорност на содружниците, акционерите и членовите на органите на управување на трговските друштва за обврските на тие друштва, воглавно во случаите кога ќе се докаже злоупотреба на ограничената одговорност, а на штета на доверителите на друштвото. Овие постапки обично се карактеризираат со долги парници и тешки докажувања, од причина што овој правен институт е поставен спротивно на темелните принципи на Правото на друштва, а со тоа и на самата идеја за Правото на друштва како посебна гранка на правото, заради што истиот ја допира од една страна самата поставеност на целиот правен систем во делот на трговските друштва и стечајното правно, а од друга страна и правната сигурност воопшто. Ова дополнително ја комплицира и примената на овој правен институт, но и законската регулатива поврзана со него, без исклучок, во сите анализирани правни системи, но истото уште повеќе укажува и на потребата од темелни теоретски истражувања и едукација во оваа област.

Поставените хипотези на докторската дисертација од страна на кандидатот, се темелните принципи на Правото на друштва (кои по исклучок, може да бидат игнорирани, преку примената на институтот Пробивање на корпоративниот превез), а тоа се:

- **Посебниот правен персоналитет на трговските друштва** како посебни субјекти на правото. Имено трговското друштво е посебен субјект на правото независен од неговите членови и управители, како такво самостојно настапува во правниот промет и е носител на сопствени права и одговорности – независни од правата и обврските на неговите членови и управители.
- **Ограничената одговорност** како една исклучително значајна правна категорија во однос на инвестирањето и акумулацијата на капиталот. Имено, потенцијалната одговорност на членовите на друштвото, како инвеститори, е ограничена до нивото на нивната капитална инвестиција, односно нивниот основачки влог кој го вложуваат во друштвото, и
- **Начелото на одвоеност односно автономија на имотот на трговското друштво наспроти имотите на неговите членови и управители** – имотот на трговското друштво е автономен (значи одвоен) од имотот на неговите членови и управители, што значи дека тој не смее да се меша со имотот на неговите членови и управители. Како последица на ова, доверителите на друштвото не може да ги намируваат своите побарувања од имотот на неговите членови и управители, но и доверителите на членовите и управителите, не може да ги намируваат своите побарувања од имотот на друштвото (тие може да го зафатат нивниот удел, но не и имотот на друштвото).

- **Институтот „Пробивање на корпоративниот превез“** се однесува на одговорноста која е исклучок од погоре наведените принципи, односно на посебната одговорност на членовите и управата за обврските на трговското друштво наспроти правилата за Правен персоналитет, Ограничена одговорност и Автономија на имотот на трговското друштво.

Значи, преку примената на институтот „Пробивање на корпоративниот превез“ (односно преку пробивањето низ погоренаведените принципи), се постигнува, по тужба на доверителот, судот да изрече лична, неограничена и солидарна одговорност на членовите и управата за обврските на конкретното трговско друштво. За да се реализира една ваква одговорност, нужно е да биде докажана и злоупотреба на право, а ова воопшто не е едноставно, од причина што злоупотребата на право е нешто што е дозволено (нечие право на избор) – не нешто што е забрането. Овој труд е еден обид да се истражи, на глобално ниво, кои правни основи се ралавантни за поведување на вакви постапки, дали и колку тие се присутни и во нашето право и какви модификации може или треба да се направат во нашето законодавство, за да се подобри легислативата и праксата по однос на ова прашање, со цел да се обезбеди посоодветна и поефикасна примена на институтот Пробивање на корпоративниот превез, преку што би се подобрила на ефикасноста во наплатата на побарувањата од трговските друштва должници, но без при тоа да се создаде несигурност во инвестирањето на капиталот во капиталските друштва, како и несигурност во целиот правен систем.

На крај, кандидатот ги сумира наодите во јасни препораки и согледувања, притоа извлекувајќи заклучоци. Квалитативната методолошка примена овозможила темелно разбирање на правниот институт пробивање на корпоративниот превез, од аспект на сите негови видови, како и од различни перспективи, согледни низ легислативата и правната теорија на различни правни системи.

Според кандидатот, поефикасната примена на институтот Пробивање на корпоративниот превез а со тоа и поефикасната наплата на побарувањата, би можело да се постигне најнапред преку теоретска едукација и свесност на стручните кадри за постоењето, принципите на примена и правната природа на овој правен институт, како и преку подобрување на легислативата преку измени и дополнувања на клучната законска одредба која се однесува на пробивање на корпоративниот превез.

Во контекст на изнесеното, кандидатот дава и свои предлози и сугестии за измени и дополнувања на членот 28 од Законот за трговските друштва. Имено, според кандидатот, би требало појасно да се дефинираат некои позиции во врска со институтот Пробивање на корпоративниот превез. Најнапред, самата одредба би можело да биде насловена како „Пробивање низ правното лице“ (или „Пробој низ правната личност“), што би ја приближило законската терминологија со теоретскиот поим „Пробивање на корпоративниот превез“, наместо сегашната фраза „Посебна одговорност на содружниците односно акционерите“, што е поопшта формулација. Понатаму, во ставот 1 од овој член, би требало да се внесе одредба во однос на дефинирањето на злоупотребата која води до пробивање на превезот (како во ставот 3 од членот 10 од хрватскиот ЗТД), односно дека „Оној што ја злоупотребува околноста дека како член на трговско друштво не одговара за обврските на друштвото, не може да се повикува на тоа дека според законот не одговара за тие обврски“. Понатаму, во Македонската законска одредба да биде внесен јасен субјективен и објективен законски рок за поднесување на тужбата за пробивање на корпоративниот превез (како по примерот на српскиот ЗПД – 6 месеци од денот на дознавањето за злоупотребата, но не повеќе од 5 години од денот на настанувањето на злоупотребата). Понатаму, по примерот на словенечкиот *Zakon o gospodarskih družbah* член 8 став 2, би требало и кај нас да се додаде одредба за

приоритет на постапките за лична одговорност на содружниците, со што би се забрзала и би се подобрила ефикасноста на наплата, доколку се докаже злоупотребата но и основаноста на доверителовото побарување. Анализирани се и други околности поврзани со оваа законска одредба, пред сè, во делот на одговорноста на законскиот застапник за обврските на друштвото (како што делумно, но нејасно, е наведено во српскиот ЗПД), како и во однос на тоа дали во случај на отворен стечај единствено стечајниот управник би имал активна легитимација за поднесување на ваква тужба (по примерот на Хрватска), во кој дел кандидатот останува резервиран.

Резултатите од докторската дисертација алудираат на потребата креаторите на јавните политики да ги увидат бенефитите од примената на пробивањето на корпоративниот превез, издигнувајќи ја ефикасната наплата на побарувањата од трговските друштва – должници на ниво на еден од приоритетите кон поздрава и поразвиена економија.

6. Исполнетост на законските услови за одбрана на докторската дисертација

Кандидатот го има исполнето условот да има објавено 2 (два) труда во списание со меѓународен уредувачки одбор пред одбраната на докторската дисертација, а ги издвоил следните:

1. „Постапката за признавање на правото на патент“ (2015 г.) - Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Правен факултет, Центар за правни и политички истражувања на Втората интернационална научна конференција: „Општествените промени во глобалниот свет“ – септември, Штип, 2015.
2. „Кодекс на професионалната етика на адвокатите, адвокатските стручни соработници и адвокатските приправници на Адвокатската комора на Република Македонија“ (2017 г.) на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип, Правен факултет, Центар за правни и политички истражувања на Четвртата интернационална научна конференција: „Општествените промени во глобалниот свет“ – септември, Штип, 2017.

Наведените 2 (два) труда се објавени во референтни научни списанија *Social changes in the global world*, со меѓународен уредувачки одбор, во кои учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови, а согласно со член 33 од Правилникот за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на трет циклус студии – докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (2019). Погоре наведените 2 (два) труда кандидатот ги има и презентирало на погоре наведените 2 (две) интернационални научни конференции, со што го исполнил и условот за учество на најмалку две докторски работилници, односно за задолжителна меѓународна мобилност.

Воедно кандидатот, во текот на докторските студии ги реализирал и следните активности и ги објавил и следните трудови:

- „Одговорноста на членовите и управата за обврските на трговските друштва – Пробивање на корпоративниот превез“ (2017 г.) на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ Скопје, Правен факултет „Јустинијан Први“ Скопје – Конференција за докторски студии: мај, Скопје, 2017.
- „Пробивање на корпоративниот превез – причина или последица?“ (2018 г.), - Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Правен факултет „Јустинијан Први“ Скопје – Конференција за докторски студии: мај, Скопје, 2018.
- „Пробивање на корпоративниот превез во Велика Британија“ (2019 г.) - Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Правен факултет „Јустинијан Први“ Скопје – Конференција за докторски студии: јуни, Скопје, 2019.

- „The Management Agreement – Regulation and Application in Republic of Macedonia“ (2019 г.) објавен во Journal of European and Balkan Perspectives во 2019 год.
- „Law on Insurance in the Republic of North Macedonia and Directive (EU) 2016/97 of the European Parliament and the Council of 20 January 2016. On Insurance Distribution – Insights, Analyses and Guidelines for Compliance (2020 г.) - Journal of European and Balkan Perspectives во 2020.

Објавените трудови се во врска со предметот на истражување на докторскиот труд и во период на студирање на третиот циклус.

Заклучок и оценка на трудот

Кандидатот **Дарко Јанкуловски** за предмет на својот докторски труд избрал исклучително комплексна тематика, а која на научно ниво во Република Северна Македонија темата за правниот институт Пробивање на корпоративниот превез не е доволно обработувана, а притоа достапната литература на македонски јазик е многу мала и тоа само во поглед на законодавството на Република Северна Македонија и исклучиво од аспект на Законот за трговските друштва. Согласно претходно наведеното, докторската дисертација ќе има големо значење, како теоретско така и практично, затоа што станува збор за актуелна тема од соврменото време која е недоволно истражена во нашата држава. Докторскиот труд на кандидатот **м-р Дарко Јанкуловски** претставува самостоен научен труд, со кој за првпат се остварува ваква темелна, систематска и со иновативен методолошки пристап анализа на една комплексна правна регулатива на ниво на Република Северна Македонија, како и повеќе земји од регионот и светот. Во поглед на научната елаборација, докторскиот труд претставува значаен придонес за развојот на деловното право не само во Република Северна Македонија, туку и на меѓународно ниво имајќи предвид дека докторската дисертација опфаќа многу различни аспекти и многу различни земји, преку употреба на различни пристапи за анализа на добиени резултати од научното истражување. Во направеното истражување, кандидатот се служел со релевантна литература од сферата на деловното право, граѓанското материјално и процесно право, трудовото право, како и стандардите кои се применуваат за упис на субјектите при Централниот регистар, што му овозможило сеопфатно да го анализира предметот на неговото проучување и да имплементира иновативен пристап при подготвувањето на докторскиот труд. Комисијата смета дека докторската теза на кандидатот **Дарко Јанкуловски** од методолошки аспект, со употреба на интердисциплинарен пристап преку апликативност на повеќе научни методи, применувајќи квалитативно истражување и употреба на секундарна анализа на веќе постоечките статистички податоци, но и од содржински аспект, претставува самостоен и заокружен научен труд, што е доказ дека тој успешно ја владее истражуваната проблематика и дека успешно ги имплементирал иновативните методолошки пристапи и техники на научноистражувачката работа. Исто така, кандидатот демонстрира одлична способност за критичка опсервација и анализа на постојните закони и подзаконски акти, Директивите на Европската Унија и законодавството на Република Северна Македонија, како и умешност за елаборација на сопствените ставови во поглед на предметната истражувачка проблематика. На овој начин, со својата докторска дисертација кандидатот директно придонесува кон зголемени теоретски и практични познавања за ваков вид на домашни и меѓународни акти, сумирање на резултатите на глобално ниво, давање предлог за нови алтернативи за решавање на предизвиците со кои се соочуваат субјектите за надминување на проблемот со ефикасната наплата на побарувањата и воопшто зголемувањето на ликвидноста на стопанството што, според Комисијата, претставува најзначен научен придонес на докторскиот труд.

Предлог

Врз основа на изнесенiот приказ и оцена, Комисијата констатира дека докторскиот труд на кандидатот **Дарко Јанкуловски** под наслов: **Пробивање на корпоративниот превез** ги задоволува воспоставените стандарди за изготвување на трудови од ваков вид и со задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје да го усвои овој извештај со позитивна оценка и да му овозможи на кандидатот **Дарко Јанкуловски** да го брани својот докторски труд.

Скопје, 10.7.2025

КОМИСИЈА ЗА ОЦЕНА

Проф. д-р Димитар Гелев, с.р.

Проф. д-р Александар Климовски, с.р.

Проф. д-р Лазар Јовевски, с.р.

Проф. д-р Дарко Спасевски, с.р.

Проф. д-р Биљана Петревска, с.р.

ПРЕГЛЕД

**На прифатени теми за изработка на докторски дисертации на
Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје
Наставно-научен совет – 02.07.2025 година**

Ред. број	Кандидат	Тема (на македонски јазик)	Тема (на англиски јазик)	Комисија	Број и датум на одлука
1.	м-р Ана Здравева,	„Правни аспекти на договорот за доживотна издршка: Улогата на правните лица во заштитата на старите лица“	„ Legal Aspects of the Lifetime Support Contract: The Role of Legal Entities in the Protection of Elderly Persons“	1. проф.д-р Јадранка Дабовиќ Анастасовска (менторка) 2. проф.д-р Дејан Мицковиќ 3. проф.д-р Ненад Гавриловиќ	02-812/60 04.07.2025
2.	м-р Марија Мирческа,	„ Внатрешно самоопределување и поделба на моќта во мултикултурните општества – со посебен осврт на Северна Ирска, Босна и Херцеговина и Северна Македонија “	„Internal Self-Determination and Power Sharing in Multicultural Societies – Case Studies of Northern Ireland, Bosnia and Herzegovina and North Macedonia“	1. проф. д-р Рената Дескоска (менторка) 2. проф. д-р Марика Ристовска 3. проф. д-р Јелена Трајковска Христовска	02-812/59 04.07.2025

Скопје, 08.07.2025 година

**Декан,
Проф. д-р Сашо Георгиевски**

ПРЕГЛЕД

**на прифатени теми за изработка на магистерски трудови на Правниот факултет
„Јустинијан Први“ во Скопје Наставно Научен Совет од 02.07.2025 година**

Кандидат	Тема	Ментор	Датум	Одлука број
1. Милена Марковиќ	„Потерница и Распис (Notice and Pursuit)“	Проф.д-р Гордан Калаџиџев	02.07.2025 година	02-812/76 од 07.07.2025 година
2. Ељона Реџеџи,	„Компаративна анализа на одговорноста за сообраќаен криминал кај децата во Република Северна Македонија и Република Албанија (Comparative Analysis of the Child’s Responicbility for Traffic Delinquency in Republic of North Macedonia and Republic of Albania)“	Проф.д-р Гордана Лажетиќ	02.07.2025 година	02-812/77 од 07.07.2025 година
3. Кристина Миловановиќ,	„Меѓународно даночно избегнување и мерки за спречување на даночното избегнување во правото на Европската унија со осврт на Република Северна Македонија (International Tax Avoidance and Measures for Prevention of Tax Avoidance in the EU Tax Law with Special Focus on the Republic of North Macedonia)“	Проф.д-р Александра Максимовска Стојкова	02.07.2025 година	02-812/78 од 07.07.2025 година
4. Сара Темелковска	„Актуелни прашања и проблеми во тестаменталното наследување во македонското право (Actual questions and	Проф. д-р Ангел Ристов	02.07.2025 година	02-812/79 од 07.07.2025 година

	problems in the inheritance by will in the Macedonian law)“			
5. Емилија Младеновска,	„Заштита на интелектуалната сопственост и улогата на авторските права во бизнис секторот (Intellectual property protection and the role of copyright in the business sector)“	Проф.д-р Владо Бучковски	02.07.2025 година	02-812/80 од 07.07.2025 година
6. Верица Зузаровска,	„Добро познати трговски марки и нивната заштита (Well-known trademarks and their protection)“	Проф.д-р Владо Бучковски	02.07.2025 година	02-812/81 од 07.07.2025 година
7. Викторија Кировска,	„Дискриминација при работа на дигитални платформи (Discrimination in digital platform employment)“	Проф.д-р Лазар Јовевски	02.07.2025 година	02-812/82 од 07.07.2025 година
8. Сашо Павлоски,	„Меѓународни економски политики во енергетската дејност (International economic policies in energy industry)“	Проф.д-р Ванчо Узунов	02.07.2025 година	02-812/84 од 07.07.2025 година
9. Деспина Крстева,	„Улогата и значењето на здравственото осигурување во Република Северна Македонија (The role and importance of health insurance in the Republic of North Macedonia)“	Проф.д-р Лазар Јовевски	02.07.2025 година	02-812/83 од 07.07.2025 година
10. Ања Спасиќ ,	„Институтот на јавен поредок во меѓународното арбитражно право (Public Policy in International Commercial Arbitration)“	Проф.д-р Тони Дескоски.	02.07.2025 година	02-812/85 од 07.07.2025 година

11. Умит Касум	„Правниот статус на вработените во Министерството за надворешни работи и надворешна трговија на Република Северна Македонија“	Проф.д-р Ана Павловска Данева	02.07.2025 година	02-812/86 од 07.07.2025 година
12. Ана Софеска,	„The Geopolitics of EU's Strategic Autonomy: The Western Balkans as a Test Case for EU Independence (Геополитичките аспекти на стратешката автономија на ЕУ: Западниот Балкан како студија на случај за независноста на ЕУ)“	Проф.д-р Иван Дамјановски.	02.07.2025 година	02-812/87 од 07.07.2025 година
13. Ива Наскова,	„The Coexistence Between National and European Identity: The Relevance of Dual Identities in the Western Balkan Countries and the Countries of Central and Eastern Europe through the Lens of EU Citizenship and Supranational Belonging (Коегзистенцијата помеѓу националниот и европскиот идентитет: релевантноста на дојните идентитети во земјите од Западен Балкан и земјите од Централна и Источна Европа низ призмата на граѓанството на ЕУ и наднационалната припадност)“	Проф.д-р Иван Дамјановски.	02.07.2025 година	02-812/88 од 07.07.2025 година

14. Слободан Иванов,	„Меѓународната Конвенција на ООН за права на лицата со попреченост – анализа и компаративен приказ на нејзината имплементација во Македонија и во други земји (UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities – analysis and comparison of its implementation in Macedonia and other countries)“	Проф.д-р Љупчо Стојковски.	02.07.2025 година	02-812/89 од 07.07.2025 година
15. Иван Ников	„Корпоративни комуникации на социјалните мрежи: стратегии и цели (Corporate Communications on Social Media: Strategy and Goals)“	Проф.д-р Јасна Бачовска Недиќ.	02.07.2025 година	02-812/90 од 07.07.2025 година
16. Мила Тодоровска,	„Стратешки комуникациски алатки на општествено одговорната компанија: студија на случај Макпетрол АД (Strategic Communication Tools of the Socially Responsible Company: Case Study Makpetrol AD)“	Проф.д-р Јасна Бачовска Недиќ.	02.07.2025 година	02-812/91 од 07.07.2025 година
17. Ивона Митковска,	„Dress code како техника на визуелниот идентитет (Dress code as a visual identity technique)“	Проф.д-р Јасна Бачовска Недиќ.	02.07.2025 година	02-812/74 од 07.07.2025 година
18. Бојан Аврамовски,	„Циклус на комуникациска стратегија во јавен сектор: јавно здравство во Република Северна Македонија (Public	Проф. д-р Јасна Бачовска Недиќ.	02.07.2025 година	02-812/75 од 07.07.2025 година

	Sector Communication Strategy Cycle: Public Health in the Republic of North Macedonia)			
19. Теа Димковска,	„Користење на вештачката интелигенција во односите со јавност за време на политички кампањи (Using artificial intelligence in public relations during political campaigns)“	Проф.д-р Христина Рунчева Тасев.	02.07.2025 година	02-812/92 од 07.07.2025 година

Скопје, 09.07.2025 година

Декан
Проф.д-р Сашо Георгиевски

Изработил: м-р Илија Манасиев, советник за студентски работи

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „РАЗВОЈ И ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА СТАТИСТИЧКИ МЕТОДИ ВО ПРЕТФОРМУЛАЦИСКИ СТУДИИ НА ФАРМАЦЕВТСКИ ДОЗИРАНИ ФОРМИ НА ИБУПРОФЕН И ВИБРАЦИСКИ СПЕКТРОСКОПСКИ ИСПИТУВАЊА НА НАТРИУМОВАТА СОЛ НА ИБУПРОФЕН ДИХИДРАТ“ ОД М-Р ЕЛЕНА ЦВЕТКОВСКА БОГАТИНОВСКА, ПРИЈАВЕНА НА ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во Скопје, на седницата одржана на 29.5.2025 година, со Одлука бр. 02-687/11 од 3.6.2025 година, избра Рецензентска комисија за оцена на изработената докторска дисертација на кандидатката м-р Елена Цветковска Богатиновска со наслов: **РАЗВОЈ И ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА СТАТИСТИЧКИ МЕТОДИ ВО ПРЕТФОРМУЛАЦИСКИ СТУДИИ НА ФАРМАЦЕВТСКИ ДОЗИРАНИ ФОРМИ НА ИБУПРОФЕН И ВИБРАЦИСКИ СПЕКТРОСКОПСКИ ИСПИТУВАЊА НА НАТРИУМОВАТА СОЛ НА ИБУПРОФЕН ДИХИДРАТ**, во состав: проф. д-р Љупчо Пејов (претседател), проф. д-р Виолета Колева (член), проф. д-р Петре Макрески (член), вонр. проф. Никола Гешковски (член), проф. д-р Виктор Стефов (член и ментор).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Елена Цветковска Богатиновска со наслов: **РАЗВОЈ И ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА СТАТИСТИЧКИ МЕТОДИ ВО ПРЕТФОРМУЛАЦИСКИ СТУДИИ НА ФАРМАЦЕВТСКИ ДОЗИРАНИ ФОРМИ НА ИБУПРОФЕН И ВИБРАЦИСКИ СПЕКТРОСКОПСКИ ИСПИТУВАЊА НА НАТРИУМОВАТА СОЛ НА ИБУПРОФЕН ДИХИДРАТ** содржи 75 страници А4 компјутерски обработен текст во фонт Times New Roman, напишани со единечен проред и големина на букви од 12 точки, со 66 библиографски единици.

Трудот е структуриран во 7 главни поглавја: **ВОВЕД, ЦЕЛИ НА ИСТРАЖУВАЊЕТО, ЕКСПЕРИМЕНТАЛЕН ДЕЛ, РЕЗУЛТАТИ И ДИСКУСИЈА, ЗАКЛУЧОЦИ, ЛИТЕРАТУРА И ПРИЛОЗИ**. Овие поглавја се систематизирани во потпоглавја со наслови и поднаслови, со што се обезбедува јасно и соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето. Текстот е збогатен со 3 табели и 17 слики.

Во **ВОВЕДОТ** кандидатката пишува за претформулациските испитувања кои претставуваат суштински дел од развојот на новите системи и развојот на фармацевтските дозирани форми. Кажано е дека претформулациската фаза од развојот на фармацевтските дозирани форми вклучува сеопфатни физичко-хемиски и структурни анализи на фармацевтската активна супстанца (API) сама по себе или кога истата е во комбинација со некои помошни фармацевтски компоненти (ексципиенти). Кандидатката наведува дека во рамките на оваа дисертација се темелно проучени два важни аспекти од претформулациските испитувања: (I) воведување статистички анализи и алгоритми базирани на машинско учење, како алатки за тестирање и интерпретација на резултатите добиени при студиите на компатибилност, и (II) проучување на спектар-структурните корелации на натриумовата сол на ибупрофен дихидрат и неговите деутерирани аналози со техниките на вибрациската спектроскопија, со цел подлабоко да се осознаат структурните и вибрациските карактеристики кои се специфични и одговорни за однесувањето на ова соединение.

Темелно се објаснети студиите на компатибилност, односно компатибилноста на API со потенцијалните ексципиенти. Потоа, темелно се елаборира имплементацијата на статистички методи во претформулациските испитувања. Во воведот се дадени и податоци за физичко-хемиски и структурни карактеристики на ибупрофенот и натриумовата сол на ибупрофен дихидрат.

Наведено е дека мултиваријантната статистичка анализа е применета како потенцијален пристап за евалуација и интерпретација на резултатите добиени во рамките на претходно дизајнирана студија на компатибилност на ибупрофен со поголема група на ексципиенти, со цел брз скрининг на компатибилноста на API и ексципиентите. Кажано е дека за карактеризација во цврста состојба се користени фурјетрансформна инфрацрвена спектроскопија (FTIR) и диференцијално скенирачка калориметрија (DSC). За статистичка евалуација на експериментално добиените резултати се применети методите: анализа на главната компонента (PCA) и метод на парцијални најмали квадрати со примена на дискриминаторна анализа (PLS-DA).

Освен тоа, тука е наведено дека во рамките на оваа дисертација за првпат се детално проучени инфрацрвените спектри, снимени на собна температура (RT) и на температурата на вриење на течен азот (LNT), како и раманските и ATR-спектрите (на собна температура) на натриумовата сол на ибупрофен дихидрат, со посебен фокус на вибрациите на молекулите вода, со што за првпат е направена спектар-структурна корелација за ова многу важно фармацевтско соединение. Со цел поточна и недвосмислена интерпретација на вибрациските спектри, анализирани се и примероци подготвени со делумно или речиси целосно деутерирана кристална вода.

Во поглавјето ЦЕЛИ НА ИСТРАЖУВАЊЕТО, кандидатката ги презентира најважните цели на докторската дисертација кои се систематизирани во два главни дела: воведување на нов, темелен пристап при проучувањето на претформулациските аспекти од развојот на фармацевтските дозирани форми кои содржат API ибупрофен или неговата натриумова сол, како и вибрациски спектроскопски испитувања на натриумовата сол на ибупрофен дихидрат.

Поглавјето ЕКСПЕРИМЕНТАЛЕН ДЕЛ е поделено, генерално, на два дела. Во првиот дел опфатени се експерименталните услови за развој и имплементација на статистички методи во претформулациски студии на фармацевтски дозирани форми на ибупрофен со примена на мултиваријантна анализа. Во вториот дел се опишани експерименталните услови при вибрациските спектроскопски испитувања на натриумовата сол на ибупрофен дихидрат. Инаку, и двата дела се поделени на три потпоглавја: Материјали и реагенси, Подготовка на примероците и Инструментални техники. Во потпоглавјето за Материјали и реагенси за првиот дел е наведено дека е користена активната супстанца ибупрофен од производителот BASF (Германија) и деветнаесет ексципиенти од различни производители. Додека за вториот дел е користена активната супстанца натриумова сол на ибупрофен дихидрат од производителот BASF (Германија). Со цел испитување на компатибилноста на ибупрофен со потенцијалните ексципиенти, подготвени се бинарни смеси на ибупрофен со секој од ексципиентите, во сооднос 1 : 1, со две технолошки постапки: суво мешање и влажна гранулација со вода. Во потпоглавјето за вибрациските испитувања се опишани синтезите на деутерираните соединенија на натриумовата сол на ибупрофен дихидрат. Кажано е дека за таа цел е применета истата постапка како за синтеза на протираното соединение, при што во чекорот на синтеза, наместо вода е користена чиста D₂O и смеси од D₂O/H₂O. На овој начин е добиена серија од деутерирани аналози со различен процент на деутериум, со максимален степен на деутерирање од околу 90 % D. Во потглавјето за Инструментални техники за првиот дел е кажано дека биле користени техниките за придушена тотална рефлексија (FTIR-ATR), диференцијално скенирачка калориметрија (DSC) и

мултиваријантна статистичка анализа. За вториот дел се користени техниките за фурјеттрансформна инфрацрвена (FTIR) спектроскопија, FTIR-ATR спектроскопија, раманска спектроскопија и рендгенска дифракција од прашок.

Четвртото поглавје под наслов РЕЗУЛТАТИ И ДИСКУСИЈА, очекувано, е најголемото и најзначајно поглавје од докторската дисертација. Се состои од две поголеми потпоглавја: Развој и имплементација на статистички методи во претформулациски студии на фармацевтски дозирани форми на ибупрофен со примена на мултиваријантна анализа и Вибрациски спектроскопски испитувања на натриумовата сол на ибупрофен дихидрат.

Во првиот дел од првото потпоглавје кандидатката ја опишува анализата на почетни и стресирани бинарни смеси и евалуација на добиените експериментални резултати. Кажано е дека подготвените бинарни смеси на ибупрофен со секој потенцијален ексципиент се анализирани со FTIR-спектроскопија и DSC-анализа. Врз основа на добиените резултати од почетната анализа на бинарните смеси на ибупрофен, како и од анализата на стресираните бинарни смеси по 30 дена, е заклучено дека во поголемиот дел од анализираниите бинарни смеси не настануваат физичко-хемиски интеракции меѓу ибупрофенот и потенцијалните ексципиенти при нивно изложување на зголемена температура и релативна влажност.

Констатирано е дека анализата на добиените FTIR-спектри укажува дека забележаните промени од аспект на промени во интензитетот и обликот, како и поместување на лентите од вибрациските модови, генерално може да се поделат во две групи. Бинарните смеси во кои не се забележани разлики, односно бинарните смеси кои остануваат стабилни по изложувањето на стрес услови, ја сочинуваат првата група. Втората група ги опфаќа оние случаи во кои се забележани поголеми промени во спектрите на бинарните смеси кои произлегуваат како резултат на хемиска интеракција и формирање на нови хемиски ентитети. Од друга страна, напоменато е дека присуството на карактеристичниот ендотермен пик од топењето на ибупрофенот во DSC-кривите на бинарните смеси е доказ за отсуството на интеракција меѓу API и соодветниот ексципиент во една бинарна смеса и неговото присуство е забележано во речиси сите анализирани бинарни смеси. Наведено е дека поместувањето на ендотермниот пик кој се должи на топењето на ибупрофенот кон пониски температури во некои од бинарните смеси, во споредба со ендотермниот пик од топењето на чистиот ибупрофен, е очекувано и оправдано, имајќи предвид дека анализираниите примероци се физички смеси од две компоненти, па овие промени заедно со промените во енталпијата, не се сметаат за интеракции.

Исто така, во овој дел е напоменато дека промените кои укажуваат на хемиски интеракции, односно формирање на нови хемиски ентитети – соли на ибупрофен, се забележани во бинарната смеса на ибупрофен со натриум хидрогенкарбонат подготвена со постапка на влажна гранулација, како и во бинарната смеса на ибупрофен со магнезиум стеарат по изложување на услови на зголемена температура и релативна влажност.

Во потпоглавјето за Мултиваријантна статистичка анализа прво е опишана анализата на главните компоненти (PCA) врз основа на FTIR-спектри. Кажано е дека за градење на почетниот модел се искористени примероците од нестресиран и стресиран ибупрофен во чиста форма и бинарните смеси означени од BM1–BM54. Од добиените податоци од оптималниот PCA-модел може да се забележи дека бинарните смеси на ибупрофен и натриум хидрогенкарбонат, подготвени со влажна гранулација со вода покажуваат значително отстапување од општиот тренд на моделот. Очекувано, слично отстапување може да се воочи и во бинарната смеса на ибупрофен со магнезиум стеарат.

Потоа се дадени резултатите за PCA-моделите врз основа на DSC-криви. Притоа кандидатката кажува дека PCA-моделите се развиени и оптимизирани со користење на

истите примероци од нестресиран и стресиран ибупрофен во чиста форма и почетните и стресирани бинарни смеси со цел тестирање на можноста за нивно разделување и/или групирање врз основа на некои заеднички термички карактеристики кои се забележуваат во нивните DSC-криви. Врз основа на графикот на расејување на скорови за првата и втората главна компонента, направен врз основа на целиот температурен опсег на DSC-кривите, укажано е дека може да се забележи дека моделот прави групирање на примероците врз основа на видот на интеракција или друг тип на промени, доколку се присутни. Понатаму, опишано е дека бинарните смеси на ибупрофен и натриум хидрогенкарбонат, подготвени со влажна гранулација со вода, како и бинарните смеси на ибупрофен и магнезиум стеарат, посебно нестресираната смеса и смесата изложена на 25 °C/60 % RH, покажуваат значително отстапување од општиот тренд на моделот. Укажано е дека заедничко за овие смеси е тоа што во секоја од нив е детектирана интеракција, односно формирање на сол на ибупрофенот, што се манифестира со неможност за детекција на ендотермниот пик од топењето на ибупрофенот во конкретниот температурен опсег, што е дискутирано и претходно за експериментално добиените резултати.

Во потпоглавјето за Методот на парцијални најмали квадрати со примена на дискриминаторна анализа (PLS-DA) кандидатката прво го опишува овој модел правен врз основа на FTIR спектри. Кажано е дека за градење на почетниот модел се искористени примероците од нестресиран и стресиран ибупрофен во чиста форма и бинарните смеси означени од BM1–BM54. Од добиените податоци од оптималниот PCA модел може да се забележи дека бинарните смеси на ибупрофен и натриум хидрогенкарбонат подготвени со влажна гранулација со вода покажуваат значително отстапување од општиот тренд на моделот. Очекувано, слично отстапување може да се воочи и во бинарната смеса на ибупрофен со магнезиум стеарат. Заклучено е дека резултатите добиени со помош на применетите статистички модели се во согласност со опишаните експериментално добиени резултати.

Понатаму се опишани PLS-DA модели правени врз основа на DSC-криви. Кандидатката опишува дека почетниот PLS-DA модел за оригиналните DSC-криви е изграден врз четири PLS фактори, кои се карактеризираат со задоволителни корелационски фактори ($R^2X = 0,855$ и $R^2Y = 0,889$) и пониска предиктивна способност ($Q^2 = 0,799$). Напоменато е дека ваквото однесување на моделот е објасливо со оглед на тоа дека DSC-кривите покажуваат ограничен број на карактеристики како што е ендотермниот пик од топењето на ибупрофенот и евентуалното отпарување на водата од апсорбираната влага. Исто така, напоменато е дека овие податоци одлично корелираат со експериментално добиените резултати, како и со резултатите добиени со PCA и според тоа може да се претпостави дека релативно добро би можеле да предвидуваат отстапувања во поголеми сетови на податоци и истовремено се во корелација со претходно дискутираните појави.

На крај од овој дел кандидатката наведува неколку дополнителни бинарни смеси кои се искористени како посебен тренинг сет за проценка на предвидувачката моќ на оптимизираниите модели да предвидуваат нови интеракции помеѓу API и други ексципиенти кои би можеле да се употребуваат во идни формулации на ибупрофен. Тренинг сетот за предвидување е изграден од примероци кои опфаќаат примери од двете групи на бинарни смеси – оние смеси во кои се детектирани интеракции и оние во кои не се детектирани интеракции. Заклучено е дека добиените резултати за тренинг моделите од FTIR-спектрите и DSC-кривите јасно потврдуваат дека моделот може успешно да ги предвиди интеракциите и притоа да ги класифицира овие бинарни смеси во соодветната група во која припаѓаат.

Во второто главно потглавје од делот за РЕЗУЛТАТИ И ДИСКУСИЈА кандидатката темелно ги презентира резултатите од вибрациски спектроскопски

испитувања на натриумовата сол на ибупрофен дихидрат и ги споредува со структурните карактеристики на ова соединение. За таа цел прво се дадени податоци за кристалната структура на натриумовата сол на (RS)-ибупрофен дихидрат. Кажано е дека структурата на натриумовата сол на (RS)-ибупрофен дихидрат се состои од анјони на ибупрофен, натриумови катјони и молекули вода. Опишано е дека во структурата на натриумовата сол на (RS)-ибупрофен дихидрат постои еден тип на карбоксилатни групи и две кристалографски различни молекули на вода и дека секоја карбоксилатна група е координирана со два Na^+ катјони и се однесува како протон акцептор за H атомите од трите молекули вода. Молекулите вода заземаат општи позиции и се вклучени во образување на четири водородни врски.

Сите овие податоци се важни за да се објаснат спектар-структурните корелации на натриумовата сол на ибупрофен дихидрат. За оваа цел се употребени техниките на вибрациската спектроскопија (инфрацрвена и раманска). Кажано е дека инфрацрвените спектри се снимени на собна температура и на температурата на вриење на течен азот, додека раманските и ATR спектрите се снимени на собна температура. Посебен фокус е ставен на анализата на вибрациите на молекулите вода со оглед на тоа што тие се најзначајни за својствата на хидратната форма на солта наспроти својствата на безводниот аналог. Со цел поточна и недвосмислена интерпретација на вибрациските спектри, анализирани се и примероци подготвени со делумно или речиси целосно деутерирана кристална вода. Притоа се асигнирани лентите кои потекнуваат од внатрешните и надворешните вибрациски модови на молекулите вода. Спектрите на делумно деутерираниот аналог ($\approx 5\% \text{ D}$), снимени на собна температура и на ниска температура, укажуваат дека во соединението е присутна многу несиметрична молекула вода, како и релативно силно водородно сврзување. Кандидатката нагласува дека е изненадувачки што во спектрите на деутерираниот аналог не се забележуваат ленти кои би потекнувале од деформациските DOD вибрации, што е посебно интересен случај кој отвора нови прашања во спектроскопијата и спектроскопската анализа на вибрациските спектри на кристалохидратите. Имено, напоменато е дека ова е прв ваков опишан феномен во спектроскопијата на изучувањето на кристалохидратите. Од друга страна, кажано е дека потеклото на силните ленти на 1550 cm^{-1} и 1412 cm^{-1} во инфрацрвените спектри снимени на собна температура е недвосмислено идентификувано, односно потврдено е дека овие ленти со сигурност потекнуваат од антисиметричните и симетричните валентни вибрации на COO групите (1547 cm^{-1} и 1415 cm^{-1} во инфрацрвените спектри снимени на ниска температура).

Понатаму е кажано дека дополнително е направена идентификација на лентите кои потекнуваат од вибрациите на CH_3 , CH_2 и CH групите, како и оние кои се должат на ароматичниот прстен. Притоа, она што е важно и кандидатката го потенцира е дека во системите кои содржат CH_3 , CH_2 , CH групи и ароматичен прстен, недвосмислената интерпретација на лентите во нивните вибрациски спектри може да биде тешка задача. Овие спектри, освен ленти од фундаментални вибрации, неретко содржат и ленти од премини од втор ред, па очекуваното мешање на одредени вибрации дополнително ја усложнува точната идентификација на лентите.

Во поглавјето ЗАКЛУЧОК кандидатката правилно ги сумира резултатите кои се изнесени и дискутирани во докторскиот труд. Во првиот дел заклучоците се однесуваат на имплементација на алгоритми базирани на машинско учење како алатка за тестирање и интерпретација на резултатите добиени во рамките на студиите на компатибилност, со цел развој на едноставен и брз начин за навремено детектирање и предвидување на потенцијални интеракции во рана фаза на претформулацискиот развој. Во вториот дел се сумирани резултатите од спектар-структурните корелации на натриумовата сол на (RS)-ибупрофен дихидрат.

Последното поглавје од докторската дисертација на кандидатката м-р Елена Цветковска Богатиновска е поглавјето ЛИТЕРАТУРА. Во ова поглавје се цитирани 66 библиографски единици. Најголемиот дел од овие библиографски единици се однесуваат на оригинална научна литература.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Елена Цветковска Богатиновска со наслов: „РАЗВОЈ И ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА СТАТИСТИЧКИ МЕТОДИ ВО ПРЕТФОРМУЛАЦИСКИ СТУДИИ НА ФАРМАЦЕВТСКИ ДОЗИРАНИ ФОРМИ НА ИБУПРОФЕН И ВИБРАЦИСКИ СПЕКТРОСКОПСКИ ИСПИТУВАЊА НА НАТРИУМОВАТА СОЛ НА ИБУПРОФЕН ДИХИДРАТ“ претставува оригинално научно истражување во областа на хемијата.

Оригиналноста на истражувањето се потврдува и со фактот што дел од добиените резултати се објавени во два труда во списанија со фактор на влијание. Целите на истражувањето се јасно поставени и во целост усогласени со основната мотивација на студијата. Научниот пристап е иновативен и внимателно одбран, а применетата методологија е современа и соодветна на истражувачките цели. Сите поставени цели се успешно реализирани, при што резултатите се темелно обработени, анализирани и дискутирани, со посебен акцент на нивната научна оригиналност и практична применливост.

Имајќи го предвид сето погоре наведено, Комисијата оценува дека докторската дисертација на кандидатката м-р Елена Цветковска Богатиновска во целост ги исполнува условите и стандардите за висококвалитетен докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Дел од резултатите од докторскиот труд, пред негова одбрана, се објавени во два труда во меѓународни научни списанија со фактор на влијание, каде што кандидатката се јавува како прв автор:

1. **E. C. Bogatinovska**, N. Geskovski, Gj. Petrushevski, V. Stefov. Multivariate analysis for rapid screening and prediction of solid-state compatibility in pharmaceutical preformulation studies – Paving the road for machine learning. *Macedonian Journal of Chemistry and Chemical Engineering*, 43(1):99–113, 2024. (IF – 1.1) <https://doi.org/10.20450/mjcce.2024.2838>
2. **E. C. Bogatinovska**, K. Najkov, Gj. Petrushevski, N. Geskovski, V. Koleva, V. Stefov. Infrared and Raman spectra of racemic ibuprofen sodium dihydrate – Spectra-structure correlations. *Spectrochimica Acta Part A: Molecular and Biomolecular spectroscopy*, 336 (7):126190, 2025. (IF – 4.6) <https://doi.org/10.1016/j.saa.2025.126190>

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на извршената анализа на докторската дисертација на кандидатката м-р Елена Цветковска Богатиновска, со наслов: „РАЗВОЈ И ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА СТАТИСТИЧКИ МЕТОДИ ВО ПРЕТФОРМУЛАЦИСКИ СТУДИИ НА ФАРМАЦЕВТСКИ ДОЗИРАНИ ФОРМИ НА ИБУПРОФЕН И ВИБРАЦИСКИ СПЕКТРОСКОПСКИ ИСПИТУВАЊА НА НАТРИУМОВАТА СОЛ НА ИБУПРОФЕН ДИХИДРАТ“, може да се заклучи дека станува збор за оригинално научно дело од областа на хемијата, со посебен акцент на употреба на вибрациски спектроскопски техники и примената на статистички методи во претформулациски истражувања.

Добиените резултати имаат значајна научна и практична вредност, особено во контекст на нивна понатамошна примена во фармацевтската индустрија и во анализите на кристалохидрати со вибрациски спектроскопски методи.

Кандидатката успешно ги адресирала и решавала поставените истражувачки проблеми користејќи соодветни методолошки пристапи и научни сознанија. Заклучоците се јасно изведени и аргументирани. Дел од резултатите се објавени во два научни труда во еминентни меѓународни списанија (еден во Journal of Molecular Structure и еден во Macedonian Journal of Chemistry and Chemical Engineering).

Имајќи го предвид сето наведено, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет да ја прифати позитивната оценка и да ја одобри одбраната на докторската дисертација на кандидатката м-р Елена Цветковска Богатиновска.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Љупчо Пејов, редовен професор на Природно-математичкиот факултет при УКИМ, Скопје, с.р.

Проф. д-р Виолета Колева, редовен професор на Институтот за општа и неорганска хемија при Бугарската академија на науките во Софија, Р Бугарија, с.р.

Проф. д-р Петре Макрески, редовен професор на Природно-математичкиот факултет при УКИМ, Скопје, с.р.

Проф. д-р Никола Гешковски, вонреден професор на Фармацевтскиот факултет при УКИМ, Скопје, с.р.

Проф. д-р Виктор Стефов, редовен професор на Природно-математичкиот факултет при УКИМ, Скопје, с.р.

ПРЕГЛЕД
на одобрени теми за изработка на докторски трудови на
Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје,
Природно-математички факултет – Скопје, на седницата на
Наставно-научниот совет на Факултетот, одржана
на 29.05.2025 година.

1. ДОКТОРСКИ ТРУД

	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Благоја Трајчевски, магистер по биологија, насока биохемија – физиологија	„ЕКОТОКСИКОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА НА РАНИ ЖИВОТНИ ФАЗИ ОД МОРАНЕЦ (<i>Pachychilon pictum</i> HECKEL & KERR 1878) ДОБИЕНИ СО ВЕШТАЧКО ОПЛОДУВАЊЕ“	“ECOTOXICOLOGICAL STUDIES ON EARLY LIFE STAGES OF MORANEC (<i>PACHYCHILON PICTUM</i> HECKEL & KERR 1878) ACQUIRED BY ARTIFICIAL REPRODUCTION”	д-р Сузана Диневска - Ќовкаровска, редовен професор на ПМФ – Скопје	02-968/6 од 13.06.2025
2.	Велибор Тасевски, магистер по географски науки	„ТУРИСТИЧКИ И АГРАРНО-ГЕОГРАФСКИ СОСТОЈБИ И ПОТЕНЦИЈАЛИ ЗА РАЗВОЈ И ПРОМОЦИЈА НА КУЛИНАРСКИОТ ТУРИЗАМ ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА“	„TOURIST AND AGRARIAN-GEOGRAPHICAL CONDITIONS AND POTENTIALS FOR THE DEVELOPMENT AND PROMOTION OF CULINARY TOURISM IN THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA“	д-р Ристо Мијалов, редовен професор на ПМФ – Скопје	02-447/7 од 13.06.2025
3.	Миреме Рушити, магистер по географски науки	„ДЕПОПУЛАЦИЈА НА НАСЕЛЕНИЕТО ВО ЈУГОЗАПАДНИОТ, ПОЛОШКИОТ И СКОПСКИОТ РЕГИОН“	„HUMAN DEPOPULATION IN THE SOUTHWEST, POLOG AND SKOPJE REGIONS“	д-р Мирјанка Маџевиќ, редовен професор на ПМФ – Скопје	02-609/11 од 13.06.2025 год.
4.	Бесарта Челику Рамадани, магистер по хемија	„СИНТЕЗА, КАРАКТЕРИЗАЦИЈА И ЕЛЕКТРОКАТАЛИТИЧКИ И СВОЈСТВА НА ПЕРОВСКИТИ СО ОПШТА ФОРМУЛА $\text{LnMn}_{0.5}\text{Mo}_{0.5}\text{O}_3$ ($\text{Ln} = \text{Pr}, \text{Gd}, \text{Sm}, \text{Nd}; \text{M} = \text{Cr}, \text{Fe}, \text{Co}, \text{Ni}, \text{Cu}$)“	„SYNTHESIS, CHARACTERIZATION AND ELECTROCATALYTIC PROPERTIES OF PEROVSKITES WITH GENERAL FORMULA $\text{LnMn}_{0.5}\text{Mo}_{0.5}\text{O}_3$ ($\text{Ln} = \text{Pr}, \text{Gd}, \text{Sm}, \text{Nd}; \text{M} = \text{Cr}, \text{Fe}, \text{Co}, \text{Ni}, \text{Cu}$)“	д-р Слоботка Алексовска, редовен професор на ПМФ – Скопје	02-922/6 од 13.06.2025 год.
5.	Арјан Ганији, магистер по хемиски науки – применета хемија	„СИНТЕЗА НА АЦИКЛИЧНИ И ЦИКЛИЧНИ C5-КУРКУМИНОИДИ И СПОРЕДБА НА СПЕКТРОСКОПСКИ СВОЈСТВА, СТЕРЕОХЕМИСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ И РЕАКТИВНОСТ ВО	"SYNTHESIS OF ACYCLIC AND CYCLIC C5-CURCUMINOIDS AND COMPARISON OF THEIR SPECTROSCOPIC PROPERTIES, STEREOCHEMICAL CHARACTERISTICS AND REACTIVITY ON	д-р Јане Богданов, редовен професор на ПМФ – Скопје	02-943/6 од 13.06.2025 год.

		ОДНОС НА БИОЛОШКА АКТИВНОСТ“	RELATION TO BIOLOGICAL ACTIVITY"		
6.	Влазним Мула, магистер на хемиски науки	„ПРОЦЕНКА И КАРАКТЕРИЗАЦИЈА НА ИСПАРЛИВИ ОРГАНСКИ СОЕДИНЕНИЈА ВО ВОЗДУХ ВО ЗАТВОРЕН ПРОСТОР И НА ОТВОРЕНО СО ПАСИВНО ЗЕМАЊЕ ПРИМЕРОЦИ И НАПРЕДНИ АНАЛИТИЧКИ ТЕХНИКИ“	„ASSESSMENT AND CHARACTERIZATION OF VOLATILE ORGANIC COMPOUNDS IN INDOOR AND OUTDOOR AIR THROUGH PASSIVE SAMPLING AND ADVANCED ANALYTICAL TECHNIQUES“	д-р Зоран Здравковски, редовен профе- сор на ПМФ – Скопје (во пензија)	Бр. 02- 2168/6 од 13.06.2025 год.

ПРЕГЛЕД
на одобрени теми за изработка на магистерски трудови на
Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје,
Природно-математички факултет – Скопје, на седницата на
Наставно-научниот совет на Факултетот, одржана
на 29.05.2025 година.

1. МАГИСТЕРСКИ ТРУД

	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Владимир Тодоровски, дипломиран нутриционист	„НУТРИТИВЕН ПРОФИЛ НА ИСХРАНАТА СО СОЈА (GLYCINE MAX) И НЕЈЗИНОТО ВЛИЈАНИЕ ВРЗ МЕТАБОЛИЧКИТЕ СЕРУМСКИ МАРКЕРИ КАЈ WISTAR СТАОРЦИ“	„NUTRITIONAL PROFILE OF SOYBEAN (GLYCINE MAX) DIET AND ITS IMPACT ON METABOLIC SERUM MARKERS IN WISTAR RATS“	д-р Ленка Цветановска, редовен професор на ПМФ – Скопје	02-959/5 од 30.05.2025
2.	Беса Лужа – Исени, дипломиран географ	„ГЕОГРАФСКИ ИНФОРМАЦИСКИ СИСТЕМ ВО ФУНКЦИЈА НА ОРГАНИЗАЦИЈАТА НА ПРОСТОРОТ НА ОПШТИНА БУТЕЛ“	„GEOGRAPHIC INFORMATION SYSTEMS IN THE FUNCTION OF THE SPATIAL ORGANIZATION OF THE MUNICIPALITY OF BUTEL“	д-р Благоја Маркоски, редовен професор на ПМФ – Скопје	02-939/5 од 30.05.2025
3.	Катерина Блажевска Угарковиќ, дипломиран филолог по општа и компаративна книжевност со турски јазик и книжевност	„ЕТНОЛОШКО И АНТРОПОЛОШКО ПРОУЧУВАЊЕ НА ИЗВЕДБЕНОСТА НА РИТУАЛОТ И РИТУАЛНОСТА ВО ТЕАТАРОТ“	"ETHNOLOGICAL AND ANTHROPOLOGICAL STUDY OF THE PERFORMATIVITY OF RITUAL AND RITUALITY IN THEATRE"	д-р Љупчо Ристески, редовен професор на ПМФ – Скопје	02-2833/4 од 30.05.2025
4.	Ангела Китановска, дипломиран етнолог и антрополог	„АНТРОПОЛОШКО ИСТРАЖУВАЊЕ НА КОНЦЕПТИТЕ ЗА МАШКОСТ КАЈ МЛАДИ МАЖИ ОД СКОПЈЕ, ПЕРЦЕПЦИИ, ВЛИЈАНИЈА И ПРЕДИЗВИЦИ“	„ANTHROPOLOGICAL RESEARCH OF THE CONCEPTS OF MASCULINITY OF YOUNG MEN FROM SKOPJE: PERCEPTIONS, INFLUENCES AND CHALLENGES“	д-р Илина Јакимовска, редовен професор на ПМФ – Скопје	02-476/4 од 30.05.2025
5.	Елена Голабоска, дипломиран инженер по физика – медицинска физика	„ПРОЦЕНКА НА ДОЗАТА КОЈА ЈА ПРИМА ФЕТУСОТ ЗА ВРЕМЕ НА ЗРАЧНА ТЕРАПИЈА НА ГЛАВА И ВРАТ“	„ESTIMATION OF FETAL DOSE DURING HEAD AND NECK RADIOTHERAPY“	д-р Ламбе Барановски, редовен професор на ПМФ – Скопје	02-1014/3 од 30.05.2025

Прилог бр. 2

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО
НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ (ДИСЦИПЛИНА) ХЕМИЈА ВО ВЕТЕРИНАРНА
МЕДИЦИНА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА ВО СКОПЈЕ**

Врз основа на Конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултет за ветеринарна медицина – Скопје, објавен во весниците „Слободен печат“ и „Коха“ од 16.5.2025 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област (дисциплина) хемија во ветеринарна медицина, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 0202-823/2, донесена на 19.6.2025 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Ленче Велкоска-Марковска, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна – Скопје, д-р Мирјана Јанкуловска, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна – Скопје и д-р Василка Попоска-Тренивска, редовен професор на Факултетот за ветеринарна медицина – Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација, го поднесуваме следниот

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област (дисциплина) хемија во ветеринарна медицина, во предвидениот рок се пријави само доц. д-р Ристо Узунов.

1 БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатот доц. д-р Ристо Узунов е роден на 7.12.1983 година, во Гевгелија. Средно образование завршил во средно општинско училиште „Кочо Рацин“ во Свети Николе во 2002 година. Со високо образование се стекнал на Факултетот за ветеринарна медицина – Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Дипломирал во 2009 година, со просечен успех 9,36.

Кандидатот активно се служи со англиски јазик.

Во учебната 2013/2014 година се запишал на трет циклус (докторски) студии на Факултетот за ветеринарна медицина - Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Студиите ги завршил во 2019 година, со просечен успех 10,00.

Докторска дисертација пријавил на 19.9.2017 година на Факултетот за ветеринарна медицина – Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Дисертацијата на тема: „Мултирезидуална анализа на β – агонисти во биолошки матрикси со примена на LC-MS/MS метод“ ја одбранил на 16.4.2019 година, пред Комисија во состав: д-р Велимир Стојковски, редовен професор на Факултетот за ветеринарна медицина – Скопје, д-р Павле Секуловски, редовен професор на Факултетот за ветеринарна медицина – Скопје, д-р Анета Димитровска, редовен професор на Фармацевтски факултет – Скопје, д-р Деан Јанкуловски, вонреден професор на Факултет за ветеринарна медицина – Скопје и д-р Сања Костадиновиќ Величковска, вонреден професор на Земјоделски факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Со тоа се стекнал со научниот степен доктор на науки од научната област безбедност на храна.

На 23.11.2020 година е избран во звањето доцент на Факултетот за ветеринарна медицина – Скопје во областа хемија во ветеринарна медицина.

Во моментот е доцент. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр. 1224 од 15.10.2020 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, објавени во Билтен бр. 1224 од 15.10.2020 година, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2 НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Факултет за ветеринарна медицина – Скопје, кандидатот доц. д-р Ристо Узунов изведува настава и вежби на прв и втор циклус интегрирани студии на студиската програма Ветеринарна медицина и на трет циклус докторски студии на студиската програма Ветеринарна медицина.

Кандидатот учествувал како член во Комисија за оцена и одбрана на два дипломски труда.

Научноистражувачка дејност/Стручно-уметничка дејност

Доц. д-р Ристо Узунов, во периодот од последниот избор до сега, има објавено вкупно 25 научни трудови од својата област, од кои 5 научни труда во научни списанија со импакт-фактор (фактор на влијание), 17 научни трудови во меѓународни научни списанија, 3 научни трудови во зборници од научни собири и 21 апстракт во зборници од меѓународни научни конференции и симпозиуми. Рецензирал 57 научни трудови, од кои 53 научни трудови во научни списанија со импакт-фактор (фактор на влијание) и 4 научни труда во меѓународни научни списанија.

Доц. д-р Ристо Узунов учествувал како член во 6 научни проекти, од кои 3 меѓународни и 3 национални проекта.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Доц. д-р Ристо Узунов активно е вклучен во стручно-апликативната работа на Факултетот за ветеринарна медицина – Скопје. Раководител е на лабораторијата за Резидуи и контаминети при Националниот институт за ветеринарство и храна на Факултетот за ветеринарна медицина – Скопје. Во периодот од 4.3.2021 до 29.2.2024 година бил заменик-раководител на Институтот за храна при Факултетот за ветеринарна медицина – Скопје. Доц. д-р Ристо Узунов активно учествува во разработка, валидација и акредитација на скрининг и потврдни методи за анализа на резидуи и контаминенти во храната и добиточната храна, како и методи за анализа на квалитет на храна и добиточна храна со повеќе хроматографски аналитички техники (LC-MS/MS, HPLC-DAD/FLD, HPLC-RID, GC-FID, GC-MSD), како и ELISA техника за скрининг анализи. Доц. д-р Ристо Узунов активно е вклучен во имплементација и одржување на системот за квалитет на акредитираните методи според стандардот ISO 17025.

Стручно усовршување во странство остварил во Вагенинген Универзитетот во Холандија, како и Сојузот на хемиски инженери во Белград, Србија. Исто така, кандидатот учествувал на три обуки на далечина за имплементација на Европската регулатива 2021/808 во организација на SARAF (Училиште за напредна анализа на остатоци во храната).

Особена активност кандидатот покажува во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучен во работата на стручни комисии и работни групи при Факултетот за ветеринарна медицина – Скопје, и тоа Комисија за настава, Конкурсна комисија за реализација на Конкурсот за запишување на студенти во прва година, Комисија за промотивни активности на Факултет за ветеринарна медицина – Скопје, Комисија за изработка на правилник за избегнување на конфликт на интереси во лабораториите на Факултетот за ветеринарна медицина – Скопје, Комисија за изготвување на Статутарна одлука за изменување и дополнување на Статутот на Факултетот за ветеринарна медицина – Скопје, Работна група за изработка на самоевалуациски извештај SER (self-evaluation report) за меѓународна акредитација EA EVE на Факултетот за ветеринарна медицина – Скопје, како и Работна група за следење на прописи од областа на безбедноста на храната објавени на единствениот национален регистар на прописи на РСМ.

Кандидатот доц. д-р Ристо Узунов е член на работна група за подготовка и имплементација на акциски план за борба против труење диви животни, формирана од Министерство за животна средина и просторно планирање. Покрај тоа, доц. д-р Ристо Узунов активно учествува во изработка на Националниот мониторинг план за контрола на присуство на резидуи од фармаколошки активни супстанции, резидуи од пестициди и контаминенти кај живи животни, производи и сировини од животинско потекло.

Кандидатот доц. д-р Ристо Узунов учествувал во организацискиот и уредувачкиот одбор за издавање на монографијата 30 години Факултет за ветеринарна медицина – Скопје.

Кандидатот бил член на организациски одбор на два меѓународни научни собири, член на научен одбор на два меѓународни научни конгреси и член на уредувачки одбори на три меѓународни научни списанија. Доц. д-р Ристо Узунов е рецензент во повеќе научни списанија со импакт-фактор (фактор на влијание) (Food chemistry, Helyon, Macedonian Veterinary Review, Measurement: Food, Food analytical methods и Bulletin of the University of Agricultural Sciences and Veterinary Medicine Cluj-Napoca), како и во две меѓународни научни списанија (Discover food и Agro-knowledge Journal).

Во изборниот период, доц. д-р Ристо Узунов учествувал во изготвување и пријавување на 3 национални и 5 меѓународни научноистражувачки проекти.

Оценка од самоевалуација

Кандидатот доц. д-р Ристо Узунов, во периодот од 2020 до 2025 година, добил позитивни оценки од анонимно спроведените анкети на студентите на Факултетот за ветеринарна медицина – Скопје за зимски семестар 2020/2021 година (Извештај од студентска анкета за летен семестар академска 2019/2020 година и за зимски семестар академска 2020/2021 година, Одлука на ННС со број 03-413/2 од 7.4.2021 година), зимски семестар 2021/2022 година (Извештај од студентска анкета за летен семестар учебна 2019/2020 година и за зимски семестар академска 2020/2021 година, Одлука на ННС со број 03-275/2 од 22.2.2022 година), зимски семестар 2022/2023 година (Извештај од студентска анкета за зимски семестар учебна 2022/2023 година, Одлука на ННС со број 03-276 од 6.3.2023 година), летен семестар 2022/2023 година (Извештај од студентска анкета за летен семестар учебна 2022/2023 година, Одлука на ННС со број 03-848/2 од 10.7.2023 година), летен семестар 2023/2024 година (Извештај од спроведени анкети за учебна 2023/2024 година, Одлука на ННС со број 03-885/2 од 23.7.2024 година).

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на доц. д-р Ристо Узунов.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека доц. д-р Ристо Узунов поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избран во звањето **вонреден професор** во научната област хемија во ветеринарна медицина.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина – Скопје, доц. д-р Ристо Узунов да биде избран во звањето **вонреден професор** во научната област хемија во ветеринарна медицина.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Ленче Велкоска-Марковска,
Редовен професор на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во
Скопје, Факултет за земјоделски науки и храна – Скопје, с.р.

Проф. д-р Мирјана Јанкуловска,
Редовен професор на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во
Скопје, Факултет за земјоделски науки и храна – Скопје, с.р.

Проф. д-р Василка Попоска-Тренивска,
Редовен професор на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во
Скопје, Факултет за ветеринарна медицина – Скопје, с.р.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Ристо Томе Узунов

Институција: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултет за ветеринарна медицина – Скопје

Научна област: хемија во ветеринарна медицина (4.03.00.26)

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: ____/____ Просечниот успех на втор циклус изнесува: ____/____ Просечниот успех изнесува 9,36 за интегрираните студии.	ДА
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: хемија во ветеринарна медицина (4.03.00.26), поле: ветеринарни науки (4.03), подрачје: земјоделски и ветеринарни науки (4.0).	ДА
3	Објавени најмалку пет рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	ДА
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование	
3.1.1	1. Назив на научното списание: BMC Chemistry 2. Назив на електронската база на списанија: Web of Science 3. Наслов на трудот: A new LC–MS/MS method for multiple residues/contaminants in bovine meat 4. Година на објава: 2021	
3.1.2	1. Назив на научното списание: Journal of Veterinary Research 2. Назив на електронската база на списанија: Web of Science 3. Наслов на трудот: Determination of veterinary drug residues, mycotoxins, and pesticide residues in bovine milk by liquid chromatography electrospray ionisation–tandem mass spectrometry. 4. Година на објава: 2022	
3.1.3	1. Назив на научното списание: Macedonian Journal of Chemistry and Chemical Engineering	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	2. Назив на електронската база на списанија: Web of Science 3. Наслов на трудот: Study of the effectiveness of a multi-toxin immunoaffinity clean-up for reliable cost-effective HPLC-FLD analysis of mycotoxins in corn-based foods. 4. Година на објава: 2022	
3.1.4	1. Назив на научното списание: Macedonian Veterinary Review 2. Назив на електронската база на списанија: Web of Science 3. Наслов на трудот: Determination of aflatoxins and ochratoxin A in animal liver using HPLC-FD method with immunoaffinity clean-up 4. Година на објава: 2021	
3.1.5	1. Назив на научното списание: BMC Veterinary Research 2. Назив на електронската база на списанија: Web of Science 3. Наслов на трудот: Multi-class/residue method for determination of veterinary drug residues, mycotoxins and pesticide in urine using LC-MS/MS technique. 4. Година на објава: 2023	
4	Претходен избор во наставно-научно звање – доцент, датум и број на Билтен: датум: 15.10.2020 г., број на Билтен: 1224	ДА
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност.	ДА

* На лицата кои имаат заснован работен однос на Универзитетот или на некој од универзитетите во Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 82/2018), нема да се применуваат одредбите од Законот кои се однесуваат на просекот, односно дека лицата треба да имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус. Во овој случај, полето под реден број 1 не се пополнува.

** За кандидатот/ите кој има повеќе од 5 (пет) научни труда во референтна научна публикација, рецензентската комисија научните труда ќе ги наведе, ќе ги оцени и ќе ги вреднува во Образец 2.

ОБРАЗЕЦ 2

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Ристо Томе Узунов

(име, татково име и презиме)

Институција: Факултет за ветеринарна медицина – Скопје

(назив на факултетот)

Научна област: хемија во ветеринарна медицина

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
Одржување на настава од прв и втор циклус		
1.	Хемија, зимски семестар, (2+3), 2021/2022	0,6
2.	Хемија, зимски семестар, (2+3), 2022/2023	0,6
3.	Хемија на природни соединенија, зимски семестар, (1+1), 2021/2022	0,3
4.	Хемија на природни соединенија, летен семестар, (1+1), 2021/2022	0,3
5.	Хемија на природни соединенија, зимски семестар, (1+1), 2022/2023	0,3
6.	Хемија на природни соединенија, летен семестар, (1+1), 2022/2023	0,3
7.	Хемија на храна, зимски семестар, (1+1), 2022/2023	0,3
8.	Хемија на квалитет на храна, летен семестар, (1+1), 2022/2023	0,3
9.	Хемија на квалитет на храна, зимски семестар, (1+1), 2023/2024	0,3
10.	Остатоци и контаминенти во храна, (1+1), летен семестар, 2022/2023	0,3
Одржување на вежби од прв и втор циклус		
11.	Хемија, зимски семестар, (2+3), (3 групи) 2020/2021	4,05
12.	Хемија, зимски семестар, (2+3), (3 групи), 2021/2022	4,05
13.	Хемија, зимски семестар, (2+3), (3 групи), 2022/2023	4,05
14.	Хемија, зимски семестар, (2+3), (англиска програма), 2022/2023	1,35
15.	Хемија на природни соединенија, зимски семестар, (1+1), 2021/2022	0,45
16.	Хемија на природни соединенија, летен семестар, (1+1), 2021/2022	0,45
17.	Хемија на природни соединенија, летен семестар, (1+1), 2022/2023	0,45
18.	Хемија на храна, зимски семестар, (1+1), 2022/2023	0,45
19.	Хемија на квалитет на храна, зимски семестар, (1+1), 2023/2024	0,45
20.	Остатоци и контаминенти во храна, (1+1), летен семестар, 2021/2022	0,45
21.	Аналитичка хемија на храна, (0+2), 2022/2023	0,45
22.	Аналитичка хемија на храна, (0+2), 2023/2024	0,45
23.	Аналитичка хемија на храна, (0+2), 2024/2025	0,45

Консултации со студенти		
24.	Хемија (2020/2021, 2021/2022, 2022/2023) вкупно 87 – (студенти) * 0,002	0,174
25.	Хемија на природни соединенија (2021/2022, 2022/2023) вкупно 11 (студенти) * 0,002	0,022
26.	Хемија на храна (2022/2023) вкупно 1 (студенти) * 0,002	0,002
27.	Остатоци и контаминенти во храна (2021/2022) вкупно 1 (студент) * 0,002	0,002
28.	Хемија на квалитет на храна (2022/2023, 2023/2024) вкупно 2 (студенти) * 0,002	0,004
29.	Аналитичка хемија на храна (2022/2023, 2023/2024, 2024/2025) вкупно 32 – (студенти) * 0,002	0,064
Настава во школи и работилници (учесник)		
30.	Учество на EURL-Workshop 2021 and 'Special Workshop' on PT NSAI1120, EURL Berlin, on-line, 31.05.-01.06.2021	1,0
31.	Учество на Workshop on Innovative Biotechnologies and Regulatory Approaches, (on-line), 08-09.06.2021	1,0
32.	Учество на работилници во склоп на Wildlife crime academy's level I basic course „Specialisation in Forensic and Police Investigation of Wildlife crime“ Cazorla, Spain, 29.06-01.07.2021	1,0
33.	Учество на работилници во склоп на Wildlife crime academy „Level II Investigation of wildlife crime“ – Specialization in forensic and police investigation of Wildlife crime, Huelva, Spain, 08-12.11.2021	1,0
34.	Учество на обука Vrednovanje merne nesigurnosti analitičkih metoda ispitivanja u skladu sa zahtevima standarda SRPS ISO/IEC 17025:2017, Savezu inženjera i tehničara Srbije, 17.12.2021, Белград, Србија	1,0
35.	Учество на EURL annual meeting and workshop Held online at Wageningen Food Safety Research, Wageningen, The Netherlands, 16-17.11.2021	1,0
36.	Учество на Workshop Pharmacometrics in Veterinary Pharmacology (held online), NAWA, Polish society of veterinary science, Wroclaw University environmental and life sciences, 27-28.06.2022	1,0
37.	Учество на работилница за изготвување на оперативни протоколи за постапување при случаи со труење на диви животни во рамки на проектот Balkan Detox LIFE (07.07.-08.07.2022), Велес, РСМ	1,0
38.	Учество на работилница: 9th International Scientific Meeting, Days of veterinary medicine 2022, 22-25 September 2022, Ohrid, R. N. Macedonia	1,0
39.	Учество на работилница во склоп на Wildlife crime academy “LEVEL III: “Wildlife crime analysis and intelligence”, Marbella, Spain, 17-21.04.2023	1,0
40.	Учество на 2 nd International Regenerative Medicine Workshop 9 Scientific and Clinical Application of stem cells therapy and PRP in Veterinary practice 2023, Faculty of Veterinary Medicine – Skopje, RN Macedonia, 13-14 October, 2023	1,0

41.	Учество на EURL-Workshop Growth Promoters 2023, Wageningen Food Safety Research, Вагенинген, Холандија, 7-8.11.2023	1,0
42.	Учество на Annual Workshop EURL-NRL network mycotoxins & plant toxins in food and feed, WFSR EURL annual meeting and workshop (1-2.10.2024)	1,0
43.	Учество на Workshop Abdominal ultrasound and basic echocardiography in small animal practice, Days of Veterinary Medicine 10 th International scientific meeting and 2 nd European conference on Veterinary and Medical Education 2024, Ohrid, RN Macedonia, 22.09.2024	1,0
44.	Учество на едукативна работилница на тема: Едуцирај. Застапувај. Дејствувај сега, со цел одбележување на Неделата за подигнување на свеста за рационална употреба на антибиотици, усна презентација на тема: Антибиотици во храната - дали треба да бидеме загрижени? Факултет за ветеринарна медицина – Скопје, 20.11.2024	1,0
Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа		
45.	Член на Комисија за прегледување, оценка и одбрана на дипломски труд под наслов: Основни оперативни процедури при труење на птици грабливки изработен од студентот Александра Николовска, Решение број 0901-892 од 16.6.2022 година	0,1
46.	Член на Комисија за прегледување, оценка и одбрана на дипломски труд под наслов: Ефект на суплементација со говедски колострум кај тркачки коњи изработен од студентот Дамјан Мицков, Решение број 0901-538 од 2.5.2024 година	0,1
Пакет материјали за одреден предмет		
47.	Остатоци и контаминенти во храната	1,0
48.	Хемија на природни соединенија	1,0
49.	Аналитичка хемија на храна	1,0
50.	Хемија - вежби на англиски јазик, за студиска програма на англиски јазик	1,0
51.	Хемија на квалитет на храна	1,0
	Вкупно	41,618

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
Учесник во национални научни проекти		
1.	„Биомониторинг на антимикробна отпорност и типизација на патогени и коменсални бактерии во отпадни води од објекти за производство на храна“ (Одлука на УКИМ 02-613/6 од 18.5.2021), учесник	3,0
2.	„Развој и валидација на мултирезидуални и мултикласни аналитички методи за определување на остатоци од ветеринарни лекови и контаминенти во храна од животинско потекло со употреба на изотопски обележани интерни стандарди и примена на техниката LC-Q/TOF“, од програма за финансирање на	3,0

	научноистражувачки проекти од посебен и јавен интерес за 2021 година на МОН (поддршка за развој на лабораториски ресурси) – Предлог-одлука бр. 0201-1654/4 од 26.11.2021, учесник	
3.	Евалуација на безбедноста на храната во Република Северна Македонија во однос на потенцијалот за придонес кон антимикробната резистентност во синцирот на исхрана, 30.3.2023-30.3.2025, Факултет за ветеринарна медицина Скопје (Одлука бр. 0202-359/14 од 31.3.2023 година, учесник	3,0
Учесник во меѓународни научни проекти		
4.	Depletion of Veterinary Pharmaceuticals and Radiometric Analysis of their Residues in Animal Matrices (D52043), IAEA, 2021-2025, учесник	5,0
5.	Medicinal plants for animal health care: Translating tradition into modern veterinary medicine, Member in working groups. 2023-2027, COST action CA22109, учесник	5,0
6.	ERASMUS+ – Capacity building in the field of higher education – 2025 (2024-1-MK01-KA220-HED-000251614) Reaching Beyond Borders: Enhancing Communication and English Proficiency in Veterinary Medicine Education (2024-2026) - учесник	5,0
Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank, MathSciNet (Mathematical Reviews), Zentralblatt fur Mathematik и Реферативный журнал "Математика" или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование		
7.	Gjylai Alija, Zehra Hajrullai-Musliu, Risto Uzunov , Sihana Ahmeti Lika, Drita Havziu. Determination of cephalosporin antibiotic residues in milk using liquid chromatography – tandem mass spectrometry (LC – MS/MS) method. Acta Medica Balcanica. Vol. 5(9-10), 2020, 39-45. UDC: 637.12.047:615.33.074	3,0
8.	Biljana Stojanovska-Dimzoska, Elizabeta Dimitrieska-Stojkovic, Zehra Hajrulai-Musliu, Risto Uzunov , Aleksandra Angeleska, Dean Jankuloski, Katerina Blagoevska. Determination of aflatoxins and ochratoxin a in animal liver using HPLC-FD method with immunoaffinity column clean-up. Mac Vet Rev 2021; 4(2), 119-127. Doi:10.2478/macvetrev-2021-0017	3,0
9.	Radmila Crceva Nikolovska, Aleksandra Angeleska, Srecko Gjorgievski, Katerina Blagoevska, Risto Uzunov , Vasilka Poposka Trenevskа. The microscopic detection of animal proteins in animal feed regarding bovine spongiform encephalopathy. Mac Vet Rev 2021; 44(2), 169-178. 10.2478/macvetrev-2021-0021	3,0
10.	Angeleska Aleksandra, Risto Uzunov , Crceva Nikolovska Radmila, Dimitrieska Stojkovic Elizabeta, Katerina Blagoevska,	3,0

	Biljana Dimzoska Stojanovska Analysis of wheat production in the Republic of North Macedonia from 2016 – 2019. Economics of agriculture. 2021. Vol 68(3), 675-686	
11.	Erhan Sulejmani, Zehra Hajrulai Musliu, Risto Uzunov . NORTH MACEDONIAN forest honey: a study of the hydroxymethylfurfural, sugar profile and physical quality parameters. International Journal of food technology and nutrition, 2021 vol. 4(7/8), 35-43.	4,0
12.	Biljana Trajkovska, Ljupche Kochoski, Kiro Petrovski, Gordana Dimitrovska, Zehra Hajrulai-Musliu, Risto Uzunov , Vladimir Petkov. Impact of mammary gland infective status on the concentration of lactoferrin in cow's milk. Original scientific paper UDC 637.12.045. Journal of Hygienic Engineering and Design. Vol. 36, 91-95	3,0
13.	Biljana Trajkovska, Ljupche Kochoski, Gordana Dimitrovska, Zehra Hajrulai-Musliu, Risto Uzunov , Vladimir Petkov, Filip Davkov. Changes in the lactoferrin concentration at drying off period. Horizons International Scientific Journal Series B, 2021, 9:83-90.	3,0
14.	Zehra Hajrulai-Musliu, Risto Uzunov , Aleksandra Angelevska, Vasilka Popovska - Trenevskaa, Mila Arapcheska, Elizabeta Dimitrieska-Stojkovikj. Determination of milk fat adulteration in sour cream with vegetable oils by GC-FID method. Journal of Hygienic Engineering and Design. 2021, Vol. 37, 160-165	3,0
15.	Aleksandra Angeleska, Radmila Crceva Nikolovska, Elizabeta Dimitrieska Stojkovik, Biljana Stojanovska Dimzoska, Risto Uzunov , Ana Angelovska. Determination of radionuclide concentration in milk samples consumed in Republic of North Macedonia and population dose rate estimates. Journal of Agriculture and Plant Sciences, JAPS, 2022, Vol. 20(1), 9-16	3,0
16.	Biljana Trajkovska, Ljupche Kochoski, Gordana Dimitrovska, Zehra Hajrulai-Musliu, Risto Uzunov , Vladimir Petkov, Prarabdh C. Badgujar. Changes in the lactoferrin concentration in the bovine colostrum during postpartum period. Mac Vet Rev 2022, 45(2), 177-185. doi:10.2478/macvetrev-2022-0026	3,0
17.	Esad Behrami, Isak Berbatovci, Kledi Xhaxhiu, Nensi Isak, Adelaida Andoni, Arianit Reka, Xhuljeta Hamiti, Zehra Hajrulai Musliu, Risto Uzunov . Cleaning and management of water contaminated with pesticides through the process of adsorption in the natural clay of Brari. Ecol. Eng. Environ. Technol. 2024, Vol. 25(2), 281-291	3,0
Труд со оригинални научни резултати објавен во научно списание кое има импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование		
18.	Zehra Hajrulai-Musliu, Risto Uzunov , Stefan Jovanov, Dean Jankuloski, Velimir Stojkovski, Lazo Pendovski, James Jacob Sasanya. A new LC-MS/MS method for multiple	7,104

	residues/contaminants in bovine meat. BMC Chemistry (2021), 15:62. IF - 3,84 (2021) https://doi.org/10.1186/s13065-021-00788-5	
19.	Zehra Hajrulai-Musliu, Risto Uzunov , Stefan Jovanov, Maksud Kerluku, Dean Jankuloski, Velimir Stojkovski, Lazo Pendovski, James Jacob Sasanya. Determination of veterinary drug residues, mycotoxins, and pesticide residues in bovine milk by liquid chromatography electrospray ionisation–tandem mass spectrometry. Journal of Veterinary Research 66, 2022. IF - 1,8 (2022) DOI: 10.2478/jvetres-2022-0027	5,88
20.	Biljana Stojanovska Dimzoska, Zehra Hajrulai Musliu, Risto Uzunov , Aleksandra Angeleska, Katerina Blagoevska, Radmila Crceva Nikolovska, Gordana Ilievska, Elizabeta Dimitrieska Stojkovic. Study on the effectiveness of a multi-toxin immunoaffinity clean-up for reliable cost-effective HPLC-FLD analysis of mycotoxins in corn-based foods. Macedonian Journal of Chemistry and Chemical Engineering, 2022, 41(1), 77–88. IF - 0,92 (2022) https://doi.org/10.20450/mjcce.2022.2422	5,34
21.	Zehra Hajrulai-Musliu, Risto Uzunov , Stefan Jovanov, Dea Musliu, Elizabeta Dimitrieska-Stojkovikj, Biljana Stojanovska-Dimzoska, Aleksandra Angeleska, Velimir Stojkovski, James Jacob Sasanya. Multi-class/residue method for determination of veterinary drug residues, mycotoxins and pesticide in urine using LC-MS/MS technique. BMC Veterinary Research, 19, Article number: 156 (2023). IF - 2,3 (2023) https://doi.org/10.1186/s12917-023-03720-2	6,18
22.	Zehra Hajrulai-Musliu, Risto Uzunov , Maksud Krluku, Stefan Jovanov, Velimir Stojkovski, Mila Arapcheska, Dea Musliu, James Jacob Sasanya. Determination of Multi-Class Antimicrobial Residues and Antimicrobial Resistance in Cow Milk and Feces Samples during Withdrawal Period. Animals 2023, 13(23), 3603; IF - 2,7 (2023) https://doi.org/10.3390/ani13233603	6,42
Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови		
23.	Gjylai Alija, Zehra H. Musliu, Risto Uzunov , Arlinda H.Zajmi, Nexhibe Nuhii. Mbetjet e antibiotikëve në qumësht: rrezik i mundshëm për shëndetin e njeirut. Medicus. UDC 61 2020, Vol. 25(3), 435-440.	3,0
24.	Angeleska Aleksandra, Crceva Nikolovska Radmila, Elizabeta Stojkovic Dimitrievska, Poposka Treneska Vasilka, Blagoevska Katerina, Uzunov Risto , Dimzoska Biljana. Natural radioactivity levels in some vegetables commonly used in the city of Skopje (Macedonia). Agriculture & Food Journal of International Scientific Publications. 2021, Vol. 9, 206-210	3,0
25.	Aleksandra Angeleska, Radmila Crceva Nikolovska, Risto Uzunov . Modern technological trends in the food industry -	4,0

	an opportunity to protect against the spread of Covid 19. Macedonian international Journal of "MARKETING" (2021) No. 13, 34-47	
26.	Angeleska Aleksandra, Radmila Crceva Nikolovska, Elizabeta Dimitrieska Stojkovik, Katerina Blagoevska, Biljana Dimzoska Stojanovska, Risto Uzunov , Vasilka Poposka Trenevsk. Radioactivity levels in some mushroom species collected from Macedonia and consequent doses. AGROFOR International Journal, 2022, Vol. 7(1), 57-64. UDC 635.8:639.16(497.17)	3,0
27.	Aleksandra Angeleska, Radmila Crceva Nikolovska, Elizabeta Dimitrieska Stojkovik, Biljana Dimzoska Stojanovska, Risto Uzunov , Srecko Georgievski. Assessment of natural radioactivity levels and radiation hazards in agricultural soil and transfer in wheat in the region of North Macedonia. AGROFOR International Journal, 2023, Vol. 8(3), 96-105	3,0
Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД		
28.	Aleksandra Angeleska, Radmila Crceva Nikolovska, Elizabeta Dimitrieska Stojkovik, Katerina Blagoevska, Biljana Dimzoska Stojanovska, Risto Uzunov , Ljupcho Angelovski. Activity concentration of natural radionuclides in chicken feeds in the Republic of North Macedonia. Krmiva, 2022, Vol. 63(1), 19-23	3,0
Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји		
29.	A. Angeleska, R. Crceva Nikolovska, K. Blagoevska, E. Dimitrieska-Stojkovic, R. Stojanovska-Dimzoska, Uzunov R. Radiation levels in samples of dicalcium phosphate (DCP) with a gamma spectrometry method. Conference: XII International Scientific Agricultural Symposium "AGROSYM 2021" At: Jahorina, Bosnia and Hercegovina. November 2021, 484-489	3,0
30.	Zehra Hajrulai-Musliu, Risto Uzunov , Maksud Krluku, Aleksandra Angeleska, Elizabeta Dimitrieska-Stojkovikj, James Jacob Sasanya. Multi-class, Multi-residue LC-MS/MS Method for Veterinary Drug Residues, Mycotoxins and Pesticides in Urine. Second International Congress on Biological and Health Sciences. Proceedings Book, 24-27.02.2022, 165-187	3,0
31.	Elizabeta Dimitrieska Stojkovikj, Radmila Crceva Nikolovska, Risto Uzunov , Sandra Mojsova, Aleksandra Angeleska, Ljupco Angelovski. A systematic review of the impact of climate change on agriculture and future adaptation strategies for North Macedonia. Proceedings of the XV International Scientific Agricultural Symposium „Agrosym 2024“, Jahorina, BiH, 10-13, October, 2024, 939-947	3,0
Рецензија на научен/стручен труд		

32.	Рецензија на 57 научни труда (47 научни труда во Food chemistry – импакт фактор 8,5; 1 научен труд во Helyon – импакт фактор 3,4; 1 научен труд во Measurement: Food – импакт фактор 3,1; 2 научни труда во Food analytical methods – импакт фактор 2,6; 1 научен труд во Macedonian Veterinary Review – импакт-фактор 0,4; 1 научен труд (Bulletin of the University of Agricultural Sciences and Veterinary Medicine Cluj-Napoca – импакт-фактор 0,3; 3 научни труда во Discover food – меѓународно научно списание и 1 научен труд во Agro-knowledge Journal – меѓународно научно списание)	11,4
Апстракт објавен во зборник на конференција (меѓународна)		
33.	Aleksandra Angeleska, Radmila Crceva Nikolovska, Elizabeta Dimitrieska Stojkovic, Katerina Blagoevska, Risto Uzunov , Boško Boškovski, Slobodan Bogoevski. Review of food treated with ionizing radiation as a means of its preservation. Book of abstracts. VII International Congress “Engineering, Environment and Materials in Process Industry “. JAHORINA, MARCH 17-19, 2021 Republic of Srpska Bosnia and Herzegovina. p.50	1,0
34.	Angeleska Aleksandra, Crceva Nikolovska Radmila, Dimitrieska Stojkovic Elizabeta, Katerina Blagoevska, Risto Uzunov , Biljana Dimzoska Stojanovska. Measurement of the 226Ra, 232Th and 40K activities in corn in the Republic of North Macedonia and resulting annual radiation dose by ingestion. X International Symposium on Agricultural Sciences AgroReS 2021, 27-29, May, 2021 Trebinje Bosnia and Herzegovina. Book of abstracts. P3_04. p. 101	1,0
35.	Radmila Crceva Nikolovska, Aleksandra Angeleska, Zehra Hajrulai Musliu, Riste Uzunov . Feeding influence on the quality of sheep meat: from the farm to the fork. X International Symposium on Agricultural Sciences AgroReS 2021, 27-29, May, 2021 Trebinje Bosnia and Herzegovina. Book of abstracts. P3_05. p. 102	1,0
36.	Erhan Sulejmani, Betim Ahmeti, Zehra H. Musliu, Risto Uzunov . Evaluation of quality of butter produced from cream and yogurt during storage. III. International Agricultural, Biological & Life Science Conference, Edirne, Turkey, 1-3 September 2021. p. 369	1,0
37.	A. Angeleska, R. Crceva Nikolovska, D. Koceva, E. Dimitrieska-Stojkovic, B. Stojanovska-Dimzoska, K. Blagoevska, R. Uzunov . Determination of heavy metals and radionuclides in animal feeds of plant origin. Proceedings of 3rd International Conference on Agriculture and Life Science (ICOALS III), Campobasso - Tirana, Albania, 03.11.2021, pp. 464-465	1,0
38.	R. Crceva Nikolovska, A. Angeleska, K. Blagoevska, E. Dimitrieska-Stojkovic, R. Uzunov B., Stojanovska-Dimzoska. Radio cesium concentration in mushrooms collected in the Republic of North Macedonia. Proceedings of 3rd International Conference on Agriculture and Life Science	1,0

	(ICOALS III), Campobasso - Tirana, Albania, 03.11.2021. pp. 500-501	
39.	K. Xhaxhiu, N. Isak, A. Andoni, X. Hamiti, Z. Hajrulai, R. Uzunov . Granulometric and adsorption studies of four Albanian natural clays toward pesticides. 16 th Conference on sustainable development of energy, water and environment system. Book of abstracts, 10-15 October 2021, Dubrovnik, Croatia, p. 535	1,0
40.	Angeleska Aleksandra, Radmila Crceva Nikolovska, Elizabeta Dimitrieska Stojkovik, Risto Uzunov , Biljana Dimzoska Stojanovska, Katerina Blagoevska, Ana Angelovska. Accumulation of Radioactive Cesium in Marine Fish Used in North Macedonia. Second International Congress on Biological and Health Sciences, on-line. Abstract Book, 24-27.02.2022. 24-27.02.2022. p. 407.	1,0
41.	Risto Uzunov , Zehra Hajrulai-Musliu, Stefan Jovanov, Elizabeta Dimitrieska-Stojkovikj, Aleksandra Angeleska, Biljana Stojanovska-Dimzoska, Velimir Stojkovski. Validation of the rapid ELISA method for determination of methyltestosterone in urine and muscle based on the new regulation (EU) 2021/808. Book of Abstracts 9th International Scientific Meeting Days of Veterinary Medicine 2022. 22-25.09.2022, Ohrid, R. N. Macedonia. p. 160	1,0
42.	Stefan Jovanov, Risto Uzunov , Tome Nestorovski, Zehra Hajrulai, Musliu, Velimir Stojkovski. Proposed chemical substances as quality parameters of chocolate. Book of Abstracts 9th International Scientific Meeting Days of Veterinary Medicine 2022. 22-25.09.2022, Ohrid, R. N. Macedonia. p. 92	1,0
43.	Tome Nestorovski, Stefan Jovanov, Riste Uzunov , Ana Angelovska, Zehra Hajrulai Musliu, Radmila Crceva Nikolovska. Suitability of the iso 13730:1996 method for total phosphorous quantification in milk and milk products. Book of Abstracts 9th International Scientific Meeting Days of Veterinary Medicine 2022. 22-25.09.2022, Ohrid, R. N. Macedonia. p. 109	1,0
44.	Elizabeta Dimitrieska-Stojkovikj, Aleksandra Angeleska, Dushica Koceva, Biljana Stojanovska-Dimzoska, Goran Stojković, Gordana Ilievska, Risto Uzunov , Zehra Hajrulai-Musliu. Validation of UHPLC-MS/MS method after modified quechers sample preparation for monitoring of pesticide residues in bovine milk according to EC/2018/555. Book of Abstracts 9th International Scientific Meeting Days of Veterinary Medicine 2022. 22-25.09.2022, Ohrid, R. N. Macedonia. p. 161	1,0
45.	Biljana Stojanovska Dimzoska, Elizabeta Dimitrieska Stojkovik, Zehra Hajrulai-Musliu, Risto Uzunov , Katerina Blagoevska, Aleksandra Angeleska. Validation protocol for determination of fumonisins in corn. Book of Abstracts 9th International Scientific Meeting Days of Veterinary Medicine 2022. 22-25.09.2022, Ohrid, R. N. Macedonia. p. 163	1,0

46.	Nensi Isak, Kledi Xhaxhiu, Zehra Hajrulai-Musliu, Risto Uzunov , Adelaida Andoni, Xhulieta Hamiti. "Size-adsorption related studies of four Albanian natural clays toward pesticides". Conference: Trends in NanoTechnology 2022 At: Tirana, Albania, October, 2022. Book of abstracts, p. 126	1,0
47.	Elena Davitkovska, Risto Uzunov , Miroslav Kjosevski. Legal legislation on animal transport in North Macedonia and its alignment with EU legislation. Book of abstracts. 10th International Scientific Meeting Days of Veterinary Medicine – 2024 and 2nd European Conference on Veterinary and Medical Education 22-25 September 2024, Ohrid, RN Macedonia. p. 60	1,0
48.	Risto Uzunov , Stefan Jovanov, Biljana Stojanovska-Dimzoska, Aleksandra Angeleska, Elizabeta Dimitrieska-Stojkovikj. Comparison of efficiency of two types SPE columns for detection of beta agonists in liver with LC-MS/MS method. Book of abstracts. 10th International Scientific Meeting Days of Veterinary Medicine – 2024 and 2nd European Conference on Veterinary and Medical Education 22-25 September 2024, Ohrid, RN Macedonia. p. 90	1,0
49.	Vangelica Enimiteva, Dushica Koceva, Aleksandra Angeleska, Biljana Stojanovska Dimzoska, Risto Uzunov , Zehra Hajrulai-Musliu, Gordana Ilievska, Stefan Jovanov, Elizabeta Dimitrieska Stojkovikj. A study on the presence of some heavy metals as feed additives in animal nutrition in the republic of North Macedonia. Book of abstracts. 10th International Scientific Meeting Days of Veterinary Medicine – 2024 and 2nd European Conference on Veterinary and Medical Education 22-25 September 2024, Ohrid, RN Macedonia. p. 84	1,0
50.	Biljana Stojanovska-Dimzoska, Dushica Koceva, Gordana Ilievska, Aleksandra Angeleska, Elizabeta, Dimitrieska-Stojkovikj, Risto Uzunov , Katerina Blagoevska. Deoxynivalonol in pig feed: an overview on occurrence in the period of five years (2019-2024). Book of abstracts. 10th International Scientific Meeting Days of Veterinary Medicine – 2024 and 2nd European Conference on Veterinary and Medical Education 22-25 September 2024, Ohrid, RN Macedonia. p. 82	1,0
51.	Tome Nestorovski, Stefan Jovanov, Risto Uzunov , Blagica Sekovska, Zehra Hajrluai Musliu. Total phosphorus quantification in animal feed, milk, meat and their products using the ISO 13730:1996 method. Book of abstracts. 10th International Scientific Meeting Days of Veterinary Medicine – 2024 and 2nd European Conference on Veterinary and Medical Education 22-25 September 2024, Ohrid, RN Macedonia. p. 80	1,0
52.	Stefan Jovanov, Zehra Hajrulai Musliu, Risto Uzunov , Tome Nestorovski, Velimir Stojkovski, Radmila Chrcheva Nikolovska. Determination of commonly used artificial colors in meat and meat products using HPLC-DAD method. Book of	1,0

	abstracts. 10th International Scientific Meeting Days of Veterinary Medicine – 2024 and 2nd European Conference on Veterinary and Medical Education 22-25 September 2024, Ohrid, RN Macedonia. p. 79	
53.	Radmila Crceva Nikolovska, Aleksandra Angeleska, Ljupco Angelovski, Risto Uzunov , Srecko, Gjorgjievski, Igor Esmerov. Raw food diets for pets: balancing health benefits and nutritional challenges. Book of abstracts. 10th International Scientific Meeting Days of Veterinary Medicine – 2024 and 2nd European Conference on Veterinary and Medical Education 22-25 September 2024, Ohrid, RN Macedonia. p. 85	1,0
Вкупно		149,324

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
Учество во промотивни активности на Факултетот		
1.	Комисија за промотивни активности на Факултет за ветеринарна медицина Скопје за организирање на промотивниот настан: Отворени денови на Факултетот за ветеринарна медицина, заедно со Центарот за кариера (Одлука број 0201-554/9-11 од 18.4.2022 и Одлука број 0201-358/11-23 од 28.3.2023), 2*0,5	1,0
Раководител на лабораторија		
2.	Раководител на лабораторија за резидуи и контаминенти (Решение бр. 03-270/9 од 1.3.2024 година).	1,0
Дејности од поширок интерес		
Член на уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание		
3.	Член на Уредувачки Одбор во 3 меѓународни научни списанија (Acta Scientific Veterinary Sciences Journal; SCIREA Journal of Agriculture (2023) (сертификат); Journal of Food Technology & Nutrition Sciences (2025))	3,0
Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир		
4.	Член на Организационски и Уредувачки Одбор кој ќе ги превземе активностите за одбележување на 30 години од основањето на Факултетот за ветеринарна медицина - Скопје и 95 години од Јубилејот „Ветеринарна наука и едукација“ во РСМ (Одлука бр. 0201-236/10 од 18.02.2022 година)	0,5
Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/ стручен собир		
5.	Член на организациски одбор на меѓународен научен собир Days of Veterinary Medicine 2022, 22-25, септември, Охрид, Р. С. Македонија	1,0
6.	Член на Scientific Committee of Second International Congress on Biological and Health Sciences held online 24-25-26-27 February 2022	1,0
7.	Член на Scientific Committee of Third International Congress on Biological and Health Sciences held online 14-15-16 April 2023	1,0
8.	Член на организациски одбор на меѓународен научен собир 10th International Scientific Meeting Days of Veterinary Medicine –	1,0

	2024 and 2nd European Conference on Veterinary and Medical Education, 22-25 Септември, Охрид, РС Македонија	
Уредник на зборник на трудови од научен/стручен собир		
9.	Book of abstracts 10th International Scientific Meeting Days of Veterinary Medicine 2024, Faculty of Veterinary Medicine – Skopje, Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, N. Macedonia	1,0
Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект (соработник)		
10.	Horizon Europe (HORIZON), Call: HORIZON-CL6-2022-FARM2FORK-01, Project: 101084358 — SETFoS. (Ref. Ares (2022)4716692 - 28/06/2022)	1,0
11.	European Network for Food Additive Analysis (EU4FoodAdd), Collection ID OC-2023-1, Proposal ID 26367)	1,0
Член на факултетска комисија		
12.	Член на Комисија за изработка на Правилник за избегнување на конфликт на интереси во лабораториите на ФВМ-С (Одлука бр. 0202-628/3 од 20.5.2021 година)	0,5
13.	Член на Работна група за следење на прописи од областа на безбедноста на храната објавени на единствениот национален регистар на прописи на РСМ (Одлука бр. 0201-91/9-10 од 28.1.2022 година)	0,5
14.	Член на Комисија за изготвување на Статутарна одлука за изменување и дополнување на Статутот на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Одлука бр. 0201-1654/7 од 26.11.2021 година)	0,5
15.	Член на Комисија за изготвување на Правилник за заштита од пожари и експлозии за 2023 година на ФВМС (Одлука бр. 0201-1019/12 од 6.9.2023 година)	0,5
16.	Член на Конкурсна комисија за реализација на Конкурсот за запишување на студенти во прва година на ФВМС во учебната 2023/2024 година и 2024/2025 година (Одлука бр. 0202-794/2 од 10.07.2023 година и Одлука бр. 0202-616/16 од 4.6.2024 година) (2*0,5)	1,0
17.	Член на Работна група за изработка на самоевалуациски извештај SER (Self-evaluation report) за меѓународна акредитација EAEVE на ФВМС (Одлука бр. 0202-359/5 од 31.3.2023 година)	0,5
18.	Член на Комисија за настава на ФВМС (Одлука бр. 0202-616/6 од 4.6.2024 година)	0,5
19.	Член на Комисии за јавни набавки (20*0,5)	10,0
Учество во комисии и тела на државни и други органи		
20.	Претседател на Избирачки одбор на избирачкото место 2598 Општина Карпош, ОИК Карпош Број на решение за формирање избирачки одбор за избирачко место 2598, 11-24/3 од 7.10.2021 година	1,0
21.	Член на работна група за подготовка и имплементација на акцискиот план за борба против труење на диви животни, (Решение б.р 12-5257/1 од 12.9.2023 г. од Министерство за животна средина и просторно планирање)	1,0
Учество во изработка на национална програма од одредена област		

22.	Учество во изработка на Национален Мониторинг план за контрола на присуство на резидуи од фармаколошки активни супстанции, резидуи од пестициди и контаминенти кај живи животни, производи и сировини од животинско потекло за 2024 година	3,0
23.	Учество во изработка на Национален Мониторинг план за контрола на присуство на резидуи од фармаколошки активни супстанции, резидуи од пестициди и контаминенти кај живи животни, производи и сировини од животинско потекло за 2025 година	3,0
Вкупно		34,50

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	41,618
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	149,324
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	34,50
Вкупно	225,442

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА

Проф. д-р Ленче Велкоска-Марковска,
Редовен професор на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултет за земјоделски науки и храна – Скопје, с.р.

Проф. д-р Мирјана Јанкуловска,
Редовен професор на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултет за земјоделски науки и храна – Скопје, с.р.

Проф. д-р Василка Попоска-Тренивска,
Редовен професор на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултет за ветеринарна медицина – Скопје, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „КАРАКТЕРИЗАЦИЈА, ГЕНЕТСКА ТИПИЗАЦИЈА И АНТИМИКРОБНА ОТПОРНОСТ НА *LISTERIA MONOCYTOGENES* ОД СИНЦИРОТ НА ИСХРАНА НА КОСОВО“ ОД БЕСАРТ ЈАШАРИ, ПОДНЕСЕНА ДО ФАКУЛТЕТОТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА – СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, на 16. седница одржана на 10.4.2025 година, ја формираше Комисијата за одбрана на докторската теза на кандидатот Бесарт Јашари со наслов: „Карактеризација, генетска типизација и антимикробна отпорност на *Listeria monocytogenes* од синцирот на исхрана на Косово“, во состав: проф. д-р Павле Секуловски (претседател), проф. д-р Деан Јанкуловски (ментор), проф. д-р Сандра Мојсова (член), проф. д-р Мирко Проданов (член) и проф. д-р Зехра Хајрулаи-Муслиу (член).

Комисијата, во горенаведениот состав, внимателно ја разгледа и оцени докторската теза и го презентира овој документ до Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје:

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската теза на кандидатот Бесарт Јашари, насловена како „Карактеризација, генетско типизирање и антимикробна отпорност на *Listeria monocytogenes* од прехранбениот ланец на Косово“, содржи 147 страници компјутерски обработен текст во фонт Times New Roman, со растојание од 1,5 и големина на фонтот 12, како и 273 библиографски наводи во кои доминираат примарни научни публикации. Тезата е збогатена и со 46 слики и 26 табели.

Докторската теза е структурирана во 8 поглавја, систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, што обезбедува правилно следење на материјалот опфатен во истражувањето. Напишана е во висок академски стил на изразување и е форматирана во согласност со принципите на оригинален научен труд, со следните делови: вовед, цели на истражувањето, преглед на литературата, материјали и методи, резултати, дискусија, заклучоци и употребена литература.

Воведот на докторската теза е широко осмислен, добро структуриран и научно аргументиран. Служи како солидна основа за разбирање на обработените прашања, нагласувајќи ја глобалната и регионалната важност на патогенот *L. monocytogenes*, со посебен фокус на контекстот на косовскиот синцир на исхрана. Кандидатот направил прецизен преглед на биолошките и еколошките карактеристики на *L. monocytogenes*, споменувајќи ја неговата способност да преживее во различни услови на животната средина, како што се ниски температури, високи концентрации на сол и нитрити. Овој опис е важен бидејќи му помага на читателот да разбере зошто овој патоген е толку предизвикувачки за прехранбената индустрија и јавното здравје. Дополнителна вредност на воведот е интеграцијата на тековните податоци од извештаите на EFSA и ECDC, кои ја истакнуваат важноста на листериозата како сериозна зооноза во Европската Унија. Конкретни бројки, како што се преваленцата, бројот на потврдени случаи и стапките на смртност (до 18,1 %), му даваат на воведот силна основа за да се оправда потребата од студијата. Покрај глобалниот аспект, кандидатот прецизно го поставува проблемот во локалниот контекст на Косово, земја со брзоразвивачки земјоделски и прехранбен сектор. Таа се залага за недостатокот на податоци за *L. monocytogenes* во земјата и итната потреба од воспоставување сигурен систем за молекуларен мониторинг, во согласност со стандардите на земјите од ЕУ. Во воведот се разгледува и важна компонента на студијата – отпорност на антибиотици. Споменувајќи ја неконтролираната употреба на антимикробни супстанции во земјоделството и ветеринарната медицина, авторот ја покренува потребата од проценка на феноменот на мултирезистенција на лекови (MDR) кај изолатите на *L. monocytogenes* во храната. Споменувањето на „стандардните“ антибиотици за третман и алтернативните агенсии дава јасна слика за терапевтскиот предизвик што го претставува оваа бактерија. Еден од највредните елементи на воведот е презентацијата на модерните методологии за генетско типизирање,

вклучувајќи MLST (Multilocus Sequence Typing) и мултиплекс PCR, кои служат како клучни алатки за истражување на епидемии на листериоза и следење на изворите на контаминација. Референците за меѓународно оценети методи ја позиционираат студијата во конзистентен компаративен контекст и му даваат кредибилитет на следениот научен пристап. Во овој дел, кандидатот ги презентира и работните тези и хипотези што беа изнесени во предлогот за докторска теза, а хронолошки, со по една реченица, ги презентира сите поглавја од докторската теза.

Прегледот на литературата за *L. monocytogenes* во ова поглавје дава длабински преглед на историските, таксономските, биолошките, молекуларните и регулаторните аспекти на овој патоген, истакнувајќи ја неговата сложеност и важност во безбедноста на храната и јавното здравје. Од неговото првично откривање на почетокот на 20 век до најновите достигнувања во геномската и молекуларната карактеризација, поглавјето со научна јасност се осврнува на еволуцијата на знаењето за овој микроорганизам. Историската еволуција на препознавањето и класификацијата на *L. monocytogenes*, од првите изолати кај луѓето и животните до неговото препознавање како важен патоген во храната. Таксономската и филогенетската класификација, која се базира на поделбата на „sensu stricto“ и „sensu lato“, како и идентификацијата на филогенетските лози, клоналните комплекси и типовите на секвенци. Физиолошките карактеристики и адаптации на животната средина, кои ја објаснуваат способноста на оваа бактерија да преживее во екстремни услови и да ја контаминира синџирот на исхрана. Исто така, опишани се податоци за серотиповите на *L. monocytogenes* врз основа на варијациите во соматските (O) и флагеларните (H) антигени, класифицирајќи ги во 13 различни серотипови (1/2a, 1/2b, 1/2c, 3a, 3b, 3c, 4a, 4ab, 4b, 4c, 4d, 4e и 7). Во делот за карактеристики на *L. monocytogenes*, опишани се морфолошки својства, вклучувајќи ја големината, обликот и подвижноста на бактеријата, што ја прави прилагодлива дури и на екстремни услови на животната средина. Исто така, опишани се и карактеристики на животната средина, вклучувајќи ја температурата на раст, средината за раст во кисели и алкални средини и активноста на водата. Во подделот за геномски аспект, презентирани се геномските карактеристики на *L. monocytogenes*, врз основа на податоци добиени од сигурни извори. Описот на големината на геномот, процентот на G+C, бројот на кодирачки секвенци и опероните на tRNA и rRNA е јасен и поткрепен со табели и слики кои помагаат да се илустрираат разликите помеѓу патогените и непатогените соеви. Кружната геномска мапа на соевите и биоинформатичките анализи, како што се PCR серотипизацијата и MLST, даваат нови податоци за отпорноста на антибиотици и присуството на гени за вируленција, вклучувајќи важни елементи, како што се LIPI-1 и LIPI-3. Ова ја истакнува комплексноста и прилагодливоста на овој патоген на молекуларно ниво. Кандидатот во подделот за методологии на тестирање претставува сеопфатен преглед на молекуларните методи што се користат за типизирање на *L. monocytogenes*, опишувајќи ја еволуцијата од традиционални до понапредни геномски методи и истакнувајќи ја важноста на секој метод во идентификацијата и епидемиолошкото следење на овој патоген. PFGE (Pulsed-Field Gel Electrophoresis) се споменува како историски метод и некогаш „златен стандард“ за типизирање, благодарение на неговата висока дискриминаторска способност во ерата пред да се развие секвенционирањето на целиот геном (WGS). Сепак, има важни ограничувања, како што се високи лабораториски барања, долго траење и недостаток на доволна резолуција за тесно разликување на генетските варијанти. Последователно, употребата на мултиплекс-PCR за класификација на *L. monocytogenes* во 5 серогрупи преку амплификација на специфични гени се појавува како побрз и попрактичен метод за брза идентификација, особено во контекст на контрола на епидемии од прехранбени производи. MLST (Multi-Locus Sequence Typing) е опишан како многу моќен и точен метод кој користи секвенционирање на седум гени за да ги категоризира примероците во типови на секвенци (ST) и клонални комплекси (CC). MLST донесе значајна промена во епидемиологијата на *L. monocytogenes*, овозможувајќи следење на изворите на инфекции и проучување на глобалната дистрибуција на клонови. Во модерната ера, WGS (секвенционирање на целиот геном) е опишан како „нов златен стандард“ за анализа на *L.*

monocytogenes, обезбедувајќи информации на целосно геномско ниво и екстремно високи дискриминаторски можности за типизирање, вклучувајќи напредни методи како што се cgMLST, wgMLST и SNP анализи. Овој метод, исто така, го олеснува меѓулабораториското споделување на податоци и го подобрува капацитетот за откривање на епидемии во реално време.

Во однос на серотипизацијата, кандидатот ги истакнува ограничувањата на овој процес кој, иако е важен во епидемиологијата, има ниска дискриминаторска способност и бара скапи и тешко достапни антисеруми. Сепак, некои варијанти на серотипови, како што се IVb (4bV) и 4h, се споменуваат како поврзани со неодамнешни епидемии и хипер-вирулентни карактеристики. Во однос на филогенетските лози и клоналните комплекси (CCs), кандидатот дава детален преглед на генетската организација на *L. monocytogenes*, при што лозите I и II се потесно поврзани со човечки болести и епидемии, додека другите лози се главно поврзани со животински извори. Студиите за CC покажуваат различни асоцијации помеѓу адаптацијата на домаќинот, изворите на храна и присуството на гени за отпорност на антибиотици и дезинфекциски средства, што ја одразува сложеноста на еволуцијата и епидемиологијата на овој патоген. Генерално, кандидатот презентира детален и ажуриран преглед на молекуларните алатки за типизирање на *L. monocytogenes*, истакнувајќи ги предностите и ограничувањата на секој метод и нагласувајќи ја важноста на користењето напредни технологии за поефикасно епидемиолошко следење и управување со епидемии на листериоза. Кандидатот се занимава со комплексноста и вирулентноста на *L. monocytogenes*, фокусирајќи се на хипервирулентни клонови како што се CC1, CC4 и CC6, кои се поврзани со клинички случаи на листериоза кај луѓето и животните, особено кај млечните производи. Способноста на овие клонови да ги колонизираат цревата и ткивата е поврзана со брз раст на телесни температури и солени услови. Покрај тоа, идентификувани се нови хипервирулентни подлинии поврзани со листериоза кај козите, кои носат различни локуси на LIPI-1 и LIPI-2. Тезата, исто така, ја испитува употребата на методи за молекуларно типизирање како што се MLST и WGS за идентификување и класификација на клонови, помагајќи да се утврдат изворите на епидемии и да се подобри безбедноста на храната. Употребата на овие техники дава детален преглед на генетските врски и потенцијалните ризици од листериоза.

Меѓународни регулативи за контрола на *L. monocytogenes* во храната, со фокус на стандардите на ЕУ и нивната усогласеност со законската рамка во Косово. Критички проценки и празнини во истражувањето – и покрај големиот напредок во молекуларната и епидемиолошката анализа на *L. monocytogenes*, остануваат неколку важни празнини во истражувањето: Точните механизми на вирулентност и патогенеза на новите хипервирулентни клонови сè уште се нејасни, особено во однос на влијанието на производствената средина врз експресијата на вирулентноста. Практичната употреба на геномските податоци во управувањето со индустриската безбедност на храната е сè уште ограничена поради недостаток на интеграција помеѓу лабораториите од јавниот сектор и прехранбената индустрија. Регионалните и локалните студии, особено во земји како Косово, недостасуваат и се потребни за да се разбере вистинското ширење на различните соеви на *L. monocytogenes*, како и за приспособување на стратегиите за контрола и едукацијата на операторите со храна. Влијанието на климатските промени и современите земјоделски практики врз преваленцата и перзистентноста на *L. monocytogenes* во агропрехранбените средини останува област од висок интерес за понатамошни истражувања. Идни насоки на истражување – врз основа на прегледаната литература, се препорачуваат следните насоки за идно истражување: Развој на модели за предвидување на ризик базирани на WGS, за побрза идентификација на патогени клонови и ефикасно следење на изворот на инфекции. Интеграција на национални платформи за молекуларен надзор, поврзување на клиничките лаборатории, инспекторатите за храна и прехранбената индустрија за размена на податоци во реално време. Студии за компатибилноста на стандардите на ЕУ со реалните лабораториски и производствени капацитети во земјите во развој, за дефинирање на применливи и ефикасни регулативи. Истражување за синергистичките ефекти на стресорите во исхраната и средствата за

дезинфекција, како и потенцијалот за ко-селекција на отпорност на антибиотици и дезинфекција.

Овој поддел од тезата дава длабински преглед на патогеноста на *L. monocytogenes* и нејзината улога како причина за листериоза, болест што се пренесува преку храна со висока стапка на смртност, особено кај ранливи лица како што се постарите лица, бремените жени и оние со ослабен имунолошки систем. Тезата ја истакнува важноста на *L. monocytogenes* како главен патоген во готовата храна за јадење, особено во месото, млечните производи и храната за јадење, каде што често се јавуваат епидемии.

Епидемиолошките податоци од Европската Унија и Европската економска зона во 2022 година, кои покажуваат зголемување на случаите на листериоза, го одразуваат континуираното ширење на оваа болест, додека смртноста од листериоза е зголемена, што ја истакнува потребата од силни превентивни мерки и управување со безбедноста на храната. Тезата се фокусира и на механизмите на патогеност на *L. monocytogenes*, истакнувајќи ја важноста на факторите на вирулентност како што се листериолизин О (LLO) и ActA, кои му помагаат на патогенот да навлезе во клетките на телото и да се шири во него. Овој процес е сложен и сложен, вклучувајќи ја атхезијата на бактериите на мукозата и преминувањето низ цревните бариери, што доведува до инвазија на разни органи како што се црниот дроб, слезината и мозокот, и може да предизвика сериозни компликации како што се менингитис и сепса. Понатаму, тезата објаснува дека болеста може да се развие како инвазивна форма, која е опасна и често фатална, или како неинвазивна форма, која обично има поблаги симптоми и може да помине незабележано. Важно е да се напомене дека лицата со ослабен имунитет имаат поголем ризик од развој на инвазивни форми на листериоза, додека здравите луѓе може да имаат само благи симптоми слични на грип. Еден од најважните аспекти на овој дел од тезата е испитувањето на факторите на вирулентност на *Listeria*, кои се контролирани од група гени поврзани со вирулентност, вклучувајќи ги *prfA* и *ActA*. Овие информации се важни за разбирање како бактериите можат да ја предизвикаат имунолошката одбрана на телото и да предизвикаат тешка болест. Конечно, подделот дава длабинска анализа на патогеноста и епидемиологијата на *L. monocytogenes*, фокусирајќи се на механизмите што му овозможуваат на овој патоген да предизвика листериоза. Некои од главните наоди вклучуваат објаснување на патот на инфекцијата и важноста на следењето и спречувањето на епидемии на листериоза, што укажува дека се неопходни понатамошни истражувања и подобрени мерки за безбедност на храната за да се справиме со оваа глобална закана по здравјето.

Во овој поддел, кандидатот детално ја дискутира епидемиологијата на листериозата, сериозна болест предизвикана од *L. monocytogenes*, и нејзината поврзаност со епидемии на листериоза предизвикана од храна, со посебен фокус на потенцијалните извори на контаминација и нејзините здравствени последици. Авторот успеал да даде сеопфатен опис на оваа болест, јасно објаснувајќи го ризикот што го претставува за ранливите групи, како што се бремените жени, постарите лица и лицата со ослабен имунитет. Текстот е богат со важни податоци и можности за интервенција во подобрувањето на практиките за безбедност на храната. Позитивен аспект на овој поддел е акцентот на географските и диететските фактори кои влијаат на дистрибуцијата на листериозата, како и врската помеѓу консумирањето на непастеризирани млечни производи и сурово месо со случаите на болеста. Употребата на статистички податоци од сигурни извори како што се CDC и ECDC, вклучувајќи ги и прилагодувањата во инциденцата на болеста во различни земји, е важна за создавање јасно разбирање на глобалната и регионалната состојба на листериозата. Овие информации се од суштинско значење за развојот на превентивни стратегии и стратегии за надзор. Покрај тоа, авторот ја дискутира важноста на напредните системи за молекуларен надзор, како што е употребата на секвестрација на ДНК за идентификување и следење на епидемии на болести. Овој аспект е особено важен за подобрување на одговорот на епидемиите и за да се обезбеди дека изворите на контаминација можат да бидат потпомогнати со соодветни превентивни мерки. Сепак, иако информациите и анализата се комплетни, неколку точки можат

дополнително да се нагласат за да се добие уште појасна слика за ситуацијата. На пример, иако авторот споменува дека има зголемување на случаите на листериоза и ги специфицира вредностите на ризик за ранливите лица, подеталната анализа на новите мерки што можат да се преземат за подобрување на практиките за безбедност на храната и намалување на инциденцата на инфекција би можела да обезбеди повеќе информации за можностите за подобрување на здравствените и правните политики. Друга точка што би можела да се истакне е меѓународната споредба на податоците за листериоза, испитувајќи ги разликите во практиките за безбедност на храната и надзорот од земјите со построги регулативи и оние со повеќе предизвици во спроведувањето на овие мерки. Податоците покажуваат врска помеѓу епидемиите поврзани со производите што се готови за јадење и несоодветниот надзор, како што е опишано. Друг важен аспект е споменувањето на Косово и ограничените информации во врска со преваленцата на *L. monocytogenes* и употребата на молекуларно типизирање во оваа земја. Иако овие информации се вредни за разбирање на состојбата со листериозата во регионот, подеталната анализа и вклучувањето на можни податоци за ширењето на оваа бактерија во месните и млечните производи би можеле дополнително да помогнат во создавањето детална рамка за ризиците и потребите за надзор на болеста на оваа територија. Конечно, овој поддел дава преглед.

Кандидатот во овој поддел дава детален преглед на отпорноста на *L. monocytogenes* на антимикробни средства, вклучувајќи ги механизмите на дејство на антибиотиците и начините на кои овој патоген развива отпорност. Информациите се добро структурирани и поткрепени со научна литература, со посебен фокус на отпорноста на вообичаени антибиотици како што се ампицилин, пеницилин и други. Позитивните точки вклучуваат деталзирање на механизмите на отпорност, вклучувајќи производство на β -лактамази и промени во РВР, како и релевантноста на овие информации за управувањето со безбедноста на храната и клиничкиот третман. Употребата на табели е исто така предност за сумирање на техничките информации. Сепак, може да вклучи повеќе дискусија за алтернативните опции за третман и влијанието на локалните практики за контрола на антибиотици врз развојот на отпорност. Исто така, подетален преглед на методите за дијагностика на отпорност би бил корисен за клинички и лабораториски апликации. Генерално, подделот дава силна анализа на отпорноста на *L. monocytogenes* и нејзината важност за јавното здравје, но би можел да има корист од проширена дискусија за опциите за третман и методите за тестирање.

Темата и целите на истражувањето се добро дефинирани и релевантни за областа на безбедноста на храната и јавното здравје. Предложените цели се сеопфатни и се справуваат со големите празнини во постојните податоци за филогенетското потекло, молекуларното серотипизирање, клоналните комплекси, типизирањето на секвенцата, моделите на антимикробна отпорност и мултилековата отпорност на *L. monocytogenes* во синџирот на исхрана и низ категориите на храна.

Кандидатот го започнува поглавјето **Материјали и методи** со широк опис на присуството на *L. monocytogenes* во широк спектар на прехранбени производи во Косово во периодот 2016-2022 година. Авторите презентираат ригорозен методолошки пристап кон собирање примероци и микробиолошка анализа, користејќи го формализираниот метод на збогатување во два чекора (EN ISO 11290-1). Работата е детална, организирана и поткрепена со точни и сигурни податоци. Деталниот опис на примероците и постапката за собирање е јасен и информативен. Примероците вклучуваат производи готови за јадење (RTE), производи готови за јадење прехранбени производи, сировини и примероци од животната средина од различни средини за преработка на храна. Оваа информација е корисна за разбирање на обемот и разновидноста на анализираните примероци. Обработката и складирањето на примероците беа извршени под оптимални услови за да се обезбеди точноста на резултатите. Употребата на услови за ладење и стерилизација на примероците пред транспорт и анализа е добра практика за да се избегне контаминација и да се гарантира точноста на тестовите. Студијата опфаќа 149 различни инспекциски точки, вклучувајќи индустрии, фарми, пазари и ресторани, како и разни деловни

субјекти кои работат во прехранбениот сектор. Ова обезбедува широка и разновидна претстава за можностите за контаминација со *Listeria monocytogenes* во прехранбениот синџир, што е клучен аспект за проценка на ризикот. Податоците покажуваат дека само 10 од 149 инспекциски точки го имплементирале и спроведувале HACCP системот. Ова е важна статистика, но би можело да биде интересно да се дискутира повеќе за влијанието на имплементацијата на овој систем врз управувањето со контаминацијата со *Listeria monocytogenes* и како оваа ситуација може да се подобри во иднина. Ова поглавје обезбедува вредни и структурирани информации за долг временски период (2016-2022) за присуството на *L. monocytogenes* во прехранбените производи во Косово. Студијата е детална и содржи важни податоци за безбедноста на храната и управувањето со болести предизвикани од овој патоген. Сепак, би можело да има корист од подетална анализа на резултатите и дискусија за можностите за подобрување на безбедноста на храната и практиките за контрола на контаминацијата во земјата. Примената на современи методологии за типизирање и тестирање на антимикробна резистенција, употребата на мултилокусно секвенционално типизирање (MLST) и тестирање на антимикробна осетливост за изолати на *L. monocytogenes* е важна карактеристика на оваа студија. Оваа методологија дава детални информации за генетската варијабилност на патогенот и неговиот потенцијал да развие отпорност на антибиотски терапии.

Во **резултатите**, кандидатот ги презентира сите податоци добиени и обработени од истражувањето на многу јасен и целосно структуриран начин. Текстот започнува со презентација на резултатите од тестираните изолати, со посебна поделба на резултатите од различните тестови и нивна споредба. Резултатите, кои се презентирани подолу, вклучуваат нивна дистрибуција, детекција на ДНК и молекуларна карактеризација на позитивните примероци.

Кандидатот ја започнува **дискусијата** со главната порака на неговото истражување, тој презентира длабинска и добро структурирана анализа за преваленцата, молекуларната карактеризација и антимикробната отпорност на *L. monocytogenes* во прехранбените производи во Косово. Ова е прва студија од ваков вид во земјата, која носи нови и важни податоци што опфаќаат период од неколку години и широк спектар на примероци. Авторот дава јасна споредба на преваленцата на *L. monocytogenes* во различни прехранбени производи со податоци од Европската Унија и други земји, истакнувајќи дека Косово претставува повисоко ниво на контаминација, особено кај сировите производи и оние што се консумираат по готвење. Ова ја истакнува потребата од подобрени хигиенски практики и следење во синџирот на исхрана. Анализата на филогенетските лози и молекуларните серотипови укажува на голема разновидност на изолати, со доминација на лозата II и серотиповите IIa и IIc - наоди кои се во согласност со меѓународните студии. Присуството на серотипот IVb, поврзан со тешки човечки инфекции, го истакнува потенцијалниот здравствен ризик и потребата од континуирано следење. Преку типизирање на клоналните комплекси (CC), авторот го идентификува CC9 како најраспространет во сировините и средините за преработка на храна, додека CC2 и CC29 доминираа во млечните производи. Наодите се во согласност со меѓународните студии и даваат основа за анализа на изворите на контаминација и можноста за пренесување кај луѓето. Резултатите од тестовите за MLST и антимикробна осетливост на 18 антибиотици даваат вредни податоци за состојбата со отпорноста во Косово. Докажан е висок процент на изолати отпорни на повеќе лекови (MDR), особено за CC9-ST9, што предизвикува загриженост за безбедноста на храната и јавното здравје. Авторот, исто така, го анализира индексот MARI и ја покренува потребата од употреба на напредни молекуларни методи како што се WGS и cgMLST за следење на епидемии и ефикасно управување со безбедноста на храната. Исто така, се нагласува потребата од зајакнување на системите за надзор во Косово и соработката со структурите за поддршка на ЕУ. Како заклучок, делот за дискусија е богат со компаративни податоци, изграден врз јасни научни аргументи и содржи практични препораки за подобрување на системот за безбедност на храната во Косово. Тој претставува важен придонес во областа на микробиологијата на храната и антимикробната резистенција.

Како **заклучок**, кандидатот наведува пет јасни и неоспорни заклучоци, кои произлегуваат од планираните и спроведените детални истражувања и постигнатите резултати. Особено вреди да се спомене заклучокот дека постои потенцијален ризик од појава на листериоза поради високата детекција во прехранбените производи. На крајот од овој дел, кандидатот предлага дека рутинскиот молекуларен надзор и интеграцијата во програмите за мониторинг на ЕУ се итно потребни за зголемување на безбедноста на храната во Косово.

Користената литература е претставена со библиографски единици, од кои повеќето се оригинални истражувачки трудови, објавени во меѓународни научни списанија со фактор на влијание.

Цели на истражување

Овие цели се фокусираат на различни аспекти како што се филогенетското потекло, молекуларниот серотип, клонските комплекси, типизирањето на секвенцата, моделите на антимикробна отпорност и мултирезистенцијата на лекови на *L. monocytogenes* во синџирот на исхрана и во категориите на храна:

Да се идентификуваат и категоризираат различните филогенетски лози на *L. monocytogenes* присутни во примероците од синџирот на исхрана и категориите на храна, користејќи генетски и геномски анализи.

Да се анализираат молекуларните серотипови на *L. monocytogenes* изолирани од различни извори на храна и да се процени нивната дистрибуција низ различни категории на храна.

Да се испитаат и класифицираат клонските комплекси (CC) во популациите на *L. monocytogenes* за да се разјасни нивната генетска разновидност и поврзаност и да се испита нивната преваленца и варијација меѓу примероците од синџирот на исхрана и категориите на храна.

Да се користат методи за типизирање на секвенцата, како што е добивањето детален геномски профил на соевите на *L. monocytogenes* пронајдени во синџирот на исхрана и категориите на храна.

Да се применат методи за типизирање на секвенци со повеќе локации (MLST) за класификација и споредување на типовите на секвенци (ST) на соевите на *L. monocytogenes* врз основа на генетски секвенци и да се процени нивната генетска разновидност.

Да се процени антимикробната отпорност на изолатите на *L. monocytogenes*, да се идентификуваат модели на отпорност, да се проценат импликациите за безбедноста на храната и јавното здравје и да се утврди степенот на мултирезистенција на лекови.

Да се испита појавата и моделите на мултирезистенција кај соевите на *L. monocytogenes* од различни категории на храна и нивните импликации за безбедноста на храната.

Да се анализираат филогенетските, молекуларните серотипски, клонските и профилите на отпорност на *L. monocytogenes* во однос на специфични извори на храна и категории за подобро разбирање на динамиката на пренос и потенцијалните фактори на ризик.

Краток опис на применетите методи

Кандидатот го спроведе истражувањето во Косово во текот на 2016 и 2022 година. Примероците од храна беа собрани со асептичен метод. Почитувајќи ги основните етички принципи, кандидатот зеде вкупно 995 примероци од прехранбени производи од прехранбениот синџир во Косово за студијата. Вкупно беа тестирани 995 примероци, со пет тестови по примерок, достигнувајќи вкупно 4975 тестови. Анализираниите примероци претставуваа преработена храна со преработена потрошувачка, зготвени потрошени прехранбени производи, сировини и примероци од животната средина. Примероците од прехранбените производи беа класифицирани во една од двете категории, каде што едната категорија вклучуваше храна што го поддржуваше растот на *L. monocytogenes*, а другата категорија вклучуваше храна што не го поддржуваше (ЕС бр. 2073:2005). Секоја од нив беше

обележана и евидентирана за цели на идентификација пред складирање под оптимални услови за складирање (+5°C). Врз основа на Регулативата за микробиолошки критериуми 2073:2005, репрезентативен примерок се состоеше од пет единици од 25 g за секој тестиран примерок. Користен е методот за изолација на *L. monocytogenes* (EN ISO 11290-1). Методот на детекција и изолација вклучуваше неколку чекори како што се: збогатување и инокулација на селективни течни медиуми и култивација на селективни цврсти хромогени медиуми.

Кандидатот ги идентификуваше изолатите користејќи биохемиски тестови за потврда, како и врз основа на нивните морфолошки карактеристики на колониите. Потврдата и идентификацијата беа извршени и со молекуларни техники (PCR).

Серолошкото типизирање беше овозможено со употреба на антисеруми. Користени се протоколи за екстракција на ДНК на високо ниво на чистота и направено е мерење на концентрацијата на ДНК. За детекција на ДНК на *L. monocytogenes*, кандидатот ги тестираше сите идентификувани изолати со високо чувствителен PCR протокол користејќи ги релевантните гени за идентификација на филогенетски лози и молекуларни групи.

За да идентификува клонални комплекси на *L. monocytogenes*, кандидатот користеше мултиплекс PCR, како и гени одговорни за генотипизирање на изолатите врз основа на напредни протоколи. Идентификацијата на типовите на секвенци на изолатите беше извршена со користење на методот на типизирање на секвенци со повеќе локуси, базиран на седум локуси за одржување на животната средина: ABC транспортер (*abcZ*), D-аминокиселинска аминотрансфераза (*dat*), L-лактат дехидрогеназа (*ldh*), каталаза (*cat*), сукцинил диаминопимелат десукцинилаза (*dapE*), бета-глюкозидаза (*bglA*) и хистидин киназа (*lhkA*) (*abcZ*, *bglA*, *cat*, *dap*, *dat*, *ldh* и *lhkA*) беа избрани за карактеризација на изолатите на *L. monocytogenes* со MLST.

За тестирање на осетливост и отпорност на антибиотици беше користен панел од 18 антибиотици. Одредувањето на минималната инхибиторна концентрација (MIC) во оваа студија го следеше методот на микродилуција на супа во согласност со ISO 20776-1 (EN ISO 20776-1/2019).

Краток опис на резултатите од истражувањето

Кандидатот ги подели резултатите од студијата на два дела: резултатите од идентификацијата на комплексни клонови и нивната дистрибуција во прехранбените производи, како и резултатите од типовите на секвенци и нивната отпорност на антибиотици.

Студијата анализираше вкупно 995 примероци од храна собрани во период од шест години, од кои 117 (11,76%) беа позитивни на *L. monocytogenes*. Овие соеви беа идентификувани преку комбинирани биохемиски и молекуларни методи, обезбедувајќи високо ниво на точност во идентификувањето на патогенот. Дистрибуцијата на изолатите беше направена во четири главни сектори за производство на храна и четири категории на храна, давајќи јасна слика за присуството на овој патоген во косовскиот прехранбен синџир. Месните производи ја сочинуваа категоријата со највисок процент на позитивност меѓу преработената храна, со 14,29 % од контаминираниите примероци. Млечните производи покажаа преваленца од 6,39 %, додека готовата храна (RTE) имаше процент од 6,33 %. Категоријата „готова храна за јадење“ (FPCC) покажа поголема преваленца од 14,95 %, што веројатно е одраз на контаминација за време на преработката или складирањето. Највисока стапка на контаминација е забележана кај сировините, каде што 55,00 % од примероците биле позитивни на *L. monocytogenes*. Во категоријата RTE, преваленцата варираше помеѓу поткатегиите: месните производи имале 6,99 % позитивност, млечните производи 5,82 %, додека рибните производи покажале висока преваленца од 44,44 %. Категоријата комбинирани производи (месо и млечни производи) имала алармантно ниво на контаминација од 100 %, иако со ограничен број примероци. Од гледна точка на серотипизација, 117-те изолати на *L. monocytogenes* биле класифицирани во две главни лози: лоза I и лоза II. Серотипот 4b (Лоза I) беше најзастапен со 35 изолати, проследен од серотипот 1/2a (Лоза II) со 40 изолати и серотипот 1/2c со 38. Серотипот 1/2b беше претставен само со 4 изолати. Овие резултати укажуваат на висока разновидност на серотипови во

примероците од храна и ги идентификуваат месните и млечните производи како главни извори на контаминација со најчестите серотипови. Од 117 изолати на *L. monocytogenes* анализирани со мултиплекс PCR, беа идентификувани 17 различни клонални комплекси, дистрибуирани во четири молекуларни серотипови. Најзастапен серотип беше IIa, со 34,19 % од изолатите, проследен од IIc со 32,48 %. Серотипот IVb претставуваше 29,91 %, додека серотипот IIb беше помалку застапен, само 3,48 %. Оваа дистрибуција покажува доминација на серотиповите IIa и IIc во анализираниите примероци. Изолатите беа поделени во две главни филогенетски лози: Лозата I вклучуваше 39 изолати (33,33 %), кои се познати поради нивната поврзаност со епидемии и тешки човечки инфекции, додека Лозата II содржеше 78 изолати (66,66 %), најчести во прехранбените и еколошките услови. Подлозите III и IV беа отсутни од проучуваните примероци, што укажува дека тие не се присутни или важни во косовската прехранбена средина. Во категоријата готова храна (RTE), Лозата I беше пронајдена во 48,78 % од примероците, а Лозата II во 51,22 %, што укажува на блиска дистрибуција меѓу нив. Оваа ситуација претставува значителен ризик за јавното здравје, бидејќи RTE се консумира без понатамошно готвење. Во готовата храна (FPCC), Лозата I беше идентификувана во 23,81 % од примероците, додека Лозата II доминираше со 76,19 %. Ова е во согласност со заштитната улога на готвењето во елиминирањето на патогенот во подготвените производи. Кај суровините, линијата I беше присутна кај 27,27% од изолатите, додека линијата II беше доминантна со 72,73 %, што ја одразува способноста на вторите да преживеат во примарни средини како што се фармите и природните извори. Во однос на видовите храна, 82 изолати беа идентификувани кај месните производи, каде што линијата II беше позастапена (70,73%), во споредба со 29,27 % за линијата I. Кај млечните производи, од 25-те изолати, 44 % припаѓаа на линијата I, а 56 % на линијата II, што укажува на порамномерна распределба помеѓу овие линии. Кај комбинираните производи (месо и млеко), 80 % од изолатите беа линија II и 20 % линија I. Кај рибните производи, 75 % беа линија I и 25 % линија II. Само еден изолат што припаѓаше на линијата II беше изолиран од примероци од животната средина. Молекуларните серотипови беа различни во зависност од категоријата на храна.

Во RTE, серотиповите IIa и IVb беа најзастапени со по 43,90 %, додека IIc и IIb претставуваа помали пропорции. Кај готвената храна, серотипот IIc доминираше со 50 %, проследено од IIa (26,19 %) и IVb (21,43 %). Кај суровините, IIc беше исто така најзастапен (42,42 %), проследено од IIa (30,30 %) и IVb (24,24 %). Кај месните производи, IIc доминираше со 42,68 %, додека кај млечните производи серотипот IIa беше најзастапен со 48 %. Категоријата мешани производи имаше највисок процент на серотип IIa (60 %). Кај рибните производи, сите четири серотипови беа идентификувани со ниски проценти. Анализата на клонални комплекси покажа дека од 41 изолат во RTE, 14 клонални комплекси беа идентификувани со доминација на CC29, CC2 и CC6. Кај прехранбените производи за консумирање како готвени и суровини, CC9 беше најзастапениот комплекс, со 21 и 14 изолати, соодветно. Кај месните производи, CC9 доминираше со 42,68 %, проследено од CC6, CC8 и CC2. Кај млечните производи, CC29 и CC2 беа најзастапени, додека CC9 имаше ограничено присуство. Кај рибните производи, CC2 беше најчест, додека комбинираните производи покажаа присуство на CC121, кој отсутуваше во другите категории.

Кандидатот концизно ги презентира резултатите од мултилокусното секвенционално типизирање (MLST) на 114 изолати на *Listeria monocytogenes*, откривајќи значителна генетска разновидност, идентификувајќи 16 различни алелни профили на клонски комплекси-типови на секвенци (CC-ST). Од нив, CC9-ST9 беше најзастапениот клон, сочинувајќи 29,8 % од сите изолати, проследено од CC8-ST8 и CC6-ST6 со фреквенции од 8,77 % и 7,89 %, соодветно. Овие податоци укажуваат на висока концентрација на неколку клонови, што може да има епидемиолошко значење и влијание врз управувањето со безбедноста на храната во Косово. Исто така, се забележува широко присуство на различни типови на секвенци, што одразува голем опсег на генетска разновидност во популацијата на *L. monocytogenes*. Анализата по тип на производ покажа дека месните производи ја сочинуваат најголемата категорија на изолати (n = 80), при

што ST9 е најчест (38,75 %). Кај млечните производи, идентификувани се 11 различни типови на секвенци, при што ST29 е најраспространет (24 %). Додека рибните производи и комбинирани примероци покажаа помала разновидност, вклучувајќи неколку различни ST со еднаква застапеност.

Во однос на отпорноста на антибиотици, резултатите покажаа различен профил според типот на примерокот. Изолатите од месните производи покажаа највисока отпорност, отпорни на 72,2 % од тестираните антибиотици, додека млечните производи имаа најмала отпорност (27,8 %). Генерално, сите изолати беа отпорни на даптомицин и голем процент на клиндамицин (96,5 %), додека беа целосно осетливи на ампицилин, ванкомицин и линезолид. Дополнително, 57 % од изолатите беа класифицирани како мултирезистентни на лекови (MDR), со отпорност на три или повеќе антибиотици, што укажува на висок потенцијал за адаптација на антимикробни третмани. Индексот на мултирезистенција на лекови (MAR) покажа дека 29,8 % од изолатите имале вредност над 0,2, што се смета за праг на ризик за ширење на отпорност. Изолатите од млечни и рибни производи покажаа повисоки вредности на MAR (0,22 и 0,26), што ја истакнува потребата од континуирано следење во овие сектори. Анализите на вредностите на минималната инхибиторна концентрација (MIC) ги зајакнаа наодите, покажувајќи различни нивоа на отпорност на тестираните антибиотици и ја потврдија целосната ефикасност на некои од нив, како што се ампицилин и ванкомицин. Генерално, резултатите даваат јасен и детален преглед на генетската разновидност и профилот на отпорност на *L. monocytogenes* во Косово, истакнувајќи ја потребата од пофокусирани стратегии за контрола и рационална употреба на антибиотици за да се спречи ширењето на резистентни клонови во синцирот на исхрана.

ЕВАЛУАЦИЈА НА ТЕЗАТА

Докторската теза на кандидатот Бесарт Јашари, со наслов: „Карактеризација, генетско типизирање и антимикробна резистенција на *Listeria monocytogenes* од прехранбениот ланец на Косово“, претставува истражување во областа на науките за безбедност на храната и микробиологија. За време на подготовката на тезата, беа забележани главните методолошки принципи на пресекната студија, сите податоци беа целосно анализирани и добиените резултати целосно одговараат на темата и дефинираните цели на истражувањето. Од резултатите, беа извлечени јасни и неоспорни заклучоци што ја оправдуваат студијата. Подготовката на оваа докторска теза обезбеди нови и вредни сознанија во врска со филогенетското потекло, молекуларниот серотип, клоналните комплекси, секвенцијалното типизирање, моделите на антимикробна резистенција и мултилековата резистенција на *L. monocytogenes* во прехранбениот ланец и прехранбените категории во Косово. Проценката на ризикот за јавното здравје е особено важна и ќе помогне во спроведувањето на стратешките планови за превенција и контрола на листериозата. Докторската теза на кандидатот Бесарт Јашари, со наслов: „Карактеризација, генетска типизација и антимикробна отпорност на *Listeria monocytogenes* од синцирот на исхрана на Косово“, според мислењето на Комисијата за одбрана, ги исполнува основните барања и стандарди за изработка на докторска теза.

СОСТАВ И ПРАВНИ БАРАЊА ЗА ОДБРАНА НА ТЕЗАТА

Кандидатот, пред одбраната на докторската теза, ги објавил (како прв автор во меѓународно научно списание со фактор на влијание) следните рецензирани истражувачки трудови:

[1]. Наслов на трудот: Молекуларна карактеризација на *Listeria monocytogenes* во прехранбениот ланец на Република Косово од 2016 до 2022 година, автори: Бесарт Јашари, Карин Капитејн, Бледар Биша, Беатрикс Стесл, Катерина Благовеска, Арменд Цана, Деан Јанкулоски и Бенџамин Феликс, објавено: MDPI Foods (наслов на списанието, број, датум) Foods 2024, 13, 2883. <https://doi.org/10.3390/foods13182883>, 12.09.2024. Фактор на влијание: 4.7.

[2]. Наслов на трудот: Мултилокусно секвенционално типизирање и антимикуробна осетливост на *Listeria monocytogenes* изолирана од храна испитана во Косово, автори: Бесарт Јашари, Беатрикс Стесл, Бенџамин Феликс, Арменд Цана, Бледар Биша, Деан Јанкулоски, Катарина Благовеска и Адеоје Ј Кајоде, објавено: MDPI Microorganisms (наслов на списанието, број, датум) Microorganisms 2024, 12, 2441. <https://doi.org/10.3390/microorganisms12122441>, 27.11.2024. Фактор на влијание: 4,1.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Главен научен придонес. Докторската теза има неколку научни придонеси. Главниот научен придонес на оваа студија лежи во идентификувањето на генетската разновидност и профилот на отпорност на антибиотици на *L. monocytogenes* во косовските прехранбени производи. За прв пат, 16 клонални комплекси и 21 тип на секвенца беа карактеризирани со MLST, откривајќи дека клонот CC9–ST9 е најраспространет, особено во месните производи. Студијата, исто така, дава длабински преглед на отпорноста на 18 различни антибиотици, истакнувајќи високи нивоа на отпорност на даптомицин и клиндамицин, како и високо присуство на фенотипови на мултилекова отпорност (MDR). Понатаму, анализата на индексот на мултилекова отпорност (MARI) истакна различни производи со поголем ризик, како што се млечните и рибните производи. Овие резултати се важни за следење на безбедноста на храната и стратегиите за контрола на отпорноста на антибиотици во Косово и регионот.

Опсег и ограничувања. Резултатите од оваа студија даваат широка основа за разбирање на генетската разновидност и профилот на отпорност на антибиотици на *L. monocytogenes* во косовските прехранбени производи, придонесувајќи за подобрување на стратегиите за безбедност на храната и следење на отпорноста на антибиотици. Овие податоци можат да ги користат здравствените власти и агенциите за храна за развој на одржливи политики за спречување и контрола на ширењето на отпорни бактерии во синџирот на исхрана. Идните студии треба да вклучуваат примероци од храна за животни, пошироки географски области и напредни молекуларни анализи за да се комплетира оваа слика и да се помогне во развојот на ефикасни мерки за контрола.

Можни понатамошни истражувања. Понатамошните истражувања би можеле да се фокусираат на откривање и карактеризирање на молекуларните механизми зад отпорноста на антибиотици кај *L. monocytogenes*, користејќи напредни техники како што е секвенционирање на целиот геном (WGS). Студиите би можеле да се прошират за да се процени влијанието на факторите на животната средина и практиките за производство на храна врз ширењето и генетската разновидност на овој патоген. Длабинските истражувања за ефикасноста на стратегиите за контрола и чистење во производствените средини, исто така, би помогнале во спречувањето на контаминацијата. Понатаму, епидемиолошките студии поврзани со човечки инфекции би ја зајакнале врската помеѓу видовите идентификувани во храната и клиничките болести, помагајќи во развојот на поефикасни здравствени политики.

Имајќи го предвид горенаведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската теза на кандидатот **Бесарт Јашари** со наслов: „**Карактеризација, генетска типизација и антимикробна отпорност на *Listeria monocytogenes* од синџирот на исхрана на Косово**“.

КОМИСИЈА

Проф. д-р Павле Секуловски, претседател, с.р.

Проф. д-р Деан Јанкулоски, ментор, с.р.

Проф. д-р Сандра Мојсова, член, с.р.

Проф. д-р Мирко Проданов, член, с.р.

Проф. д-р Зехра Хајрулаи-Муслиу, член, с.р.

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА
(НАСЛОВНО ЗВАЊЕ) ОД ПОЛЕТО НА УМЕТНОСТИТЕ, ПОТПОЛЕ ДРАМСКИ И
АУДИОВИЗУЕЛНИ УМЕТНОСТИ ОД ОБЛАСТИТЕ (ДИСЦИПЛИНИ) НА
ИСТРАЖУВАЊЕ:
СЦЕНСКОИЗВЕСУВАЧКИ УМЕТНОСТИ-СЦЕНСКИ ГОВОР И ТЕХНИКИ НА
ГЛАСОТ (НА ТУРСКИ ЈАЗИК)
НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ДРАМСКИ УМЕТНОСТИ ВО СКОПЈЕ**

Согласно со Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 82/2018) и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Наставно-научниот и уметнички совет, на 8. седница, одржана на 3.6.2025 година, донесе Одлука за формирање Рецензентска комисија за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања (насловно звање), од **областа (дисциплина) на истражување: 60801 – сценски говор и техники на гласот (на турски јазик)** во состав: проф. м-р Атила Клине, претседател, проф. м-р Елјеса Касо, член, и проф. д-р Валентина Божиновска, член

ИЗВЕШТАЈ

На распишаниот конкурс во дневните весници „Коха“ и „Вечер“ на 15.5.2025 година се јави кандидатот м-р Хакан Даци од Скопје.

М-р Хакан Даци е роден во 1996 година во Скопје. Основно и средно образование завршил во гимназијата „Јосип Броз-Тито“ во Скопје, а со диплома за високо образование се стекнал во 2019 година на Факултетот за драмски уметности во Скопје. Дипломирал на Катедрата за актерска игра со познавање на турски јазик, во класата на проф. м-р Елјеса Касо, со претставата „Елени клетви“. Дипломските студии ги завршил со просечна оценка од 9,57.

Својата професионална надградба ја продолжил на Факултетот за драмски уметности, со запишување на втор циклус студии, под менторство на проф. м-р Зоја Бузалковска и магистрирал во јуни 2024 година со темата: „Процесот на создавање на унифицираниот лик на Макбет и Лејди Макбет од современ аспект“. Магистер по уметности – Master of arts – МА – област АКТЕРСКА ИГРА.

Од 2019 година работи како актер во Националната установа Турски театар. Паралелно со актерската работа, од 2019 до 2023 година бил демонстратор на Факултетот за драмски уметности, за предметот Сценски говор и техника на глас со познавање на турски јазик.

М-р Хакан Даци е познат по својот силен сценски израз, способноста за трансформација на ликови и уникатната комбинација на драмска техника со физички театар. Покрај ангажманите во институционални театри, активно работи и во независната сцена, како и во телевизиски серии.

Во 2022 и 2023 година, Хакан Даци беше добитник на наградата „Најдобар млад актер“ на Меѓународниот театарски фестивал „Војдан Чернодрински“, на 56. и 57. издание.

Во 2022 година беше награден за улогата на Јаша во „Вишновата градина“, а во 2023 за улогата на Катуриан во претставата „Човек перница“.

Реализирани улоги во професионални претстави:

Национална установа Турски театар:

Улогата на Питер – „Ана Хана“

Улогата на Ханс Кристијан Андерсен – во „Девојчето со кибритчиња“

Улогата на Јаша – во „Вишновата градина“

Улогата на Наратор – во „Црни девици“

Улогата на Катуриан – во „Човек перница“

Улогата на Треплев – во „Галеб“

Улогата на Првиот слепец – во „Слепци“ (The Blind)

Независни продукции:

Улогата на Сутин – во „Модилјани“

Улогата на Роби – во „Шопинг и факинг“

Улогата на Наратор – во „Поол“

ТВ-серии:

Улогата на Димитри – „Балкан Ниниси“ (TRT1), Р Турција

Улогата на Арнавут – „Сифиринџи Ѓун“ (TV8), Р Турција

Улогата на Војник – „Ататурк“ (Disney+), Р Турција

Филмови:

Улогата на Ибро – во „Кој ги уби децата први“

Улогата на Албан – во „Ин Новембер“

Улогата на Суајб – во „Јуџелцилер“

Улогата на Замир Јавор – во „Чакалларла Данс 7“ (Cakallarla Dans 7).

Хакан Даци е уметник кој истовремено се движи помеѓу класичниот и современиот театар, постојано истражувајќи нови форми на израз и сценска комуникација.

Неговата работа се карактеризира со длабока посветеност, интензитет во изведбата и културна сензитивност што ги обединува источните и западните сценски традиции.

Во периодот кога беше ангажиран како демонстратор по предметот Сценски говор и техника на гласот на турски јазик, се истакна со неговата професионалност и однос со студентите.

ОБРАЗЕЦ 1

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат:

м-р Хакан Ирфан Даци

Институција:

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултет за драмски уметности – Скопје

Научна област:

сценскоизведувачки уметности – сценски говор и техники на гласот (на турски јазик)

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА – ДОЦЕНТ, ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР И РЕДОВЕН ПРОФЕСОР НА СТРУЧНО-УМЕТНИЧКИ ПРЕДМЕТИ

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	За доцент, вонреден професор и редовен професор по стручно-уметничките предмети може да биде избрано и лице без научен степен – доктор на науки, кое има завршено соодветно високо образование од втор циклус. Прв циклус – просек 9,57. Втор циклус – просек 9,67.	да
2	Признати уметнички и стручни дела, односно остварувања кои се од особено значење за афирмација на културата и уметноста во и надвор од земјата Улогата на Питер – претставата „Ана Хана“, улогата на Ханс Кристијан Андерсен – во претставата „Девојчето со кибритчиња“, Улогата на Јаша – во претставата „Вишновата градина“, Улогата на Димитри – ТВ-серијата „Балкан Ниниси“ (ТРТ1), Р Турција, улогата на Ибро – во „Кој ги уби децата први“ и многу други улоги, специфицирани во Образец 2.	да
3	Има способност за наставна работа.	да

ОБРАЗЕЦ 2

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат:

м-р Хакан Ирфан Даци

Институција:

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултет за драмски уметности – Скопје

Научна област:

6.04.02.03 – сценскоизведувачки уметности – сценски говор и техники на гласот (на турски јазик)

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.		
	Вкупно	0

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Улогата на Питер – претставата во „Ана Хана“ (Продукција на НУ Турски театар – 2018 г.)	4
2.	Улогата на Ханс Кристијан Андерсен – во претставата „Девојчето со кибритчиња“ во (Продукција на НУ Турски театар – 2019 г.)	4
3.	Улогата на Јаша – во „Вишновата градина“ (Продукција на НУ Турски театар – 2020 г.)	4
4.	Улогата на Наратор – во „Црни девици“ (The Blind) (Продукција на НУ Турски театар – 2020 г.)	4
5.	Улогата на Катуриан – во „Човек перница“ (Продукција на НУ Турски театар – 2019 г.)	4
6.	Улогата на Треплев – во „Галеб“ (Продукција на НУ Турски театар – 2021 г.)	4
7.	Улогата на Првиот слепец – во „Слепци“ (Продукција на НУ Турски театар – 2024 г.)	4
8.	Улогата на Сутин – во „Модилјани“, Машина (Продукција Независна продукција: – 2020 г.)	4
9.	Улогата на Сутин Роби – во „Шопинг и факинг“ (ХИБРИД – 2021 г.)- Независна продукција	4
10.	Улогата на Сутин Наратор – во „Поол“ (ХИБРИД – 2022 г.) Независна продукција	4
11.	Улогата на Димитри – во ТВ-серијата „Балкан Ниниси“ (Продукција на ТРТ1), Р Турција (2022 г.)	8
12.	Улогата на Арнавут – „Сифиринци Ѓун“ (Продукција на ТВ 8), Р Турција (2023 г.)	8
13.	Улогата на Војник – „Ататурк“ (Disney+), Р Турција (Продукција на Disney+), Р Турција (2023 г.)	8

14.	Филмови: Улогата на – во филмот „Кој ги уби децата први“ - (Трис Филмс продукција – 2024 г.)	6
15.	Улогата на Албан – во филмот „Ин Новембер“ (Финеарт продукција – 2018 г.)	6
16.	Улогата на Суајб – во филмот „Јуџелцилер“ (Независна продукција – 2016г.)	6
17.	Улогата на Замир Јавор – во филмот „Чакалларла Данс 7“ (Çakallarla Dans 7) (Шугар Воркс Продукција, Р Турција – 2024 г.)	8
ВКУПНО ПОЕНИ		90

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.		

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. број	Назив на дејноста	Поени
1	Во 2022 и 2023 година, Хакан Даци беше добитник на наградата „Најдобар млад актер“ на Меѓународниот театарски фестивал „Војдан Чернодрински“, на 56. и 57. издание.	4
2	Во 2022 година беше награден за улогата на Јаша во „Вишновата градина“, а во 2023 за улогата на Катуриан во „Човек перница“.	4
ВКУПНО ПОЕНИ		8

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	0
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	90
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	0
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	8
ВКУПНО ПОЕНИ	98

Рецензентска комисија

Проф. м-р Атила Клине, претседател, с.р.
 Проф. м-р Елјеса Касо, член, с.р.
 Вонр. проф. д-р Валентина Божиновска, член, с.р.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот и уметнички совет на Факултетот за драмски уметности во Скопје, да го избере м-р Хакан Даци за наставник во насловно звање доцент, од полето на уметностите, потполе драмски и аудиовизуелни уметности од областите (дисциплини) на истражување: сценскоизведувачки уметности – сценски говор и техники на гласот (на турски јазик).

Рецензентска комисија:

Проф. м-р Атила Клине, претседател, с.р.

Проф. м-р Елјеса Касо, член, с.р.

Вонр. проф. д-р Валентина Божиновска, член, с.р.

Прилој бр. 4

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ПОЛИТИЧКАТА ПРОПАГАНДА НА ФИЛМОВИТЕ ОД ДИГИТАЛНАТА ЕРА: ТЕОРИСКА ОСНОВА И РЕФЛЕКСИИ ЗА СЦЕНАРИОТО КАСАПСКО ОРО“ ОД М-Р САШО КОКАЛАНОВ, ПРИЈАВЕНА НА УКИМ, ФАКУЛТЕТ ЗА ДРАМСКИ УМЕТНОСТИ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот и уметнички совет на Факултетот за драмски уметности во Скопје во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на седницата одржана на 27.6.2025 година, формираше Комисија за одбрана на докторската дисертација на кандидатот м-р Сашо Кокаланов со наслов „Политичката пропаганда на филмовите од дигиталната ера: теориска основа и рефлексии за сценариото *Касайско оро*“, во состав: проф. д-р Ана Стојаноска (претседател), проф. д-р Сашко Насев (ментор), проф. д-р Антонио Митриќески (член), проф. д-р Ментор Зумберај (член) и вонр. проф. д-р Илија Циривири (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот и уметнички совет на УКИМ Факултетот за драмски уметности – Скопје му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатот м-р Сашо Кокаланов, со наслов „Политичката пропаганда на филмовите од дигиталната ера: Теориска основа и рефлексии за сценариото *Касайско оро*“, содржи 211 страници компјутерски обработен текст, изработен во фонт Georgia (теориски дел) и New Courier (сценарио), со големина на букви 12 и 1,5 проред. Трудот содржи 19 фусноти 48 библиографски единици, вклучувајќи домашни и странски научни трудови, монографии, стручни статии, теориски студии, филмолошки анализи, како и интернет-ресурси и практични прилози од областа на сценариото. Како главен креативен дел на трудот се издвојува оригиналното сценарио за долгометражен игран филм со наслов „Касапско оро“, напишано според современите драматуршки принципи, кое функционира како практична рефлексija на теориските поставки разработени во дисертацијата.

Трудот е структуриран во глави и поглавја, со прецизно дефинирана уводна и заклучна рамка, придружени со апстракт и обемна библиографија. Содржината е јасно организирана преку наслови и поднаслови, со систематска поделба на темите во точки и потточки, што овозможува логичко и хронолошко следење на истражувачкиот процес. Методолошки, трудот применува интердисциплинарен пристап, со посебен фокус на *arts-based research* методологијата, како и на критичката анализа на пропагандни модели применети во аудиовизуелната култура од дигиталната ера.

Апстрактот нуди концизен и прецизен преглед на истражувачката поставка, главните хипотези и структурата на трудот. Првото поглавје, распоредено од страна 7 до страна 22, го дефинира научно-методолошкиот инструментариум на истражувањето, со акцент на историската, медиумската, наративната и естетската рамка, како и на теориите за политичка комуникација. Кандидатот јасно ги прецизира методите и целите на истражувањето, поставувајќи ги основните и помошните хипотези во согласност со темата.

Седумте тематски заокружени и концепциски поврзани глави се: 1. Вовед; 2. Пропагандата во дигиталната ера; 3. Филмот во дигиталната ера; 4. Филмската пропаганда во дигиталната ера; 5. Студии на случај; 6. Практична рефлексija преку сценариото „*Касайско оро*“; и 7. Заклучни согледби. Текот на мислата е линеарен, но со постојано враќање на клучните концепти, што овозможува кохерентност во развојот на аргументацијата и истовремено создава простор за интердисциплинарен дијалог меѓу филмската теорија, политичката комуникација и новите медиуми. Секоја глава органски произлегува од претходната, градејќи слоевито разбирање за трансформацијата на пропагандата во дигиталната ера и за улогата на филмот во нејзината артикулација. Кандидатот демонстрира зрелост во научниот израз,

комбинирајќи аналитичка строгост со наративна прецизност. Теориските модели (Бернајс, Елул, Чомски, Олејник) не се само именувани туку критички преосмислени и адаптирани кон современите услови на создавање аудиовизуелни содржини. Притоа, вниманието не е фокусирано само на пропагандата како негативна појава туку и како процес што може да биде разобличен, преиспитан и дури искористен за еманципациски цели. Сценариото „Касапско оро“ е логичен и составен дел на истражувањето, а не како прилог или пример. Тоа претставува уметничка реплика на теоретските увиди. Целината на трудот рефлектира јасна истражувачка намера, методолошка доследност и изразита авторска позиција, што го прави овој труд релевантен придонес во областа на филмската уметност и нејзиниот политички контекст во дигиталната доба.

Првата глава на дисертацијата (од 7 до 22 страна) ја извршува улогата на темелна подготовка за понатамошните глави, како систематска аргументација зошто истражувањето е потребно, како е спроведено, и што се очекува да постигне. Во „1.1. Идентификување и формулирање на проблемот“ авторот го поставува истражувачкиот фокус врз прашањето како филмот како медиум се трансформира и употребува како алатка за политичка пропаганда во дигиталната ера. Воочена е празнина во досегашните истражувања, особено во однос на врската меѓу класичната структура на филмска пропаганда и новите дигитални платформи, каде што пропагандата не функционира повеќе само преку естетски кодови туку и преку алгоритамски системи на видливост. Во „1.2. Предмет на истражувањето и истражувачки прашања“ се дефинира централниот предмет на истражувањето: филмската пропаганда во 21 век, со особен фокус на механизмите на дезинформација, манипулација и политичко убедување во дигиталниот контекст. Истражувачките прашања што се формулирани (вкупно пет) покриваат различни аспекти: од наративни, преку визуелни и дистрибутивни, до рецепциски. Тие се формулирани прецизно, логички се надоврзуваат и демонстрираат длабока теоретска подготвеност на авторот. Во „1.3. Цели на научното и уметничко истражување“ се воспоставува дводелна структура на целите. Научната цел е да се создаде теориски и аналитички модел за препознавање и толкување на пропагандните функции на филмот во современиот медиумски екосистем. Уметничката цел е да се создаде и реализира сценарио („Касапско оро“). Особено е значајно што авторот ги третира уметноста и науката како паралелни, но поврзани патишта на спознание. Во „1.4. Основна и помошни хипотези“ е формулирана една главна хипотеза и пет помошни. Главната хипотеза гласи дека филмската пропаганда во дигиталната ера е порафинирана, потаргетирана и потешко препознатлива за публиката, поради употребата на алгоритамски структури, психографска анализа и емоционално-манипулативна визуелна естетика. Помошните хипотези се однесуваат на еволуцијата на жанровите, на новите улоги на платформите како Netflix и YouTube, на наративните механизми кои функционираат како идеолошки рамки, и на потенцијалот на уметничката практика да функционира како контра-наратив. Во „1.5. Методолошки пристап“ се образложува зошто истражувањето е конципирано интердисциплинарно, комбинирајќи теориска анализа со уметничка продукција. Се наведува дека се користат повеќе методски пристапи: анализа на содржина, наративна анализа, критичка и дискурс-анализа и компаративна анализа. Авторот спроведува систематско проучување на значаен корпус научна литература, со цел да ги идентификува и анализира парадигмите што ја обликуваат политичката пропаганда и нејзината примена во сценаријата. Применети се неколку комплементарни методи: анализа на теоретските рамки, студии на случај и компаративна анализа. Студиите на случај опфаќаат филмови од различни историски периоди, како и наслови од дигиталната ера, за да се мапира еволуцијата на пропагандните техники. Во компаративниот дел, се споредуваат стилските и наративни стратегии на класични и современи филмски примери, а се воспоставуваат и паралели со драматуршките решенија во сценариото „Касапско оро“. Во „1.5.2. Креативна практика (arts-based research)“ се објаснува сценариото како метод на истражување, преку кое се тестираат и артикулираат теоретските поставки. Во „1.6. Структура на трудот“ се нуди јасна прегледност на распоредот на дисертацијата. Секоја глава е соодветно образложена и распоредена со јасна функција во целината.

Конечно, во „1.7. Научна и општествена оправданост на трудот“ се аргументира зошто ова истражување е важно за современата академска мисла и општествена свест. Во услови на растечка политичка нестабилност, информациски војни и хибридни режими на владеење, истражувањето на пропагандата во филмот не е само теориска задача туку и морална одговорност. Кандидатот укажува дека трудот има потенцијал и за педагошка, и за едукативна, и за уметничка примена.

Втората главата со наслов „Пропагандата во дигиталната ера: од манипулација и дезинформација до дигитален паноптикон“ претставува едно од централните и најтемелно разработени подрачја во дисертацијата. Распоредена низ десет потточки (2.1 до 2.6.4), таа нуди јасна и логички изградена експликација на значењата, трансформациите и современите манифестации на политичката пропаганда, со посебен акцент на нејзината дигитална форма. Она што се издвојува како особен квалитет на оваа глава е нејзината способност да го следи развојот на пропагандата од историјата до сегашноста, без да го редуцира поимот на едноставни политички пораки туку напротив – третирајќи го како сложен комуникациски, идеолошки и психолошки феномен. Во потпоглавјето „Што е политичка пропаганда: потекло и етимологија“ (2.1), авторот го лоцира историското јадро на терминот, почнувајќи од неговата појава во XVII век во контекст на Католичката црква и Конгрегацијата за ширење на верата (*Sacra Congregatio de Propaganda Fide*). Прецизното филолошко појаснување дека латинскиот глагол *propagare* означува „да се прошири“ или „да се размножи“ овозможува јасна демонстрација како првично неутрален поим добива политички и идеолошки контекст во наредните векови. Авторот не го третира терминот како сам по себе негативен туку ги следи условите под кои добива негативна конотација, што сведочи за еден критички, а не догматски пристап кон темата. Во поглавјето „Семантичката еволуција на зборот и дефиниции“ (2.2), се презентираат повеќе дефиниции на поимот „пропаганда“, почнувајќи од класиците на XX век како Харолд Ласвел и Едвард Бернајс, па сè до понови теоретичари како Џак Елил и Ноам Чомски. Авторот умешно ги групира дефинициите според нивниот идеолошки или аналитички пристап: од оние што ја третираат пропагандата како техника за манипулација и контрола, до оние што ја гледаат како средство за легитимно политичко комуницирање. Во однос на јасноста на пишувањето, текстот е разбирлив, без вишок жаргон, а сепак со соодветна теоретска длабочина. Третото поглавје на оваа глава „Класичните пропагандни модели“ (2.3) нуди преглед на клучните модели кои се развиени во текот на XX век: моделот на Едвард Бернајс за манипулација преку масовни медиуми, Ласвеловата формула, потоа теоријата за ефекти на медиумите (теорија на куршум, теорија на две нивоа, теорија на ограничени ефекти), како и социопсихолошки модели кои ја третираат толпата, убедувањето и идеолошката идентификација. Иако станува збор за веќе добро истражени теории, кандидатот ги контекстуализира во рамки на понатамошната анализа на дигиталната пропаганда. Притоа, на добар начин го укажува преодот од еден централизирано ориентиран медиумски свет (радио, телевизија) кон фрагментиран, персонализиран и алгоритамски управуван комуникациски систем. Со тоа, класичните модели добиваат функција на основа, но не и крајна рамка – токму што е потребно во вакво истражување. Поглавјето „Старопроп и новопроп“ (2.4) претставува транзициска зона меѓу класичните и современите форми на пропаганда. Во тој контекст, „старопроп“ е поврзан со вертикални хиерархии на комуникација (држава → медиуми → граѓани), додека „новопроп“ се одликува со хоризонтална дисперзија, лажна демократизација и микротаргетирана комуникација. Во потпоглавјето „Пропаганден модел 2.0“ (2.5) се прави обид да се формулира нов модел за анализа на современата пропаганда, наречен „2.0“, имплицирајќи негова надградба од класичниот модел на Херман и Чомски. Соочувајќи се со специфичностите на дигиталната средина – како што се персонализацијата, метаподатоците, автоматизираното инфлуенсерство и симулацијата на автентичност – моделот 2.0 го вклучува и самото онтолошко поместување на вистината и лагата во новиот медиумски контекст. Специфично вреднување заслужува обидот на докторандот да предложи сопствен терминологски апарат и аналитички пристап, што е индикатор за научна зрелост. Притоа, се

забележува доследна логика во градењето на елементите на новиот модел, кој ги поврзува економскиот интерес, алгоритамското управување, политичките агенди и општествените кризи. Круцијалниот дел од оваа глава се наоѓа во потпоглавјето „Мрежниот модел на Олејник“ (2.6), каде што авторот систематски го воведува и прилагодува аналитичкиот пристап на Лукаш Олејник во контекст на темите на истражувањето. Притоа, поглавјето е поделено на четири потточки. Во „Овертонов прозорец“ (2.6.1), се опишува како одредени идеи полесно се легитимираат преку промена на перцептивните граници на јавноста – почнувајќи од немисливи, па преку радикални и прифатливи, сè до политика. Тука авторот уметно покажува како филмот и медиумите се актери во тоа поместување – преку повторување на одредени идеи, ликови или конфликти, тие ја поместуваат границата на нормалноста. Силата на оваа анализа е во нејзината врска со филмските сценарија – прецизно е укажано дека токму сценаријата се тие кои често играат со овие граници, тестирајќи ја публиката. Во „Микротаргетирање и дигитален паноптикон“ (2.6.2), авторот ја проблематизира улогата на големите технолошки компании во процесот на политичко профилирање и манипулација. Анализата на паноптиконот како метафора е преместена во дигиталниот простор. Преку конкретни примери, кандидатот покажува колку современата пропаганда е инфилтрирана во секојдневната дигитална интеракција. Потпоглавјето „Толпата во дигиталниот свет“ (2.6.3) укажува на трансформацијата на класичниот поим „толпа“ во дигиталната ера. Наместо физички собрани маси, денес се работи за агрегати од корисници кои реагираат, споделуваат и мразат во синхронија, често водени од алгоритамски курирани наративи. Овој дел е особено значаен затоа што укажува на ерозија на индивидуалната мисла и на доминантната улога на афективното убедување (лутина, страв, гадење) како инструменти на политичка мобилизација. Од социопсихолошки аспект, кандидатот ги анализира дигиталните маси не како пасивни приматели туку како енергии во движење, чии реакции се дел од поголем систем на контрола. Конечно, во потпоглавјето „Новите играчи на теренот: блогери, влогери, инфлуенсери, тролови, ботови, лажни веб-страници“ (2.6.4), се истражува динамиката на дигиталниот простор како арена на нови агенсии на пропаганда. Овој дел е богат со примери и опсервации од современиот медиумски пејзаж и посочува дека моќта да се создава јавно мислење одамна не ѝ припаѓа само на државата или медиумските куќи.

Третата глава од дисертацијата, „Филмовите во дигиталната ера: од браќата Лимиер до Лимиеровата галаксија“, претставува концизен и истовремено длабински осврт на трансформациите што ги претрпе филмскиот медиум во новото милениумско доба, со особено внимание кон наративните, медиумските и културните последици од дигиталната еволуција. Поглавјето „Медиумска конвергенција, стриминг-култура и доближување на филмот и телевизијата“ прецизно го лоцира почетокот на пресвртот од традиционалното кон дигиталното доба, анализирајќи го процесот на контаминација помеѓу медиумите и укинувањето на долгогодишните граници помеѓу филмската и телевизиската уметност. Особено значајно е укажувањето на тоа дека филмот, со својата наративна експанзивност, денес сè почесто добива телевизиски (или „серијализиран“) карактер, при што се истакнуваат платформите како доминантен канал на дистрибуција и рецепција, што доведува до промени не само во формата туку и во драматуршката логика. Авторот соодветно ја лоцира стриминг-културата како нов хегемониски контекст, каде што поимите како „премиера“ или „жанр“ стануваат сè пофлуидни. Во тој контекст, потпоглавјето „Случајот Netflix: еволуцијата на визуелното раскажување приказни во ерата на стримингот“ претставува студија на случај која преку анализата на сериите и филмовите произведени или дистрибуирани преку оваа платформа, дава критички увид во „новата филмска и ТВ драматургија“, во која традиционалните филмски кодови се адаптираат за да го задржат вниманието на гледачот во свет во кој доминираат повеќекратни стимулативни содржини. Следното потпоглавје, „Синтетичко кино“, е важно заради тоа што го тематизира загрозувањето на авторската индивидуалност и на уметничката визија од страна на технолошки воденото продуцирање на содржини. Концептот на синтетичко кино, како што е разработен во дисертацијата, не се однесува само на визуелните ефекти или компјутерската

генерираност туку и на самата логика на создавање – индустрија ориентирана кон оптимизација на профит ја потиснува естетската автентичност. Во последното поглавје од оваа глава, „Лимиерова галаксија и кинематографското доживување“, преземајќи го концептот на Франческо Казети, кандидатот не го третира филмот само како медиум туку како културен настан во кој гледањето, технологијата, просторот и публиката стануваат подеднакво важни како и самото дело. Воведувањето на поимот „Лимиерова галаксија“ како проширена сфера на аудиовизуелната култура во која филмот егзистира во нови и хибридни форми – од мобилни уреди до инсталации и интерактивни платформи – ја надополнува целокупната структура на истражувањето со концептуална зрелост и способност за истражувачка инвентивност.

Во четвртата глава од дисертацијата, насловена „Филмската пропаганда во дигиталната ера: од панаѓурска забава до невидлива режија на реалноста“, кандидатот се насочува кон суштинската анализа на пропагандните потенцијали на филмот како медиум, со особен акцент на неговата еволуција во современиот дигитален контекст. Оваа глава функционира како клучен аналитички премин меѓу општите пропагандни модели и конкретната манифестација на филмската пропаганда во 21 век, структурирана низ неколку потпоглавја кои заедно креираат комплетна слика за теоретскиот и практичниот потенцијал на филмот како идеолошка алатка. Во потпоглавјето „Кино/идеологија/критика“, кандидатот ја зацртува основната позиција дека филмот не може да се анализира надвор од рамките на идеолошката критика. Низ осврт на структуралистичките и постструктуралистичките пристапи, како и низ препознавање на критичките потенцијали на филмските анализи, се поставува прашањето дали филмот претставува пасивен одраз на идеологијата или активен учесник во нејзината продукција. Овој дел е теоретски конзистентен и херменевтички ориентиран. Поднасловот „Филмските адаптации и римејкови како политички коментар и како интеркултурен дијалог“ е значаен поради тоа што го третира феноменот на културната миграција преку филмските трансформации. Укажувањето на тоа дека адаптациите не се само уметнички избори туку и политички гестови, е важно методолошко откритие во дисертацијата. Поголавјето „Прајмтајм-пропаганда“ го прикажува идеолошкиот конфликт околу доминантните вредности што ги пренесуваат американските филмски и телевизиски содржини, особено во главните термин на емитување. Кандидатот ѝ дава простор и на десничарската критика која ги обвинува Холивуд и водечките стриминг-платформи за систематско промовирање на либерални ставови, мултикултурализам, родова и сексуална инклузивност и космополитски агенди, при што тие наративи се перципираат како нова форма на институционализирана идеолошка хегемонија. Овој дел од трудот нуди важна перспектива за тоа како самата либерална идеологија, кога станува доминантна, може да се перципира како пропаганда од страна на спротивниот политички пол, покажувајќи дека и она што се смета за „напредно“ или „прогресивно“ може да стане предмет на контрапропагандна критика. Во поглавјето „Филмот како технологија за политичко убедување во 21 век“, кандидатот ја анализира трансформацијата на филмската пропаганда во ерата во која филмот веќе не се појавува само во кинозалите туку и во новиот стриминг екосистем. Во поглавјето „Филмската пропаганда во ерата на постхуманизмот и вештачката интелигенција“, кандидатот сугерира дека пропагандата во ерата на ВИ се одвива под поинакви услови – преку моделирање на публиката, синтетички слики, deepfake-технологии и персонализирани содржини. Иако ова поглавје се потпира врз хипотетички примери, неговата концептуална поставеност е актуелна и добро артикулирана, што отвора простор за понатамошни истражувања. Конечно, во „Како да се аплицира моделот на Олејник на филмската пропаганда“, кандидатот прави синтеза на претходните дискусии преку конкретна методолошка примена. Четирите поткомпоненти – „Овертонов прозорец“, „Микротаргетирање и дигитален паноптикон“, „Психологија на толпата“ и „Новите играчи“ – се користат како аналитички алатки за препознавање на пропагандните механизми во филмската наратија.

Петтата глава од дисертацијата, со наслов „Две студии на случај: новинарството како екранизирана етичка вертикала“, претставува конкретизирање на теоретските поставки

преку длабинска анализа на два филма кои тематизираат истражувачкото новинарство, медиумската одговорност и политичкото разобличување. Овие студии на случај не само што служат за илустрирање на претходно разработените концепти за филмската пропаганда туку се и критички увид во функцијата на сценариото како медиум на етичка борба и политичка саморефлексија. Изборот на двата филма (*All the President's Men*, 1976 и *Spotlight*, 2015) е методолошки оправдан: и двата се темелат на вистинити настани и ја проблематизираат моќта на печатот, институционалната опструкција и улогата на новинарството во демократијата, и се во корелација со темата на оригиналното сценарио на авторот.

Во шеста глава од дисертацијата, насловена „Касапско оро – обид пропагандата да се разобличи самата себе“, кандидатот нуди длабока и саморефлексивна анализа на сопственото сценарио како средство за политичка критика. Во потпоглавјето „6.1. Наративни промени во приказната и во ликовите“, кандидатот го разлучува процесот на драматуршко обликување на сценариото „Касапско оро“, почнувајќи од иницијалната идеја за политички трилер во стилот на „road movie“ со еден актер и ограничено време, па до конечната снимачка верзија со сите трансформации за драматуршко продлабочување. Во второто потпоглавје од шестата глава, кандидатот го продлабочува читањето на сценариото *Касапско оро* со анализа на Овертоновиот прозорец и наративната стратегија на авторите. Преку тематското проширување на сценариото, се обработуваат теми што во македонското општество сè уште се сметаат за гранични: родова еднаквост, родова флуидност, сексуална ориентација, врничко насилство, семејни трауми и општествена стигма. Наместо да бидат вметнати како идеолошки алатки или површни симболи, овие прашања се органски вградени во животите на споредните и на клучните ликови.

Заклучните согледби од ова истражување ја потврдуваат почетната претпоставка дека филмот – особено преку сценаријата како специфична драматуршка форма – може да биде не само простор за дистрибуција на пропагандни содржини туку и моќна алатка за нивно разобличување.

Предмет на истражување

Предмет на истражувањето е политичката пропаганда во филмовите од дигиталната ера, со фокус на нејзините современи форми, механизми и влијанија. Истражувањето се занимава со начинот на кој филмот, како аудиовизуелен медиум, станува алатка за структурирање и дисеминација на пропагандни содржини во новите медиумски екосистеми. Посебен интерес се посветува на драматуршката анализа на сценариото „Касапско оро“ како практичен пример за разобличување на пропагандните стратегии преку филмскиот наратив.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Кандидатот наведува конкретни податоци кои досега не се истражувани во процесот на истражување на овој предмет.

Краток опис на применетите методи

Кандидатот применува повеќе научноистражувачки методи, со цел сеопфатно да ги истражи трансформациите на политичката пропаганда во дигиталната ера, како и нејзината појава и ефекти во доменот на филмот.

Историографски метод – се користи за да се мапира развојот на политичката пропаганда низ различни медиумски фази, со посебен фокус на дигиталната ера. Истражувањето се потпира на анализа на историјата на пропагандата во филмот, почнувајќи од класичните примери во времето на Втората светска војна, преку Студената војна, па сè до современите примери на политичка и комерцијална индоктринација преку новите платформи. Со оваа метода се обезбедува дијахроничен поглед на еволуцијата на медиумската манипулација.

Херменевтички метод – се применува при анализа на наративите и симболиката на филмските содржини, со цел да се откријат подлабоките слоеви на значење и идеолошките пораки вградени во нив. Особено е важна при интерпретацијата на

сценариото „Касапско оро“, каде кандидатот ги анализира и трансформира наративните структури со цел да ја разобличи пропагандата како систем на дискурзивно влијание. Методата овозможува не само анализа на текстуалното, туку и на визуелното и контекстуалното значење во аудиовизуелните дела.

Метод на филмска анализа (анализа на содржина) – се користи за структурна, естетска и содржинска анализа на конкретни филмски наративи, вклучително и сценариото „Касапско оро“. Примената на оваа метода овозможува детална дисекција на протагонисти, антагонисти, конфликтни линии, монтажни решенија и сценографски кодови. Анализата вклучува и мрежна наративна структура, интертекстуалност и документаристички елементи. Преку оваа метода се детектираат начините на кои пропагандата се вградува во филмската форма – преку кадар, тон, дијалог и атмосфера. Теориско-дедуктивен метод – применета е при артикулацијата на концептите на Жак Елул, Ноам Чомски, Ентони Пратканис и Лукаш Олејник, со цел нивна адаптација и примена врз анализата на сценариото. Оваа метода овозможува проверка на хипотезите преку интердисциплинарно поврзување на теоријата на пропаганда, комуникациски студии и филмска драматургија.

Метод на студија на случај – сценариото „Касапско оро“ функционира како студија на случај, односно како експериментален модел преку кој кандидатот ги тестира и анализира современите облици на политичка пропаганда. Со оваа метода се овозможува и саморефлексивна анализа на сопствениот творечки процес како дел од поширока истражувачка рамка.

Интердисциплинарен пристап – Истражувањето интегрира сознанија од филмската теорија, медиумската етика, политичката комуникација и културолошките студии. Ваквиот пристап овозможува комплементарна перспектива за разбирање на феноменот на пропагандата како комплексен систем што се протега низ повеќе општествени и уметнички слоеви.

Целиот методолошки пристап е насочен кон практична и критичка проверка на тезата дека филмот – и покрај трансформациите во медиумскиот екосистем – останува релевантен простор за артикулација, критика и анализа на политичката пропаганда.

Краток опис на резултатите од истражувањето

- Дефинирани се главните елементи на истражувањето;
- Сеопфатно е проучен предметот на истражувањето;
- Докажани се работните хипотези;
- Даден е детален преглед на истражуваниот материјал;
- Сценариото од практичниот, уметнички дел на истражувањето е реализирано во долгометражен филм финансиски поддржан од Агенцијата за филм на Република Северна Македонија.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатот м-р Сашо Кокаланов, со наслов „Политичката пропаганда на филмовите од дигиталната ера: теориска основа и рефлексии за сценариото *Касапско оро*“, претставува истражување во областа на хуманистичките науки/филмологија, но и дело со капитална вредност. Темата е важна, актуелна, релевантна и третира важни аспекти на современата политичка комуникација преку аудиовизуелни медиуми, со особен акцент на сценариото како алатка за критичка анализа и отпор кон новите форми на дигитална пропаганда. Придонесот на трудот се согледува и во оригиналниот креативен пристап – сценариото што го следи теоретскиот дел е истовремено истражувачки објект и практична демонстрација на поставените хипотези.

Докторската дисертација на кандидатот, според мислењето на Комисијата за оценка, ги исполнува сите академски критериуми и стандарди за подготовка на докторски труд. Истражувањето е интердисциплинарно засновано, методолошки прецизно изведено и иновативно во пристапот, а финалниот продукт – сценариото *Касапско оро*, веќе е реализирано како долгометражен филм со финансиска поддршка од националната

филмска институција, што дополнително ја потврдува применливоста и вредноста на истражувачките резултати.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатот пред одбраната на докторскиот труд ги објавил (како прв автор, во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт-фактор), следниве рецензирани истражувачки трудови:

- [1]. Автор: „The Environmental Ethics of *Honeyland*“, објавен во: *Philosophy and Film*, ed. 2022, Philosophical Society of Macedonia.
- [2]. Автор: „Вештачката интелигенција и образованието за пишување драми“, објавен во: *Ars Academica*, Vol, 10., Skorje 2024.
- [3]. Автор: „Римејкот и адаптацијата како простор за културна миграција и интеркултурализам“, прифатен за објавување во: *Ars Academica*, Vol, 11., Skorje 2025.

Биејќи за нашите тематски области не се достапни списанија со импакт фактор Советот за докторски студии ги прифаќа овие објавени трудови поради меѓународниот уредувачки одбор.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Главни научни придонеси на кандидатот се: истражување на политичката пропаганда во филмовите од дигиталната ера преку интердисциплинарен и практичен пристап, артикулација на новите модели на манипулација во новиот медиумскиот екосистем, анализа на сценариото како методолошка алатка за истражување на пропагандата, како и драматуршка разработка на теоретските сознанија преку сценариото *Касайско оро*, кое доби и филмска реализација.

Подрачја на примена и ограничувања: филмска драматургија, филмологија, политичка комуникација, медиумски студии. Нема ограничувања.

Можните натамошни истражувања вклучуваат проширување на теориските рамки на пропагандата во глобалната дигитална култура, примена на методот „сценарио-како-истражување“ во други филмски жанрови и контексти, како и анализа на рецепцијата на пропагандните стратегии кај публиката.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот и уметнички совет на УКИМ Факултет за драмски уметности – Скопје да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатот м-р Сашо Кокаланов со наслов **„Политичката пропаганда на филмовите од дигиталната ера: теориска основа и рефлексии за сценариото *Касайско оро*“**.

КОМИСИЈА

Проф. д-р Ана Стојаноска, претседател, с.р.
Проф. д-р Сашко Насев, ментор, с.р.
Проф. д-р Антонио Митриќески, член, с.р.
Вонр. проф. д-р Илија Циривири, член, с.р.
Проф. д-р Ментор Зумберај, член, с.р.

Прилог бр. 5

ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ФАКУЛТЕТ ЗА ДРАМСКИ УМЕТНОСТИ СКОПЈЕ

Магистерски трудови

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Мурат Жерка	„Режисерскиот пристап при обликување на ликовите во краткометражниот игран филм “ Нем филм “ “	“ The director's approach to character development in the short film “Silent Film” “	проф. д-р Антонио Митриќески	Бр.0202-329/6 27.06.2025 година

ПРЕГЛЕД
на прифатени теми за изработка на магистерски труд
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје,
Факултет за електротехника и информациски технологии

1. Обновливи извори на енергија

Ред. бр.	Студент	Назив на тема		Предложен ментор	Датум и бр. на Одлука
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1	Дурим Села	Моделирање и анализа на влијанието на системите со обновливи извори на енергија врз функционирањето на енергетските мрежи	Modelling and Analysis of the Renewable Energy Systems Impact on the Power Grid Operation	Проф. д-р Гога Цветковски	02-1121/20 од 25.6.2025 год.

2. Вградливи микрокомпјутерски системи

Ред. бр.	Студент	Назив на тема		Предложен ментор	Датум и бр. на Одлука
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1	Мартин Крушаров	Развој на системска архитектура за автоматизација на процеси во жива лабораторија	Development of a System Architecture for Proces Automation in Living Labs	Вон. проф. д-р Горјан Наџински	02-1121/21 од 25.6.2025 год.

3. Проектен менаџмент

Ред. бр.	Студент	Назив на тема		Предложен ментор	Датум и бр. на Одлука
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1	Светлана Стефкова	Предизвици и ризици со кои се соочуваат економските оператори во процесот на јавни набавки за големи градежни проекти и стратегии за нивно ублажување	Challenges and Risk Mitigation Strategies for Economic Operators in Public Procurement of Large-Scale Construction Projects	Проф. д-р. Соња Геговска-Зајкова	02-1121/22 од 25.6.2025 год.
2	Ангел Митевски	Проектен менаџмент при воведување на нов производ	Project Management of Development on New Product	Проф. д-р Атанас Илиев	02-1121/23 од 25.6.2025 год.

4. Електроенергетика

Ред. бр.	Студент	Назив на тема		Предложен ментор	Датум и бр. на Одлука
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1	Димитар Мицкоски	Решенија на релејната заштита на електроенергетските системи во склад со новите технички барања и регулативи	Relay protection solutions of power systems in accordance with new technical requirements and regulations	Проф. д-р Антон Чаушевски	02-1121/24 од 25.6.2025 год.

5. Dedicated Embedded Computer Systems and IoT (на англиски јазик) (DECS-IoT) (Наменски вградливи компјутерски системи и Интернет на нешта (НВКС и ИИИ))

Ред. бр.	Студент	Назив на тема		Предложен ментор	Датум и бр. на Одлука
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1	Марко Зајков	Анализа и минимизација на доцнење при опслужување прекини кај ARM Cortex-M33 процесор со употреба на PSVP платформа	Interrupt Latency Analysis and Minimization on ARM Cortex-M33 Processor using PSVP	Проф. д-р Катерина Ралева	02-1121/25 од 25.6.2025 год.

6. Интелигентни безжични системи

Ред. бр.	Студент	Назив на тема		Предложен ментор	Датум и бр. на Одлука
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1	Димитар Таневски	Анализа на интерференција кај повеќекориснички OTFS системи при изразена мобилност	Interference Analysis in High Mobility Multiuser OTFS Systems	Проф. д-р Венцеслав Кафеџиски	02-1121/26 од 25.6.2025 год.

Прилог 1

Совет за втор циклус студии

ПРЕГЛЕД
на прифатени теми за изработка на магистерски труд

ФАКУЛТЕТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА-СКОПЈЕ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Марија Стевановска	Квалитетни својства на чоколадирани сушени сливи	Quality properties of chocolate covered dried plums	проф. д-р Љубица Каракашова	Бр. 02-802/2-9 4.7.2025 година

ПРЕГЛЕД НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ФАКУЛТЕТ ЗА ИНФОРМАТИЧКИ НАУКИ И КОМПЈУТЕРСКО ИНЖЕНЕРСТВО СКОПЈЕ

2. МАГИСТЕРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1	Мартина Зарева	„Предвидување на продажбата на платформи за е-трговија со помош на машинско учење“	„Sales prediction for ecommerce platforms with help of Machine Learning“	проф. д-р Димитар Трајанов	24.02.2025 02-329/1
2	Александар Николовски	„Авентикација без употреба на лозинка со помош на управување со идентитет и пристап (УИП) во облак“	„Passwordless Authentication using Cloud Federated Identity and Access Management (IAM)“	проф. д-р Магдалена Костоска Ѓорчевск	27.02.2025 02-355/3
3	Атанаско Митрев	„Открај – докрај управување на тркачки возила“	„End-to-end control of racing vehicles“	проф. д-р Андреа Кулаков	27.03.2025 02-552/18
4	Никола Башески	„Баесови методи за проценка на параметри на имплицирана и стохастичка волатилност на хартии од вредност“	„Bayesian methods for parameter estimation of implied and stochastic volatility of securities“	проф. д-р Билјана Тојтовска Рибарски	27.03.2025 02-552/20
5	Јулија Сулејман	„Концептот на агилен организација и анализа на условите за воведување во македонските компании“	„The concept of agile organization and analysis of the conditions for implementation in Macedonian companies“	проф. д-р Смилка Јанеска Саркањац	27.03.2025 02-552/21
6	Горица Мицева	„Зголемување на интересот за програмирањето преку практични активности со micro:bit во наставата од техничко образование и информатика“	„Increasing the interest in programming through hands-on activities with micro:bit in the Technical Education and Informatics classes“	проф. д-р Миле Јованов	27.03.2025 02-552/23
7	Mahnoor Jamil	„Откривање на сајбер-малтретирање базирано на вештачка интелигенција“	„AI Based Cyberbullying Detection“	проф. д-р Иван Чорбев	27.03.2025 02-552/30
8	Chukvu Ikechukvu Djon	„Проценка на лесни шифри: Асистематска рамка за евалуација“	„Assessing Lightweight Ciphers: Asystematic Evaluation Framework“	проф. д-р Весна Димитрова	27.03.2025 02-552/29
9	Helmi Hibatullah	„Зачувување на приватноста од крај до крај во демократизацијата на суверенитетот на податоците“	„End-to-end Privacy- preserving in the Democratization of Data Sovereignty“	проф. д-р Весна Димитрова	27.03.2025 02-552/28
10	Resul Bedii Gumus	„Влијанието врз приватноста на онлајн целната содржина и рекламирањето“	„The Privacy Impact of Online Targeted Content and Advertising“	доц.д-р Бобан Јоксимоски	27.03.2025 02-552/27
11	Asem Mousa	„Анонимно споделување на СТИ:Колаборативен модел за размена на разузнавачки информации за закани за зачувување на приватноста“	„Anonymous CTI Sharing: A Collaborative Model for Privacy-Preserving Threat Intelligence Exchange“	вон. проф.д-р Петре Ламески	27.03.2025 02-552/25
12	Kebal Prasad Bhandari	„Континуирана автентикација со користење на динамика на притискање на копчиња и глумче за веб-апликации“	„Continuous Authentication Using Keystroke and Mouse Dynamics for Web Applications“	вон. проф. д-р Христина Михајлоска Трпческа	27.03.2025 02-552/33
13	Aldiyar Ismailov	„Адаптивна контрола на пристап со користење на праговна криптографија и динамичко управување со политики“	„Adaptive Access Control Using Threshold Cryptography and Dynamic Policy Management“	вон. проф. д-р Панче Рибарски	27.03.2025 02-552/24
14	Klesida Gjana	„Модел управуван од AI кој открива ранливости во кодот со фокус на типови на CWE“	„AI-Driven Model Detecting Code Vulnerabilities with a Focus on CWE Types“	вон. проф. д-р Христина Михајлоска Трпческа	27.03.2025 02-552/34
15	Ibrahim Isiaq Bolaji	„Форензика во облакот: Предизвици и решенија за истражување на инциденти базирани на облак“	„Forensics in the Cloud: Challenges and Solutions for Investigating Cloud-Based Incidents“	проф. д-р Магдалена Костоска Ѓорчевска	27.03.2025 02-552/31
16	Berfin Ebrar Atabey	„Проценка на ранливостите во протоколите на IoT: пристап на повеќе слоеви“	„Assessing Vulnerabilities in IoT Protocols: A Cross-Layer Approach“	проф. д-р Сашо Граматиков	27.03.2025 02-552/26
17	Lydia Wanjugu Muigwa	„Спречување на сајбер закани од изложеност на социјалните медиуми“	„Mitigating Cyber Threats from Social Media Exposure“	проф. д-р Иван Чорбев	27.03.2025 02-552/32
18	Мартин Костадинов	„Предиктивно одржување на метро системи со употреба на напредна анализа на временски серии“	„Predictive maintenance of metro systems using advanced time series analysis“	проф. д-р Ефтим Здравевски	24.04.2025 02-713/14
19	Марија Мандевска	„Анализирање податоци од Ин Витро Фертилизација со алгоритми за машинско учење“	„In Vitro Fertilization data analysis using machine learning algorithms“	вон. проф.д-р Петре Ламески	24.04.2025 02-713/15

20	Ана Мирчевска	„Развој на платформа за примена на AI алатки за автоматизација на маркетинг процеси“	„Development of a platform for implementing AI tools in marketing automation processes“	проф. д-р Димитар Трајанов	29.04.2025 02-461/11
21	Сара Ѓорѓиева	„Рана детекција на атријална фибрилација со употреба на модели на машинско учење“	„Early Detection of Atrial Fibrillation Using Machine Learning Models“	проф. д-р Марјан Гушев	19.06.2025 02-1109/2
22	Небојша Тодоровиќ	„Промените кај стартап компаниите настанати со примена на блокчејн вериги“	„Changes in startup companies brought by the application of blockchain“	проф. д-р Смилка Јанеска Саркањац	05.05.2025 02-698/9
23	Радослав Кезуновски	„Миграција од монолитна архитектура кон скалабилни сервиси на real-time системи“	„Migrating from monolithic architecture to scalable services of real-time systems“	проф. д-р Иван Чорбев	05.05.2025 02-698/8
24	Костадин Тенев	„Анализа на Баесови методи за отстранување на шум од MRI слики на мозок“	„Analysis of Bayesian methods for noise removal from MRI brain images“	проф. д-р Билјана Тојтовска Рибарски	16.05.2025 02-698/11
25	Даниел Ристовски	„Дизајн и оптимизација на ИТ инфраструктура – Детална споредба на трошоците помеѓу локална и инфраструктура во облак“	„Desing and optimization of IT infrastructure – Detailed cost comparison between on-premise and cloud infrastructure“	проф. д-р Ивица Димитровски	19.06.2025 02-1109/12
26	Славе Темков	„Софтвер за детекција на извори на загадување“	„Software for detection of pollution sources“	вон. проф.д-р Петре Ламески	19.06.2025 02-1109/13
27	Андреј Нанков	„Примена на вештачка интелигенција за автоматска видео-генерација од долги текстуални извори“	„AI- Powered Pipeline for Video Generation from Large Texts“	проф. д-р Владимир Трајковиќ	19.06.2025 02-1109/14
28	Филип Донев	„Предвидување на IC50 вредности на протеин-лиганд комплекси со примена на машинско учење“	„Machine learning approach for predicting IC50 values of protein-ligand complexes“	проф. д-р Невена Ацковска	19.06.2025 02-1109/15
29	Бојан Каркалашев	„Паметно управување и одржување на јавно осветлување“	„Smart Management and Maintenance of Public Lighting“	проф. д-р Љупчо Антоовски	19.06.2025 02-1109/16

ДЕКАН

ПРОФ. Д-Р БОРО ЈАКИМОВСКИ
Изработил: Марија Дамјаноска

Прилог 1

ПРЕГЛЕД

**на прифатени теми на ННУС на Факултет за ликовни уметности во Скопје за
изработка на магистерски труд одржан на ден 04.07.2025 година**

ред бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	ментор	инд екс бр.	Одлука број
1	Никола Ефремов	„Предимензионирањ е на симулакрумот како манипулација со перцепцијата и семиотиката“	"Overdimensioning of the simulacrum as a manipulation of semiotics and	Проф.д-р Валентина Стевановска	342	02-250/7 од 4.7.2025

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНА ОБЛАСТ (ДИСЦИПЛИНА) ПРИМЕНЕТА БИОХЕМИЈА (3.05.02.14) НА ФАРМАЦЕВТСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со одлука бр. 02-459/22 на Наставно-научниот совет на Фармацевтскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, донесена на VI редовна седница одржана на 18.6.2025, а согласно со Законот за високо образование, Законот за научноистражувачка дејност, критериумите, постапката и начинот на избор во наставно-научни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ и Правилникот на Факултетот, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Татјана Кадифкова-Пановска, редовен професор на Фармацевтскиот факултет во Скопје, д-р Соња Топузовска, редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје, и д-р Тања Петреска Ивановска, редовен професор на Фармацевтскиот факултет во Скопје.

На Конкурсот објавен на 28.5.2025 во јавните гласила „Слободен печат“ и „Коха“ за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања во научната област (дисциплина) применета биохемија (3.05.02.14), се пријави д-р Кристина Шутевска, асистент на Фармацевтскиот факултет во Скопје. Рецензентската комисија, по разгледувањето на доставената документација, го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката, д-р Кристина Шутевска, е родена на 17 февруари 1996 година во Охрид, Република Македонија. Основното образование го завршила во родниот град со одличен успех. Средното образование го продолжила во гимназијата ОСУ „Св. Климент Охридски“ во Охрид, каде што постигнала континуиран одличен успех.

Во академската 2014/2015 година се запишала на интегрираните студии од прв и втор циклус – студиска програма Магистер по фармација на Фармацевтскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Студиите ги завршила во јули 2019 година, со просечен успех 9,11 и одбрана на магистерската теза на тема: „Чекпоинт инхибитори“.

Во учебната 2019/2020 година се запишала на трет циклус – докторски студии на Фармацевтскиот факултет во Скопје, во научноистражувачко подрачје применета биохемија. Во рамки на докторските студии реализирала шестмесечен студиски престој на Катедрата за биохемиски науки при Фармацевтскиот факултет на Универзитетот Карлова во Прага. Дисертацијата со наслов „Улога и значење на AKR1D1 ензимот во метаболизмот на лекови“ ја одбрала на 21 мај 2025 година пред Комисијата составена од проф. д-р Александар Димовски, проф. д-р Александра Капедановска Несторовска, проф. д-р Владимир Всол, проф. д-р Тања Кадифкова-Пановска и проф. д-р Надица Матевска-Гешковска. Со успешната одбрана на докторската дисертација, кандидатката се стекнала со научен степен доктор на фармацевтски науки.

Во текот на студиите, од септември 2018 до јуни 2019 година, волонтирала во Центарот за биомолекуларни фармацевтски анализи, каде што стекнала основни лабораториски вештини и искуство во биохемиска анализа. Од јули до септември 2019 година реализирала стручна практика во

компанијата Алкалоид АД Скопје, во Одделот за обезбедување на квалитет, каде што се запознала со принципите и постапките на фармацевтска контрола на квалитет и примена на стандардни оперативни процедури во фармацевтската индустрија.

На 30.12.2019 година кандидатката е првпат избрана за асистент во областа применета биохемија (3.05.02.14) на Фармацевтскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, каде и понатаму е ангажирана во истото звање по извршен реизбор, согласно рефератот објавен во Билтен бр. 1267 од 1.9.2022 година.

Кандидатката активно се служи со англиски јазик.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтен бр. 1205 од 15.12.2019 и бр. 1267 од 1.9.2022 и бр. 1326 од 15.3.2025 година, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Фармацевтски факултет, Скопје, кандидатката д-р Кристина Шутевска изведува вежби на интегрираните прв и втор циклус студии, на студиската програма Магистер по фармација, и на прв циклус студии, на студиската програма Дипломиран лабораториски биоинженер.

Другите активности кои припаѓаат во наставно-образовната дејност, релевантни за изборот, се наведени во табелата во Анекс 2 (член 2) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Научноистражувачка дејност

Кандидатката д-р Кристина Шутевска е автор и коавтор на вкупно 17 научни и стручни трудови од областа на применетата биохемија, објавени во меѓународни и домашни списанија, како и во книги на апстракти од научни собири. Од нив, три труда се објавени во списанија со фактор на влијание.

Во рамки на својата истражувачка активност, кандидатката учествувала и со усни и постер презентации на домашни и меѓународни научни конференции.

Д-р Кристина Шутевска учествувала на повеќе домашни и меѓународни научни собири и е вклучена во реализирање на активности предвидени во рамки на четири национални научноистражувачки проекти.

Другите активности кои припаѓаат во научноистражувачката дејност, релевантни за изборот, се наведени во табелата во Анекс 2 (член 2) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Кристина Шутевска е активно вклучена во стручната и апликативната дејност на Центарот за контрола на труења при Фармацевтскиот факултет во Скопје.

Во 2023 и 2024 година кандидатката реализирала студиски престој на Катедрата за биохемиски науки при Фармацевтскиот факултет на Универзитетот Карлова во Прага, под менторство на проф. д-р Владимир Всол.

Д-р Кристина Шутевска е член на Дисциплинската комисија при Фармацевтскиот факултет, а била ангажирана и како член на тендерска комисија во рамки на Факултетот, со учество во спроведување на постапка за јавна набавка.

Другите активности кои припаѓаат во рамките на научноистражувачката дејност и се релевантни за изборот се наведени во табелата во Анекс 2 (член 3/член 4) од Правилникот за избор, со соодветни датуми и други релевантни податоци.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката д-р Кристина Шутевска, во учебните 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023 и 2023/2024 година, доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Фармацевтскиот факултет при УКИМ во Скопје.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на кандидатот д-р Кристина Шутевска.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Кристина Шутевска поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето доцент во наставно-научната област применета биохемија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Фармацевтскиот факултет во Скопје, кандидатката д-р Кристина Шутевска да биде избран во звањето доцент во научната област применета биохемија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Татјана Кадифкова-Пановска, с.р.

Проф. д-р Соња Топузовска, с.р.

Проф. д-р Тања Петреска Ивановска, с.р.

ОБРАЗЕЦ 1

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Кристина Жанко Шутевска

(име, татково име и презиме)

Институција: Фармацевтски факултет, УКИМ, Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: применета биохемија (3.05.02.14)

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ - ДОЦЕНТ/НАУЧНО ЗВАЊЕ – НАУЧЕН СОРАБОТНИК

Ред број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: _____ Просечниот успех на втор циклус изнесува: _____ Просечниот успех изнесува 9,11 за интегрираните студии.	Да
2	Научен степен - доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: применета биохемија, поле: фармација, подрачје: медицински науки и здравство.	Да
3	Објавени најмалку четири научни труда** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	Да (образец 2)
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование	Да (образец 2)
3.1.1	1. Назив на научното списание: Acta Pharmaceutica 2. Назив на електронската база на списанија: Web of Science 3. Наслов на трудот: Cloning, expression, and purification of recombinant AKR1D1 for therapeutic applications 4. Година на објава: 2025	Да

Ред број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
3.1.2	1. Назив на научното списание: Balkan Journal of Medical Genetics 2. Назив на електронската база на списанија: Web of Science 3. Наслов на трудот: In Vitro Analysis of AKR1D1 Interactions with Clopidogrel: Effects on Enzyme Activity and Gene Expression 4. Година на објава: 2024	Да
3.1.3	1. Назив на научното списание: Spectrochimica Acta Part A: Molecular and Biomolecular Spectroscopy 2. Назив на електронската база на списанија: Web of Science 3. Наслов на трудот: Rapid quantification models for assessing melamine adulteration in sport nutrition supplements via benchtop and portable NIRS instruments 4. Година на објава: 2024	Да
3.2	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови 1. Назив на научното списание: Macedonian Pharmaceutical Bulletin 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): Ebsco 3. Наслов на трудот: The importance of AKR1D1 enzyme in drug metabolism 4. Година на објава: 2022	Да (образец 2)
3.3	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД	/
3.4	Книга или дел од книга рецензирана и објавена во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД 1. Наслов на книгата: _____ 2. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД _____ 3. Издавач, година и место на издавање/објавување: _____	/
3.5	Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји	Да (образец 2)

Ред број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	1. Назив на зборникот: Proceedings of the 21st International Conference on Near Infrared Spectroscopy 2. Назив на меѓународниот собир: 21st International Conference on Near Infrared Spectroscopy (NIR 2023) 3. Имиња на земјите: Австрија, Јапонија, САД, Германија, Унгарија, Шпанија, Италија, Кина, Норвешка, Јужна Африка, Северна Македонија 4. Наслов на трудот: A rapid quantification NIR model to detect melamine adulteration in sport nutrition supplements 5. Година на објава: 2023	
3.6	Преводи на капитални дела во области кои ги утврдува Националниот совет за високо образование и научноистражувачка дејност 1. Наслов на преведеното капитално дело: _____ 2. Година на објава: _____ 3. Издавач, место на издавање и година: _____	/
4	Познавање на најмалку еден странски јазик, определен со општ акт на Универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа 1. Странски јазик: англиски 2. Назив на документот: Уверение 3. Издавач на документот: Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје 4. Датум на издавање на документот: 15.4.2025 г.	Да
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност.	Да

* На лицата кои имаат заснован работен однос на Универзитетот или на некој од универзитетите во Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 82/2018), нема да се применуваат одредбите од Законот кои се однесуваат на просекот, односно дека лицата треба да имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус. Во овој случај, полето под реден број 1 не се пополнува.

** За кандидатот/ите кој има повеќе од 4 (четири) научни труда во референтна научна публикација, рецензентската комисија научните труда ќе ги наведе, ќе ги оцени и ќе ги вреднува во Образец 2.

ОБРАЗЕЦ 2**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ****Кандидат: Кристина Жанко Шутевска**

(име, татково име и презиме)

Институција: Фармацевтски факултет, Институт за применета биохемија

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: применета биохемија (3.05.02.14)**НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ**

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Одржување на практична настава – вежби	99,9
	Магистер по фармација – прв и втор циклус интегрирани студии	83,4
	1. Биохемија (6 ЕКТС) 240 часа годишно*0,03 (2020/21-2021/22)	14,4
	2. Биохемија (6 ЕКТС) 300 часа годишно*0,03 (2022/23-2024/25)	27
	3. Клиничка биохемија (7 ЕКТС) 280 часа годишно *0,03 (2020/21-2024/25)	42
	Дипломиран лабораториски биоинженер – прв циклус студии	16,5
	1. Основи на биохемија (5 ЕКТС) 50 часа годишно*0,03 (2020/21-2024/25)	7,5
	2. Клинички биохемиски анализи (6 ЕКТС) 60 часа годишно*0,03 (2020/21-2024/25)	9
2	Консултации со студенти	3,6
	Студиска програма: Магистер по фармација 2020 – 2025 (240 студенти *0,002)	2,4
	Студиска програма: Лабораториски биоинженер 2020 – 2025 (120 студенти *0,002)	1,2
3	Настава во школи и работилници	6
	Учесник	
	1. 12-ти Симпозиум на Здружението на токсиколози во Македонија, 10-11 февруари, Дојран, Северна Република Македонија.	1
	2. Прв симпозиум со меѓународно учество – фармацевтска грижа: актуелности, можности и предизвици, Штип, 23 септември 2023.	1
	3. Панел дискусија на тема: „Антимикробна резистенција – глобален проблем со многу лица/Важноста на пробиотиците во целокупното здравје“, симпозиум организиран од Лек Сандоз, Скопје, 28 ноември 2023.	1
	4. Форум за прецизна медицина и геномско профилирање, организиран од страна на МАНУ-Истражувачки центар за генетско инженерство, МАРО-Македонска асоцијација на радиотерапевти и онколози, Македонско здружение на патолози, во соработка со фармацевтската компанија Рош, Македонија, 23 ноември 2023 година	1
	5. Unlocking the Path to Value: Advancing Precision and the Role of Biomarker Testing in Modern Oncology – RUBICON	1

	2024, организиран од страна на МАНУ – Истражувачки центар за генетско инженерство, МАРО-Македонска асоцијација на радиотерапевти и онколози, Македонско здружение на патолози, во соработка со фармацевтската компанија Рош, Македонија, 4 декември 2024	
	6. Вештачка интелигенција и пресметување со високи перформанси во молекуларни симулации и откривање на лекови, 28 април 2025.	1
	Вкупно	109,5

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Учесник во национални научни проекти	12
	1. „Евалуација на токсични ефекти на додатоци на исхрана за намалување на телесна тежина и интеракции со лекови“ 2021, финансиран од УКИМ	3
	2. „Развој на методи со користење на вибрациони спектроскопски техники во спрега со мултиваријантна анализа во различни подрачја од фармацевтски интерес“ 2021-2024, финансиран од Фармацевтски факултет, Скопје	3
	3. „Платформа за интеграција, агрегација и складирање на знаење поврзано со фармацевтските науки, PharmDataBorg“, Фармацевтски факултет, Скопје, 2022 – 2024	3
	4. „Развој на 3Д клеточен биореактор системи и примена на флуоресцентна микроскопија во различни области од фармацевтски интерес“ 2025 – 2027, финансиран од Фармацевтски факултет, Скопје.	3
2	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое има импакт - фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет	21.88
	1. Shutevska, K. , Kadifkova, P.T., Zhivikj, Z. & Kapedanovska, N.A. In Vitro Analysis of AKR1D1 Interactions with Clopidogrel: Effects on Enzyme Activity and Gene Expression. Balkan Journal of Medical Genetics, 27(2), 2025, стр. 69–75. DOI: https://doi.org/10.2478/bjmg-2024-0012 . (IF: 0.56)	5.14
	2. Shutevska, K. & Nestorovska, A.K. Cloning, expression, and purification of recombinant AKR1D1 for therapeutic applications. Acta Pharmaceutica, 75(1), 2025, стр. 147–157. DOI: https://doi.org/10.2478/acph-2025-0003 . (IF: 2.4)	9.36
	3. Shutevska, K. , Bajatovska, A. M., Anastasova, L., Zhivikj, Z., Zafirova Gjorgievska, M., Spasikj, S., Petreska Ivanovska, T., Makreski, P., Geskovski, N. Rapid quantification models for assessing melamine adulteration in sport nutrition supplements via benchtop and portable NIRS instruments. Spectrochimica Acta Part A: Molecular and Biomolecular Spectroscopy, 317, 2024, стр. 124370. DOI: https://doi.org/10.1016/j.saa.2024.124370 . (IF 4.3)	7.38
4	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое нема импакт-	24

	фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет	
	1. Bajatovska, AM., Zhivikj, Z., Shutevska, K. , Karapandzova, M., Petreska Ivanovska, T., Petrushevska-Tozi, L., Kadifkova Panovska, T. Toxicity screening of weight loss tea products by Brine Shrimp Lethality Assay. Mac Pharm Bull. 2023; 69(Suppl 3) :259-260.	3
	2. Shutevska, K. , Bajatovska, AM., Zhivikj, Z., Anastasova, L., Petreska Ivanovska, T., Geskovski, N. PCA based screening for melamine adulteration in supplements for sport nutrition using vibrational spectroscopy tools. Mac Pharm Bull. 2023; 69(Suppl 3):245-246.	3
	3. Zhivikj, Z., Petrushevska-Tozi, L., Geskovski, N., Shutevska, K. , Bajatovska, AM., Karapandzova, M., Kadifkova Panovska, T., Petreska Ivanovska, T. Evaluation of weight loss supplements toxicity in rifampicin pre-treated HepG2 cells. Mac Pharm Bull. 2023; 69(Suppl 3):257-258.	3
	4. Shutevska, K. , Zhivikj, Z., Sofronievska, S., Bajatovska, AM., Karapandzova, M., Cvetkovikj Karanfilova, I., Trajkovska, N., Petreska Ivanovska, T., Kadifkova Panovska, T. Evaluation of <i>Tanacetum vulgare</i> L. and <i>Juniperus communis</i> L. biocompatibility limitations in eukaryotic cells. Mac Pharm Bull. 2022; 68(Suppl 1):349-350.	3
	5. Zhivikj, Z., Shutevska, K. , Bajatovska, AM., Sofronievska, S., Karapandzova, M., Cvetkovikj Karanfilova, I., Davkova, I., Petrushevska-Tozi, L., Stefkov, Gj., Kadifkova Panovska, T. Cytotoxic screening of selected Cannabis cultivars using brine shrimp lethality assay. Mac Pharm Bull. 2022; 68(Suppl 1):351-352.	3
	6. Shutevska, K. , Zhivikj, Z., Dimkovski, A., Geskovski, N., Petreska Ivanovska, T., Kadifkova Panovska, T., Kapedanovska Nestorovska, A. The importance of AKR1D1 enzyme in drug metabolism. Mac Pharm Bull. 2022; 68 (Suppl 1):323-324.	3
	7. Zhivikj, Z., Petrushevska-Tozi, L., Geskovski, N., Shutevska, K. , Kadifkova Panovska, T., Karapandjova, M., Hiljadnikova Bajro M., Petreska Ivanovska, T. Toxicity assessment of weight loss supplements and possible interaction risk with lipid-lowering and antihypertensive drugs in HepG2 cell line. Mac Pharm Bull. 2022; 68(Suppl 1):321-322.	3
	8. Furunovikj-Dimitrijeviski, I., Angelova, S., Shutevska, K. , Kadifkova Panovska, T. A survey of AFM1 contamination in row cow milk produced in region of Kumanovo. Maced Pharm Bull. 2019;65(2):49-55	3
5	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји	21
	1. Bajatovska, AM., Zhivikj, Z., Shutevska, K. , Karapandzova, M., Petreska Ivanovska, T., Petrushevska-Tozi, L., Kadifkova Panovska, T. Toxicity screening of weight loss tea products by Brine Shrimp Lethality Assay. Mac Pharm Bull. 2023; 69(Suppl 3) :259-260.	3

	2. Shutevska, K. , Bajatovska, AM., Zhivikj, Z., Anastasova, L., Petreska Ivanovska, T., Geskovski, N. PCA based screening for melamine adulteration in supplements for sport nutrition using vibrational spectroscopy tools. Mac Pharm Bull. 2023; 69(Suppl 3):245-246.	3
	3. Zhivikj, Z., Petrushevska-Tozi, L., Geskovski, N., Shutevska, K. , Bajatovska, AM., Karapandzova, M., Kadifkova Panovska, T., Petreska Ivanovska, T. Evaluation of weight loss supplements toxicity in rifampicin pre-treated HepG2 cells. Mac Pharm Bull. 2023; 69(Suppl 3):257-258.	3
	4. Shutevska, K. , Zhivikj, Z., Sofronievska, S., Bajatovska, AM., Karapandzova, M., Cvetkovikj Karanfilova, I., Trajkovska, N., Petreska Ivanovska, T., Kadifkova Panovska, T. Evaluation of Tanacetum vulgare L. and Juniperus communis L. biocompatibility limitations in eukaryotic cells. Mac Pharm Bull. 2022; 68(Suppl 1):349-350.	3
	5. Zhivikj, Z., Shutevska, K. , Bajatovska, AM., Sofronievska, S., Karapandzova, M., Cvetkovikj Karanfilova, I., Davkova, I., Petrushevska-Tozi, L., Stefkov, Gj., Kadifkova Panovska, T. Cytotoxic screening of selected Cannabis cultivars using brine shrimp lethality assay. Mac Pharm Bull. 2022; 68(Suppl 1):351-352.	3
	6. Shutevska, K. , Zhivikj, Z., Dimkovski, A., Geshkovski, N., Petreska Ivanovska, T., Kadifkova Panovska, T., Kapedanovska Nestorovska, A. The importance of AKR1D1 enzyme in drug metabolism. Mac Pharm Bull. 2022; 68 (Suppl 1):323-324.	3
	7. Zhivikj, Z., Petrushevska-Tozi, L., Geskovski, N., Shutevska, K. , Kadifkova Panovska, T., Karapandjova, M., Hiljadnikova Bajro M., Petreska Ivanovska, T. Toxicity assessment of weight loss supplements and possible interaction risk with lipid-lowering and antihypertensive drugs in HepG2 cell line. Mac Pharm Bull. 2022; 68(Suppl 1):321-322.	3
6	Апстракти објавени во зборник на конференција – меѓународна	6
	1. Zhivikj, Z., Petreska Ivanovska, T., Geskovski, N., Shalabalija, D., Shutevska, K. , Karapandjova, M., Petrushevska-Tozi, L., 2022. Toxicity of weight loss supplements in human liver HepG2 cells. Abstract Book of the 5th Online International Conference on Nutrition and Nutraceuticals, 15. 5th Online International Conference on Nutrition and Nutraceuticals 25-26th April.	1
	2. Kiprijanovska, B, Zhivikj, Z., Shutevska, K. , Petreska Ivanovska, T., Davkova, I., Trajkovska, A. Stefkov, Gj., Cvetkovikj Karanfilova, I., Karapandzova, M., 2023. Evaluation of chemical composition and cytotoxic activity of essential oils from Macedonian Rosmarinus officinalis. Abstract Book of 53th International Symposium of Essential Oils, Milazzo, Italy, 13-16 September.	1
	3. I. Davkova, Z. Zhivikj, N. Draskovik, K. Shutevska , T. Kadifkova Panovska, A. Trajkovska, S. Kulevanova, I. Cvetkovikj Karanfilova, M. Karapandzova. Volatile Compounds and Cytotoxic Effects of Lavandulae Aetheroleum. Abstract book of the 26th Congress of the Society of Chemists and Technologists of Macedonia (SCTM), Skopje, RN Macedonia, September 20–23, 2023.	1

	4. Живиќ, З., Шутевска, К. , Бајатовска, АМ., Петрушевска-Този, Л., Кадићкова Пановска, Т., Карапанцова, М., Петреска Ивановска, Т., 2023. Влијание на додатоци на исхраната за намалување на телесна тежина врз нивоата на албумини во HepG2 клеточна култура. Кига на апстракти, 9. Прв симпозиум со меѓународно учество – Фармацевтска грижа: актуелности, можности, предизвици, Штип, Република Северна Македонија, 23 септември.	1
	5. Петреска Ивановска, Т., Анастасова, Л., Живиќ, З., Шутевска, К. , Бајатовска, АМ., Петковска, Р., Петрушевска-Този, Л., 2023. Подготовка на млеко збогатено со пребиотици и евалуација на неговите карактеристики. Кига на апстракти, 48. Прв симпозиум со меѓународно учество – Фармацевтска грижа: актуелности, можности, предизвици, Штип, Република Северна Македонија, 23 септември.	1
	6. Shutevska, K. , Bajatovska, AM., Zhivikj, Z., Anastasova, L., Petreska Ivanovska, T., Geskovski, N., 2023. A rapid quantification NIR model to detect melamine adulteration in sport nutrition supplements. Abstract Book of the 21st International Conference on Near Infrared Spectroscopy, 170. 21st International Conference on Near Infrared Spectroscopy, Innsbruck, Austria, 20-24 August.	1
7	Секциски предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество	2
	1. Shutevska, K. , Zhivikj, Z., Dimkovski, A., Geshkovski, N., Petreska Ivanovska, T., Kadifkova Panovska, T., Kapedanovska Nestorovska, A. The importance of AKR1D1 enzyme in drug metabolism. Mac Pharm Bull. 2022; 68 (Suppl 1):323-324.	2
	Учество на научен/стручен собир со реферат	7.5
8	Усна презентација	2
	1. Shutevska, K. , Zhivikj, Z., Dimkovski, A., Geshkovski, N., Petreska Ivanovska, T., Kadifkova Panovska, T., Kapedanovska Nestorovska, A. The importance of AKR1D1 enzyme in drug metabolism, 7th Congress of Pharmacy in Republic of North Macedonia with international participation, Ohrid, Republic of North Macedonia, 2022, 5-9th October.	1
	2. Zhivikj, Z., Petrushevska-Tozi, L., Geskovski, N., Shutevska, K. , Kadifkova Panovska, T., Karapandjova, M., Hiljadnikova Bajro M., Petreska Ivanovska, T. Toxicity assessment of weight loss supplements and possible interaction risk with lipid-lowering and antihypertensive drugs in HepG2 cell line, 7th Congress of Pharmacy in Republic of North Macedonia with international participation, Ohrid, Republic of North Macedonia, 2022, 5-9th October.	1
	Постер-презентација	5.5
	1. Zhivikj, Z., Petreska Ivanovska, T., Geskovski, N., Shalabalija, D., Shutevska, K. , Karapandjova, M., Petrushevska-Tozi, L., 2022. Toxicity of weight loss supplements in human liver HepG2 cells. Abstract Book of the 5th Online International Conference on Nutrition and Nutraceuticals, 15. 5th Online International Conference on Nutrition and Nutraceuticals 25-26th April.	0.5
	2. Kiprijanovska, B., Zhivikj, Z., Shutevska, K. , Petreska Ivanovska, T., Davkova, I., Trajkovska, A., Stefkov, Gj.,	0.5

	Cvetkovikj Karanfilova, I., Karapandzova, M., 2023. Evaluation of chemical composition and cytotoxic activity of essential oils from Macedonian Rosmarinus officinalis. Abstract Book of 53th International Symposium of Essential Oils, Milazzo, Italy, 13-16 September.	
	3 I. Davkova, Z. Zhivikj, N. Draskovik, K. Shutevska , T. Kadifkova Panovska, A.Trajkovska, S. Kulevanova, I. Cvetkovikj Karanfilova, M. Karapandzova. Volatile Compounds and Cytotoxic Effects of Lavandulae Aetheroleum. Abstract book of the 26th Congress of the Society of Chemists and Technologists of Macedonia (SCTM), Skopje, R.N. Macedonia, September 20–23, 2023.	0.5
	4. Живиќ, З., Шутевска, К. , Бајатовска, АМ., Петрушевска-Този, Л., Кадифкова Пановска, Т., Карапанцова, М., Петреска Ивановска, Т., 2023. Влијание на додатоци на исхраната за намалување на телесна тежина врз нивоата на албумини во HepG2 клеточна култура. Кига на апстракти, 9. Прв симпозиум со меѓународно учество – Фармацевтска грижа: актуелности, можности, предизвици, Штип, Република Северна Македонија, 23 септември.	0.5
	5. Петреска Ивановска, Т., Анастасова, Л., Живиќ, З., Шутевска, К. , Бајатовска, АМ., Петковска, Р., Петрушевска-Този, Л., 2023. Подготовка на млеко збогатено со пребиотици и евалуација на неговите карактеристики. Кига на апстракти, 48. Прв симпозиум со меѓународно учество – Фармацевтска грижа: актуелности, можности, предизвици, Штип, Република Северна Македонија, 23 септември.	0.5
	6. Shutevska, K. , Bajatovska, AM., Zhivikj, Z., Anastasova, L., Petreska Ivanovska, T., Geskovski, N., 2023. A rapid quantification NIR model to detect melamine adulteration in sport nutrition supplements. Abstract Book of the 21st International Conference on Near Infrared Spectroscopy, 170. 21st International Conference on Near Infrared Spectroscopy, Innsbruck, Austria, 20-24 August.	0.5
	7. Bajatovska, AM., Zhivikj, Z., Shutevska, K. , Karapandzova, M., Petreska Ivanovska, T., Petrushevska-Tozi, L., Kadifkova Panovska, T. Toxicity screening of weight loss tea products by Brine Shrimp Lethality Assay. Mac Pharm Bull. 2023; 69(Suppl 3) :259-260.	0.5
	8. Shutevska, K. , Bajatovska, AM., Zhivikj, Z., Anastasova, L., Petreska Ivanovska, T., Geskovski, N. PCA based screening for melamine adulteration in supplements for sport nutrition using vibrational spectroscopy tools. Mac Pharm Bull. 2023; 69(Suppl 3):245-246.	0.5
	9. Zhivikj, Z., Petrushevska-Tozi, L., Geskovski, N., Shutevska, K. , Bajatovska, AM., Karapandzova, M., Kadifkova Panovska, T., Petreska Ivanovska, T. Evaluation of weight loss supplements toxicity in rifampicin pre-treated HepG2 cells. Mac Pharm Bull. 2023; 69(Suppl 3):257-258.	0.5
	10. Shutevska, K. , Zhivikj, Z., Sofronievska, S., Bajatovska, AM, Karapandzova, M., Cvetkovikj Karanfilova, I., Trajkovska, N., Petreska Ivanovska, T., Kadifkova Panovska, T. Evaluation of Tanacetum vulgare L. and Juniperus communis L.	0.5

	biocompatibility limitations in eukaryotic cells. Mac Pharm Bull. 2022; 68(Suppl 1):349-350.	
	11. Zhivikj, Z., Shutevska, K. , Bajatovska, AM., Sofronievska, S., Karapandzova, M., Cvetkovikj Karanfilova, I., Davkova, I., Petrushevska-Tozi, L., Stefkov, Gj., Kadifkova Panovska, T. Cytotoxic screening of selected Cannabis cultivars using brine shrimp lethality assay. Mac Pharm Bull. 2022; 68(Suppl 1):351-352.	0.5
	Вкупно	94.38

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Учество во промотивни активности на факултетот	3,5
	Отворен ден на УКИМ – Фармацевтски факултет 2021, 2022, 2023, 2024 (0,5*3)	2
	Запознајте го УКИМ – промоција на Фармацевтскиот факултет, 2024	0,5
	Саем за образование 2024, 2025 (0,5*2)	1
2	Член на работна група во подготовката на елаборат за студиска програма	1
Дејности од поширок интерес		
1	Студиски престој во странство (до шест месеци)	1
	Катедра за биохемиски науки, Фармацевтски факултет, Универзитет Карлова, Чешка	1
2	Член на факултетска комисија	1,5
	Член на Комисија за јавни набавки 2022	0,5
	Член на Дисциплинска комисија (два мандата*0.5)	1
	Вкупно	7

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТКАТА ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	109.5
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	94.38
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	7
Вкупно	210,88

Членови на Комисијата

Проф. д-р Татјана Кадифкова Пановска, с.р.
 Проф. д-р Соња Топузовска, с.р.
 Проф. д-р Тања Петреска Ивановска, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ ФАРМАЦЕВТСКА ХЕМИЈА (3.05.02.01), ФАРМАКОИНФОРМАТИКА (3.05.02.02) И СОЦИЈАЛНА ФАРМАЦИЈА (3.05.02.04) НА ФАРМАЦЕВТСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Фармацевтски факултет – Скопје, објавен во весниците „Слободен печат“ и „Коха“ од 2.7.2025 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области фармацевтска хемија (3.05.02.01), фармакоинформатика (3.05.02.02) и социјална фармација (3.05.02.04), и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-517/7, донесена на IX редовна седница одржана на 10.7.2025 година, а согласно со Законот за високото образование, Правилникот за критериумите, постапката и начинот за избор во наставно-научни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ и Статутот на Факултетот, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Ана Поцева Пановска, редовен професор на Фармацевтскиот факултет во Скопје, д-р Љубица Шутуркова, редовен професор на Фармацевтскиот факултет во Скопје и д-р Зоран Стерјев, редовен професор на Фармацевтскиот факултет во Скопје.

Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научните области фармацевтска хемија (3.05.02.01), фармакоинформатика (3.05.02.02) и социјална фармација (3.05.02.04), во предвидениот рок се пријави ас. д-р Александар Димковски.

Биографски податоци и образование

Александар Димковски е роден на 6.1.1991 год. во Скопје. Во Скопје го завршил основното образование со одличен успех. Средно образование завршил во гимназијата СГУС „Раде Јовчевски-Корчагин“ во Скопје, со континуиран одличен успех. Во учебната 2009/2010 година се запишал на додипломски студии на Фармацевтскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, а ги завршил во март 2015 година со одбрана на трудот со наслов: „Конвенционални и неконвенционални биолошки дејства на хинолинските деривати“ со просечен успех 9,3. Од септември 2014 до мај 2015 година, бил ангажиран како демонстратор во наставната дејност на Институтот за фармацевтска хемија при Фармацевтскиот факултет во Скопје. Од мај 2015 до декември 2019 година, бил вработен на позицијата истражувач во Институтот за истражување и развој при Алкалоид АД во одделот Развој на нови производи. Во ноември 2019, започнал со докторски студии на Фармацевтскиот факултет во Скопје. Во јануари 2020 е избран за асистент по група предмети во областа фармацевтска хемија (3.05.02.01). Во ноември 2022 година, кандидатот се запишал на здравствена специјализација од областа фармакоинформатика на Фармацевтскиот факултет во Скопје. Во декември 2022 година, кандидатот е реизбран за асистент по група предмети во областите фармацевтска хемија (3.05.02.01) и фармакоинформатика (3.05.02.02) (Билтен бр. 1273 од 1.12.2022).

Докторската дисертација на тема: „Синтеза, карактеризација и биолошка евалуација на нови кумарин-триазол-изатин хибридни молекули како потенцијални инхибитори на холинестеразите“ ја одбрал на 3.7.2025 година, пред Комисија во состав: д-р Љубица Шутуркова, редовен професор на Фармацевтскиот факултет во Скопје, претседател, д-р Ана Поцева Пановска, редовен професор на Фармацевтскиот факултет во Скопје, ментор, д-р Зоран Стерјев, редовен професор на Фармацевтскиот факултет во Скопје, член, д-р Владимир Добричиќ, вонреден професор на Фармацевтскиот факултет при Универзитетот во Белград, член, и д-р Милена Симиќ, редовен професор на Фармацевтскиот факултет при Универзитет во Белград, член, со што се стекнал со научниот степен доктор на науки од научната област фармација.

Кандидатот активно се служи со англискиот јазик.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Фармацевтски факултет, кандидатот ас. д-р Александар Димковски ја изведува практичната настава по предметите Фармацевтска хемија 1, Фармацевтска хемија 2 и Фармацевтска хемија 3 од интегрираните студии од прв и втор циклус по фармација и на предметите Медицинска хемија и Микробиологија со имунологија на прв циклус студии на студиската програма за лабораториски биоинженер, на Институтот за фармацевтска хемија при Фармацевтскиот факултет во Скопје.

Научноистражувачка дејност

Ас. д-р Александар Димковски има објавено вкупно 15 научни трудови од областите фармацевтска хемија, клиничка фармација и социјална фармација од кои 3 оригинални научни труда во научни списанија со фактор на влијание за годината во која е објавен трудот, во кои трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кои се индексирани во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет и 12 труда со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое нема фактор на влијание за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет. Кандидатот учествувал на научни/стручни собири со 1 усна презентација и 14 постерски презентации.

Ас. д-р Александар Димковски е учесник во 3 национални и 1 меѓународен научен проект. Кандидатот активно учествува на голем број работилници и семинари од интерес.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Ас. д-р Александар Димковски активно е вклучен во стручно-апликативната работа на Националниот фармакоинформативен центар при Фармацевтскиот факултет во Скопје.

Во ноември 2023 година, ас. д-р Александар Димковски престојувал на студиски престој на Катедрата за органска хемија при Фармацевтскиот факултет во Белград, Република Србија, под менторство на проф. д-р Владимир Савиќ и проф. д-р. Милена Симиќ. Во истиот месец, престојувал и на студентски престој на Институтот за органска хемија со Центар за фитохемија при Бугарската академија на науките, Софија, Република Бугарија. Во периодот ноември 2024 – јануари 2025, кандидатот престојувал на студентски престој на Катедрата за фармацевтска хемија при Фармацевтскиот факултет во Белград, Република Србија, под менторство на проф. д-р Владимир Добричиќ.

Кандидатот ас. д-р Александар Димковски е член на Фармацевтската комора на Република Северна Македонија.

Во рамките на анонимно спроведените анкети меѓу студентите на Фармацевтскиот факултет, во периодот 2020 – 2025 година, ас. д-р Александар Димковски е позитивно оценет со високи просечни оценки за квалитетот на наставата по сите предмети во чија реализација учествува.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на ас. д-р Александар Димковски.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот, Комисијата заклучи дека ас. д-р Александар Димковски поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование (Службен весник бр. 82/2018) и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 411/2018), ги исполнува сите услови да биде избран во звањето доцент во наставно-научните области фармацевтска хемија (3.05.02.01), фармакоинформатика (3.05.02.02) и социјална фармација (3.05.02.04).

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Фармацевтскиот факултет во Скопје, кандидатот ас. д-р Александар Димковски да биде избран во звањето **доцент** во научните области фармацевтска хемија (3.05.02.01), фармакоинформатика (3.05.02.02) и социјална фармација (3.05.02.04)

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Ана Поцева Пановска, с.р.

Проф. д-р Љубица Шутуркова, с.р.

Проф. д-р Зоран Стерјев, с.р.

ОБРАЗЕЦ 1

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат:

д-р Александар Зоран Димковски

Институција:

Фармацевтски факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Научна област:

фармацевтска хемија (3.05.02.01), фармакоинформатика (3.05.02.02) , социјална фармација (3.05.02.04)

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ДОЦЕНТ/ НАУЧНО ЗВАЊЕ – НАУЧЕН СОРАБОТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: _____ Просечниот успех на втор циклус изнесува: _____ Просечниот успех изнесува 9,3 за интегрираните студии.	ДА
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: <u>фармацевтска хемија</u>; поле: <u>фармација</u>; подрачје: <u>медицински науки и здравство</u>.	ДА
3	Објавени најмалку четири научни труда** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	ДА (образец 2)
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование	ДА (образец 2)
3.1.1	1.Назив на научното списание: Molecules 2025, 30, 2121 2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco, Scopus, Web of Science, Pubmed 3.Наслов на трудот: Synthesis, Biological Evaluation, and Molecular Docking Studies of Novel Coumarin–Triazole Isatin Hybrids as Selective Butyrylcholinesterase Inhibitors; Dimkovski, A.; Dobricic, V.; Simic, M.R.; Jurhar Pavlova, M.; Mihajloska, E.; Sterjev, Z.; Poceva Panovska, A.	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	4. Година на објава: 2025	
3.1.2	1.Назив на научното списание: Reumatologia. 2024;62(3):150-156 2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco, Scopus, Web of Science, PubMed Central (PMC) 3. Наслов на трудот: Early predictive factors in routine clinical practice for rituximab therapy response in patients with rheumatoid arthritis Mihajloska E, Dimkovski A., Grozdanova A, Vasilevska A, Antova D, Naumovska Z, Nestorovska AK, Sterjev Z, Osmani B, Shuturkova L. 4.Година на објава: 2024	ДА
3.1.3	1.Назив на научното списание: Journal of Medical Artificial Intelligence. Med Artif Intell 2025, JMAI; Issue: Online First 2. Назив на електронската база на списанија: Scopus 3. Наслов на трудот: Machine Learning approaches for DAS28 score prediction after rituximab treatment in rheumatoid arthritis patients Mihajloska E, Velichkovska B, Dimkovski A., Staninova Stojovska M, Vasilevska A, Antova D, Shuminoski T, Grozdanova A,Suturkova L. Година на објава: 2025	ДА
3.1.4	1. Назив на научното списание: Contributions, Pril (Makedon Akad Nauk Umet Odd Med Nauki) 2. Назив на електронската база на списанија: PubMed 3. Наслов на трудот: Insight in the Current Progress in the Largest Clinical Trials for Covid-19 Drug Management (As of January 2021) Panovska-Stavridis I, Ridova N, Stojanoska T, Demiri I, Stevanovic M, Stojanovska S, Ristevska T, Dimkovski A., Filipce V, Dimovski A, Grozdanova A. 4. Година на објава: 2021, vol.42, no.1, pp.5-18.	ДА
3.2	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови 1.Назив на научното списание: Macedonian Pharmaceutical Bulletin 71 Vol. (2) 2025 2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco 3. Наслов на трудот: Evaluation of inflammatory markers in patients with confirmed bacterial infection according to the type of isolated pathogen	ДА (образец 2)

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	Micik J, Mihajloska E, Dimkovski A. , Gorgieva A G, Dimovski A, Shuturkova Lj, Sterjev Z, Grozdanova A. 4. Година на објава: 2025	
3.3	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД 1. Назив на научното списание: 2. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД: 3. Наслов на трудот: 4. Година на објава:	/
3.4	Книга или дел од книга рецензирана и објавена во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД 1. Наслов на книгата: _____ 2. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД _____ 3. Издавач, година и место на издавање/објавување: _____	/
3.5	Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји 6. Назив на зборникот: Macedonian Pharmaceutical Bulletin 68 (suppl 2) 7. Назив на меѓународниот собир: 7 th Congress of Pharmacy, Ohrid, North Macedonia, 5-9 October 2022. 8. Имиња на земјите: Северна Македонија, САД, Австрија, Србија, Германија, Словенија, Хрватска, Грција, Шпанија, Полска, Италија, Турција, Литванија, Белгија 9. Наслов на трудот: Design and synthetic approach of novel hybrid molecules for treatment of Alzheimer's disease. 10. Година на објава: 2022	ДА (образец 2)
3.6	Преводи на капитални дела во области кои ги утврдува Националниот совет за високо образование и научноистражувачка дејност 1. Наслов на преведеното капитално дело: _____ 2. Година на објава: _____ 3. Издавач, место на издавање и година: _____	/
4	Познавање на најмалку еден странски јазик, определен со општ акт на Универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа 5. Странски јазик: <u>англиски</u> 6. Назив на документот: уверение 7. Издавач на документот: <u>Филолошки факултет „Блаже Конески“</u> 8. Датум на издавање на документот: 1.4.2025	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност	ДА

* На лицата кои имаат заснован работен однос на Универзитетот или на некој од универзитетите во Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр. 82/2018), нема да се применуваат одредбите од Законот кои се однесуваат на просекот, односно дека лицата треба да имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус. Во овој случај, полето под реден број 1 не се пополнува.

** За кандидатот/ите кој има повеќе од 4 (четири) научни труда во референтна научна публикација, рецензентската комисија научните труда ќе ги наведе, ќе ги оцени и ќе ги вреднува во Образец 2.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Ана Поцева Пановска, с.р.
 Проф. д-р Љубица Шутуркова, с.р.
 Проф. д-р Зоран Стерјев, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ****Кандидат:** д-р Александар Димковски**Институција:** Фармацевтски факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје**Научна област:** фармацевтска хемија, фармакоинформатика и социјална фармација**НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ**

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Одржување на вежби (лабораториски, клинички, аудиториски или изработка на семинарски труд)	
	Магистер по фармација – прв и втор циклус интегрирани студии	
	Фармацевтска хемија 1 (7 ЕКТС) 100 часа * 0,03 (2020 – 2025)	18
	Фармацевтска хемија 2 (6 ЕКТС) 120 часа * 0,03 (2020 – 2025)	21,6
	Фармацевтска хемија 3 (10 ЕКТС) 200 часа * 0,03 (2020 – 2025)	36
	Лабораториско биоинженерство – прв циклус студии	
	Медицинска хемија (3 ЕКТС) 30 часа * 0,03 (2020-2025)	5,4
	Микробиологија со имунологија (6 ЕКТС) 25 часа * 0,03 (2020 – 2025)	4,5
2	Консултации со студенти	
	Магистер по фармација – интегриран прв и втор циклус 1400 студенти * 0,002 (2020 – 2025)	2,8
	Лабораториско биоинженерство – прв циклус 250 студенти * 0,002 (2020 – 2025)	0,5
3	Позитивно рецензиран универзитетски учебник	
	Зорица Наумовска, Александра Капдановска Несторовска, Зоран Стерјев, Александра Грозданова, Кристина Младеновска, Александар Димковски и Евгенија Михајловска, Прирачник за практична настава по фармацевтска хемија 1. ISBN 978-608-5037-10-0, COBISS.MK-ID 65051653, http://www.ff.ukim.edu.mk/wp-content/uploads/2025/01/	6
4	Интерна скрипта од вежби	
	Магистер по фармација – прв и втор циклус интегрирани студии	
	Фармацевтска хемија 1	3
	Фармацевтска хемија 2	3
	Фармацевтска хемија 3	3
	Лабораториско биоинженерство – прв циклус студии	
	Медицинска хемија	3

	Микробиологија со имунологија	3
5	Пакет материјали за одреден предмет	
	Магистер по фармација – прв и втор циклус студии	
	Фармацевтска хемија 1	1
	Фармацевтска хемија 2	1
	Фармацевтска хемија 3	1
	Лабораториско биоинженерство – прв циклус студии	
	Медицинска хемија	1
	Микробиологија со имунологија	1
	Вкупно	114,8

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Учесник во национални научни проекти	9
	Здравствените политики на ЕУ – хармонизација и унапредување на националните потреби за воведување на здравствена заштита базирана на вредности	3
	Развој на 3Д клеточен биокалатор системи и примена на флуоресцентна микроскопија во различни области од фармацевтски интерес, јануари 2025 – декември 2027, Фармацевтски факултет – Скопје.	3
	Изработка на нов софтверски пакет Електронска база за информации за лекови – ИНФОЛЕК	3
2.	Учесник во меѓународни научни проекти	5
	Учесник - In Vitro Estimation of Passive Gastrointestinal (GI) Absorption and Blood-Brain Barrier Permeability of Novel Coumarin-1,2,3-Triazole-Isatin Hybrid Molecules as Potential Alzheimer's Disease Drug Candidates	5
3.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank, MathSciNet (Mathematical Reviews), Zentralblatt fur Mathematik и Реферативный журнал "Математика" или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование⁹	28
1	- Назив на научното списание: Macedonian Pharmaceutical Bulletin 71 Vol. (2) 2025 - Назив на електронската база на списанија: EBSCO - Наслов на трудот: Recent advances in isatin-derived hybrids: promising multifunctional agents for drug development Dimkovski A., Mihajloska E, Poceva Panovska A - Година на објава: 2025	4

2	1.Назив на научното списание: Macedonian Pharmaceutical Bulletin 71 Vol. (2) 2025 2.Назив на електронската база на списанија: EBSCO 3.Наслов на трудот: Evaluation of inflammatory markers in patients with confirmed bacterial infection according to the type of isolated pathogen Micik J, Mihajloska E, Dimkovski A., Atanasova G. G, Dimovski A, Shuturkova Lj, Sterjev Z, Grozdanova A. 4.Година на објава: 2025	3
3	1. Назив на научното списание: Macedonian pharmaceutical bulletin, 70 (1) 69 - 72 2. Назив на електронската база на списанија: EBSCO 3. Наслов на трудот: Role of the hospital pharmacists during COVID-19 pandemic in the RN Macedonia Naumovska Z, Lazarova B, Kovaceva M, Nestorovska, A.K, Crcarevska M.S, Mihajlovska E. and Dimkovski A. 4. Година на објава: 2024 DOI: 10.33320/maced.pharm.bull.2024.70.01.008	3
4	1. Назив на научното списание: Macedonian pharmaceutical bulletin, 70 (1) 31 - 36 2. Назив на електронската база на списанија: EBSCO 3. Наслов на трудот: Challenges to patients' rights during the COVID-19 pandemic: survey of public perceptions in North Macedonia Kuzmanova K, Dimkovski A., Mihajloska E, Grozdanova A, Netkovska A. K. 4. Година на објава: 2024 DOI: 10.33320/maced.pharm.bull.2024.70.01.004	3
5	1. Назив на научното списание: KNOWLEDGE-International Journal, 62(4), pp.541-546. 2. Назив на електронската база на списанија: EBSCO, Google Scholar, Publons, Central and Eastern European Online Library (CEEOL), Scilit, Index Copernicus, WorldCat, EuroPub 3. Наслов на трудот: Regulatory framework for advertising of medical products in the Republic of North Macedonia and the European Union. Zerde, S.G., Mihajloska, E., Dimkovski, A., Naumovska, Z., Sterjev, Z. and Netkovska, K.A. 4. Година на објава: 2024	3
6	1. Назив на научното списание: KNOWLEDGE-International Journal 59(4): 249–256 2. Назив на електронската база на списанија: EBSCO, Google Scholar, Publons, Central and Eastern European Online Library (CEEOL), Scilit, Index Copernicus, WorldCat, EuroPub	3

	3. Наслов на трудот: Development and implementation of an antimicrobial stewardship program through the control of antimicrobial resistance and the rational use of antibiotics. Micik J, Mihajloska E, Dimkovski A., Shuturkova Lj, Grozdanova A. 4. Година на објава: 2023	
7	1. Назив на научното списание: Macedonian pharmaceutical bulletin 68 (2): 139 – 140 2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco 3. Наслов на трудот: Analysis of hypoglycemic effects of cannabidiol following oral and intraperitoneal administration in healthy rats. Djemaili E, Rafailovska E, Dimkovski A., Mihajloska E, Naumovska Z, Stefkov Gj, Miova B, Suturkova Lj 4. Година на објава: 2022 DOI:10.33320/maced.pharm.bull.2022.68.04.063	3
8	1. Назив на научното списание: Contributions, Pril (Makedon Akad Nauk Umet Odd Med Nauki) 2. Назив на електронската база на списанија: PubMed 3. Наслов на трудот: Insight in the Current Progress in the Largest Clinical Trials for Covid-19 Drug Management (As of January 2021) Panovska-Stavridis I, Ridova N, Stojanoska T, Demiri I, Stevanovic M, Stojanovska S, Ristevska T, Dimkovski A., Filipce V, Dimovski A, Grozdanova A. 4. Година на објава: 2021, vol.42, no.1, pp.5-18.	3
9	1. Назив на научното списание: Macedonian pharmaceutical bulletin 64 (2): 61-72 2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco 3. Наслов на трудот: Non-compendial vs compendial analytical tests – a powerful tool for predicting in vitro similarity of highly viscous oral suspension Kazandjievska E, Antova I, Mitrevska S, Dimkovski A., Dimov E, Hadzieva Gigovska M, Antovska P, Ugarkovic S, Tonic Ribarska J, Trajkovic-Jolevska S. 4. Година на објава: 2019 DOI: 10.33320/maced.pharm.bull.2018.64.02.007	3
3.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое има импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal	18,5

	Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование⁹	
1	- Назив на научното списание: Molecules 2025, 30, 2121 - Назив на електронската база на списанија: Ebsco, Scopus, Web of Science, Pubmed - Наслов на трудот: Synthesis, Biological Evaluation, and Molecular Docking Studies of Novel Coumarin-Triazole Isatin Hybrids as Selective Butyrylcholinesterase Inhibitors Dimkovski A., Dobricic V, Simic M.R, Jurhar Pavlova M, Mihajloska E, Sterjev Z, Poceva Panovska A. - Година на објава: 2025 DOI: 10.3390/molecules30102121 (IF=4.6)	7,6
2	- Назив на научното списание: Journal of Medical Artificial Intelligence. Med Artif Intell 2025, JMAI; Issue: Online First - Назив на електронската база на списанија: Scopus - Наслов на трудот: Machine Learning approaches for DAS28 score prediction after rituximab treatment in rheumatoid arthritis patients Mihajloska E, Velichkovska B, Dimkovski A., Staninova Stojovska M, Vasilevska A, Antova D, Shuminoski T, Grozdanova A, Sutturkova L. - Година на објава: 2025 (IF=0.8)	5,3
3	- Назив на научното списание: Reumatologia. 2024;62(3):150-156. - Назив на електронската база на списанија: Directory of Science, Index Copernicus International, CAS, Google Scholar, Ebsco - Наслов на трудот: Early predictive factors in routine clinical practice for rituximab therapy response in patients with rheumatoid arthritis. Mihajloska E, Dimkovski A., Grozdanova A, Vasilevska A, Antova D, Naumovska Z, Nestorovska AK, Sterjev Z, Osmani B, Shuturkova L. - Година на објава: 2024 DOI:10.5114/reum/189780. Epub 2024 Jun 18. (IF=1,3)	5,6
4.	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји	6
1	- Назив на зборникот: Rheumatology Update Europe - Назив на меѓународниот собир: <i>Rheumatology Update Europe</i> 5-6 may Vienna 2023 - Имиња на земјите: Германија, Швајцарија, Италија	3

	4. Наслов на трудот: Clinical outcomes of COVID-19 in rituximab-treated patients with inflammatory rheumatic disorders Mihajloska E, Vasilevska A, Dimkovski A., Antova D.2, Grozdanova A, Nestorovska K.A, Naumovska Z, Osmani B, Shuturkova Lj. Година на објава: 2023	
2	1. Назив на зборникот: GP2A 2025, Paul Ehrlich MedChem 2025 & COST Action 2. Назив на меѓународниот собир: <i>33rd Annual GP2A Medicinal Chemistry Conference, XIVth Paul Ehrlich MedChem Euro-PhD Network Meeting & COST Action OneHealthdrugs</i>, Nantes Université, France, 2025. 3. Имиња на земјите: Ирска, Португалија, Франција 4. Наслов на трудот: Molecular docking analysis of novel coumarin-triazole-isatin hybrid with cholinesterase inhibitory activity. Dimkovski A., Dobričić V; Mihajloska E; Poceva Panovska A. Година на објава: 2025	3
5.	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир	1,2
1	1. Назив на зборникот: XXIV Congress of Chemist and Technologists of Macedonia 2. Назив на меѓународниот собир: XXIV Congress of Chemist and Technologists of Macedonia, Ohrid, September 11th-14th, 2016 3. Наслов на трудот: Peak purity assessment during forced degradation study on novel solid dosage form. Dimkovski A., Petrovska A, Velickovska M, Popovska Jakimovska V, Brasnarska I, Sapkareva B, Ugarkovic S. 4. Година на објава: 2016	1,2
6.	Учество на научен/стручен собир со реферат	75.7
1	Михајлоска Е, Димковски А., Грозданова А, Шутуркова Љ. Биолошки слични лекови и нивна заменливост во клиничката пракса. Книга на апстракти, Фармацевтска грижа, актуелности, можности, предизвици. Штип, 2023	0,5
2	Нетковска АК, Димковски А., Михајлоска Е, Стерјев З. Заштита на правата на потрошувачите во фармацевтската дејност. Книга на апстракти, Фармацевтска грижа, актуелности, можности, предизвици. Штип, 2023	0,5
3	Димковски А., Михајлоска Е, Грозданова А, Пановска ПА, Нетковска АК. Комбинирањето на патентни стратегии како алатка за задржување на доминантната позиција на пазарот – примерот на Humira. Книга на апстракти, Фармацевтска грижа,	0,5

	актуелности, можности, предизвици. Штип, 2023	
4	Mihajloska E, Dimkovski A. , Antova D, Vasilevska A, Grozdanova A, Naumovska Z, Nestorovska KA, Sterjev Z, Osmani B, Suturkova Lj. COVID-19 vaccination in rituximab-treated patients with rheumatic disorders. 7th Congress of Pharmacy in Republic of North Macedonia with international participation. Ohrid, R. North Macedonia, 5-9 October, 2022	0.5
5	Mihajloska E, Dimkovski A. , Georgievski D, Stojceva M, Mitrevska E, Simovska A, Nestorovska KA, Naumovska Z. Activities of the National Center for Drug Information during COVID-19 pandemic. 7th Congress of Pharmacy in Republic of North Macedonia with international participation. Ohrid, R. North Macedonia, 5-9 October, 2022	0,5
6	Dimkovski A. , Mihajloska E, Jakovski K, Sterjev Z, Geskovska MN, Naumovska Z, Nestorovska KA, Suturkova Lj, Dimovski A. Concomitant influence of CYP2D6 phenotype and ABCB1 overall haplotype/genotype on pharmacokinetics of risperidone and 9-hydroxyrisperidone in healthy volunteers. 7th Congress of Pharmacy in Republic of North Macedonia with international participation. Ohrid, R. North Macedonia, 5-9 October, 2022	0,5
7	Dimkovski A. , Mihajloska E, Gigopulu O, Naumovska Z, Shuturkova Lj, Panovska PA. Design and synthetic approach of novel hybrid molecules for treatment of Alzheimer's disease. 7th Congress of Pharmacy in Republic of North Macedonia with international participation. Ohrid, R. North Macedonia, 5-9 October, 2022	1
8	Tanushevska I, Grozdanova A, Nestorovska KA, Naumovska N, Dimkovski A. , Mihajloska E, Sterjev Z. New pharmacotherapeutic aspects associated with the use of Metformin. 7th Congress of Pharmacy in Republic of North Macedonia with international participation. Ohrid, R. North Macedonia, 5-9 October, 2022	0,5
9	Micik J, Mihajloska E, Dimkovski A. , Grozdanova A. The role of pharmacist in the patient-centered medical practices: current perspectives. 7th Congress of Pharmacy in Republic of North Macedonia with international participation. Ohrid, R. North Macedonia, 5-9 October, 2022	0,5
10	Dimkovski A. , Mihajloska E, Grozdanova A, Suturkova Lj, Netkovska AK. Impact of intellectual property rights on the access to COVID-19 vaccines. 7th Congress of Pharmacy in Republic of North Macedonia with international participation. Ohrid, R. North Macedonia, 5-9 October, 2022	0,5
11	Stevanoska M, Mukoska V, Karevska E, Mihajloska E, Dimkovski A. , Nestorovska KA, Naumovska Z. Drug abuse and misuse: Core knowledge, attitudes and opinions of pharmacy students and community pharmacists in	0,5

	Republic of North Macedonia. 7th Congress of Pharmacy in Republic of North Macedonia with international participation. Ohrid, R. North Macedonia, 5-9 October, 2022	
12	Georgievski D, Lutovska K, Sokoloski P, Rexhepi A, Mihajloska E, Dimkovski A. , Nestorovska KA, Naumovska Z, Cvetkovska E, Sterjev Z. Correlation of Vitamin D and Zinc concentration with therapy outcome in epilepsy patients from Republic of North Macedonia. 7th Congress of Pharmacy in Republic of North Macedonia with international participation. Ohrid, R. North Macedonia, 5-9 October, 2022	0,5
13	Stojceva M, Georgievski D, Mihajloska E, Dimkovski A. , Naumovska Z, Nestorovska KA, Grozdanova A, Suturkova Lj, Sterjev Z. COVID-19 vaccine acceptance among university students in Republic of North Macedonia. 7th Congress of Pharmacy in Republic of North Macedonia with international participation. Ohrid, R. North Macedonia, 5-9 October, 2022	0,5
14	Radovikj A, Angjelkoska I., Dimkovski A. , Mihajloska E, Naumovska Z, Kapedanovska KA. Evaluation of patient-centered counselling in Macedonian community pharmacies. 7th Congress of Pharmacy in Republic of North Macedonia with international participation. Ohrid, R. North Macedonia, 5-9 October, 2022	0,5
15	Velevska I, Alekov J, Mihajloska E, Dimkovski A. , Panovska-Stavridis I, Stevanovic M, Grozdanova A. Use of tocilizumab for treatment of COVID-19 from off-label to extended indication. 7th Congress of Pharmacy in Republic of North Macedonia with international participation. Ohrid, R. North Macedonia, 5-9 October, 2022	0,5
	Вкупно	75,7

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Поглавје во книга	2
	Zorica Naumovska, Biljana Lazarova, Maja Kovaceva, Aleksandra Kapedanovska Nestorovska, Maja Simonoska Crcarevska, Evgenija Mihajloska, Aleksandar Dimkovski . Pharmaceutical Science: New Insights and Developments. The Role of Hospital Pharmacists During the COVID-19 Pandemic in North Macedonia. Book Chapter, publisher BP International, Manuscript Number: 2025/BPR/5179	2
2.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, технички извештаи, вешт наод и мислење, стручно мислење, проценка на капитал, систематизација, методологија	17
	Изготвување на студии за читливост на внатрешно упатство на лекови	2

	Изготвување и стручна евалуација на збирните извештаи за особините на лековите и внатрешните упатства за лековите и медицинските средства за носителите на одобрение	15
3.	Учество во промотивни активности на Факултетот	1
	Отворен ден на УКИМ – Фармацевтски факултет – 2022, 2023	1
Дејности од поширок интерес		2,5
1.	Студиски престој во странство	1,5
	Краток студиски престој на Катедрата за органска хемија, Фармацевтски факултет – Универзитет во Белград	0,5
	Краток студиски престој на Институтот за органска хемија со Центар за фитохемија, Бугарска академија на науките, Софија	0,5
	Краток студиски престој на Катедрата за фармацевтска хемија, Фармацевтски факултет – Универзитет во Белград	0,5
2.	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект -соработник	1
	In Vitro Estimation of Passive Gastrointestinal (GI) Absorption and Blood-Brain Barrier Permeability of Novel Coumarin-1,2,3-Triazole-Isatin Hybrid Molecules as Potential Alzheimer's Disease Drug Candidates	1
	Вкупно	22,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	114,8
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	75,7
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	22,5
Вкупно	213

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Ана Поцева Пановска, с.р.
 Проф. д-р Љубица Шутуркова, с.р.
 Проф. д-р Зоран Стерјев, с.р.

Прилог бр. 2

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО
НАСТАВНО-НАУЧНА ОБЛАСТ (ДИСЦИПЛИНА) ПРИМЕНЕТА ХЕМИЈА И
ФАРМАЦЕВТСКИ АНАЛИЗИ (3.05.02.08)
НА ФАРМАЦЕВТСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на Конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Фармацевтски факултет, Институт за применета хемија и фармацевтски анализи, објавен во весниците „Слободен печат“ и „Коха“ од 28.5.2025 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научна област (дисциплина) применета хемија и фармацевтски анализи (3.05.02.08), и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот/Научниот совет, бр. 02-459/21, донесена на VII редовна седница одржана на 18.6.2025 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Руменка Петковска, редовен професор на Фармацевтскиот факултет во Скопје, проф. д-р Сузана Трајковиќ-Јолевска, редовен професор на Фармацевтскиот факултет во Скопје и проф. д-р Јасмина Тониќ Рибарска, редовен професор на Фармацевтскиот факултет во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација, го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област (дисциплина) применета хемија и фармацевтски анализи, во предвидениот рок се пријави Благој Ачевски, д-р на хем. науки, асистент на Фармацевтскиот факултет во Скопје.

1 БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатот Благој Ачевски е роден на 22 јули 1993 година во Скопје, каде што го завршил основното образование со одличен успех. Средното образование го стекнал во СУГС „Георги Димитров“ во Скопје, исто така со континуиран одличен успех.

Во учебната 2012/2013 година се запишал на интегрираните студии од прв и втор циклус на студиската програма Магистер по фармација на Фармацевтскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Студиите ги завршил на 7 јули 2017 година, со одбрана на дипломски труд на тема „Обезбедување на квалитет на волуметриски лабораториски прибор во аналитичка лабораторија“, постигнувајќи просечен успех од 8,86. Во текот на студиите, од октомври 2014 до завршувањето на студиите бил стипендист на Фондацијата „Трајче Мукаетов“, Алкалоид АД Скопје.

Во академската 2016/2017 година бил ангажиран во изведувањето на практичната настава на Институтот за применета хемија и фармацевтски анализи при Фармацевтскиот факултет по предметите Органска хемија применета во фармацијата, Биоорганиска хемија и Физичка хемија за фармацевти од студиската програма Магистер по фармација, како и по предметите Лабораториски курс од органска хемија и Основи на физичка хемија од студиската програма Лабораториски биоинженер.

По дипломирањето, во периодот од октомври 2017 до февруари 2019 година, кандидатот работел во Одделот за контрола на квалитет во Алкалоид АД Скопје, каде што стекнал значајно практично искуство во секторите за контрола на стабилност, контрола на готов производ и суровини. Неговите вештини вклучуваат работа со напредни аналитички техники како што се HPLC, UV-спектроскопија, волуметриски методи и физичко-хемиски испитувања.

Во периодот од февруари 2019 до јуни 2020 година бил вработен во Гинекаликс ДООЕЛ како медицински претставник за пренатални генетски тестови и гинеколошка хируршка опрема.

Од 4.6.2020 година до денес е вработен на Фармацевтскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје како асистент.

Со Одлука бр. 02-221/12 на Наставно-научниот совет на Фармацевтскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, донесена на XXI редовна седница одржана на 30.4.2020 година, а врз основа на Рефератот на Рецензентската комисија, објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1209 од 15.2.2020 година, кандидатот е избран за асистент во наставно-научната област применета хемија и фармацевтски инструментални

анализи (30616/1). Во истото звање е повторно избран 2022 година (Билтен бр. 1273 од 1.12.2022 година).

Во учебната 2020/2021 год. пријавил докторски труд на Природно-математички факултет, Институт за хемија во Скопје. Докторскиот труд на тема: „Квантномеханички и молекуларно-динамички модели за егзактна интерпретација на податоци од мултифотонска фотодисоциациона спектроскопија“ го одбрал на 7.4.2025 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Петре Макрески, проф. д-р Ирина Петреска, проф. д-р Јасмина Тониќ Рибарска, проф. д-р Руменка Петковска и проф. д-р Љупчо Пејов (ментор). Со тоа се стекнал со научниот степен доктор на науки од научната област хемија.

Кандидатот активно се служи со англискиот јазик.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, објавени во Билтен бр. 1209 од 15.2.2020 и Билтен бр. 1273 од 1.12.2022 година, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2 НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, на Институтот за применета хемија и фармацевтски анализи при Фармацевтски факултет во Скопје, кандидатот Благој Ачевски изведува практична настава (вежби) на студиската програма Магистер по фармација од прв и втор циклус интегрирани студии, како и на прв циклус студии на студиската програма Лабораториски биоинженер.

Научноистражувачка дејност

Кандидатот Благој Ачевски има објавено вкупно 8 научни трудови, од кои 2 научни труда во научни списанија со импакт-фактор (фактор на влијание), 6 трудови во меѓународни научни списанија. Учествовал како член во 8 научни проекти. Кандидатот активно учествува и на голем број работилници и семинари од интерес.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Кандидатот Благој Ачевски активно е вклучен во стручно-апликативната работа на Центарот за испитување и контрола на лекови, при Фармацевтскиот факултет во Скопје како аналитичар.

Стручно усовршување во странство остварил со студиски престој од 5.6-20.7.2023 година на Факултетот за хемија и хемиска технологија, Универзитет на Љубљана, при Катедрата за физичка хемија. Во текот на престојот кандидатот работел и се усовршувал за дел од истражувањето и експериментална работа, што е опфатена во неговата докторска дисертација, а се однесува на компјутациона молекуларна динамика. Дополнително, во текот на престојот учествувал на интернационална летна школа со наслов: „Physico-chemical characterization of aqueous systems: electrolyte, polyelectrolyte and DES solutions, colloidal systems“, одржана од 18.7 – 20.7.2023 г.

Благој Ачевски ангажиран е во активности од аспект на дејностите од поширок интерес. Активно е вклучен во работата на комисијата за јавни набавки на Фармацевтски факултет – УКИМ, како и во промотивните активности на Факултетот.

Оценка од самоевалуација

Кандидатот Благој Ачевски во извештајниот период, доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите од Фармацевтскиот факултет.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на кандидатот Благој Ачевски.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека кандидатот Благој Ачевски поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избран во звањето доцент во наставно-научната област применета хемија и фармацевтски анализи.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Фармацевтскиот факултет во Скопје, кандидатот Благој Ачевски да биде избран во звањето доцент во наставно-научната област применета хемија и фармацевтски анализи.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Руменка Петковска, с.р.

Проф. д-р Сузана Трајковиќ-Јолевска, с.р.

Проф. д-р Јасмина Тониќ Рибарска, с.р.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Благој Методија Ачевски
(име, татково име и презиме)

Институција: Фармацевтски факултет, Институт за применета хемија и фармацевтски анализи

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: применета хемија и фармацевтски анализи (3.05.02.08)

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ДОЦЕНТ/ НАУЧНО
ЗВАЊЕ – НАУЧЕН СОРАБОТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: _____ Просечниот успех на втор циклус изнесува: _____ Просечниот успех изнесува 8,86 за интегрираните студии.	Да
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: применета хемија и фармацевтски анализи, поле: фармација, подрачје: медицински и здравствени науки.	Да
3	Објавени најмалку четири научни труда** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	Да
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование	Да
3.1.1	- Назив на научното списание: Asian Journal of chemistry - Назив на електронската база на списанија: Scopus, Ebsco, SCImago Journal Rank - Наслов на трудот: Physico-Chemical Aspects of the Processes During the Combustion and Heating of Tobacco under Different Conditions - Година на објава: 2023	Да

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
3.1.2	- Назив на научното списание: Journal of Physical Chemistry A - Назив на електронската база на списанија: Web of Science, Scopus, EBSCOHost, PubMed, Medline, CAS, Portico - Наслов на трудот: Molecular hydrogen acts as a hydrogen bond proton acceptor: From protonated betaine tagging to the weakest hydrogen bond - Година на објава: 2024	Да
3.1.3	- Назив на научното списание: ChemPhysChem - Назив на електронската база на списанија: Web of Science, Scopus, PubMed, Medline, CAS - Наслов на трудот: Understanding the IRMPD spectra of hydrogen-tagged protonated betaine: Vibrational confinement counteracts the hydrogen bonding induced O–H stretching frequency downshift - Година на објава: 2025	Да
3.1.4	- Назив на научното списание: Macedonian Pharmaceutical Bulletin - Назив на електронската база на списанија: Ebsco - Наслов на трудот: Static and dynamic quantum mechanical methods for exact interpretation of infrared multiple photon dissociation spectra: Current state and development perspectives - Година на објава: 2022	Да
3.2	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови - Назив на научното списание: _____ - Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): _____ - Наслов на трудот: _____ - Година на објава: _____	/
3.3	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД - Назив на научното списание: _____ - Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД: _____ - Наслов на трудот: _____ - Година на објава: _____	/
3.4	Книга или дел од книга рецензирана и објавена во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД Наслов на книгата: _____	/

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	2. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД _____ 3. Издавач, година и место на издавање/објавување: _____	
3.5	Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји 11. Назив на зборникот: _____ 12. Назив на меѓународниот собир: _____ 13. Имиња на земјите: _____ 14. Наслов на трудот: _____ 15. Година на објава: _____	/
3.6	Преводи на капитални дела во области кои ги утврдува Националниот совет за високо образование и научноистражувачка дејност 4. Наслов на преведеното капитално дело: _____ 5. Година на објава: _____ 6. Издавач, место на издавање и година: _____	/
4	Познавање на најмалку еден странски јазик, определен со општ акт на Универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа 9. Странски јазик: англиски 10. Назив на документот: Уверение за познавање англиски јазик 11. Издавач на документот: Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје 12. Датум на издавање на документот: 15.4.2025 г.	Да
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност.	Да

* На лицата кои имаат заснован работен однос на Универзитетот или на некој од универзитетите во Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр.82/2018), нема да се применуваат одредбите од Законот кои се однесуваат на просекот, односно дека лицата треба да имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус. Во овој случај, полето под реден број 1 не се пополнува.

** За кандидатот/ите кој има повеќе од 4 (четири) научни труда во референтна научна публикација, рецензентската комисија научните труда ќе ги наведе, ќе ги оцени и ќе ги вреднува во Образец 2.

ОБРАЗЕЦ 2

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Благој Методија Ачевски

(име, татково име и презиме)

Институција: Фармацевтски факултет, Институт за применета хемија и фармацевтски анализи

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: применета хемија и фармацевтски анализи (3.05.02.08)

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Одржување на практична настава – вежби	96
	Магистер по фармација – прв и втор циклус интегрирани студии	61,5
	1. Физичка хемија за фармацевти (6,5 ЕКТС) 150 часа годишно*0,03 (2020/21)	4,5
	2. Физичка хемија за фармацевти (6,5 ЕКТС) 200 часа годишно*0,03 (2021/22-2024/25)	24
	3. Аналитичка хемија применета во фармација (8 ЕКТС) 150 часа годишно*0,03 (2020/21-2024/25)	22,5
	4. Неорганска хемија применета во фармација (8 ЕКТС) 250 часа годишно*0,03 (2020/21)	7,5
	5. Инструментални фармацевтски анализи (7 ЕКТС) 50 часа годишно*0,03 (2023/24 и 2024/25)	3
	Дипломиран лабораториски биоинженер – прв циклус студии	34,5
	1. Аналитичка хемија (7 ЕКТС) 100 часа годишно*0,03 (2020/21-2024/25)	15
	2. Основи на физичка хемија (5 ЕКТС) 50 часа годишно*0,03 (2021/2022- 2023/2024)	4,5
	3. Основи на физичка хемија (6 ЕКТС) 70 часа годишно*0,03 (2024/2025)	2,1
	4. Лабораториски техники и инструментални методи 1 (7 ЕКТС) 50 часа годишно*0,03 (2022/2023 и 2023/2024)	3
	5. Лабораториски техники и инструментални методи 1 (7 ЕКТС) 140 часа годишно*0,03 (2024/2025)	4,2
	6. Лабораториски техники и инструментални методи 2 (7 ЕКТС) 20 часа годишно*0,03 (2022/2023 и 2023/2024)	1,2
	7. Основи на лабораториско работење (2 ЕКТС) 40 часа годишно*0,03 (2022/2023 и 2023/2024)	2,4
	8. Основи и безбедност во лабораториско работење (5 ЕКТС) 70 часа годишно*0,03 (2024/2025)	2,1
2	Консултации со студенти	3
	Студиска програма: Магистер по фармација 2020 – 2025 (1000 студенти *0,002)	2

	Студиска програма: Лабораториски биоинженер 2021 – 2025 (500 студенти *0,002)	1
3	Настава во школи и работилници	6
	Учесник	
	1. 13th European Conference on Computational and Theoretical Chemistry, 18 – 19 ноември 2021	1
	2. Вебинар: Introduction to Python for Data Science and AI, 23.02.2022, Brainster	1
	3. National Capacity Building Training in North Macedonia, 15.10.2021, NOSCI иницијатива	1
	4. EOSC Future Training Workshop, Ohrid, North Macedonia, 11-13 September 2023	1
	5. International mini summer school on: „Physico-chemical characterization of aqueous systems: electrolyte, polyelectrolyte and DES solutions, colloidal systems“, 18.7-20.7.2023, Faculty of Chemistry and Chemical Technology, University of Ljubljana	1
	6. Вештачка интелигенција и пресметување со високи перформанси во молекуларни симулации и откривање на лекови, 28.4.2025, ФИНКИ, УКИМ во Скопје	1
	Вкупно	105

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Учесник во национални научни проекти	15
	1. Надградба и осовременување на истражувачката инфраструктура на Лабораторијата за наноматеријали и воведување на нови методи за карактеризација на физичко-хемиските својства на површините (2021 – 2024), финансиран од МОН	3
	2. Проширување на пресметковниот капацитет на Компјутерската лабораторија за теориска хемија и развој на нови методи за предвидување на механичките својства на фармацевтски кристали и нивни поликристални агрегати, како и за пресметување на електронската структура и предвидување на својствата на функционалните материјали (2021 – 2024), финансиран од МОН	3
	3. Зајакнување на лабораториските капацитети за откривање на фалсификувани лекови како дел од стратегијата на Република Северна Македонија за борбата против фалсификувањето на лекови (2021 – 2024), финансирано од МОН.	3
	4. Платформа за интеграција, агрегација и складирање на знаења поврзани со фармацевтските науки, финансиран од Фармацевтски факултет, Скопје	3
	5. „Развој на 3Д клеточен биореактор системи и примена на флуоресцентна микроскопија во различни области од фармацевтски интерес“ 2025 – 2027, финансиран од Фармацевтски факултет, Скопје.	3
2	Учесник во меѓународни научни проекти	15

	1. TAVS-TAG project during the NI4OS-Europe open call for productional usage of resources registered within the NI4OS-Europe catalogue (2019-2022)	5
	2. Spectroscopy and dynamics of water at interfaces – development of hybrid classical – quantum approaches; Билатерален проект со TU Graz (2022-2023)	5
	3. Hybrid quantum and molecular dynamics for IR spectra in condensed phases; Билатерален проект со University of Wien, Department for Computational Biological Chemistry (1.2024-12.2024)	5
3	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое има импакт - фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет	18.81
	1. Achevski, B. , Pejov, Lj., Molecular hydrogen acts as a hydrogen bond proton acceptor: From protonated betaine tagging to the weakest hydrogen bond, Journal of Physical Chemistry A, 128, 3968–3981 (2024). https://doi.org/10.1021/acs.jpca.4c01331 IF=2,7	9.63
	2. Achevski, B. , Pejov, Lj., Understanding the IRMPD spectra of hydrogen-tagged protonated betaine: Vibrational confinement counteracts the hydrogen bonding induced O–H stretching frequency downshift, ChemPhysChem, 2401089 https://doi.org/10.1002/cphc.202401089 IF=2.2	9.18
4	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет	18
	1. Ančevska-Netkovska, K., Brezovska, K., Geškovski, N., Tonik-Ribarska, J., Petrovska-Jakimovska, B., Achevski, B. & Goračinova, K. (2020). The role of intellectual property rights and package safety features in the prevention of counterfeit medicines. Arhiv za farmaciju, 70(6), 332-343. https://doi.org/10.5937/arhfarm70-28974	3
	2. Grncharoska, K., Lazarevska Todevska, E., Slavevska Spirevska, I., Bakovska Stoimenova, T., Achevski, B. , Anastasova, L., & Petkovska, R. A stability-indicating HPLC method for determination of folic acid and its related substances in tablets, Macedonian Pharmaceutical Bulletin, 68(01), 27-36 (2022)	3
	3. Achevski, B. , Arsova, F., Acevska, J., Tonikj-Ribarska, J., Brezovska, K., Nakov, N., Systematic approach for proper control chart design for Karl-Fischer titrator, Macedonian Pharmaceutical Bulletin, 68 (Suppl. 1), 63-64 (2022). DOI:10.33320/maced.pharm.bull.2022.68.03.027	3
	4. Achevski, B. , Tonikj-Ribarska, J., Petkovska, R., Pejov, Lj., Static and dynamic quantum mechanical methods for exact interpretation of infrared multiple photon dissociation spectra: Current state and development perspectives, Macedonian Pharmaceutical Bulletin, 68 (Suppl. 1), 33–34 (2022). DOI:10.33320/maced.pharm.bull.2022.68.03.012	3

	5. Apostolova, D., Brezovska, K., Achevski, B. , Godzo, H., Trajkovikj-Jolevska, S., Use of measurement uncertainty for determination of calibration frequency of the volumetric equipment, Macedonian Pharmaceutical Bulletin, 69 (2), 75-82 (2023). DOI: 10.33320/maced.pharm.bull.2023.69.02.008	3
	6. Idrizi, M., Achevski, B. , Godzo, H., Mitic, K., Pejov, L., & Tonic-Ribarska, J. (2023). Physico-Chemical Aspects of the Processes During the Combustion and Heating of Tobacco under Different Conditions. Asian Journal of Chemistry, 35(6), 1296–1302. https://doi.org/10.14233/ajchem.2023.27728	3
5	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји	6
	1. Achevski, B. , Arsova, F., Acevska, J., Tonikj-Ribarska, J., Brezovska, K., Nakov, N., Systematic approach for proper control chart design for Karl-Fischer titrator, Macedonian Pharmaceutical Bulletin, 68 (Suppl. 1), 63-64 (2022). DOI:10.33320/maced.pharm.bull.2022.68.03.027	3
	2. Achevski, B. , Tonikj-Ribarska, J., Petkovska, R., Pejov, Lj., Static and dynamic quantum mechanical methods for exact interpretation of infrared multiple photon dissociation spectra: Current state and development perspectives, Macedonian Pharmaceutical Bulletin, 68 (Suppl. 1), 33–34 (2022). DOI:10.33320/maced.pharm.bull.2022.68.03.012	3
6	Апстракти објавени во зборник на конференција – меѓународна	1
	1. Mereme, I., Achevski, B. , Godzo, H., Tonic-Ribarska, J., Pejov, L. (2022). What happens when you heat nicotine molecule in different atmospheres – a molecular modelling perspective. 5th Scientific Summit Tobacco Harm Reduction, Athens, Greece.	1
7	Секциски предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество	2
	1. Achevski, B. , Tonikj-Ribarska, J., Petkovska, R., Pejov, Lj., Static and dynamic quantum mechanical methods for exact interpretation of infrared multiple photon dissociation spectra: Current state and development perspectives, Macedonian Pharmaceutical Bulletin, 68 (Suppl. 1), 33–34 (2022). DOI:10.33320/maced.pharm.bull.2022.68.03.012	2
	Учество на научен/стручен собир со реферат	
8	Усна презентација	2
	1. Achevski, B., Tonikj-Ribarska, J., Petkovska, R., Pejov, Lj., Static and dynamic quantum mechanical methods for exact interpretation of infrared multiple photon dissociation spectra: Current state and development perspectives, Macedonian Pharmaceutical Bulletin, 68 (Suppl. 1), 33–34 (2022). DOI:10.33320/maced.pharm.bull.2022.68.03.012	1
	2. Achevski, B. (2022). Towards a more exact interpretation of IRMPD spectroscopic data through theoretical anharmonic vibrational analysis. EOSC Regional Event, Budapest.	1
	Постер-презентација	0,5
	1. Achevski, B. , Arsova, F., Acevska, J., Tonikj-Ribarska, J., Brezovska, K., Nakov, N., Systematic approach for proper	0,5

	control chart design for Karl-Fischer titrator, Macedonian Pharmaceutical Bulletin, 68 (Suppl. 1), 63-64 (2022). DOI:10.33320/maced.pharm.bull.2022.68.03.027	
	Вкупно	78,31

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Учество во промотивни активности на факултетот	3,5
	Отворен ден на УКИМ – Фармацевтски факултет, 2021, 2022, 2023, 2024 (0,5*4)	2
	Запознајте го УКИМ – промоција на Фармацевтскиот факултет, 2024	0,5
	Саем за образование 2024, 2025 (0,5*2)	1
2	Експертски активности	13
	Определување на мерна неодреденост на лабораториски садови и прибор во Центарот за испитување и контрола на квалитет на лекови (2021 – 2025)	5
	Периодична проверка на полариметар и рефрактометар (2022 и 2024)	4
	Учество во Proficiency Testing Scheme во Центарот за испитување и контрола на лекови (225, 2022 година)	1
	Учество во Proficiency Testing Scheme во Центарот за испитување и контрола на лекови (228, 2022 година)	1
	Лабораториско испитување и контрола на квалитет на лек со цел добивање на одобрение за пуштање на лек во промет, прва серија по регистрација или редовна контрола (2021-1 и 2024-1)	2
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС		
3	Студиски престој во странство (до три месеци)	0,5
	Факултетот за хемија и хемиска технологија, Универзитет на Љубљана, 5.6-20.7.2023	0,5
4	Член на факултетска комисија	1,5
	Член на Комисија за јавни набавки 2023, 2024 (0,5*3)	1,5
5	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/ стручен собир	1
	7th Congress of pharmacy in Macedonia with international participation, Ohrid, Republic of North Macedonia	1
6	Аналитичар во Центар за испитување и контрола на лекови, Фармацевтски факултет, Скопје (OMCL-MK_CDQC)	1
	Вкупно	20,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТКАТА ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	105
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	78,31
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	20,5
Вкупно	203,81

Членови на Комисијата

Проф. д-р Руменка Петковска, с.р.
 Проф. д-р Сузана Трајковиќ-Јолевска, с.р.
 Проф. д-р Јасмина Тониќ Рибарска, с.р.

ПРЕГЛЕД НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ФАРМАЦЕТСКИ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

СПЕЦИЈАЛИСТИЧКИ ТРУД ПО ФАРМАЦЕВТСКА РЕГУЛАТИВА

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1	Благоица Митева	Компаративна анализа на регулаторните барања за медицински средства во Р.С. Македонија и ЕУ, со посебен осврт на комбинациите на медицински средства со лекови	Comparative Overview of Medical Device Regulations in Republic of North Macedonia and the EU – with special emphasis on the combination of medical devices and medicinal products	Проф. д-р Јасмина Тониќ Рибарска	02-459/19 18.6.2025

ПРЕГЛЕД НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ФАРМАЦЕТСКИ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

СПЕЦИЈАЛИСТИЧКИ ТРУД ПО ФАРМАКОВИГИЛАНЦА

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1	Мики Костов	Безбедност на медицински средства: преглед на новите регулативи и пристапи за управување со ризици	Medical Devices Safety: An Overview of New Regulations and Risk Management Approaches	Проф. д-р Јасмина Тониќ Рибарска	02-459/20 18.6.2025

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „Болничката енорија во Охрид: средновековна историја, култура и уметност“ од м-р Ивона Панџак Пинева, пријавена на Филозофскиот факултет во Скопје

Врз основа на член 61 од Правилникот за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на трет циклус студии – докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, член 110 од Законот за високото образование („Сл. весник РМ“ бр. 82/2018 и „Сл. весник на РСМ“ бр. 178/2021), Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје на својата X редовна седница, одржана на 19.6.2025 година, донесе Одлука за формирање Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатката м-р Ивона Панџак Пинева, со наслов **Болничката енорија во Охрид: средновековна историја, култура и уметност**, пријавена на студиската програма Историја на уметноста и археологија, во состав: проф. д-р Сашо Коруновски (претседател), проф. д-р Елизабета Димитрова (ментор), проф. д-р Татјана Стародубцев (член), проф. д-р Бобан Петровски (член) и проф. д-р Ирена Теодора Весевска (член).

Комисијата во наведениот состав ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет му го поднесува следниот

ИЗВЕШТАЈ

Анализа на трудот

Докторската дисертација на кандидатка м-р Ивона Панџак Пинева, **Болничката енорија во Охрид: средновековна историја, култура и уметност**, содржи вкупно 382 страници компјутерски обработен текст во фонт Times New Roman, со 1,5 проред и големина на букви 12, со вкупен број од 1812 фусноти (за цитирана литература и историски извори) и екстензивен список на библиографски единици (монографски изданија, книги, статии, извештаи од конзерваторски истражувања и необјавени увиди во состојбата на фрескоживописот во трите цркви кои се предмет на обработка во трудот).

Докторскиот труд е структуриран во шест главни поглавја со вкупно дваесет и две потпоглавја, систематизиран

и во наслови и поднаслови, што овозможува соодветно следење на елаборираната проблематика и лесен увид во содржинската конфигурација на трудот. Главниот ориентир во содржинскиот редослед на трудот го сочинуваат трите цркви кои се наоѓаат на територијата на Болничката енорија во Охрид – „Свети Никола Болнички“, „Света Богородица Болничка“ и „Мал Свети Климент“. Поголавјата и потпоглавјата, пак, се однесуваат на архитектонските, програмските, иконографските, стилските и естетските карактеристики на наведените споменици со методолошки пристап карактеристичен за монографското презентирање на средновековните монументи од аспект на нивното значење како историски сведоци на развојот на ликовните текови во медиевалната епоха. На текстуалниот дел од докторската дисертација се надоврзува нејзиниот илустративен елемент кој се состои од значителен број на прилози во вид на фотографски материјал изработен професионално и приложен со соодветна, резолуција неопходна за визуелно прикажување на третираната проблематика.

Притоа, треба да се напомене дека целокупниот фотографски материјал е изработен со професионална опрема од самата кандидатка м-р Ивона Панџак Пинева, со претходна консултација на фотоархивата на Завод и Музеј Охрид, каде што се чуваат сите документарни материјали (фотографии, цртежи, извештаи и увиди) за спомениците за коишто станува збор. Шесте поглавја од кои се состои докторската дисертација

Болничката енорија во Охрид: средновековна историја, култура и уметност се: 1. Преглед на достигнувањата на научната дисциплина поврзани за предметот на истражување, 2. Историски хорионт на Охридската Болничка енорија во XIV век, 3. Црквата „Свети Никола Болнички“, 4. Црквата „Света Богородица Болничка“, 5. Црквата „Мал Свети Климент“, 6. Орнаментален украс. На шесте поглавја се надоврзува и сожет Заклучок кој ја заокружува докторската дисертација со главните заклучоци изведени од систематските истражувања на трите наведени цркви. Списокот на литературата е наведен со неопходните кратенки, а фотографскиот материјал изработен во боја го претставува завршниот дел на трудот, кој илустративно ги презентира архитектонските и ликовните особености на трите споменици.

Во првото поглавје на докторската дисертација насловено **Преглед на достигнувањата на научната дисциплина поврзани за предметот на истражување**, создадена е целосна рамка на сите проучувања и истражувачки процеси коишто биле предмет на различни анализи на многубројни автори од почетокот на XX век сè до рецентниот период. Почнувајќи од белешките на Никодим Павлович Кондаков кој најрано ја посетил црквата „Свети Никола Болнички“, преку Франце Месеснел и неговите согледувања за овој мал, но многу значаен охридски храм, трудовите на К. Балабанов и К. Томовски за двата болнички храма („Св. Никола“ и „Св. Богородица“) сè до научните трудови објавени во 60-тите години на минатото столетие (Р. Љубинковиќ, М. Коровиќ Љубинковиќ, С. Радојчиќ, П. Миљковиќ Пепек, Г. Суботиќ), опфатени се сите релевантни референци кои го сочинуваат списокот на истражувачки компоненти поврзани со темата на докторскиот труд. Притоа, може да се забележи дека црквите „Св. Никола“ и „Св. Богородица“ добиле соодветно внимание во научните трудови на наведените проучувачи, додека црквата „Мал Свети Климент“ останала на маргините на научниот интерес на тогашните генерации проучувачи. Мора да се истакне дека при разгледувањето на наведената библиографија, кандидатката критички пристапува кон идеите и ставовите изнесени во научните трудови, како во поглед на програмската дефиниција на нивните сликани ансамбли, така и во однос на специфичните иконографски карактеристики, но особено внимателно ги воочува превидите направени во однос на хронологијата на Болничките цркви кои потекнуваат од несоодветното читање на зачуваните натписи, кои ги однеле истражувачите во нешто постаро време од она кое логички се врзува за создавањето на охридските монументи.

Како главен ориентир во проучувањето на трите охридски споменици во списокот на наведената библиографија се наведува делото *Охридското сигно сликарство од XIV век* авторизирано од Ц. Грозданов, во кое, со оглед на тоа што се работи за дело произлезено од докторска дисертација, посветено е поголемо внимание на програмските, иконографските и на стилските карактеристики на сликарството во двете болнички цркви и делумно на црквата „Мал Свети Климент“, со што се надополнети претходните сознанија за фрескоживописот во Охрид од XIV век и коригирани некои од постоечките недоследности во литературата од постар датум. Притоа, треба да се нагласи придонесот на Ц. Грозданов во оваа книга околу толкувањето на ктиторската композиција изведена на јужната фасада од црквата „Св. Никола Болнички“ која носи посебни идеолошки пораки и има особено идејно значење за историските прилики во Охрид пред средината на столетието. Л. Мојсоска, Г. Суботиќ, С. Коруновски, Е. Димитрова и И. Панџак Пинева се авторите наведени во списокот на истражувачи кои со своите анализи на архитектурата, сликарството и историјата на трите болнички цркви придонеле кон расветлување на определени проблеми поврзани со значењето на трите охридски споменици.

Второто поглавје е насловено **Историски хоризонт на Охридската Болничка енорија во XIV век** дава јасна слика за историските, социјалните, социо-политичките и социо-културните прилики во Охрид во текот на целото XIV столетие. Притоа, опфатени се историските прилики и граѓанската војна во Византија, како и издигнувањето на Српската држава и освојувањето на градовите на македонската територија од страна на српските владетели. Во таа насока, посебен акцент е ставен на воениот прогрес на српскиот крал Стефан Душан кој ја освоил целокупната македонска територија и ја проширил својата држава до Тесалија, манифестирајќи карактер на амбициозен освојувач и одличен стратег и тактичар. Особено внимание во ова поглавје е посветено на позицијата која Охридската архиепископија ја добила во рамките на српската држава врз основа на ретките зачувани документи, но нивните податоци се умешно искористени за да се детерминира позицијата на Охрид како епископски центар во рамките на српското кралство и подоцна во рамките на српската империја. Се разбира, во ова поглавје повторно се споменува ктиторската фреска изведена во јужниот трем на црквата „Свети Никола Болнички“ во која вклучувањето на портретите на свети Симеон Немања и свети Сава говори во прилог на извесен договор помеѓу охридскиот архиепископ и српскиот крал. Имено, вклучувањето на српскиот родоначелнички култ во рамките на ктиторијалот дизајниран од охридскиот архиепископ Никола јасно говори во прилог на идејата за признавањето на српската власт, но можеби и за автокефалниот карактер на охридскиот архиепископски престол поддржан од српскиот монарх. Понатаму следи анализа на историските и социјалните прилики во времето на царот Урош и феудалните господари од крајот на столетието кога се создадени и последните средновековни храмови на територијата на Охридската архиепископија.

Третото поглавје е целосно посветено на црквата „Свети Никола Болнички“ и на нејзините историски, културни и естетски карактеристики. Првото потпоглавје накусо ја опишува *архитектурата* на храмот која припаѓа на малите еднокорабни архитектонски ансамбли и ги опишува просторните компоненти на градбата, која покрај едноставниот еднокорабен аранжман добила и затворен трем, како и јужен параклис, а во XV век тремот бил трансформиран во нартекс. Поради недостаток на информации, точниот датум на подигнувањето на градбата не може да се определи. Второто потпоглавје се однесува на *китијаторот и времето на настанувањето на живописот* во црквата. Иако не постојат релевантни податоци, ниту пишани документи околу ктиторството на црквата „Свети Никола Болнички“, веќе споменатата ктиторска композиција во тремот на црквата јасно укажува на личноста која како продуцент застанала зад настанувањето на малиот охридски храм. Прикажан во друштво на српското владетелско семејство и нивните светородни прародители, архиепископот Никола јасно ја нагласува својата ктиторска улога во дизајнот на ктиторската композиција која е изведена со силно акценирани политички пораки. Од друга страна и покрај различните мислења околу читањето на годината испишана на мало квадратно поле и откриена при конзерваторските интервенции во 50-тите години на минатиот век, авторката на трудот го поддржува ставот на П. Миљковиќ Пепек дека се работи за годината 6844 што соодветствува на годината 1336 како датум на настанување на фрескоживописот. На тој начин, уште со еден аргумент, овој пат хронолошки, се потврдува ктиторството на архиепископот Никола, кој во тој период го заземал охридскиот архиепископски трон.

Носечкиот дел на третото поглавје, кое започнува со *Просторното обликување и неговото влијание врз тематската програма на живописот во црквата*, се однесува на

фрескосликаството изведено во храмот, т.е. во сите негови просторни компоненти поодделно. Притоа, прва е *Проїрамаѿѿа на сводотѿ во наосотѿ*, која е многу специфична и содржи три елементи прикажани во посебни медалјони: ликот на Христос Пантократор, Хетимасијата и ликот на еден ангел кои ја претставуваат скратената формула на куполната програма и нејзиното прилагодување на еднобродна црква со полувалчест свод. По својата иконографска формула, претставата изведена во сводот на градбата која го илустрира стихот на 109-тиот Псалм, останува единствена помеѓу илустративните примери сликани во највисокиот дел на сакралните споменици. Во делот посветен на *Проїрамаѿѿа во олѿтаротѿ*, подробно се опишани сите програмски елементи: Богородица од иконографскиот тип Оранта, двајцата архангели – Михаил и Гаврил и Литургиската служба на архијереите во која учествуваат свети Василиј Велики, свети Григориј Богослов, свети Спиридон, свети Јован Златоуст, свети Атанасиј Велики и свети Кирил Александриски. Во протезисот е насликан архиѓаконот Стефан, додека во нишата на ѓакониконот се гледа фигурата на светиот химнограф Роман Мелод.

Следното потпоглавје е посветено на илустрацијата на циклусот на *Големите празници*. Опишани и иконографски анализирани се сите композиции кои припаѓаат на Празничниот циклус (Благовести и Вознесение во олтарот) и останатите сцени кои се насликани на нивните вообичаени места во просторот на наосот. Притоа, наведени се текстуалните извори „одговорни“ за илустрацијата на претставените библиски настани и иконографски се расветлени деталите кои ја сочинуваат композициската структура на глетките. Исто така, наведени се и најблиските аналогии за прикажаните композиции изведени во фрескоживописот на спомениците од XIV век. Со тоа е дадена глобална, но мошне прецизна слика за начинот на кој е осмислен Празничниот циклус како задолжителен ликовен елемент во декорацијата на секој средновековен споменик. Кон Празничниот циклус е приклучена и мошне ретката ликовна тема наречена Душите на праведните во раката Божја, која во црквата „Свети Никола Болнички“ не добила посебно видно место, но го надополнила визуелниот аранжман на Празничните настани со својата есхатолошка содржина и алузијата на инкарнацијата како предуслов за извршувањето на економијата на спасот.

Во продолжение следи потпоглавјето за *Светиителскиите медалјони* кои се просторно аранжирани (во вертикална смисла) помеѓу сцените на Големите празници и стоечките светителски фигури во првата зона од сликаната декорација на храмот. Значителниот број на светителски бисти е претставен транспарентно во согласност со нивниот физички изглед, житијните текстови и нивната улога во создавањето на христијанската црква во првите векови од развојот на новото учење. Следното потпоглавје се однесува на *Светиителскиите ирејстйави во цел раси* насликани во најнискиот регистар од изведениот фрескоживопис во црквата. Прецизно опишани и иконографски анализирани тие ја сочинуваат специфичната галерија на светителски индивидуи чии култови биле раширени на територијата на Охридската епископија уште во пораните столетија. На нив се надоврзува и Деизисната композиција, речиси „неизбежна“ во сликарството на Охридската архиепископска институција, особено во периодот на XIV век. Покрај иконографската анализа на сликаната програма во црквата, посебно потпоглавје им е посветено и на *Стилскиите карактеристики*, т.е. на приодот на мајсторите зографи кон конципирањето на еден посебен ликовен ракопис карактеристичен за градските сликарски работилници кои делувале на територијата на архиепископијата, а потекнувале од Охрид како културно средиште на епископските ингеренции.

Особено внимание во докторскиот труд е посветено на *Сликаниџа програмата на илустрацијата*, каде што е лоцирана Ктиторската композиција – анализирана прецизно и акрибично и протолкувана врз основа на историските настани од времето на нејзиното создавање. Со оглед на фактот што таа еманира моќна политичка порака, на функционалниот распоред на насликаните личности му е дадено посебно значење, со претпоставка дека ктиторската слика е рефлексивна на некој политички договор склучен помеѓу српското владеечко семејство и охридскиот архиепископ Никола како ктитор на сликарството. Исто така, посебно потпоглавје му е посветено на *Животисот од XV век на фасадната страна од западниот ѕид* на црквата, којшто еманира карактеристики на специфичен визуелен дизајн кој вклучува и композиции од циклусот на Христовите чуда и параболи. Покрај иконографската анализа на светителските ликови и насликаните композиции, трудот вклучува и стилско-ликовна анализа на визуелниот ракопис на сликарите оценет како рустичен израз на помалку талентирани мајстори.

Четвртото поглавје од докторскиот труд на кандидатката м-р Ивона Панџак Пинева ја опфаќа структуралната анализа на црквата „**Свети Богородица Болничка**“. Почнува со опис на *Архитектурата* на храмот, а продолжува со дел посветен на *Ктиторите и времето на настанување на животисот* – потпоглавје во кое се открива идентитетот на продуцентот на Богородичиниот храм – Јаков, игуменот на Климентовиот манастир и хронолошката референца која се однесува на создавањето на сликаната програма во периодот 1365 – 1367 година. Сето тоа е поткрепено со историски податоци од пишаните извори и зачуваните документи кои ја опишуваат црковната средина во Охрид во втората половина на XIV век. Симилярно како примерот на претходната црква, следното потпоглавје се однесува на *Просторното обликување и неговото влијание врз тематската програма на животисот во црквата*, а продолжува со анализа на сликаната програма во храмот – првично со анализа на *Сликаниџа програмата на илустрацијата на илустрацијата*. Со оглед на фактот што црквата „Света Богородица Болничка“ претставува градба со попречен свод, како една од специфичните одлики на неколку охридски цркви од овој период, во него е изведена и специфична сликана програма во која ликовите на Христос Пантократор, Старецот на деновите и Хетимасијата се опкружени со претставата на Небесната литургија, додека во четирите триаголници полиња од источниот и западниот лак на попречниот брод се изведени претставите на авторите на Четвороевангелието.

Следното потпоглавје е посветено на *Програмата на животисот во олтарот* во чија конха е претставена допојасна Богородица со Христов медалјон, а под неа *Литургиската служба на архијереите*, во која учествуваат светите Василиј Велики, Јован Златоуст, Григориј Богослов и Кирил Александриски. Треба да се спомене дека во олтарот е насликана и Визијата на свети Петар Александриски, во протезисот – претставата на мртвиот Христос, а во ѓакониконот – ликот на старозаветниот Мелхиседек. Од олтарната декорација, авторката на трудот ги идентификува и допојасните претстави на неколку архијереи насликани во медалјони на површината од олтарниот ѕид.

Потпоглавјето коешто следи ја опфаќа *Програмата на наосот*, каде што се насликани композициите на *Големите празници*. Покрај деталниот опис на сите елементи од композициската структура на сцените (почнувајќи од Благовестите и завршувајќи со Вознесението), авторката ги анализира и иконографските поединости кои ги разликуваат болничките претстави од истоимените композиции во спомениците од XIV век, но ги наведува и аналогните примери кои укажуваат на симиларен визуелен

аранжман во изведбата на празничните сцени. Притоа, авторката ја констатира и сцената на Раѓањето на Богородица како дел од сликаната програма во наосот која ја надополнува христолошката содржина на празничните композиции со дел од маријанската симболика поврзана со инкарнацијата и понатаму со мисијата за спас на човечкиот род. Истата методологија е употребена и за анализа на *Циклусот на Христовите страдања* како втора христолошка тема во сликаната програма на болничката црква. Почнувајќи од сцената која ја претставува Тајната вечера се до уништената композиција која го илустрира Оплакувањето или Положувањето на Христовото тело во гробот, анализирани се сите иконографски поединости, при што авторката констатира дека циклусот се одвива според хронолошкиот редослед во рамки на хоризонталниот фриз кој започнувал и завршувал во олтарот без отстапувања од стандардната иконографија (освен недостатокот на сцените за судењето на Исус кај еврејските свештеници).

Следното потпоглавје е посветено на *Фризот на свештешки претстави во медалјони*, ситуирани (во вертикална смисла) помеѓу страсните настани и стоечките фигури во првата зона. Анализирани со опис на физичките карактеристики на нивните фацијални претстави, но и преку податоците содржани во житијните текстови, осумте претстави, меѓу кои и ликовите на светите Петозарници, се прикажани како личности чија иконографија отстапува, во извесна смисла, од вообичаениот иконографски метод карактеристичен за овие светители во охридската ликовна средина. Наспроти тоа, во *Првата зона свештешки претстави во долниот ред*, иконографијата на изведените фигури е препознатлива и речиси вообичаена во однос на методологијата на нивното прикажување. Покрај свети Климент и свети Никола, како сеприсутни ликови во сликарството на Охридската архиепископија, насликани се и светите војни, ретката претстава на свети Симеон столпник и Дезисната композиција – сите иконографски анализирани и прикажани во компаративен пристап со нивните останати претстави во сликарството од XIV столетие. На крајот од ова поглавје анализирани се и стилските одлики на живописот во Болничката црква кои се препознатливи за авторот на сликаната програма како зограф кој работел во повеќе цркви во Охрид и околината (јужната капела на „Света Богородица Перивлепта“, „Богородица Пештанска“, прва група на зографи во „Марков манастир“) со анализа на неговиот цртеж, моделацијата на фигурите, конструкцијата на сценските компоненти, дизајнирањето на мизансценот и компонентите на колористичката палета.

Петтото поглавје на докторскиот труд на кандидатката м-р Ивона Панџак Пинева е посветено на црквата „Мал Свети Климент“. Како и во претходните примери, ова поглавје почнува со основна анализа на *архитектонскиот ансамбл* на храмот и продолжува со осврт врз *Ктиторот и времето на настанување на живописот* во црквата. За среќа, врз основа на податоците кои ги дава сочуваниот ктиторски натпис, станува јасно дека ктиторскиот потфат во создавањето на храмот му припаѓа на свештеникот Стефан во 1378 година во времето кога со Охрид управувал големиот жупан Андреја Гропа, а на архиепископскиот престол седел епископот Григориј II. Со тоа се избегнуваат сите замки кои ги носи непостоењето или оштетеноста на ктиторските натписи во црквите кои водат кон создавање основани или неосновани претпоставки или едноставно кон импровизација базирана врз непроверени факти. По кусиот вовед насловен *Просторното обликување и неговото влијание врз тематската програма на живописот во црквата*, почнува анализата на сликаната декорација во храмот. Таа започнува со *Сликаната програма во олтарот*, каде што, покрај претставата на Богородица Оранта фланкирана од двајцата архангели (Михаил и Гаврил), прикажана е

Литургиската служба на архијереите во која чиноначалствуваат двајцата литургичари свети Василиј Велики и свети Јован Златоуст, бидејќи малиот простор на апсидата не дозволувал сликање на останатите црковни отци кои се среќаваат во сликаната програма на двете веќе споменати охридски цркви. Вон апсидалната конха кон композицијата се придружени свети Григориј Чудотворец и свети Атанасиј Александриски, додека во протезисот и факониконот се насликани свети Стефан и свети Роман Мелод.

Покрај празничните сцени Благовести и Вознесение сместени на сводот од олтарот, останатите композиции од циклусот на *Големите празници* се насликани на ѕидните површини од наосот. За жал, поради сериозното оштетување во овој дел од живописаната декорација, поголемиот дел се фрагментирани сцени кои не само што ги изгубиле своите иконографски карактеристики, туку и најголем дел од боениот пигмент нанесен како хроматска структура на глетките. Сепак, според сочуваните делови од сцените, авторката на текстот ги препознава празничните сцени Раѓање Христово, Сретение, Крштевање, Лазаревото воскресение, Влегувањето во Ерусалим и Богородичиното успение, наоѓајќи начин, врз основа на искуството кое го поседува за детерминација на иконографските одлики на византиското сликарство, да ги наведе сите постоечки аналогии кои соодветствуваат со сочуваните партиции на сцените насликани во црквата. Заклучувајќи дека композициите на Големите празници се изведени без посебни иконографски иновации, авторката на докторскиот труд упатува на начинот на кој зографот успеал во малиот простор на минијатурниот храм да наслика сцени исполнети со голем број ликовни елементи.

Следното потпоглавје се однесува на *Светителските претстави изведени во медалјони* на северниот и на јужниот ѕид од црквата. Притоа, во примерите во кои се зачувани сигнатурите на прикажаните индивидуи, авторката ги идентификува точно насликаните личности кои припаѓаат на категориите на светите епископи, маченици и војни и ги посочува аналогните примери на насликаните светителски претстави во пошироката сфера на византиското сликарство од XIV век. Во потпоглавјето кое ги опфаќа *Светителските претстави во цел раси* насликани во првата зона од сликаната декорација на храмот, подеднакво внимание им е посветено на свети Климент, насликан на најсвеченото место веднаш до олтарната преграда, свети Никола и свети Наум како личности кои вообичаено се среќаваат во сликаната декорација на спомениците на територијата на Охридската архиепископија, па и пошироко. Покрај овие светители кои речиси секогаш се претставуваат во охридските цркви од средновековната епоха, свое место во најнискиот регистар на храмот нашол и портретот на света Параскева, која авторската ја идентификува како света Петка Римска. Галеријата на стоечки светители ја надополнуваат и фигурите на светите врачи Кузман и Дамјан и претставата на царот Константин Велики, кој, најверојатно бил прикажан со неговата мајка – царицата Елена, но за жал просторот до неговата фигура е уништен и недостапен за иконографска идентификација.

Следното потпоглавје ги содржи анализите на *стилските карактеристики* на мајсторите кои авторката ги препознава како двојка – мајстор и негов соработник. Притоа, таа прецизно ги идентификува елементите на сликаната декорација кои ги изработил главниот мајстор и оние кои му ги припишува на неговиот соработник, т.е. ученик. Умешно ги анализира сите елементи на стилскиот ракопис на зографите: цртежот, моделацијата на ликовните елементи, конструкцијата на фигуралните претстави, композициската структура на прикажаните настани, дизајнот на претставените глетки и колористичката палета со нејзините хроматски компоненти.

Следното поглавје е посветено на **Орнаменталниот украс** во сите три споменика, кој мошне често се заборава при проучувањето на ѕидното сликарство, но секако е елемент од сликаната програма на средновековните храмови. Посебно ги разгледува орнаменталните елементи во секоја од наведените цркви („Свети Никола“, „Света Богородица“, „Мал Свети Климент“), но ја наоѓа и ликовната нишка која ги поврзува трите цркви што се однесува до декоративните схеми на нивниот орнаментален украс. На крајот од текстуалниот дел на трудот следи **Заклучок**, кој мошне сожето ги истакнува основните елементи со кои трите цркви придонеле за развојот на средновековното сликарство во Охрид, т.е. во Болничката маала, која имала посебно историско и социјално значење во животот на охридските жители од XIV столетие.

Предмет на истражување

Предмет на истражување во докторската дисертација претставува анализата на архитектурата, фрескоживописот и историското значење на трите цркви од Болничката енорија („Свети Никола“, „Света Богородица“ и „Мал Свети Климент“) преку истражување на нивните визуелни и просторни дизајни, програмските елементи на тематската конфигурација, иконографските поединости на фреските, стилската анализа на сликарскиот ракопис и естетските димензии на фрескоаранжманите, со што се создава прецизна уметничка слика за развојот на културно-уметничките текови на територијата на Охридската архиепископија во текот на XIV век.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Во досегашните истражувања на фрескосликаството создадено на територијата под ингеренција на Охридската архиепископија постојат определени истражувања на фрескоаранжманите изведени во сакралните споменици, но не постојат сеопфатни, продлабочени и интердисциплинарни анализи на сите параметри кои ја сочинуваат нивната визуелна структура; оттука овој труд претставува значаен потфат во проучувањето на уметничката продукција од најплодотворниот период во создавањето на фрескоживописот на споменатата територија и во споменатиот период. Ова истражување детално ги анализира фрескоансамблите во трите споменати охридски цркви и ги детерминира сите нивни идеолошки, културни и визуелни параметри.

Краток опис на применетите методи

Во докторската дисертација се применети сите методи кои овозможуваат продлабочена анализа на целокупната визуелна структура на сликаната програма на сакралните споменици: теренски метод, аналитички метод, иконографски метод, компаративен метод, стилско-ликовен метод, илустративен и дедуктивен метод – обединувајќи ги теренските (практични) и кабинетските (теориски) истражувања на фрескосликаството создадено на територијата на Охридската архиепископија во текот на XIV столетие.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Врз основа на аналитичкиот приод кон визуелната и идеолошката структура на сликарството во трите цркви ситуирани во Болничката енорија во Охрид („Свети Никола“, „Света Богородица“, „Мал Свети Климент“) создадени во XIV век, можат да се извлечат следните основни заклучоци:

- Трите цркви кои се предмет на истражување во докторскиот труд, со своите декоративни компоненти, го рефлектираат развојот на ликовната дисциплина во текот на целото XIV столетие на територијата на една од најактивните енории под ингеренција на Охридската архиепископија.

- Со своите идеолошки компоненти, декоративната програма на трите цркви кои се предмет на анализа во докторскиот труд укажува на специфичните историски настани на територијата на Охридската архиепископија и нејзините политички и социјални ставови во однос на српското владеење со македонските територии.
- Програмската анализа на фрескоансамблите во трите цркви упатува на кохезивност во однос на преземањето на визуелните матрици од пошироката сфера на византиското сликарство и нивно приспособување на просторното обликување на сакралните градби.
- Врз основа на пишани документи, историски податоци или донаторски натписи, детерминирани се ктиторите одговорни за создавањето на сликаните ансамбли во трите цркви на територијата за која станува збор, како и нивните заложби за креација на визуелни продукти со специфични ликовни карактеристики.
- Анализата на програмските и иконографските компоненти на сликаната програма во трите цркви укажува на конзистентност во практикувањето на визуелни матрици дефинирани од палеологовското сликарство и карактеристични за една поголема група споменици лоцирани во регионот Македонија – Србија – Грција – Бугарија и пошироко.
- Иконографската констелација на изведените претстави во трите цркви не отстапува од веќе верификуваните начини на визуелно прикажување на библиските настани во пораното охридско сликарство со што се продолжуваат ликовните традиции на зографските ателјеа кои работеле на територијата на Охридската архиепископија.
- Стилско-ликовните одлики на декоративната програма во трите цркви на Болничката енорија упатуваат кон ангажман на домашни сликари, кои припаѓаат на охридските уметнички кругови и тежнеат кон зачувување на естетскиот вокабулар форматиран во класицистичката фаза на палеологовското сликарство.
- Анализата на развојот на програмско-иконаграфските одлики на декоративната програма во трите цркви на Болничката енорија упатува на создавање специфичен ликовен вокабулар кој симболично ги отсликува догматско-литургиските идеи на христијанското учење, кое во разновидни ликовни конфигурации има дидактичко значење со цел за визуелен трансфер на религиозните пораки кон верниците. Истовремено, декоративната функција на ликовните претстави доживува сликовита елаборација со специфични стилско-ликовни и забележителни естетски одлики.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Ивона Панџак Пинева, со наслов „Болничката енорија во Охрид: средновековна историја, култура и уметност“ претставува автентично и продлабочено истражување на целокупната визуелна програма на три цркви лоцирани во охридското Болничко маало („Свети Никола“, „Света Богородица Болничка“, „Мал Свети Климент“) со анализа на историските, социјалните, социо-политичките, социо-културните и уметничките параметри карактеристични за охридската духовна средина од XIV век. Таа ги проучува архитектонските, програмските, иконографските, идеолошките, стилско-ликовните и естетските одлики на сакралните монументи настанати во периодот на развојот на Палеологовската уметност од времето на нејзиниот класицистички период до годините на поекспресивни ликовни изрази настанати при крајот на столетието. Со интердисциплинарната анализа на сите визуелни компоненти на три значајни фрескоансамбли со хронолошка амплитуда од првата и од втората половина на XIV столетие, докторската дисертација претставува значаен труд во сферата на

истражувањето на уметничката креација ктиторирана од претставниците на охридскиот црковен круг. Оттука, може да се констатира дека докторската дисертација на кандидатката м-р Ивона Панџак Пинева, со наслов „Болничката енорија во Охрид: средновековна историја, култура и уметност“, според мислењето на Комисијата ги исполнува сите услови и стандарди за подготовка на докторски труд и претставува мошне значаен научен придонес во доменот на историјата на уметноста како научна дисциплина.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатката м-р Ивона Панџак Пинева, пред одбраната на докторскиот труд ги објавила следните рецензирани истражувачки трудови:

- *Стилови во Ентериер*, Цртежи и ликовно обликување, Уредник: Д. Барџиева-Трајковска, Издавач: ЕУРМ, Скопје 2007.
- *Историја на Косџим*, Цртежи и ликовно обликување, Уредник: Д. Барџиева-Трајковска, Издавач: ЕУРМ, Скопје 2007.
- „Seven Churches in Ohrid“- Издавачка куќа Makedonida. Текст: „Two Churches in the Ohrid Hospital Neighborhood“, 2022.
- „Ти, кој некогаш беше далеку, сега легаеш од близу“: Циклусот Христови дела и ѝоуки во Свети Димитрија – Марков Манастир, *BALCANOSLAVICA* 47- 2018, 89-103.
- „I am the resurrection and life“: Three scenes from Christ`s Ministry cycle in St. Nikola Bolnicki - Ohrid, Манастир Слепче и посвизантиската уметност на Балканот од XVI и XVII век, Зборник на трудови, ed. С. Цветковски, Демир Хисар 2021, 167-179.
- *Од сликанијата програма на црквата „Свети Архангел Михаил“ во Варош – Прилеп*, *BALCANOSLAVICA*, 47(2) (2022), 205–215.
- *Сликанијата програма на црквата „Мал Свети Климент“ во Охрид*, *BALCANOSLAVICA*, 50(1, 2) (2023), 53–64.
- *Сликаниот Ансамбл во наосот на црквата „Свети Никола Болнички“ во Охрид*, *BALCANOSLAVICA*, 51(1, 2) (2025), 83–96.
- *Four compositions in the altar of the church of Mother of God Bolnichka in Ohrid*, *BALCANOSLAVICA*, 51(1, 2) (2025) (во принт).
- *Some compositions from the churches of the Ohrid hospital neighborhood through the conservators lenses*, International Conference- Art Readings 2025 Old Module and Archives, Институт за изследване на искуствата БАН, Софија 2025 (во принт).

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на увидот во докторската дисертација со наслов „Болничката енорија во Охрид: средновековна историја, култура и уметност“ од м-р Ивона Панцак Пинева, Комисијата имаше можност да констатира продлабочена, сеопфатна и интердисциплинарна анализа на уметничката продукција на Болничката енорија во Охрид во сите сфери на нејзината визуелна конфигурација. Со истражувањето на програмските одлики, иконографските специфики, идеолошките основи и ликовно-естетските квалитети на фрескоансамблите во црквите „Свети Никола“, „Света Богородица“ и „Мал Свети Климент“, кандидатката создала академски зрело, научно автентично и истражувачки значајно дело, заокружувајќи ги и успешно дополнувајќи ги сите досегашни проучувања на оваа проблематика, со особено значаен личен авторски придонес кон детерминацијата, толкувањето и естетската евалуација на уметничката продукција во еден значаен сегмент од духовниот живот на средновековен Охрид.

Врз основа на погоре наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на м-р Ивона Панцак Пинева „Болничката енорија во Охрид: средновековна историја, култура и уметност“.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Сашо Коруновски, претседател, с.р.

Проф. д-р Елизабета Димитрова, ментор, с.р.

Проф. д-р Татјана Стародубцев, член, с.р.

Проф. д-р Бобан Петровски, член, с.р.

Проф. д-р Ирена Теодора Весевска, член, с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО
НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ (ДИСЦИПЛИНА) 6.02.01.01 – МАКЕДОНСКИ
ЈАЗИК НА ФИЛОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ
„БЛАЖЕ КОНЕСКИ“ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на Конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во весниците „Вечер“ и „Коха“ од 20.6.2025 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област (дисциплина) 6.02.01.01 – македонски јазик, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот/Научниот совет, бр. 04-127/18 од 4.7.2025 година, донесена на 25. редовна седница одржана на 3.7.2025 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Људмил Спасов, редовен професор на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, д-р Искра Пановска-Димкова, редовен професор на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ и д-р Марија Паунова, редовен професор на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област (дисциплина) 6.02.01.01 – македонски јазик, во предвидениот рок се пријави д-р Борче Арсов.

1 БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатот д-р Борче Арсов е роден на 18.9.1984 г. во Белград, Р Србија. Средно образование завршил во Скопје во 2003 г. Со високо образование се стекнал на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на Катедрата за македонски јазик и јужнословенски јазици. Дипломирал на 22.9.2008 година, со просечен успех 9,97 и се стекнал со стручниот назив дипломиран филолог по македонски јазик и словенечки јазик. Бил избран за студент на генерацијата во 2008 година.

Во 2007 година бил ангажиран како демонстратор по предметот Современ македонски јазик 2 на групата по новинарство на Правниот факултет „Јустинијан Први“, а од 2007 до 2010 година како демонстратор по предметите Историска граматика на македонскиот јазик, Историја на македонскиот јазик, Развој на македонскиот писмен јазик, Современ македонски јазик и Граматика на македонскиот јазик на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Кандидатот активно се служи со англискиот, францускиот, словенечкиот и со српскиот јазик.

Во учебната 2009/2010 година се запишал на втор циклус (магистерски) студии по македонски јазик на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“. Студиите ги завршил во 2011 година, со просечен успех 10,00. На 26.12.2011 година го одбрал магистерскиот труд на тема: *Морфологија на именскиите зборови во Кониковскојо евангелие (1852 i.) во сѵоредба со Кулакискојо евангелие (1860 i.).*

Докторска дисертација пријавил во декември, 2011 година на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“. Дисертацијата на тема: *Посѳайки на сѳилизација на морфолошко, зборообразувачко и на лексичко рамниште во Кониковскојо, Кулакискојо и Бобошчанскојо евангелие (сѳоредби)* ја одбрал на 28.5.2015 година, пред меѓународна Комисија во состав: проф. д-р Људмил Спасов, проф. д-р Димитар Пандев, проф. д-р Јоуко Линдстет, проф. д-р Катерина Велјановска и проф. д-р Марија Чичева-Алексиќ. Со тоа се стекнал со научниот степен доктор по филолошки науки.

На 15.11.2023 година е избран во звањето научен советник/редовен професор на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, придружна членка на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје во областа историја на македонскиот јазик.

Во моментот е научен советник/редовен професор. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр. 1294 од 1.11.2023 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата (научен соработник/доцент, виш научен соработник/вонреден професор и научен советник/редовен професор), објавени во Билтен/билтени бр. 1157 од 15.11.2017, бр. 1222 од 15.9.2020 и бр. 1294 од 1.11.2023, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2 НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, кандидатот д-р Борче Арсов од 2021 г. изведува настава по предметот *Лексикологија и лексикографија* на вториот циклус (постдипломски едногодишни и двегодишни) студии на студиската програма Македонистика со комуникологија на Институтот, како и настава по предметот *Современи лексиколошки истражувања и изработка на речници* на третиот циклус студии на студиската програма по Македонистика (потпрограма: Применета лингвистика и македонистика).

Кандидатот со високообразовна наставна дејност се занимава уште од учебната 2006/2007 година, и тоа, најпрво како демонстратор, изведувал вежби по предметот *Современ македонски јазик 2* на групата по новинарство на Правниот факултет „Јустинијан Први“, потоа од учебната 2007/2008 до учебната 2009/2010 година на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ изведувал вежби по предметите *Историјска граматика на македонскиот јазик 1 и 2*, *Историја на македонскиот писмен јазик 1 и 2*, *Развој на македонскиот писмен јазик*, *Современ македонски јазик 2*, *Граматика на македонскиот јазик 1 и 2* и *Фонологија на македонскиот јазик 1 и 2*. Од учебната 2010/2011 година изведувал вежби по предметите *Македонски јазик 1, 2 и 3* на групата по новинарство на Правниот факултет „Јустинијан Први“, а потоа, во учебната 2014/2015 година, и по предметите *Македонски јазик и стилстика* и *Македонски јазик и новинарска стилстика* на групите по односи со јавноста и по новинарство, соодветно. Во учебните 2009/2010 и 2010/2011 изведувал вежби по предметот *Фонетика и лингвистика* на групата по логопедија на Медицинскиот факултет во Скопје. Во учебната 2019/2020 година изведувал настава и вежби по предметите *Историја на македонскиот јазик* и *Историја на македонскиот писмен јазик* на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“.

Кандидатот има големо искуство во високообразовната наставна дејност во странство и на првиот и на вториот циклус студии, и тоа: од учебната 2015/2016 до 2017/2018 година, како лектор по македонски јазик, изведувал настава (предавања и вежби) на студиската програма по Македонски јазик на прв циклус студии на ИНАЛКО (*Institut national des langues et civilisations orientales*) – Париз, Р Франција по предметите *Textes et exercices grammaticaux 1, 2, 3 и 4*, *Compréhension et expression orale 1 и 2*, *Expression écrite et thème 1 и 2*, *Explication de textes et version 1 и 2*, *Histoire de la langue macédonienne*, *Histoire de la littérature macédonienne*, *Thème et rédaction 1 и 2*, *Thème écrit*, *Version* и *Conversation thématique et lexicque*; во учебните 2016/2017 и 2017/2018 година изведувал настава на втор циклус студии на ИНАЛКО – Париз, Р Франција по предметот *Lexicologie et terminologie macédoniennes*; од 2019 година до денес изведува интензивна настава на прв циклус студии по македонски јазик како странски, како дел од летните студиски програми на *Институтот за критични јазици (Critical Languages Institute)* при Државниот универзитет во Аризона (*Arizona State University*), САД.

Од 2017 година до денес, кандидатот е редовно ангажиран како лектор по македонски јазик како странски за групите за почетно и за средно рамниште на летните школи (I, II, III, IV, V, VI и VII) и на зимските школи (1., 2., 3., 4. и 5.) на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Кандидатот учествувал (како раководител или како учесник) во бројни работилници и школи, од кои изделуваме неколку со меѓународен карактер: *HALS: Languages Meet Workshop* (1.6.2015, Струга, Македонија); *HALS Workshop 4. Language ecologies: The Balkans and beyond* (12–13.3.2015), Хелсинки, Р Финска; *Macedonian Culture Night – So, what is the Macedonian language like?*, Државен универзитет во Аризона (*Arizona State University*), Темпи, Аризона, САД (14.6.2022 г.); *Macedonian Culture Night – Religious and Linguistic Heritage of the Ohrid Region*, Државен универзитет во Аризона (*Arizona State University*), Темпи, Аризона, САД (14.6.2023 г.);

„Како да се учи јазик“ („How to Learn a Language“), Државен универзитет во Аризона (Arizona State University), Темпи, Аризона, САД (23.5.2023); *Poletna šola slovenskega jezika kot drugega in tujega jezika* (2–6.9.2024 г.), Марибор, Р. Словенија. Освен тоа, кандидатот бил вклучен како раководител, организатор или координатор и како учесник во голем број панел-дискусии, трибини и тркалезни маси. Кандидатот учествувал како член во Комисија за оцена и за одбрана на 1 докторска дисертација на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“.

Д-р Борче Арсов го подготвил силабусот/програмата за наставата по предметот Македонски јазик 101 (во 2 интензивни семестра) на *Институтот за критични јазици (Critical Languages Institute)* при Државниот универзитет во Аризона (Arizona State University), Темпи, Аризона, САД. Подготвил три интерни скрипти за потребите на наставата по македонски јазик како странски на почетно и на средно рамниште на летните и на зимските школи на МСМЈЛК при УКИМ, како и за почетно рамниште на Државниот универзитет во Аризона (Arizona State University), САД.

Сите конкретни активности, со датуми и други релевантни податоци, како и вкупниот кумулативен број освоени поени од страна на кандидатот (според член 11, табела 1а во Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, научно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје) се наведени во прилогот кон овој Реферат (Образец 2 – Анекс 2).

Научноистражувачка дејност

Д-р Борче Арсов има објавено вкупно 33 научни труда од областа македонски јазик (историја на македонскиот јазик, лексикологија на македонскиот јазик, современ македонски јазик), од кои 1 научен труд индексан во EBSCO, CEEOL, RINC, PROQUEST и GALE, 1 научен труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови, 1 научен труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД, 13 научни труда со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборници на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји, 2 научни труда со оригинални научни резултати, објавени во научни/стручни списанија, 5 научни труда со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборници на трудови од научен/стручен собир, 4 научни труда објавени во зборници на трудови на високообразовна установа, 1 научен труд во домашна научна публикација (дел од монографија) и 5 научни труда во меѓународни научни публикации (делови од монографии).

Д-р Борче Арсов бил учесник во 2 домашни научни проекти (*Јазикот на електронските медиуми на национално ниво во Република Македонија*, проект финансиран од Советот за радиодифузија на Р. Македонија, 2010; *Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција*, проект на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, 2018 – сега) и во 2 меѓународни научни проекти (*The Konikovo Gospel/Кониовско евангелие, Bibl. Patr. Alex. 268*, проект-соработка меѓу Универзитетот во Хелсинки, Финска и Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Македонија, 2007–2008; *HALS Central Balkans (the region around lakes Ohrid and Prespa, in Macedonia, Albania, and Greece)*, проект-соработка меѓу Универзитетот во Хелсинки, Финска и Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Македонија, 2015).

Посветеноста на работата на споменатите меѓународни научни проекти го поттикнува интересот на кандидатот за текстовите на изборните евангелија на современ македонски јазик напишани со грчко писмо. Тука, на прво место, го истакнуваме неговиот магистерски труд *Морфологија на именските зборови во Кониовското евангелие (1852) во споредба со Кулакиското евангелие (1860)* и докторската дисертација *Посилајки на цивилизација на морфолошко, зорообразувачко и на лексичко рамниште во Кониовското, Кулакиското и во Бобошчанското евангелие (споредби)*. Научноистражувачката работа врз јазичните особености на текстовите од овој тип, кандидатот ја заокружува со авторските монографии *Јазикот на првите преводи на Новиот завет на современ македонски јазик напишани со грчко писмо* (2019) и *Нови соледби за стари текстови* (2015), во кои исцрпно се анализира народниот јазик во

текстовите на првите преводи на Новиот завет напишани со грчко писмо во текот на 19 в. Овие монографии претставуваат значаен придонес во истражувањата на историјата на македонскиот јазик и на македонистиката, воопшто.

Меѓу трудовите што се занимаваат со споменатата проблематика, покрај наведените монографии, ги издвојуваме двата пообемни труда *Review of Morphology and the Function of Morphological Categories in the Konikovo Gospel* (во соавторство со Људмил Спасов) и *The Dialect of the Konikovo Gospel in Comparison with the Enidže Vardar Dialect* (во соавторство со Људмил Спасов и Максим Каранфиловски), поместени во монографијата *The Konikovo Gospel/Кониковско евангелие Bibl. Patr. Alex. 268, The Finnish Society of Sciences and Letters, Helsinki/Хелсинки, 2008* (ред. Јоуко Линдстет, Људмил Спасов, Јухани Нуорлуото). Од понов датум, во овој контекст, наведуваме само неколку: *Споредбен преглед на сврзнициите во преводиите на Новиот завет на современ македонски јазик напишани со грчко писмо. Во Филолошки студии/Philological studies*, Том 17, бр. 1, 102–123. Скопје: Институт за македонска литература. 2019; *La stylisation dans les traductions du Nouveau Testament en langue vernaculaire macédonienne moderne, au XIXe siècle. Во Sociétés Plurielles. S'Expatrier. Paris: Presses de l'INALCO. Франција. 2021*; *Споредбен преглед на предлозиите во преводиите на Новиот завет на современ македонски јазик напишани со грчко писмо. Во Зборник во чест на проф. д-р Људмил Спасов – по повод 70 години од неговото раѓање, 165–180. Скопје: Филолошки факултет „Блаже Конески“, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, УКИМ. 2022*; *Од Божијројски до Мисирков. Од стилизација до стандардизација на македонскиот јазик. Во Зборник – предавања на LVI летна школа на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура (17. – 31.8.2023г.), 97–117. Скопје: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, 2024.*

Меѓу пообемните трудови на кандидатот во последниве години се вбројува трудот *Именувањето на Исус Христос во преводиите на Новиот завет на современ македонски јазик од втората половина на 19 в.,* објавен во списанието *Македонистика*, бр. 20 (2021), кој претставува анализа на начините за именување на Исус Христос во повеќе текстови на изборни евангелија на современ македонски јазик напишани со грчко писмо. Се прави и паралела со примери од текстовите на евангелијата напишани на македонската редакција на црковнословенскиот јазик од XIII и XIV век. Трудот *Македонскиот јазик како странски – настава во живо наспрема настава од далечина (искуства, предизвици и перспективи)*, исто така објавен во списанието *Македонистика*, бр. 20 (2021), е плод на неговото повеќегодишно искуство како лектор/професор по македонски јазик за странци, па, и преку спроведените анкети со своите студенти, д-р Борче Арсов ги претставува предизвиците и перспективите на онлајн наставата по македонски јазик како странски наспрема наставата со физичко присуство. Притоа, како прилог во трудот се дадени анкетните листови (на македонски и на англиски јазик), кои можат да послужат како одлична алатка при истражувања од ваков тип во иднина.

Кандидатот има одржано повеќе предавања по покана од референтни странски универзитети и тоа во Грац (Австрија), Хелсинки (Финска), Париз (Франција), Ријека (Хрватска), Марибор (Словенија), а одржал предавање и на LVI летна школа на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура (28.8.2023 г.). Со свое усно излагање учествувал на бројни научни собири во земјава и во странство (Словенија, Франција, Финска, Хрватска), а некои од рефератите, освен на македонски, ги излагал и на англиски, на француски и на словенечки јазик.

Објавените прикази (5) ја потврдуваат упатеноста на кандидатот во актуелната научна литература од областа на неговиот интерес, а тој има објавено и повеќе хроники (11) за научни конференции и други манифестации.

Д-р Борче Арсов е рецензент на 2 монографии во странство (*Slavistična prepletanja 4, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, Марибор, Р Словенија, 2022* и *Slavistična prepletanja 5, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, Марибор, Р Словенија, 2024*), а, рецензирал и голем број научни трудови (45) како член на редакцискиот одбор на зборници од повеќе меѓународни конференции, на зборници од високообразовни установи и на списанија: списание *Македонистика*, бр. 21, 22 и 23, *Зборник на трудови од Меѓународната научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни истражувања (дома и надвор)“ (20–21 октомври 2020 г.), Зборник во чест на проф. д-р Људмил Спасов – по повод 70 години од неговото раѓање, Зборник на трудови од VI меѓународна научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни истражувања“ (20 – 21 октомври 2021 г.), Зборник на трудови од VII меѓународна*

научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни истражувања“ (19 – 20 октомври 2022 г.), Зборник на трудови од VIII меѓународна научна конференција „Крсте Мисирков и македонскиот јазик – извор на научни истражувања“ (28 – 29 јуни 2023 г.).

Називите на сите трудови, проекти и сл., со датуми и други релевантни податоци, како и вкупниот кумулативен број освоени поени од страна на кандидатот (според член 11, табела 1а во Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, научно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје) се наведени во прилогот кон овој Реферат (Образец 2 – Анекс 2).

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Борче Арсов е активно вклучен во стручно-апликативната работа на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, придружна членка на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, и покажува особена активност во дејностите од поширок интерес.

Член е на уредувачкиот одбор на списанието „Македонистика“ бр. 21, 22, 23 и 24 во издание на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, а бил вклучен и како член на меѓународните уредувачки одбори на бројни меѓународни научни конференции во организација на Институтот. Во продолжение ги набројуваме: Меѓународниот уредувачки одбор на Зборникоот на трудови од Меѓународната научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни истражувања (дома и надвор)“ (20–21 октомври 2020 г.) (2021); Меѓународниот уредувачки одбор на Зборникоот на трудови од VI меѓународна научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни истражувања (дома и надвор)“ (20–21 октомври 2021 г.) (2022); Меѓународниот уредувачки одбор на Зборникоот на трудови од VII меѓународна научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни истражувања“ (19 и 20 октомври 2022 г.) (2023); Меѓународниот уредувачки одбор на Зборникоот на трудови од VIII меѓународна научна конференција „Крсте Мисирков и македонскиот јазик – извор на научни истражувања“ (28 и 29 јуни 2023 г.) (2024). Кандидатот бил уредник на трудовите од лингвистичката секција во Зборникоот на трудови од XLVI меѓународна научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура. (Охрид, 23 – 24 август 2019 г.) (2020).

Кандидатот бил член на бројни меѓународни конференции и манифестации во организација на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје. Во продолжение ги набројуваме: Меѓународниот организациски одбор на Меѓународната научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни истражувања (дома и надвор)“ на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје (20 и 21 октомври 2020 г.), Меѓународниот организациски одбор на VI меѓународна научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни истражувања“ на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје (20 и 21 октомври 2021 г.), Меѓународниот организациски одбор на конференцијата по повод 100-годишнината од раѓањето на Благоја Корубин „Благоја Корубин – втемелувач на македонскиот стандарден јазик. Јазикот во практиката“ (19.10.2021 г.), Меѓународниот организациски одбор на VII меѓународна научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни истражувања“ на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје (19 и 20 октомври 2022 г.), Меѓународниот организациски одбор на VIII меѓународна научна конференција „Крсте Мисирков и македонскиот јазик – извор на научни истражувања“ на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје (28 и 29 јуни 2023 г.), Меѓународниот организациски одбор на IX меѓународна научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни истражувања“ на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје (16 и 17 октомври 2024 г.), Меѓународниот организациски одбор на X меѓународна научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни истражувања“ на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје (12 и 13 ноември 2025 г.), како и Организацискиот одбор на Отворениите денови на ИМЈ „Крсте Мисирков“ – Скопје во 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023 и 2024 г. (традиционална манифестација во траење од цела работна седмица, во чијшто состав влегуваат: промоции, презентации, панел-дискусии, тркалезни маси, трибини и меѓународни научни конференции). Бил координатор и на лингвистичката секција на XLVI меѓународна научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура. (23 – 24 август 2019 г.). Хотел „Конгресен центар“ – Охрид.

Кандидатот бил промотор на повеќе научни трудови/книги/зборници на трудови, учествувал во промотивните активности на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, како дел од организацискиот одбор на Отворените денови на Институтот (2018–денес), а има остварено и 17 гостувања/интервјуа на радио и на ТВ-емисии, во пишани медиуми и во документарни програми.

Стручно усовршување во странство остварил преку еден студиски престој на Универзитетот во Грац, Австрија (2011), два студиски престоја на Универзитетот во Марибор, Словенија (2008 и 2024) и три студиски престои на Државниот универзитет во Аризона, Темпи, Аризона, САД (2019, 2022 и 2023).

Д-р Борче Арсов е активно вклучен во работата на бројни комисии на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, и тоа: конкурсна комисија за изборот на директор (2020), комисија за спроведување на изборот на претседател на Советот (2020), комисија за втор циклус студии по Македонистика со комуникологија (двегодишни студии), комисија за спроведување јавни набавки (2021), комисија за спроведување на изборот на претседател на Советот (2021), рецензентска комисија за избор и вработување на соработник истражувач/асистент во областа Комуникологија (2022), конкурсна комисија за распишување конкурс за најдобар есеј за студенти од факултетите во РС Македонија на тема „Што направивме и што треба да направиме за македонскиот јазик“ (2023), како и пописна комисија во 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023.

Кандидатот бил претседател на Синдикалната организација на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје (2019–2023) и член на Советот на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје (2020–2021 и 2021–2025). Член е на Советот за квалитет на Институтот од 2024 г.

Учествувал во подготовката на *Националниот пашоказ на истражувачките инфраструктури* на Министерството за образование на РС Македонија (2020), како и во подготовката на *Националниот стандард ISO 17100 за преведувачки услуги на македонски јазик* во рамките на *Техничкиот комитет 39 – Јазици, терминологија, преведување, толкување и поврзаната технологија* на Институтот за стандардизација на РС Македонија (2025), каде што бил активен член од 2022 до 2025 г. Член е и на Македонскиот славистички комитет.

Д-р Борче Арсов е добитник на наградата „Успешни млади“ од претседателот на РС Македонија за најдобар млад научник од областа на хуманистичките науки за 2019г. (доделена на 23.12.2020 г.)

Сите конкретни активности, со датуми и други релевантни податоци, како и вкупниот кумулативен број освоени поени од страна на кандидатот (според член 11, табела 1а во Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, научно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје) се наведени во прилогот кон овој Реферат (Образец 2 – Анекс 2).

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Борче Арсов.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот, Комисијата заклучи дека д-р Борче Арсов поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избран во звањето редовен професор во научната област 6.02.01.01 – Македонски јазик.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, д-р Борче Арсов да биде избран во звањето **редовен професор** во научната област 6.02.01.01 – македонски јазик.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Људмил Спасов, претседател, с.р.

Проф. д-р Искра Пановска-Димкова, член, с.р.

Проф. д-р Марија Паунова, член, с.р.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Борче Анче Арсов

(име, татково име и презиме)

Институција: Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: 6.02.01.01 – Македонски јазик

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – РЕДОВЕН
ПРОФЕСОР/ НАУЧНО ЗВАЊЕ – НАУЧЕН СОВЕТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: 9,97 Просечниот успех на втор циклус изнесува: 10,00 Просечниот успех изнесува / за интегрираните студии.	Да
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научно подрачје: хуманистички науки научно поле: јазици и книжевност научно потполе: јазици научната област: 6.02.01.01 – македонски јазик	Да
3	Објавени најмалку шест рецензирани научни труда ** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	Да
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. Назив на научното списание: Филолошки студии/Philological studies. Том 17, бр. 1 2. Назив на електронската база на списанија: EBSCO, CEEOL, RINC, PROQUEST, GALE 3. Наслов на трудот: Споредбен преглед на сврзниците во преводите на Новиот завет на современ македонски јазик напишани со грчко писмо 4. Година на објава: 2019	Да
3.2	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови 1. Назив на научното списание: Македонски јазик LXIX 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 12, Македонија (7), Русија (1), Хрватска (1), Словенија (1), Полска (1), Србија (1)	Да

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	3. Наслов на трудот: Стилизацијата во насока кон повисок (библиски) стил во Кониовското, Кулакиското и во Бобошчанското евангелие 4. Година на објава: 2018	
3.3	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД 1. Назив на научното списание: Sociétés Plurielles 2. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД: Франција 3. Наслов на трудот: La stylisation dans les traductions du Nouveau Testament en langue vernaculaire macédonienne moderne, au XIXe siècle 4. Година на објава: 2021	Да
3.4	Книга или дел од книга рецензирана и објавена во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД 1. Наслов на книгата: Slavistična prepletanja 2. 2. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД: Словенија 3. Издавач, година и место на издавање/објавување: Univerzitetna založba Univerzitet v Maribor, 2022, Марибор, Словенија	Да
3.5	Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји I 1. Назив на зборникот: Зборник на трудови од VIII меѓународна научна конференција „Крсте Мисирков и македонскиот јазик – извор на научни истражувања“ (28 – 29 јуни 2024г.). Том 1 2. Назив на меѓународниот собир: „Крсте Мисирков и македонскиот јазик – извор на научни истражувања“ 3. Имиња на земјите: Македонија, Полска, САД, Словенија, Турција, Босна и Херцеговина, Србија, Австрија, Хрватска, Шведска 4. Наслов на трудот: Минатото неопределено време во „За македонските работи“ од Крсте Мисирков 5. Година на објава: 2024 II 1. Назив на зборникот: Зборник на трудови од XL меѓународна научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура (Охрид, 1 – 3 септември 2023 г.) 2. Назив на меѓународниот собир: XL меѓународна научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура 3. Имиња на земјите: Македонија, Русија, Полска, Србија 4. Наслов на трудот: За експресивната лексика во драмите на Горан Стефановски и за нејзините еквиваленти во преводите на англиски јазик 5. Година на објава: 2024 III 1. Назив на зборникот: Зборник на трудови од Меѓународниот научен собир „100 години Блаже Конески и 75 години Филолошки факултет“ 2. Назив на меѓународниот собир: „100 години Блаже Конески и 75 години Филолошки факултет“ 3. Имиња на земјите: Македонија, САД, Русија, Словенија	Да

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	4. Наслов на трудот: Глаголскиот прилог во расказите „Лозје“ и „Потез“ на Блаже Конески и неговите еквиваленти во преводите на англиски јазик 5. Година на објава: 2023 IV 1. Назив на зборникот: Зборник на трудови од Меѓународната научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни истражувања (дома и надвор)“ (20–21 октомври 2020 г.) 2. Назив на меѓународниот собир: „Македонскиот јазик – извор на научни истражувања (дома и надвор)“ 3. Имиња на земјите: Македонија, Полска, САД, Словенија, Турција, Боснаа и Херцеговина, Србија, Австрија, Хрватска 4. Наслов на трудот: Македонскиот јазик како странски – <i>настава со физичко присуство</i> наспрема <i>настава од далечина</i> (искуства, предизвици и перспективи) 5. Година на објава: 2021 V 1. Назив на зборникот: Зборник на трудови од XLVI меѓународна научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура (Охрид, 23 – 24 август 2019 г.) 2. Назив на меѓународниот собир: XLVI меѓународна научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура 3. Имиња на земјите: Македонија, САД, Русија 4. Наслов на трудот: Зошто стилизација? (Павел Божигропски како <i>втора рака</i> во Кониовското евангелие) 5. Година на објава: 2020	
3.6	Преводи на капитални дела во области кои ги утврдува Националниот совет за високо образование и научноистражувачка дејност 1. Наслов на преведеното капитално дело: _____ 2. Датум на објава _____ 3. Издавач, место на издавање и година	
4	Објавен рецензиран учебник, монографија, практикум или збирка задачи од научната област за која се избира *** I 1. Наслов на учебникот, монографијата, практикумот или збирката задачи: Нови согледби за стари текстови 2. Место и година на објава: Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, 2025 II 1. Наслов на учебникот, монографијата, практикумот или збирката задачи: Јазикот на првите преводи на Новиот завет на современ македонски јазик напишани со грчко писмо 2. Место и година на објава: Скопје: Пагома прес и Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, 2019	Да
5	Претходен избор во наставно-научно звање – научен советник/редовен професор, датум и број на Билтен: 1.11.2023 г. Билтен бр. 1294	Да
6	Има способност за изведување на високообразовна дејност	Да

* На лицата кои имаат заснован работен однос на Универзитетот или на некој од универзитетите во Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 82/2018), нема да се применуваат одредбите од Законот кои се однесуваат на просекот, односно дека лицата треба да имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус. Во овој случај, полето под реден број 1 не се пополнува.

** За кандидатот/ите кој има повеќе од 6 (шест) научни труда во референтна научна публикација, рецензентската комисија научните труда ќе ги наведе, ќе ги оцени и ќе ги вреднува во Образец 2.

*** Наведениот услов ќе се применува по истекот на три години од денот на стапувањето во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр.82/2018).

Членови на Комисијата

Проф. д-р Људмил Спасов, претседател, с.р.

Проф. д-р Искра Пановска-Димкова, член, с.р.

Проф. д-р Марија Паунова, член, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Борче Анче Арсов

(име, татково име и презиме)

Институција: Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: 6.02.01.01 – Македонски јазик

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
	Одржување настава од прв циклус студии	
	2006/2007 летен семестар	
	Современ македонски јазик 2 (0+2) (Правен факултет – Новинарство)	1,2
	2007/2008 зимски семестар	
	Историска граматика на македонскиот јазик 1 (0+2)	1,2
	Граматика на македонски јазик 1 (ПИТА) (0+2)	1,2
	2007/2008 летен семестар	
	Историска граматика на македонскиот јазик 2 (0+2)	1,2
	Граматика на македонски јазик 2 (ПИТА) (0+2)	1,2
	Развој на македонскиот писмен јазик (МК) (0+2)	1,2
	Современ македонски јазик 2 (Српски и словенечки јазик) (0+2)	1,2
	2008/2009 зимски семестар	
	Историска граматика на македонскиот јазик 1 (0+2)	1,2
	Историја на македонскиот јазик 1 (0+2)	1,2
	2008/2009 летен семестар	
	Историска граматика на македонскиот јазик 2 (0+2)	1,2
	Историја на македонскиот јазик 2 (0+2)	1,2
	Развој на македонскиот писмен јазик (МК) (0+2)	1,2
	Современ македонски јазик 2 (Хрватски јазик) (0+2)	1,2
	2009/2010 зимски семестар	
	Фонологија на македонскиот јазик 1 (0+2)	1,2
	Историска граматика на македонскиот јазик 1 (0+2)	1,2
	Историја на македонскиот јазик 1 (0+2)	1,2
	Македонски јазик 1 (0+2) (Правен факултет – Новинарство)	1,2
	Македонски јазик 3 (0+2) (Правен факултет – Новинарство)	1,2
	2009/2010 летен семестар	
	Фонологија на македонскиот јазик 2 (0+2)	1,2
	Историска граматика на македонскиот јазик 2 (0+2)	1,2
	Историја на македонскиот јазик 2 (0+2)	1,2
	Развој на македонскиот писмен јазик (МК) (0+2)	1,2
	Современ македонски јазик 2 (Српски јазик) (0+2)	1,2
	Македонски јазик 2 (0+2) (Правен факултет – Новинарство)	1,2
	Фонетика и лингвистика (0+3) (Медицински факултет – Логопедија)	1,8
	2010/2011 зимски семестар	
	Македонски јазик 1 (0+2) (Правен факултет – Новинарство)	1,2
	Македонски јазик 3 (0+2) (Правен факултет – Новинарство)	1,2
	2010/2011 летен семестар	

Македонски јазик 2 (0+2) (Правен факултет – Новинарство)	1,2
2011/2012 зимски семестар	
Македонски јазик 1 (0+2) (Правен факултет – Новинарство)	1,2
Македонски јазик 3 (0+2) (Правен факултет – Новинарство)	1,2
Фонетика и лингвистика (0+3) (Медицински факултет – Логопедија)	1,8
2011/2012 летен семестар	
Македонски јазик 2 (0+2) (Правен факултет – Новинарство)	1,2
2012/2013 зимски семестар	
Македонски јазик 1 (0+2) (Правен факултет – Новинарство)	1,2
Македонски јазик 3 (0+2) (Правен факултет – Новинарство)	1,2
2012/2013 летен семестар	
Македонски јазик 2 (0+2) (Правен факултет – Новинарство)	1,2
2013/2014 зимски семестар	
Македонски јазик 1 (0+2) (Правен факултет – Новинарство)	1,2
Македонски јазик 3 (0+2) (Правен факултет – Новинарство)	1,2
2013/2014 летен семестар	
Македонски јазик 2 (0+2) (Правен факултет – Новинарство)	1,2
2014/2015 зимски семестар	
Македонски јазик и стилистика (0+2) (Правен факултет – Односи со јавноста)	1,2
Македонски јазик и новинарска стилистика (0+2) (Правен факултет – Новинарство)	1,2
2015/2016 летен семестар – ИНАЛКО – Париз, Франција	
Textes et exercices grammaticaux 2 (0+2)	1,2
Compréhension et expression orale 2 (0+2)	1,2
Expression écrite et thème 2 (0+2)	1,2
Explication de textes et version 2 (0+2)	1,2
Histoire de la littérature macédonienne (2+0)	1,2
Textes et exercices grammaticaux 4 (0+3)	1,8
Thème écrit (0+3)	1,8
Thème et rédaction 2 (0+3)	1,8
Version (0+3)	1,8
2016/2017 зимски семестар – ИНАЛКО – Париз, Франција	
Textes et exercices grammaticaux 1 (0+2)	1,2
Compréhension et expression orale 1 (0+2)	1,2
Expression écrite et thème 1 (0+2)	1,2
Explication de textes et version 1 (0+2)	1,2
Histoire de la langue macédonienne (2+0)	1,2
Textes et exercices grammaticaux 3 (0+3)	1,8
Thème oral et exposés oraux (0+3)	1,8
Thème et rédaction 1 (0+3)	1,8
Conversation thématique et lexique (0+3)	1,8
2016/2017 летен семестар – ИНАЛКО – Париз, Франција	
Textes et exercices grammaticaux 2 (0+2)	1,2
Compréhension et expression orale 2 (0+2)	1,2
Expression écrite et thème 2 (0+2)	1,2
Explication de textes et version 2 (0+2)	1,2
Histoire de la littérature macédonienne (2+0)	1,2
Textes et exercices grammaticaux 4 (0+3)	1,8

	Thème écrit (0+3)	1,8
	Thème et rédaction 2 (0+3)	1,8
	Version (0+3)	1,8
	2017/2018 зимски семестар – ИНАЛКО – Париз, Франција	
	Textes et exercices grammaticaux 1 (0+2)	1,2
	Compréhension et expression orale 1 (0+2)	1,2
	Expression écrite et thème 1 (0+2)	1,2
	Explication de textes et version 1 (0+2)	1,2
	Histoire de la langue macédonienne (2+0)	1,2
	Textes et exercices grammaticaux 3 (0+3)	1,8
	Thème oral et exposés oraux (0+3)	1,8
	Thème et rédaction 1 (0+3)	1,8
	Conversation thématique et lexique (0+3)	1,8
	2017/2018 летен семестар – ИНАЛКО – Париз, Франција	
	Textes et exercices grammaticaux 2 (0+2)	1,2
	Compréhension et expression orale 2 (0+2)	1,2
	Expression écrite et thème 2 (0+2)	1,2
	Explication de textes et version 2 (0+2)	1,2
	Histoire de la littérature macédonienne (2+0)	1,2
	Textes et exercices grammaticaux 4 (0+3)	1,8
	Thème écrit (0+3)	1,8
	Thème et rédaction 2 (0+3)	1,8
	Version (0+3)	1,8
	2019/2020 летен семестар	
	Историја на македонскиот јазик (2+2)	2,4
	Историја на македонскиот писмен јазик (2+0)	1,2
	Одржување настава од втор циклус студии	
	Настава по предметот <i>Лексикологија и лексикографија</i> на едногодишните постдипломски студии по Македонистика со комуникологија на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје (2021 – сега)	3,6
	Настава по предметот <i>Лексикологија и лексикографија</i> на двегодишните постдипломски студии по Македонистика со комуникологија на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје (2021 – сега)	8
	Настава по предметот <i>Lexicologie et terminologie macédoniennes</i> на програмата за Мастер 1 на ИНАЛКО – Париз, Франција (2016–2018)	1,4
	Одржување настава од трет циклус студии	
	Настава по предметот <i>Современи лексиколошки истражувања и изработка на речници</i> на студиите по Македонистика (потпрограма: Применета лингвистика и македонистика) на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ – Скопје и Институтот за македонска литература – Скопје (2023 – сега)	0,72
	Одржување настава од прв циклус студии во странство	
	Летен семестар 2018/2019	
	Настава по македонски јазик како странски во <i>Институтот за критични јазици (Critical Languages Institute)</i> при Државниот универзитет во Аризона (<i>Arizona State University</i>), САД*	7,04

	Летен семестар 2019/2020	
	Настава по македонски јазик како странски во <i>Институтиот за критични јазици (Critical Languages Institute)</i> при Државниот универзитет во Аризона (<i>Arizona State University</i>), САД* (онлајн)	7,04
	Летен семестар 2020/2021	
	Настава по македонски јазик како странски во <i>Институтиот за критични јазици (Critical Languages Institute)</i> при Државниот универзитет во Аризона (<i>Arizona State University</i>), САД* (онлајн)	7,04
	Летен семестар 2021/2022	
	Настава по македонски јазик како странски во <i>Институтиот за критични јазици (Critical Languages Institute)</i> при Државниот универзитет во Аризона (<i>Arizona State University</i>), САД*	7,04
	Летен семестар 2022/2023	
	Настава по македонски јазик како странски во <i>Институтиот за критични јазици (Critical Languages Institute)</i> при Државниот универзитет во Аризона (<i>Arizona State University</i>), САД*	7,04
	Летен семестар 2024/2025	
	Настава по македонски јазик како странски во <i>Институтиот за критични јазици (Critical Languages Institute)</i> при Државниот универзитет во Аризона (<i>Arizona State University</i>), САД* (онлајн)	7,04
	Настава во школи и работилници (раководител)	
	<i>HALS: Languages Meet Workshop</i> : Координатор, претседавач и предавач (A few examples of stylization in the Konikovo, Kulakia and Boboshchica Gospels). (1.6.2015, Струга, Македонија)	1,5
	Лектор на група за почетно рамниште на 50. Летна школа (онлајн) на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура при УКИМ (17 јуни – 2 јули 2017)	1,5
	Лектор на група за почетно рамниште на 51. Летна школа (онлајн) на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура при УКИМ (16 јуни – 1 јули 2018)	1,5
	Трибина <i>Македонскиот јазик во медиумскиот простор</i> . Скопје: ИМЈ „Крсте Мисирков (раководител и модератор). (9.11.2018 г.)	1,5
	Лектор на група за почетно рамниште на 52. Летна школа на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура при УКИМ (4 – 23 август 2019)	1,5
	Лектор на група за почетно рамниште на 53. Летна школа (онлајн) на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура при УКИМ (17 – 28 август 2020)	1,5
	Панел-дискусија за Клубот на читатели на Центарот „Меликјан“ при Државниот универзитет во Аризона (раководител/модератор/говорник; заедно со Кит Браун) за „Мојот маж“ од Румена Бужаровска (преведена на англиски јазик). Онлајн настан одржан на „Зум“. (29.10.2020 г.).	1,5

	Лектор на група за почетно рамниште на Првата зимска школа (онлајн) на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура при УКИМ (25 јануари – 5 февруари 2021)	1,5
	Тркалезна маса „Разјовори со Конески“. Скопје: ИМЈ „Крсте Мисирков“ – Скопје. (раководител и модератор). (19.5.2021 г.)	1,5
	„Macedonian Culture Night – a century since the birth of Blaže Koneski, the pillar of the Contemporary Macedonian Standard Language and Macedonian Poetry“ – работилница посветена на 100-годишнината од раѓањето на Блаже Конески и на македонскиот јазик, литература и култура (онлајн настан) (раководител) во рамките на студиската програма по македонски јазик на <i>Инстџиџуџиоџи за криџични јазџици (Critical Languages Institute)</i> при <i>Државниоџи универзиџеџи во Аризона (Arizona State University)</i> , САД (23.6.2021 г.)	1,5
	Лектор на група за почетно рамниште на 54. Летна школа на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура при УКИМ (15 август – 2 септември 2021 Г.)	1,5
	„Macedonian Culture Night – Religious and Linguistic Heritage of the Ohrid Region“ – работилница посветена на Охридската книжевна школа и, пошироко, на македонскиот јазик, литература и култура (раководител) во рамките на студиската програма по македонски јазик на <i>Инстџиџуџиоџи за криџични јазџици (Critical Languages Institute)</i> при <i>Државниоџи универзиџеџи во Аризона (Arizona State University)</i> , САД (14.6.2022 г.)	1,5
	Лектор на група за средно рамниште на Втората зимска школа (онлајн) на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура при УКИМ (24 – 29 јануари 2022 г.)	1,5
	Лектор на група за почетно рамниште на 55. Летна школа на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура при УКИМ (17 август – 2 септември 2022)	1,5
	„Macedonian Culture Night – So, what is the Macedonian language like?“ – работилница посветена на спецификите на македонскиот јазик во рамките на студиската програма по македонски јазик на <i>Инстџиџуџиоџи за криџични јазџици (Critical Languages Institute)</i> при <i>Државниоџи универзиџеџи во Аризона (Arizona State University)</i> , САД (14.6.2023 г.)	1,5
	Лектор на група за средно рамниште на Третата зимска школа (онлајн) на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура при УКИМ (23 – 28 јануари 2023 г.)	1,5
	Лектор на група за средно рамниште на 56. Летна школа на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура при УКИМ (17 – 31 август 2023 г.)	1,5
	Лектор на група за почетно рамниште на Четвртата зимска школа (онлајн) на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура при УКИМ (22 – 26 јануари 2024 г.)	1,5
	Лектор на група за средно рамниште на 57. Летна школа на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура при УКИМ (15 – 29 август 2024 г.)	1,5

	Трибина „Од белите мутри до современите текови на јазикот и книжевноста“ (координатор и модератор). НУ „Ј.Х.К.Цинот“ – Велес (14.6.2024 г.)	1,5
	Лектор на група за средно рамниште на Петтата зимска школа (онлајн) на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура при УКИМ (27 јануари – 1 февруари 2025 г.)	1,5
	Настава во школи и работилници (учесник/член)	
	Преведување словенечки текстови (<i>Prevajanje slovenskih besedil</i>) – Проект на Центарот за словенечки јазик како втор/странски јазик – Љубљана (на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ – Скопје (дел од организацијата и преведувач), 2004.	1
	40. Seminar slovenskega jezika, literature in kulture; Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik – Univerza v Ljubljani. Љубљана, Р Словенија (5 – 16 јули 2004)	1
	Светски денови на словенечкиот филм (<i>Svetovni dnevi slovenskega filma</i>), – Проект на Центарот за словенечки јазик како втор/странски јазик – Љубљана, Р Словенија (на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ – Скопје (дел од организацијата и преведувач), 2005.	1
	Светски денови на словенечката литература, (<i>Svetovni dnevi slovenske literature</i>) – Проект на Центарот за словенечки јазик како втор/странски јазик – Љубљана, Р Словенија (на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ – Скопје) (дел од организацијата и преведувач), 2006.	1
	42. Seminar slovenskega jezika, literature in kulture; Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik – Univerza v Ljubljani. Љубљана, Р Словенија (3 – 14 јули 2006)	1
	Меѓународна летња школа српског језика, културе и историје „Научимо српски“ – Универзитет у Новом Саду. Нови Сад, Р Србија (14 јули – 4 август 2007)	1
	<i>HALS Workshop 4. Language ecologies: The Balkans and beyond</i> ” (12–13.3.2015), Хелсинки, Р Финска	1
	Онлајн работилница „Creating and Grading Assessments in Canvas“ на <i>Институтиот за критични јазици (Critical Languages Institute)</i> при <i>Државниот универзитет во Аризона (Arizona State University)</i> , САД (2.4.2021)	1
	Онлајн работилница за користењето на Zoom, Canvas и на други онлајн-ресурси и за оценувањето на Државниот универзитет во Аризона „Professional Development Webinar and Canvas/ASU Grading Training“ на <i>Институтиот за критични јазици (Critical Languages Institute)</i> при <i>Државниот универзитет во Аризона (Arizona State University)</i> , САД (17.5.2022)	1
	Работилница „Како да се учи јазик“ („How to Learn a Language“) на <i>Институтиот за критични јазици (Critical Languages Institute)</i> при <i>Државниот универзитет во Аризона (Arizona State University)</i> , САД (23.5.2023)	1
	Панел-дискусија „Справувањето со странцизмите при преведувањето“ (учесник/говорник) на Годишната конференција на ЗПРМ „Преводот, вештачката интелигенција и странцизмите“. Скопје: Хотел „Амбасадор“ (16 ноември 2024 г.)	1

Трибина „Македонистиката во светот“ (модератор/претседавач). LVII летна школа на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура. Хотел „Конгресен центар“ – Коњско, Охрид. (22.8.2024 г.)	1
<i>Poletna šola slovenskega jezika kot drugega in tujega jezika.</i> Maribor, Slovenija: Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru (2–6.9.2024 г.)	1
Работилница/обука за користење на дигиталните картотеки на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје (14.11.2024 г.)	1
Подготовка на нов предмет	
Подготовка на силабус и материјали за настава по предметот/програмата за Македонски јазик 101 на Државниот универзитет во Аризона (Arizona State University), САД (предавања + вежби)	1,5
Интерна скрипта од предавања/вежби	
Скрипта за дел од предметот Лексикологија и лексикографија (предавања на втор циклус студии)	4
Скрипта со вежби за почетно рамниште за потребите на лекторските вежби по македонски јазик на летните и на зимските школи на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура при УКИМ	3
Скрипта со вежби за средно рамниште за потребите на лекторските вежби по македонски јазик на летните и на зимските школи на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура при УКИМ	3
Скрипта со вежби и материјали за почетно рамниште за потребите на часовите за програмата по македонски јазик за странци на <i>Институтот за критични јазици (Critical Languages Institute)</i> при <i>Државниот универзитет во Аризона (Arizona State University)</i> , САД	3
Член на комисија за оцена или одбрана на докторски труд	
Член на комисија за оцена и за одбрана на докторскиот труд <i>Правилниот правила во текстовите на Јордан Хаџи Константиновиќ-Џиновиќ во споредба со неговите современици</i> од м-р Билјана Маринова (одбранет на 10.6.2025 г.)	0,7
Вкупно	235,46

*Интензивна настава што се одржува за време на летото (мај – јули), во рок од 7 седмици со вкупно 33 работни дена. Програмата е на ниво на студиска програма од два семестра (според регулативите на високото образование на САД и според програмата на Државниот универзитет во Аризона). Вкупниот фонд на часови, според американскиот систем е 4 часа (од по 60 мин.) дневно, односно 20 часа неделно, што одговара на 26,7 часа (од по 45 мин.) неделно, односно вкупен фонд за целата програма од 176 часа (од по 45 мин.).

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
	Учесник во национален научен проект	
	Јазикот на електронските медиуми на национално ниво во Република Македонија – Проект финансиран од Советот за радиодифузија на Р Македонија (учество во проектот: дел од организацијата, координатор) (2010)	3
	Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција (Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје) (2018 – сега).	3
	Учесник во меѓународен научен проект	
	<i>The Konikovo Gospel / Кониовско евангелие, Bibl. Patr. Alex. 268</i> – Проект-соработка меѓу Универзитетот во Хелсинки, Финска и Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Македонија. (2007–2008)	5
	<i>HALS Central Balkans (the region around lakes Ohrid and Prespa, in Macedonia, Albania, and Greece)</i> – Проект-соработка меѓу Универзитетот во Хелсинки, Финска и Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Македонија. (2015)	5
	Монографија	
	Јазикот на првите преводи на Новиот завет на современ македонски јазик напишани со грчко писмо. ISBN 978-608-4858-04-1, 978-608-220-058-3, Скопје: Пагома прес и Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, 2019.	8
	Нови согледби за стари текстови: Врски меѓу првите евангелски текстови на народен македонски јазик напишани со грчко писмо. ISBN 978-608-220-097-2, Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, 2025.	8
	Дел од монографија	
	Споредба на морфолошки и лексички план на неколку примери од Кониовското и Кулакиското евангелие. Во Поглед во минатото: Избрани теми од историјата на македонскиот писмен јазик. A historical survey of the Macedonian written language, 109–123. ISBN 978-608-4858-00-3, Скопје: „Пагома прес“. 2018.	4
	Дел од монографија објавен во странство	
	Review of Morphology and the Function of Morphological Categories in the Konikovo Gospel. (соавторство со Људмил Спасов) Bo <i>The Konikovo Gospel / Кониовско евангелие</i> , 325–362. ISBN 978-951-653-366-0, Helsinki: The Finnish Society of Sciences and Letters. 2008.	5,4
	The Dialect of the Konikovo Gospel in Comparison with the Enidže Vardar Dialect. (соавторство со Људмил Спасов и со Максим Каранфиловски) Bo <i>The Konikovo Gospel / Кониовско евангелие</i> , 313–324. ISBN 978-951-653-366-0, Helsinki: The Finnish Society of Sciences and Letters. 2008.	4,8
	On some lexical archaisms in the Boboshtica Gospel and the Boboshtica dialect. Bo <i>Slavica helsingiensia 49. In Search of the Center and Periphery: Linguistic Attitudes, Minorities, and Landscapes in the Central Balkans</i> . Maxim Makartsev & Max Walström (eds.), 125–136. Онлајн издание: https://blogs.helsinki.fi/slavica-helsingiensia/files/2019/11/sh49.pdf (пристапено на 23.6.2025) Helsinki: University of Helsinki. 2016.	6
	Стилизацијата во насока кон проширување на дијалектната база во Кониовското, Кулакиското и во Бобошчанското евангелие. Bo <i>Med didaktiko slovenskega jezika in poezijo: ob 80-letnici Jožeta Lipnika. Marko Jesenšek (ur.)</i> , 315–327. ISBN: 978-961-286-004-2, Maribor: Univerzitetna založba Univerze v Mariboru. 2017.	6

	<i>Рајко и Мурко</i> и уште неколку лексички особености на преводот на збирката раскази „Викајте ме Естебан“ од Лејла Каламуик од босански на македонски јазик. (соавторство со Катарина Ѓурчевска-Атанасовска). Во <i>Slavistična prepletanja 2. Gjoko Nikolovski, Natalija Ulčnik (eds.)</i> . 133–150. Онлајн издание: https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/685 (пристапено на 23.6.2025). Maribor: Univerzitetna založba Univerzitate v Mariboru. 2022.	5,4
	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank, MathSciNet (Mathematical Reviews), Zentralblatt fur Mathematik и Реферативный журнал "Математика" или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование	
	Споредбен преглед на сврзниците во преводите на Новиот завет на современ македонски јазик напишани со грчко писмо. Во <i>Филолошки студии/Philological studies</i> , Том 17, бр. 1, 102–123. Бази: EBSCO, CEEOL, RINC, PROQUEST, GALE. Онлајн издание: https://journals.ukim.mk/index.php/philologicalstudies/article/view/221/152 (пристапено на 23.6.2025) Скопје: Институт за македонска литература. 2019.	5
	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови	
	Стилизацијата во насока кон повисок (библиски) стил во Кониовското, Кулаиското и во Бобошчанското евангелие. Во <i>Македонски јазик LXIX</i> , 51–63. Онлајн издание: http://imj.ukim.edu.mk/CMS/Upload/dokumenti/MJ%202018%20(1).pdf (пристапено на 23.6.2025) Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“. 2018.	5
	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД	
	La stylisation dans les traductions du Nouveau Testament en langue vernaculaire macédonienne moderne, au XIXe siècle. Во <i>Sociétés Plurielles. S'Expatrier</i> . Онлајн издание: https://societes-plurielles.episciences.org/8424/pdf (пристапено на 23.6.2025). Paris: Presses de l'INALCO. Франција. 2021.	5
	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји	
	Лекторатот по македонски јазик во Париз, Република Франција – искуства, состојби, перспективи. Во <i>Зборник на трудови од Меѓународната научна конференција „Унапредување на славјанскиот и корџанскиот на македонскиот стандарден јазик – Рацин и македонскиот</i>	5

	јазик“ (Велес, 14 – 15 јуни 2018 г.). 99–112. Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“. 2019.	
	(Анти)традицискиот пристап во преводите на Новиот завет на современ македонски јазик од 19 век напишани со грчко писмо (јазични согледувања). Во <i>Зборник на трудови од научниот собир „ФOLKЛОР - ТРАДИЦИЈА - ЈАЗИК“</i> , 291–307. Онлајн издание: http://imj.ukim.edu.mk/CMS/Upload/dokumenti/folklor_compressed.pdf (пристапено на: 23.6.2025) Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“. 2019.	5
	Odjeci Deklaracije o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika u SR Makedoniji. Во <i>Zbornik radova s Međunarodnoga znanstvenog skupa Zadarski filološki dani 7 održanoga u Zadru i Biogradu na Moru 22. i 23. rujna 2017.</i> (соавторство со Људмил Спасов и со Игор Дворшкак) 79–94. Онлајн издание: https://kroatistika.unizd.hr/Portals/8/ZFD/Zbornik_ZFD_7%20%282%29.pdf (пристапено на: 23.6.2025) Zadar: Sveučilište u Zadru. 2019	4
	Именувањето на Исус Христос во преводите на Новиот завет на современ македонски јазик од втората половина на 19 в. Во <i>Зборник на трудови од Меѓународната научна конференција „Јазикот и културата – состојби и предизвици“</i> . 17–29. Онлајн издание: http://imj.ukim.edu.mk/CMS/Upload/Other/Јазикот%20и%20културата%20-%20состојби%20и%20предизвици%202018.pdf (пристапено на: 23.6.2025) Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“. 2019.	5
	Преглед на најчестите глаголки форми за изразување на минатоста во првите преводи на Новиот завет на современ македонски јазик напишани со грчко писмо. Во <i>Зборник на трудови од Меѓународната научна конференција „Македонскиот јазик – извор на филолошки и на културолошки истражувања“</i> . 11–24. Онлајн издание: http://imj.ukim.edu.mk/CMS/Upload/Other/Македонскиот%20јазик%20=%20извор%20на%20филолошки%20и%20на%20културолошки%20истражувања%202019.pdf (пристапено на: 23.6.2025) Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“. 2020.	5
	Зошто стилизација? (Павел Божигропски како <i>втора рака</i> во Кониовското евангелие). Во <i>Зборник на трудови од XLVI меѓународна научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура. (Охрид, 23 – 24 август 2019 г.)</i> . 263–278. Онлајн издание: https://ukim.edu.mk/wp-content/uploads/2025/04/2019-52_seminar-46_mnk.pdf (пристапено на: 23.6.2025) Скопје: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. 2020.	5
	Сегашниот партицип со приложка функција во англискиот и неговите корелати во македонскиот јазик. (соавторство со Катарина Ѓурчевска-Атанасовска) Во <i>Зборник на трудови од Научниот собир „Претходниците како современици. Македонскиот јазик во споредбениите лингвистички истражувања“</i> . 155 – 166. Онлајн издание: http://imj.ukim.edu.mk/CMS/Upload/2.%20ПРЕТХОДНИЦИТЕ%20КАКО%20СОВРЕМЕНИЦИ%20МАКЕДОНСКИОТ%20ЈАЗИК%20ВО%20СПОРЕДБЕНИТЕ%20ЛИНГВИСТИЧКИ%20ИСТРАЖУВАЊА.pdf (пристапено на: 23.6.2025) Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“. 2020.	4,5
	Македонскиот јазик како странски – <i>настава со физичко присуство</i> наспрема <i>настава од далечина</i> (искуства, предизвици и перспективи). Во <i>Зборник на трудови од Меѓународната научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни истражувања (дома и надвор)“</i>	5

	(20–21 октомври 2020 г.). 29–40. Онлајн издание: http://imj.ukim.edu.mk/CMS/Upload/1.%20Македонскиот%20јазик%20и%20звор%20на%20научни%20истражувања%20(дома%20и%20надвор)%202020.pdf (пристапено на: 23.6.2025) Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“. 2021.	
	Уште еден поглед кон авторството на преводот на Кониовското евангелие од грчки на македонски јазик. (соавторство со Људмил Спасов и Далибор Јовановски) Во <i>Зборник на трудови од VI меѓународна научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни истражувања“</i> (20 – 21 октомври 2021 г.). 165–172. Онлајн издание: http://imj.ukim.edu.mk/CMS/Upload/МАКЕДОНСКИОТ%20ЈАЗИК%20-%20ИЗВОР%20НА%20НАУЧНИ%20ИСТРАЖУВАЊА%202022%20pdf.pdf (пристапено на: 23.6.2025) Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“. 2022.	4
	Глаголскиот прилог во расказите „Лозје“ и „Потез“ на Блаже Конески и неговите еквиваленти во преводите на англиски јазик. (соавторство со Катарина Ѓурчевска-Атанасовска). Во <i>Зборник на трудови од Меѓународниот научен собир „100 години Блаже Конески и 75 години Филолошки факултет“</i> . 139–146. Онлајн издание: https://flf.ukim.mk/wp-content/uploads/2023/03/100-godini-Koneski-1.3..pdf (пристапено на 23.6.2025) Скопје: Филолошки факултет „Блаже Конески“, УКИМ. 2023.	4,5
	Ивентарот на глаголските форми во македонскиот јазик низ призмата на Конески (1967) и на Лант (1952). (соавторство со Андријана Павлова). Во <i>Зборник на трудови од VII меѓународна научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни истражувања“</i> (19 – 20 октомври 2022 г.). 131–138. Онлајн издание: http://imj.ukim.edu.mk/CMS/Upload/МАКЕДОНСКИОТ%20ЈАЗИК ИЗВОР%20НА%20НАУЧНИ%20ИСТРАЖУВАЊА 2023.pdf (пристапено на: 23.6.2025) Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“. 2023.	4,5
	За експресивната лексика во драмите на Горан Стефановски и за нејзините еквиваленти во преводите на англиски јазик. (соавторство со Катарина Ѓурчевска-Атанасовска) Во <i>Зборник на трудови од XI меѓународна научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура. (Охрид, 1 – 3 септември 2023 г.)</i> . 232–244. Онлајн издание: https://ukim.edu.mk/wp-content/uploads/2024/10/zbornik_50_megjunarodna_naucna_konferencija.pdf (пристапено на: 23.6.2025) Скопје: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“. 2024.	4,5
	Минатото неопределено време во „За македонските работи“ од Крсте Мисирков. (соавторство со Андријана Павлова и Марија Антевска). Во <i>Зборник на трудови од VIII меѓународна научна конференција „Крсте Мисирков и македонскиот јазик – извор на научни истражувања“</i> (28 – 29 јуни 2024 г.). Том 1. 25–34. Онлајн издание: http://imj.ukim.edu.mk/CMS/Upload/1.%20Крсте%20Мисирков%20и%20Македонскиот%20јазик%20-%20ИЗВОР%20НА%20НАУЧНИ%20ИСТРАЖУВАЊА%20I.pdf (пристапено на: 23.6.2025) Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“. 2024.	4
	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание	
	Именувањето на Исус Христос во преводите на Новиот завет на современ македонски јазик од втората половина на 19 в. Во <i>Македонистика</i> , бр. 20. 3–43. Онлајн издание:	3

	http://imj.ukim.edu.mk/CMS/Upload/1.%20Македонистика%2020.pdf (пристапено на: 23.6.2025) Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“. 2021.	
	Македонскиот јазик како сѝрански – наѕава во живо наѕрема наѕава на далечина (искусѕва, ѕредизвици и ѕерѕекѕиви). Во Македонистика, бр. 20. 45–106. Онлајн издание: http://imj.ukim.edu.mk/CMS/Upload/1.%20Македонистика%2020.pdf (пристапено на: 23.6.2025) Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“. 2021.	3
	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир	
	Врски меѓу Кониовското евангелие и ениевардарскиот говор. (соавторство со Максим Каранфиловски и со Људмил Спасов) Во <i>Реферати од научниот Меѓународен македонистички собир (29–31 август 2008)</i> , 167–175. Скопје: Филолошки факултет „Блаже Конески“. 2010.	1,6
	Споредба на морфолошки и лексички план на неколку примери од Кониовското и Кулакиското евангелие. Во <i>Зборник на трудови од Шесттиот научен собир на млади македонисти (18–20 декември, 2008)</i> , 105–122. Скопје: Филолошки факултет „Блаже Конески“. 2010.	2
	Македонскиот јазик и македонскиот идентитет. Во <i>Зборник на трудови од научниот собир „Стандарднојазичната норма и македонскиот јазик. Јазикот и идентитетот“</i> , 27–35. Онлајн издание: http://imj.ukim.edu.mk/CMS/Upload/dokumenti/kn-20.pdf (пристапено на 23.6.2025) Скопје: ИМЈ „Крсте Мисирков“. 2011.	1,6
	Паралели во однос на удвојувањето на директниот и на индиректниот предмет меѓу словенечкиот резиски дијалект и некои македонски периферни дијалекти. Во <i>Зборник на трудови од Седмиот научен собир на млади македонисти (14–16 октомври, 2010)</i> , 11–21. Скопје: Филолошки факултет „Блаже Конески“. 2016.	2
	Бележењето на редукцијата на неакцентираниите вокали во Кулакиското и во Трлиското евангелие во споредба со Кониовското евангелие. Во <i>Зборник на трудови од Осмиот научен собир на млади македонисти (16–18 мај, 2013)</i> , 13–26. Скопје: Филолошки факултет „Блаже Конески“. 2016.	2
	Труд објавен во зборник на трудови на в.о. установа	
	Јазикот на електронските медиуми на национално ниво во Република Македонија — Фонетско-фонолошко (функционално) рамниште; правопис и правоговор. (соавторство со Људмил Спасов и Катерина Митиќ) Во <i>Годишник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, Том 44–46</i> , 61–76. Скопје: Правен факултет „Јустинијан Први“. 2010.	1,6
	Јазикот и идентитетот — истражување на современото гледиште спроведено врз примерот на тројца зборуваачи на македонскиот јазик од Бобошчица (Boboshticë) и од Шестево (Sidirochori). (соавторство со Људмил Спасов, со Елизабета Бандиловска-Ралповска и со Милица Петрушевска) Во <i>Зборник во чест на проф. д-р Радмила Угринова-Скаловска по повод деведесетгодишнината од раѓањето</i> , 219–229. Скопје: Филолошки факултет „Блаже Конески“. 2016	1,2
	Споредбен преглед на предлозите во преводите на Новиот завет на современ македонски јазик напишани со грчко писмо. Во <i>Зборник во чест на проф. д-р Људмил Спасов — по повод 70 години од неговото раѓање</i> . (меѓународен одбор од повеќе од 3 земји, рецензирани трудови) 165–180. Скопје: Филолошки факултет „Блаже Конески“, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, УКИМ. 2022	2

	Од Божигропски до Мисирков. Од стилизација до стандардизација на македонскиот јазик. Во <i>Зборник – предавања на LVI летна школа на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура</i> (17. – 31.8.2023г.). 97–117. Онлајн издание: https://ukim.edu.mk/wp-content/uploads/2024/10/zbornik - predavanja na 56 letna sskola.pdf Скопје: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. 2024.	2
	Рецензија на монографија во странство	
	„Slavistična prepletanja 4“, Gjoko Nikolovski (ur.), Natalija Ulčnik (ur.) Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta. (2022) Онлајн издание: https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/698 (пристапено на 16.10.2023 г.)	1
	„Slavistična prepletanja 5“, Gjoko Nikolovski (ur.), Natalija Ulčnik (ur.) Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta. (2024) Онлајн издание: https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/871 (пристапено на 11.4.2024 г.)	1
	Рецензија на научен/стручен труд	
	„Социјалните медиуми во контекст на јазичната писменост на младите“ од Јасмина Јовановска и Елизабета Бандиловска во „Македонистика 21“ (2022) на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, стр. 85–140.	0,2
	„Речник на интересни мијачки и бошпачки зборови“ од Слободан Шошкоски и Македонка Додевска во „Македонистика 22“ (2023) на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, стр. 53–128.	0,2
	„Библиографија од областа на стилистиката на македонскиот јазик“ од Александра Ѓуркова и Лидија Тантуровска во „Македонистика 23“ (2024) на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, стр. 73–114.	0,2
	<i>Зборник на трудови од Меѓународната научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни истражувања (дома и надвор)“ (20–21 октомври 2020 г.).</i> Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“. 2021. – рецензент на 8 труда.	1,4
	<i>Зборник во чест на проф. д-р Људмил Сисасов – по повод 70 години од неговото раѓање.</i> (меѓународен одбор од повеќе од 3 земји, рецензирани трудови). 2022. Скопје: Филолошки факултет „Блаже Конески“, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, УКИМ. 2022 – рецензент на 9 труда.	1,8
	<i>Зборник на трудови од VI меѓународна научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни истражувања“ (20 – 21 октомври 2021 г.).</i> Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“. 2022 – рецензент на 9 труда.	1,8
	<i>Зборник на трудови од VII меѓународна научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни истражувања“ (19 – 20 октомври 2022 г.).</i> Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“. 2023. – рецензент на 6 труда.	1,2
	<i>Зборник на трудови од VIII меѓународна научна конференција „Крсте Мисирков и македонскиот јазик – извор на научни истражувања“ (28 – 29 јуни 2023г.).</i> Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“. 2024. – рецензент на 10 труда.	2
	Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество	
	<i>Од Божиџропски до Мисирков. Од стилизација до стандардизација на македонскиот јазик.</i> – предавање на LVI летна школа на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура. Хотел „Конгресен центар“ – Коњско, Охрид. (28.8.2023 г.)	2

	Одржано предавање по покана на референтен странски универзитет	
	<i>Македонската азбука и Кониовската евангелија (1852) / Das mazedonische Alphabet und das "Evangelium von Konikovo"</i> Предавање одржано на 12.4.2011 на Institut für Slawistik a.d. Karl-Franzens-Universität Graz Ästhetik des Stils (B/K/S). 2011.	3
	<i>Презентација на Кониовската евангелија</i> на Факултетот за странски јазици и литература при Универзитетот во Букурешт, Романија – 13.3.2013 г. (во соработка со: Људмил Спасов, Елка Јачева-Улчар, Максим Каранфиловски, Марија Чичева-Алексиќ). 2013.	3
	Language and identity – historical perspectives on a case study of two Macedonian language speakers from Boboshchitsa (Boboshticë) and Kostur (Kastoria). (во соработка со Људмил Спасов, Милица Петрушевска и Елизабета Ралповска) Во рамки на „HALS Workshop 4. Language ecologies: The Balkans and beyond“ (12–13.3.2015, Хелсинки, Р Финска). 2015.	3
	On some lexical archaisms in the Boboshtica Gospel and the Boboshtica dialect Во рамки на „HALS Field Seminar 3“ (13–14.11.2015, Хелсинки, Р Финска). 2015.	3
	<i>The Boboshtica Dialect – One of the Most Archaic (and Most Innovative) Slavic Dialects Going Extinct</i> – предавање на Центарот за јазични истражувања при Филозофскиот факултет на Универзитетот во Ријека, Хрватска. Онлајн настан одржан на „Зум“. (11.3.2021 г.)	3
	<i>La stylisation dans les traductions du Nouveau Testament en langue vernaculaire macédonienne moderne, au XIXe siècle.</i> Colloque international « Les journées macédoniennes ». Les études macédoniennes : une discipline rare. Paris: INALCO. (30.11.2022 г.).	3
	„Ојсцената лексика во збирката раскази Мојот маж на Румена Буџаровска и нејзините еквиваленти во преводот на словенечки јазик/ <i>Obscena leksika v makedonski zbirki pripovedi Moj mož</i> avtorice Rumene Bužarovske in njeni ustrezniki v slovenskem prevodu“. (во соработка со Ѓоко Николовски). Slovenščina na prvi pogled: Poletna šola slovenskega jezika kot drugega in tujega jezika. Maribor, Slovenija: Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru (5.9.2024 г.)	3
	Учество на научен/стручен собир со реферат	
	усна презентација: <i>Меѓународен македонистички собир</i> . Охрид: Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје. (29 – 31 август 2008 г.)	1
	усна презентација: <i>Шестти научен собир на млади македонисти</i> . Скопје: Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје. (18 – 20 декември, 2008 г.)	1
	усна презентација: <i>Научен собир „Стандарднојазичната норма и македонскиот јазик. Јазикот и идентитетот“</i> . Скопје: ИМЈ „Крсте Мисирков“ – Скопје. (15.4.2010 г.)	1
	усна презентација: <i>Седми научен собир на млади македонисти</i> . Скопје: Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје. (14 – 16 октомври, 2010 г.)	1
	усна презентација: <i>Осми научен собир на млади македонисти</i> . Скопје: Филолошки факултет „Блаже Конески“. Скопје: ИМЈ „Крсте Мисирков“ – Скопје. (16 – 18 мај, 2013 г.)	1
	усна презентација: <i>Međunarodni znanstveni skup Zadarski filološki dani 7.</i> Zadar-Biokovo, R Hrvatska: Univerzitet u Zadru, Odjel za kroatistiku i slavistiku. (22 – 23 септември, 2017 г.)	1
	усна презентација: <i>Меѓународен научен собир „Денови на Благоја Корубин“</i> . Фолклор – традиција – јазик. Скопје: ИМЈ „Крсте Мисирков“ – Скопје. (17 – 18 мај 2018 г.)	1

усна презентација: Меѓународна научна конференција „Унапредување на сѐаашуош и корѝуош на македонскиот сѐандарден јазик – Рацин и македонскиот јазик“. Велес: Совет за македонски јазик при Владата на РМ, ИМЈ. (14 – 15 јуни 2018 г.)	1
усна презентација: Меѓународна научна конференција „Јазикот и културата – сосѝојби и ѝредизвици“. Скопје: ИМЈ „Крсте Мисирков“ – Скопје. (6 – 7 ноември 2018 г.)	1
усна презентација: Меѓународен научен собир „Денови на Блаѝоја Корубин 2019“. Скопје: ИМЈ „Крсте Мисирков“ – Скопје. (27 – 28 мај 2019 г.)	1
усна презентација: 46. Меѓународна научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, лиѝерашѝура и кулшѝура. Хотел „Конгресен центар“ – Коњско, Охрид. (23 – 24 август 2019 г.)	1
усна презентација: Меѓународна научна конференција „Македонскиот јазик – извор на филолошки и на кулшѝуролошки исѝражувања“. Скопје: ИМЈ „Крсте Мисирков“ – Скопје. (13 – 14 ноември 2019 г.)	1
усна презентација: Меѓународна научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни исѝражувања (дома и надвор)“. Скопје: ИМЈ „Крсте Мисирков“ – Скопје. (20 – 21 октомври 2020 г.)	1
усна презентација: 4. mednarodna znanstvena konferenca Slavistični znanstveni premisleki «Izzivi slavistike v 21. stoletju». Онлајн учество. Maribor: Univerzitetna založba Univerzitate v Mariboru. (13 – 15 мај 2021 г.)	1
усна презентација: VI меѓународна научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни исѝражувања“. Крани и Скопје: ИМЈ „Крсте Мисирков“ – Скопје. (20 – 21 октомври 2021 г.)	1
усна презентација: Меѓународен научен собир „100 ѝодини Блаже Конески и 75 ѝодини Филолошки факулѝетѝ“. Скопје: Филолошки факултет „Блаже Конески“, УКИМ. (13–14 декември 2021 г.)	1
усна презентација: VII меѓународна научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни исѝражувања“. Скопје: ИМЈ „Крсте Мисирков“ – Скопје. (19 и 20 октомври 2022 г.)	1
усна презентација: Меѓународен научен собир „Од збор до речник“ – Денови на Блаѝоја Корубин. Скопје: ИМЈ „Крсте Мисирков“ – Скопје. (4 и 5 мај 2023 г.)	1
усна презентација: VIII меѓународна научна конференција „Крсѝе Мисирков и македонскиот јазик – извор на научни исѝражувања“. Скопје: ИМЈ „Крсте Мисирков“ – Скопје. (28 и 29 јуни 2023 г.)	1
усна презентација: L меѓународна научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, лиѝерашѝура и кулшѝура. Хотел „Конгресен центар“ – Коњско, Охрид. (1 – 3 септември 2023 г.)	1
усна презентација: Меѓународен научен собир „Македонскиот јазик во свешѝлинашѝа на семанѝичкишѝе ѝроучувања“ – Денови на Блаѝоја Корубин. Скопје-Делчево: ИМЈ „Крсте Мисирков“ – Скопје. (30 и 31 мај 2024 г.)	1
усна презентација: IX меѓународна научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни исѝражувања“. Скопје: ИМЈ „Крсте Мисирков“ – Скопје. (16 и 17 октомври 2024 г.)	1
усна презентација: Меѓународна научна конференција Македонскиот јазик – 80 ѝодини од кодификацијашѝа. Скопје: Филолошки факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (6 и 7 мај 2025 г.)	1
Апстракт објавен во зборник на конференција	
Именувањето на Исус Христос во преводите на Новиот завет на современ македонски јазик од втората половина на 19 в. (апстракт) Во Зборник на апстракти на трудовите од Меѓународната научна конференција	1

	„Јазикот и културата – состојби и предизвици“. 6. компакт-диск и онлајн издание: http://imj.ukim.edu.mk/CMS/Upload/АПСТРАКТИ%20„ЈАЗИКОТ%20И%20КУЛТУРАТА“,%202018%20-%20компактен%20диск.pdf / http://imj.ukim.edu.mk/mk/Изданија/Компакт-дискови.aspx (пристапено на 23.6.2025) Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“. 2019.	
	Преглед на најчестите глаголски форми за изразување на минатоста во првите преводи на Новиот завет на современ македонски јазик напишани со грчко писмо. (апстракт) Во <i>Зборник на ајспракти на трудови од Меѓународната научна конференција „Македонскиот јазик – извор на филолошки и на културолошки истражувања“</i> . компакт-диск. Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“. 2019.	1
	Македонскиот јазик како странски – <i>настава со физичко присуство</i> наспрема <i>настава на далечина</i> (искуства, предизвици и перспективи) (апстракт). Во <i>Зборник на ајспракти на трудовите од Меѓународната научна конференција „Македонскиот јазик – извор на филолошки и на културолошки истражувања“</i> . 5. Онлајн издание: http://imj.ukim.edu.mk/CMS/Upload/dokumenti/konferencija/АПСТРАКТИ%20%20-%20%20Конференција%20ИМЈ%202020.pdf (пристапено на 23.6.2025) Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“. 2020.	1
	<i>Рајко и Мирко</i> и уште неколку лексички особености на преводот на збирката раскази „Викајте ме Естебан“ од Лејла Каламуик од босански на македонски јазик (апстракт). (соавторство со Катарина Ѓурчевска-Атанасовска) Во 4. mednarodna znanstvena konferenca Slavistični znanstveni premisleki «Izzivi slavistike v 21. stoletju (Zbornik povzetkov)». 21. Онлајн издание: https://izzivislavistike.wixsite.com/szp4/povzetki (пристапено на 23.6.2025 г.). Maribor: Univerzitetna založba Univerzite v Mariboru. 2021.	1
	Јазици и идентитети на просторот на Југоисточна Европа (проширен апстракт). (соавторство со Људмил Спасов и со Елена Јованова-Грујовска) Во <i>XVIIe Congrès international (extraordinaire) des slavistes (Livre des résumés)</i> . Онлајн издание: https://mks-paris.sciencesconf.org/data/pages/Linguistique_1.1_1_9.pdf (пристапено на 23.6.2025). Paris: Comité International des Slavistes. 2025.	1
	Приказ/хроника	
	Хроника: „VII научен собир на млади македонисти (14.10. – 16.10.2010)“. Во <i>Годишен зборник, книџа 36</i> , 525–524. Скопје: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“. Филолошки факултет „Блаже Конески“. 2010.	1
	Приказ: „The Konikovo Gospel / Кониовско евангелие Bibl. Patr. Alex. 268“. Во <i>Годишен зборник, книџа 36</i> , 491–494. Скопје: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“. Филолошки факултет „Блаже Конески“. 2010.	1
	Приказ: Rosanna Benacchio: Вид и категорија вежливости в славянском императиве. Otto Sagner, München – Berlin 2010. (соавторство со Људмил Спасов) Во <i>Македонски јазик LXII</i> , 198–199. Онлајн издание: http://imj.ukim.edu.mk/CMS/Upload/mj2011.pdf (пристапено на 23.6.2025) Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“. 2011.	0,8
	Напис/хроника: Отворени денови на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје (5 – 9 ноември 2018 г.). Во <i>Универзитетски весник, број 208, ноември 2018</i> , 12–14. Онлајн издание: https://archive.ukim.edu.mk/dokumenti_m/vesnik/208.pdf (пристапено на 23.6.2025) Скопје: Универзитет „Кирил и Методиј“ во Скопје. 2018.	1

	Хроника: Отворени денови на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје (5 – 9 ноември 2018 г.). Во <i>Македонски јазик</i> <i>LXIX</i> , 235–236. Онлајн издание: http://imj.ukim.edu.mk/CMS/Upload/dokumenti/MJ%202018%20(1).pdf (пристапено на 23.6.2025) Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“. 2018.	1
	Приказ: Поглед во минатото: Избрани теми од историјата на македонскиот писмен јазик; A historical survey of the Macedonian written language (Људмил Спасов, Пагома, Скопје 2018). Во <i>Македонски јазик</i> <i>LXIX</i> , 201–204. Онлајн издание: http://imj.ukim.edu.mk/CMS/Upload/dokumenti/MJ%202018%20(1).pdf (пристапено на 23.6.2025) Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“. 2018.	1
	Напис/хроника: Македонскиот јазик на Државниот универзитет во Аризона, Темпи, САД. Во <i>Универзитетски весник, број 216, јули 2019</i> , 6–7. Онлајн издание: https://archive.ukim.edu.mk/dokumenti_m/vesnik/216.pdf (пристапено на 23.6.2025) Скопје: Универзитет „Кирил и Методиј“ во Скопје. 2019.	1
	Хроника: Отворени денови на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје (11 – 15 ноември 2019 г.). Во <i>Македонски јазик</i> <i>LXX</i> , 189–191. Онлајн издание: http://imj.ukim.edu.mk/CMS/Upload/dokumenti/Македонски%20јазик%202019%20со%20УДК.pdf (пристапено на 23.6.2025) Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“. 2019.	1
	Хроника: LII летна школа (Охрид, 4 – 23 август 2019 г.) и XLVI Меѓународна научна конференција – лингвистика (Охрид, 23 и 24 август 2019 г.) на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура. Во <i>Македонски јазик</i> <i>LXX</i> , 183–186. Онлајн издание: http://imj.ukim.edu.mk/CMS/Upload/dokumenti/Македонски%20јазик%202019%20со%20УДК.pdf (пристапено на 23.6.2025) Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“. 2019.	1
	Хроника: LIII летна школа на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура (17 – 28 август 2020 г.). Во <i>Македонски јазик</i> <i>LXXI</i> , 187–190. Онлајн издание: http://imj.ukim.edu.mk/CMS/Upload/dokumenti/Македонски%20јазик%202020%20-%202019.11.2020.pdf (пристапено на 23.6.2025) Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“. 2020.	1
	Хроника: Отворени денови на Институтот за македонски јазик (19–22 октомври 2020 г.). Меѓународна научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни истражувања (дома и надвор)“ (20–21 октомври 2020 г.). Во <i>Македонски јазик</i> <i>LXXI</i> , 199–203. Онлајн издание: http://imj.ukim.edu.mk/CMS/Upload/dokumenti/Македонски%20јазик%202020%20-%202019.11.2020.pdf (пристапено на 23.6.2025) Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“. 2020.	1
	Хроника: LIV летна школа на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура (15 август – 2 септември 2021 г.). Во <i>Македонски јазик</i> <i>LXXII</i> , 175–177. Онлајн издание: http://imj.ukim.edu.mk/CMS/Upload/dokumenti/mak=jaz=spisanie/Македонски%20јазик%202021%20.pdf (пристапено на 23.6.2025) Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“. 2021.	1
	Хроника: Отворени денови на Институтот за македонски јазик (18–22 октомври 2021 г.). VI меѓународна научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни истражувања“ (20–21 октомври 2021 г.). Во <i>Македонски јазик</i> <i>LXXII</i> , 179–183. Онлајн издание: http://imj.ukim.edu.mk/CMS/Upload/dokumenti/mak=jaz=spisanie/Маке	1

	донски%20јазик%202021%20.pdf (пристапено на 23.6.2025) Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“. 2021.	
	Приказ: „J•A•C. ГОДИНИ ПЛОДНИ“ од Људмил Спасов. Во <i>Македонски јазик LXXIII</i> . 233–234. Онлајн издание: http://imj.ukim.edu.mk/CMS/Upload/1.%20Македонски%20јазик%202022.pdf (пристапено на 23.6.2025) Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“. 2022.	1
	Хроника: Отворени денови на Институтот за македонски јазик (17–21 октомври 2022 г.). VII меѓународна научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни истражувања“ (19–20 октомври 2022 г.). Во <i>Македонски јазик LXXIII</i> . 239–243. Онлајн издание: http://imj.ukim.edu.mk/CMS/Upload/1.%20Македонски%20јазик%202022.pdf (пристапено на 23.6.2025) Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“. 2022.	1
	Приказ: Зборник на предавања од LIV летна школа на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура. Во <i>Зборник – предавања на LV летна школа на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура</i> (17.8. – 2.9.2022 г.). 37–41. Онлајн издание: https://ukim.edu.mk/wp-content/uploads/2025/04/2022-55_seminar-predavanja.pdf (пристапено на 23.6.2025) Скопје: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. 2023	1
	Вкупно	238,2

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
	Учество во промотивни активности на факултетот/институтот	
	Учество во промотивните активности на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје во рамките на Отворените денови на Институтот за македонски јазик 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023 и 2024 г. (7 x 0,5)	3,5
	Гостување/интервју на радио и ТВ-емисии, во пишани медиуми и во документарни програми (17 x 0,5)	8,5
	Стручна редакција на книга на македонски јазик	
	Крисанта Јанкула. Поезија и проза од мојот крај (Долна Преспа, Република Албанија). Скопје: Филолошки факултет „Блаже Конески“, 2009.	1
	Промоција на научен труд/книга/зборник на трудови	
	Промотор на <i>Зборникот на трудови од Четвртиот симпозиум на филолошка конференција „Како си ми?“</i> (14.4.2018, Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје) и на <i>Зборникот на трудови од Деветиот научен собир на млади македонисти</i> (12. и 13.5.2016, Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје); Охрид, 27.6.2018 (во рамките на 51. Меѓународна летна школа за македонски јазик, литература и култура). 2018.	1
	Промотор на книгата <i>„Поезија и проза од мојот крај (Долна Преспа, Република Албанија)“</i> од Крисанта Јанкула (редакција: Љ. Спасов, Б. Арсов) 2009, Скопје: Филолошки факултет „Блаже Конески“ – 29.11.2018 г., Корча, Р Албанија. 2018.	1
	Промотор на книгата <i>„Појед во минатото: Избрани теми од историјата на македонскиот писмен јазик; A historical survey of the Macedonian written language“</i> (Људмил Спасов, Пајома, Скопје 2018) – 10.5.2019 г., Небрегово. 2019.	1

	Промотор на <i>Зборникот на предавања од LIV летна школа на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура</i> . Хотел „Конгресен центар“, Охрид (19.8.2022 г.)	1
Дејности од поширок интерес		
	Член на уредувачки одбор на списание/зборник на трудови	
	Уредник на трудовите од лингвистичката секција во <i>Зборникот на трудови од XLVI меѓународна научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура</i> . (Охрид, 23 – 24 август 2019 г.). Скопје, 2020.	1
	Член на Меѓународниот уредувачки одбор на <i>Зборникот на трудови од Меѓународната научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни истражувања (дома и надвор)“ (20–21 октомври 2020 г.)</i> Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, 2021 г.	1
	Член на Меѓународниот уредувачки одбор на <i>Зборникот на трудови од VI меѓународна научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни истражувања (дома и надвор)“ (20–21 октомври 2021 г.)</i> Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, 2022 г.	1
	„Македонистика“ бр. 21 – списание на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, 2022 г.	1
	Член на Меѓународниот уредувачки одбор на <i>Зборникот на трудови од VII меѓународна научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни истражувања“ (19 и 20 октомври 2022 г.)</i> Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, 2023.	1
	„Македонистика“ бр. 22 – списание на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, 2023 г.	1
	Член на Меѓународниот уредувачки одбор на <i>Зборникот на трудови од VIII меѓународна научна конференција „Крсте Мисирков и македонскиот јазик – извор на научни истражувања“ (28 и 29 јуни 2023 г.)</i> . Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, 2024 г.	1
	„Македонистика“ бр. 23 – списание на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, 2024 г.	1
	„Македонистика“ бр. 24 – списание на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, 2025 г.	1
	Член на уредувачкиот одбор на изданието „Споменица 70 години ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков – Скопје“. 2023.	1
	Претседател на организациски или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	
	Координатор на лингвистичката секција на XLVI меѓународна научна конференција на <i>Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура</i> . (23 – 24 август 2019 г.). Хотел „Конгресен центар“ – Охрид.	2
	Член на организациски или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	
	Член на Меѓународниот организациски одбор на <i>Меѓународната научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни истражувања (дома и надвор)“</i> на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје (20 и 21 октомври 2020 г.)	1

Член на Меѓународниот организациски одбор на VI меѓународна научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни истражувања“ на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје (20 и 21 октомври 2021 г.)	1
Член на Меѓународниот организациски одбор на конференцијата по повод 100-годишнината од раѓањето на Благоја Корубин „Благоја Корубин – втемелувач на македонскиот стандарден јазик. Јазикот во практиката“ (19.10.2021 г.)	1
Член на Меѓународниот организациски одбор на VII меѓународна научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни истражувања“ на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје (19 и 20 октомври 2022 г.)	1
Член на Меѓународниот организациски одбор на VIII меѓународна научна конференција „Крсте Мисирков и македонскиот јазик – извор на научни истражувања“ на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје (28 и 29 јуни 2023 г.)	1
Член на Меѓународниот организациски одбор на IX меѓународна научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни истражувања“ на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје (16 и 17 октомври 2024 г.)	1
Член на Меѓународниот организациски одбор на X меѓународна научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни истражувања“ на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје (12 и 13 ноември 2025 г.)	1
Член на организациски или програмски одбор на научен/стручен собир	
Член на Организацискиот одбор на 3. Ошворени денови на ИМЈ „Крсте Мисирков“ – Скопје, 2018 г. (5–9.11.2018 г.)	0,5
Член на Организацискиот одбор на 4. Ошворени денови на ИМЈ „Крсте Мисирков“ – Скопје, 2019 г. (11–15.11.2019 г.)	0,5
Член на Организацискиот одбор на 5. Ошворени денови на ИМЈ „Крсте Мисирков“ – Скопје, 2020 г. (19–22.10.2020 г.)	0,5
Член на Организацискиот одбор на 6. Ошворени денови на ИМЈ „Крсте Мисирков“ – Скопје, 2021 г. (18–22.10.2021 г.)	0,5
Член на Организацискиот одбор на 7. Ошворени денови на ИМЈ „Крсте Мисирков“ – Скопје, 2022 г. (17–21.10.2022 г.)	0,5
Член на Организацискиот одбор на 8. Ошворени денови на ИМЈ „Крсте Мисирков“ – Скопје, 2023 г. (26–30.6.2023 г.)	0,5
Член на Организацискиот одбор на 9. Ошворени денови на ИМЈ „Крсте Мисирков“ – Скопје, 2024 г. (14–18.10.2024 г.)	0,5
Член на Организацискиот одбор за одбележување на јубилејот 70 години од основањето на Институтот за македонски јазик. 2023 г.	0,5
Државна награда за научни постигнувања и уметнички постигнувања	
Награда „Успешни млади“ од претседателот на РС Македонија за најдобар млад научник од областа на хуманистичките науки за 2019 г. (доделена на 23.12.2020 г.)	5
Студиски престој во странство (до 3 месеца)	
Pedagoška (filozofska) fakulteta Univerze v Mariboru – Марибор, Р Словенија (октомври–декември 2004 г.)	0,5
Institut für Slawistik a.d. Karl-Franzens-Universität Graz Ästhetik des Stils – Грац, Р Австрија (април 2011 г.)	0,5

Институт за критични јазици (Critical Languages Institute) при Државниот универзитет во Аризона (Arizona State University), САД (мај–јули 2019 г.)	0,5
Институт за критични јазици (Critical Languages Institute) при Државниот универзитет во Аризона (Arizona State University), САД (мај–јули 2022 г.)	0,5
Институт за критични јазици (Critical Languages Institute) при Државниот универзитет во Аризона (Arizona State University), САД (мај–јули 2023 г.)	0,5
Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta (септември, 2024 г.)	0,5
Член на институтски комисии	
Член на конкурсната комисија за изборот на директор на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, 2020.	0,5
Член на комисија за спроведување на изборот на претседател на Советот на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, 2020.	0,5
Член на комисија за втор циклус студии по Македонистика со комуникологија (двегодишни студии)	0,5
Член на комисија за спроведување јавни набавки на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, 2021.	0,5
Член на комисија за спроведување на изборот на претседател на Советот на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, 2021.	0,5
Член на рецензентска комисија за избор и вработување на соработник истражувач/асистент во областа Комуникологија во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје (м-р Марија Антевска), 2022.	0,2
Член на конкурсната комисија за распишување конкурс за најдобар есеј за студенти од факултетите во РС Македонија на тема „Што направивме и што треба да направиме за македонскиот јазик“. Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, 2023.	0,5
Член на пописна комисија на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023. (6 x 0,5)	3
Член на Советот за квалитет на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, 2024.	1
Претседател на Синдикалната организација на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје (2019–2023)	2
Член на Советот на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје (2020–2021 и 2021–2025) (2 x 3)	6
Член на Советот на трет циклус студии на студиската програма Македонистика (Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, Институт за македонска литература) (2020–сега)	0,5
Подготовка на национални документи (стратегии, закони и сл.)	
Учество во подготовката на Националниот патоказ на истражувачките инфраструктури на Министерството за образование на РС Македонија, 2020.	2
Учество во подготовката на националниот стандард ISO 17100 за преведувачки услуги на македонски јазик во рамките на Техничкиот комитет 39 – Јазици, терминологија, преведување, толкување и поврзаната технологија на Институтот за стандардизација на РС Македонија (2022–2025)	2

	Учество во комисии и тела на државни и други органи	
	Член на Техничкиот комитет 39 – Јазици, терминологија, преведување, толкување и поврзаната технологија на Институтот за стандардизација на РС Македонија (2022–2025)	1
	Член на Македонскиот славистички комитет (2022–сега)	1
	Вкупно	69,7

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	235,46
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	238,2
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	69,7
Вкупно	543,36

Членови на Комисијата

Проф. д-р Људмил Спасов, претседател, с.р.
 Проф. д-р Искра Пановска-Димкова, член, с.р.
 Проф. д-р Марија Паунова, член, с.р.

ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ, БЛАЖЕ КОНЕСКИ“
2025

3. ДОКТОРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	м-р Ѓоко Здравески	„Цепенков и неговите симболи (Низ клучалката на Карл Густав Јунг)“.	„Cepenkov's Symbols(Through the Lens of Carl Gustav Jung)“	проф. д-р Ана Мариноска	4.7.2025 10-303/4
2.	м-р Фатјона Абдулахи	„Наративната структура и архетипска симболика на бајките од тетовскиот регион“	„The Nerative Structure and Archetypal Symbolism Of the Albanian Fairy Tales From the Tetovo Region“	проф. д-р Зекирја Незири	4.7.2025 10-337/11

ПРЕГЛЕД
ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ, „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“
2025

4. МАГИСТЕРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Ивана Цветанова	„Влијанието на Црната чума во англиската литература“,	„The influence of the Black Death in English literature“	проф. д-р Милан Дамјаноски	20.6.2025 10-469/5
2.	Дариа Красник	„Лингвокултуролошки опис на благословите и на клетвите во Прилеп и во Прилепско“,	„A linguoculturological analysis of blessings and curses in Prilep and Prilep region“	проф. д-р Марија Паунова	20.6.2025 10-1215/4

РЕЦЕНЗИЈА

за учебното помагало „Шумско семенарство“, прво издание, од авторката ас. д-р Анастасија Димитрова од Факултетот за шумарски науки, пејзажна архитектура и екоинженеринг „Ханс Ем“ во Скопје

Наставно-научниот совет на Факултетот за шумарски науки, пејзажна архитектура и екоинженеринг „Ханс Ем“ на својата 4. (четврта) редовна седница одржана на 4.6.2025 година, донесе Одлука бр. 02-0184/4 со која нè избра за рецензенти на учебното помагало „Шумско семенарство“, од авторката ас. д-р Анастасија Димитрова.

Со наведената одлука, за рецензенти сме избрани проф. д-р Дана Дина Колевска (УКИМ, Факултет за шумарски науки, пејзажно дизајнирање и екоинженеринг „Ханс Ем“ во Скопје) и вонр. проф. д-р Јована Деветаковиќ (Шумарски факултет, во состав на Универзитетот во Белград; Јована Деветаковиќ, Шумарски факултет, Универзитет у Београду), кои заеднички го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

ЗАЕДНИЧКИ ДЕЛ

Назив на учебникот, односно учебното помагало	Шумско семенарство
Име и презиме на авторот	ас. д-р Анастасија Димитрова
Назив на предметната програма за која се однесува	Шумски култури, Производство на декоративни растенија, Пошумување.
Назив на студиската програма;	Шумарство; Пејзажна архитектура; Екоинженеринг и екоменаџмент.
Фонд на часови настава и вежби и ЕКТС-кредити	6(3+3)/90; 5(3+2)/75; 5(2+3)/75. ЕКТС-кредити (за секој предмет): 6
Број на студенти во една генерација кои ќе го користат предложениот учебник	24
Дали се работи за прво издание или не	Прво издание
Предлог за начинот на издавање на секој поединечен наслов (печатена или електронска форма). За издавање во електронска форма е потребна согласност од авторот	Електронска форма (дигитален формат)
Предлог за тираж, формат, број на страници и прилози во боја за секој предложен наслов	Формат А4, 55 страници
Општи податоци за учебникот/ учебното помагало (бој на страници, прилози, заглавија или делови и сл.)	А4-формат, 55 страници, 7 фотографии, 3 поглавја (вклучително и воведното)

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д-р Дана Дина Колевска, с.р.
Вонр. проф. д-р Јована Деветаковиќ, с.р.

ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД РЕЦЕНЗЕНТОТ ПРОФ. Д-Р ДАНА ДИНА КОЛЕВСКА

Краток опис на содржината	Учебното помагало насловено <i>Шумско семенарство (интерна скрипта за вежби)</i> е наменето како основен материјал за изведување на вежбите по предметите Шумски култури, Производство на декоративни растенија и Посумување, од областа на шумското семенарство. Организирано е во две поглавја: <i>Шумско семенарство</i> и <i>Квалитетни својства на семе</i>. Првото заглавје, <i>Шумско семенарство</i>, вклучува текстуален и графички материјал кој има за цел да им помогне на студентите во подобро разбирање на градбата на семето и анализа на морфолошките семени карактеристики и негова успешна идентификација. Ова заглавје вклучува и табели во кои се претставени биолошките и сеидбени карактеристики на поважните голосемени (Gymnospermae) и скриеносемени (Angiospermae) дрвни видови што е и основен материјал за полагање на колоквиумот (устен испит), како задолжителна активност во рамките на трите предмети. Второто заглавје, <i>Квалитетни својства на семе</i>, вклучува детален опис со текстуален и графички материјал на постапката за испитување на квалитетните својства на семето. Воедно, вклучува и таканаречен дневник за испитување на квалитет на семе со 'ртење, во кој се внесуваат добиените податоци, и табела во која се опфатени и објаснети сите формули кои се користат при пресметувањето на квалитетните својства на семето. Ова заглавје е од интерес за студентите затоа што истото служи како пропратен материјал за исполнување на вежбата за испитување на квалитетни својства на семе, како задолжителна активност во рамките на трите предмети. Целото учебно помагало е напишано на јасен и концизен начин, со употреба на соодветни фотографии и табели каде што е потребно. Содржи 55 страници и 7 фотографии. Напишано е во фонт „Calibri“, со проред 1,15 и големина на букви 11. Воедно, вклучува и табели со биолошките и сеидбени карактеристики на поважните голосемени (Gymnospermae) и скриеносемени (Angiospermae) дрвни видови и дневник за испитување на квалитет на семе со 'ртење.

Оцена дали предложениот учебник, односно учебно помагало е во согласност со предметната програма	Содржината на учебното помагало е тесно поврзана со предметната програма за вежби по сите три предмети и е усогласена со материјалот на предавањата.
Оцена на учебникот, односно учебното помагало	Учебното помагало е конципирано да биде практично и едноставно за употреба од страна на студентите и да им помогне во совладувањето на наставниот материјал и подготовка на за усен испит по предметите Шумски култури, Производство на декоративни растенија и Пошумување.
Категоризација (учебник или учебно помагало)	Учебно помагало
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување на трудот	Од приложениот материјал може да се заклучи дека учебното помагало е подготвено на јасен и разбирлив јазик, со што ја исполнува својата функција, да ги исполни потребите на студентите за поуспешно совладување на материјалот и самостојно учење. Врз основа на изнесеното, ми претставува чест и задоволство да го поддржам ова учебно помагало и истото да го предложам за објавување и користење во рамките на соодветните предмети.
Предлози за потребни корекции	Немам забелешки и предлози за корекции.
Изјава дека трудот не содржи дискриминаторски содржини утврдени со позитивните прописи во Република Северна Македонија	Изјавувам дека трудот не содржи дискриминаторски содржини, утврдени со позитивните прописи во Република Северна Македонија
Изјава за процентот на промените согласно член 27 од овој Правилник;	Изјавувам дека е мал процентот на промени согласно со член 27 од овој правилник.
Други елементи	/

Потпис на рецензент
Проф. д-р Дана Дина Колевска, с.р.

**ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД РЕЦЕНЗЕНТОТ ПРОФ. Д-Р ВОНР. ПРОФ. Д-Р ЈОВАНА ДЕВЕТАКОВИЌ
(ЈОВАНА ДЕВЕТАКОВИЌ)**

Краток опис на содржината	Учебното помагало насловено <i>Шумско семенарство (интерна скрипта за вежби)</i> е наменето како основен материјал за изведување на вежбите по предметите Шумски култури, Производство на декоративни растенија и Пошумување, од областа на шумското семенарство. Организирано е во две поглавја: <i>Шумско семенарство</i> и <i>Квалитетни својства на семе</i>. Првото заглавје, <i>Шумско семенарство</i>, има за цел да ги запознае студентите со структурата на семето и основите на 'ртење на семето, да ги научи како да препознаваат семе од различни дрвни видови и да ги запознае со биолошките и сеидбени карактеристики на поважните голосемени и скриеносемени дрвни видови. Вклучува текстуален и графички материјал кој има за цел да им помогне на студентите во подобро разбирање на градбата на семе и анализа на морфолошките семени карактеристики и негова успешна идентификација. Второто заглавје, <i>Квалитетни својства на семе</i>, вклучува детален опис постапката за испитување на квалитетните својства на семето, дневник на испитување на квалитет на семе со 'ртење, прережување на семе и пресметување на квалитетни својства на семето. Во овој дел, студентот поминува низ целиот протокол за тестирање на квалитетот на семето преку практична работа на вежби. Текстуален и графички материјал на постапката за испитување на квалитетните својства на семето е прилагоден за да ги добие потребните информации за работа и да спроведе анализа.
Оцена дали предложениот учебник, односно учебно помагало е во согласност со предметната програма	Содржината на учебното помагало е тесно поврзана со предметната програма за вежби по сите три предмети и е усогласена со материјалот на предавањата.
Оцена на учебникот, односно учебното помагало	Учебно помагало е напишано на јасен и систематски начин за да се проучи изучувањето на шумските семиња и да им се овозможи на студентите да го совладат материјалот од ова област на едноставен начин.
Категоризација (учебник или учебно помагало)	Учебно помагало
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување на трудот	Ракописот е напишан на јасен и разбирлив јазик, прилагоден за студентите со цел

	полесно совладување на материјалот и самостојно учење. Се очекува дека ова наставно средство ќе го подобри стекнувањето знаење во областа на производството на шумски семиња, и предлагам негова употреба во рамките на релевантните предмети.
Предлози за потребни корекции	Немам забелешки и предлози за корекции.
Изјава дека трудот не содржи дискриминаторски содржини утврдени со позитивните прописи во Република Македонија	Изјавувам дека трудот не содржи дискриминаторски содржини, утврдени со позитивните прописи во Република Северна Македонија
Изјава за процентот на промените согласно член 27 од Правилник	Изјавувам дека е мал процентот на промени согласно со член 27 од овој правилник.
Други елементи	/

Потпис на рецензент
вонр. проф. д-р Јована Деветаковиќ, с.р.

Забелешка: Рецензијата објавена во Билтен, може да изнесува најмногу 10 страници со проред 1.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДНО ЛИЦЕ ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАУЧНОТО ПОДРАЧЈЕ ОПШТЕСТВЕНИ НАУКИ, НАУЧНОТО ПОЛЕ ЕКОНОМИЈА И БИЗНИС, НАУЧНАТА ОБЛАСТ МЕНАЏМЕНТ И БИЗНИС, НА ЕКОНОМСКИОТ ИНСТИТУТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Економски институт – Скопје, објавен во весниците *Слободен печат* и *Коха* на 3.7.2025 година, за избор на лице во сите наставно-научни звања во научното подрачје општествени науки, научно поле: економија и бизнис, научна област: менаџмент и бизнис, и врз основа на Одлуката на Научниот совет, бр. 02-877/4, донесена на 104. е-седница одржана на 11.7.2025 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Биљана Ангелова, редовен професор, д-р Александар Наумоски, редовен професор, и д-р Владимир Петковски, редовен професор.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниот

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на лице во сите наставно-научни звања во научното подрачје општествени науки, научно поле: економија и бизнис, научна област: менаџмент и бизнис, во предвидениот рок се пријави еден кандидат, д-р Ангела Зафирова.

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката д-р Ангела Зафирова е родена на 15 јули 1993 година во Скопје. Основно и средно училиште завршила во Скопје, со континуиран одличен успех. Во учебната 2011/2012 година се запишала на Факултетот за деловна економија и организациони науки при Универзитетот „Американ колеџ“ во Скопје, насока: финансии, а дипломирала во 2015 година и се стекнала со звањето дипломиран економист по деловна администрација. Додипломските студии ги завршила со просечен успех 9,8. Постдипломски студии запишала во учебната 2015/2016 година, на Факултетот за деловна економија и организациони науки при Универзитетот „Американ колеџ“ во Скопје, насока: финансии и банкарство. Предвидените испити ги положила со просечна оценка 9,3. Магистрирала на 5.6.2018 година, со одбрана на магистерскиот труд: „Баланс помеѓу ликвидност и профитабилност: Емпириско проучување на фармацевтската индустрија во Република Северна Македонија“, при што се стекнала со академското звање магистер по финансии и банкарство. Во јануари 2023 година ја пријавила докторската дисертација под наслов: „Фискална транспарентност и квалитетот на управување со јавните финансии на единиците на локалната самоуправа во Република Северна Македонија“, на Економскиот институт во Скопје, при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. На 13.6.2025 година, успешно ја одбрала својата докторска дисертација и со одлука на Рецензентската комисија со стекнала со научниот степен доктор на организациски науки и управување (менаџмент).

Рецензентската комисија, при составување на овој извештај, ги имаше предвид вкупните научни, стручни, научни и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата до денот на пријавата, врз основа на целокупната поднесена документација која е од важност за изборот.

НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на Економскиот институт во Скопје, кандидатката д-р Ангела Зафирова изведува вежби втор циклус студии на студиската програма Финансиски менаџмент (едногодишни и двегодишни студии), по предметите: Корпоративски финансии, Меѓународен финансиски менаџмент, Менаџерско сметководство, Оперативен менаџмент, Проектен менаџмент, Финансиска анализа и известување, Финансирање на локална

самоуправа, Сметководство за менаџмент, Финансиска анализа и Финансиски менаџмент на локална самоуправа. Успешно ги реализира предвидените активности за вежбите на горенаведените предмети, истовремено стекнувајќи се со вештини во конципирање на материјали за предавање и вежби и нивно спроведување, преку примена на современи наставни практики и преку отворена интеракција со студентите.

Исто така, во изминатиов период била учесник на една интернационална работилница и изработила две скрипти од предавања за предметите на кои ги извршувала асистентските обврски.

Конкретните активности кои припаѓаат во наставно-образовната дејност, релевантни за изборот, се наведени во табелата во Образец 2 од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци, дадени во прилог на овој извештај.

Научноистражувачка дејност

Д-р Ангела Зафирова има објавено вкупно 8 научни трудови, објавени во референтна научна публикација согласно со ЗВО, од кои 5 научни труда објавени во последните пет години пред објавување на конкурсот за избор. Од вкупно објавените научни трудови, 7 труда се објавени во меѓународни научни списанија индексирани во Ebsco и 1 труд е објавен во научно списание објавено во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД. Дополнително, има учествувано со усна презентација на 3 меѓународни научни конференции. Воедно, на 2 меѓународни научни конференции има објавено апстракт на труд, во зборник на апстракти од меѓународни научни конференции.

Кандидатката била учесник во 3 национални научни проекти и напишала 2 монографии.

Други активности кои припаѓаат во научноистражувачката дејност, релевантни за изборот (називите на трудовите, проектите и сл.), се наведени во табелата во Образец 2 од Правилникот за избор, дадена во прилог на овој извештај.

Стручно-применувачка дејност и дејнот од поширок интерес

За анализираниот период, кандидатката активно била вклучена во промоција на Економскиот институт во Скопје, преку вршење на активности поврзани со промовирање на Институтот на својата веб-страница и на социјалните мрежи Instagram, Facebook и LinkedIn, и како член на Одборот за евиденција и соработка со дипломирани студенти на Економскиот институт во Скопје и член на Координативното тело за електронска евиденција на Економскиот институт во Скопје. Исто така, била учесник/соработник во изработката на 2 физибилити-студии. Член е и на групата за започнување на постапка за реакредитација на студиската програма на трет циклус студии – Организациски науки и управување (менаџмент) и на студиската програма на трет циклус студии – Економски науки на Економскиот институт во Скопје.

Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес. За анализираниот период, била назначена за координатор/секретар на студиите од втор циклус (едногодишни и двегодишни студии) на Економскиот институт во Скопје, на студиските програми: Агробизнис. Финансиски менаџмент, Меѓународна економија, Меѓународен менаџмент, Претприемништво, Логистика на бизнисот, Бизнис-менаџмент и Менаџерска економија. Исто така, била член на повеќе организациони или програмски одбори на меѓународни научни/стручни собири и била член на 2 институтски комисии за попис. Воедно, кандидатката има остварено и студиски престој во странство.

Активностите кои припаѓаат во стручно-применувачката дејност и дејностите од поширок интерес, релевантни за изборот, се наведени во табелата во Образец 2 од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци, дадена во прилог на овој извештај.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Ангела Зафирова.

Од особена важност за Комисијата е тоа што подрачјето на општествени науки, полето на економија и бизнис и областа менаџмент и бизнис, ја изучува во текот на своето студирање преку наставните предмети на додипломски, постдипломски и докторски студии, има објавено научни трудови, има учествувано во интернационална работилница и работи во полето на организациските науки и управување преку кои ќе даде свој придонес за развивање и изучување на оваа проблематика.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката (вкупно пресметани 119,76 поени, од кои во наставно-образовната дејност – 31,26 поени, во научноистражувачката дејност – 65,5 поени и во стручно-применувачката дејност – 23 поени), Комисијата заклучи дека д-р Ангела Зафирова поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето **доцент** во научната област менаџмент и бизнис.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Научниот совет на Економскиот институт во Скопје, д-р Ангела Зафирова да биде избрана во звањето **доцент** во научната област менаџмент и бизнис.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Биљана Ангелова, претседател, с.р.

Проф. д-р Александар Наумоски, член, с.р.

Проф. д-р Владимир Петковски, член, с.р.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Ангела Зафирова

Институција: Економски институт – Скопје

Научна област: менаџмент и бизнис

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ДОЦЕНТ/НАУЧНО
ЗВАЊЕ – НАУЧЕН СОРАБОТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: 9,8 Просечниот успех на втор циклус изнесува: 9,3 Просечниот успех изнесува _____ за интегрираните студии.	ДА
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: менаџмент и бизнис, поле: економија и бизнис, подрачје: општествени науки.	ДА
3	Објавени најмалку четири научни труда** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	ДА
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 3.1.1 1. Назив на научното списание: Economic Development, Journal of Institute of Economics – Skopje, Year.27, No.1-2/2025 2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco 3. Наслов на трудот: ASSESSMENT OF THE QUALITY OF PUBLIC FINANCIAL MANAGEMENT IN THE MUNICIPALITY OF AERODROM USING THE PEFA METHODOLOGY	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	4. Година на објава: April, 2025 3.1.2 1. Назив на научното списание: Economic Development, Journal of Institute of Economics – Skopje, Year.25, No.2/2023 2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco 3. Наслов на трудот: KEY PRINCIPLES OF GOOD GOVERNANCE WITH PUBLIC FINANCES OF THE LOCAL GOVERNMENT IN THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA 4. Година на објава: December, 2023 3.1.3 1. Назив на научното списание: Economic Development, Journal of Institute of Economics – Skopje, Year.25, No.1-2/2023 2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco 3. Наслов на трудот: IMPACT OF COVID-19 ON THE PERFORMANCE OF BANKING SECTOR AND THE SET OF MEASURES UNDERTAKEN IN THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA 4. Година на објава: April, 2023 3.1.4 1. Назив на научното списание: Economic Development, Journal of Institute of Economics – Skopje, Year.24, No.5/2022 2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco 3. Наслов на трудот: GREEN FINANCING: OPPORTUNITIES AND CHALLENGES FOR THE BANKING SECTOR IN THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA 4. Година на објава: December, 2022 3.1.5 1. Назив на научното списание: Economic Development, Journal of Institute of Economics – Skopje, Year.24, No.2/2022 2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco 3. Наслов на трудот: THE RELATIONSHIP BETWEEN ENERGY CONSUMPTION AND GROSS DOMESTIC PRODUCT: POTENTIAL IMPACT OF ENERGY CRISIS ON ECONOMIC GROWTH OF REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA 4. Година на објава: October, 2022	
3-3	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	13. Назив на научното списание: Timisoara Journal of Economics and Business 14. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД: Romania 15. Наслов на трудот: TRADE-OFF BETWEEN LIQUIDITY AND PROFITABILITY: AN EMPIRICAL STUDY OF PHARMACEUTICAL SECTOR IN REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA 16. Година на објава: 2019	
4	Познавање на најмалку еден странски јазик, определен со општ акт на Универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа 13. Странски јазик: англиски јазик 14. Назив на документот: Уверение за познавање на англиски јазик според Европската јазична рамка на Советот на Европа (CEFR). Ниво: Ц1. 15. Издавач на документот: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје 16. Датум на издавање на документот: 4.3.2025	ДА
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност	ДА

* На лицата кои имаат заснован работен однос на Универзитетот или на некој од универзитетите во Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр. 82/2018), нема да се применуваат одредбите од Законот кои се однесуваат на просекот, односно дека лицата треба да имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус. Во овој случај, полето под реден број 1 не се пополнува.

** За кандидатот/ите кој има повеќе од 4 (четири) научни труда во референтна научна публикација, рецензентската комисија научните труда ќе ги наведе, ќе ги оцени и ќе ги вреднува во Образец 2.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Биљана Ангелова, претседател, с.р.

Проф. д-р Александар Наумоски, член, с.р.

Проф. д-р Владимир Петковски, член, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И
НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ****Кандидат:** Ангела Зафирова**Институција:** Економски институт – Скопје**Научна област:** менаџмент и бизнис**НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ**

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Одржување вежби на втор циклус студии (3+2 и 4+1)	22,05
	Предмет: Корпоративни финансии, Економски институт – Скопје, зимски семестар 2022/2023, едногодишни студии (1*15*0,03=0,45)	0,45
	Предмет: Меѓународен финансиски менаџмент, Економски институт – Скопје, зимски семестар 2022/2023, едногодишни студии (1*15*0,03=0,45) Предмет: Меѓународен финансиски менаџмент, Економски институт – Скопје, зимски семестар 2022/2023, двегодишни студии (1*15*0,03=0,45)	0,9
	Предмет: Менаџерско сметководство, Економски институт – Скопје, зимски семестар 2022/2023, едногодишни студии (1*15*0,03=0,45) Предмет: Менаџерско сметководство, Економски институт – Скопје, зимски семестар 2022/2023, двегодишни студии (1*15*0,03=0,45)	0,9
	Предмет: Оперативен менаџмент, Економски институт – Скопје, зимски семестар 2022/2023, едногодишни студии (1*15*0,03=0,45) Предмет: Оперативен менаџмент, Економски институт – Скопје, зимски семестар 2022/2023, двегодишни студии (1*15*0,03=0,45)	0,9
	Предмет: Проектен менаџмент, Економски институт – Скопје, зимски семестар 2022/2023, едногодишни студии (1*15*0,03=0,45) Предмет: Проектен менаџмент, Економски институт – Скопје, зимски семестар 2022/2023, двегодишни студии (1*15*0,03=0,45)	0,9
	Предмет: Финансирање на локална самоуправа, Економски институт – Скопје, зимски семестар 2022/2023, едногодишни студии (1*15*0,03=0,45) Предмет: Финансирање на локална самоуправа, Економски институт – Скопје, зимски семестар 2022/2023, двегодишни студии (1*15*0,03=0,45)	0,9
	Предмет: Финансиска анализа и известување, Економски институт – Скопје, зимски семестар 2022/2023, едногодишни студии (1*15*0,03=0,45)	0,45
	Предмет: Корпоративни финансии, Економски институт – Скопје, летен семестар 2022/2023, едногодишни студии (1*15*0,03=0,45)	0,9

	Предмет: Корпоративни финансии, Економски институт – Скопје, летен семестар 2022/2023, двегодишни студии (1*15*0,03=0,45)	
	Предмет: Меѓународен финансиски менаџмент, Економски институт – Скопје, летен семестар 2022/2023, едногодишни студии (1*15*0,03=0,45)	0,45
	Предмет: Менаџерско сметководство, Економски институт – Скопје, летен семестар 2022/2023, едногодишни студии (1*15*0,03=0,45)	
	Предмет: Оперативен менаџмент, Економски институт – Скопје, летен семестар 2022/2023, двегодишни студии (1*15*0,03=0,45)	0,45
	Предмет: Проектен менаџмент, Економски институт – Скопје, летен семестар 2022/2023, едногодишни студии (1*15*0,03=0,45) Предмет: Проектен менаџмент, Економски институт – Скопје, летен семестар 2022/2023, двегодишни студии (1*15*0,03=0,45)	0,9
	Предмет: Корпоративни финансии, Економски институт – Скопје, зимски семестар 2023/2024, едногодишни студии (1*15*0,03=0,45) Предмет: Корпоративни финансии, Економски институт – Скопје, зимски семестар 2023/2024, двегодишни студии (1*15*0,03=0,45)	0,9
	Предмет: Меѓународен финансиски менаџмент, Економски институт – Скопје, зимски семестар 2023/2024, едногодишни студии (1*15*0,03=0,45) Предмет: Меѓународен финансиски менаџмент, Економски институт – Скопје, зимски семестар 2023/2024, двегодишни студии (1*15*0,03=0,45)	0,9
	Предмет: Оперативен менаџмент, Економски институт – Скопје, зимски семестар 2023/2024, двегодишни студии (1*15*0,03=0,45)	0,45
	Предмет: Финансирање на локална самоуправа, Економски институт – Скопје, зимски семестар 2023/2024, едногодишни студии (1*15*0,03=0,45)	0,45
	Предмет: Финансиска анализа и известување, Економски институт – Скопје, зимски семестар 2023/2024, двегодишни студии (1*15*0,03=0,45)	0,45
	Предмет: Корпоративни финансии, Економски институт – Скопје, летен 2023/2024, едногодишни студии (1*15*0,03=0,45) Предмет: Корпоративни финансии, Економски институт – Скопје, летен семестар 2023/2024, двегодишни студии (1*15*0,03=0,45)	0,9
	Предмет: Меѓународен финансиски менаџмент, Економски институт – Скопје, летен 2023/2024, едногодишни студии (1*15*0,03=0,45) Предмет: Меѓународен финансиски менаџмент, Економски институт – Скопје, летен семестар 2023/2024, двегодишни студии (1*15*0,03=0,45)	0,9
	Предмет: Оперативен менаџмент, Економски институт – Скопје, летен семестар 2023/2024, двегодишни студии (1*15*0,03=0,45)	0,45

	Предмет: Проектен менаџмент, Економски институт – Скопје, летен 2023/2024, едногодишни студии (1*15*0,03=0,45) Предмет: Проектен менаџмент, Економски институт – Скопје, летен семестар 2023/2024, двегодишни студии (1*15*0,03=0,45)	0,9
	Предмет: Корпоративни финансии, Економски институт – Скопје, зимски 2024/2025, едногодишни студии (1*15*0,03=0,45)	0,45
	Предмет: Меѓународен финансиски менаџмент, Економски институт – Скопје, зимски 2024/2025, едногодишни студии (1*15*0,03=0,45)	0,45
	Предмет: Менаџерско сметководство, Економски институт – Скопје, зимски 2024/2025, едногодишни студии (1*15*0,03=0,45)	0,45
	Предмет: Оперативен менаџмент, Економски институт – Скопје, зимски 2024/2025, едногодишни студии (1*15*0,03=0,45)	0,45
	Предмет: Проектен менаџмент, Економски институт – Скопје, зимски 2024/2025, едногодишни студии (1*15*0,03=0,45)	0,45
	Предмет: Финанска анализа, Економски институт – Скопје, зимски 2024/2025, едногодишни студии (1*15*0,03=0,45)	0,45
	Предмет: Финансиски менаџмент на локална самоуправа, Економски институт – Скопје, зимски 2024/2025, едногодишни студии (1*15*0,03=0,45) Предмет: Финансиски менаџмент на локална самоуправа, Економски институт – Скопје, зимски 2024/2025, двегодишни студии (1*15*0,03=0,45)	0,9
	Предмет: Корпоративни финансии, Економски институт – Скопје, летен 2024/2025, едногодишни студии (1*15*0,03=0,45) Предмет: Корпоративни финансии, Економски институт – Скопје, летен 2024/2025, двегодишни студии (1*15*0,03=0,45)	0,9
	Предмет: Меѓународен финансиски менаџмент, Економски институт – Скопје, летен 2024/2025, едногодишни студии (1*15*0,03=0,45) Предмет: Меѓународен финансиски менаџмент, Економски институт – Скопје, летен 2024/2025, двегодишни студии (1*15*0,03=0,45)	0,9
	Предмет: Оперативен менаџмент, Економски институт – Скопје, летен 2024/2025, двегодишни студии (1*15*0,03=0,45)	0,45
	Предмет: Проектен менаџмент, Економски институт – Скопје, летен 2024/2025, едногодишни студии (1*15*0,03=0,45)	0,45
	Предмет: Сметководство за менаџмент, Економски институт – Скопје, летен 2024/2025, едногодишни студии (1*15*0,03=0,45) Предмет: Сметководство за менаџмент, Економски институт – Скопје, летен 2024/2025, двегодишни студии (1*15*0,03=0,45)	0,9

	Предмет: Финансирање на локална самоуправа, Економски институт – Скопје, летен 2024/2025, едногодишни студии (1*15*0,03=0,45)	0,45
2.	Настава во школи и работилници	1
	Учесник на интернационалната работилница: KNOWLEDGE SHARING WORKSHOP FOR DOCTORAL RESEARCH ON VARIOUS TOPICS, Institute of Economics – Skopje and Institute of Economic Sciences -Belgrade, Serbia, 08-09 June 2020, Skopje, Republic of North Macedonia	1
3.	Консултации со студенти	0,21
	Зимски семестар 2022/2023, 28 студенти (28*0,002=0,056)	0,056
	Летен семестар 2022/2023, 16 студенти (16*0,002=0,032)	0,032
	Зимски семестар 2023/2024, 20 студенти (20*0,002=0,04)	0,04
	Летен семестар 2023/2024, 18 студенти (18*0,002=0,036)	0,036
	Зимски семестар 2024/2025, 13 студенти (13*0,002=0,026)	0,026
	Летен семестар 2024/2025, 10 студенти (10*0,002=0,2)	0,2
4.	Интерни скрипти од предавања	8
	Интерна скрипта од предавања по предметот Проектен менаџмент под наслов: „Интерна скрипта по предметот Проектен менаџмент (прв дел)“, за студентите на втор циклус студии (3+2 и 4+1) на студиската програма Финансиски менаџмент на Економски институт – Скопје, подготвена од проф. д-р Биљана Ангелова и м-р Ангела Зафирова.	4
	Интерна скрипта од предавања по предметот Финансиска анализа и известување под наслов: „Интерна скрипта по предметот Финансиска анализа и известување (прв дел)“, за студентите на втор циклус студии (3+2 и 4+1) на студиската програма Финансиски менаџмент на Економски институт – Скопје, подготвена од м-р Ангела Зафирова.	4
	Вкупно	31,26

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Учесник во национални научни проекти	9
	Главни предизвици на малите бизниси во управувањето со човечките ресурси, финансиран од интегративните функции на УКИМ, 2022 година.	3
	Економските перспективи на просторот на град Скопје, Генерален урбанистички план на град Скопје 2022 – 2033, Скопје, јули 2022.	3
	Економските перспективи на просторот на Општина Битола, Генерален урбанистички план на Општина Битола 2023 – 2033, Скопје, мај 2023.	3
2.	Монографија	16

	„Trade-off between liquidity and profitability: A study of selected pharmaceutical companies in Macedonia”, University American College Skopje, мај 2018 година.	8
	„Фискална транспарентност и квалитетот на управување со јавните финансии на единиците на локалната самоуправа во Република Северна Македонија”, Економски институт – Скопје, јуни 2025 година.	8
3.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank, MathSciNet (Mathematical Reviews), Zentralblatt fur Mathematik и Реферативный журнал "Математика" или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование	32,5
	“ASSESSMENT OF THE QUALITY OF PUBLIC FINANCIAL MANAGEMENT IN THE MUNICIPALITY OF AERODROM USING THE PEFA METHODOLOGY”, Angela Zafirova, Economic Development, Journal of Institute of Economics – Skopje, Year.27, No.1-2/2025, April 2025.	5
	“KEY PRINCIPLES OF GOOD GOVERNANCE WITH PUBLIC FINANCES OF THE LOCAL GOVERNMENT IN THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIE”, Angela Zafirova, Economic Development, Journal of Institute of Economics – Skopje, Year.25. No.2/2023, December 2023.	5
	“IMPACT OF COVID-19 ON THE PERFORMANCE OF BANKING SECTOR AND THE SET OF MEASURES UNDERTAKEN IN THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA”, Angela Zafirova and Biljana Angelova, Economic Development, Journal of Institute of Economics – Skopje, Year. 25, No.1-2/2023, April 2023.	4,5
	“GREEN FINANCING: OPPORTUNITIES AND CHALLENGES FOR THE BANKING SECTOR IN THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA”, Angela Zafirova and Biljana Angelova, Economic Development, Journal of Institute of Economics – Skopje, Year.24, No.5/2022, December 2022.	4,5
	“THE RELATIONSHIP BETWEEN ENERGY CONSUMPTION AND GROSS DOMESTIC PRODUCT: POTENTIAL IMPACT OF ENERGY CRISIS ON ECONOMIC GROWTH OF REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA”, Angela Zafirova and Biljana Angelova, Economic Development, Journal of Institute of Economics – Skopje, Year.24, No.2/2022, October 2022.	4,5
	“THE USE OF ACTIVITY-BASED MANAGEMENT: A STUDY OF MANUFACTURING COMPANIES IN THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA”, Angela Zafirova, Snezana Hristova and Dushica Stevchevska-Srbinska, Trends in Economics, Finance and Management, Journal of International Balkan University - Faculty of Economics and Administrative Sciences. Vol.3, Issue.1, June 2021.	4

	“THE RELATIONSHIP BETWEEN LIQUIDITY AND PROFITABILITY: AN EMPIRICAL STUDY FOR THE CASE OF ALKALOID”, Angela Zafirova, Trends in Economics, Finance and Management, Journal of International Balkan University - Faculty of Economics and Administrative Sciences, Vol.2, Issue. 2, December 2020.	5
4.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД	3
	“TRADE-OFF BETWEEN LIQUIDITY AND PROFITABILITY: AN EMPIRICAL STUDY OF PHARMACAUTICAL SECTOR IN THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA”, Snezhana Hristova, Dushica Stevchevska-Srbinoska, Ivona Mileva and Angela Zafirova, Timisoara Journal of Economics and Business, Volume.12, Issue.2, Pages.127-148, Year.2019.	3
5.	Учество на научен собир со реферат	3
	Учество на интернационалната научна конференција: Contemporary challenges of economic growth and sustainability of business, Економски Институт – Скопје, со трудот “THE RELATIONSHIP BETWEEN ENERGY CONSUMPTION AND GROSS DOMESTIC PRODUCT: POTENTIAL IMPACT OF THE ENERGY CRISIS ON THE ECONOMIC GROWTH OF THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA”, online 1 st June 2022.	1
	Учество на интернационалната научна конференција: 14 th International Scientific Conference: European economies after Covid-19: Challenges and implications for the macroeconomic policy, Belgrade, Serbia, 27 th and 28 th October 2022, со трудот “IMPACT OF COVID-19 ON FINANCIAL PERFORMANCE OF BANKING SECTOR IN THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA”.	1
	Учество на интернационална научна конференција: 6 th InTraders International Conference on International trade, 5-9 October 2020, Turkey, со трудот “DOES ACCESS TO FINANCE AFFECT SME’S GROWTH? CASE OF THE WESTERN BALKANS”.	1
6.	Апстракти објавени во зборник на конференција	2
	Објавен апстракт под наслов: “THE RELATIONSHIP BETWEEN ENERGY CONSUMPTION AND GROSS DOMESTIC PRODUCT: POTENTIAL IMPACT OF THE ENERGY CRISIS ON THE ECONOMIC GROWTH OF THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA”, во зборникот од интернационалната конференција: Contemporary challenges of economic growth and sustainability of business, Економски институт – Скопје, Јуни 2022.	1
	Објавен апстракт под наслов: “IMPACT OF COVID-19 ON FINANCIAL PERFORMANCE OF BANKING SECTOR IN THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA”, во зборникот од интернационалната конференција: European economies after Covid-19: Challenges and implications for the macroeconomic policy, Belgrade, Serbia, 27 th and 28 th October 2022.	1

	Вкупно	65,5

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Студија, физибилити-студија, истражување на пазарот	3
	Учесник во изработка на студија: „Економски перспективи на просторот на град Скопје“, во рамките на проектот Економските перспективи на просторот на град Скопје, Генерален урбанистички план на град Скопје 2022 – 2033, Скопје, јули 2022.	1
	Одговорен соработник во изработка на студијата „Студија за одржлив економски развој на Општина Битола“, во рамките на проектот Економските перспективи на просторот на Општина Битола, Генерален урбанистички план на Општина Битола 2023 – 2033, Скопје, мај 2023.	2
2.	Техничка подготовка на елаборат за реакредитација на студиска програма	2
	Член на групата за започнување на постапката на реакредитација на студиската програма на трет циклус студии – Организациски науки и управување (менаџмент) на Економски институт – Скопје	1
	Член на групата за започнување на постапката на реакредитација на студиската програма на трет циклус студии – Економски науки на Економски институт – Скопје	1
3.	Учество во промотивни активности на Институтот	5,5
	Член на Одборот за евиденција и соработка со дипломирани студенти на Економски институт – Скопје.	0,5
	Член на Координативното тело за електронска евиденција на Економски институт – Скопје.	0,5
	Вршење активности поврзани со посредување и ажурирање на податоците кои се објавуваат на официјалната веб-страница на Економски институт – Скопје.	0,5
	Вршење активности поврзани со промовирање на Институтот на социјалната мрежа Instagram за учебната 2022/2023 година.	0,5
	Вршење активности поврзани со промовирање на Институтот на социјалната мрежа Facebook за учебната 2022/2023 година.	0,5
	Вршење активности поврзани со промовирање на Институтот на социјалната мрежа Facebook за учебната 2024/2025 година.	0,5
	Вршење активности поврзани со промовирање на Институтот на социјалната мрежа Instagram за учебната 2024/2025 година.	0,5
	Вршење активности поврзани со промовирање на Институтот на социјалната мрежа LinkedIn за учебната 2024/2025 година.	0,5
	Вршење активности поврзани со промовирање на Институтот на социјалната мрежа Facebook за учебната 2025/2026 година.	0,5
	Вршење активности поврзани со промовирање на Институтот на социјалната мрежа Instagram за учебната 2025/2026 година.	0,5
	Вршење активности поврзани со промовирање на Институтот на социјалната мрежа LinkedIn за учебната 2025/2026 година.	0,5
Дејности од поширок интерес		
1.	Координатор на студиска програма	8
	Координатор/секретар на студиска програма: Агробизнис	1
	Координатор/секретар на студиска програма: Финансиски менаџмент	1

	Координатор/секретар на студиска програма: Меѓународна економија	1
	Координатор/секретар на студиска програма: Меѓународен менаџмент	1
	Координатор/секретар на студиска програма: Претприемништво	1
	Координатор/секретар на студиска програма: Логистика на бизнисот	1
	Координатор/секретар на студиска програма: Бизнис-менаџмент	1
	Координатор/секретар на студиска програма: Менаџерска економија	1
2.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	3
	Член на организациски одбор за организирање на меѓународна научна конференција на Економски институт – Скопје, со наслов: „Современи предизвици на економскиот раст и одржливост на бизнисите“, јуни 2022 година.	1
	Член на организациски одбор за подготовка и реализација на научен собир од страна на Економски институт – Скопје, 2024 година.	1
	Член на организациски одбор за организирање на меѓународна летна школа од страна на Економски институт – Скопје, 2024 година.	1
3.	Студиски престој во странство	0,5
	Студиски престој во странство во траење од една недела, почнувајќи од 24.10.2023, на Институтот за економски науки во Белград.	0,5
4.	Член на факултетска (институтска комисија)	1
	Член на Комисија за попис на обврски и побарувања за 2021 година.	0,5
	Член на Комисија за попис на благајна за 2022 година.	0,5
	Вкупно	23

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	31,26
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	65,5
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	23
Вкупно	119,76

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Биљана Ангелова, претседател, с.р.
 Проф. д-р Александар Наумоски, член, с.р.
 Проф. д-р Владимир Петковски, член, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР ВО СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ – АСИСТЕНТ ВО НАУЧНАТА ОБЛАСТ МЕНАЏМЕНТ И БИЗНИС, НА ЕКОНОМСКИОТ ИНСТИТУТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Економски институт – Скопје, објавен во весниците „Слободен печат“ и „Коха“ од 29.5.2025 година, за избор на едно лице во соработничко звање – асистент во научното подрачје општествени науки, научно поле: економија и бизнис, научна област: менаџмент и бизнис, и врз основа на Одлуката на Научниот совет бр. 02-760/4, донесена на 103. седница одржана на 2.7.2025 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Зоран Јаневски, редовен професор, проф. д-р Биљана Ангелова, редовен професор, и проф. д-р Радмил Поленаковиќ, редовен професор.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на едно лице во соработничко звање – асистент во научното подрачје општествени науки, научно поле: економија и бизнис, научна област: менаџмент и бизнис, во предвидениот рок се пријави едно лице, кандидатката м-р Теа Јосимовска.

Биографски податоци и образование

Кандидатката м-р Теа Јосимовска е родена на 21.7.1998 година во Скопје, каде што го завршила своето основно и средно образование. Потоа, своето образование го продолжила на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, каде што во 2017 година се запишала на додипломски студии на Економскиот факултет, на депарتمانот Финансиски менаџмент. Во 2021 година ги завршила студиите со исклучително висок успех, со што станала студент со највисок просек во генерацијата и добила Признание за постигнат исклучителен успех *Summa Cum Laude* и, исто така, е добитник на наградата „26 јули“ од Фондацијата „Франк Манинг“. По завршувањето на додипломските студии, во 2021 година се запишала на постдипломски студии на Економскиот институт во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на насоката Претприемништво. По одбраната на својот магистерски труд, во октомври 2022 година, кој носи наслов: „Очекувања за цените во услужниот сектор – можности и предизвици за менаџерите и претприемачите во Република Северна Македонија“, се стекнала со називот магистер по економски науки во областа на претприемништвото.

Од декември 2022 година, м-р Теа Јосимовска работи во соработничко звање – асистент на Економскиот институт при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Зема активно учество на стручни и научни конференции во земјата и во странство, при што има објавено неколку трудови како автор и коавтор. Во делот на наставно-образовната дејност, ангажирана е како асистент на постдипломските студии на Економскиот институт, на предметите Претприемнички менаџмент, Претприемништво и мали бизниси, Креативност, иновативност и претприемништво, Електронски бизнис

и Започнување нов претприемнички потфат. Исто така, од 2024 година е ангажирана како асистент и на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство, на предметот Претприемништво. Во моментот е запишана на докторски студии на студиската програма Организациони науки и управување (менаџмент) на Школата за докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и е корисник на стипендијата за студии од трет циклус во земјата за академската 2024/2025 година на Министерството за образование и наука на Република Северна Македонија во групата, тема на истражување која е во корелација и соодветствува со целите и дефинираните приоритети во Стратегијата за паметна специјализација со фокус на дигитална и зелена транзиција.

Исто така, познавањето на англиски јазик го потврдува со уверение издадено од Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, за познавање на англиски јазик на ниво Ц1 според Европската јазична рамка на Советот на Европа (CEFR).

Наставно-образовна дејност

Кандидатката м-р Теа Јосимовска поседува релевантно искуство во наставно-образовната дејност, стекнато преку активен ангажман како асистент на постдипломските студии при Економскиот институт во Скопје. Таа е вклучена на предметите: Претприемнички менаџмент, Претприемништво и мали бизниси, Креативност, иновативност и претприемништво, Електронски бизнис и Започнување нов претприемнички потфат. Дополнително, од 2024 година, таа е ангажирана и на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство (ФИНКИ), каде што учествува во наставата по предметот Претприемништво. Овој ангажман ја потврдува нејзината посветеност и стручност во областа на претприемништвото и високото образование.

Научноистражувачка дејност

Кандидатката има објавено повеќе научни трудови како автор и коавтор и има учествувано на неколку меѓународни конференции. Дел од нив се наведени во Рефератот за избор во звање – асистент на кандидатката м-р Теа Јосимовска, објавен во Билтен бр. 1272, од 15.11.2022 година. Во рамките на овој конкурс, научните трудови што кандидатката ги достави се наведени во продолжение:

• Објавени научни трудови

1. Tea Josimovska, Katerina Hadzi Naumova-Mihajlovska and Milena Boshkoska Klisaroski. "ENTREPRENEURIAL CHALLENGES FOR WOMEN IN THE EUROPEAN UNION COUNTRIES." *Economic Development No.1/2024, Journal of the Institute of Economics-Skopje*, pp.89-101. <https://www.doi.org/10.55302/ED24261089j>

Целта на ова истражување е да ги идентификува и анализира бариерите со кои се соочуваат жените претприемачи во земјите од Европската Унија. Предметот на трудот се однесува на предизвиците и нееднаквостите кои влијаат врз женското претприемништво, со посебен фокус на феноменот на „стаклен таван“. Методологијата се базира на теоретска анализа на постојната литература

и емпириска анализа преку корелација помеѓу индексот за родова еднаквост и процентот на самовработени жени во ЕУ за периодот 2019 – 2022, користејќи податоци од релевантни европски извори и нивна обработка со користење на статистичкиот софтвер E-views.

2. *Katerina Hadzi Naumova-Mihajlovska, Milena Boshkoska and Tea Josimovska. "GOVERNMENT POLICIES FOR GREEN ECONOMY DEVELOPMENT IN SME'S", Economic Development No.1/2024, Journal of the Institute of Economics-Skopje, pp.46-57. <https://www.doi.org/10.55302/ED24261046hnm>*

Целта на истражувањето е да се испита институционалната поддршка за развој на зелената економија во малите и средните претпријатија (МСП) во Република Северна Македонија. Предметот на истражувањето се владините политики и стратегии што индиректно го поттикнуваат концептот на зелена економија. Методологијата се базира на анализа на релевантни национални документи, како што се: Стратегијата за одржлив развој, Стратегијата за енергетски развој, Националната стратегија за МСП, Индустриската стратегија и други слични програми. Истражувањето се фокусира на тоа како овие документи го поддржуваат развојот на зелени практики во МСП.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на доставената документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната и научноистражувачката дејност на кандидатката м-р Теа Јосимовска.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката, Комисијата заклучи дека м-р Теа Јосимовска поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето асистент во научната област менаџмент и бизнис.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Научниот совет на Економскиот институт во Скопје, м-р Теа Јосимовска да биде избрана во звањето асистент во научната област менаџмент и бизнис.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

- 1. Проф. д-р Зоран Јаневски, с.р.**
- 2. Проф. д-р Биљана Ангелова, с.р.**
- 3. Проф. д-р Радмил Поленаковиќ, с.р.**

ОБРАЗЕЦ 1
**ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Теа Сапо Јосимовска
Институција: Економски институт – Скопје
Научна област: менаџмент и бизнис

**ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ – АСИСТЕНТ/АСИСТЕНТ
ИСТРАЖУВАЧ**

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Има завршено прв и втор циклус академски студии со најмалку 300 ЕКТС-кредити	Да
2	Стегнат назив – магистер од соодветната област Назив на научната област: претприемништво.	Да
3	Остварен просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на првиот и на вториот циклус академски студии посебно Просечниот успех на прв циклус изнесува: 9,91. Просечниот успех на втор циклус изнесува: 10,00.	Да
4	Има познавање на најмалку еден странски јазик 1. Странски јазик: англиски јазик 2. Назив на документот: уверение 3. Издавач на документот: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје 4. Датум на издавање на документот: 2.5.2025	Да

ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ ЗА ИЗРАБОТКА НА МАГИСТЕРСКИ ТРУД ВО
ЕКОНОМСКИОТ ИНСТИТУТ

Ред. бр.	Име на кандидатот	Наслов на темата	Ментор	Одлука од Научен совет
1.	Христина Неловска	„Влијанието на креативноста и иновативноста врз успехот кај циркуларните бизнис модели во Република Северна Македонија“ “The impact of Creativity and Innovation on the Success of Circular Business models in the Republic of North Macedonia”	д-р Зоран Јаневски	Одлука бр. 02 – 767/2 од 4.7.2025 година
2.	Љубица Димитриев	„ Финансиско планирање, буџетирање и анализа на финансиска ефикасност на Јавните претпријатија – студија на случај ЈП ПАРКИНГ Кавадарци” „Financial planning, Budgeting, and Analysis of the Financial Efficiency at Public Enterprises – A Case study of PE parking Kavadarci”	д-р Биљана Ангелова	Одлука бр. 02 – 792/2 од 4.7.2025 година
3.	Јасмина Генчева	„ Договори за градба согласно МСФИ 15 и оддел 23” “Construction contracts in accordance with IFRS 15 and section 23 ”	д-р Биљана Ангелова	Одлука бр. 02 – 794/2 од 4.7.2025 година

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ОД НАСТАВНО-НАУЧНА ОБЛАСТ ЗЕМЈОТРЕСНО ИНЖЕНЕРСТВО ВО ИНСТИТУТОТ ЗА ЗЕМЈОТРЕСНО ИНЖЕНЕРСТВО И ИНЖЕНЕРСКА СЕИЗМОЛОГИЈА (УКИМ – ИЗИИС) ВО СКОПЈЕ

Врз основа на Конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Институт за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија, објавен во весниците „Нова Македонија“ на 28 јуни 2025 година и „Лажм“ на 30 јуни 2025 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања од наставно-научна област земјотресно инженерство и врз основа на Одлуката на Научниот совет, бр. 09-1415/1 од 7 јули 2025 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Вероника Шендова, претседател, проф. д-р Кемал Един и вонр. проф. д-р Горан Јекиќ, член.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација, го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс од страна на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Институт за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија, за избор на наставник во сите наставно-научни звања од наставно-научна област земјотресно инженерство, во Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија (УКИМ – ИЗИИС) при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, во предвидениот рок се пријави кандидатката д-р Елена Делова, вработена во Институтот како асистент во одделот Конструкции на згради и материјали: проектирање, анализа и тестирање.

Рецензентската комисија ја разгледа пријавата на кандидатката, заедно со доставените прилози: кратка биографија, преглед на наставно-научна и стручно-апликативна дејност, список на објавени научни и стручни трудови и други активности и доказите за стекнат степен – доктор на технички науки и за познавање на странски јазик.

Врз основа на извршениот преглед на доставената документација, личното познавање, како и повеќегодишната соработка со кандидатката, а во согласност со одредбите од Законот за високото образование и релевантните правилници на УКИМ, Рецензентската комисија го поднесува следниов извештај.

1 БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката д-р Елена Делова е родена во Битола, на 3 јуни 1993 г. По завршување на средното образование во гимназијата „Јосип Броз-Тито“ во Битола, во учебната 2011/12 кандидатката се запишува на Градежниот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на кој дипломира во јануари 2016 година. Веднаш по дипломирањето, во февруари 2016 година, кандидатката се запишува на втор циклус – последипломски студии на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија – ИЗИИС со целосна стипендија за студирање доделена од Институтот. Во тек на последипломските студии, кандидатката успешно остварува едносеместрална размена на Градежниот факултет на Универзитетот Фредерико II во Наполи, Италија во рамки на Erasmus+ програмата за размена на студенти со времетраење од 5 месеци (март – август 2017 година). По положување на предвидените предмети, во август 2019 година, кандидатката се стекнува со научниот степен магистер по технички науки од областа на земјотресното инженерство. Нејзиниот магистерски труд е насловен „Анализа и проектирање на стабилни и економични АБ објекти со контролирано и диригирано дуктилно однесување за градба во сеизмички активни региони“ и е изработен под менторство на проф. д-р Живко Божиновски. Во октомври истата година, кандидатката се запишува на трет циклус студии, докторски студии на ИЗИИС, со целосна стипендија за студирањето од Институтот.

Во 2023 година кандидатката ја пријавува својата докторска дисертација под наслов „Проценка на временска рамка и средства за враќање на функционалноста на постојни АБ објекти“, реализирана под менторство на проф. д-р Живко Божиновски. Во завршниот дел од докторските студии, кандидатката реализира 5-месечна размена во рамки на Erasmus+ програмата за размена на студенти, на Градежниот факултет при Универзитетот „Јосип Јурај Штросмаер“ во Осиек, Хрватска, каде што за време на престојот работи под менторство на доц. д-р Марин Грубишиќ, како дел од Одделот за техничка механика. Кандидатката на 4.6.2025 год. има

јавна одбрана на докторската дисертација, при што се стекнува со научен степен доктор на технички науки од областа на земјотресното инженерство.

Од март 2016 година, кандидатката е професионално ангажирана и активно вклучена во научноистражувачките и апликативните активности на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија, Оддел за конструкции на згради и материјали: проектирање, анализа и тестирање, при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Најпрво во период 2016 – 2019 како практикант – млад истражувач, од 2019 до 2023 како вработена во „Пангеа Инженеринг“ ДООЕЛ – Скопје, а од декември 2023 до денес како асистент во именуваниот оддел. Кандидатката е вклучена во наставно-образовните и научноистражувачките активности од областа на земјотресното инженерство кои се одвиваат на ИЗИИС, најпрво како помлад асистент истражувач, а во периодот од 2019 до 2025 година, д-р Елена Делова, активно учествува во реализацијата на наставната програма од втор и трет циклус на студии и реализација на научноистражувачки и апликативни проекти.

Кандидатката, покрај примената на компјутерски програми, одлично владее и со компјутерски јазици кои ѝ помагаат при решавањето на комплексни проблеми од истражувачките и апликативните проекти.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката до денот на пријавата, врз основа на целокупната поднесена документација која е од важност за изборот.

Кандидатката е активен учесник на поголем број летни школи, кратки курсеви и семинари од областа на земјотресно инженерство, меѓу кои позначајни се:

- јули 2020 година: БИМ за инженери, Летна школа организирана од Градежниот факултет при Универзитетот во Сплит, Хрватска, со онлајн присуство.
- јули 2021 година: Балканска летна школа за Еврокодери организирана од JRC (Joint Research Centre) на Европската комисија, со онлајн присуство.
- јуни 2022 година: Работилница Seismic Risk, Recovery and Resilience Workshop, Белград, Србија, организирана од Српска асоцијација за земјотресно инженерство (SUZI-SAEE), Градежен факултет – Белград, Србија и „European Facilities for Earthquake Hazard and Risk (EFHR)“.
- август/септември 2022 година: Баухаус меѓународна летна школа на универзитетот Баухаус во Вајмар, Германија, со учество на проект за нумеричка симулација на 3D-скенирани конструкции.
- октомври 2022/ март 2023 година: Напреден хибриден тренинг курс како дел од проектот PARFORCE, одржан на Универзитетот Баухаус во Вајмар и Бохум во Германија.
- септември 2023 година: Seismic Retrofit of Masonry Preserved Buildings работилница, одржана во Атина, Грција, во организација на ECPFE and ECILS.

Кандидатката редовно учествува на домашни и светски конференции со соодветни трудови. Како позначајни можат да се издвојат следниве меѓународни конференции:

- 3rd Croatian Conference on Earthquake Engineering, 19-22 March, 2025, Split, Croatia
- 16th International Scientific Conference INDIS 2023 16-17 November 2023, Novi Sad, Serbia.
- 2nd Croatian Conference on Earthquake Engineering, 22-24 March, 2023, Zagreb.
- 3rd European Conference on Earthquake Engineering and Seismology (3ECEES), Bucharest, Romania, September 4-9, 2022.
- 7th International Conference „Civil Engineering – Science and Practice“, March 10-14, 2020, Kolashin, Montenegro.
- 19th International Symposium organized by Macedonian Association of Structural Engineers (MASE), Ohrid, Macedonia, April 27-30, 2022.
- 18th International Symposium organized by Macedonian Association of Structural Engineers (MASE), Ohrid, Macedonia, October 4-7, 2019.

Член е на домашни и меѓународни друштва од областа на градежништвото и земјотресното инженерство, и тоа на:

- Комора на овластени архитекти и овластени инженери (КОАИ);
- Друштвото на градежни конструктори на Македонија;
- Македонската асоцијација за земјотресно инженерство (МАЕЕ);

- Националниот комитет на меѓународниот совет за споменици и локалитети, ICOMOS – Македонија.

Од странските јазици, кандидатката активно го користи англискиот јазик, а се служи и со јужнословенската група јазици.

Кандидатката на студиите од првиот циклус има остварено просечен успех од 8,04, додека од студиите од втор циклус има просечен успех од 9,60, со што е задоволен условот од член 166 од Законот за високото образование на Република Северна Македонија.

2 НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на ИЗИИС, кандидатката д-р Елена Делова активно учествува во вежбите и лабораториските вежби на постдипломски студии на студиските програми: Земјотресно инженерство и Конструктивно инженерство и асейзмичко проектирање. Во наставниот процес, кандидатката користи современ интерактивен пристап, пренесувајќи ги најновите сознанија од областа на земјотресното инженерство и инженерската сеизмологија. Во овој период, кандидатката редовно одржува консултации со студентите на магистерските студии на ИЗИИС. На редовните постдипломски студии до 2023 година, кандидатката д-р Елена Делова е вклучена во предметите: Градежни материјали, Генерални принципи за проектирање на конструкции, Армиранобетонски конструкции, Основи на земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија, Проектирање со примена на ЕВРОКОД 8, Челични и сидани конструкции, Конструкции од преднапрегнат и префабрикуван бетон, Асейзмичко проектирање на АБ, челични и сидани конструкции, Земјотресна отпорност на АБ згради и Санација и зајакнување на конструкции од студиските програми Конструктивно инженерство со асейзмичко проектирање и Земјотресно инженерство, согласно акредитираните студиеки програми од 2018 година. На редовните постдипломски студии од 2023 година, кандидатката е вклучена во предметите Динамика на конструкции и Нелинеарност кај инженерски материјали од студиската програма Земјотресно инженерство, акредитирана во 2023 год. Исто така, кандидатката зема и активно учество во одржување на настава во повеќе школи и работилници.

Детален пресек на наставно-образовните активности на кандидатката д-р Елена Делова се дадени во Образец 2, кој е составен дел од овој реферат.

Научноистражувачка дејност

Во склоп на активностите на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија (УКИМ – ИЗИИС), во периодот од 2009 година до денес, кандидатката д-р Елена Делова има учествувано во повеќе национални и меѓународни научноистражувачки проекти.

Кандидатката д-р Елена Делова, како коавтор, има објавено еден труд во престижно меѓународно научно списание со импакт-фактор, и над 30 статии на домашни и меѓународни конференции, симпозиуми, семинари и работилници од областа на земјотресното инженерство и инженерската сеизмологија. Со усни или постер-презентации зема активно учество на 7 домашни и меѓународни конференции

Деталите за активностите од областа на научноистражувачката дејност на кандидатката се дадени во прилог – Образец 2, кој е составен дел од овој реферат.

Стручно-апликативна дејност

Кандидатката д-р Елена Делова е активно вклучена во стручно-апликативната работа на УКИМ – ИЗИИС како и во работата на стручни комисии и работни групи при изработка на мислења за проектиран и изведбен степен за механичка отпорност, стабилност и сеизмичка заштита на градбите во Република Македонија.

Како соработник, активно учествува во изработка на преку 50 студии, извештаи и елаборати за стручно-апликативна дејност од областа на земјотресно инженерство.

Кандидатката е вклучена и во бројни активности на Институтот, меѓу кои поважни се „ИЗИИС за Скопје – 60 години Скопски земјотрес и придонес на ИЗИИС во обновата, реконструкцијата и современието на Скопје“, како и промотивните активности на ИЗИИС за собирањето „Отворен ден на УКИМ“ и Саем на образование.

Исто така, д-р Елена Делова, учествувала во една постземјотресна мисија, со цел брза процена на безбедноста на капиталните и резиденцијалните објекти во погодените области по земјотресот во Скопје од 11.9.2016 год.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Елена Делова. Кандидатката има високи професионални и етички квалитети и изграден капацитет за реализирање на наставно-образовна и научноистражувачката работа во доменот на земјотресното инженерство и инженерската сеизмологија.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката до денес, Комисијата заклучи дека д-р Елена Делова ги поседува потребните научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје ги исполнува сите услови да биде избран во звањето доцент во научната област земјотресно инженерство.

Според гореизнесеното, Комисијата има посебна чест и задоволство да му предложи на Научниот совет на УКИМ – ИЗИИС, Скопје, д-р Елена Делова да биде избрана во звањето **доцент во научната област земјотресно инженерство**.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Вероника Шендова, претседател, с.р.

Проф. д-р Кемал Едип, член, с.р.

Вонр. проф. д-р Горан Јекиќ, член, с.р.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Елена Александар Делова

Институција: Институт за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија –
УКИМ – ИЗИИС, Скопје

Научна област: земјотресно инженерство

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ДОЦЕНТ

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1.	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: 8,04 Просечниот успех на втор циклус изнесува: 9,60.	да
2.	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: земјотресно инженерство (20703), поле: градежништво (207), подрачје: техничко-технолошки науки (2).	да
3.	Објавени најмалку четири научни труда ** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	да
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование [1] 1. Назив на научното списание: Bulletin of Earthquake Engineering 2. Назив на електронската база на списанија: Web of Science 3. Наслов на трудот: Seismic performance validation for RC building structures damaged by Durres earthquake, Mw6.4, November 26, 2019 4. Година на објава: 2022	да
3.2	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови: [1] Delova, E., Zlateski, A., Grubisic, M., Shenodva, V., Bozhinovski, Z. (2023) Seismic Performance Evaluation of Existing Reinforced Concrete Buildings in Skopje, 3 rd Croatian	да

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	Conference on Earthquake Engineering, 19-22 March, 2025, Split, Croatia [2] Delova, E., Zlateski, A., Popovska, A., Bozhinovski, Z., Shenodva, V. (2023) Analysis of the Stability With a Technical Solution for Strengthening of a First Category Building in Bitola, 16th International Scientific Conference INDIS 2023 16-17 November 2023, Novi Sad, Serbia [3] Delova, E., Zlateski, A., Shendova, V., Bozhinovski, Z. (2023). Seismic Strengthening of the Historic Building of “Sokolana” in Kumanovo, 2nd Croatian Conference on Earthquake Engineering, 22-24 March, 2023, Zagreb, Croatia [4] Delova, E., Zlateski, A., Shendova, V., Bozhinovski, Z., Mijalkova, L. (2022). Analysis of the Seismic Stability with Technical Solution for Strengthening of an Existing Building, 3rd European Conference of Earthquake Engineering and Seismology, September 4-9, 2022, Bucharest, Romania **Бидејќи кандидатката има повеќе од 10 рецензирани научни трудови презентирани на меѓународни академски собири, тие се прикажани и бодувани во Образец 2 – дел: Научноистражувачка дејност.	
4.	Познавање на најмалку еден странски јазик, определен со општ акт на Универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа 17. Странски јазик: англиски 18. Назив на документот: Сертификат за познавање на англиски јазик „TOEFL iBT“ со остварени вкупно 92 поена (Reading – High-Intermediate, Listening – Advanced, Speaking – High-Intermediate, Writing – High-Intermediate) 19. Издавач на документот: „ETS“ 20. Датум на издавање на документот: 29.10.2022 год.	да
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност.	да

* На лицата кои имаат заснован работен однос на Универзитетот или на некој од универзитетите во Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр.82/2018), нема да се применуваат одредбите од Законот кои се однесуваат на просекот, односно дека лицата треба да имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус. Во овој случај, полето под реден број 1 не се пополнува.

** За кандидатот/ите кој има повеќе од 4 (четири) научни труда во референтна научна публикација, рецензентската комисија научните труда ќе ги наведе, ќе ги оцени и ќе ги вреднува во Образец 2.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Вероника Шендова, претседател, с.р.
 Проф. д-р Кемал Едип, член, с.р.
 Вонр. проф. д-р Горан Јекиќ, член, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Елена Александар Делова

Институција: Институт за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија – УКИМ – ИЗИИС, Скопје

Научна област: градежништво, земјотресно инженерство

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Одржување на вежби Втор циклус студии – магистерски студии 1. Студиска програма: Конструктивно инженерство и асеизмичко проектирање Предмети: [1] Градежни материјали- КИ-103 (2019, 2020, 2021, 2022) x 5 часа=20 часа Вкупно поени:20 x 0.03 = <u>0,6</u> поени [2] Генерални принципи за проектирање на конструкции- КИ-201 (2019, 2020, 2021, 2022) x 5 часа=20 часа Вкупно поени:20 x 0.03 = <u>0,6</u> поени [3] Армирано бетонски конструкции- КИ-301 (2019, 2020, 2021, 2022) x 5 часа=20 часа Вкупно поени:20 x 0.03 = <u>0,6</u> поени [4] Основи на земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија- КИ-205 (2019, 2020, 2021, 2022) x 5 часа=20 часа Вкупно поени:20 x 0.03 = <u>0,6</u> поени [5] Проектирање со примена на ЕВРОКОД 8- КИ-207 (2019, 2020, 2021, 2022) x 5 часа=20 часа Вкупно поени:20 x 0.03 = <u>0,6</u> поени [6] Челични и сидани конструкции- КИ-303 (2019, 2020, 2021, 2022) x 5 часа=20 часа Вкупно поени:20 x 0.03 = <u>0,6</u> поени [7] Конструкции од преднапрегнат и префабрикуван бетон- КИ-304 (2019, 2020, 2021, 2022) x 5 часа=20 часа Вкупно поени:20 x 0.03 = <u>0,6</u> поени 2. Студиска програма: Земјотресно инженерство Предмети: [1] Асеизмичко проектирање на АБ, челични и сидани конструкции- ЗИ-201 (2019, 2020, 2021, 2022) x 5 часа=20 часа Вкупно поени:20 x 0.03 = <u>0,6</u> поени [2] Земјотресна отпорност на АБ згради- ЗИ-303 (2019, 2020, 2021, 2022) x 5 часа=20 часа Вкупно поени:20 x 0.03 = <u>0,6</u> поени [3] Санација и зајакнување на конструкции- ЗИ-307 (2019, 2020, 2021, 2022) x 5 часа=20 часа Вкупно поени:20 x 0.03 = <u>0,6</u> поени 3. Студиска програма: Земјотресно инженерство Предмети: [1] Динамика на конструкции- МС-101	8.1

	(2023) x 5 часа = 5 часа (2024-два уписно рока, 2025) x 10 часа = 30 часа Вкупно поени: 35 x 0.03 = 1.05 поени [2] Нелинеарност кај инженерски материјали - МС-104 (2023) x 5 часа = 5 часа (2024-два уписни рока, 2025) x 10 часа = 30 часа Вкупно поени: 35 x 0.03 = 1.05 поени <i>Вкупно поени: (7 x 0.6) + (3 x 0.6) + (2 x 1.05) = 8.1 поени</i>	
2.	Консултации со студенти [1]. Втор циклус студии – магистерски студии 2019-2025 - 90 студенти <i>Вкупно поени: 90 x 0.002 = 0.18 поени</i>	0.18
3.	Настава во школи и работилници: [1] Едукативна работилница со интерактивна презентација и лабораториски активности со цел ревитализација на STEM образованието со фокус на земјотресно инженерство и одржлив развој како дел од проектот „QUAKESAFE“, на ученици од средното училиште „Орце Николов“, Скопје на 12.2.2025 год. [2] Едукативна работилница со интерактивна презентација и лабораториски активности со цел ревитализација на STEM образованието со фокус на земјотресно инженерство и одржлив развој како дел од проектот „QUAKESAFE“, на ученици од средното училиште СУ „Јосип Броз-Тито“, Битола на 18.12.2024 год. [3] Едукативна работилница со интерактивна презентација и лабораториски активности со цел ревитализација на STEM образованието со фокус на земјотресно инженерство и одржлив развој како дел од проектот „QUAKESAFE“, на ученици од средното училиште СУ „Јосиф Јосифовски“, Гевгелија на 5.12.2024 год. [4] Едукативна работилница со интерактивна презентација и лабораториски активности со цел ревитализација на STEM образованието со фокус на земјотресно инженерство и одржлив развој како дел од проектот „QUAKESAFE“, на ученици од основното училиште ОУ „Крсте Петков Мисирков“, Гевгелија на 4.12.2024 год. [5] Едукативна работилница со интерактивна презентација и лабораториски активности со цел ревитализација на STEM образованието со фокус на земјотресно инженерство и одржлив развој како дел од проектот „QUAKESAFE“, на ученици од средното училиште СУ „Раде Јовчевски-Корчагин“, Скопје на 26.11.2024 год. [6] Едукативна работилница со интерактивна презентација и лабораториски активности со цел ревитализација на STEM образованието со фокус на земјотресно инженерство и одржлив развој како дел од проектот „QUAKESAFE“, на ученици од основното училиште ОУ „Ѓорѓија Пулевски“, Скопје на 21.11.2024 год. [7] Едукативна работилница со интерактивна презентација и лабораториски активности со цел ревитализација на STEM образованието со фокус на земјотресно инженерство и одржлив развој како дел од проектот „QUAKESAFE“, на ученици од средното училиште СУ „Владо Тасевски“, Скопје на 20.11.2024 год. [8] Настава на тема: „Земјотресите како природна опасност и начини за заштита од нив“, предавање на ученици од ООУ „Лазо Трповски“-Карпош, Скопје, на 22.10.2024 год. [9] Настава на тема: „Земјотресите како природна опасност и начини за заштита од нив“, предавање на ученици од СГУТС „Здравко Цветковски“ на 8.10.2024 год. [10] Презентација на мастер курс PARFORCE: Experimental Testing Based on Impact and Resistance: Wind, Fire and Earthquake (October	14.0

	2022 - March 2023). Hybrid course (online + presence) within the frame of PARFORCE (Partnership for virtual laboratories in civil engineering), Erasmus+ Strategic Partnerships. [11] Интерактивна едукативна работилница за збогатување на знаењата, зајакнување на свеста и зголемување на подготвеноста на воспитувачите и децата, во рамки на иницијативата ИЗИИС за Скопје, предавање на дел од вработените и учениците од ООУ „Кирил Пејчиновиќ“ Општина Кисела Вода, Скопје, 26 април 2023 г. [12] Интерактивна едукативна работилница за збогатување на знаењата, зајакнување на свеста и зголемување на подготвеноста на воспитувачите и децата, во рамки на иницијативата ИЗИИС за Скопје, предавање на дел од вработените и учениците од ООУ „Лазо Трповски“ - Карпош, Скопје, 3 мај 2023 г. [13] Интерактивна едукативна работилница за збогатување на знаењата, зајакнување на свеста и зголемување на подготвеноста на воспитувачите и децата, во рамки на иницијативата ИЗИИС за Скопје, предавање на дел од вработените и учениците од ООУ „Киро Глигоров“ – Капиштец, Скопје, 10 мај 2023 г. [14] First-Level Seismic Vulnerability Assessment Of The Skopje Old Bazaar, Joint meeting of the Committee of Permanent Correspondents and Directors of Specialized Centres, EUR-OPA, Council of EU, February 2022. <i>Вкупно поени: 14 x 1.0 = 14.0</i>	
4.	Научно-популарна или наставно-историска статија во стручно-методско списание [1] Doprinos IZIISa u obnovi Skoplja nakon katstrofalnog zemljotresa 1963 godine, Serbian Association for Earthquake Engineering eGlasnik, декември 2023 [2] Статија со наслов: За земјотресот од 1963 и деновите потоа, Порта 3 Списание за градежништво, архитектура и екологија, број 325 од 31.8.2023. [3] Статија со наслов: ИЗИИС за Скопје, ПРЕСИНГ, Списание на комората на овластени архитекти и овластени инженери, број 61 од септември 2023. <i>Вкупно поени: 3 x 1.0 = 3.0</i>	3.0
	ВКУПНО	25.3

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Учесник на меѓународни научни проекти [1] Advancing Innovative STEM Education and Research in Earthquake Engineering toward Sustainable Environment: QUAKESAFE”, within UNESCO and Huawei Technologies project Revitalizing STEM Education to Equip Next Generations with STEM Competency, (2024-2025) [2] Seismic Vulnerability Assessment of the Skopje Old Bazaar (Level 2) Joint Research Project - European and Mediterranean Major Hazard Agreement (EUR-OPA), European Centre for Vulnerability of Industrial and Lifeline Systems (ECILS) and European Centre for Protection and forecasting of Earthquakes (ECPFE), (2022-2023) [3] Seismic Vulnerability Assessment of the Skopje Old Bazaar (Level 1), Joint Research Project - European and Mediterranean Major Hazard Agreement (EUR-OPA), European Centre for Vulnerability of Industrial and Lifeline Systems (ECILS) and European Centre for Protection and forecasting of Earthquakes (ECPFE) (2021-2022)	15.0

	<i>Вкупино поени: 3 x 5.0 = 15.0</i>	
2.	Учесник на национални научни проекти [1] Научноистражувачки проект финансиран од УКИМ за 2024 година со наслов: „Нумерички експеримент со МКЕ за развој на модел за симулација на однесување на конструктивни фути со регулатори на смолкнување и негова апликација кај лачни брани“. [2] Научноистражувачки проект финансиран од УКИМ за 2022 година со наслов: „Методоголија за оцена на сеизмичка повредливост на урбани културно-историски центри (ОСЕП – КИЦ). [3] „Дефинирање на протокол за евалуација на сеизмичката отпорност на постојни објекти од високоградба – сеизмички сертификат“, финансиран од Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје – Институт за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија, Скопје (2020-2021). [4] Експериментална верификација на метод за зајакнување на сидарија со конструктивно префугирање – СТРЕП, финансиран од АДИНГ-АД, Скопје, Институт за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија, Скопје, Градежен факултет, Скопје (2019 – 2021). <i>Вкупино поени: 4 x 3.0 = 12.0</i>	12.0
3.	Труд со оригинални научни резултати објавен во научно списание кое има импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет [1] Vitanova, M., Bogdanovic, A., Bozinovski, Z. et al. Seismic performance validation for RC building structures damaged by Durres earthquake, Mw6.4, 26 November 2019, Albania. Bull Earthquake Eng 20, 6527–6554 (2022). https://doi.org/10.1007/s10518-022-01453-5 <i>Поени: 0.6 x (8+(ИФ) 4.556)=7.534</i> <i>Вкупино поени: 7.534</i>	7.5
4.	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор [1] Delova, E., Zlateski, A., Grubisic, M., Shenodva, V., Bozhinovski, Z. (2025) Seismic Performance Evaluation of Existing Reinforced Concrete Buildings in Skopje, 3rd Croatian Conference on Earthquake Engineering, 19-22 March, 2025, Split, Croatia [2] Zlateski, A., Delova, E., Shendova, V. (2025). Seismic Vulnerability Assessment of Part of Historic Center of Skopje, 3rd Croatian Conference on Earthquake Engineering, 19-22 March, 2025, Split, Croatia [3] Apostolska, R., Sheshov, V., Vitanova, M., Jekic, G., Delova, E., Nanevska, A., Manojlovski, F., Ivanovski, D. (2025) Building Resilient Communities: Advancing Stem Education and Earthquake Engineering Research, 3rd Croatian Conference on Earthquake Engineering, 19-22 March, 2025, Split, Croatia [4] Delova, E., Zlateski, A., Popovska, A., Bozhinovski, Z., Shenodva, V. (2023) Analysis of the Stability with a Technical Solution for Strengthening of a First Category Building in Bitola, 16th International Scientific Conference INDIS 2023 16-17 November 2023, Novi Sad, Serbia [5] Zlateski, A., Delova, E., Shendova, V. (2023) Harmonization and Implementation of Seismic Vulnerability Assessment of the Urban Historic Center of Skopje, 16th International Scientific Conference INDIS 2023 16-17 November 2023, Novi Sad, Serbia [6] Zurovski, A., Zlateski, A., Delova, E., Jekikj, G., Apostolska, R., Shendova, V., Bozhinovski, Z. (2023) Seismic Upgrading of Telecommunication	59.4

	Center in Skopje, 16th International Scientific Conference INDIS 2023 16-17 November 2023, Novi Sad, Serbia [7] Shendova, V., Zhurovski, A., Zlateski, A., Delova, E., Jekikj, G., Apostolska, R., Bozhinovski, Z. (2023). Seismic Upgrading of Telecommunication Center in Skopje, N. Macedonia, 9th International Conference on Computational Methods in Structural Dynamics and Earthquake Engineering, 12-14 June 2023, Athens, Greece [8] Delova, E., Zlateski, A., Shendova, V., Bozhinovski, Z. (2023). Seismic Strengthening of the Historic Building of “Sokolana” in Kumanovo, 2nd Croatian Conference on Earthquake Engineering, 22-24 March, 2023, Zagreb, Croatia [9] Shendova, V., Apostolska, R., Jekic, G., Zlateski, A., Zhurovski, A., Delova, E. (2023). Seismic Retrofitting of Building Structures and Monuments in North Macedonia – Necessity, Solutions and Construction, 2nd Croatian Conference on Earthquake Engineering, 22-24 March, 2023, Zagreb, Croatia [10] Delova, E., Zlateski, A., Shendova, V., Bozhinovski, Z., Mijalkova, L. (2022). Analysis of the Seismic Stability with Technical Solution for Strengthening of an Existing Building, 3rd European Conference of Earthquake Engineering and Seismology, September 4-9, 2022, Bucharest, Romania [11] Delova, E., Zlateski, A., Shendova, V., Bozhinovski, Z., Mijalkova, L. (2022). Analysis and Technical Solution for Strengthening for the Existing Building „Sokolana“ in Kumanovo, 19th International Symposium of Macedonian Association of Structural Engineers, April 27-30, 2022, Ohrid, N. Macedonia [12] Zlateski, A., Shendova, V., Delova, E., Zurovski, A. (2022). Harmonization of Seismic Vulnerability Assessment of Urban Historic Centers, 19th International Symposium of Macedonian Association of Structural Engineers, April 27-30, 2022, Ohrid, N. Macedonia [13] Jekic, G., Shendova, V., Apostolska, R., Zlateski, A., Zurovski, A., Delova, E., Bojadjeva, J. (2022). IZIIS' Protocol for Evaluation of Seismic Resistance of Existing Buildings - Seismic Certificate, 19th International Symposium of Macedonian Association of Structural Engineers, April 27-30, 2022, Ohrid, N. Macedonia [14] Mijalkova, L., Delova, E., Bozhinovski, Z. (2022). Analitical Approach for Strengthening of Historic Building “Army Club” In Bitola Damaged in the 1994 Earthquake, 8th International Conference „Civil Engineering – Science and Practice“, March 8-12, 2022, Kolashin, Montenegro [15] Bozhinovski, Z., Zlateski, A., Delova, E., Avramoska, M. (2021). Dynamic Response of LPRCS Subjected to Longlasting Ground Motions, Basis of Experimental Investigation of Joints and Multistory Models, 17th World Conference on Earthquake Engineering, September 27th – October 2nd, 2021, Shendai, Japan (Hybrid Conference) [16] Bozhinovski, Z., Necevska-Cvetanovska, G., Delova, E., Zlateski, A. (2021). IZIIS Methodology for Design, Repair and Strengthening of Earthquake Resisting Masonry and Reinforced Concrete Structures, 1st Croatian Conference on Earthquake Engineering, March 22nd - 24th, 2021, Zagreb, Croatia [17] Jekic, G., Shendova, V., Necevska-Cvetanovska, G., Bozhinovski, Z., Apostolska, R., Stojanoski, B., Zlateski, A., Zhurovski, A., Runevski, K., Delova, E. (2021). IZIIS' Seismic Assessment Protocol for Existing Building Structures, 1st Croatian Conference on Earthquake Engineering, March 22nd - 24th, 2021, Zagreb, Croatia [18] Bozhinovski, Z., Necevska-Cvetanovska, G., Apostolska, R., Zhurovski, A., Runevski, K., Delova, E. (2020). IZIIS Methodology for Design, Repair and Strengthening of Earthquake Induced Damage of	

	Reinforced Concrete Structures, International Symposium on Durres Earthquakes and Eurocodes, September 21-22, 2020 [19] Shendova, V., Jekic, G., Bozhinovski, Z., Zlateski, A., Delova, E., Runevski, K. (2020). Protection of Cultural Heritage from Man-made and Natural Disasters - IZIIS' Experience, International Symposium on Durres Earthquakes and Eurocodes, September 21-22, 2020 [20] Delova, E., Bozhinovski, Z., Zlateski, A. (2020). Vulnerability of Modern RC High-Rises with System Flaws in Design and Construction – Experience from Durres, Albania Earthquake, 7th International Conference “Civil Engineering – Science and Practice”, March 10-14, 2020, Kolashin, Montenegro [21] Poposka, M., Chapragoski, G., Zhurovski, A., Delova, E., Bozhinovski, Z., Dojchinovski, D. (2020). Visual Inspection and Damage Identification for “TISOVEC” Tunnel, 7th International Conference “Civil Engineering – Science and Practice”, March 10-14, 2020, Kolashin, Montenegro [22] Bozhinovski, Lj. Z., Dojcinovski, D., Delova, E., Poposka, M. (2019). Analysis and design of stable and economic RCS characterized by controlled and dictated behavior for construction in seismically active regions, Workshop on Earthquake Disaster Prevention and Mitigation in the “Road & Belt” countries, September 3-14, 2019, Dalian, China [23] Bozhinovski, Lj. Z., Dojcinovski, D., Delova, E., Poposka, M. (2019). Identification, Repairing, Strengthening and Revitalization of Existing Masonry and RC Buildings Structures in Seismic Prone Areas, Workshop on Earthquake Disaster Prevention and Mitigation in the “Road & Belt” countries, September 3-14, 2019, Dalian, China [24] Delova, E., Bozhinovski, Z., Shendova, V., Zlateski, A. (2019). Design and analysis of stable and economic reinforced concrete structures with controlled and conducted ductile behavior, 18th International Symposium of Macedonian Association of Structural Engineers, October 2-5, 2019, Ohrid, N. Macedonia [25] Zlateski, A., Shendova, V., Delova, E. (2018) Quasi-static Tests on Traditional Masonry Wall Elements Retrofitted with Innovative Technique, 16th European Conference on Earthquake Engineering, June 18-21, 2018, Thessaloniki, Greece [26] Shendova, V., Zlateski, A., Delova, E. (2018). Skopje 11th September 2016 Earthquake: Post-earthquake Visual Screening on Cultural Heritage Buildings, 16th European Conference on Earthquake Engineering, June 18-21, 2018, Thessaloniki, Greece [27] Shendova, V., Zlateski, A., Jekikj, G., Delova, E. (2018). Skopje Monuments Between Two Earthquakes, 14th International Scientific Conference (iNDiS 2018), 21-23 November 2018, Novi Sad, Serbia [28] Zlateski, A., Shendova, V., Delova, E., Zhurovski, A., Runevski, K. (2018). Quasi - Static Tests on Masonry Wall Elements Retrofitted by Composite Materials, 14th International Scientific Conference, November 21-23, 2018, Novi Sad, Serbia [29] Runevski, K., Shendova, V., Bozhinovski, Z., Zhurovski, A., Zlateski, A., Delova E. (2018). Seismic Assessment of Existing Structure of Makoteks Building in Skopje, 14th International Scientific Conference (iNDiS 2018), 21-23 November 2018, Novi Sad, Serbia [30] Zhurovski, A., Nechevska-Cvetanovska, G., Zlateski, A., Runevski, K., Delova, E. (2018). Seismic Assessment of RC Frame Structures Using Nonlinear Dynamic Analysis, 14th International Scientific Conference, November 21-23, 2018, Novi Sad, Serbia [31] Shendova, V., Zlateski, A., Delova, E., Poposka, M. (2018). Seismic safety and global stability of Italian Embassy (Shkapaerda) Building, 17th International Symposium of Macedonian Association of Structural Engineers, October 4-7, 2017, Ohrid, N. Macedonia	

	<i>Вкупино поени: $3 \times 0.8 \times 6 + 3 \times 0.6 \times 25 = 14.4 + 45 = 59.4$</i>	
5.	Учество на научен/стручен собир со реферат [1] 3rd Croatian Conference on Earthquake Engineering, 19-22 March, 2025, Split, Croatia. Постер-презентација [2] 16th International Scientific Conference INDIS 2023 16-17 November 2023, Novi Sad, Serbia. Постер-презентација [3] 2nd Croatian Conference on Earthquake Engineering, 22-24 March, 2023, Zagreb, постер-презентација [4] 3rd European Conference on Earthquake Engineering and Seismology (3ECEES), Bucharest, Romania, September 4-9, 2022. Постер-презентација [5] 7th International Conference „Civil Engineering – Science and Practice“, March 10-14, 2020, Kolashin, Montenegro, усна презентација [6] 19th International Symposium organized by Macedonian Association of Structural Engineers (MASE), Ohrid, Macedonia, April 27-30, 2022. Постер-презентација [7] 18th International Symposium organized by Macedonian Association of Structural Engineers (MASE), Ohrid, Macedonia, October 4-7, 2019. Усна презентација <i>Вкупино поени: $2 \times 1.0 + 5 \times 0.5 = 4.5$</i>	4.5
	Вкупно	98.4

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Експертски активности: експертски/стручни мислења Мислење за проектен степен на механичка отпорност и сеизмичка заштита на градбата бр: (30879, 30866, 30841, 30833, 30809, 30807, 30771, 30708, 30683, 30634, 30608, 30569, 30551, 30273, 30272, 30271, 30260, 30246, 30218, 30197, 30162, 30142, 30114, 30113, 30105, 30049, 29995, 29979, 29952, 29909, 29866, 29765, 29751, 29733, 29725, 29699, 29651, 29646, 29631, 29621, 29616, 29597, 29548, 29524, 29491, 29459, 29446, 28916, 28887, 28869, 28842, 28810, 28799, 28788, 28758, 28729, 28728, 28727, 28696, 28669, 28640, 28597, 28587, 28550, 28544, 28535, 28490, 28481, 28460, 28438, 28434, 28387, 28378, 28338, 28325, 28307, 28285, 28250, 28249, 28248, 28240, 28025, 27991, 27956, 27932, 27901, 27891, 27860, 27836, 27805, 27800, 27774, 27752, 27722, 27708, 27677, 27532, 27499, 27496, 27490, 27451, 27450, 27407, 27389, 27385, 27364, 27318, 27301, 27285, 27274, 27242, 27241, 27191, 27156, 27093, 27078, 27061, 27027, 26987, 26969, 26892, 26853, 26842, 26800, 26790, 26772, 26771, 26733, 26699, 26685, 26661, 26646, 26639, 26625, 26607, 26589, 26583, 26543, 26515, 26450, 26436, 26407, 26404, 26349, 26326, 26292, 26279, 26262, 26238, 26216, 26189, 26146, 26116, 26107, 26095, 26075, 25987, 25986, 25985, 25984, 25983, 25982, 25946, 25935, 25922, 25897, 25873, 25844, 25831, 25774, 25771, 25769, 25768, 25720, 25716, 25569, 25560, 25532, 25526, 25512, 25492, 25474, 25459, 25457, 25428, 25400, 25369, 25368, 25207, 25194, 25138, 25059, 25026, 24995, 24975, 24971, 24946, 24878, 24842, 24800, 24777, 24749, 24714, 24665, 24648, 24585, 24574, 24529, 24528, 24518, 24454, 24413, 24349, 24333, 24294, 24288, 24264, 24225, 24187, 24163, 24139, 24111, 24097, 24080, 24079, 24024, 24023, 24002, 23897, 23880, 23867, 23847, 23825, 23789, 23766, 23758, 23697, 23696, 23695, 23694, 23688, 23687, 23686, 23685, 23684, 23683, 23662, 23571, 23564, 23549, 23501, 23457, 23456, 23455, 23423, 23416, 23383, 23327, 23306, 23253, 23216, 23166, 23146, 23123, 23107, 23105, 23099, 23027, 22941, 22901...)	270.0

	<i>Вкупно поени: 270 x 1.0 = 270</i>	
2.	Студија, физибилити-студија, истражување на пазарот -учесник [1] Јекиќ, Г., Журовски, А., Златески, А., Чапрагоски, Г., Шендова, В., Трајчевски, Ј., Димитровски, М., Делова, Е. (2025) Анализа на постојната сеизмичка стабилност со техничко решение за санација и зајакнување на конструкцијата на објектот Студентски дом „Кузман Јосифовски - Питу“ во Скопје, Извештај ИЗИИС 2025-14 [2] Јекиќ, Г., Златески, А., Делова, Е., Шендова, В., Апостолска, Р., Журовски, А., Чапрагоски, Г. (2024) Извештај од извршен увид и брза оцена на стабилноста на конструкцијата на постоен објект во Драчево на КП 9450, КО Драчево 2, Извештај ИЗИИС 2024-68 [3] Журовски, А., Делова, Е., Шендова, В., Мицов, В., Јекиќ, Г., Апостолска, Р., Златески, А. (2024) Извештај од извршен увид и брза оцена на стабилноста на конструкцијата на постоен објект на КП 108, КО Градовци, Општина Зелениково, Извештај ИЗИИС 2024-67 [4] Шендова, В., Златески, А., Чапрагоски, Г., Делова, Е., Јекиќ, Г., Апостолска, Р., Журовски, А. (2024) Извештај од извршен увид и брза оцена на стабилноста на конструкцијата на поранешното училиште „Јордан Хаџи Константинов-Џинот“ во Велес, Извештај ИЗИИС 2024-66 [5] Шендова, В., Журовски, А., Златески, А., Јекиќ, Г., Апостолска, Р., Делова, Е. (2024) Извештај од извршен увид и брза оцена на стабилноста на конструкцијата на постоен објект бр. 1342 во с. Бањица, Извештај ИЗИИС 2024-61 [6] Јекиќ, Г., Журовски, А., Делова, Е., Златески, А., Шендова, В., Апостолска, Р. (2024) Извештај од извршен увид и брза оцена на стабилноста на конструкцијата на постоен објект на КП 799, КО Штип 1, Извештај ИЗИИС 2024-56 [7] Јекиќ, Г., Златески, А., Журовски, А., Делова, Е., Шендова, В., Апостолска, Р. (2024) Извештај од извршен увид и брза оцена на стабилноста на конструкцијата на постоен објект на КП 1828, КО Радово, Извештај ИЗИИС 2024-35 [8] Јекиќ, Г., Златески, А., Журовски, А., Делова, Е., Шендова, В., Апостолска, Р. (2024) Извештај од извршен увид и брза оцена на стабилноста на конструкцијата на постоен објект на КП 2825/1, КО Иловица, Извештај ИЗИИС 2024-34 [9] Јекиќ, Г., Делова, Е., Златески, А., Журовски, А., Шендова, В., Апостолска, Р. (2024) Извештај од извршен увид и брза оцена на стабилноста на конструкцијата на постоен објект на КП 3947/1, КО Сирково, Извештај ИЗИИС 2024-33 [10] Јекиќ, Г., Делова, Е., Златески, А., Чапрагоски, Г., Журовски, А., Шендова, В., Апостолска, Р. (2024) Извештај од извршен увид и брза оцена на стабилноста на конструкцијата на постоен објект на КП 221/1, КО Пробиштип, Извештај ИЗИИС 2024-32 [11] Шендова, В., Журовски, А., Златески, А., Делова, Е., Неџири, З. (2024) Извештај од извршен увид и брза оцена на стабилноста на конструкцијата на постоен објект на КП 5322/2 во Облешево, Извештај ИЗИИС 2024-30 [12] Основен проект за ЛИДЛ објект во Скопје (2023), соработник [13] Шендова, В., Јекиќ, Г., Делова, Е., Златески, А., Журовски, А. (2023). Анализа на постојната стабилност на црквата „Успение на Пресвета Богородица“, Трескавец, со техничко решение за конструктивна консолидација, Извештај ИЗИИС 2023-48, декември 2023 [14] Јекиќ, ..., Златески, А., Делова, Е., Журовски, А., Шендова, В. (2023). Извештај за извршен увид и стручно мислење за носивост на кровна	52.0

	плоча на дел од објектот на Македонски телеком АД – Скопје во Струмица, Извештај ИЗИИС 2023-42, октомври 2023 [15] Шендова, В., Зафиров, Т., Делова, Е., Ивановски, Д. (2023). Извештај од извршен увид и оценка на стабилноста на постојната конструкција на објектот Државна гранична полициска станица Маркова Нога, Извештај ИЗИИС 2023-33, јули 2023 [16] Шендова, В., Јекиќ, Г., Делова, Е., Журовски, А., Златески, А. (2023), Сеизмички скрининг на конструкцијата на објектот на Македонската академија на науките и уметностите во Скопје, Извештај ИЗИИС 2023-28 [17] Шендова, В., Јекиќ, Г., Делова, Е., Журовски, А., Златески, А. (2023), Сеизмички скрининг на конструкцијата на објектот на Македонската радио-телевизија, „МРТВ“ во Скопје, Извештај ИЗИИС 2023-29 [18] Шендова, В., Јекиќ, Г., Делова, Е., Журовски, А., Златески, А. (2023), Сеизмички скрининг на конструкцијата на објектот на Музејот на град Скопје, Извештај ИЗИИС 2023-30 [19] ИЗИИС за Скопје (2023). Проект за подигнување на сеизмичката безбедност и свесност, одбележување на 60 години од Скопскиот земјотрес во 1963 година. Сеизмички скрининг за утврдување на доверливост и безбедност на конструкциите на: МАНУ, Музеј на Град Скопје и Македонската радио-телевизија. [20] ИЗИИС за Скопје (2023). Проект за подигнување на сеизмичката безбедност и свесност, одбележување на 60 години од Скопскиот земјотрес во 1963 година. Интерактивни едукативни работилници за збогатување на знаењата, зајакнување на свеста и зголемување на поготвеноста на децата и младите. [21] National Mapping and Condition Assessment of the Orthodox Cultural Heritage (2022-2023), проект од International Council on Monuments and Sites - ICOMOS Macedonia, финансиран од Амбасада на САД во Македонија. [22] Шендова, В., Ѓорѓиев, И., Манојловски, Ф., Журовски, А., Петрески, Б., Нанвска, А., Делова, Е. (2023). Извештај од извршен увид и брза оценка на стабилноста на постојната конструкција на објектите Општински Суд, Младински Дом и Пионерски Дом во Кавадарци, Извештај ИЗИИС 2023-22, јуни 2023 [23] Шендова, В., Апостолска, Р., Златески, А., Делова, Е. (2023). Стручно мислење за постојната состојба на објектот на Железничка Станица Старо Куманово, Извештај 03-698/1, мај 2023 [24] Шендова, В., Журовски, А., Јекиќ, Г., Делова, Е., Златески, А. (2022). Извештај од извршен увид и контрола на носивоста на скалишно јадро во објект на ООУ „Кочо Рацин“, Прилеп, Извештај ИЗИИС 2022-58, декември, 2022 [25] Шендова, В., Апостолска, Р., Јекиќ, Г., Златески, А., Делова, Е., Журовски, А. (2022). Извештај за извршена анализа на постојната конструкција на објектот на Македонски Телеком во Струмица, Извештај ИЗИИС 2022-49, септември 2022 [26] Шендова, В., Журовски, А., Јекиќ, Г., Златески, А., Китановски, Т., Ивановски, Д., Делова, Е. (2022). Извештај од увид и контрола на носивоста на плоча, Стопанска Банка, Радовиш, Извештај ИЗИИС 2022-46, јули 2022 [27] Шешов, В., Апостолска, Р., Шендова, В., Божиновски, Ж., Ѓорѓиев, И., Бојациева, Ј., Витанова, М., Јекиќ, Г., Стојановски, Б., Златески, А., Журовски, А., Китановски, Т., Зафиров, Т., Делова, Е., Чапрагоски, Г., Попоска, М., Шокларовски, А., Томиќ, Д., Ивановски, Д. (2022). High-level Seismic Screening of the Structures of Municipal Buildings in N. Macedonia; Public Sector Energy Efficiency Project Funded by World Bank, consulting services for: Technical	

	Assistance for Seismic Screening and Preparation of Opinion for Municipal facilities Report: IZIIS 2022-35, May 2022 [28] Шендова, В., Стојаноски, Б., Жекиќ, Г., Златески, А., Журовски, А., Делова, Е. (2021). Анализа на постојната состојба и техничко репение за конструктивна консолидација на ОПТА Цамија, Струмица, Извештај ИЗИИС 2021-69, декември 2021. [29] Шендова, В., Жекиќ, Г., Златески, А., Стојаноски, Б., Журовски, А., Делова, Е. (2021). Study On Seismic Stability of the Swiss Embassy, located on 19th Maksim Gorki Str. Skopje, Republic of N. Macedonia. Report IZIIS 2021-53, December 2021. [30] Шешов, В., Апостолска, Р., Шендова, В., Божиновски, Ж., Ѓорѓиев, И., Бојациева, Ј, Витанова, М., Жекиќ, Г., Стојаноски, Б., Златески, А., Журовски, А., Китановски, Т., Зафиров, Т., Делова, Е. (2021). High-level Seismic Screening of the Structures of Medical Facilities in N. Macedonia; Public Sector Energy Efficiency Project Funded by World Bank, consulting services for: Technical Assistance for Seismic Screening and Preparation of Opinion for Healthcare facilities, Report: IZIIS 2021-58, November 2021. [31] Шендова, В., Жекиќ, Г., Златески, А., Стојаноски, Б., Журовски, А., Делова, Е. (2021). Seismic Stability of the Swiss Ambassador' Residency, Skopje, N. Macedonia. Report IZIIS 2021-52, September 2021. [32] Божиновски, Ж., Шендова, В., Златески, А., Делова, Е. (2021). Елаборат за анализа на стабилност со техничко решение за зајакнување на конструкцијата на објектот Соколана во Куманово, Извештај ИЗИИС 2021-48, август 2021. [33] Шендова, В., Божиновски, Ж., Апостолска, Р., Жекиќ, Г., Стојаноски, Б., Журовски, А., Делова, Е. (2021). Извештај за извршена анализа на постојната состојба на конструкцијата на објектот ЈЗУ Универзитетска клиника за хематологија, Клинички центар „Мајка Тереза“ во Скопје, Извештај ИЗИИС 2021-34, мај 2021. [34] Апостолска, Р., Ѓорѓиев, И., Жекиќ, Г., Журовски, А., Делова, Е. (2021). EN 1992-1-1; Еврокод 2 – Проектирање бетонски конструкции – Дел 1-1: Општи правила и правила за згради; Инструкциски материјал за контрола на проектна документација изработена со примена на Еврокодovi за потребите на МСЗ, Извештај ИЗИИС 2021-4/1, јануари 2021. [35] Апостолска, Р., Ѓорѓиев, И., Жекиќ, Г., Журовски, А., Делова, Е. (2021). EN 1992-2; Еврокод 2 – Проектирање бетонски конструкции, Дел 2: Бетонски мостови – Проектирање и правила за изработка на детали; Инструкциски материјал за контрола на проектна документација изработена со примена на Еврокодovi за потребите на МСЗ, Извештај ИЗИИС 2021-4/2, јануари 2021. [36] Апостолска, Р., Ѓорѓиев, И., Жекиќ, Г., Журовски, А., Делова, Е. (2021). EN 1992-3; Еврокод 2 – Проектирање бетонски конструкции Дел 3: Конструкции за складирање на течности и растресити материјали; Инструкциски материјал за контрола на проектна документација изработена со примена на Еврокодovi за потребите на МСЗ, Извештај ИЗИИС 2021-4/3, јануари 2021. [37] Шешов, В., Божиновски, Ж., Богдановиќ, А., Едип, К., Делова, Е., Журовски, А., Шокларовски, А. (2020). Елаборат за анализа на стабилност со техничко решение за зајакнување на конструкцијата на објект 48, Касарна „Илинден“, Извештај ИЗИИС 2020-71, декември 2020 [38] Шендова, В., Мицов, В., Шалиќ, Р., Витанова, М., Стојаноски, Б., Томиќ, Д., Димитровски, М., Трајчевски, Ј., Незири, З., Петрески, Б., Зафиров, Т., Наневска, А., Златески, А., Руневски, К., Делова, Е. (2020). Извештај за извршена анализа на постојната состојба на	

	конструкцијата на објектот Управна зграда на „МАКСТИЛ“ во Скопје, извештај ИЗИИС 2020-68, декември 2020 [39] Божиновски, Ж., Златески, А., Делова, Е. (2020). Анализа на стабилност со техничко решение за санација со зајакнување на конструкцијата на објектот Хотел „Солун“ во Куманово, Извештај ИЗИИС 2020-45, мај 2020 [40] Шендова, В., Стојаноски, Б., Златески, А., Делова, Е., (2019). Студија за сеизмичката сигурност и стабилност на конструкцијата на објектот НУ Центар за култура во Куманово, Извештај ИЗИИС 2019-72, декември 2019 [41] Жекиќ, Г., Шендова, В., Стојаноски, Б., Златески, А., Делова, Е., Наумовски, Н., Стаменковиќ, М. (2019). Експериментално испитување на Орта Џамија во Струмица со методот на амбиент вибрации, Извештај ИЗИИС 2019-71, декември 2019 [42] Божиновски, Ж., Делова, Е. (2019). Елаборат за анализа на стабилност со техничко решение за зајакнување на конструкцијата на објектот Спомен парк-куќа на Спомен Костурница во Куманово, Извештај ИЗИИС 2019-70, декември 2019 [43] Божиновски, Ж., Шендова, В., Златески, А., Делова, Е. (2019). Стручно мислење на постојната состојба на објектот на ул. Георги Димитров бр.21, Извештај 08-2217/1, ноември, 2019 [44] Божиновски, Ж., Шендова, В., Дојчиновски, Д., Едип, К., Жекиќ, Г., Стојаноски, Б., Златески, А., Журовски, А., Руневски, К., Делова, Е., Ѓорѓиевска, Е. (2019). Извештај за извршена анализа на постојната конструкција на објектите „Блок“ и „Кула“ во состав на ТК Центар, Скопје, Извештај ИЗИИС 2019-64, ноември 2019 [45] Божиновски, Ж., Журовски, А., Ѓорѓиевска, Е., Делова, Е. (2019). Анализа на стабилност со техничко решение за зајакнување на административно технолошка зграда на МКТ во Пробиштип, Извештај ИЗИИС 2019-54, август 2019 [46] Божиновски, Ж., Златески, А., Ѓорѓиевска, Е., Делова, Е., Попоска, А. (2019). Елаборат за анализа на стабилност со техничко решение за зајакнување на реконструираниот објект КПУ Затвор Битола, Извештај ИЗИИС 2019-33, април 2019 [47] Шендова, В., Златески, А., Чапрагоски, Г., Попоска, М., Делова, Е. (2019). Испитување на постојна конструкција со НДТ, Куманово, Извештај ИЗИИС 2019-45 [48] Шендова, В., Златески, А., Делова, Е. (2019). Мислење за сеизмичка стабилност на постоен објект на ул. Костурски херои 54, /Тања Трендафилова, Извештај 08-392/1, февруари 2019 [49] Шешов, В., Шендова, В., Божиновски, Ж., Дојчиновски., Едип, К., Стојмановска, М., Китановски, Т., Чапрагоски, Г., Зафирова, И., Чанева, Ј., Попоска, М., Стојаноски, Б., Жекиќ, Г., Журовски, А., Руневски, К., Ѓорѓиевска, Е., Делова, Е., Јовановски, Ѓ., Блажески, К. (2018). Извештај за извршена анализа со процена на средства потребни за зајакнување на конструкцијата на објектот ТК-Центар во Скопје, Извештај ИЗИИС 2018-24, април 2018 [50] Шешов, В., Божиновски, Ж., Дојчиновски, Д., Ѓорѓиевска Е., Ѓореска, И., Журовски, А., Чапрагоски, Г., Попоска, М., Делова, Е. (2018). Употребливост на тунелот Тисовец за постоен режим на експлоатација со проценка на преостанатиот експлоатационен век и техничко решение за пренамена во напорен тунел. Извештај ИЗИИС 2018- 32, јуни 2018 [51] Извештаи од теренска процена на безбедност на објектите после земјотресот од 11.09.2016 година, за сите општини во Град Скопје, ИЗИИС-33 ИЗИИС-34, ИЗИИС-35, ИЗИИС-36, ИЗИИС 37, ИЗИИС 38, ИЗИИС 39, ИЗИИС 40, ИЗИИС-41, ИЗИИС-42, ИЗИИС-43	

	[52] Шендова, В., Стојаноски, Б., Златески, А., Попоска, М., Делова, Е., Жекиќ, Г. (2016). Евалуација на сеизмичката сигурност и глобалната стабилност на објектот: Амбасада на Италија во Скопје, Извештај ИЗИИС 2016-45, ноември 2016 <i>Вкупно поени: $52 \times 1.0 = 52.0$</i>	
3.	Учество во промотивни активности на Институтот [1] Отворен ден на УКИМ, Отворен ден на ИЗИИС (2017, 2018, 2019, 2023, 2025) [2] ИЗИИС за Скопје (2023). Проект за подигнување на сеизмичката безбедност и свесност, одбележување на 60 години од Скопскиот земјотрес во 1963 година. Сеизмички скрининг за утврдување на доверливост и безбедност на конструкциите на: МАНУ, Музеј на Град Скопје и Македонска радио-телевизија. <i>Вкупно поени: $5 \times 0.5 + 1 \times 0.5 = 3.0$</i>	3.0
4.	Евидентирање и прелиминарна анализа на оштетувања од случен земјотрес и изработка на извештај [1] Брза процена на безбедноста на објектите по земјотресот во Скопје од 11.9.2016 и изработка на извештај – Извештај ИЗИИС 2016-30 <i>Вкупно поени: $1 \times 3.0 = 3$</i>	3.0
	Вкупно	328.0

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	25.30
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	98.40
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	328.0
ВКУПНО:	451.7

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Вероника Шендова, претседател, с.р.
 Проф. д-р Кемал Едип, член, с.р.
 Вонр. проф. д-р Горан Жекиќ, член, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА
„ЕФЕКТОТ НА ИНТЕРАКЦИЈА ТЛО – КОНСТРУКЦИЈА ВРЗ СЕИЗМИЧКИ
ОДГОВОР НА ДВОЈНИ КОНСТРУКТИВНИ СИСТЕМИ“
ОД М-Р БЕСАР АБДИУ, ПРИЈАВЕНА НА ИНСТИТУТОТ ЗА ЗЕМЈОТРЕСНО
ИНЖЕНЕРСТВО И ИНЖЕНЕРСКА СЕИЗМОЛОГИЈА
(УКИМ – ИЗИИС) ВО СКОПЈЕ

Научниот совет на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија (УКИМ – ИЗИИС) во Скопје, на седницата одржана на 21.5.2025 година, со Одлука бр. 09-1092/1 од 23.5.2025 г., формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатот м-р Бесар Абдиу со наслов „Ефектот на интеракција тло – конструкција врз сеизмички одговор на двојни конструктивни системи“, во состав: проф. д-р Кемал Едип (претседател), проф. д-р Јулијана Бојацијева (член и ментор), проф. д-р Игор Ѓорѓиев (член), проф. д-р Влатко Шешов (член) и проф. д-р Лиса Стар од „California State University“ – Long Beach, USA (надворешен член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Научниот совет на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија (УКИМ – ИЗИИС) во Скопје му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Анализа на трудот

Докторската дисертација на кандидатот м-р Бесар Абдиу, со наслов „Ефектот на интеракција тло-конструкција врз сеизмички одговор на двојни конструктивни системи“, содржи 94 страници компјутерски обработен текст во фонт *Segoe UI*, со 1,08 проред и големина на букви 11pt (9 pt за наслови на слики и текстови во табели).

Трудот е структуриран во 6 поглавја, во чии рамки се опфатени воведот, истражувањата и заклучните согледувања. На крајот е даден список на литература во кој се наведени 70 библиографски референци, меѓу нив научни трудови, статии, книги, извештаи, елаборати, национални прописи, меѓународни акти и интернет-ресурси. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Поглавје 1 е вовед во проблематиката интеракција тло – конструкција и двојните системи. Поглавјето започнува со генерално опишување на овој феномен и на претпоставените гранични услови на основата на зградата при анализата на конструкции. Потоа, се дадени примери од минатото каде што локалните почвени услови имале улога во оштетувањата на згради при земјотреси, пристапите за земање предвид на интеракцијата тло – конструкција, имплементацијата на интеракцијата тло-конструкција во стандардите за проектирање, класификацијата на двојните системи, итн. Исто така, во оваа поглавје дадени се целите на истражувањето, истражувачкиот проблем, исходите и методологијата на примена при обработка на дисертацијата. Поглавјето завршува со преглед на содржината на докторската дисертација.

Поглавје 2 содржи општ преглед на литературата за интеракцијата тло-конструкција. На почеток, кратко и генерално, се опишува состојбата на праксата во врска со имплементацијата на интеракцијата тло – конструкција, а потоа следуваат методите и техниките за моделирање на интеракцијата тло – конструкција. Започнувајќи со првите обиди за моделирање на деформабилноста на еластичната греда (моделот на Winkler), дискусијата се проширува кон најсофистицираните методи и техники за имплементација на интеракцијата тло – конструкција (директниот пристап). Исто така, дадена е практичната примена на интеракцијата тло – конструкција во различни стандарди за проектирање и извештаи. Посебен осврт и генерален преглед во ова поглавје е даден на конструктивните системи – особено на двојните системи кои се главен предмет на истражување во докторската дисертација. Накратко спомнати се и нерегуларните системи. На крај, кратко е спомнато и напредувањето на истражувањата на интеракцијата тло – конструкција во Северна Македонија.

Во **Поглавје 3** детално се презентираат пристапите и методите за моделирање на интеракцијата тло – конструкција. Методот на потконструкција (substructure method) што е применет во оваа дисертација, заедно со претпоставките, поимите и препорачаните шеми, детално се објаснуваат во ова поглавје. Директниот пристап кој ги има своите ограничувања за примената во секојдневната пракса, исто така се дискутира накратко. Дискусијата се фокусира на објаснувањето на техниките за моделирање на почвените услови, особено моделите на федери и моделот на гредата врз нелинеарно Винклерово тло (Beam on Nonlinear Winkler Foundation). Овие техники се основа за моделирање на интеракцијата тло – конструкција во понатамошните анализи на дисертацијата. На крај, дадена е модификацијата на брзината на ширење на сеизмичките бранови (shear wave velocity) поради повеќеслојната структура на почвената средина.

Во **Поглавје 4** детално се презентираат анализите спроведени во дисертацијата. Исто така, даден е опис на геометриските и механичките особини на анализираните згради. Конструктивните системи на армиранобетонските згради кои се предмет на оваа дисертација се состојат од рамки и сидови (двојни системи). На тој начин, два прототипски модели се анализирани. Прототипските модели се избрани да опфаќаат различни конструктивни системи со различен дуктилитет и сеизмичка сила. Врз основа на тие модели, пресметани се вредностите на коефициентите на федерите и дадени се и нивните еласто-пластични конститутивни закони (constitutive laws). На овој начин, вкупно три модели се добиени за секоја зграда, и тоа: еден вклетен и два флексибилни модела, со што вкупниот број на анализираните модели е шест. Најпрво, сите модели се анализирани и димензионирани согласно со сеизмичките барањата на европските прописи (Еврокодските). Потоа, за тие модели направени се нелинеарни анализи (статички и динамички) за да се оценат нивните капацитети, односно, да се споредуваат резултатите меѓу анализите. За нелинеарна динамичка анализа користени се временските истории на земјотресот во Кахраманмараш (Елбистан), Турција, 2023 год.

Во **Поглавје 5** се дадени резултатите од истражувањето заедно со соодветни дискусии. Добиените резултати се групирани врз основа на типот на изведената анализата. Исто така, резултатите од истиот прототип прикажани се заеднички каде што директно се споредуваат моделите на прототипот. Сите анализи покажуваат тенденција на опаѓање на силите и зголемување на деформациите кога се зема предвид интеракцијата тло-конструкција. Меѓутоа, „омекнувањето“ на основата на вклетените модели има и друга позначајна последица во однесувањето на конструкцијата, односно, дел од попречните сили кај сидовите се пренесуваат кај рамките, променувајќи го однесувањето на анализираните конструкции (интеракцијата тло – конструкција ја менува класификацијата на конструктивниот систем). Ова однесување се забележува кај сите типови на анализи. Исто така, резултатите добиени на локално ниво се поклопуваат со горенаведеното глобално однесување на конструкцијата.

Во **Поглавје 6** се дадени заклучоците од изработената докторска дисертација, произлезени од еластичната анализата и димензионирањето на прототипските конструкции, нивното оценување преку нелинеарната статичка анализа, како и споредбата со нелинеарната динамичка анализа.

Посебното поглавје (**Поглавје 7**) насловено како „Референци“, ги систематизира научните и стручните трудови користени при изработката на дисертацијата.

Предмет на истражување

Предмет на истражувањето во оваа дисертација е евалуација на ефектите од интеракцијата тло – конструкција кај армиранобетонските згради со двоен конструктивен систем. За оваа намена, две АБ-згради со двојни конструктивни системи со земени како прототипски модели. Овие модели се избрани со цел да се опфатат различните двојни системи. Во првата фаза, избраните модели се анализирани и димензионирани во согласност со Еврокодските. За да се моделира флексибилноста на основата на зградата, методот на потконструкција е применет, при што потпорите се

симулирани со федери. На овој начин, добиени се три модели за секој прототип: еден вклетен и два флексибилни. Разликата помеѓу првиот флексибилен и вклетениот модел е начинот на вклетување. Освен оваа разлика, вториот флексибилен модел се разликува и со различно димензионирање на конструкцијата. На овој начин, се зема предвид влијанието на интеракцијата тло-конструкција не само во анализата, туку и во димензионирањето на конструкциите.

Втората фаза, по димензионирање на моделите, ја покрива сеизмичката евалуација преку методот N2. Со примена на нелинеарните анализи, не само што се оценува глобалната сеизмичка отпорност на моделите, туку се добиваат и други важни параметри, како што се: хоризонтални поместувања и меѓукатните деформации за различна гранична состојба, кривите на момент-ротација кај карактеристичните пресеци низ моделите, ротациите во временска историја, апсорбираната енергија, итн.

Споредувајќи ги резултатите на вклетените модели со нивните флексибилни варијанти јасно се покажува промена во однесувањето на конструкцијата кога се земаат предвид интеракцијата тло – конструкција. Со други зборови, заменувајќи ги потпорите со федери во аналитичкиот модел, се случува редистрибуција на силите, односно, дел од сеизмичката сила на сидовите се префрлува кај рамките, што значи дека рамките кај дуалниот систем со флексибилна основа привлекуваат поголема сеизмичка сила споредувајќи ги со рамките од вклетениот модел. Тоа подразбира промена на конструктивниот систем (кон рамковен систем), а со тоа и промена (зголемување) на факторот на однесување (q). Бидејќи факторот на однесување е клучен параметар којшто директно зависи од однесување на конструктивниот систем, се разбира дека варијација на истиот води кон промена на пристапот и процедурата за димензионирање на конструкцијата.

Иако се имплементирани три различни методи за анализа со различно ниво на оптоварување, резултатите сепак покажуваат дека процентуалните промени на конструктивните системи се многу блиски. Исто така, иако голема редистрибуција на силите се случува помеѓу системите на двојниот систем, анализите покажуваат задоволувачко глобално однесување на сите модели.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Иако голем број на извештаи и технички упатства даваат процедури за вклучување на интеракцијата тло-конструкција во анализата на конструкциите, имплементацијата во прописите за проектирање сè уште не е целосно покриена. Исклучок е кодот ASCE/SEI 7-16 каде што се дава јасна и описна процедура за имплементација на интеракцијата тло-конструкција. Од друга страна, Еврокодот 8 не дава детална процедура за примена на интеракцијата тло – конструкција, туку само квалитативни инструкции од аспект кога овој феномен може да предизвикува додатни ефекти на конструкцијата. Освен тоа, проектантот е слободен да одлучи за примената на интеракцијата тло – конструкција во анализа дури и во случаи кога нема индикации дека интеракцијата може да предизвикува дополнителни ефекти. Од друга страна, според истиот код, типот на конструктивниот систем е дефиниран со јасни граници. Во тој случај, секоја предвидена флексибилност во основата на конструкцијата, може да има директна улога при усвојување на конструктивниот систем, а со тоа и на димензионирањето на конструкцијата.

Во последните децении, интеракцијата тло – конструкција го привлече вниманието на многу истражувачи, при што голем број на различни типови на конструкции беа студирани. Сепак, полето на истражување на мешовитите системи, како што се двојните системи, е потесно. Кај овие системи, освен вообичаените промени како што се опаѓање на сеизмичката сила и продолжување на периодата на вибрација, се очекуваат и други промени како редистрибуцијата на силите помеѓу системите. Иако овој феномен е познат, неговата улога во усвојување на конструктивниот систем и неговото влијание во димензионирањето на конструкцијата сè уште не е добро познато. Затоа, целта на оваа дисертација е да ги анализира ефектите на интеракција тло – конструкција кај двојните конструктивни системи и нивните последици во

димензионирањето на ваквите системи. За таа цел, како пример студии земени се предвид две хипотетички АБ-згради со двоен конструктивен систем коишто се предвидени да се фундаираат на релативно мека почва. Освен двата вклучени модела, дополнително по два модела со флексибилна основа беа анализирани за моделирање на интеракцијата тло – конструкција. Најпрво, зградите беа димензионирани според Еврокодските, а по нивното однесување се оценуваа преку нелинеарните методи. На крај, за сите методи, резултатите на сите модели за секоја зграда беа споредени за да се истакнуваат ефектите на интеракцијата тло – конструкција.

Краток опис на применетите методи

Со цел реализирање на поставените цели и задачи, во докторската дисертација се применети следните методи:

- Методот на потконструкција беше применета за моделирање на интеракцијата тло – конструкција. Овој ефикасен метод дава задоволувачки резултати за регуларни и симетрични модели како што се тие анализирани во дисертацијата.
- Определување на параметрите потребни за моделирање на федерите за симулација на интеракцијата тло – конструкција.
- Еластична анализа за димензионирање на прототипските модели според Европските прописи.
- N2-метод за оценување на перформансот на димензионираните прототипски модели. Бидејќи овој метод содржи и нелинеарна статичка анализа, истата се користеше и за генерирање на резултатите во ниво на елементите.
- Нелинеарна динамичка анализа за следење на нелинеарниот динамичен одговор на прототипските модели и за споредба со другите методи.
- Компаративна анализа за да се истакнаат ефектите на интеракцијата тло – конструкција.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Ефектите на интеракцијата тло – конструкција врз двојните конструктивни системи беа евалуирани преку аналитичка методологија. Односно, линеарна-еластична анализа се употребуваше за димензионирање на прототипските модели во согласност со европските стандарди за проектирање (Еврокод 8), а потоа, нелинеарните методи беа употребени за евалуација на ефектите тло – конструкција врз прототипските модели.

Добиените резултати прикажале дека иако интеракцијата тло – конструкција има значајна улога во глобалниот одговор на двојните конструктивни системи, споредувајќи ги со редистрибуцијата на силите помеѓу двата система и со локалниот одговор во ниво на елементите, таа улога е помала. Со други зборови, глобалната улога е слична како во другите типови на конструктивните системи, а редистрибуцијата на силите од сидовите кај рамките води кон промена на конструктивниот систем од двоен систем кон рамковен систем. Промената на конструктивниот систем подразбира и промена на факторот на однесување којшто има клучна улога не само во конструктивната анализа туку и во димензионирањето и армирањето на елементите на двојните системи.

Иако тоа значи дека други параметри (а во некои случаи и друга процедура) треба да се следи за димензионирање на конструкцијата, сепак глобалниот одговор е во согласност со важечките европски прописи за проектирање на конструкции во сеизмички подрачја. Со оваа се утврдува и отворениот пристапот на Еврокод 8 за имплементација на интеракцијата тло – конструкција и кај случаите кога тоа би имало бенефицијални ефекти. Односно, интеракцијата тло – конструкција може да се примени и за бенефицијални причини, но за тоа треба да се води сметка на правилно моделирање на двојните конструкции со флексибилна основа.

Имплементацијата на интеракција тло-конструкција врз двојните системи има тенденција за намалување на внатрешните сили кај сидовите на сметка на зголемување на внатрешните сили кај рамовските елементи (столбови и греди). Во зависност од типот на анализата и конфигурацијата на двојниот систем, кога интеракцијата тло-

конструкција се зема предвид, 14 – 18 % од целокупната сеизмичка сила се пренесува од сидовите кај рамките. Оваа распределба на силите ја намалува бараната количина на арматура кај сидовите, а ја зголемува кај столбовите и гредите.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатот м-р Бесар Абдиу, со наслов: „Ефектот на интеракција тло-конструкција врз сеизмички одговор на двојни конструктивни системи“, претставува оригинално истражување во областа на земјотресното, конструктивно инженерство.

Докторската дисертација на кандидатот м-р Бесар Абдиу, со наслов: „Ефектот на интеракција тло – конструкција врз сеизмички одговор на двојни конструктивни системи“, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува условите и стандардите за докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатот, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавил следниве рецензирани трудови:

- (1) **Abdiu, B.**, Nechevska-Cvetanovska, G., COMPARATIVE ANALYSIS OF EUROCODES AND MACEDONIAN CODES–IN TERMS OF AN EXAMPLE RC FRAME STRUCTURE. Inst Croatian Conference on Earthquake Engineering 2021 Mar (pp. 1039-1048). Sveučilište u Zagrebu Građevinski fakultet. <https://doi.org/10.5592/CO/1CroCEE.2021.112>
- (2) **Abdiu, B.**, Bojadjieva, J., Star L., SOIL-STRUCTURE INTERACTION EFFECTS ON THE SEISMIC BEHAVIOUR OF A RC DUAL WALL-FRAME BUILDING. Computational Methods in Structural Dynamics and Earthquake Engineering, Rhodes Island, Greece, 15-18 June 2025.

Во финален процес на објавување се следните трудови:

- (3) **Abdiu, B.**, Bojadjieva, J., Star L., THE ROLE OF SOIL-STRUCTURE INTERACTION IN ANALYSING A DUAL WALL-FRAME SYSTEM BUILDING. Macedonian Asociation of Structural Engineers, Ohrid, North Macedonia, 24-27 September 2025 (во процес на ревизија).
- (4) **Abdiu, B.**, Bojadjieva, J., Bogdanovic, A., Shoklarovski, A., Edip, K., Sheshov, V., IMPLEMENTATION OF SUBSTRUCTURE METHOD TO ANALYSE SOIL-STRUCTURE INTERACTION EFFECTS ON AN EXISTING 10-STORY REINFORCED CONCRETE BUILDING, Advances in Civil and Architectural Engineering, Osijek, Croatia, ***** (во процес на ревизија).

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Главни научни придонеси:

Главниот придонес на оваа дисертација претставува евалуација на ефектите од интеракција тло – конструкција кај двојните конструктивни системи димензионирани со важечките европски прописи. Директната примена на интеракцијата тло – конструкција во димензионирањето на двојните системи според европските прописи за проектирање на конструкции во сеизмички активни подрачја ја утврди можноста за имплементација на применетите методи во проектирање на новите објекти.

Ефектот што започнува со редистрибуција на сеизмичката сила од сидовите кај рамките, при што настанува промена на конструктивниот систем и на факторот на однесување, сугерира дека други (дополнителни) услови треба да се исполнаат при проектирањето на новите објекти кога интеракцијата тло – конструкција се зема предвид. Односно, со имплементација на интеракцијата тло – конструкција и со преминување на силите од сидовите кај рамките, рамките веќе не служат како „backup“ систем на дуалниот систем, туку тие претставуваат главен сеизмички отпорен систем и како такви требаат да се димензионираат.

Иако се чини дека интеракцијата тло – конструкција има бенефицијални ефекти, занемарувањето на истото може да води до предимензионирање на некои елементи, а во исто време до потценување на другите елементи. Затоа се препорачува да се води сметка за моделирањето на конструкциите за да се опфати реалното однесување на конструкцијата.

Се очекува дека ефектите од интеракцијата тло – конструкција кај двојните системи слично ќе се манифестираат и кај другите мешовити системи кои се состојат од поединечни системи со различни крутости.

Подрачје на примена и ограничувања:

Сознанијата добиени во оваа дисертација може да имаат голема примена пред сè во областа на оцена на постоечките објекти и проектирање на новите објекти. Тие даваат квалитативни поими за ефектите на интеракцијата тло – конструкција врз двојните конструктивни системи. Со тоа, овие сознанија се од голем корист за проектантите за подобро разбирање на соработката помеѓу тлото и конструкцијата и големата улога на потконструкцијата во сеизмичкиот одговор на конструкцијата.

Освен тоа, применувањето на добиените сознанија во важечките европски прописи за проектирање на конструкции во сеизмички активни подрачја е значителен придонес во самиот пропис којшто има голем недостаток на дескриптивните процедури за имплементација на интеракцијата тло – конструкција. Исто така, успешната примена на техниките за моделирање на интерфејсот тло-конструкција во оваа дисертација отвора пат за нивна примена и во актуелните европски прописи. Воедно, големата улога на интеракцијата тло – конструкција врз промената на конструктивниот систем укажува на тоа дека конструктивниот систем не е секогаш строго дефиниран туку може да има простор за инженерска пресуда при неговото усвојување, како што е на пример во американските прописи. Оваа проблематика е особено значајна кај европските прописи, бидејќи таму не се дава експлицитна слобода за усвојување на конструктивниот систем, а во друга страна праговите (границите) измеѓу конструктивните системи се поблиску (во споредба со американските прописи, односно ASCE/SEI 7-16).

Концептот на оваа дисертацијата е изработен и анализиран на одредени прототипски згради избрани за истражувачки намени. Применетите техники за анализа и моделирање на конструкциите иако даваат задоволувачки резултати не се репрезентативни за секој можен случај. Затоа, во продолжение се дадени параметри кои не биле третираны во дисертацијата, а истите можаат да влијаат на резултатите:

- Несиметричноста и нерегуларноста на моделите. Конструктивните конфигурации на анализираните модели се целосно симетрични и регуларни. Тоа значи дека додатните ефекти коишто можат да произлегуваат од

несиметричноста и нерегуларноста во основа или по висина не се земени предвид.

- Темелната конструкција на прототипските модели се состои од темели самци поврзани со темелни греди. Друга темелна конструкција може да даде различни резултати.
- Бидејќи нелинеарната динамичка анализа беше спроведена за споредба со другите анализи, само една регистрација на земјотрес беше земена предвид. Меѓутоа, за други земјотреси, со различна временска и фреквентен состав, се очекува дека резултатите ќе варираат.

Можни понатамошни истражувања:

Резултатите добиени од оваа дисертација покажуваат дека интеракцијата тло-конструкција има тенденција за редистрибуција на силите од сидовите кај рамките, односно, од покрутиот систем што го сочинуваа двојниот систем кај пофлексибилниот систем. Ова е индикација дека и другите мешовити системи како што се, на пример, рамковните системи со спрегови можаат да бидат засегнати со редистрибуција на силите.

Конфигурацијата на прототипските модели анализирани во оваа дисертација имаат сидови распоредени по периметрите на моделите. Поместувањето на сидовите кон центарот на основата би обезбедила додатна крутост на темелите под сидовите и следствено влучувањето на тие системи во слична студија може да даде придонес за влијанието на интеракцијата тло – конструкција врз двојните системи со различна конфигурација на распределба на сидовите.

Со оглед на сето наведено, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Научниот совет на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија (УКИМ – ИЗИИС) во Скопје да ја прифати позитивната оценка и да закаже усна одбрана на докторската дисертација на кандидатот **м-р Бесар Абдиу**, со наслов: **Ефектот на интеракција тло – конструкција врз сеизмички одговор на двојни конструктивни системи.**

Комисија за оценка на докторската дисертација

Проф. д-р Кемал Едип,
ИЗИИС – УКИМ (претседател), с.р.

Проф. д-р Јулијана Бојацијева,
ИЗИИС – УКИМ (член и ментор), с.р.

Проф. д-р Игор Ѓорѓиев,
ИЗИИС – УКИМ (член), с.р.

Проф. д-р Влатко Шешов,
ИЗИИС – УКИМ (член), с.р.

Prof. Dr. Lisa Star (Full-time Professor),
California State University – Long Beach, (член), с.р.

R E V I E W
FOR EVALUATION OF DOCTORAL DISSERTATION
“THE EFFECT OF SOIL-STRUCTURE INTERACTION ON SEISMIC RESPONSE OF DUAL
WALL-FRAME STRUCTURAL SYSTEMS”
OF MR.SC. BESAR ABDIU, SUBMITTED TO THE INSTITUTE OF EARTHQUAKE
ENGINEERING AND ENGINEERING SEISMOLOGY
(IZIIS-UKIM) IN SKOPJE

The Scientific Council of the Institute of Earthquake Engineering and Engineering Seismology (UKIM-IZIIS) in Skopje, at the session held on 21.5.2025, with Decision No. 09-1092/1 of 23.5.2025, established a Commission for the evaluation of the doctoral dissertation of the candidate M.Sc. Besar Abdiu entitled "The effect of Soil-Structure Interaction on seismic response of dual wall-frame structural systems", composed of: Prof. Dr. Kemal Edip (Chairman), Prof.Dr. Julijana Bojadjieva (Member and Mentor), Prof. Dr. Igor Gjorgiev (Member), Prof. Dr. Vlatko Sheshov (Member) and Prof. Dr. Lisa Star from "California State University" – Long Beach, USA (External Member).

The committee, in the above composition, carefully reviewed and evaluated the doctoral dissertation and submits the following to the Scientific Council of the Institute of Earthquake Engineering and Engineering Seismology (UKIM-IZIIS) in Skopje:

R E P O R T

Thesis analysis

The doctoral dissertation of the candidate, Mr.Sc. Besar Abdiu, entitled "The effect of Soil-Structure Interaction on seismic response of dual wall-frame structural systems", contains 94 pages of computer-processed text in Segoe UI font, with 1.08 line spacing and 11pt font size (9pt for figure titles and text in tables).

The work is structured in 6 chapters, which include the introduction, research and concluding observations. At the end, a list of literature is provided, which lists 70 bibliographical references, including scientific papers, articles, books, reports, national regulations, international acts and internet resources. The sections are systematized in points and subpoints with titles and subtitles, which ensures proper tracking of the material covered in the research.

Chapter 1 is an introduction to the issue of soil-structure interaction and dual wall-frame systems. The chapter begins with a general description of this phenomenon and the assumed boundary conditions of the building foundation in the analysis of structures. Then, examples from the past are given where local soil conditions played a role in building damage during earthquakes, approaches for taking soil-structure interaction into account, the implementation of soil-structure interaction in design standards, the classification of dual systems, etc. Also, this chapter provides the objectives of the research, the research problem, the outcomes and the methodology used in the processing of the dissertation. The chapter ends with an overview of the content of the doctoral dissertation.

Chapter 2 contains a general review of the literature on soil-structure interaction. At the beginning, the state of practice regarding the implementation of soil-structure interaction is briefly and generally described, followed by the methods and techniques for modelling soil-structure interaction. Starting with the first attempts to model the deformability of an elastic beam (the Winkler model), the discussion expands to the most sophisticated methods and techniques for implementing soil-structure interaction (the direct approach). The practical application of soil-structure interaction in various design standards and reports is also given. A special review and general overview in this chapter is given to structural systems – especially dual wall-frame systems which are the main subject of research in the doctoral dissertation. Irregular systems are also briefly mentioned. Finally, the progress of soil-structure interaction research in North Macedonia is briefly mentioned.

Chapter 3 presents in detail the approaches and methods for modelling soil-structure interaction. The substructure method used in this dissertation, along with the assumptions, concepts and recommended schemes, are explained in detail in this chapter. The direct

approach, which had its limitations for application in everyday practice, is also briefly discussed. The discussion focuses on explaining the techniques for modelling soil conditions, especially the spring models and the Beam on Nonlinear Winkler Foundation model. These techniques are the basis for modelling soil-structure interaction in the further analyses of the dissertation. Finally, the modification of the shear wave velocity due to the multilayer structure of the soil environment is given.

Chapter 4 presents in detail the analyses carried out in the dissertation. It also provides a description of the geometrical and mechanical properties of the analysed buildings. The structural systems of the reinforced concrete buildings that are the subject of this dissertation consist of walls and frames (dual systems). Thus, two prototype models are analysed. The prototype models are chosen to cover different structural systems with different ductility and seismic forces. Based on these models, the values of the spring coefficients are calculated, and their elastic-plastic constitutive laws are given. In this way, a total of three models are obtained for each building, namely: one fixed and two flexible, making the total number of analysed models six. First, all models are analysed and designed according to the seismic requirements of the European regulations (Eurocodes). Then, nonlinear analyses (static and dynamic) were performed for these models to evaluate their capacities and to compare the results between the analyses, respectively. For nonlinear dynamic analysis, the time histories of the Kahramanmaraş (Elbistan) earthquake, Turkey, 2023 were used.

Chapter 5 presents the results of the research together with appropriate discussions. The obtained results are grouped based on the type of analysis performed. Also, the results from the same prototype are shown together where the models of the prototype are compared directly. All analyses show a tendency of decreasing the forces and increasing the deformations when the soil-structure interaction is taken into account. However, the “softening” of the base of the fixed models has another more significant consequence in the behaviour of the structure, i.e., part of the base shear forces in the walls are transferred to the frames, changing the behaviour of the analysed structures (the soil-structure interaction changes the classification of the structural system). This behaviour is observed in all types of analyses. Also, the results obtained at the local level coincide with the above-mentioned global behaviour of the structure.

Chapter 6 presents the conclusions of the doctoral dissertation, resulting from the elastic analysis and design of the prototype structures, their evaluation through nonlinear static analysis, as well as the comparison with nonlinear dynamic analysis.

A separate chapter (**Chapter 7**) entitled "References" systematizes the scientific and professional papers used in the preparation of the dissertation.

Research topic

The subject of the research in this dissertation is the evaluation of the effects of soil-structure interaction in reinforced concrete buildings with a dual wall-frame structural system. For this purpose, two RC buildings with dual wall-frame structural systems were considered as prototype models. These models were selected to cover different dual systems. In the first phase, the selected models were analysed and designed in accordance with the Eurocodes. To model the flexibility of the building foundation, the substructure method was applied so that the supports were simulated by springs. Thus, three models were obtained for each prototype: one with a fixed base and two with flexible bases. The difference between the first flexible-base model and the fixed-base model is the method of fixity. Besides this difference, the second flexible-base model differs from the fixed-base model also by a different designation of the structure. In this way, the influence of the soil-structure interaction is taken into account not only in the analysis, but also in the design of the structures.

The second phase, after designing the models, covers the seismic evaluation using the N2 method. By applying nonlinear analyses, not only the global seismic resistance of the models is assessed, but other important parameters are also obtained such as: horizontal displacements and interstory drifts for different limit states, moment-rotation curves at characteristic sections through the models, rotation time-histories, absorbed energy, etc.

Comparing the results of the fixed-base models with their flexible-base subvariants, a change in the behaviour of the structure when the soil-structure interaction is taken into account is clearly shown. In other words, by replacing the supports with springs in the analytical model, a redistribution of forces occurs, i.e., a portion of the base-shear force of the walls is transferred to the frames, which means that the frames in the dual system with a flexible foundation absorb a larger seismic force compared to the frames in the fixed-base model. This implies a change in the structural system (to a frame system), and thus a change (increase) in the behaviour factor (q). Since the behaviour factor is a key parameter that directly depends on the behaviour of the system, it is clear that its variation leads to a change in the approach and procedure for designing the structures.

Although three different analysis methods with different loading levels were implemented, the results still show that the percentage changes of the structural systems are very close. Also, although a large redistribution of forces occurs between the systems of the dual system, the analyses show satisfactory global behaviour of all models.

Data on the dissertation thesis field condition

Although a large number of reports and technical guidelines provide procedures for including soil-structure interaction in the analysis of structures, its implementation in design regulations is not yet fully covered. An exception is the ASCE/SEI 7-16 code, which provides a clear and prescriptive procedure for the implementation of soil-structure interaction. On the other hand, Eurocode 8 does not provide a detailed procedure for the application of soil-structure interaction, but only qualitative instructions when this phenomenon can cause additional effects in the structure. Moreover, the designer is free to decide to apply soil-structure interaction in the analysis even in cases where there is no indication that this interaction can cause additional effects. On the other hand, according to the same code, the type of structural system is defined with clear boundaries. In that situation, any predicted flexibility at the base of the structure can directly play a role in the adoption of the structural system, and therefore in the designation of the structure.

In recent decades, soil-structure interaction has attracted the attention of many researchers, where a large number of different types of structures have been studied. However, the field of research on mixed systems, such as dual wall-frame systems, is narrower. In these systems, besides the usual changes such as the decrease of the seismic force and the elongation of the vibration period, other changes are expected such as the redistribution of forces between the systems. Although this phenomenon is known, its role in the adoption of the structural system and its influence on the design of the structure is still not well understood. Therefore, the aim of this dissertation is to analyse the effects of soil-structure interaction in dual structural systems and their consequences in the design of such systems. For this purpose, two hypothetical AB buildings with a dual structural system that are intended to be founded on relatively soft soil are considered as case studies. In addition to the two fixed-base models, two flexible-base models were additionally analysed to model the soil-structure interaction. First, the buildings were designed in accordance with Eurocodes, and then their behaviour was evaluated using nonlinear methods. Finally, for all methods, the results of all models for each building were compared to highlight the effects of soil-structure interaction.

Brief description of the applied methods

In order to achieve the set goals and objectives, the following methods were applied in the doctoral dissertation:

- The substructure method was applied to model the soil-structure interaction. This efficient method gives satisfactory results for regular and symmetric models such as those analysed in the dissertation.
- Determination of the parameters required for modelling the springs used for simulation of the soil-structure interaction.
- Elastic analysis for designing the prototype models in accordance with European regulations.

- N2-method for evaluating the performance of the designed prototype models. Since this method also includes nonlinear static analysis, it was also used to generate the results at the element level.
- Nonlinear dynamic analysis to monitor the nonlinear dynamic response of the prototype models and to compare with the other methods.
- Comparative analysis to highlight the effects of soil-structure interaction.

Brief description of the research results

The effects of soil-structure interaction on dual structural systems were evaluated using an analytical methodology. That is, linear-elastic analysis was used for designing the prototype models in accordance with European standards for design of structures (Eurocode 8), and then, nonlinear methods were used to evaluate the soil-structure effects on the prototype models.

The results obtained showed that although the soil-structure interaction plays a significant role in the global response of the dual structural systems, compared to the redistribution of forces between the two systems and the local response at the element level, this role is smaller. In other words, the global role is similar to that occurring in other types of structural systems, while the redistribution of forces from the walls to the frames leads to a change in the structural system from a dual system to a frame system. The change in the structural system also implies a change in the behaviour factor, which has a key role not only in the structural analysis, but also in the designing and reinforcing the structural members of the dual systems.

Although this means that different parameters (and in some cases a different procedure) need to be followed for the design of the structure, the overall response is still in line with the current European regulations for the design of structures in seismic areas. This also verifies the open approach of Eurocode 8 to the implementation of soil-structure interaction in cases where it would have beneficial effects. That is, soil-structure interaction can also be applied for beneficial reasons, but attention should be paid to the proper modelling of dual structures with flexible foundations.

The implementation of soil-structure interaction on dual systems tends to reduce the internal forces in the walls at the expense of increasing the internal forces in the frame elements (columns and beams). Depending on the type of analysis and the configuration of the dual system, when soil-structure interaction is considered, 14-18% of the total seismic force is transferred from the walls to the frames. This force redistribution reduces the required amount of reinforcement in the walls and increases it in the columns and beams.

THESIS EVALUATION

The doctoral dissertation of the candidate, M.Sc. Besar Abdiu, entitled: “The effect of soil-structure interaction on seismic response of dual structural systems”, represents original research in the field of earthquake, structural engineering.

The doctoral dissertation of the candidate, M.Sc. Besar Abdiu, entitled: “The effect of soil-structure interaction on seismic response of dual structural systems”, in the opinion of the Evaluation Committee, meets the requirements and standards for a doctoral thesis.

FULFILLMENT OF LEGAL REQUIREMENTS FOR THESIS DEFENSE

The candidate, prior to the defence of his doctoral thesis, published the following peer-reviewed papers:

- (5) **Abdiu B.**, Nechevska-Cvetanovska G., COMPARATIVE ANALYSIS OF EUROCODES AND MACEDONIAN CODES–IN TERMS OF AN EXAMPLE RC FRAME STRUCTURE. Inst Croatian Conference on Earthquake Engineering 2021 Mar (pp. 1039-1048). Sveučilište u Zagrebu Građevinski fakultet. <https://doi.org/10.5592/CO/1CroCEE.2021.112>

- (6) **Abdiu B.**, Bojadjieva J., Star L., SOIL-STRUCTURE INTERACTION EFFECTS ON THE SEISMIC BEHAVIOUR OF A RC DUAL WALL-FRAME BUILDING. Computational Methods in Structural Dynamics and Earthquake Engineering, Rhodes Island, Greece, 15-18 June 2025.

and in final process of review are the following papers:

- (7) **Abdiu B.**, Bojadjieva J., Star L., THE ROLE OF SOIL-STRUCTURE INTERACTION IN ANALYSING A DUAL WALL-FRAME SYSTEM BUILDING. Macedonian Association of Structural Engineers, Ohrid, North Macedonia, 24-27 September 2025 (in review process).
- (8) **Abdiu B.**, Bojadjieva J., Bogdanovic A., Shoklarovski A., Edip K., Sheshov V., IMPLEMENTATION OF SUBSTRUCTURE METHOD TO ANALYSE SOIL-STRUCTURE INTERACTION EFFECTS ON AN EXISTING 10-STOREY REINFORCED CONCRETE BUILDING, Advances in Civil and Architectural Engineering, Osijek, Croatia, ***** (in review process).

CONCLUSION AND SUGGESTION

Main scientific contributions:

The main contribution of this dissertation is the evaluation of the effects of soil-structure interaction in dual wall-frame structural systems designed in accordance with actual European regulations. The direct application of soil-structure interaction in designing the dual systems according to the European regulations for the design of structures in seismically active regions has verified the possibility of implementing the applied methods in the design of new buildings.

The effect that begins with the redistribution of the seismic force from the walls to the frames, which results in a change in the structural system and the behaviour factor, suggests that other (additional) conditions need to be met when designing new buildings when the soil-structure interaction is considered. That is, with the implementation of the soil-structure interaction and the transfer of forces from the walls to the frames, the frames no longer serve as a “backup” system of the dual system, but rather they represent the main seismic resisting system and should be designated as such.

Although soil-structure interaction appears to have beneficial effects, neglecting it can lead to overdesigning some members while underdesigning the others. It is therefore recommended to take care in the modelling of structures to capture the real behaviour of the structure.

It is expected that the effects of soil-structure interaction in dual systems will similarly manifest themselves in other mixed-type systems consisting of individual systems with different stiffnesses.

Area of application and limitations:

The findings obtained in this dissertation can have a wide application, primarily in the field of assessment of existing buildings and design of new buildings. They provide qualitative concepts about the effects of soil-structure interaction on dual structural systems. Thus, these

findings are of great benefit to designers for a better understanding of the cooperation between soil and structure and the major role of the substructure in the seismic response of the structure.

Furthermore, the application of the obtained knowledge in the current European regulations for the design of structures in seismically active regions is a significant contribution to the regulation itself, which has a major lack of descriptive procedures for the implementation of soil-structure interaction. Also, the successful application of the soil-structure interface modelling techniques in this dissertation paves the way for their application in the current European regulations. At the same time, the large role of soil-structure interaction on the change of the structural system indicates that the structural system is not always strictly defined but may have room for engineering judgment in its adoption, as is the case, for example, in American regulations. This issue is particularly significant in European regulations, since there is no explicit freedom for the adoption of the structural system, and on the other hand, the thresholds (boundaries) between the structural systems are closer (compared to American regulations, i.e. ASCE/SEI 7-16).

The concept of this dissertation has been developed and analysed on certain prototype buildings selected for research purposes. The applied techniques for analysis and modelling of structures, although they provide satisfactory results, are not representative for every possible case. Therefore, in the following are given parameters that were not treated in the dissertation, but may affect the results:

- Asymmetry and irregularity of the models. The structural configurations of the analysed models are completely symmetrical and regular. This means that the additional effects that may arise from asymmetry and irregularity in plan or elevation are not taken into account;

- The foundation structure of the prototype models consists of isolated footings connected with foundation beams. A different foundation structure may give different results;
- Since the nonlinear dynamic analysis was conducted for comparison with other analyses, only one earthquake record was taken into account. However, for other earthquakes, with different time and frequency content, the results are expected to vary.

Possible further work:

The results obtained from this dissertation showed that the soil-structure interaction has a tendency to redistribute forces from the walls to the frames, i.e. from the stiffer system that made up the dual system to the more flexible system. This is an indication that other mixed-type systems such as, for example, braced frame systems may also be affected by force redistribution.

The configuration of the prototype models analysed in this dissertation have walls distributed along the perimeters of the models. Moving the walls towards the centre of the base would provide additional stiffness of the foundations under the walls and consequently the inclusion of these systems in a similar study may contribute to the influence of the soil-structure interaction on dual systems with different configurations of wall distribution.

In view of all the above, the Commission has the honour and pleasure to propose to the Scientific Council of the Institute of Earthquake Engineering and Engineering Seismology (UKIM-IZIIS) in Skopje to accept the positive evaluation and to schedule an oral defence of the doctoral dissertation of the candidate, **M.Sc. Besar Abdiu**, entitled: **The effect of soil-structure interaction on seismic response of dual wall-frame structural systems**.

Doctoral Dissertation Evaluation Committee:

Prof. Dr. Kemal Edip,
IZIIS – UKIM (Chairman)

Prof. Dr. Julijana Bojadjeva,
IZIIS – UKIM (Member and Mentor)

Prof. Dr. Igor Gjorgiev,
IZIIS – UKIM (Member)

Prof. Dr. Vlatko Sheshov,
IZIIS – UKIM (Member)

Prof. Dr. Lisa Star (Full-time Professor),
California State University – Long Beach, (Member)

РЕФЕРАТ

ЗА ПОВТОРЕН ИЗБОР НА АСИСТЕНТ ИСТРАЖУВАЧ ОД ОБЛАСТА КОМУНИКОЛОГИЈА ВО ИНСТИТУТОТ ЗА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК „КРСТЕ МИСИРКОВ“ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 9.4.2025 (среда) година, за повторен избор за асистент истражувач од областа комуникологија, и врз основа на Одлуката на Советот на ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, бр. 02-216/1, донесена на 28.4.2025 г., формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Елена Јованова-Грујовска, научен советник/редовен професор на ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, д-р Весна Костовска, научен советник/редовен професор на ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје и д-р Светлана Давкова-Ѓоргиева научен советник/редовен професор на ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за повторен избор на асистент истражувач од областа комуникологија, во предвидениот рок се пријави м-р Кристина Тодоровска.

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката м-р Кристина Тодоровска е родена на 8 јуни 1986 г. во Крива Паланка. Основното и средното образование го завршила во родниот град. Потоа студирала на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на Катедрата за албански јазик и книжевност, насока: Преведување и толкување од албански на македонски јазик и обратно (немајчин јазик). Дипломирала во 2009 г.

Во 2013 година, магистрирала на Универзитетот во Тирана, Република Албанија, на Факултетот за историја и филологија на тема: „Сложените зборови за деловите од човечкото тело во албанскиот и во македонскиот јазик“ („Kompozitat me gjymtyrë të parë pjesë të trupit të njeriut në gjuhën shqipe dhe maqedonase“). По процесот на нострификација, таа се здобила со дипломата за завршен втор циклус – магистерски студии и стекнато научно звање: магистер по лингвистика (со 120 ЕКТС).

Во 2021 година магистрирала и во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, на програмата Македонистика со комуникологија, и го одбрала магистерскиот труд „Лексиката во творештвото на Луан Старова“, под менторство на проф. д-р Елена Јованова-Грујовска. Во моментот е докторанд на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, на насоката Македонистика, потпрограма: Македонски јазик и лингвистика. По положувањето на сите испити, работи на докторскиот труд со наслов: „Прифаќањето и практикувањето на македонскиот јазик од страна на македонското и другото население во Корча и Округот на Корча во првите децении на XXI век, Р Албанија“, под менторство на проф. д-р Људмил Спасов.

Од 2022 год. е вработена како асистент истражувач од областа комуникологија при ИМЈ „Крсте Мисирков“ – Скопје.

Во 2010 година, учествувала на XXIX меѓународен семинар за албански јазик, литература и култура при Филолошкиот факултет на Универзитетот во Приштина, Република Косово. Таа е стручен консултант за албански и македонски јазик во книгата „Капка по капка – вирче“ (македонско-албански пословични паралели) на проф. д-р Елена Јованова-Грујовска, објавена во 2013 година.

Во учебната 2016 година, одржала едногодишен почетен и напреден курс по македонски јазик со кинески студент, специјализант од НР Кина во Институтот за македонски јазик преку програмата Еразмус+.

Во 2024 година е еден од редакторите (заедно со проф. д-р Људмил Спасов) на книгата „Преспа под Албанија, божја убавина“ на Крисанта Јанкула, издание на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во едицијата Јазикот наш денешен, кн. 33.

Од 2021 до 2023 година, работела како истражувач на проектот „Лексиката во македонската народна проза“ при Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“.

Од 2025 година, вклучена е во проектот „Медиумски дискурс и македонскиот јазик“, заедно со проф. д-р Весна Костовска, која е раководител на проектот, потоа проф. д-р Елена Јованова-Грујовска (кораководителка), како и м-р Марија Антевска и м-р Филип Белчев.

НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Научноистражувачка дејност

М-р Кристина Тодоровска има објавено вкупно 12 (дванаесет) научни труда, од кои 1 (еден) труд во научно/стручно списание, 8 (осум) труда во зборници на трудови од научни собири со меѓународна редакција и 1 (еден) труд на научна конференција во Корча, како и 1 (еден) приказ и 1 (една) хроника.

ЗАКЛУЧОК СО ПРЕДЛОГ

Во моментот, кандидатката е асистент истражувач во областа комуникологија. Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни и стручни остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата и врз основа на сета поднесена документација, со особена чест и задоволство, ја препорачува м-р Кристина Тодоровска за повторен избор во звањето асистент истражувач во ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје.

Анекс 1

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ПОВТОРЕН ИЗБОР ЗА АСИСТЕНТ ИСТРАЖУВАЧ ОД ОБЛАСТА КОМУНИКОЛОГИЈА

Кандидат: м-р Кристина Тодоровска

Институција: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје

Научна област: лингвистика, македонистика

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ (НИ)

Ред. број	Назив на активност: Објавени монографии и трудови, проекти и учество на научни конференции и собири
1.	Учество на научни проекти
2.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во зборник од научен собир во земјава 1. „За именските деривати со суфиксот -ар/-арка во Речникот за периферните македонски говори од Коста Пеев и нивната семантика во Толковниот речник на македонскиот јазик“, традиционална манифестација „Денови на Благоја Корубин“, Меѓународен научен собир „Од збор до речник“, Скопје, 4 – 5 мај 2023: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ [коавторство со Македонка Додевска] (во печат). 2. „Експресивната лексика во народните приказни на Цепенков“, Меѓународен научен собир Денови на Благоја Корубин Лексиката во народните говори – состојби и перспективи, Скопје, 17 – 18 ноември 2022: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ [коавторство со Елена Јованова-Грујовска и Весна Костовска] (во печат). 3. „Споредба на начините на изразување на глаголскиот вид меѓу македонскиот и албанскиот јазик“, VII меѓународна научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни истражувања“, Скопје, 19 – 20 октомври 2022: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ [коавторство со Људмил Спасов и Агим Пољоска] 4. „Турските лексички елементи во делото „За македонските работи“ од Крсте П. Мисирков“, VIII меѓународна научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни истражувања“, Скопје, 28 – 29 јуни 2023: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“. 5. „За семантиката на старословенските лексеми и на еквивалентите во македонскиот јазик“, Меѓународен научен собир „Денови на Благоја Корубин“, Лексиката во народните говори – состојби и перспективи, Скопје, 30 – 31 мај 2024: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ [коавторство со Елена Јованова-Грујовска и Весна Костовска] (во печат). 6. „Согледувања за интернационализмите во македонската јазична средина“, IX меѓународна научна конференција „Македонскиот јазик – извор на научни

	истражувања“, Скопје, 16 – 17 октомври 2024: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ [коавторство со Елена Јованова-Грујовска и Весна Костовска] (во печат). 7. „Сознанијата кои произлегоа од објавувањето и редактирањето на поезијата и прозата во делата на Крисанта Јанкула на македонски јазик“, научна конференција „80 години образование на мајчин македонски јазик во Албанија“, Корча, 19 декември 2024 [коавторство со Људмил Спасов] (во печат). 8. „За некои лексички особини во народните приказни на Цепенков“, Лексиката во македонската народна проза, Скопје, 2024: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ [коавторство со Елена Јованова-Грујовска и Весна Костовска]. 9. „За несвесното мешање на македонскиот и албанскиот јазик“ (Како го редактирав ракописот на Крисанта Јанкула и што размислував во врска со македонскиот албански билингвизам, односно со несвесното мешање на македонскиот и албанскиот јазик), Македонски јазик, год. LXXV, 2024 (во печат). 10. „Делата на Крисанта Јанкула – неисцрпен извор на културолошки и фолклористички проучувања“, „Спектар“ – Меѓународно научно списание за литературна наука бр. 85, Скопје 2025: Институт за македонска литература (во печат). 11. Људмил Спасов, <i>Особености на драматичката категорија преодност на глаголите во македонскиот јазик</i>, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, посебно издание кн. 94, Скопје 2024 (во печат). 12. Денови на Благоја Корубин, „Македонскиот јазик во светлината на семантичките проучувања“, Македонски јазик, год. LXXV, 2024 (во печат).

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активност: (детални податоци во документацијата)
1.	Член во Конкурсна комисија за распишување Конкурс за најдобар есеј за ученици од средното образование во Република Северна Македонија на тема: „Јазикот наш денешен“, ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, 2023, Скопје.
2.	Член во организациски одбор на Меѓународниот научен собир со тема „Македонскиот јазик во светлината на семантичките проучувања“, во рамките на 28. традиционална манифестација „Денови на Благоја Корубин“ – 30 и 31 мај 2024 г.
3.	Член во организациски одбор на Меѓународниот научен собир со тема „Македонскиот јазик во светлината на семантичките проучувања“, во рамките на 29. традиционална манифестација „Денови на Благоја Корубин“ – 15 и 16 мај 2025 г.
4.	Член на проектот „Топонимска картографија – мапирање на топонимите во Македонија, Србија, Босна и Херцеговина и Романија“.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Елена Јованова-Грујовска, н. сов., с.р.

Проф. д-р Весна Костовска, н. сов., с.р.

Проф. д-р Светлана Давкова-Ѓоргиева, н. сов., с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ПОВТОРЕН ИЗБОР ЗА АСИСТЕНТ ИСТРАЖУВАЧ ОД ОБЛАСТА
КОМУНИКОЛОГИЈА ВО ИНСТИТУТОТ ЗА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК „КРСТЕ
МИСИРКОВ“ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 9.4.2025 (среда) година, за повторен избор за асистент истражувач од областа комуникологија, и врз основа на Одлуката на Советот на ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, бр. 02-216/1, донесена на 28.4.2025 г., формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Елена Јованова-Грујовска, научен советник/редовен професор во ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, д-р Весна Костовска, научен советник/редовен професор во ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, и д-р Мери Цубалевска, научен советник/редовен професор во ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за повторен избор на асистент истражувач од областа комуникологија, во предвидениот рок се пријави м-р Филип Белчев.

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Филип Белчев е роден на 22.4.1989 г. во Скопје. Основното образование го завршил во ОУ „Војдан Чернотрински“, а средното во гимназијата „Јосип Броз-Тито“ во Скопје, на јазично-уметнички отсек. Дипломирал во рекордно време со среден успех 9,08 на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, на групата Македонски јазик и книжевност – наставна насока.

По дипломирањето, ја отворил издавачката куќа и книжарница „Читачот“, во која самиот работел на издавање книги, коригирање текстови, креирање насловни страници за книгите и сл. Подоцна, три години работел во издавачката куќа „Култура“, на пишување рецензии, лектура и превод на книги.

Завршил втор циклус студии во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје, со среден успех 9,70. Неговата магистерска тема со наслов: „Критичка анализа на дискурсот на социјалните мрежи (низ примерите од Фејсбук)“ е од областа на комуникологијата. Авторот го објаснува говорот на младата популација низ призмата на модерната технологија. Ова сеопфатно научноистражувачко дело укажува како

правилно да се користи, да се штити и да се чува македонскиот јазик на социјалните мрежи.

Активно ги познава англискиот и српскиот, а пасивно грчкиот јазик.

Има добиено голем број сертификати во областа на современите концепти на средното образование, на новата улога на професорот и новите стратегии на проучување и учење.

М-р Филип Белчев трета година работи на областа комуникологија во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“. Врши истражувања и собира материјал за докторскиот труд под менторство на проф. д-р Људмил Спасов.

Вклучен е на проектите: Лексиката во народната проза и Медиумскиот дискурс и македонскиот јазик.

Белчев е меѓу соработниците на Правописно-нормативниот речник на македонскиот стандарден јазик.

ЗАКЛУЧОК СО ПРЕДЛОГ

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни и стручни остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата и врз основа на сета поднесена документација, со особена чест, го препорачува м-р Филип Белчев за повторен избор во звањето асистент истражувач од областа комуникологија во ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје.

Библиографија

Магистерски труд:

„Критичка анализа на дискурсот на социјалните мрежи (низ примерите од Фејсбук)“.

Поважни статии и прикази:

Филип Белчев. 2021. Мал речник на туѓите зборови во македонскиот јазик, Македонски јазик LXXII, 173-175.

Филип Белчев, Људмил Спасов. 2021. „По повод речникот на синоними од Толе Белчев и Снежана Веновска-Антевска во македонскиот јазик“. Македонски јазик LXXII, 171-173.

Филип Белчев. 2022. „Јазикот на младите“, Отворени денови на ИМЈ (во печат).

Филип Белчев. 2023. „(Не) писменост во медиумите“, Литературен збор LXX 155-161.

Филип Белчев. 2023. Електронски корпус – можност за создавање нови речници“ Денови на Благоја Корубин „Лексиката во народните говори – состојби и перспективи“ (во печат).

Филип Белчев. 2024. „Семантичка екстензија“, Денови на Благоја Корубин (во печат).

Филип Белчев. 2024. „Улогата на Мисирков за јазикот во време на туѓи пропаганди“, Зборник од 50. Меѓународна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура при УКИМ. 61-65.

Филип Белчев. 2025 „Говорот на омраза меѓу Македонија и Бугарија“, Денови на Благоја Корубин, „Јазикот во медиумите, состојби, предизвици, перспективи (во печат).

Речници:

- Речник на синонимите во македонскиот јазик (соработник)
- Мал речник на туѓите зборови во македонскиот јазик (соработник)
- Речник на странски зборови во македонскиот јазик том I (соработник)
- Речник на странски зборови во македонскиот јазик том II (соработник)

- Правописно-нормативен речник на македонскиот стандарден јазик (соработник).

Учество во научноистражувачки проекти:

- Лексиката во народната проза
- Медиумскиот дискурс и македонскиот јазик.

Членство во научни и во други асоцијации:

- член во Конкурсна комисија за распишување Конкурс за најдобар есеј за ученици од средното образование во Република Северна Македонија на тема: „Јазикот наш денешен“, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, 2023, Скопје;
- член на Организацискиот одбор на меѓународната научна конференција „Македонците и Граѓанската војна во Грција (1946 – 1949): 75 години потоа“;
- модератор и дел од организаторите на Меѓународниот ден на мајчиниот јазик, 21 февруари 2022, 2023 и 2024 г.;
- јазична трибина во рамките на Отворените денови на Институтот за македонски јазик во 2022 година на тема „Јазикот на младите“.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Елена Јованова-Грујовска, н. сов., с.р.

Проф. д-р Весна Костовска, н. сов., с.р.

Проф. д-р Мери Цубалевска, н. сов., с.р.

ПРЕГЛЕД

на прифатени теми за изработка на магистерски труд на
ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје

Студиска програма *Македонистика со комуникалогија*

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата на македонски јазик и на англиски јазик	Име и презиме на менторот	Датум и бр. на одлуката на Научниот совет за прифаќање на темата
1.	Христина Андоновска	Дипломатската кореспонденција во македонскиот јазик Diplomatic correspondence in The Macedonian Language	Проф. д-р Гоце Цветановски	бр. 10-16/1 од 2.7.2025 г.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ИСТРАЖУВАЧ ВО СИТЕ НАУЧНИ ЗВАЊА ВО
ОДДЕЛЕНИЕТО ЗА МАКЕДОНСКА ЛИТЕРАТУРА ВО XIX ВЕК
ПРИ ИНСТИТУТОТ ЗА МАКЕДОНСКА ЛИТЕРАТУРА ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Институтот за македонска литература при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во весниците „Вечер“ и „Коха“ од 4 и 5.6.2025 година, за избор на истражувач во сите научни звања во Одделението за македонска литература во XIX век, и врз основа на Одлуката на Советот на ИМЛ (бр. 02-108/7 од 8.7.2025) е формирана Рецензентска комисија во состав: д-р Валентина Миронска-Христовска, научен советник на Институтот за македонска литература, д-р Јасмина Мојсиева-Гушева, научен советник на Институтот за македонска литература, и д-р Ана Мартиноска, научен советник на Институтот за македонска литература.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на истражувач во сите научни звања во Одделението за македонска литература во XIX век, во предвидениот рок се пријави единствено д-р Славчо Ковилоски, виш научен соработник/вонреден професор во Одделението за македонска литература во XIX век/Културолошки студии (во книжевноста) (втор циклус) при Институтот за македонска литература во Скопје.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатот д-р Славчо Ковилоски е роден на 13.10.1978 година, во Скопје. Средно образование завршил во СУГС „Браќа Миладиновци“ во Скопје, во 1996/1997 година. Со високо образование се стекнал на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на Филозофскиот факултет, на Институтот за историја. Дипломирал на 20.11.2002 година, со просечен успех 7,84.

Кандидатот активно се служи со англискиот и српскиот јазик.

Во учебната 2008/2009 година се запишал на втор циклус (магистерски) студии на Интердисциплинарните културолошки студии во книжевноста на Институтот за македонска литература при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Студиите ги завршил во 2010 година, со просечен успех 10,00. На 23.6.2010 година го одбрал магистерскиот труд на тема: *Пајтоисоџ во македонскиот XIX век*.

Докторска дисертација пријавил на 12.2.2015 година на Културолошките студии на Институтот за македонска литература при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Дисертацијата на тема: *Македонскоџо женско џисмо во XIX век*, ја одбрал на 10.5.2017 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Ленка Татаровска, претседател на Комисијата (УКИМ во Скопје, ИМЛ), проф. д-р Валентина Миронска-Христовска,

ментор (УКИМ, ИМЛ), проф. д-р Јасмина Мојсиева-Гушева, член (УКИМ во Скопје, ИМЛ), проф. д-р Ана Мартиноска, член (УКИМ во Скопје, ИМЛ) и проф. д-р Тодор Чепреганов, член (УГД во Штип, Факултет за образовни науки). Со тоа се стекнал со научниот степен доктор на науки од научната област културолошки студии.

На 9.5.2013 година, избран е во звањето асистент истражувач во Одделението за македонска литература во XIX век при ИМЛ (Билтен бр. 1052 од 15.4.2013 година).

На 15.7.2016 година е повторно избран во истото звање – асистент истражувач во Одделението за македонска литература во XIX век при ИМЛ (Билтенот бр. 1126 од 1.6.2016 година).

На 2.10.2017 година, избран е во звањето научен соработник/доцент во Одделението за македонска литература во XIX век при ИМЛ (Билтен бр. 1153 од 15.9.2017 година).

Во моментот е виш научен соработник/вонреден професор во Одделението за македонска литература во XIX век. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр. 1262 од 1 јуни 2022.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 1052, бр. 1126, бр. 1153 и бр. 1262, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Научноистражувачка дејност

Д-р Славчо Ковилоски, во изборниот период 2022 – 2024 година, има објавено 3 книги, 1 труд во заедничко монографско издание, потоа вкупно 28 научни трудови, од кои поголемиот дел се од областа македонска литература во XIX век, а дел од современата македонска литература, од кои 3 научни труда во научни списанија од меѓународно значење, 8 труда во меѓународни научни списанија, 1 труд во меѓународна научна публикација, 4 труда во зборници од научни собири и 12 труда во научно/стручно-популарни списанија.

Д-р Славчо Ковилоски бил раководител на 1 меѓународен научен проект, Бил национален координатор на 1 меѓународен научен проект, а учествувал и како член во 3 научни проекти.

За научноистражувачката дејност на д-р Славчо Ковилоски е значајно што тој својот интерес го има насочено кон проучување и проследување на досега помалку познати автори, односно на автори кои воопшто не биле афирмирани во македонската литература од XIX век. Неговиот интерес особено е насочен кон откривање на авторки од македонската литература од XIX век од кој произлегуваат оригинални научни резултати, а преку кои кандидатот д-р Славчо Ковилоски дава можност да се пополни празнината за појавата на македонски авторки од XIX век. Воедно, истражувајќи и за помалку познати автори од XIX век, кандидатот д-р Славчо Ковилоски дава придонес и во оформувањето на сликата за континуираниот развој на литературните жанри, детално ја проучува македонската критичка мисла во XIX век, а од особено значење е

што во изминатиот период објави и речник на псевдоними на автори од XIX век, со што овозможува подетално проучување на творештвото на одредени автори, на македонската литература во XIX век, а со тоа и на македонската култура воопшто.

Но, најпрвин ќе се осврнеме на неговите научни трудови кои имаат особено значење за македонската литературна историја, како и за проследувањето на развојниот континуитет на современата македонска литература и култура. Трудови со оригинални научни резултати, објавени на еден од светските јазици во научно списание од меѓународно значење се:

- “Killing of the Elderly: The Macedonian Custom “Slaughter of the Old Men”. *Philological Studies*, 2024, 22(2). Pp. 1-14. Индексирано во: EBSCO, CEEOL, MLA, Hrcak, <https://journals.ukim.mk/index.php/philologicalstudies/article/view/2726>
- “Killing Under Masks – Death by Rusalia (Vasilichari) Groups in Ottoman Macedonia in 19th Century“. *Poznanske Studia Slawistyczne*, 2023, Issue No. 25, стр. 101-414. Индексирано во: [Scopus](https://www.scopus.com), CEEOL, ERIH PLUS, ARIANTA, CEJSH, PKP Index, Google Scholar, WorldCat, <https://pressto.amu.edu.pl/index.php/pss/article/view/42088>
- (коавтор) „Македонска книжевна стилистика со поетика (1970–2020)“, *Актуални проблеми со стилистиката*, Факултет журналистики Московского государственного университета имени М. В. Ломоносова, No. 8, Москва, 2022, стр. 108-116. Индексирано во: Российский индекс научного цитирования (РИНЦ) https://www.journ.msu.ru/downloads/2022/Number_8_2022_.pdf

како и трудовите објавени во референтните научните списанија со меѓународен уредувачки одбор:

- „Дешифрирање и категоризација на македонските книжевни псевдоними“, *Филолошки студии*, 2022, Vol. 20, No. 1, стр. 33-46. Индексирано во: EBSCO, CEEOL, MLA, Hrcak, <https://journals.ukim.mk/index.php/philologicalstudies/article/view/1714>;
- „Непозната песна и есеи во ракописна Анастасија Милошова од 1895 и 1896 година“, *Палимјесџ*, 2022, бр. 13, стр. 167-173. Индексирано во: [Scopus](https://www.scopus.com), CEEOL, Index Copernicus, <https://js.ugd.edu.mk/index.php/PAL/article/view/5208>
- „Современи богомилски или народно-богомилски автори и дела“, *Палимјесџ*, 2023, бр. 15, стр. 181-191. Индексирано во: [Scopus](https://www.scopus.com), CEEOL, Index Copernicus, <https://js.ugd.edu.mk/index.php/PAL/article/view/5809>;
- „Интерпретаторката на народни песни, поетесата Цвета Мазнеова“, *Македонски фолклор*, 2024, бр. 85, стр. 173-180. Индексирано во: CEEOL, Index Copernicus, EBSCO, https://ifmc.ukim.mk/wp-content/uploads/spisanie/Broj_85/15.Slavcho_Koviloski-173-180.pdf
- „Македонската книжевна критика од XIX за делото на Григор Прличев“, *Палимјесџ*, 2024, бр. 17, стр. 93-101. Индексирано во: [Scopus](https://www.scopus.com), CEEOL, Index Copernicus, <https://js.ugd.edu.mk/index.php/PAL/article/view/6751>
- „Јордан Хаџи Константинов Џинот – одбележување на еден немирн дух“, *Сџекџар*, 2022, бр. 79, стр. 33-38. Индексирано во: CEEOL;
- „Првата македонска регистрирана дијалогска творба од жена: ‘Пенка и Марика’ на Анастасија Милошова од 1896/97 година“, *Сџекџар*, 2023, бр. 81, стр. 77-84. Индексирано во: CEEOL.

Интересот на кандидатот д-р Славчо Ковилоски и кон современата македонска литература се потврдува од објавените трудови: „Цел свет – двор (Гордана Михаилова-Бошнакоска, *Куќа во куќа*)“; „Полни страници поезија (Снежана Стојчевска, *Празно место*)“; „Неколку зборови за збирката раскази *Во ѓрејрајќајта на живојот* од

Никола Алтиев“; „За некои тенденции во македонската книжевна критика“; „Компромитирана литература“; Петре М. Андреевски и Јордан Ковилоски“ итн.

Кандидатот д-р Славчо Ковилоски земал учество на 12 национални и меѓународни научни/стручни собири: пленарно предавање на меѓународниот научен собир „Бранко Копиќ на македонски јазик“, Универзитет во Бања Лука (БиХ), 2025; „Зборовите како уметност“, *Раѓање на зборови*, панел дискусија, Europe House, 3 мај, Скопје, 2023; „Горѓија Пулевски за Македонија и Македонците“, Македонски преродбеници, Институт за македонска литература, Скопје, 20 декември, 2023; „Имаголошките претстави на Иво Андриќ за Македонија“ (заедно со Марина Цветаноска), 15. симпозијум Andriceva publicistica, Slovenija, 19-21.10, Ljubljana, 2023; „Италијански доброволци во македонското револуционерно движење: од архивата на Борис Сарафов“, *Европа и Македонија: идеи, процеси и личности*, Институт за национална историја, Скопје, 21 септември 2023; „Крсте Мисирков: предвесник на новата епоха“, 56. *Летна школа на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура*, 30 август, Охрид, 2023; „Ацо Шопов на страниците на списанието ‘Нов ден’“, *Меѓународна научна конференција „100 години од раѓањето на Ацо Шопов“*, Универзитет „Гоце Делчев“, Филолошки факултет, 25 – 26 мај 2023, Штип; „За составувањето речник на македонски книжевни псевдоними“, *Од Збор до речник - Денови на Блажоја Корубин*, Институт за македонски јазик, 4 мај 2023, Скопје; „Радинологија, кон научната дисциплина“, 61 *Радинови средби*, Велес, 14 јуни 2024; „Меѓникот Мисирков“, 150 *години од раѓањето на Крсте Пејков Мисирков*, ИНИ, ИМЈ, ИМЛ, ИФ, Скопје, 18 ноември 2024; „Индивидуалните и колективните емоции во македонската книжевност во првата половина на 20 век“, III стилистички симпозиум „Емоцијата во словенската поетика и стилистика“, Задар, Р Хрватска, 4 и 5 април 2025 година и „Ранолетните орли“ и „Орлите рано летаат“, два македонски наслова за еден роман на Бранко Копиќ, X симпозиум „Универзалното во творештвото на Бранко Копиќ“, Бања Лука, Р Српска, Босна и Херцеговина, 22 – 24 мај 2025 година.

Кандидатот д-р Славчо Ковилоски учествувал во 3 научни проекти, при што од особено значење е учеството во проектот *Македонска поезика и стилистика*, на кој воедно е и раководител, заедно со д-р Бранко Тошовиќ од Универзитетот во Грац, Австрија. Проектот *Македонска поезика и стилистика*, Комисија за стилистика при Меѓународниот стилистички комитет, Institut fur Slawistik der Karl-Franzens-Universitat Graz, е работен во рамките на серијата проект *Словенска стилистика* на Меѓународниот славистички комитет во периодот 2024 – 2025 година. Од овој значаен проект произлезе и колективна монографија во редакција на д-р Славчо Ковилоски и д-р Бранко Тошовиќ, во која учество земаа и авторите: Славчо Ковилоски, Марина Цветаноска, Билјана Рајчинова-Николова, Славица Петровска-Ѓорѓевска, Ема Лакинска, Весна Мојсова-Чепишевска, Иван Антоновски, Трајче Стамески и Бранко Тошовиќ. Ова издание во извесна мера би можел да послужи и како своевидна историја на македонската литература, со оглед на тоа што во него е опфатена целокупната македонска литература, почнувајќи од раниот среден век, па сè до денес. Посветено е значително внимание на поетиката на македонската поезија, на романите, на драмите, на расказите, на критиката и на другите книжевни жанрови, без разлика дали се оригинални или преведени дела. Кандидатот д-р Славчо Ковилоски го изработи периодот на првата половина на XX век. Книгата е веќе промовирана во Задар (4 април 2025), во Бања Лука (22 мај 2025), во Скопје, во Ректоратот на УКИМ (12. 06. 2025), а закажана е промоција и во Мадрид во октомври 2025 година.

Во периодот 2023 – 2024 година, кандидатот д-р Славчо Ковилоски зема учество и во проектот *Македонска книжевна енциклопедија (автори и дела)*, Институт за македонска литература, со поголем број одредници за автори и дела од XIX век и со помал број одредници од XX век, а учество зема и во проектот *Стилистика на словенските земји на преговорите на двајта века (XX-XXI)* со темата „Македонска

книжевна стилистика и поетика во периодот од 1970 до 2020 година“, Меѓународен славистички комитет, 2021 – 2023 година.

Кандидатот д-р Славчо Ковилоски има одржано две предавања во рамки на Летната школа на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура во Охрид. Во 2022 година настапил со предавањето „Гоце Делчев како културна икона“ и во 2023 настапил со предавањето „Крсте Мисирков: предвесник на новата епоха (книжевно-историски осврти)“.

Кандидатот д-р Славчо Ковилоски при својата научноистражувачка работа настојува не само да ја афирмира македонската литература, туку тој остварува и соработка со македонистите од странство, како што е бележитата соработката со д-р Бранко Тошовиќ од Универзитетот во Грац, Австрија, а и со хрватскиот македонист Горан Калоѓера, за што сведочи и преводот од хрватски на македонски јазик на неговата книга *Појлед ојсџрана, Кочо Рацин (1908-1943)*, од страна на д-р Славчо Ковилоски (Македоника литера, Скопје, 2023).

Интересот на кандидатот д-р Славчо Ковилоски кон македонската литература воопшто е бележит и од неговото учество со поглавја во следниве книги: „Дразби (кон ‘Хранител(к)и’ од Лилјана Пандева“. Во: Лилјана Пандева, *Храниџел(к)и*, ПНВ Публикации, Скопје, стр. 93-97; „Духот на македонското женско творештво“ (предговор). Во: *Самодиви, џанорама на македонската џоезија џишувана од жени, од Преродбата до денес*. Приредиле: Славе Ѓорго Димоски и Јулијана Величковска. Скопје: ПНВ Публикации, стр. 19-22; „Ново поглавје во рацинологијата“. Во: Горан Калоѓера, *Појлед ојсџрана, Кочо Рацин (1908-1943)*. Македоника литера, Скопје, стр. 5-9 и „Слевање со тишината (кон поемата *Ојласој на џишинаџа* од Зоран Пејковски)“ (поговор), Восток, Битола, стр. 47-51.

Во бројните активности на кандидатот д-р Славчо Ковилоски во периодот 2022 – 2024 година, секако за одбележување се четирите објавени **монографии**: *Речник на џсевдоними во македонската книжевност од XIX век*, Современост, Скопје, 2022; *Македонската книжевна криџика во XIX век*, Институт за македонска литература, Скопје, 2022; *Жени во македонската книжевност од XIX век*, Институт за македонска литература, Скопје, 2024 и *Македонска џоеџика и сџилисџика*, коавтор и редактор, Комисијата за стилистика на Меѓународниот славистички комитет, Грац, 2025.

Изданието *Речник на џсевдоними во македонската книжевност од XIX век* е од особено значење поради тоа што тоа е прво вакво издание во македонската наука и поради тоа што ни открива имиња на низа автори кои биле под превезот на своите псевдоними, како и автори кои не ни биле афирмирани во македонската наука, бидејќи одредени автори и дела, без разлика дали е статија, брошура, непотпишана репортажа, патопис, песна или расказ, не биле потпишани со своето име. Во XIX век, тоа било честа појава најчесто поради идејно-политичка определба. Затоа, овој труд на кандидатот д-р Славчо Ковилоски е особено значаен бидејќи дешифрирањето на псевдонимите е долг и макотрпен процес. При истражувањето, кандидатот д-р Славчо Ковилоски доаѓа до сознание дека постои богата литература напишана од автори кои потекнуваат од Македонија, без разлика на нивната идеолошка и политичка припадност, а кои останале непознати токму поради псевдонимите. Поради тоа, д-р Славчо Ковилоски во речникот ги презентира само оние псевдоними за кои со голема сигурност утврдил дека им припаѓаат на одредени автори. За таа цел, истражувањето го водел во хоризонтала и вертикала, аналитично и синтетички, а дава и насоки за полесно користење со него, образложени дел по дел, точка по точка, бидејќи на прашањето за псевдонимите на македонските автори досега во македонската наука не му е посветено посебно внимание. Во тој контекст, авторот најпрвин дава теоретска разработка на

македонските псевдоними од XIX век. Покрај нив, во продолжение (во посебно поглавје), накратко посветил внимание на некои од родените имиња на дел од позначајните претставници на јавниот и општествен живот од овој период, како и на псевдоними и именувања на просветни дејци, револуционери и други активни учесници во општествените процеси кои објавувале во тогашните весници и списанија, но и во меѓусебната кореспонденција. Во посебно поглавје наведува категоризации на псевдонимите, дава теориски пристап при објаснувањето на методологијата, односно на постапките за дешифрирање и категоризирање на скриените имиња, бидејќи без соодветен критички метод на потврдување или негирање на авторството препишано според псевдоним, не може да се добие релевантен одговор, прецизно дефиниран, елабориран според современите концепции на теоријата на книжевноста, но и на книжевно-историските односи и практики. Исто така, ја наведува и сета периодика во која објавувале авторите што ги обработува. Во речникот се застапени голем број псевдоними (Вардарски, Езерски, Бързовецъ Единъ отечестволюбивъ, Пиновски-Зеленъ Боръ), иницијали и кратенки (Д. Г. М-въ, А. Б.; Ар. Б-данъ) и графониими (*, ?, ***), односно вкупниот број на опфатени автори изнесува точно 189 единици. Бројот на псевдоними и други именувања изнесува точно 577 единици.

Книгата *Македонската книжевна кријка во XIX век*, исто така, претставува новина во македонската наука за литературна историја, бидејќи за првпат на едно место е проследен развојот на македонската литературна критичка мисла во XIX век, со што покажува дека таа не е *ad hoc* пројавена во XX век како што беше презентирano од страна на некои литературни критичари во минатото. Во книгата се застапени 50-тина имиња на автори и авторки кои ги забележале, односно ги објавиле своите критички погледи и кои го започнале развојот на литературната критика а со тоа и на современата критичка мисла. Со ова издание, кандидатот д-р Славчо Ковилоски пополни една празнина која е неопходна за проучувањето на развојот и континуитетот на македонската литература, на науката за литературата и за културата воопшто.

Во книгата *Македонската книжевна кријка во XIX век*, д-р Славчо Ковилоски нуди преку 150 записи, за кои авторот нуди и своја класификација. Книгата е составена од три дела: „Синтези“, „Анализи“ и „Заемни односи“. Во првиот дел, „Синтези“, авторот најпрвин се задржува на досегашните проучувања за постоењето на македонската литературна критика во XIX век, истакнувајќи ги неколку општи согледби кон ова прашање. Инициран од таа состојба, а и од потребата да се истражи посуштински и подетално овој процес, ја започнува потрага по неговиот развој, преку книжевно-историски пристап, надополнет со теориска експликација, преку анализа на критичките осврти, прави систематизација, периодизација и типологизација на македонската книжевна критика. Притоа, првата фаза ја означува како зачетоци (1839 – 1861), втората – утврдување (1861 – 1891), третата – полн процут (1891 – 1903) и четвртата – востановена критика и стабилизација на критичката мисла (1903 – 1912). Во овој дел од книгата ги сублимира тековите, авторите и делата преку жанровски поделеноста на: книжевно-биографски црти, предговори, научно-есеистички и други критички текстови. Во вториот дел од книгата навлегува во подетална анализа преку изложувањето на критиката за делото на браќата Миладиновци и на Григор Прличев, и тоа преку формите на книжевно-историски осврти (биографии наспроти критика). Во продолжение се задржува и на првите критички обиди од страна на: Теодосиј Синаитски, Константин Петкович, Партенија Зографски, Константин Миладинов, Рајко Жинзифов, Григор Прличев, Кузман Шапкарев, Иван Ѓоргов и Димитар Матов, Трајко Китанчев, Јордан Иванов, Георги Баласчев, Григор К. Алексиев, Стефан Поп Иванов Македонович, Христо Поп Стоилов, Крсте Мисирков, Климент Караѓулев, Евтим Спространов и Иван К. Божинов. Во третиот дел, „Заемни односи“, д-р Славчо

Ковилоски преку неколку аспекти ја проследува македонската критика во XIX век, односно преку пет поглавја во кои се задржува на сфаќањето за карактерот и значењето на критиката, се задржува на појавата на анонимноста во македонската критика, на критиката и политиката, на критиката и естетиката и на критиката и фолклорот. На крајот од овој дел, за сликата да биде уште појасна, авторот Ковилоски се задржува и на книжевната рецепција и имагологијата на и во македонската литература преку согледбите за литературната рецепција и за литературните одгласи преку претплатништвото и односот кон книгите. Книгата *Македонската книжевна критика во XIX век* го прикажува развојот на еден многу значаен сегмент од македонската наука за литература, литературната критика без која не би бил возможен развојот на македонската литература во XIX век во жанровска и естетска смисла. Книгата има значење бидејќи нуди можност на едно место да се проследи развојот на македонската критичка мисла во XIX век, преку делото на веќе познати автори, но и на помалку познати имиња и отвора можност за понатамошни истражувања.

Во книгата *Жени во македонската книжевност од XIX век*, кандидатот д-р Славчо Ковилоски, повторно, оправдано се навраќа кон темата за женското авторство само неколку години по објавувањето на монографијата *Македонското женско творештво во XIX век*. Навраќањето кон темата е последица на новите сознанија до кои дојде кандидатот д-р Славчо Ковилоски, до нови сознајби за биографиите на авторките, како и пронаоѓање нови авторки и дела, што доведе до можност да изврши анализа и синтеза на досега познатото македонско женско творештво од XIX време и да го надополни. Во изданието се приложени новооткриени ракописи од државните и приватните архиви, со што корпусот на имиња на авторките и на дела се зголемува, се откриваат релативно непознати авторки во македонската литература, кои истовремено имаат значење и за развојот на македонската култура воопшто. Книгата е составена од посебни поглавја во кои се обработени: Славка Динкова, Митра Миладинова, Царевна Миладинова-Алексијева, Евтимича Јанчева, Анастасија Милошова, Евгенија Јанчулева, Јанка Каневчева, Марија Зрнева, Султана Чикмакова, Олга Маџарова, а накратко д-р Славчо Ковилоски се осврнува и кон записите, говорите и пеењата на монахињата Параскева, Параскева Димкова и Дафа Цепенкова. На крајот од книгава, во посебни прилози за првпат се изнесени делови од нивните творештва, што ни овозможува автентично да се запознаеме со нивните идеи и стил на пишување. Понудените дела се преведени или адаптирани на стандардниот македонски јазик за да бидат полесно достапни и разбирливи за денешните читатели. Застапени се статии, полемика, расказ, песни, пиеса и епистоларија кои, без разлика на нивните естетски вредности за македонската литература, се од исклучително значење бидејќи ги поставуваат и ги претставуваат основите на женското творештво.

Монографијата *Македонска поетика и стилистика* е во издание на Комисијата за стилистика на Меѓународниот славистички комитет и на Институтот за славистика на Универзитетот „Карл Франц“ во Грац, која е производ на повеќегодишната работа на неколкумина македонски членови на Комисијата за стилистика при Меѓународниот славистички комитет. Станува збор за прво издание од ваков вид во и за македонската литература. Монографијата е објавена како трета книга од серијата *Словенска стилистика*. Првиот авторски тим што успеа да го заврши овој потфат е македонскиот, со што изданието стана првата национална монографија посветена на поетиката и стилистиката во јужнословенските земји. Во монографијата е посветено значително внимание на поетиката на македонската поезија, на романите, на драмите, на расказите, на критиката и на другите книжевни жанрови, без разлика дали се оригинални или преведени дела. Можноста за успешно презентирање и популаризирање на македонските стилистички и поетички истражувања во светот е овозможено од фактот дека монографијата е отпечатена во Австрија, во научна серија

на една од комисиите на Меѓународниот славистички комитет, дека е опремена со резиме и содржина на англиски, германски и на руски јазик, со предметен индекс и индекс на имиња и со литература по секоја статија и интегрална библиографија на крајот од аналитичкиот дел од книгата.

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Институт за македонска литература, кандидатот д-р Славчо Ковилоски изведува настава на вториот циклус на студиската програма Културолошки студии (во книжевноста) на ИМЛ по предметите: Патопис (сореализатор), Македонски културни икони (сореализатор) и Субкултура и на третиот циклус на студиската програма Македонистика – Македонска книжевност и култура на ИМЛ и на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ по предметот Македонскиот литературен XIX век (сореализатор).

Кандидатот д-р Славчо Ковилоски учествувал како член во Комисија за оцена/или одбрана на 1 магистерски труд.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Славчо Ковилоски активно е вклучен во стручно-апликативната работа на Институтот за македонска литература. Член е на Советот на Институтот за македонска литература и на Наставно-научниот совет на Институтот за македонска литература.

Кандидатот д-р Славчо Ковилоски остварил две стручни усовршувања во странство преку студиски престои во Истанбул и во Анкара, Турција, во ноември 2022 година и во Ереван, Ерменија, во октомври 2024 година.

Особена активност кандидатот покажува во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучен во работата на стручни комисии и работни групи при Институтот за македонска литература како член на:

- Комисија за самоевалуација на ИМЛ – Скопје, период 2021 – 2023;
- Комисија за самоевалуација на ИМЛ – Скопје, период 2024 – 2026;
- Комисија за јавни набавки на ИМЛ – Скопје, 2020 – 2025.

Кандидатот д-р Славчо Ковилоски учествувал во уредувачкиот одбор за издавање на монографија *Македонска ѝоеџика и сѝилисѝика*.

Истовремено, кандидатот д-р Славчо Ковилоски е:

- главен уредник на меѓународното списание *Сѝекѝар*, ИМЛ, Скопје;
- член на жири-комисијата за доделување на наградата „Бели мугри“, Дом на култура „Кочо Рацин“, Скопје (2022, 2023, 2024);
- координатор/раководител и учесник во проектот „Македонска стилистика и поетика“ (2024 – 2025);
- уредник на изданието *Меѝрички карван: Гевѝелија-Раговиѝи* (избор поезија), Гевгелија;
- главен и одговорен уредник на ревијата *Сѝоѝер* на Друштвото на писателите на Македонија.

Оценка од самоевалуација

Кандидатот д-р Славчо Ковилоски, за периодот од 2022 до 2024 година, доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на ИМЛ.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Славчо Ковилоски.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Славчо Ковилоски поседува научни и стручни квалитети и според Законот за научноистражувачката дејност, Правилникот за начинот и постапката за избор во повисоко научно звање на Министерството за образование и наука, Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и Правилникот за критериумите и постапката за избор во научни и соработнички звања на ЈНУ Институт за македонска литература – Скопје, ги исполнува сите услови да биде избран во звањето научен советник/редовен професор во Одделението за македонска литература во XIX век, во научните области (6.02.02.01) **македонска книжевност** и (6.05.03.04) **културологија во книжевноста**.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Советот на Институтот за македонска литература во Скопје, д-р Славчо Ковилоски да биде избран во звањето научен советник/редовен професор во Одделението за македонска литература во XIX век, во научните области (6.02.02.01) **македонска книжевност** и (6.05.03.04) **културологија во книжевноста**.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Валентина Миронска-Христовска, с.р.

Проф. д-р Јасмина Мојсиева-Гушева, с.р.

Проф. д-р Ана Мартиноска, с.р.

ОБРАЗЕЦ 1

**ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Славчо Зоре Ковилоски

Институција: Институт за македонска литература, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Научна област: македонска книжевност, културологија во книжевноста

**ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – РЕДОВЕН
ПРОФЕСОР/ НАУЧНО ЗВАЊЕ – НАУЧЕН СОВЕТНИК**

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: _____ Просечниот успех на втор циклус изнесува: _____ Просечниот успех изнесува _____ за интегрираните студии.	
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: <u>македонска книжевност</u>; поле: <u>јазици и книжевност, културолошки студии</u>; подрачје: <u>хуманистички науки</u>.	ДА
3	Објавени најмалку шест рецензирани научни труда ** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	ДА
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. Назив на научното списание: Палимпсест 2. Назив на електронската база на списанија: Scopus, Index Copernicus, CEEOL 3. Наслов на трудот: „Македонската книжевна критика од XIX за делото на Григор Прличев“ 4. Година на објава: 2024	
3.2	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови 1. Назив на научното списание: <i>Philological Studies</i> 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): • Bojan Čolak, PhD, research associate – Institute for Literature and Arts, Belgrade, Serbia, (Serbian) • Prof. Mladen Uhlik, PhD – Faculty of Arts, University of Ljubljana, Slovenia • prof. Ivica Baković, PhD – Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Zagreb, Croatia • Prof. Robert Hodel, PhD – Institut for Slavic Studies, University of Hamburg, Germany • Prof. Branko Tošović, PhD – Institut for Slavic Studies, Karl–Franzens–University, Graz, Austria 3. Наслов на трудот: „Killing Of The Elderly: The Macedonian Custom “Slaughter Of The Old Men”. 4. Година на објава: 2024	ДА
3.3	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	1. Назив на научното списание: POZNAŃSKIE STUDIA SLAWISTYCZNE 2. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД Polska 3. Наслов на трудот: „Killing Under Masks – Death by Rusalina (Vasilichari) Groups in Ottoman Macedonia in 19th Century“, NR. 25, NR. 401-413 4. Година на објава: 2023	
3.4	Книга или дел од книга рецензирана и објавена во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД 1. Наслов на книгата: Македонска поетика и стилистика 2. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД: Австрија 3. Издавач, година и место на издавање/објавување: Комисија за стилистика при Меѓународниот стилистички комитет, Institut fur Slawistik der Karl-Franzens-Universitat 2025, Graz	ДА
3.5	Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји 1. Назив на зборникот: Зборник на трудови од Меѓународната научна конференција „Сто години од раѓањето на Ацо Шопов“ 2. Назив на меѓународниот собир: Меѓународната научна конференција „Сто години од раѓањето на Ацо Шопов“ 3. Имиња на земјите: • Универзитет „Стенфорд“, САД • Универзитет „Јосип Јурај Штросмаер“ во Осиек, Хрватска • Универзитет во Загреб, Хрватска • Универзитет во Софија, Бугарија • Универзитет во Црна Гора • Универзитет во Љубљана, Словенија • Универзитет во Нови Сад, Србија	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	4. Наслов на трудот: „Ацо Шопов на страниците на списанието 'Нов ден'“ 5. Година на објава: 2023	
3.6	Преводи на капитални дела во области кои ги утврдува Националниот совет за високо образование и научноистражувачка дејност 1. Наслов на преведеното капитално дело: <i>Појлед ошџирана, Кочо Рацин (1908 – 1943).</i> 2. Датум на објава: 2023 3. Издавач, место на издавање и година: Македоника литера, Скопје, 2023	ДА
4	Објавен рецензиран учебник, монографија, практикум или збирка задачи од научната област за која се избира *** 1. Наслов на учебникот, монографијата, практикумот или збирката задачи: <u>Жени во македонската книжевност во XIX век.</u> 2. Место и година на објава: <u>Скопје: Институт за македонска литература, 2024</u>	ДА
5	Претходен избор во наставно-научно звање – вонреден професор, датум и број на Билтен: <u>20 јуни 2022</u>, Билтен: <u>број 1262 од 1 јуни 2022.</u>	ДА
6	Има способност за изведување на високообразовна дејност	ДА

* На лицата кои имаат заснован работен однос на Универзитетот или на некој од универзитетите во Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр. 82/2018), нема да се применуваат одредбите од Законот кои се однесуваат на просекот, односно дека лицата треба да имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус. Во овој случај, полето под реден број 1 не се пополнува.

** За кандидатот/ите кој има повеќе од 6 (шест) научни труда во референтна научна публикација, рецензентската комисија научните труда ќе ги наведе, ќе ги оцени и ќе ги вреднува во Образец 2.

*** Наведениот услов ќе се применува по истекот на три години од денот на стапувањето во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр. 82/2018).

ОБРАЗЕЦ КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: **Славчо Зоре Ковилоски**

Институција: Институт за македонска литература при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Научни области: **македонска книжевност, културологија во книжевноста**

Ред. бр.	НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА И НАСТАВНО-НАУЧНА ДЕЈНОСТ	Поени	
		во земјата	во странство
	Монографија/научна книга ¹		
1.	<i>Жени во македонската книжевност од XIX век</i> , Скопје, Институт за македонска литература, 2024	8	
2.	„Македонската книжевна критика во XIX век“, Институт за македонска литература, Скопје, 2022	8	
	Дел од монографија/научна книга ²		
1.	„Македонска поетика и стилистика 1900-1945“. <i>Македонска филологија и стилистика</i> , Комисија за стилистика при Меѓународниот стилистички комитет, Institut fur Slawistik der Karl-Franzens-Universitat Graz, 2025, 63-78		6
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени на еден од светските јазици во научно списание со меѓународно значење		
1.	„Killing Under Masks – Death by Rusalia (Vasilichari) Groups in Ottoman Macedonia in 19th Century“, POZNAŃSKIE STUDIA SLAWISTYCZNE, Poznan, NR. 25, NR. 401-413, 2023		6
2.	„Killing Of The Elderly: The Macedonian Custom “Slaughter Of The Old Men”. <i>Philological Studies</i> , 22(2). Pp. 1-14, 2024		6
3.	(Коавтор) „Македонска книжевна стилистика со поетика (1970–2020)“, <i>Актуальные проблемы стилистики</i> , Факултет		6

¹ Монографија е научно или критичко издание кое целосно обработува одредена проблематика врз основа на сопствени и податоци од други автори.

² Делот претставува заокружена целина (на пример, глава во научна книга).

	журналистики Московского государственного университета имени М. В. Ломоносова, No. 8, Москва, стр. 108-116, 2022.	
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание опфатено во СЦИ/ЦА/останати или објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор ³	
1.	„Првата македонска регистрирана дијалoшка творба од жена: ‘Пенка и Марика’ на Анастасија Милошова од 1896/97 година“, <i>Сџекшар</i> , бр. 81, стр. 77-84, 2023	6
2.	„Современи богомилски или народно-богомилски автори и дела“, <i>Палимјесџи</i> , бр. 15, стр. 181-191, 2023	6
3.	„Интерпретаторката на народни песни, поетесата Цвета Мазнеова“, <i>Македонски фолклор</i> , бр. 85, стр. 173-180.	6
4.	„Лав Н. Толстој во македонската книжевна критика од XIX век“, <i>Stephanos</i> , No. 2 (64). 104-109.	6
5.	„Македонската книжевна критика од XIX за делото на Григор Прличев“, <i>Палимјесџи</i> , бр. 17, стр. 93-101, 2024.	6
6.	„Јордан Хаџи Константинов Џинот – одбележување на еден немирн дух“, <i>Сџекшар</i> , 2022, бр. 79, стр. 33-38.	6
7.	„Непозната песна и есеи во ракописна Анастасија Милошова од 1895 и 1896 година“, <i>Палимјесџи</i> , 2022, бр. 13, стр. 167-173.	6
8.	„Дешифрирање и категоризација на македонските книжевни псевдоними“, <i>Филолошки сџуги</i> , 2022, Vol. 20, No. 1, стр. 33-46.	6
9.	„Killing Of The Elderly: The Macedonian Custom “Slaughter Of The Old Men”. <i>Philological Studies</i> , 2024, 22(2). Pp. 1-14.	6

³ Меѓународен уредувачки одбор е одбор во кој учествуваат експерти од соодветната научна област од најмалку 5 земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува 40 % од вкупниот број членови.

	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно популарно списание		со меѓ. уредувачки одбор
1.	„Ѓорѓија Пулевски: Мијакот со сабјата“, <i>Современоси</i> , бр. 1, стр. 78-80.	2	
2.	„Цел свет – двор (Гордана Михаилова-Бошнакоска, <i>Куќа во куќа</i> , Матица, Скопје, 2021)“, <i>Синтези</i> , бр. 55, стр. 29, 2023	2	
3.	„Полни страници поезија (Снежана Стојчевска, ‘Празно место’, Скопје, 2022)“, <i>Современоси</i> , бр. 1, стр. 90-92, 2023	2	
4.	„Неколку зборови за збирката раскази ‘Во прегратката на животот’ од Никола Алтиев“, <i>Современоси</i> , бр. 2, стр. 223-224, 2023	2	
5.	За некои тенденции во македонската книжевна критика“, <i>Сџожер</i> , бр. 146, стр. 3, 2023	2	
6.	„За! Писателките во македонскиот книжевен канон“, <i>Сџожер</i> , бр. 147-148, стр. 3, 2023 „За идната македонска книжевна историја“, <i>Сџожер</i> , бр. 149, стр. 3, 2023	2	
7.	„150 броја ‘Сџожер’“, <i>Сџожер</i> , бр. 150-151, стр. 3, 2023	2	
8.	„Компромитирана литература“, <i>Сџожер</i> , бр. 152, стр. 3, 2024	2	
9.	„Потребни навраќања“, <i>Сџожер</i> , бр. 153, стр. 3, 2024	2	
10.	„Петре М. Андреевски и Јордан Ковилоски“, <i>Сџожер</i> , бр. 154, стр. 3, 2024	2	
11.	„Тоа на М – псевдоними и кратенки“, <i>Сџожер</i> , бр. 155, стр. 3, 2024	2	
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир		
1.	Културно-историските елементи во Воведот и Предговорот на ‘Граматиката на македонскиот литературен јазик’ од Хорас Лант“, VII меѓународна научна конференција МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК – ИЗВОР НА НАУЧНИ ИСТРАЖУВАЊА (зборник на трудови), Скопје, 89-96.		3
2.	„Гоце Делчев како културна икона“, <i>Зборник-предавања на 55. Лейџна школа на Меѓународниот семинар за македонски јазик, лиџераџура и кулџура</i> , Скопје, стр. 124-136.		3

3.	„Гоце Делчев и македонското женско прашање“, 150 години од раѓањето на Гоце Делчев (зборник), Институт за национална историја, Скопје, стр. 209-212.		3
4.	„Крсте Мисирков: предвесник на новата епоха (книжевно-историски осврти)“, Зборник предавања на 56. летна школа на меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура при УКИМ, УКИМ, стр. 88-92.		3
	Пленарно предавање на научен/стручен собир		
1.	„Бранко Копиќ на македонски јазик“, Универзитет во Бања Лука (БиХ), 2025		5
	Учество на научен/стручен собир со реферат (постер/усно)		
1.	„Зборовите како уметност“, Раѓање на зборот, панел-дискусија, Europe House, 3 мај 2023, Скопје	1,5	
2.	„Горѓија Пулевски за Македонија и Македонците“, Македонски преродбеници, Институт за македонска литература, Скопје, 20 декември 2023	1,5	
3.	„Имаголошките претстави на Иво Андриќ за Македонија“ (заедно со Марина Цветаноска), 15. simpozijum Andriceva publicistika, Slovenija, 19-21.10, Ljubljana, 2023		2
4.	„Италијански доброволци во македонското револуционерно движење: од архивата на Борис Сарафов“, Европа и Македонија: идеи, процеси и личности, Институт за национална историја, Скопје, 21 септември 2023	1,5	
5.	„Крсте Мисирков: предвесник на новата епоха“, 56. Летна школа на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура, 30 август 2023, Охрид	1,5	
6.	„Ацо Шопов на страниците на списанието ‘Нов ден‘“, Меѓународна научна конференција „100 години од раѓањето на Ацо Шопов“, Универзитет „Гоце Делчев“, Филолошки факултет, 25 – 26 мај 2023, Штип		2
7.	„За составувањето речник на македонски книжевни псевдоними“, Од Збор до речник - Денови на Благоја Корубин, Институт за македонски јазик, 4 мај 2023, Скопје	1,5	
8.	„Радинологија, кон научната дисциплина“, 61 Радинови средби, Велес, 14 јуни 2024	1,5	
9.	„Меѓникот Мисирков“, 150 години од раѓањето на Крсте Пешиков Мисирков, ИНИ, ИМЈ, ИМЛ, ИФ, Скопје, 18 ноември 2024	1,5	

10.	„Индивидуалните и колективните емоции во македонската книжевност во првата половина на 20 век“, III стилистички симпозиум „Емоцијата во словенската поезика и стилистика“, Задар, Р Хрватска, 4 и 5 април 2025 година		2	
11.	„Ранолетните орли“ и „Орлите рано летаат“, два македонски наслови за еден роман на Бранко Ќопиќ, X симпозиум „Универзалното во творештвото на Бранко Ќопиќ“, Бања Лука, Р Српска, Босна и Херцеговина, 22 – 24 мај 2025 година		2	
	Раководител на научен проект	национален	Меѓународен	
1.	Македонска поезика и стилистика, Комисија за стилистика при Меѓународниот стилистички комитет, Institut fur Slawistik der Karl-Franzens-Universitat Graz, 2025		6	
	Учесник во научен проект (најмногу во 3)	национален	Меѓународен	
1.	Македонска книжевна енциклопедија (автори и дела), Институт за македонска литература, 2023 – 2024	2		
2.	Стилистика на словенските земји на преминот на двата века (XX – XXI), (Македонска книжевна стилистика и поезика во периодот од 1970 до 2020 година), Меѓународен славистички комитет, 2021 – 2023		3	
3.	Македонска поезика и стилистика, Комисија за стилистика при Меѓународниот стилистички комитет, Institut fur Slawistik der Karl-Franzens-Universitat Graz, 2025.		3	
	Одржување на настава по задолжителен/изборен предмет ⁴	прв циклус	втор циклус	трет циклус
1.	Патопис		0.45 (2023/	

⁴ Вкупниот број поени во семестар се добива на следниот начин: неделен број на часови * бр. на работни недели во семестар (15) * по бодување (0,04/0,05/0,06). Пример 3 (часа неделно)*15 (недели)* 0,05 (поени за предавања од задолжителен предмет од втор циклус студии) = поени

			202 4) 0.45 (20 24/ 202 5) 0.9	
2.	Културни икони		0.6 (20 24/ 202 5)	
3.	Супкултура		0.9 (20 24/ 202 5)	
	Настава во летни школи и работилници	раководите л	учесник	
1.	„Гоце Делчев како културна икона“, предавање на Летната школа на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 2022.		1	
2.	„Гоце Делчев како културна икона“, <i>Зборник-предавања на 55. Лейна школа на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 2023</i>		1	
3.	„Гоце Делчев како културна икона“, <i>предавања на 55. Лейна школа на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид</i>		1	
4.	„Крсте Мисирков: предвесник на новата епоха (книжевно-историски осврти)“, <i>предавања на 56. лейна школа на меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид</i>		1	

	Одржување на вежби (лабораториски, аудиториски или изработка на семинарски труд) ⁵		
1.	Супкултура	2023/24 0.54 2024/25 0.54	
2.	Културни икони од XIX век	2024/25 0.36	
3.	Патопис	2024/25 0.27	
	Консултации со студенти ⁶		
1.	Супкултура	2023/24 0,002 2024/2025 0,002	
2.	Патопис	2024/25 0,002	
3.	Културни икони од XIX век	2024/25 0,002	
	Превод на учебник		
1.	Горан Калоѓера, <i>Појлед ојсџрана, Кочо Рацин (1908-1943)</i> . Македоника литера, Скопје, 2023	3	
	СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА И ОРГАНИЗАЦИОНО-РАЗВОЈНА ДЕЈНОСТ	Поени	
		во земјата	во странство
	Поглавје во книга	автор	коавтор
1.	„Дразби (кон ‘Хранител(к)и’ од Лилјана Пандева“. Во: Лилјана Пандева, <i>Хранишел(к)и</i> , ПНВ Публикации, Скопје, стр. 93-97	3	
2.	„Духот на македонското женско творештво“ (предговор). Во: <i>Самодиви, ѝанорама на македонската ѝоезија ѝишувана од жени, од Преродбата до денес</i> . Приредиле: Славе Ѓорго Димоски и Јулијана Величковска. Скопје: ПНВ Публикации, стр. 19-22.	3	

⁵ Вкупниот број поени во семестар се добива на следниот начин: неделен број на часови * бр. на работни недели во семестар (15) * по бодување (0,03). Пример 3 (часа неделно)*15 (недели)* 0,03 (поени за часови вежби) = поени

⁶ Вкупниот број поени во семестар се добива на следниот начин: број на студенти * бодување. Пример: 100 (студенти во семестар) * 0,002 (бодување) = 0,2 поени

3.	„Ново поглавје во рацинологијата“. Во: Горан Калоѓера, <i>Појлед ошсџрана, Кочо Рацин (1908-1943)</i> . Македоника литера, Скопје, стр. 5-9.	3		
4.	„Слевање со тишината (кон поемата „Одгласот на тишината“ од Зоран Пејковски)“ (поговор). Во: Зоран Пејковски, <i>Одгласот на тишината, Восток, Битола</i> , стр. 47-51.	3		
	Речник	автор	Коавтор	
1.	„Речник на псевдоними во македонската книжевност од XIX век“, Современост, Скопје, 2022	6		
	Член на национална жири-комисија			
1.	Член на жири-комисијата за доделување на наградата „Бели мугри“ за автор до 35 години, Дом на културата „Кочо Рацин“, Скопје	1		
	Уредник на научно списание СЦИ/ЦА/останати			
1.	Главен и одговорен уредник на списанието „Спектар“ на Институтот за македонска литература во Скопје	5		
2.	Главен и одговорен уредник на списанието „Стожер“ на Друштвото на писателите на Македонија	3		
	Член на уредувачки одбор на научно /стручно списание СЦИ/ЦА/останати			
1.	Susreti/Суспети, Časopis za pozorište, književnost i kulturu/ Izdavač Vlada Brčko Distrikta BiH	2		
	Студиски престој во странство	до 3 мес.	до 6 мес.	повеќе
1.	Студиски престој во Истанбул и Анкара, Турција, ноември 2022 г.	0,5		
2.	Маџенагеран, Ереван, Ерменија, Музеј, репозиториум на ракописи, 12 – 16 октомври 2024 година	0,5		

	Член на комисији	
1.	Член на Советот на Институтот	2
2.	член на Комисија за самовалуација на ИМЛ, период 2021 – 2023	0,5
3.	член на Комисија за самовалуација на ИМЛ, период 2024 – 2026	0,5
4.	Член на институтска комисија – јавни набавки	0,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА И НАСТАВНО-НАУЧНА ДЕЈНОСТ	176,618
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА И ОРГАНИЗАЦИОНО-РАЗВОЈНА ДЕЈНОСТ	33,50
Вкупно	210,118

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Валентина Миронска-Христовска, с.р.

Проф. д-р Јасмина Мојсиева-Гушева, с.р.

Проф. д-р Ана Мартиноска, с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ИСТРАЖУВАЧ ВО НАУЧНОТО ЗВАЊЕ НАУЧЕН
СОРАБОТНИК/ДОЦЕНТ ВО ОДДЕЛЕНИЕТО ЗА ТЕОРИЈА НА ЛИТЕРАТУРАТА И
КОМПАРАТИВНА КНИЖЕВНОСТ
ПРИ ИНСТИТУТОТ ЗА МАКЕДОНСКА ЛИТЕРАТУРА ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Институтот за македонска литература при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во весниците „Вечер“, на 4.6.2025, и „Коха“, на 5.6.2025 година, за избор на истражувач во сите научни звања во Одделението за теорија на литературата и компаративна книжевност, и врз основа на Одлуката на Советот на ИМЛ (бр. 02-108/6 од 8.7.2025), формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Наташа Аврамовска, д-р Соња Стојменска-Елзесер и д-р Лорета Георгиевска-Јаковлева – научни советници/редовни професори во Институтот за македонска литература при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на истражувач во сите научни звања во Одделението за теорија на литературата и компаративна книжевност на Институтот за македонска литература при УКИМ во Скопје, во предвидениот рок се пријави **д-р Ема Лакинска**, соработник-истражувач во Одделението.

3. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката д-р Ема Лакинска е родена на 15.6.1988, во Скопје. Средно образование завршила во ДСУГ „Орце Николов“ во Скопје, на 17.5.2006. Со високо образование се стекнала на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на 30.6.2011 година, со просечен успех 8,34.

Кандидатката активно се служи со три светски јазици: француски јазик (ниво С2), англиски јазик (ниво С2) и шпански јазик (ниво В2), оправдани со меѓународно признати сертификати за познавање на јазици.

Во учебната 2011/2012 се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Катедрата за превод на литература на Институтот за ориентални јазици и цивилизации (ИНАЛКО) во Париз, Франција. На 25.6.2014 година го одбрала магистерскиот труд на тема: *TRADUCTION COMMENTÉE des contes de Guy de Maupassant : La bécasse, Le testament et La parure*, со диплома нострифицирана во Република Македонија под назив – магистер по светски јазици, култура и општество.

Во учебната 2013/2014 се запишала по втор пат на втор циклус (магистерски) студии на Катедрата за антропологија и усно творештво на Институтот за ориентални јазици и цивилизации (ИНАЛКО) во Париз, Франција. На 23.11.2015 година го одбрала магистерскиот труд на тема: *La naissance du roman macédonien*, со диплома нострифицирана во Република Македонија како магистер по општествени и хуманистички науки и уметност, литература и јазици.

Докторска дисертација пријавила на 14.12.2021 година на Институтот за македонска литература при УКИМ во Скопје. Дисертацијата на тема: „Архетипско читање на македонските сказни (врз избор сказни запишани од Марко Цепенков)“ ја одбрала на 11.4.2025 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Соња Стојманска-Елзесер (претседател), проф. д-р Наташа Аврамовска (член и ментор), проф. д-р Ана Мартиноска (член), проф. д-р Лорета Георгиевска-Јаковлева (член) и проф. д-р Марина Даниловска (член). Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област културолошки студии.

На 17.6.2021 година е избрана во звањето соработник истражувач во Одделението за теорија на литературата и компаративна книжевност на Институтот за македонска литература во Скопје.

Во моментот е соработник истражувач во Одделението за теорија на литературата и компаративна книжевност. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1239 од 1.6.2021 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1239 од 1.6.2021 година, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

4. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Научноистражувачка дејност

Д-р Ема Лакинска има објавено вкупно четиринаесет научни трудови од областа на теорија на литературата и компаративната книжевност, од кои шест труда во меѓународни научни списанија, два труда во странски научни публикации и шест труда во зборници од научни собири (пет меѓународни и еден домашен). Во своите трудови публикувани во списанијата и зборниците од научните собири, Лакинска се занимава со компаратистички теми во кои често исходниот жанр на споредбеното читање на културите се јавува бајката, односно сказната, на пр. во текстовите: „Дијалогот на македонската современа книжевност со светското културно наследство (Студија на случај: драмата *Шехерезада* – црна комедија во илјада и една минути на Срѓан Јанаќијевиќ)“ и „Архетиповите во ликот на царицата во драмата *Јане Загројаз* од Горан Стефановски“, но се занимава и со интермедијални аспекти на компаративниот прочит, како, на пример, во текстовите „Ликовите од класичната литература во македонскиот краткотражен неонар филм (*Сценариото* на Александра Кардалевска)“ и „The Transformation of Female Characters from Folktales in Disney’s musical *Into the woods*“, засегнувајќи ги притоа и традуктолошките аспекти/студии на случај при преносот на странската книжевност пред македонските читатели (на пр., во текстот „Проблемите при преводот на *Приказни за џукаш* од Ги де Мопасан од француски на македонски јазик“). Воедно, таа ги проследува и предизвиците на современата македонска литература пред налогот на текуштиот ден („Урбаната семиотика на Скопје во збирката раскази *Улиците што ѝ нема* од Оливера Корвезиловска“). Во поново време, д-р Ема Лакинска ја проследува и културната меморија низ фокусот на книжевноста во текстовите („Богомилската дуалистичка мисла како предвесник за појавата на македонскиот роман“ и „Книжевната меморија за Граѓанската војна во Грција и македонскиот непокор во трилогијата романи *Црноборје*, *Земја во дубија* и *Свети шума* од Петар Ширилов“), а се јавува и со осврти за нови публикации – домашни и странски, меѓу кои може да се издвои освртот врз застапеноста на македонската книжевност на француската книжевна сцена („Европска ознака за македонската литература (*Lettres Européennes: Histoire de la Littérature Européenne*, dir. Annick Benoit Dusauso, Guy Fontaine, Jan Jedrzejewski, Timur Muhidine, Paris:CNRS, 2021)“).

Како доминантен интерес на нејзиното проследување во изборниот период се јавува проследувањето на сказната од различни аспекти во насока на истражувањето на нејзината трансформација и нова улога во културата/културите, што конечно ќе резултира со дисертација на тема: „Архетипско читање на сказната (врз избрани сказни од Марко Цепенков)“. Во нејзината дисертација, Лакинска, најнапред, во историски след ги проследува различните книжевнонаучни методи на нејзиното истражување во

светот и кај нас, а потем, врз основа на претпоставката за доминантната актуелност до денес на јунгијанското читање и преиспишување на сказните во современата литература, да се определи за архетипско читање на сказните од фондот на Цепенков, илустрирајќи ја потоа сказната како продуктивна генеративна матрица врз примерот на драмата на Стефановски и прозата на Лафазановски.

Во доменот на проследувањето на сказната посебно треба да се истакне нејзината публикација на поглавје во монографија публикувана во странство на англиски јазик, „Introduction to Slavic Myths“, IN *Slavic Myths, Introduction by Ema Lakinska, General Editor Jake Jackson*, 2022, London: Flame Tree Publishing.

Во периодот од нејзиното вработување во Институтот за македонска литература како соработник истражувач, односно од последниот избор како соработник истражувач во Одделението за теорија на литературата и компаративна книжевност, д-р Ема Лакинска била учесник во два значајни проекта на Институтот: фундаменталниот проект „Македонска книжевна енциклопедија: автори и дела“ (2021 – 2023) и во проектот „Македонска поетика и стилистика“ (2024 – 2025). Во проектот „Македонска книжевна енциклопедија (автори и дела), од којшто произлегува доменот <https://mke.iml.edu.mk/Home/Index>, д-р Ема Лакинска учествува со одредници од современата македонска литература, а е задолжена и за администрирање на податоците на дата-базата. По завршувањето на овој проект, Ема Лакинска е учесник во проектот *Македонска поетика и стилистика* (2024 – 2025), реализиран во соработката на Институтот за македонска литература со Филолошкиот факултет во Скопје, во рамките на работата на Меѓународниот славистички комитет, од којшто произлегува групната монографија *Македонска поетика и стилистика*, издадена во Грац, Република Австрија, 2025. Во рамките на овој проект, кандидатката д-р Ема Лакинска е автор на поглавјето „Македонска поетика и стилистика 1970 – 1990“.

Називите на трудовите, проектите и сл. се наведуваат во табелата во Анекс 2 (член 3/член 4) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, кандидатката д-р Ема Лакинска изведува вежби на втор циклус студии на студиската програма Културолошки студии (во книжевноста), по предметите Културна географија и Културниот тренд и литературата.

Конкретните активности се наведуваат во табелата во Анекс 2 (член 2) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Ема Лакинска активно е вклучена во стручно-апликативната работа на Одделението за теорија на литературата и компаративна книжевност. Како секретар на списанието за компаративна книжевност и културолошки истражувања *Context/Контекст*, од 2021 г. таа е воедно вклучена и во работата на редакцијата како член на уредувачкиот одбор, на којашто должност покажува одлики на висок професионализам, ефикасност и проактивност во сите аспекти на комуникацијата со соработниците.

Стручно усовршување во странство д-р Лакинска остварувала континуирано, постојано надградувајќи ги своите знаења во областите на познавањето на јазиците и, воедно, проширувајќи ги своите познавања и интереси за другите култури со посебен фокус врз книжевноста. Во оваа смисла, и пред вработувањето во Институтот за македонска литература, нејзините интереси коиндицираат со компаратистичкиот интерес за заемно проследување и преведување на културите низ призмата на нивниот наратив, но и пошироко. Нејзините постдипломски студии во Париз, Франција, од 2011 до 2016 година, најнапред ја водат во усовршување на јазикот и традуктолошките предизвици, за потоа, во втората магистерска теза да се насочи во проследување на

книжевниот наратив од културолошки аспект. Во отвореноста за нови предизвици, како и љубопитноста во однос на можностите за пресретнување на глобалното и локалното во забрзаниот од на денешницата како платформа за општа трансформација на општествата, културите и нивната економија, во 2018 година учествувала во европскиот проект: *Glocal youth for social transformation*, во рамките на Еразмус плус програмата, во периодот од 20 до 28 јануари во Лисабон, Португалија. Во периодот на нејзините докторски студии, во текот на август 2019 година била на студиски престој во Малага, Шпанија, со цел продлабочување на знаењата од областите на шпанскиот јазик и култура. Подоцна, во јуни 2022 година, во рамките на истражувањето за потребите на нејзината докторска дисертација, остварила студиски истражувачки престој во Сиетл, Вашингтон, САД, на Катедрата за славистика при Универзитетот на Вашингтон, под спонзорство на проф. д-р Гордана Црнковиќ, професор по компаративна книжевност, филм и медиуми, но истовремено и шеф на Одделот за словенски јазици и литератури. Во овој период, особено продуктивно истражува за потребите на дисертацијата „Архетипско читање на македонските сказни (врз избор сказни запишани од Марко Цепенков)“ во Библиотеката „Сузало“ на Универзитетот во Вашингтон. Во 2023 година остварила и студиски престој на Филозофскиот факултет при Катедрата за славистика во Љубљана, Словенија.

Особена активност кандидатот покажува во дејностите од поширок интерес. Кандидатката д-р Ема Лакинска активно е вклучена во проектите на Одделението за теорија на литературата и компаративна книжевност: трибини, промоции и конференции, а и како член во организациони одбори на Одделението и на Институтот за македонска литература.

Конкретните активности се наведуваат во табелата во Анекс 2 (член 5) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката Ема Лакинска, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Ема Лакинска.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Ема Лакинска поседува научни и стручни квалитети и според Законот за научноистражувачката дејност, Правилникот за начинот и постапката за избор во повисоко научно звање на Министерството за образование и наука, Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и Правилникот за критериумите и постапката за избор во научни и соработнички звања на ЈНУ Институт за македонска литература – Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето научен соработник/доцент во научните области (6.02.02.28) **општа и компаративна книжевност** и (6.05.03.04) **културологија во книжевноста**.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Советот на Институтот за македонска литература во Скопје, д-р Ема Лакинска да биде избрана во звањето научен соработник/доцент во научните области (6.02.02.28) **општа и компаративна книжевност** и (6.05.03.04) **културологија во книжевноста**.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Наташа Аврамовска, с.р.

Проф. д-р Соња Стојменска-Елзесер, с.р.

Проф. д-р Лорета Георгиевска-Јаковлева, с.р.

Скопје, 10.7. 2025

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Ема Ќире Лакинска

Институција: ЈНУ Институт за македонска литература, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Научни области:

ОПШТА И КОМПАРАТИВНА КНИЖЕВНОСТ (ПОЛЕ: КНИЖЕВНОСТ)

КУЛТУРОЛОГИЈА ВО КНИЖЕВНОСТА (ПОЛЕ: КУЛТУРОЛОШКИ СТУДИИ)

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ДОЦЕНТ/ НАУЧНО ЗВАЊЕ – НАУЧЕН
СОРАБОТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: 8,34. Просечниот успех на втор циклус изнесува: не е изразен – француска диплома	да
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: транскултура; поле: културолошки студии; подрачје: хуманистички науки.	да
3	Објавени најмалку четири научни труда** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор 1. „Урбаната семиотика на Скопје во збирката раскази <i>Улиците што ѝ нема</i> од Оливера Корвезировска“, во: <i>Зборник на трудови од конференцијата „Урбаниот профил на Скопје во современата проза“</i>, 2023, Институт за македонска литература: Скопје, стр. 177-189. 2. „Европска ознака за македонската литература (Lettres Européennes: Histoire de la Littérature Européenne, dir. Annick Benoit Dusauso, Guy Fontaine, Jan Jedrzejewski, Timur Muhidine, Paris:CNRS, 2021)“, во: <i>Сџекшар</i> 79/2022, 2022, Институт за македонска литература: Скопје, стр. 275- 285. 3. „Повеќезначноста на книжевното толкување (Наташа Аврамовска: За песните и приказните, Институт за македонска литература, Скопје, 2020)“, во: <i>Сџекшар</i> 78/2021, 2021, Скопје: Институт за македонска литература, стр. 199-205. 4. „Ново читање на сказната <i>Триите сестри, најмалата се стори царица и роди дете ѕвезда</i> од Марко	да

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	Цепенков“, во: <i>Сџекшар 76/2020</i>, 2020, Скопје: Институт за македонска литература: стр. 209-221. <u>-Објавени повеќе од 4 (четири) научни труда во референтна научна публикација, види Образец 2.</u>	
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 6. Назив на научното списание: <i>Context / Контекст</i> 30 7. Назив на електронската база на списанија: Ebsco /CEEOL 8. Наслов на трудот: The Transformation of Female Characters from Folktales in Disney's musical <i>Into the woods</i> 9. Година на објава: 2024	да
3.2	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови 1. Назив на научното списание: <i>Context / Контекст</i> 26 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): Македонија (2), Холандија (1), Словенија (1), Словачка (1), Хрватска (1) 3. Наслов на трудот: „Ликовите од класичната литература во македонскиот краткометражен неонар филм (Сценариото на Александра Кардалевска)“ 4. Година на објава: 2022	да
3.3	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД 17. Назив на научното списание: _____ 18. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД _____ 19. Наслов на трудот: _____ 20. Година на објава: _____	/
3.4	Книга или дел од книга рецензирана и објавена во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД 1. Наслов на книгата: <i>Slavic Myths, Introduction by Ema Lakinska, General Editor Jake Jackson</i> 2. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД: Great Britan 3. Издавач, година и место на издавање/објавување: Flame Tree Publishing, 2023, London, England, Great Britan	да
3.5	Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји	да

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	16. Назив на зборникот: <i>Македонска поезика и стилистика</i> 17. Назив на меѓународниот собир: Меѓународен славистички комитет 18. Имиња на земјите: Хрватска, Австрија, Македонија и др. 19. Наслов на трудот: „Македонска поезика и стилистика (1970 – 1990)“ 20. Година на објава: 2025	
3.6	Преводи на капитални дела во области кои ги утврдува Националниот совет за високо образование и научноистражувачка дејност 7. Наслов на преведеното капитално дело: _____ 8. Година на објава: _____ 9. Издавач, место на издавање и година: _____	/
4	Познавање на најмалку еден странски јазик, определен со општ акт на Универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа 21. Странски јазик: англиски јазик 22. Назив на документот: Универзитетска диплома 23. Издавач на документот: Филолошки факултет „Блаже Конески“, УКИМ 24. Датум на издавање на документот: 19.12.2011 25. Странски јазик: француски јазик 26. Назив на документот: универзитетска диплома 27. Издавач на документот: Филолошки факултет „Блаже Конески“, УКИМ 28. Датум на издавање на документот: 19.12.2011 29. Странски јазик: шпански јазик 30. Назив на документот: Diploma de Español como Lengua Extranjera (DELE) 31. Издавач на документот: Instituto Cervantes 32. Датум на издавање на документот: 14.1.2019	да
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност	да

* На лицата кои имаат заснован работен однос на Универзитетот или на некој од универзитетите во Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр. 82/2018), нема да се применуваат одредбите од Законот кои се однесуваат на просекот, односно дека лицата треба да имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус. Во овој случај, полето под реден број 1 не се пополнува.

** За кандидатот/ите кој има повеќе од 4 (четири) научни труда во референтна научна публикација, рецензентската комисија научните труда ќе ги наведе, ќе ги оцени и ќе ги вреднува во Образец 2.

ОБРАЗЕЦ КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: **Ема Ќире Лакинска**

Институција: Институт за македонска литература, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Научни области: **општа и компаративна книжевност** (поле: **книжевност**),
културологија во книжевноста (поле: **културолошки студии**)

Ред. бр.	НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА И НАСТАВНО-НАУЧНА ДЕЈНОСТ	Поеми	
		во земјата	во странство
	Дел од монографија/научна книга ⁷		
1.	Introduction to Slavic myths, in <i>Slavic Myths, Introduction by Ema Lakinska, General Editor Jake Jackson</i> , 2023, London: Flame Tree Publishing		6
2.	„Македонска поетика и стилистика (1970 – 1990)“, во: <i>Македонска поетика и стилистика</i> , 2025, Град: Меѓународен славистички комитет		6
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание опфатено во СЦИ/ЦА/останати или објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор ⁸		
1.	The Transformation of Female Characters from Folktales in Disney's musical <i>Into the woods</i> , IN <i>Context/Контекст</i> 30, 2024, Скопје: Институт за македонска литература.	6	
2.	„Ликовите од класичната литература во македонскиот краткотметражен неонор филм (<i>Сценариото</i> на Александра Кардалевска)“, во: <i>Контекст / Context</i> 26, 2022, Институт за македонска литература: Скопје, стр. 49-58.	6	
3.	„Европска ознака за македонската литература (Lettres Européennes: Histoire de la Littérature Européenne, dir. Annick Benoit Dusauso, Guy Fontaine, Jan Jedrzejewski, Timur Muhidine, Paris:CNRS, 2021)“, во: <i>Сектор</i> 79/2022, 2022, Институт за македонска литература: Скопје, стр. 275- 285.	6	
4.	„Повеќезначноста на книжевното толкување (Наташа Аврамовска: За песните и приказните, Институт за македонска литература, Скопје, 2020)“, во: <i>Сектор</i>	6	

⁷ Делот претставува заокружена целина (на пример, глава во научна книга).

⁸ Меѓународен уредувачки одбор е одбор во кој учествуваат експерти од соодветната научна област од најмалку 5 земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува 40 % од вкупниот број членови.

	78/2021, 2021, Скопје: Институт за македонска литература, стр. 199-205.		
5.	„Ново читање на сказната <i>Дејето и тој</i> сонило сонцејто на деснојто рамо и месечинајта на левојто запишана од Марко Цепенков“, во: <i>Context/Контекст</i> 24, 2021, Скопје: Институт за македонска литература, стр. 75-86.	6	
6.	„Ново читање на сказната <i>Тријте сестри, најмалајта се сјори царица и роди дете свездација</i> од Марко Цепенков“, во: <i>Спектар</i> 76/2020, 2020, Скопје: Институт за македонска литература: стр. 209-221.	6	
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир		
1.	„Книжевната меморија за Граѓанската војна во Грција и македонскиот непокор во трилогијата романи <i>Црноборје, Земја во дуљбија и Свејта шума</i> од Петар Ширилов“, во: <i>Зборник на трудови од научна конференција „Македонцијте и Граѓанската војна во Грција (1946-1949): 75 години постоа“</i> 2025, Скопје: Институт за национална историја, во печат.	2	
2.	„Богомилската дуалистичка мисла како предвесник за појавата на македонскиот роман“, во: <i>Зборник на трудови од 51. Меѓународна научна конференција на Меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура при УКИМ</i> , 2024, Скопје: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, во печат.		3
3.	„Урбаната семиотика на Скопје во збирката раскази <i>Улиците што ѝ нема</i> од Оливера Корвезировска“, во: <i>Зборник на трудови од конференцијата „Урбаниот профил на Скопје во современата проза“</i> , 2023, Институт за македонска литература: Скопје, стр. 177-189.		3
4.	„Архетиповите во ликот на царицата во драмата <i>Јане Загројаз</i> од Горан Стефановски“, во: <i>Зборник на трудови од 49. Меѓународна научна конференција на Меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура при УКИМ</i> , 2022, Скопје : Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, стр.472-489		3
5.	„Дијалогот на македонската современа книжевност со светското културно наследство (Студија на случај: драмата <i>Шехерезада – црна комедија во илјада и една минути</i> на Срѓан Јанакијевиќ)“, <i>Зборник на трудови од</i>		3

	48. Меѓународна научна конференција на Меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура при УКИМ, 2021, Скопје: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, стр. 590-607		
6.	„Проблемите при преводот на <i>Приказни за тускаша</i> од Ги де Мопасан од француски на македонски јазик“, во: <i>Зборник на трудови од Осми научен собир на млади македонисти</i> , Конференција во чест на проф. Лилјана Минова-Ѓуркова, 2016, Скопје: Филолошки факултет „Блаже Конески“, стр. 193-204.		3
	Секциски предавања на научен/стручен собир		
1.	„Митските слики наспроти архетипските претстави во драмата <i>Јане Загројаз</i> на Горан Стефановски“, на Меѓународна научна конференција МИТ И ДРАМА: современи толкувања, одржана на Филолошки факултет при УКИМ во Скопје, 29 – 30 ноември 2024 година.		3
2.	„Богомилската дуалистичка мисла како предвесник за појавата на македонскиот роман“, на 51. Меѓународна научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура при УКИМ, одржан во Конгресен центар Охрид, 30 – 31 август 2024 година.		3
3.	„Усноста како предзнак на црно-белиот свет на творештвото на Коста Солев Рацин“, на 61. Рацинови средби, одржани во Национален театар „Ј.Х. Цинот“ на 14 јуни 2024 година.	2	
4.	„Книжевната меморија за Граѓанската војна во Грција и македонскиот непокор во трилогијата романи <i>Црноборје</i> , <i>Земја во дубија</i> и <i>Свети шума</i> од Петар Ширилов“, на Научна конференција „Македонците и Граѓанската војна во Грција (1946-1949): 75 години постоа“, одржана на Институт за македонски јазик „К. П. Мисирков“ на 29 март 2024 година.	2	
5.	„Архетиповите во ликот на царицата во драмата <i>Јане Загројаз</i> од Горан Стефановски“, на 49. Меѓународна научна конференција на Меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура при УКИМ, одржан во Конгресен центар – Охрид, 4 – 5 септември 2022 година.		3
6.	„Дијалогот на македонската современа книжевност со светското културно наследство (Студија на случај: драмата <i>Пехерезада</i> – црна комедија во илјада и една минути на Срѓан Јанакијевиќ)“, на 48. Меѓународна научна конференција на Меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура при		3

	УКИМ, одржан во Конгресен центар – Охрид, 3 – 4 септември 2021 година.		
7.	„Проблемите при преводот на <i>Приказни за љускаџи</i> од Ги де Мопасан од француски на македонски јазик“, на <i>Осми научен собир на млади македонисти</i> , Конференција во чест на проф. Лилјана Минова-Гуркова, 2016, Скопје: Филолошки факултет „Блаже Конески“, стр. 193-204.		3
	Одбранета докторска дисертација		
	„Архетипско читање на македонските сказни (врз избор сказни запишани од Марко Цепенков)“, одбранета на 11.4.2025, на Институт за македонска литература, Скопје.	8	
	Одбранет магистерски труд		
1.	“La naissance du romain macédonien”, одбранет на 23.11.2015, на Институт за ориентални јазици и цивилизации, Париз, Франција.		5
2.	“Traduction commentée de contes de Guy de Maupassant La folle, La Rempailleuse, Aux champs et Saint-Antoine”, одбранет на 25.6.2014, на Институт за ориентални јазици и цивилизации, Париз, Франција.		5
	Учесник во научни проекти (најмногу во 3)	национален	меѓународен
1.	Енциклопедија на македонската литература (автори и дела) . Носител: Институт за македонска литература (2021 – 2023), https://mke.iml.edu.mk/Home/Index .	2	
2.	Македонска фоефика и стилсика. Носител: Комисија за стилистика на Меѓународниот славистички комитет (2024 – 2025).	3	
	Одржување на вежби (лабораториски, аудиториски или изработка на семинарски труд) ⁹		
1.	Културна географија	0,54	
2.	Културниот тренд и литературата	0,54	
	СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА И ОРГАНИЗАЦИОНО-РАЗВОЈНА ДЕЈНОСТ	Поени	
		во земјата	во странство
	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание СЦИ/ЦА/останати		
1.	КОНТЕКСТ/ Context (2021-/), секретар	2	

⁹ Вкупниот број поени во семестар се добива на следниов начин: неделен број на часови * бр. на работни недели во семестар (15) * по бодување (0,03). Пример 3 (часа неделно)*15 (недели)* 0,03 (поени за часови вежби) = поени

	Член на организационен одбор на научен/стручен собир			
	<i>Книжевни проекции „2025: година на значајни јубилеи“</i>	1		
	Студиски престој во странство	до 3 мес.	до 6 мес.	Повеќе
1.	University of Washington, Department for Slavic Languages, 14-28 June 2022	0,5		
2.	Факултет за општествени науки и на Филозофски факултет, Словенечка академија на науките и уметностите (Истражувачки центар за книжевна наука), Љубљана, Република Словенија, 22 – 25 октомври 2023 година	0,5		

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ		Поени
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА И НАСТАВНО-НАУЧНА ДЕЈНОСТ		108,08
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА И ОРГАНИЗАЦИОНО-РАЗВОЈНА ДЕЈНОСТ		4
Вкупно		112,08

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Наташа Аврамовска, с.р.
 Проф. д-р Соња Стојменска-Елзесер, с.р.
 Проф. д-р Лорета Георгиевска-Јаковлева, с.р.